

YORR JLI KCH
683
M. ASIM BY

774

T.C.
KÜLTÜR
Köprülü Kütüphanesi Başmimarlığı

714

بسم الله الرحمن الرحيم

فانحة نظم لآلی اغیات وسانحه رقم آمالی نکات و سراجوه تحف
دانشوران و فرسجه صبیان هزوران نظم فرایند محامد ایلله مفسر پوش
و ختم دقایق حقایق تعالی ایلله زرفروش و ککستان آرای صلبوات
و بهارستان برای تسلیات صاحب منطق الطیر جناب نبوی ایلله آراسته
واهل شوکت و ذورای صائب آل مصطفوی ایلله پیراسته قلند قد نصکره
ناظم بحر اطلال الله عمره و قدره حضر تلری بوشرحنه خامه کش اولدیغیز
تحفه سنک عقیب اتمامنده بوقیر برقصیرالسید احمد حیاتبیدق بالمکاتبه
شرحنی التماس ایتملرله قلیل البضاعه و منکسر البراعه و کثیر الضراعه
اولدیغیز حالده بوشرح ناجیره اقدام و بحمدالله المملک العلام رسیده
احتام اولندی فاما که پذیرای اتمام و هویدای انجام اولسیله عنوار
ملاحتشانه طغرای غرای آفرین و توقیع ساپاش تحسین کشیده
بیوزلمسی انجق جناب معالی نصاب و ذات معالی مثانی خطاب وزیر آصف
نظیر ارسطو تدبیر سخبان تقریر این مقاله تحریر خاتمی شیم خاتمی کرم بره کی
هم اعنی به تاریخ مجریدن الف تانی حدودینک مائه ثلثه سی اوئلنده مانند
حکیم فلاطون امین معادن همایون و والی و آلائی ولایت آمد و متصرف
ایالت مرعش مع علاوه چند ممالک بر محمد بیوریلان یوسف پاشایسرالله
تعالی مایرد و مایشاء افند مزحضر تلری ولو ردفعه جه اولسون شرح
مذکور چاکری بی احاله نظر کرامت اثر لریله مقبول انام و پسندید
خاص و عام و وسیله ساپاش تحسین و ذریعه صد هزار آفرین بیورملری

مکارم

مکارم منش سنیه لیدن نیازمند داعیان مد ر چونکه مشار الیه افندی عطر ز
مذکور اوزره بودور لده ظهور عدالت بدور دستورانه لریله شهر وانی
وان کنت الحدیث زمانه لات بمالم تستطعه الاوائل * منطوقی اسلافنی
سابق و اقرانه فائق قطب الوز را و ولی النعم کافه امرا بر ذات عالی صفات
و جناب سامی سمات اولوب حتی سایه همای همت وایه عطف و فانه لرنده سایه
ستان بیوریلان اصحاب عقول اوطان و احباب و اولاد و انسایندن غفول
و نسبا منسیا علافانندن ذهول برله شعر و لاعیب فیهم غیران ضیوفهم * تلام
بنسیان الاحبه و الوطن * مضمون بلاغت مشحونی حسب حاللری اولمغله شعر
مانوال الغمام وقت ربیع * کنوال الامیر بوم سخا * فنوال الامیر بدره عین
ونوال القمام قطره ما * ترانه سیله صد ابردازدلنواز اولندیغی مفعول اسماع
قاطبه اولی النهار در همان حق سبحانه و تعالی حضر تلری وجود به بود ضیا
آلودلرین مکاره دور دوندن مصون ومدی الدهور و الا زمان بخت و اقباللرین
افزون و بالجمله بدخواه لرین خور و زبون ایلله آمین یامعین بوند نصکره
معاوم اولسونکه بوشرحده برار شرط التزام اولندیکه هم اختصاری مفید
اوله و هم ناظرینه صفا بخش اوله اوله بر مقدمه تقدیم اولندیکه معانی ادواتی
و قواعد و اشتقاقاتی مشعر و موزند ر ثانیاً معانی حروف و ادوات و معانی
اشتقاقات مقدمه مذکوره به احاله اولندی ثالثاً مرکباتک اجزالی مفردات
موضع لرینه سابق و لاحقده احاله اولندی مثلاً چون مهر کنش کبی
معناسنه چونکه چون کبی دیو قطعه ثلثه نیک بیت نالشنده کبی مهر کنش
دیو قطعه خامسه نیک بیت اولنده کلور مثل و عبارته تعبیر اولندی و قس علیه
ساره رابعاً حرکات کلمات بیاننده حروف مهمله بلا قید اطلاق اوزره ذکر
اولنوب حروف معجمه تقیید اولندی مثلاً سروس سبنک وراء ممدوده نک
ضمملری و شین معجمه ایلله دیو بیان اولندی خامساً با حروفی موحده تا حروفی مثنات
فوقیه یا حروفی مثنات تحیه ایلله تقیید اولندی سادساً فارسی به مخصوص
اولان حرفلر فارسیه ایلله تقیید اولندی مثلاً پرورد کار باء فارسیه و کاف فارسیه
ایلله دیو بیان اولندی زاله زای فارسیه ایلله دیو بیان اولندی چون جیم
فارسیه ایلله بیان اولندی فاما که بو حرفلر عربیه سی اطلاق اوزره ذکر
اولندی سابعاً حروف علت و حروف این حروف صحیحه کبی بیان اولندی
مثلاً بورزیدن باء موحده نک کسری و واول قنچی دیو بیان اولندی

جوامع و جمیع کسری و او مدوده نك فتحیه دیو بیان اولندی نوروز نونك
 فتحی و واولك سکونی دیو بیان اولندی فاما که حرف مد ماقبلند کی حرف
 مدوده ایله توصیف اولوب انکله اکتفا اولندی مثلا باشد باء و حده
 مدوده نك فتحیه دیو بیان اولندی بودن باء و حده مدوده نك ضمیمه دیو
 بیان اولندی ثامنا خطه یازیلوب اوقمیان حرف و او و حرف یا بمجموله
 دیو بیان اولندی تاسعا اماله اولنان محللر تصریح اولندی مثلا خواهر
 خاء معجمه نك بین الفتح والضم اماله سی و و او علامت وال ف علامت ایله دیو
 بیان اولندی عاشرا فقط ماقبلنك فتحه علامت اولوب اوقمیان ها حرفی
 رسمیه ایله توصیف اولندی حادی عشر اکثر متنده ذکر اولنان کله
 ابتدا شاهد یله بیان اولوب بعده بشقه معناری ذکر واجمال اولندی
 ثانی عشر انشاء دقیقدن حذر ایدوب نفع عام اولسون دیو سهله و قیاجه
 کلامه تفسیر و تعبیر اولندی ثالث عشر جابجاصناع بدیعیه تنبیه اولندی
 لکن هر بار ذکر التزام اولندی تا که اطناب و املا ل اولسون دیو فا حفظ
 ولا تغفل والله ولی التوفیق و بیده ازمه التحقیق مقدمه درت مقصد اوزره
 مرتبه در مقصد اول ادوات فارسیه حقنه در مقصد ثانی مضمرات
 و موصولات حقنه در مقصد ثالث قواعد و اشتقاق حقنه در مقصد رابع
 راز فواید نفیسه بیاننده در مقصد اول ادوات بیاننده ایدی و من الله التوفیق
 معلوم اولسونکه عربیده حروف معانی ایکی قسم اوزره در بری بسیطه
 مثلا باء جاره و لام جاره و لام ابتدا کی بری مرکبه مثلامن جاره و هل استفهامیه
 کی كذلك فارسیده دخی ایکی قسم اوزره در بری بسیطه بری مرکبه قسم
 اول بسیطه ایدی اون اوج حرفکه بونلدر اب ت ج د ز ش ک م ن
 و ه ی حرف الف اون ایکی وجه اوزره استعمال اولنور ۱ تعریه ۲ تنبیه
 ۳ تعجب استفهامی ۴ استمرار ۵ ندا ۶ استفاه ۷ توسل ۸ مقابله ۹ ملازمت
 ۱۰ انصاف ۱۱ نسبت ۱۲ زائد و الحاصل یو حرف الف بومعنا لک
 بعضی بنده اوائل کلمه داخل اولور و بعضی بنده واسطه کلمه متوسط اولور
 و بعضی بنده اوخر کلمه لاحق اولور اوائل داخل اولان اوج نوعدر اول
 الف مفتوحه که اکالف تعریه در شعر ای عجم مصادر و افعال اوائل داخل
 ایدر لکاهی مدوده کاهی مقصوره واقع اولور مدخولی اولان کله اندن عاری
 اولسه معنایه خلل کزانکی چون اکالف تعریه دیو تسمیه اولنور مثال مدوده

استاد و دخی بیت چون بگرد د پای اواز پایدان * آشکو خیده نمساند
 همچنان * اصلی شکو خیدن ایدی سور چک معناسنه مصدر در مثال
 مقصوره استاد لطیفی بیت ابی جرم را کر کنی ظلم و جور * کند مرتزایی
 کنه جور دور * ثانی دخی مفتوحه در تنبیه معناسنی مفید او اورا کالف
 تنبیه در ل ادوات اوائل داخل اولور حکیم فردوسی بیت اباشاه محمود
 کشور کشا * که ازمن نترسی بترس از خدا بویتنده ندا معناسنه فهم
 اولنور مثال دیگر وله ایضا بیت ابراهه دوهفته شد کدخدای * گرفتند
 هر یک سر او را جای * بویتنده داه معنی برستار در ثالث الف مضمومه که حرف
 تعجب استفهامیه مثلا ا دیر لنه عجب معناسنه استاد منجیک بیت اگر
 خلقی ترا باشند جویان * چو یابندت فرو کویندا کویان * واسطه کلمه متوسط
 اولان الف استمرار دیو تسمیه اولنور اکثری امر غائب میاننده اولور مثلا
 کناد و باد کی غالب ادعا اولان کلمه وسطنه ادخال اولنور شیخ سعدی بیت
 خدایا دشمنش جایی نمیراد * که هیچش دوست بر بالین نباشد * و آخر کلمه
 لاحق اولان ماقبلی مفتوح حرف مد اولان الغدر بوالف سکر وجه اوزره
 استعمال اولنور اول ندا ایچوندر آخر کلمه منادی به لاحق اولور خواجه حافظ
 بیت خسرو داد کر ابحر کفا شیردلا * ای جمال تو بانواع هزار زانی * بعض
 محله بوالف ندا دانه دخی الحاق اولوب منادی محذوف اولور وله ایضا
 بیت ای ابراهل کرده جام زرین * بچش بر کشی کش زر باشد * لکن بوضوح
 اصح اولان تا کیدند ایچوندر ثانی الف استفاه و الف ندبه در شیخ سعدی
 بیت در داو حسرتا که هنام زدست رفت * دستم نمی رسد که بکیرم عنان
 دوست * ثالث الف توسلدر یعنی بعض کلمات مرکبه میاننده کتور در حاصلی
 بشقه بشقه معنی صاحبی ایکی کلمه بی بر کله ایتمکه وسیله اولور مثلا سمران و سرایا
 کی رابع الف مقابله و الف مساوات که مقابله و مساوات معناسنی مفید اولور
 شول و فتنه ایکی کلمه بر جنس اوله ارا لینه الف ساکنه کتور و بر کله کی
 ایدر لکالالب و دنکادک و سراسر و یچا یچ کبی شیخ سعدی بیت
 جهان کر چه سراسر لاله زارست * برهنه پامرو آنجا که خارست * خامس
 الف ملازم که ملازمت معناسنی مفید او اور حاصلی واقع اولد یعنی محللدره
 بر نوع معنی افاده ایدر که مثلا ایکی کلمه نك بری فاعل اوله انکله ترکیب اولنان
 کلمه بی کند و کی ایدر بوالفه الف ملازمت دیو تسمیه ایدر لک شیخ نظامی بیت

تاریسیدند هر دوشا دوش * به بیابانی ز بخار بجوش * و ملازمتك بر معناسی
دخی هم فاعل وهم مفعول اول و له ایضا بیت درهم آمیختیم خدا خند
من و چون من فسانه کوی چند * یعنی بر بریمزایله فارشدق کوله رك و کولدیره رك
و بر معناسی دخی باء الصاق معناسی کیدر وله ایضا بیت شه ذکرمی سیاستم
فرمود * درهلا کم مکوش ز ودازود * تنبیه بوالف ملازمه و الف
توسل و الف مقابله بر برلینه اقر بدر فرقی فارسیده مذاق تام صاحبزینده
ر و شنادر سادس الف اتصاف که هر زمان امر حاضر آخرینیه الف ساکن
لاحق اولجیه اسم فاعل یا خود صفت مشبهه معناسی مفید اولور مثلا دانا
و بناوشوا کسی بعضی مبالغه قصد اولوب الف مزبور در نص کره بر نون
دخی الحاق اولور مثلا خندان و خرمان و تابان کی سابع الف نسبت که
باء نسبت معناسین مفید اولور خواجده حافظ مصرع مرده ای دل که
مسبحانفسی می آید * کاهی بوسورتده تا کیدادات نسبت اولور حکیم
اسدی بیت بساز و رمندا که افتاده سخت * پس افتاده ریاوری کرد بخت
بود قیقه دن آکا اولیا نلر زورمند لفظی جمع ظن ایدوب زورمند اندن
محقق در دیدیلر محض از عدد ثامن الف زانده که کله آخرنده واقع اولور اسقاط
اولنسه معنایه خلل کلز شیخ سعدی بیت بکفتمان کلی ناچیز بودم ولیکن
مدتی با کل نشستم * اکثری قوافی اشعارده اولور استاد دقیقی قطعه پیاده
شود دشمن از اسب دولت چو کردی بر اسب سعادت سوارا بر اسب سعادت
سواری و داری بدست اندرون از سعادت سوارا بوقطعه ده سوار اول
فارسیدر آتلوم معناسینه سوار تانی کسرایله عریذ دست برینج معناسینه محصلی
بوالف زانندن مقصود یا تحسین لفظ در یا تمیز وزن یا تکمیل قافیه در حرف الباء
اون درت وجه اوزره مستعملدر ۱ الصاق ۲ مصاحبت ۳ قسم ۴ استعانت
۵ ظرفیت ۶ استعلا ۷ تعلیل ۸ تخصیص ۹ ابتداء ۱۰ انتها ۱۱ تشبیه ۱۲
زانده ۱۳ تا کیددی الاشتقاق ۱۴ تخصیص مضارع بالاستقبال بواون درت
صورك اون ایکی اول کینلرك باری مفتوحه در ایکی صکره کی صورتلرده
مکسوره در اول الصاق ایچون ایدی خواجده حافظ بیت عاشق که
شدیار بچالش نظر نکرد ای خواجده درد نیست دکر نه طیب هست ثانی
مصاحبت ایچون ایدی عرییده مع معناسینه وله ایضا بیت بیال و بر و اوزره که
تبر تابی هوا گرفت زمانی ولی بخاک نشست ثالث قسم ایچون ایدی وله ایضا

بیت یحان و یارو بحق قدیم و عهد درست که مؤنس دل و جانم دعای دولت
تست رابع استعانت ایچون ایدی شاعر بیت نویسم عشق بارم درد فائر بچام
چون قلم بر اوح محفوظ بودرت معنایی عرییده باء موحده مکسوره افتاده ایدر
خامس ظرفیت ایچون ایدی عرییده فی فاسیده در کی خواجده سلمان بیت
ای کریمی که بدوران بهار عدلت در همه روی زمین باد خلا فی نوزید سادس
استعلا ایچون ایدی ظهیر فاریابی بیت توشع عصمت بشب ظلم در بتاب
تو ابررحتی بسر خلقی بریار یعنی در شب ظلم و بر سر خلق دیمکدر چونکه
باء اولی ظرفیت باء ثانی استعلا ایچون در کانه درایله بر قرینه لریذر تنبیه معلوم
اولسونکه بو ظهیر فاریابی بیت مثلوده یعنی بر لفظك اولنده باء موحده
مفتوحه آخرنده در یا خود امثالی واقع اواسه بونده اوج وجه اوزره قول واردر
قول اول شعوری مرحوم فرهنکده و لامعی حلبی کاستان شر خنده بر لفظی
و در لفظی و امثالی زانده لر در انجق تحسین لفظ ایچون الحاق اولنشلر در اصل
معنای استعلائی و معنای ظرفیتی مفید اولان اوله ادخال اولنان باء موحده
مفتوحه در دیو حکم و جزم ایلدی لر قول ثانی سروری مرحوم و صاحب
مفاتیح دریه عکسیه حکم و قطع ایلدی لر یعنی زانده اولان داخلدر اصل معنایی
مفید اولان لاحق در دیدیلر قول ثالث کمال پاشازاده ک و صاحب کنوز الرموز ک
کلاملرندن فهم اولنان داخل و لاحقندن هر بری مفید و معنیدار در چونکه
داخل یعنی باء موحده مفید استعلا و مفید ظرفیت در ترکیده انلردن اوزره
لفظی و ده لفظی ایله تعبیر ایدر لر سیجده صبیان بیت ل ایچون فی ده ف پس
مانه علی اوزره امی * بایله کم نیجه اتی شه کلار نههار * لفظ در بمعنی اندرون
یعنی داخل و ایچ دیمکدر لفظ بر بمعنی بالا یعنی فوق دیمکدر مثلا بشب ظلم در
قرا کو کیچه ایچنده معناسینه بسر خلق بر خلقك بالاسی اوزره معناسینه در
سؤال ایکسیده معنیدار اولجیه بدر شب و بر سر اوللی ایدی جواب لفظ در
ولفظ بر بوتقدیرجه نه قدر که ادات ظرف و ادات استعلا دکل ایسه ده
لکن صورت ادانده اولوب و فی نفس الامر ادوات موالاتی کریمه اولمغله همان
جانب صورته رعایت اولندی همدخی فارسیده بوتقدیمات و تأخیرات قتی
و افرادر تحقیق فقیر شویله ظن ایدر مکه باء موحده مفید استعلا و مفید
ظرفیت اوله لفظ بر و لفظ در قریندری اوله فتأمل فتح الله علیک سابع تعلیل
ایچون ایدی شاعر بیت بنش بندر فی من بغض سخت فواد * که بندن

بپذیرد جمع سنگ دلان * نامن تخصیص ایچون ایدی شاعر بیت سنیلستان
خطم خشک کشست هنوز * بمن آید که آهوی خطاییده * بوناعیل
وتخصیصی افاده ده عربیده لام فارسیده چون کی ناسع ابتداء غایت ایچون
ایدی عربیده من فارسیده از کی عاشقانه غایت ایچون ایدی عربیده الی
فارسیده تا کی بوا یکی معنایه شاعر بیت روم در راه مهرش چون مهر که
بمشرق تا مغرب رفته باشم * حاهی عشرت شبیه ایچون ایدی عربیده کاف
متوجه فارسیده چون کی استاد صمدی بیت رویت بکل و با سمن باغ بگوید
هر آنکه بود راست نظر راست بیند نای عشر زائد که عربیده کنی بالله باسی کی
انجیق تحسین لفظ ایچون کاهی ضرورت وزن ایچون کتور رل خواجه کمال
بیت بطلب یافت نشان از لب شیرین فرهاد * ره سوالی نبردند بجز کوه کان
ثالث عشر تا کیدزی الاشتقاق ایچون ایدی معنی فصادر و افعال اوائله تا کید
وتحسین ایچون باء موحده ادخال اولور مثلا بکردن و بمکیدن کی شوقدر که
اوائلی الفات اولان کلماته ادخال اوائله الفلریاء تحیه به ابدال اولور مثلا
بیاموختن و بیفکندن کی و مرکبات جز ثانیسه ادخال اولور مثلا درنگ بکردن
ودانش بیاموختن کی رابع عشر باء مزبوره مضارعی استقباله تخصیص ایدر
مثلا بداند و بشناسد و بیاموزد و فر و بیفکند کی چونکه مضارعده تا کیددن
بشقه استقباله ده تخصیص ایدر تنبیه بوا یکی صورته باء موحده مکسوره اولور
مکر داخل اولدیغی کلمات اولی حرف مضوم یا خود و او یا خود باء موحده
یا خود میم اوله مثلا بخوردن و بوزیدن و بیاشیدن و بمکیدن کی ایشته بودرت
صورته اتباعا مضوم اوقنوردیوا کتر عرفا وجه و رادبا و فارسی شناسان
تخصیص ایلدیلم فاما که مرحوم و مغفوره فاضل سودی شرح کاستانده بو کونه
فرق انجیق لغت فله لویه ده در اما افصح لغات اولان لغت دریده ده هر صورته
هر بار دائما مکسور اوقنور بوجهله ضمه جواز یوق دیو حکم و جزم ایلدی
فاخفظ فائده باء موحده بوا یکی صورته یعنی ثالث عشر و رابع عشر صورته
مابعدنی اسکان اجتماع ساکنینه مؤدی اولور سه سعه کلامده جائز و ضرورته
واجب در تنکیم قطعه اولانک بیت سادسنده بشنولفظنک شبنی اسکان واجب
اولدیغی کی فاما که اجتماع ساکنینه مؤدی اولور سه اصلا جائز دکدر تنکیم بیت
مزبوره بخوان لفظنک خاسنی تحریک واجب اولدیغی کی فلا تغفل حرف التاء
خطاییده در آخر کلامه لاحق اولور حاصلی بونده درت بحث وارد در بحث اول

کیفیت معناسنده در چونکه تاء بسبطه کاهی افعال او آخرینه
لاحق اولوب مفعولیت معناسنی مفید اولور مثلا دیدت ماضی و بیندت
مضارعدر مثال اول میر محمد نظمی * بیت دوش دیدت باریق از
دوستان * کج کله ساغر یکف در بوستان * مثال ثانی وله ایضا
بیت میشود افتاده هر که بیندت * هان که باشد گریه عاشق بدت
وکاهی اسماء او آخرینه لاحق اولوب مضاف الیه معناسنی مفید اولور شیخ
سعدی بیت خدا یا بران تربت نامدار * بفضلت که باران رحمت یسار
وکاهی اولور که فعل عاملک ومضافک غیری یا براسم یا خود برادات آخرینه
لاحق اولور لکن معناده بنده عامل حقیقی ومضاف حقیقی به مربوط اولور مثال
اول شیخ سعدی بیت جهانت بکام فلک یار باد * جهان آفرینت نکم دار باد
مثال ثانی کمال جندی بیت تابارسی کمال روزی * در عمر اکرت نصیب باشد
تنبیه بو حکم شبن ضمیرده و میم ضمیرده دخی جاریدر فاعل نظر ولا تغفل بحث ثانی
تاء مزبوره ک حرکتیه در چونکه بوناد ائماسا کند در تنکیم امثله سنا بیده
اولدیغی کی مکر شول وقت مفتوح اولور که اول تانک آخرینه ادات جمع اولان
الف ونون لاحق اوله البینه الف ماقبلک فتحی اقتضایدر خواجه حافظ بیت
عمران باد افزون ای ساقیان برنم جم * کرچه جام مانشد پری بدوران شما
بحث ثالث ماقبلک حرکتیه در چونکه تانک ماقبلی اوج صورتن خالی
اولر یا هاء رسمیه اولور یا خود سائر حرف صحیح اولور یا خود حرف مد اولور اگر
تانک ماقبلی هاء رسمیه اولور سه افصح بودر که اول هاء انصرکه برهمزه مفتوحه
مخبریه زیاده اولنه خواجوی کرمانی بیت * بی رخت نامده میل کل و برک سمنم
تا شدم بنده ات آزاده سروچشم * و کاهی مقام اقتضایسه هاء رسمیه بی
حذف ایدوب ثانی ماقبلده اولان حرفه وصل ایدر شمس فخری بیت
زرویا قوت و اعل اندر خزینت * نه بیند روی کبسه تانک کو * و اگر حرف
صحیح اولور سه تانک ماقبلی دائما مفتوح اولور کما سبق فی الامثله مکر ضرورت
وزن ماقبلک ساکن اول مسنی اقتضاییده اول وقت اسکان اولور حکیم
سنایی بیت علت روز شب خوراست بقین * چون گذشتی نه انت مانده این
و اگر حرف مد اولور سه یعنی ماقبلی حرکتیه کنی کند و جنسندن اولان حرف
علت اولور سه بو تقدیرجه دخی اوج و جهندن خالی اولر چونکه تانک ماقبلی
بالف مد اولور یا خود و او مد اولور یا خود باء مد اولور اگر الف مد اولور سه

گاهی ناوالف و دایکسی بردن ساکنان مجتعمان اوله رقی تلفظ اولنور
 فردوسی بیت بدین نام چون باز کردی بجای * بکونات خوانندیل رهنمای
 و گاهی الف مددن صکره بریاء تحیه مفتوحه ز یاده ایدرل استاد
 لطیفی بیت چون یاده شدی عصای پیران * عاعی مشو ومنه عصاب
 واکر واومدا اولورسه گاهی تاوو اوساکن مجتعمان اولورل شمس فخری بود
 روزوغاهمچو بیکر بهرام * ز تیغ و تبر بماند عدوت در تب و تاب * و گاهی واوه
 فتحه و یرر لطیفی بیت کان اروت پیوسته مارا * بتیر غزه که که مینوازد *
 و گاهی واودنصکره بریاء تحیه مفتوحه ز یاده ایدرل و له ایضایت
 اگر از کشتن چشم عزیران عفوها جوید * چو مقصود منست
 از دل نجوم کشت مغفوت * واکر بیه مد اولورسه واوده اولان
 صورثله بونده دخی جاریه در مثال اول و ثالث شاعریت بجای مکرمت
 کردن بدیت * چنان اکر ام در جای بدیت مثال ثانی کمال اسماعیل
 بیت * نکر که دوستت را بهیچ باشد خود * چود شمنی زاد شمنت
 بجان بخرید * بحث رابع ناء فوقه خطایه نک ابدانده در چونکه
 ناء مزبوره بی داله قلب ایدوب مثلاً کردیت و رفتیت دیچک برده کردید
 و رفتید دیرل خوارزم لغتی در حتی حضرت مولانا قدس سره الاعلی
 بوشهرنده کذر کاهت یرینه کذر کاهدیو یاز مشلر و تعبیر ایتملر تنکم
 شعوری مرحوم حضرت مولانا کندو مجموعه لرنده علی وجه المسوده
 کندو خطایله یازد قلمین کوردم دیو نصیرح ایدوب و حضرتک شعری
 دخی نقل ایندیله فقیر دخی تبرکابو مقامده ابراد ایلدم بودر شعر مسطدل کرجه
 کذر کاهدشد * اورا شد نخواهد شد * کر راستی خواهد شد * آن سر و چن
 دارد * ایستد بودال هر احکامده اصلی اولان تا کی فلا تغفل سوال بومقوله
 ناء خطایله علم نحوه نظر ابله اسمدر حروفدن عدی نه کونه اولور جواب
 فارسیده بومقوله نسنه له حرف اطلاق جائزدر تنکم اهل میران افعال ناقصه یه
 ادوات و حروف دیدکاری کی فلا مشاحده فی الاصطلاح یا خود حروفدن
 عدی تعلیدر حرف الجیم جیم فارسیده آخرنده هاء رسمیه یعنی هاء غیر متلوه
 کتوروب بوصورنده ایکی وجه اوزره استعمال اولنور که جیم مزبوره
 یا مفتوح اولور یا خود مکسور اولور اکر مفتوح اولورسه ادات تصغیر اولور
 عربیده یاء تصغیر کی مثلاً باغچه و هندوچه کی اسم تصغیر لدر شیخ سعدی

بیت هر کر اباغچه هست بیستان ز رود زانکه مجموعه نشسته است بر ایشان ز رود
 دیگر عماد فقه بیت خیال حال تو هندوچه حدیقه چشم سواد خط نو دیباچه
 سفینه دل اکر مکسور اولورسه ذوی العقولک غیرندن سوالدر عربیده ماکی
 ترکیده نه دیرل بوصورنده جیمک فحیله دخی جائزدر لکن بنه هاء رسمیه یاز بلور
 اما اوقتماز و گاهی خطدن دخی حذف ایدوب مابعدنده اولان حرفی اسکان
 و جیمی اکر وصل ایدرل مثلاً جیست کی که اصلی جده است ایدی تنکم قطعه
 ثالثه نک بیت ثالثده کاور فاما که هاء رسمیه سر جیم عربیده علامت تعریبدر
 گاهی هاء رسمیه موقعه کتوررل مثلاً بنفشه و شاهتره تعریبلرنده بنفش
 و شاهتره دیدکاری کی و گاهی کاف فارسیه بی جیم ایدال ایدرل مثلاً اکام و ینک
 تعریبلرنده بجام و پنج دیدکاری کی فعلی هذا القیاس حرف الدال دال ساکنه
 ماضیده و مستقبلا نده یاء تحیه خطایله ساکنه دنصکره علامت جعده مثلاً
 کفی ماضی مفرد مخاطبدر جعده گفتید دیرل و کنی مضارع مفرد مخاطبدر
 جعده کنید دیرل و دال مفتوحه مطلقاً علامت مستقبلا در مثلاً داند و شناسد
 و داننده و شناسنده کی فائده دال مهمله ابله ذال میجه مپاننده فرق لسان فارسیده
 قاعده بودر که دالک ماقبلی متحرک اولنجه دال مهمله بی میجه اوقوه قی جائزدر
 مثلاً پذیر و مادر کی واکر ماقبلی صحیح ساکن اولورسه جائزدر کذر مثلاً کرد و مرد
 و سمند کی واکر حرف مد اولورسه جائزدر مثلاً یاذ و یوذ و یذ کی بونک جعده
 شهاب الدین کرمانی مثالیله نظم ایلمشدر هر یک ماقبلی وی جز حرف علت
 ساکنست همچو کرد و مرد و سرد و برد آرا دال خوان هر یک ماقبلی وی ساکن
 بحرف علتست همچو یاذ و یوذ و یذ و یاذه آرا ذال خوان شوقدر که
 یوقطعه ده حال متحرک بیسان اولندی فاما اصح بودر که ذال میجه بواسان
 فارسیده اولیوب بالجمله دال مهمله اوله فلا نذهل حرف الزا زامه میجه
 بسطه که عربیده من وعن کی گاهی ظرفیت ایچون دخی اولور عربیده
 فی فارسیده در کی بوزاء بسطه دائماً وائل کلمه ایدخال اولنور اکر داخل
 اولدیغی کلمه اولی حرف صحیح اولورسه حرف زامکسور اولور شیخ
 سعدی بیت اکر روزی بدانش در فزودی * ز نادان تنک روزی زنبودی
 واکر اولنده الف اولان اسم اشارته و ضمیره داخل اولورسه حر که ده
 مدخولی اولان کلمه نک اولنده تابعدر مثال فتحه شیخ سعدی بیت زانکه که ترا
 بر من مسکین نظرست * آثارم از آذتاب مشهور ترست * مثال کسره جامی بیت

زان نسر د نهمت این درج را * زین ترسد ظلمت این برج را * مثال ضمه جامی
 بیت اربعینست که درهای فتوح * زو کشادست بخلونکه روح * و کاهی زای
 مرقومه ادات ربط اولان که لفظنه الحاق اولنوب آخرنده کی هاء رسمیه حذف
 اولنور و کافه فتحه ابله حر که و یروب کز دیر دروزنده و کاهی زای مزبوره اولنه
 باللف مفتوحه کتورب از دیرل حرف الشین بوشین مجمه کلمات آخر لینه
 لاحقه اولور ایکی قسم اوزره در قسم اول ضمیر غائب اولان شین
 جمع احکامده تا خط سایه کیدر کاسبق لکن ابدال یوقدر بویه اولجه بونده
 اوج بحث جاز در بحث اول معانیسی بیاننده در چونکه شین مجمه کاهی فعله
 لاحق اولوب مفعولیت معناسنی مفید اولور کاهی اسم لاحق اولوب اضافت
 معناسنی مفید اولور ایکی معنایه ظمیر فاریابی بیت دادیم دل بدست نودر بایمفکنش
 غافل مشوز ناله وزاری و شیواش * بحث ثانی بوشین مجمه دائما ساکندر مکر
 شول وقت مفتوح اولور که اول شینک آخرینه ادات جمع اولان الف ونون لاحقه
 اوله البته الف ماقبلنی مفتوح ایدر بحث ثالث شینک ماقبلنده واقع اولان حرف
 اوچدن خالی د کلدن چونکه یا هاء رسمیه اولور یا خود سائر حرف صحیح اولور
 یا خود حرف مد اولور اگر هاء رسمیه اولور سه افصح بودر که اول هادن
 برهمزه مفتوحه مجتلبه زیاده اوانه مثلاً بنده اش کی و کاهی مقام اقتضاسیله
 هاء رسمیه بی حذف ایدوب شینی ماقبلنده اولان حرفه وصل ایدرلر شاعر بیت
 اگر ابرد عنایت کرد بیندش * شود در جملہ افعالش موفق * و اگر صحیح
 اولور سه مفتوحه کاسبق فی بیت ظمیر فاریابی مکر ضرورت وزن اوله اول
 دمده ساکن اولور شیخ سعدی بیت هر که مزروع خود بخورد خود * وقت
 خرمش خوشه باید چید * و اگر حرف مد اولور سه الف مد صورتند یا یکبسی
 بدن ساکن اولور مثلاً دلهاش کی یا خود شین مجمه ک ماقبلنده بر یا نه تحیه
 مفتوحه زیاده ایدرلر مثلاً دلهاش وعصایش کی و او مد صورتند یا یکبسی
 بدن ساکن اولور مثلاً کبسوش کی یا خود و او ی فتح ایدرلر مثلاً کبسوش کی
 یا خود بر یا نه تحیه مفتوحه زیاده ایدرلر مثلاً کبسوش کی و یا مد صورتند و او
 مدده اولان وجود مثله جاریه در مثلاً دستیش و دستی ش کی قسم ثانی مجرد امر
 حاضر صیغه شینک آخرینه الحاق اولنوب مصدر معناسنی مفید اولور یعنی اسم
 مصدر اولور مثلاً دانش و ستایش کی اصلی دان و ستان ایدی ییل و مدح ابله
 معناسنه اولان امرک آخرینه ماقبلنی مکسور شین مجمه الحاق اولجه ییلش

و مدح ایدش معناسنه اولدی بوشین مصدریه تک ماقبلنی دائما مکسور اولور
 و بوقاعده ترکیده دخی جاریه در فاحفظ حرف الکاف کاف عربیه لسان
 فارسینده ایکی وجه اوزره مستعملدر اول کاف عربیه و آخر کلمه لاحق
 اولند قدده ادات تصغیر اولور بو تقدیرجه لاحق اولدوغی اسمک آخری
 اگر ساکن ایسه مفتوح ایدوب اول کاف تصغیری اسکان ایدرلر مثلاً
 مردک و طفلاک کی مکر اول کافه ادات جمع اولان الف ونون لاحق
 اوله اول زمان کاف دخی مفتوح اولور ایکیبسنده مثال شیخ سعدی
 مثنوی پرواز خوانت نصیبی دهند * که فرزند کانت بسختی درند *
 بیندیش ازان طفلک بی پدر * و ز آه دل درد منددش حذر * یا خود
 اول کافدن صکره تا محطاب و شین غائب اوله اول وقت یینه
 کافی فتح ایدرلر را کاف تصغیر ابله ضمیر غائب و ضمیر خطاب
 جمع اولسه البته کاف تقدیم و ضمیر تأخیر اولور شیخ سعدی
 بیت قربانکت شوم پدرت را برن بکش * عیسی مریمی تو پدر را چه میکنی
 یا خود اول کافدن صکره یا نسبت و یا خطاب و یا وحدت اوله اول وقت
 کافی کسر ایدرلر مثلاً غریبی قطعه کشم خراب و شیفته خردنسا کی
 قدش نهالکی چه نازک نهالکی * چون آفتاب کشته جهان سوزنک کش
 هر سو پر آفتابی زار و هلالکی * شیرینی شکر لبکی شوخ چشمکی
 مهر و یکنی رویکش از مشک خالکی * و اگر کافک لاحق اولدوغی اسمک
 آخری هاء رسمیه اولور سه یا هاء رسمیه بر کاف عربیه ابدال اولور مثلاً بندک
 و دانندک کی یا خود یا نه تحیه به قلب اولور مثلاً بندک و دانندک کی
 وجه ثانی که لفظیکه کاف عربیه تک کسری و هاء رسمیه ابله کاهی کیم معناسنه
 اسم اولور عربیده من موصوله و من استفهامیه کی ذوی العقولدن عبارتدر
 ذوی العقولک غیرنده چه کی لطیفی بیت هر که در پیش آیدش و میچهند
 دندانزند * هر که در پس میرومی باید دندان کند * بولفظ که به ادات
 ربط اولان است الحاق اولنوب کسب دیرلر تکم قطعه ثالثه تک بیت را بعدنه
 کلور و کاهی ادات تعلیل اولور عربیده کی واذکی و کاهی ادات ربط اولور که
 ماقبلنی مابعدنه ربط همچون اراد ایدرلر لطیفی بیت جوهرم کنه خوشن بام
 هر ضم نه بد بکری بایی * حرف المیم حرف مهم ایکی نوع اوزره مستعملدر
 برنوغی اوائل افعاله ادخال اولنوب مفتوح تلفظ اولور عربیده لا نا هه

معناست در مثلاً کو و مخور و مرو کی و بر نوعی او آخر کلمه الحاق اولوب
که دو ساکن ماقبلی مفتوح تلفظ او انور ضمیر متکلم و حده در بصورت کاهی
فعله لاحق اولور مثلاً دانستم و آموختم و دانم و آموزم کی و کاهی اسم لاحق
اولور سخنم و مال و مادرم کی و کاهی ادوات اولسه داخل اولوب مفتوح
اولور مثلاً مرا کی و کاهی آخر نه ها رسمیه اولان اسم لاحق اولور بصورت نه
افصح اولان ها رسمیه دن صکره بره مزه مفتوحه کنور مکدر مثلاً بنده ام کی
لکن ها رسمیه حذف اولوب می ماقبله وصل اولسه جائز در مثلاً بندم کی
همدخی آخر نه حرف مد اولان اسم لاحق اولجه الف مد صورت شده ایکی
وجه جائز اولور مثلاً عصام و عصایم کی و و او مد صورت شده اوج وجه جائز اولور
مثلاً کبسونم و کبسونم کی و یا مد صورت شده كذلك مثلاً آشتیم و آشتیم
و آشتیم کی محصلی تاء ضمیرک و شین ضمیرک اخواله قیاس اولور فارجمع الی
تفصیل ما و کاهی بوضعی مقام قرینه سببه حذف او اولر خواجه حایطیت
کل در روی در کف و معشوقه یکا مست یکه سلطان جهانم بخین روز علامت
یعنی کل در رم می در کفم دیکدر واکر نفس متکلم مع الغیر مراد اولور سه
میدن اقدم بر ماقبلی مکسور یا نخبه سنا کنه کنور رل مثلاً دانستم و شناختم
و دانیم و شناسیم کی تکمله بر نوع مینم دخی آخر کلمه اعداده لاحق اولوب دائماً
کند و ساکن و ماقبلی مضموم اولوب باعتبار حاله و باعتبار تصییر معنای بن
مفید اولور مثلاً دولفظی ایکی معناست ایکن دوم دینسه ایکیجی دیک اولور تنکیم
ناظم بحر راون طه و زنجی قطعته یک بیت سادسند صریحاً ذکر ایدرائک
شرحنده ان شاء الله تعالی تفصیل اولور فانتظر حرف النون فارسیده نون
مفتوحه عربیده ماء نافیة معناست در اوائل اشتقاقه ادخال اولور متصل یازیلور
مثلاً دانستن و ندانسته و نداند و نداننده و ندان کی و ننی ذوات و سلب صفات
قصد اولند قد ها رسمیه ایله منفصل یازیلور بصورت نه اسماء جامده و اسماء
مصادر و اسماء زمان و اسماء مکان و مبالغه صیغه لنده و شول اسم فاعل که
مفعولنه متعلق اوله ایشته بونلرک ننی و سلبی قصد اولند قد استعمال اولور
وقس علی هذا الطبیق بیت خبرینه حیدری و نه دانا و نه کاملی داننده کلی
ونداننده دلی کاهی نونه الف الحاق اولوب نادید کده عربیده لبس ترکیده
دکل معناست اولور تنکیم ادوات مرکبه دیانی کلور همدخی نون ساکنه که علامت
مصدر در حذف اولیجی فعل ماضی صیغه سی حاصل اولور و دخی ماضیده

ومضارعده قبل الدال علامت جمع غائبه در مثلاً دانستن مصدر و دانست
ماضی و دانستند و دانند جمع غائبه در تفصیلی محالرنده کلور انشاء الله تعالی
تکمله بومیم ناهیه و نون نافیة اوائل الفات اولان مصیادر و مشتقاته
ادخال اولیجی الفات یا نخبه به ابدال اولور مثلاً میاموز و میاموز کی
حرف الواو فارسیده و او اوج وجه اوزره مستعملدر اول کلین میاننده
واقع اولان و او عاطفه در تنکیم عربیده دخی عاطفه اولدیغی کی ایکن عربیده
دائماً مفتوحه اولور و احیاناً محذوفه اولور فاما که فارسیده اکثری و او یازیلور
لکن ماقبله مد معطوف علیها آخرینک ضمیمه اکتفا اولوب تلفظ او انور مثلاً
لب و دندان کی مکر ضرورت وزن اوله اولر مان معطوف علیها ضمیمه سنی
اشباع و وای اسکان ایدرل همسام تبری بیت بر سر و چشم من گذر کن نا
جو بیاری بکل یسار آبی با خود ضرورت محل اوله اولوقت کاهی و او مفتوح
تلفظ او انور شاهی بیت مایکندل و بکروی چنین وان کل رعنا افسوس که
از هر طرفی روی دکر داشت کاهی مکسور تلفظ او انور شیخ سعدی مشوی
بچه کار آیدت ز کل طبق از کاستان من بیرونی آں کاستان پنج روز
وشش باشد وین کاستان همیشه خوش باشد ایشته بونفصیل اگر
معطوف علیها آخری حرف مد یا خود ها رسمیه اولماز ایشه بوقه کنه انلردن
ری اولور سه بودرت صورتدر و او عاطفه ضمیمه حرکه و پر یلور مثلاً دانا و بینا
و کبسوندن و بینی و بروت و بنده و چا کر کی و کاهی و او ضمیمه سنی اشباع
ایدوب بر سبب خفیف پیدا ایدرل شاعر بیت یار ساورند و صوفی ظریف
وصفای من شده در وقتها ثانی آخر کلمه به و او لاحق اولوب ماقبلنک
حرکه سی و او جنسندن اولجه خراسانلر عنندند ادات تصغیر اولور ثالث
کلمه واحده میاننده کانه جوهر کلمه دن جزو واقع اولان و او که ماقبلی مضموم
اولور بودخی اوج نوع اوزره در اول و او معروف که حشر مد او اور مثلاً
خور و دور و وی کی ثانی و او مجهول که انیجی خطه یازیلور لکن اوقتماز
مثلاً غور و شور کی ثالث و او علامتکه اماله علامتدر یابین الفخ و الضم
اوقتمغه علامتدر مثلاً خواجه و خواهر کی یا خود بین الفخ و الکسر اوقتمغه
علامتدر مثلاً خویش و خوبد کی ایکن بین الفخ و الکسر صورتدر و او علامت
قاعده مطرده دکلدر تنکیم شیر معنی الاسد و ریش معنی الفرحة تخلف ایلدیکی
کی فاحظه حرف الهی بدی وجه اوزره مستعملدر ۱ نسبت ۲ لیاقت ۳

مقدار زمان ۴ راتبه ۵ رسمیه ۶ اصلیه ۷ زائده بوییدی هادن ایچق هاء اصلیه
و هاء زائده اوقنور معادسی اولان بش هاء ایچق ماقبلنك فتحه علامت در اول
نسبت ایچون ایدی مثلاً تابه هاسی کبی حرارته منسوب معناسنه ثانی ایافت
ایچون ایدی که علامت جمع اولان الف و نون و نون صکره کنور در مثلاً شاهانه
دیرل شاهانه لایق معناسنه شمس فخری بیت شاه فرزانہ شیخ ابو اسحق * که همه
کاراوست مردانه * ثالث مقدار زمان ایچون ایدی مثلاً ده ساله دیرل اون سنه
مقداری معناسنه خواجه حافظ بیت می دوساله و محبوب جارده ساله * همین
بست مر اصحیت مغیره کبیر رابع راتبه ایچون ایدی یعنی وظیفه معناسنی مقید
او اور خواجه سلمان بیت کرچه کوی و کند کعبه همه عمر طواف * پیش روی
نور و قبله همه روز نماز * خامس هاء رسمیه ایدی ایچق ماقبلنك فتحه علامت
او اور بشقه معنی افاده ایتمز شوق در که لفظ که و لفظ چده هاء رسمیه نك ماقبلی
مفتوح اولماز بلکه مکسور او اور مثلاً بنده و کریمه کبی بو هابه هاء علامت دخی
دیرل بو هاء رسمیه حالت توصیفده و حالت اضافنده هاء صورتده یازیلور یا تحبیه
مکسوره کبی اوقنور کاهی اوزرینه برهمزه صورتده عین بدر اوضع اولنوب
همزه مکسوره کبی اوقنور مثلاً بنده دانا و بنده پادشاه * و اگر آخر بنده
علامت جمع اولان الف و نون لاحق او اور سه هاء رسمیه کاف فارسیه مفتوحه به
ایدال اولنور مثلاً بندکان و خواجکان کبی و اگر آخر بنده یا تحبیه و یا تحبیه
مصدریه لاحق او ایچ هاء رسمیه کاف فارسیه مکسوره به ایدال اولنور مثلاً
بندگی کبی کاهی وحدت یا خود خطاب ایچون هاء رسمیه اوزرینه برهمزه
صورتی عین بدرا یازیلور مثلاً بنده کبی بر بنده یا خود بنده نك معناسنه
کاهی ضرورت وزن ایچون بر حرف ساکن اقتضا ایدر اول زمان صریحا
هاتلفظ او ایچ قبحدر افصح بودر که فتحه بی سلکه رله تلفظ ایلیمه شوبله که
نه صریحا اوله و نه صریحا الف اوله لطیفی بیت ای شاه ستمگروی دایر زهمزه
رعنا * ناک دل بیچاره باشد بفرقت خون * سادس هاء اصلیه ایدی بو هاء
اصلیه بهر حال یازیلور و تلفظ اولنور که مثلاً به و که هاری کبی سابع هاء زائده
ایدی بو هانك وجودی و عدمی افاده ده سیاندر مثلاً هاسی کبی قائده
صریدن منقول او کوب آخر بنده ناء تأیید بولان کلمه حکمنده آخر بنده هاء رسمیه
اولان کلمه لر کبیر مثلاً عمره و طحله هاسی کبی نهایت عمر بنده تلفظ اولنور فارسیده
اولماز مکر ناء مصدر اوله انده ایکی وجه جائز او اور یا بودر که هاء رسمیه صورتده

باز یاور و هاء رسمیه معامله سی او اور یا خود ناء اصلیه کبی یازیلور و ناء اوقنور مثلاً
دولت و سعادت کبی اکثری دخی بودر حرف الیا بویاء تحبیه اون بوجه اوزره
مستعملدر ۱ خطاب ۲ اسناد ۳ توصیف ۴ مصدریه ۵ نسبت
۶ وحدت ۷ تنکیر ۸ ایافت ۹ استعداد ۱۰ حکایت حال ماضی ۱۱
زائده بو حرف یا بو معنای هر بنده دائماً کلمه لرک آخر بنده لاحق او کوب و کندی
ساکن و ماقبلی مکسور او اور مکریم مابعد بنده شین و میم ضمیر اوله اول وقت یاء
مذکورده مفتوحه اوقنوسده جائز در کاسبق فی الشین و المیم شاعر بیت من عاشقی
بیچاره ام دانستم همت بکن * چون هر که تود نسبتش همت کنی ای مرشد اول
* خطاب ایچون ایدی چونکه یاء تحبیه ضمیر متصل خطاب دیر عریضه ناء خطاب
کبی مثلاً ترکیده ایلدک عریضه فعلت فارسیده کردی دیرل محمد صوفی رباعی
ای آنکه مرا مدح افزون کردی * وز دانه سپهر بیرون کردی * همکاره مایزد
بیچون کردی * کر نیست مرا تو هست اکنون کردی * بو مذکور یاء خطاب
کاهی ماضی به لاحق او اور کاسبق آنفا کاهی مستقبله لاحق او اور
مثلاً کنی کبی ایلرسک معناسنه کاهی اسم لاحق او اور مثلاً چون
کبی نیچه سک معناسنه و له ایضاً رباعی ای دوست که کفتی محمد
چونی عیشت بادا همیشه در افزونی * ایستاده بر آسمان چون آسم
کایستاده بر بردار باشد خونی * و کاهی بیان خطاب ایچون ضمیر متصل
اولان تولفظنه ایکی یاء تحبیه الحاق ایدوب بری مکسوره بری ساکنه او اور
مثلاً تویی کبی سن سک مقامنده شکم اون التخی قطعه نك بیت ثانی عشر بنده کلور
و کاهی ضرورت قافیه و ترخیم ایچون یاء خطاب حذف و ماقبلی اسکان اولنور
شیخ سعدی بنیاده شعک روانه به مخاطبه بنده در منوی ای مدعی عشق
کار تو نیست * که نه صبر داری نه یارای ایست * و بیکر بر از پیش یک شعله خام
من ایستاده ام تاب و زم تمام * و کاهی یاء خطاب استفهام معناسن متضمن
او اور لکن ادات استفهام اولماز مثلاً شنیدی و دیدی دیرل ایشتدکی و کوردکی
معناسنه لطیفی بیت دیدی که چه کرد اشرف خرم * او مظلوم بر دو جانی بک زر *
و کاهی یاء خطاب ایله لاحق اوله جفی نك ار اسنده ادات ربط اولان است کیرده
ترکیده مش معناسنی مقید و متضمن او اور مثلاً دادی و کردی کلمه لر ویردک
و ایلدک معنای بنده ایکن تی داد سو کردستی دینسه و بر میشک و ایلدک میشک
معنای بنده او اور ثانی یاء اسناد ایدی که مسند الیهی مستنده ربط ایچون ادات ربط در

عربیده ضمیر فصل فارسیه است ترکیته در لفظ لری کنی لکن دائما مسنده لاحق
اولوب کند و ساکن ماقبل مکسور اولور و قوی تیزی بیت بوده لم از تاب عشقت
همچو زر کامل عیار ^{نور} او بداند قدر زر را هر که باشد زر کری ^{نور} حاصلی بویتده
یاء اسناد زر کری یاسیدر کاهی بو یاء اسناد حذف اولوب ماقبلنک کسر یله اکتفا
اولور شاعر بیت تو مرا معشوق من افتاده بی چاره ام * از زمان تو خرامی ایه نکام
کبر ^{نور} اصلی یایله معشوق ایدی ثالث یاء توصیف ایدی که صفی موصوفه
ربط ایچون صفت لاحق اولور لکن ملحق واجب دکل یعنی کتور لسه ده
چار در مثلاً مرد دانی کی شاعر بیت زنی را بوده ام عاشق ندانم چاره اش اصلاً
مکر همت کندیک دم مراید مرد دانی * کانه بور بط فارسی به محصور صدر یعنی
نظیری عربیده و ترکیده بولما از رابع یاء مصدر به ایدی که آخر کلمه به لاحق اولور
لاحق اولدیغی کلمه کرک مرکب اولسون مثلاً زر کری کی قوی عیقل معناسنه
کرک بسیط جامد اولسون مثلاً سردی کی صوفلق معناسنه کرک بسیط مشتق
اولسون مثلاً شکیبایی کی صارک معناسنه میرزا قلی بیک بیت فراق میکشد و این
زمان میکوید ^{نور} سرای انکه کد تکیه شکیبایی ^{نور} کاهی اولور که بوصورنده
یا حذف اولوب ماقبلنک کسر یله اکتفا اولور مثلاً نیکی مقامنده نیک
و بدی مقامنده بد دیرل ^{نور} کاتی بیت بد من دائماً اندیشه داری ^{نور}
نه نیکست ایچنین نیکویندیش ^{نور} آخرنده هاء رسمیه اولان کلمه به لاحق
اولجده هاء رسمیه کافه ابدال اولور دیوهایانده کجری خامس یاء نسبت ایدی
چونکه یاء تحیه عربیده نسبت ایچون اولدیغی کی فارسیه دخی نسبت ایچون
اولور لکن عربیده مشدد فارسیه مخفف ساکن در مثلاً عربی و عجم کی عرب
و عجم منسوب دیمکدر جای بیت فهم رازش نکتم او عربی من عجمی لاف مهرش
چه زخم او قرشی من حبشی * کاهی اولور که یاء نسبت نصکره تا کید ایچون
برتون ساکن زیاده ایدر لطاشدن و توجدن یا پلمش نسنه به سنکین و رویین دیرل
و آتیه منسوب دیمکه آتشین دیرل نظم لال بیت تبرندان سیم سم آتشین دم
لعابی زهره ووی نبش تو ام * و کاهی تا کید نسبت ایچون یادن اقدم برالف و نون
زیاده ایدر مثلاً دیار پهلو منسوب که پهلوئی دیرل اول دیاره منسوب اولان
لسان مراد اولور شاعر بیت کشاده زبان و جوانیست هست سخن
کفتن پهلو انیست هست * بو یاء نسبتدن اسبق الف و نون زیاده انمک
عربیده دخی جاریدر مثلاً ورائی وظلانی کی نوره وظلانه منسوب دیمک اولور

بلکه عربیده اصلدر فارسیه کافیه اسدر و کاهی فارسیه الف و نون نصکره
یاء نسبتی هاء رسمیه به ابدال ایدوب مثلاً ملوکانه دیرل لکن اصح اولان هاء رسمیه
مذکوره هاء لباقدر کاسبق فی بیان الهاء سادس یاء وحدت ایدی لاحق
اولدیغی کلمه نیک وحدتی مفید اولور شیخ سعدی بیت طالمی را خفته دیدم نیم روز
کفتم این فتنه است خوابش برده به * سابع یاء تنکیر ایدی شمس فخری قطعه
سر من کشته کستم هر دیاری * ندانم مثل خسر و شهر یاری * جمال الدین
ابو اسحق که اورا * نباشدر وزور و زم مردیاری * بو یاء تنکیر یاء وحدت ایله
فرقی دیققدر فارسیه و قوف نامی اولان ییلور قنامل ثامن یاء استعداد ایدی که
لاحق اولدیغی کلمه نه یاء استعداد معناسنی مفید اولور مثلاً کفتنی و خوردنی
دیرل سو یلبه جک و یبه جک معنایینه یعنی سو یله مکه حاضر نمش سوز و یکه
حاضر نمش طعام دیمک اولور تنکم قتله مستحق آدمه کشتنی دیدکاری کی سینی
بخاری بیت شمع در مجلس اگر با تو دم از نورزند * کشتنی سوختنی باشد و او بخشتنی
ناسع یاء لیاقت ایدی که لباقته معناسنی مفید اولور مثلاً آوردنی کی کتور مکه
لایق نسنه معناسنه هائی بیت ز آوردنیهای شاهانه نیز * دران عرضکه
برد بسیار چیز ^{نور} بو بیتده آوردنی بیکش معناسنه بو یاء لیاقت ایله یاء استعدادک
فرقی اعتباریدر فلا تغفل عاشر حکایت حال ماضی ایدی که اکثری بالذات
فعل ماضی آخرینه لاحق اولور مثلاً آمد کلدی معناسنه ایکن آمدی دینسته
کلدی ایدی معناسنه اولور فرخی بیت کر پذیرفتی نکارا خویش قربان کردی
کر قبوات آمدی ترک سرو جان کردمی * کاهی احیاناً اسم یا خود ادات آخرینه
لاحق اولور لکن نه معناده ماضی مذکوره یا خود ماضی مقدره مربوط و متعلق
اولور شاه ناصر خسرو قطعه من ز دست این خزان آخر عیغان پر شدم
ورنه هرگز آدمی دیدی که او عنقاسنی * پشت این مست مقلد خیم که کردی در
سجود ^{نور} ورنه در جنت امید قلبه و حلواستی * تکلمه بو حکایت حال ماضینک
ترکیده اداتی ایدی لفظی فاما که عربیده مخصوص اداتی بو قدر انجیق معونت
مقام ایله مفهوم اولور مثلاً و کلمه یاء طذرا عیه با الو صید آیت کریمه سنده کلمه لری
ذرا علین بسط ایتشدی دیو تفسیر اولور ایشته بو تفسیر ادات مخصوصه ایله
دکدر مکر فعل ماضی ترکیب عربیده حال واقع اولد قده برقد ظاهر دن با خود
قد مقدره دن لازم اولور ایشته قد مزبوره ادات حکایت حال ماضی اوله مثلاً
و جاؤهم حصرت صدور هم آینده اولدیغی کی فافهم حادی عشر یاء زانده

ایدی که آخرنده حرف مداولان کلمه بر کلمه به مضاف اولسه یا خود بر کلمه ایله
موصوف اولسه حرف مدد نصکره بآنجته مکسوره زاده ایدر ل مثال اضافت
عضای موسی و کبسونی دلیر و آشنی زید و عمر و کی شاعر بیت کر بشمه لطفش
شروع شرح افتد * هزار خامه و کاغذ و قای آن نکند * مثال صفت دانای عامل
و کبسونی سیاه و آشنی مرغوب کی و کاهنی ضرورت وزن و تحسین سعه
ایچون مضافک آخری و معطوفک آخری و موصوفک آخری تقدیر که حرف
صحیح ایسده کسره سنی اشباعله بآیه تحبیه زیاده ایدر ل لکن لفظده اولور
خطده یازار تنبیه معلوم اولسونکه بو حروف بسطه معانیلری بیان ایدر کن
شعوری مرحوم فرهنکنده بی نهاییه ضبط و خلل ارتکاب ایلدی فاما که
بحمد الله تعالی فقیر بر تقصیر ما امکان تنقیح و اصلاح انتخاب ایلوب و احسن
نظامه بنذایلدم اللهم انفعنا به یارب العالمین ایسته بومقامده بیان بساط
رسیده انجام اولوب بعده بیان ادوات مرکبیه شروع التزام و اهتمام اولندی
و بالله التوفیق و هو نعم الرقی ادوات مرکبه آباهمزه و بآه موحده ممدوده نك
فتخلیله ادات تجیدرم مثلا آبادانست دیرنه عجب ییلدی معناسنه فائده آبا بوندن
بشقه ایکی معنایه دخی کلور اول بمعنی جنس طعام ثانی بمعنی آشامیدن یعنی
صبر و شرب و امثالی نسنه لراچمک آبا بآه تجبیه ایله آبا کی ادات تجبیدر
تکیم قطعه نایسه نك بیت سادسنده کلور ار همزه نك فتحی و رایله حرف
شرط اولان اکر لفظندن محققدر شاعر بیت رفیقان را ارباشی شفیق
بفرسینک بکریر داز تور فیک * فائده اربوندن بشقه بیجی معناسنه ده کلور
از همزه نك فتحی و رای میجه ایله ادوات بسطه ده بکن زمعناسنه در
کما سبق تفصیله ابوالمعانی در هجو بیت چو کونش بکدرند کیر کردون
شود از اعل سرخ نکشتوانه * است همزه نك فتحی و سنینک سکونی
و نآه فوقیه ایله ادات ربطدر حکم و خبر معناسن افاده ایدر تکم عرییده
ضمیر فصل ترکیبده در لفظی کی حاصلی بونده اوج بحث وار در بحث اول
است لفظی دائما آخر کلمه به لاحق اولور لاحق اولدیغی کلمه ککرك اسم
اولسون جامی بیت آمدی و آمدنت بس خوشست * دیدن روی تو عجب
دلکشست * و کرك فعل اولسون و له بیت کرچه ککهر وار چو تیغ
آمدست * بلکه ککهر بار چو میغ آمدست * و کرك ادات اولسون شیخ
سعدی بیت زانکه که ترا بر من مسکین نظرست * آنارم از آفتاب مشهور ترست

بحث ثانی لاحق اولدیغی کلمدنک آخری اکر حرف صحیح اولور سه دائما استک
همزه سنی ساقط اولوب مزبور حرف صحیح مفتوح اولور کافی الایات السابقة
واکر حرف مداولور سه همزه ساقط و ماقبلی یابو که کالاول خالی اوزره حرف
مداولور مثلا عصاست و کبسونست و راستیست کی شیخ سعدی بیت یزک در
ختان سیره در هو شیار * هرور فی دفترست معرفت کرد کار یا خود
همزه نك سقوطند نصکره بآنجته مفتوحه زیاده ایدر ل نآه ضمیر و شین ضمیرده
اولدیغی کی مثلا عصاست و کبسونست و راستیست کی یا خود و او مده بآه
مده فتحه و بر ل مثلا کبسونست و راستیست کی واکره آه رسمیه اولور سه
اکثری حالی اوزره همزه و ماقبلی ایکیسیده مفتوحدر کمال نجندی بیت
ز سرتابا کلی ای شاخ نازک * که برکت شیوه است و میوه ات ناز * و کاهنی
احیاناً همزه و هاء رسمیه ایکیسیده اسقاط اولوب وصل ایدر ل مثلاً بنده است
مقامنده بتدست دیرل حکیم ناصر خسرو بیت صورت علی ترا باید الفیدن
چهدر تو ایدر آفریدست آنچه در کس نافرید * اصلی آفریده است ایدی
تنبیه حرف صحیح بومقامده حرف مده مقابلدر فلا تفعیل بحث ثالث دائما
همزه است خطده ساقط اولور لفظندن ساقط اولدیغی کی مکر آخرنده
هآه رسمیه اولان کلمه به متصل اوله خطده ثابت اولسه ده و ساقط اولسه ده
جائز در تکم صورت سابقه لدن منضم اولور فائده همدخی است استر لفظندن
محفف اولوب قاطر معناسنه ده کلور کذا فی فرهنک جهانگیری اکر همزه نك
و کاف فارسیه نك فتحی و رایله حرف شرطدر عرییده ان کی خواجه حافظ
بیت اکر آن ترک شیرازی بدست آر ددل مارا * بخال هند ویش بخشیم سمر
قند و بخارارا * اگرچه بمعنی او وصلیه وان وصلیه صائب بیت اگرچه سایه ام
منشور دولت در بغل باشد * برای اشخوان سیر کشته دایم چون هما باشم *
اند همزه نك فتحی و نونک سکونی و ذال ایله است لفظ نك جمیدر دائما آخره
لاحق اولور حاصلی است لفظنده جاریه اولان ابجاث ثلثه سابقه بونده دخی
جاریه در مثلاً سرنند و جانند و کبسونند و کبسونند و بتده اند و بتدند و امثالی
کی کاهنی اولور که مقدری اولان است برنده ثابت ایکن آخینه اند الحاق
ایدر ل لکن مقصود چه در اینجا حق است تحسین لفظ ایچوند حکیم سنائی بیت
این گروهی که تور سید ستند * عشوه راجان وزر خرید ستند * فافهم
فائده اند بوندن بشقه درت معنایه دخی کلور اول اوندن نقصان عدد

معناسنه عربده بيف و بضع کي ثاني اميد وار اولوق معناسنه ثالث بمعنى شك
 وشبهه رابع راغا جدر که مہک دخی دیرلر عربده سوس دکلری کي در اندر
 همزه نك فتحی ونونك سکونی ودالك فتحی ورا ايله ظرفیت ایچوندر عربده
 فی ترکیده ده فارسیده در کي شاعر بیت اکر پرسی زمن راه صفا چیست صفا
 اندروصال اندر فنا نیست * کاهی باء موحده بسیطه ده ذکر اولندیغی وجه
 اوزره بعض کلمه نك اولنه باء موحده مفتوحه داخل و آخرینه اندر کلمه سی لاحق
 اولور تنکیم شیخ سعدی کاستان افتاحی و بشکر اندرش مزید نعمت عنوانله
 قصیدر ایندیگی کي ایشته بومقامه مناسب اولان باء موحده ده بکن تفصیلی
 اجرا ايله فائده اندر بوندن بشقه ایکی معنایه دخی کلور اول اوکی معناسنه تنکیم
 اوکی بابا در اندر دیو یکر می اوچخی قطعه نك بیت خامسنده کلور ثاني بمعنى
 درون یعنی داخل و باطن یا باء موحده مفتوحه مدوده نك فتحیله اوچ معنایه
 کلور اول بمعنى الصاق عربده باء جازه کي ثاني بمعنى مصاحبت عربده مع
 ترکیده ايله کي ایکی معنایه کال نخندی رباعی خصم که بکفت و کورامد بامن
 ریشی چو چو ال دیدمش نادامن * کفتم که دران ریش دوم عقلم کفت باسک
 بچو ال در نشاید رفتن ثالث بمعنى مقابله خواجه سلمان مصرع محیط بانو روز
 سخنانکیرد پای محصلی باء بسیطه و باء مرکبه بر بری معنایه ده کلور فائده
 باء مرکبه بوندن بشقه اوچ معنایه دخی کلور اول بمعنى ذو و صاحب میر نظمی
 بیت اکر بی نواوا کر بانوا * هر آینه آخر و داین سرا * ثاني بمعنى طعام که
 اصلی آبا بدی کا سبق ثالث باد لفظندن مخففدر اولسون معناسنه بار باء
 موحده مدوده نك فتحی ورا ايله ادات نسبتدر مثلا مشکبار و اشکبار کي باقی
 معنایه یکر می رباعی قطعه نك بیت اولی شرحنده کلور فائده اشکبار و صف
 ترکی اولسه جائزدر چونکه بار لفظی باریدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل
 مخففدر فافهم بان باء موحده مدوده نك فتحی ونون ايله ادات صفات مشبهه
 و ادات اسم فاعل که اکثری ملازمت و محافظه معناسنی مفید اولور دائما کلمه
 آخرینه لاحق اولور مثلا باغبان و کشتیبان کي باغ بکچبسی معناسنه شیخ
 سعدی بیت چه غم دیوار امت را که دار چون تو پشیمان چه بالک از موج
 بحر ازا که باشد نوح کشتیبان * کاهی محافظه دن مجرد اوله رقی محض اسم
 فاعل اداتی اولور مثلا دیده بان کي کوزجی معناسنه فاما که باسان اکر
 مطلق بکچی معناسنه اولور سه محافظه دن مجرد اولور و اکر کچمه بکچبسی

معناسنه اولور سه محافظه مقهور منی متضمن اولور چونکه فرق سکرنجی
 قطعه نك طقوزنجی بیتده پاسب حفظ ایتک دخی بر رباعی ایش کچمه نك
 دیو کلور و کاهی مجرد نسبت ایچون لاحق اولور مثلا بادبان کي بلیکن معناسنه
 چونکه ترکیده بلیکن یله منسوب دیمکدر فائده بان بوندن بشقه اوچ معنایه دخی
 کلور اول مختصر بانک بمعنى آواز ثاني بمعنى اسیر و محبوس ثالث عربده فستق
 البان دید کلری راغا جدر فستق کي میوه می اولور لکن فستق دکلدر و عربده
 قضیب البان دیرلر شعر اقد محبوی تشبیه ایدرلر براء موحده نك فتحی ورا ايله
 ادات اوله رقی دیرت معنایه کلور اول بمعنى استعمال عربده حروف جازه دن علی
 معناسنه جامی بیت چیره کن بر شجر سدره چن * بر سر شاخ کن از بیخ شکن
 نوعی خوشانی بیت بر آهنکی زخم ناخن بمضرب * که از آب آتش و ز آتش چکد
 آب ثاني ظرفیت ایچوندر عربده فی ترکیده ده کي مثلاً فلانده مقامنده بر فلان
 دیرلر له بیت قافیه آنجا که نظامی نواست * بر کذر قافیه جامی سزاست * ایشته
 بو صورتده بر کلمه اولنده باء بسیطه آخرنده بر مذکور جمع اولسه نه کونه
 اوله جعی باء بسیطه ده بکدی ثالث بمعنى نزد که عربده عند معناسنه شاعر
 بیت رفتم بر طیب که برسم علاج درد * چون ناله ام شنید و روان در فراز کرد
 رابع نحسین لفظ ایچون اوائل مشتقانه و مصادره داخل اولور اسقاط
 اولسه معنایه خلل کلمز ابو المعانی بیت * عشق انداخت آتش غم بر تنم
 از تنف دل سر بسر بر چشته شد * فائده بر لفظی نوناردن بشقه اون درت معنایه
 دخی کلور تنکیم تفصیلی اوتوز برنجی قطعه نك ایکچمی بیته شرحنده کلور
 فائظری باء موحده مدوده نك کسر یله ادات نفیدر که عربده لا ترکیده سز ايله
 تعبیر ایدرلر مثلاً بی دل کي کوکل سز معناسنه شیخ سعدی بیت کر کسی وصف
 اوزمن نرسد * بی دل از بی نشان چه گوید باز * و کاهیچه حرف سلب اولور
 عربده لا فارسیده ناکریده دکل کي لکن هر برده طرد اولماز مثلاً ناکس دیمکده
 بی کس دینلر چونکه ناکس آدم دکل معناسنه بی کس آدم سز دیمکدر تا مشات
 فوقیه مدوده نك فتحیله ادات اوله رقی اون معنایه کلور دایما اوائل کلمه داخل
 اولور اول بمعنى ابتداء غایت عربده من ترکیده دن فارسیده از کي حافظ بیت
 ناشدم حلقه بکوش در میخانه عشق هر دم آید غمی از تو بمارک بادم * ثاني بمعنى
 انتهاء غایت عربده الی کي وله ایضاً بیت آم که یک دم از نك و از م شکیب نیست
 تامکه و مدینه تکبدم حبیب نیست * صائب بیت صائب بکش از چهره معنی

ورق لفظ تا کی ز برون سیر کنم باغ ارم را * کاهی بونام مز بوره نك ما بعدند بر باه
 موحده مفتوحه کثرتب معناسنی تا کید ایدر ل مثلاً نابشیر و نابشیر کی شاعر
 بیت از بکنی خواهش وصل دلارام را * نابشیر آه کن تارسی مقصدت
 ثالث ادات عزضدر حکیم فردوسی بیت بفرمودن رخس رازین کنند * دم اندردم
 نای زرین کنند * رابع ادات تحذیر که عرییده کلام فارسیده زینهار کی ترکیده
 صاقین دیر ل شیخ سعدی بیت نانکی خدمت سلطان دلیر * تیغ و ستان
 روید از اندام شیر * خامس مادام معناسنه و لانا جامی بیت تادرا اید بیشتر کشته
 سوار * بود کردن شتران کرده قطار * سادس ادات تعلیل که عرییده کی کی
 لطیفی بیت از مهد تالحدیاموز و پاکیزی * باز دحق و خلق جهان معبرشوی
 حاصلی مصراع آئیده اولان تا ادات تعلیل در سابع ادات توقیتدر کمال اسماعیل
 بیت تاجها نیست صدر عادل باد * فیض جودش چو عدل شامل باد * ثامن ادات
 شرط که عرییده ان فارسیده کر کی اهل شیرازی بیت تاریشان نشود کار
 بسامان نشود * شرط عقلست که تا این نشود آن نشود * ناسع ادات تعجیدر
 نه عجب معناسنه در شاهی بیت نخل قدت که آب کل و یاسمین ریخت * تادرا کدام
 آب و هوا حاصل آیدست * جامی بیت من پس زانوی غم تیار همزانوی کبست
 خاطر من سوی او تا خاطر او سوی کبست * عاشرا ادات تشبیه که عرییده مثل
 و فارسیده مانند کبی کاتی رباعی چون خواجه نظام نیست رزم آرابی
 بی صوت خوشش بیاد جان جان * هر ساز که هست نای آن توان یافت
 تدبیر و نیست آنکه ندارد تابی فائده بونلردن بشقه لفظ تاسکر معنایه دخی
 کلور تکم تفصیلی ایکجی قطعه نك بیت ثانی شتر حنیده کلور فانتظر
 تر تاء فوقیه نك فقی ورا ایله اسم تفصیل اداتیدر دائماً آخر کلمه لاحق او اور
 مثلاً غز و نر و کز کی ارتغیرق و اکسکرک معناسنه شاعر بیت چو کرد در دولت
 رتو پرتار فزونتر باش همچون شاخ پربار فائده ترلفظی بوندن بشقه ایک
 معنایه دخی کلور تکم بیانی الی برنجی قطعه نك بیت اولی شرحنده کلور
 چون جیم فارسیده نك ضمی و و او و محمول و نون ایله اوج معنایه کلور اول ادات
 تشبیه در تکم چون کی دیو او چنجی قطعه نك او چنجی بیتیده کلور ثانی
 ادات سؤال عن الحال که عرییده کف ترکیده نه حال ایله تعبیر ایدر ل ثالث ادات
 تعلیلدر که عرییده اذ و لام جاره و ترکیده نه کی بوا یکی معنایه علی الترتیب
 شیخ سعدی بیت چون نالام تلخ زستان او چون نهیم در حلقه زستان او

چونکه

چونکه ادات علتدر چو مذ کور چون لفظندن نونك حذفیه مخفقدر
 مذ کور اوج معنایه کلور مثال ادات تشبیه خواجه حافظ بیت چو باد عزم
 سرکوی بار خواهم کرد نفس بیوی خوشش مشکبار خواهم کرد * مثال ادات
 سؤال عن الحال و له ایضا بیت چو با حبیب نشینی و یاده پانی * بیاد دار عجب
 باد پمارا * بویاده لفظ چو وقت و زمان معناسنه او اسده جا زدر علی ما
 صرحه الشعوری مثال ادات تعلیل شیخ سعدی بیت چو در سخنکوی
 فانی شود * و رور اسخن عمر ثانی شود * چه ها رسیده ایله جیم فقی صورتیده
 ادات تصغیردر و کسری صورتیده ذوی العقولک غیر بدن سؤل در دیو
 جیم بسطیده تفصیلی بکری فارجمع چه چیر معنی ای شی که عرب مخفیف
 ایدون ایش دیرل ترکیده نه نسنه معناسنه چونکه چه اتفاقدی چیر نسنه دیو
 بکری بدنجی قطعه نك بیت اولنده کلور چه عجب ادات تعجیدر نه عجب
 معناسنه دار دال مدوده نك فقی ورا ایله فی الحقیقه داشتن لفظندن امر
 یا خود اسم فاعل مخفقدرا کثری وصف ترکی او اور مثلاً جهاندار کی جهان
 طونجی معناسنه یعنی دنیا محافظه ایدجی شاعر بیت جهاندار و جهم قدر
 و کیتی پناه * که خورشید ملکست ظل آله * لکن کاهی ادات نیست دخی او اور
 مثلاً مالدار کی مالکی آدم معناسنه شاعر بیت کرمداران عالم را درم نیست
 درمداران عالم را کرم نیست * دان دال مدوده نك فقی و نون ایله خاصه
 اسم مکان اداتیدر دائماً آخر کلمه لاحق او اور مثلاً جز و دان و نمکدان
 و جامه دان کی فاما که هم ستان اسم مکان و هم اسم زمان اداتی او اور فقط پرتیه
 مخصوص دکلدر کاسیجی همدخی مطرو فی احاطه به کاهی اختصاصی
 وار در مثلاً نمکدان فقط طوز فائده دیرل اما عربستان بویه دکلدر
 بونقدیر چه خانه دان ایکی معنایه کلور بری صاحب خانه و بری خرم و اهل بیت
 و زوجه معناسنه شیخ سعدی بیت بایدان یار کشت همسر او طر خاندان
 نبوتش کم شد فائده بوندن بشقه دان امر حاضر او او زیل معناسنه و وصف
 ترکیبی او اور مثلاً مخندان کی سوز بلجی معناسنه و صدری دانستن لفظیدر
 در دالک فقی ورا ایله ایکی معنایه در اول ادات طرفدر عرییده فی معناسنه
 ترکیده نه کی جامی بیت تا که درین مادیه هولناک * از سر افلاک نیفتی بخاک
 و صورتیده بر کله او آنده باه بسطیده آخرنده در مذ کور بولنسه طرفتی افاده
 ایلدیکی تفصیلی باه بسطیده بیاندند بکدی شیخ سعدی بیت بیدر یاد منافم

بی شمارست * اگر خواهی سلامت در کارست * ثانی ادات تحسین در اوائل
مصادره و اوائل مشتقانه داخل اولور لطیف بیت بشدم خوار و بی چاره
ای چاره کر زهی را بچشم کرم در نگر * نکته در لفظی اوائل مصادره و مشتقانه
ادخال اولنجه ا کبری تحسین لفظ ایچون اولور که حذف اولنسه معنایه
خلل کلن کا هیجه در حذف اولنسه بعض محله معنی بشقه در او اولور
مثلا در یافتن فهم و ادراک معناسنه ایکن یافتن دینسه فقط بولق معناسنه
اولور فائده لفظ در یوندن بشقه بدی معنایه دخی کلور شکم تفصیلی
قرق التبحی قطعه نك بیت راغی شرحنده کلور را راه مهمله ممدوده نك
فحیله عمر بیده لام چاره معناسنه در الی وجه اوزره استعمال او اولور اول معنی
تعلیل خواجه حافظ بیت خدار اداد من بستان ازوای شهنه مجلس * که می
باد بکری خورد دست با ماسر کران دار دثانی معنی تخصیص ابو طالب کلیم
بیت دوم مصراع از سبک روخی کلیم آن طور می باید * که در پرواز شهرت بال باشد
مرغ معنی را * ثالث ادات مفعول در ترکیده انك برینسه مفعول اولان کله نك
معناسنه کوره آخرین یاء مفتوح ایدوب بعده برهه رسمیه یازرل یا خود میکسور
ایدوب بر یاء تجتیه یازرل مثلا زید را بگوید لر زیده سویله معناسنه زید را بیار دیرل
زیدی کنوز معناسنه ایکنسنه بردن مثال جانی بیت یاد را خاک سیه بر بفرق
خاک را کن زخم طوفان غرق * یعنی هوایه قاره طیراق دوك باشند طیراخی
طوفان چی مندن غرق ایله معناسنه رابع معنی ظرفیت که غریبنده فی معناسنه
مولانا جانی بیت عالم جاء ببطحا افر اخت * مکه راسکه دولت نو ساخت
یعنی سلطنت علمی بطحاده قالدردی مکه ده یکی دولت سکه سنی دوزدی
خامس معنی قسم که غریبنده و اوقسم کی خواجه حافظ بیت دل می رود ز دستم
صاحب دلان خدار * در دا که راز پنهان خواهد شد آشکارا سازدن
زائد در انجی تحسین لفظ ایچون کنوز لر شاعر بیت وانکه خلق آفتاب
کویندش * راستی را بچشم من نه نکوست * فقط راستی ایله معنی غمام او اولور
زار رای مجله ممدوده نك فتحی ورا ایله ادات اسم مکان درستان کی دائما
آخره لاحق اولور لکن ستان ایله فرقی مثلا کلزار و سنبل زار و چنزار دینسه
کلاک و سنبلک و چنک دیمک اولور کلستان و سنبلستان و چنستان دینسه
کل بری و سنبل بری و چن بری دیمک اولور محصلی ستان بری ایله زار لک و لقی ایله
تعبیر او اولور میر نظی بیت سراپا نوده آن صحرا نمکزار * گذشتن مرغ از

انجا بودیرار * سوال ناظم بحر بر قطعه رابعه نك بیت باشنك مصراع اولنده
کلزار و کلستان کلی خوق بردخی کاشش بیور دخی بوفرقة منافی د کلمی
جواب زار ایله ستان بری معنایه کلدیکنندن بشقه مصراع مزبور حاصل
معنای بیابندر شکم ناظم بحر و دیاجده ده نیجه سین حاصل معنی یازدم دیو
بیور فاحفظ فائده زار یوندن بشقه اوج معنایه دخی کلور شکم تفصیلی
یکری برنجی قطعه نك بیت خامسی شرحنده کلور زهی ادات تحسین
نه عجب معناسنه شکم نه عجب دیوسکن نجی قطعه نك و نده کلور سار سین
ممدوده نك فتحی ورا ایله درت وجهه اورره مستعمل در اول ادات اسم مکان در
ستان کی آخره لاحق اولور مثلا کوه سار و نمکسار طاع محلی و طوز بری
معناسنه مختاری بیت بکتفسار برآورد زانوار اوبار بچشم خانه فرورفته
دیده از ناهار * ثانی ادات تشبیه در بودخی آخره لاحق اولور مثلا شکبار
دیرل مشک کی معناسنه شاعر بیت شکوفه دمیدی از ان صید هزار * همه
لاله رنگ و همه مشکبار * ثالث ادات نسبت او اولور آخره لاحق او اولور مند کی
مثلا خاکسار کی طو بر اقلو معناسنه شکم قرق ایکنجی قطعه نك بیت نامنده
کلور رابع لاحق اولدیغی کله به باش معناسنی مفید او اولور مثلا چاهسار
ور خسار کی قیو بانی و یکاق باشی دیمک او اولور کال پاشا زاده بونده دخی
تصرف خاص ایدوب بیور که سار باش معناسنه اولدیغی ایچون بوم معنای
مفید او اولور فقیر دخی شویله فهم ایدرمکه بوصور نکرده اصلی مثلا سار طاه
وسار رخ ایدی تخفیف ایچون مضاف الیه مضاف اوزره تقدیم اولندی
فاما که ناظم بحر یکری بدخی قطعه نك ایکنجی بیتده ز خسار یکاق دیو
بوکا منافی د کلزار چونکه در باب لغت کاهنی الفاظ مشترکه والفاظ مجازی به
تفسیری ایراد ایدر لر فلا تفعل فائده یوندن بشقه سار لفظی اوج معنایه
دخی کلور اول دوه معناسنه غریبنده جل فارسیده شرکی ثانی باش معناسنه
سرکی مثلا باشی اشاعه اولانه نکونستان دید کلری کی ثالث خوش صید الو
وسیه و بیاض بنکلور قوش معناسنه بستان سنبل کسری و ناء فوقیه
ممدوده نك فتحی و نون ایله ادات اسم مکان و ادات اسم زماندر مثال اولور
شهرستان و سنکستان و کلستان کی شهر محلی و طاش محلی و کل مکانی معناسنه
مثال ثانی نایبستان و زمستان و بهارستان کی بای فصلی و قش فصلی
و یاز فصلی معناسنه فائده یوندن بشقه ستان لفظی درت معنایه دخی

کلور اول ارقه اوخته بامق معناسنه عربده اسلفا کبی ثانی مخفف آستاندر
ایشک معناسنه ثالث یعنی صبر و طاقت رابع قر قجی قطعه نك بیت نایسند
کلن سباندن لفظندن امر حاضر و وصف ترکیبی اولور مثلاً داستان کبی
کوکل الیجی معناسنه همان بواجلدن داستان دلبر دیوانیدنجی قطعه نك
بیت نالنده کلورستان آل دیواللی رنجی قطعه نك بیت سابعده کلور
فرو فالت وراه مدوده نك ضلله تحسین لفظ ایچون اوائل مصادر و مشتقانه
ادخال اولور مثلاً فرو رفتن کبی شاعر مطلع چه خسی چند ای صبح سیه
روی * باب چشم من رخ را فروشوی * فائده بوندن بشقه فرواوج معنایه
دخی کلور تفصیلی یکر می اوچنجی قطعه نك بیت سابعی شرحنده کلور
کار کاف فارسیه مدوده نك فتحی ورا ایله ادات مبالغه در کاهنی ماضی
صیغه سی اوزره اولان اسم مصدر آخرینه لاحق اولور مثلاً رستکار کبی
مبالغه ایله خلاص بویجی معناسنه عربده ننجی کبی چونکه رستن مصدر در
نجات معناسنه شیخ نظامی بیت سکاکنده کاروان وقت کار * زدشمن
بدشمن شود رستکار * و کاهنی امر صیغه سی اوزره اسم مصدر آخرینه
لاحق اولور مثلاً آموز کار کبی کثیر التعلیم و التعلیم معناسنه چونکه آموختن
مصدر در معنی التعلیم و التعلیم هم لازم و هم متعدی اولور حتی لازم اوله رف
آموختن اوکر نك دیو قرق ایلیجی قطعه نك بیت ناسعده کلور عز بر نسفی
قطعه هر انکوتیا موزد آموز کار * همه دانش از کردش روز کار * کینا آنچه
ماند ست از ویاد کار * بود دیگران را چه آموز کار * و کاهنی اسم جامد
آخرینه لاحق اولور مثلاً رستکار کبی مبالغه ایله طوغری ایشاو و عمل صالح
معناسنه بونقصیل معلوم اولدیشه قطعه اولی نك بیت نایسند کلچک
پرورد کار اول قیلندن آمرز کار ثانی قیلندن کرد کار ثالث قیلندن اولور
فلا تفعل * معلوم اولسونکه ستمکار و ظلمکار کنه کار و ظلمکار
لفظ لریك اواخرنده یی کارک کافلری فارسیه در فاما که عوام تحریف ایدوب
عریسه تکلم ایتمشدرز شکم بعضی فرهنگرده ستمکار با کاف فارسی دیوقید
وضیط اولندی یا خود احتمالکه فی الاصل کاف عربیه اوله چونکه کارایش
دیو یکر می رنجی قطعه نك بیت سادسده کلور یعنی امثله * مزبوره نك اضلاری
اضافله کار ستم و کار ظلم و کار ایشاو کار کنه و کار طلب ایدی مضاف الیهلر
تقدیم اولنجه وصف ترکیبی اولوب ظالم و مثنی و مذنب و طالب معناسنه اولدیلر

کاه کاف فارسیه مدوده نك فتحی و اظهارها ایله ستان کبی هم ادات
اسم مکان و هم ادات اسم زمان اولور مثال اول چراگاه و خیمه کاه و بار کاه
و کریر کاه کبی خواجه حافظ بیت ازان زمان که برین آستان نهادم روی
فراز مسند خورشید نکه کاه منست * مثال ثانی سحر کاه و صبحکاه و چاشگاه
کبی وله ایضایت مرو و خواب که حافظ بار کاه قبول * زور دیشب و درس
صبحکاه منست * و زرددن مراد مداومت و درسدن مراد تکرار درو مذکور لفظی
کاهی جمع اداتی اولان الف و نون ایله ده ادالدرلر یعنی صبحکاهان دیرلر
مراد صبح صادق ایله صبح کاذب اولور چونکه فارسیه مخصوص ادات
تنبيه اولماز همان دائماً بعدن ما فوق الواحد مراد اولنور شاعر بیت
چو شد نارنج مشرق صبحکاهان * سفید و سرخ چون سبب صفاهان
فائده بویکی لفظ که ستان ایله کاه اسم زمان و اسم مکان اداتلریدر اما میانه لرنده
فرق وارد چونکه ستان لفظنده و فرت و مظهر و فنده کثرت معتبر در اول اجلدن
دائماً ترکیبه محتاج در فاما که کاهده اول اعتبار اولامغله بعضی محسوده یا اکثر
استعمال اولنور مثلاً کاه و بیکاه و ناکاه دیرلر تکم تفصیلی و سائر معنای
اللی برنجی یلنده کلور تنبيه بویکی لفظ آخره لاحق اولور لاحق اولدینگی
کلمه نك آخری اسکی حالی اوزره باقی اولور مثلاً ساکن ایسه ساکن متحرک ایسه
متحرک اولور الا جایگاه مجلس معناسنه اضافله استعمال اولنور فلانده
کدام ادات استفهام در قنغی دیو قطعه ثالثه نك بیت رابعده کلور آخرینه
بانه نخبه و نون الحاقیه کدامین دخی بویه در کر کاف فارسیه نك فتحی ورا ایله
ایکی معنایه در اول ادات شرطدر همزه نك حذفیه اگر لفظندن مخفقدرنانی
ادات اسم فاعلدر دائماً آخره لاحق اولور ایکی معنایه ابوالمعانی بیت مبتلای
کر شد سنی کر حسودی حیلہ کر * نیست چاره مرور اغیر از علاجی مردنش
اولکی کر یعنی جرب یعنی او یوز فائده بوندن بشقه کر اوچ معنایه دخی کلور
شکم تفصیلی یکر می بدنجی قطعه نك بیت رابعی شرحنده کلور کر چه اگر چه
لفظندن مخفقدر کاسبق که تفصیلی کاف بسیطه بیاندند یکدی فار جمع کین
کاف فارسیه مدوده نك کسریله و نون ایله ادات نیستدر دائماً آخره لاحق
اولور و ترکیب استعمال اولنور مثلاً شوخ کین و غم کین کبی حکم اسدی
بیت رسیدند جای چراگاه کور * درو شوخ کین چشمه آب شور * کین اندن
بانه نخبه نك حذفیه مخفقدر ادات نسبتدر مکر مکر و کاف فارسیه نك فتحی

ورایله ادات استناد در عرییده الای وگاهی شاید معناسنه ده استعمال اولور
مند میك فتحی و نون سکونی و دال ایله ادات نسبت در ادما آخره لاحق اولور
مثلا حاجمند و دردمند و زورمند کی جامی بیت بود هر نقش دل هر هوشمندی
که باشد نقش بهار انقش بندی * می میم مدوده نك کسریله ایکی معنایه کلور
اول مضارع اولنه داخل اولوب حاله تخصیص ایدر ادات حالدر مثلا
می داندومی شناسد کی ثانی ماضی اوله داخل اولور حکایت حال ماضیه
لذاتی اولور مثلا دانست بلدی معناسنه ایکن می دانست دینسه بلدی ایدی
معناسنه اولور کافی بویکی صورتده اولنه بهار یاده ایدوب همی دیر لاطخی
بیت توهیمی دان که هیچ نعمت و خواست * نبود همچوندر سستی راست
ناتون مدوده نك فتحیه ادات نفیدر عرییده اولوبس کی ترکیده دکل معناسنه
گاهی صفاته داخل اولور مثلا ناینا کی کوریچی دکل معناسنه و گاهی افعاله
داخل اولور مثلا نادان و شناس کی فائده بوندن بشقه نایکی معنایه دخی کلور
اول بمعنی فش عرییده قصب کی ثانی بمعنی آزار نك نون مدوده نك فتحی و کاف
ایله ادات نسبتدر مثلا غمناک و فرحناک کی فائده بوندن بشقه نك اوج معنایه
دخی کلور اول مخلوط و مفشوش مسک و غیره معناسنه یعنی مسک ایچنه جکر
پاره لایق قاتل زیاده اولی ایچون ثانی ارمه و ذلک بر نوعی که غایت لذیذ اولور ثالث
دلالت که بو غرزدن بوقروده اولور نه هاء رسمیه ایله بیانی نون بسیطه ده بکدی
قی نون مدوده نك کسریله ادات نفیدر لایس معناسنه و او مدوده نك فتحیه
اوج وجه اوزره مستعملدر اول ادات تحسین که اکثری اوائل مشتقانه داخل
اولور لفظ در کی شکم بو نظمده واقعدر بیت دلبر عیاره که خنده زدودلر بود
روی و فوا و نهفت روی جنا و نمود ثانی ادات تحسیر که اوائل کلمه داخل اولور
مثلا واحدمرا و اخر قتا کی لاطینی بیت نیست عجب کر خصما و ازیم چونکه
بمردان نیم و ازیم ثالث با و مقامده مستعملدر مثلا با و کفتم مقابنده و اکفتم دیر ل
فائده بوندن بشقه لفظ و ادات معنایه دخی کلور اول بمعنی طعام و آش ثانی بمعنی باز
یعنی کبر و ثالث بمعنی کساده و مفتوح رابع صاحب علت وقت مر ضنده تکلم
ایلا کی کلام کی ری وان و او مدوده نك فتحی و نون ایله ادات اولان معنایه
بان لفظی کی فارجمع وار و او مدوده نك فتحی و نون ایله ادات لیاقت که لیاقت
و مناسبت معنایه مقید اولور مثلا برز کوار و شهسوار کی اوایه لایق و شاهه
مناسب معناسنه و گاهی ادات تشبیهده اولور شاعر بیت قصاب و از مردم

چشمه بنساز کی مرکان قناره کرده و دلهها پرو زده * بویکی صورتده
دائما آخره لاحق اولور فائده بوندن بشقه وار لفظی بش معنایه
دخی کلور اول بمعنی مثل و مانند بونك ادات تشبیهله فرق د قیقدر
الحق اسالب کلامه رسوخ نامی اولان بیلور ثانی بمعنی کره و زره مثلاً نك
وار و دووار بر کره و ایکی کره معناسنه ثالث بمعنی رسم و عادت رابع بمعنی
صاحب و خداوند خامس بمعنی بار یعنی بونك و جل مثلا خروار شروار
دیر لاشك بوی و دوه بوی معناسنه و و و اوک فتحی و رالیله ادات نسبتدر مثلا
بهره و رو پیشه و رکی حصه او و صنعت صاحبی معناسنه و گاهی ادات شرط
اولور اگر معناسنه شیخ نسبی به شیخ فضل الله ولی کشف طریقه بیورر بیت
کر بسفر می روی از حلب اندیشه کن * و ریحلب می رسی حاضر قنبدیل باش
وزنه و واک فتحی و رانك سکونی و نونك فتحی و هاء رسمیه ایله یوخسه عرییده
الایکی تکم قطعه ثانیه نك بیت سادسنده کلور شیخ سعدی قطعه بنده
همانیه که ز تقصیر خویش * عذر بدرگاه خد آرد * و زنه سزاوار خداوندیش
کس نتواند که بجای آورد * هاء مدوده نك فتحیه اوج معنایه کلور اول
ادات تنبیهدر حاضر اول و اوایان معناسنه ثانی بمعنی اینك یعنی ایشته جـك
دیمکدر حکیم خاقانی بیت کعبه چه کنی با حجار الاسود زمزم * هاء عارض و زلف
و خط ترکان خطابی ثالث ادات جمعدر بیانی قریباجع بخشنده کلور هر آینه
تا کیدنی حال و ننی استقبال در شکم هر آینه البته دیوالی ایکنجی قطعه نك
بیت اولنده کلور هر هانك فتحی و رالیله ادات حصر در عرییده کل کی هست
هانك فتحی و سبنك سکونی و فاء فوقیه ایله مجاز ادات ربط اولان است معناسنه
شیخ عطار بیت هست سلطانی مسلم و را * نیست کس رازهره چون و چرا
لکن حقیقی واردر معناسنه مقابلی نیست که یوقدر معناسنه شکم ایکنجی
ضرر یحایکرمی سکر نجی قطعه نك بیت اولنده کلور فائظر همچون ادات
تشبیه اولان چون اولنه هم لفظی کتور مکله بنه ادات تشبیهدر ادما کله اولنه
ادخال اولور همچو نونك خذ فیه اندن مخفدر هم هانك فتحی و هم ایله
ایکی معنایه کلور اول ادات عطفدر عرییده و او عطفه ز کیده دخی کی ثانی بمعنی
مع یارب یا تحبیه مدوده نك فتحی و رالیله ادات نسبتدر آخر کله به لاحق اولور مثلا
هشیار و بختیار و دستیار کی فائده بوندن بشقه یاردوست و محبوب معناسنده
کلور مقصدنی مضمرات و اسماء اشارات و موصولات بیاننده در مضمرات

متصله شین معجمه غائب ایچون ناء فوقیه مخاطب ایچون ميم متکلم ایچون بونلرک
بیانی بسیطه ده یکدی مضمرات منفصله وی غائب مفرد ایچون جمعی
ایشان تنکیم قرق التنجی قطعه نك بیت حادی عشرنده کلور تو مخاطب مفرد
ایچون جمعی شما من متکلم وحده ایچون جمعی مانکیم بونلر قطعه ثالثه ده
کلور فانتظر اسماء اشارات این قریب ایچون تنکیم قطعه ثالثه نك بیت رابعده
کلور جمعی اینها و اینان آن بعید ایچون تنکیم قطعه ثالثه نك بیت ثالثه ده
کلور جمعی آنان و آنها تنکیم قرق التنجی قطعه نك بیت حادی عشرنده کلور
اسماء موصولات آنکس عاقل ایچون آنچه غیر عاقل ایچون آنکه مفرد تنکیم
یکرمی طغوزنجی قطعه نك بیت اولنده کلور آنکه جمع او که مفرد ایشانکه
جمع مقصود ثلث قواعد اشتقاق فارسی بیانند در قاعده اولی معلوم اولسونکه
عربیده اشتقاقده اصل اولان فعل ماضی می یا خود مصدر می دیو اختلاف
اولدینگی کی كذلك فارسیده دخی اولان بعضل فعل ماضی دیدی بعضیلر
مصدر دیدی لکن مصدر اولمی عربیده ترجیح و تقدیم اولدینگی کی فارسیده
دخی اطراد الالباب مصدر اولمی فقیر اختیار ایلدم سوال مصدرک حروقی
اکثر دره کونه ماخذ اشتقاق اولور جواب محققین عندنده اشتقاق اصالتنده
اعتبار کثرت حروفه دکلدر انجق نظر دقیق شهرت و شیوعه در مصدرک دخی
هر لسانده اشتهاری غنی عن الیابندر همدخی مصدر اشتقاقده مقسم اولیه
ماضیدن سرا واردر کالاینجی علامن له ادنی مسکه فاما که فارسیده هر بر
مصدرک آخری نون ساکن اولور بوندن مقدم اولان حرف ایکیدن خالی دکلدر
یادال مفتوحه اولور یا خود ناء فوقیه مفتوحه اولور مثال باقطعه اولانک بیت
نامنده کی یاوردن کی اینانمق معناسنه مثال الف قرقنجی قطعه نك ایکنجی
بیته که ستادن کی المق معناسنه مثال رایبت مزبورده کی سپردن کی اصمراق
معناسنه مثال نون ایکنجی قطعه نك بیت خامسده کی ماندن کی بکرمک
معناسنه مثال و او قطعه خامسه نك بیت سادسده کی آودن کی بواشمق
معناسنه واکر ناء فوقیه اولور سه قادن مقدم خسشف حرفلرندن بر حرف
ساکن لازمدر مثال خاء معجمه یکرمی التنجی قطعه نك سکرنجی بیته کی
انداختن کی مثال سین دانستن کی تنکیم ماضی متکلم وحده سی یکرمی
طغوزنجی قطعه نك بیت ثالثه کلور همدخی آراستن کی تنکیم قرقنجی
قطعه نك بیت خامسده کلور همدخی جستن کی تنکیم الی در دنجی قطعه نك

بیت خامسده کلور مثال شین معجمه اون بدنجی قطعه نك بیت سادسده کی
داشتن کی مثال فالون سکرنجی قطعه نك بیت سادسده کی یافتن کی سوال
بعض مصدر لر وار که قواعد مذکوره اوزره دکلدر مثلاً آمدن کی جواب الی
شاذ لر در انشاء الله تعالی کلدیکی محللرده بیان اولور قاعده ثانیسه ماضی
بیاننده در اگر مصدر آخردن نون حذف اولوب دال یا خود ناء فوقیه اسکان
اولنجه فعل ماضی مفرد غائب حاصل اولور مثلاً دانستن لفظندن دانستن کی
واکر مفرد غائب آخرینه بر نون ساکن بعده بر دال ساکن زیاده ایدوب
بوصورتده آخری مفتوح اولور جمع غائب حاصل اولور مثلاً دانستند کی واکر
مفرد غائب آخرینه بر یاء تحثیه ساکنه کتور وب بوصورتده آخری مکسور
اولور مفرد غائب حاصل اولور مثلاً دانستی کی واکر ماضی مفرد آخرینه بر یم
ساکن زیاده ایدوب ماقبلنی مفتوح ایدر سه متکلم وحده اولور مثلاً دانستم کی
واکر یم مزبوره دن اول بر یاء تحثیه زیاده ایدوب بوصورتده آخر ماضی
مکسور اولور متکلم مع الفیر حاصل اولور مثلاً دانستیم کی محصل کلام فارسیده
صیغ مطرده التبدیل زیاده اولماز چونکه تنیه ایل جمعک قرق یوقدر همدخی
مذکر ایله مؤنثک قرق یوقدر عربی کی بشقه بشقه صیغه لری یوقدر همدخی
مضارع الی صیغه دن زیاده دکلدر فاحفظ قاعده ثالثه مضارع بیاننده در
مضارعک دخی اشتقاقی مصدر دندر چونکه ابتدا مصدر دن نونی اسقاط
ایدوب اگر تائی ایسه داله قلب ایدوب واکر دالی ایسه حالی اوزره ابقا ایدوب
همه حال دالک ماقبلنی مفتوح ایدر لکن یوقدرجه بیانله اکتفا و التماز بلکه
تفصیله محتاجدر بس امدی اگر مصدر دالی نایدن مشتق اولور سه یاء تحثیه
دخی حذف اولور مثلاً یاوردن مضارعنده یاوردن دیرل واکر دالی الفیدن مشتق
ایسه الف دخی حذف اولور مثلاً ستادن مضارعنده ستد دیرل واکر دالی
رایدن مشتق ایسه رای فحظه ابقا ایدرل مثلاً سپردن مضارعنده سپرد دیرل
واکر دالی نویدن مشتق ایسه نونی دخی مفتوح ابقا ایدرل مثلاً ماندن
مضارعنده ماند دیرل واکر دالی وایدن مشتق ایسه وای حذف ایدوب
برینه بر الف و یاء تحثیه مفتوحه کتور لر مثلاً آودن مضارعنده آاید دیرل
واکر که مصدر نایدن مشتق ایسه ماقبلی اگر خاء معجمه ایسه زای معجمه مفتوحه
یه ابدال اولور مثلاً انداختن مضارعنده اندازد دیرل واکر سین ایسه سین
گاهی حذف اولور مثلاً دانستن مضارعنده داند دیرل وگاهی یاء تحثیه

مفتوحه به قلب اول نور مثلا راستن مضارعند آید دیرلر کاهی هایه قلب
اول نور مثلا چستن مضارعند چمد دیرلر و اگر شین مجیه ایسه رایه قلب اول نور
مثلا داشتن مضارعند دارد دیرلر و اگر فایسه بیه موحده به قلب اول نور مثلا
یافتن مضارعند یابد دیرلر تکمله بومضارعند دخی صیغ مطرده التدر
تفصیلی بعینه ماضی کییدر انجق مضارعك مفرد غائبك غیرنده آخرنده
واقع اولان دالی حذف ابدوب ماضیده اولان تصرفی اجرا ایدرلر مثلا داند
دانند دانی دانید دانم دانیم کی تنبیه بومضارعند اولان شواذک نهایی یوقدر
انشاء الله تعالی کلدیکی محلا رده بیان اول نور لکن فاضل سودی کلستان
شرحنده بیورر که هر نقدر مضارع و ارایسه جمله سی مصدر یائیدن مشتق
مثلا آمدن مضارعند آید دیرلر اما که مأخذ اشتقاقی آیدن لظیدر آمدن
دکدر سوال مصدر دالی یائسی بولمز سه نه کونه اولور جواب بوضورته
بر مصدر دالی یائی فرض و تقدیر اولور بالفعل مصدر دالی یائی موجود اولسی
لازم دکدر تنکم عربیده تقسیم تفعیل یابیدن ایکن ماضی مستقبل یوقدر
لکن نه بر ماضی موافق فرض و تقدیر ایتدکری کی حاصلی فاضل سودینک
یوندن مرادی مستقبلات فارسیه دن شدو ذی دفع و ازاله در انشاء الله تعالی
بوشرحده بونحقیقك نفع کلوسی چوق اولور فاحفظ قاعده رابعه مجهول
بیاننده در معلوم اولسونکه مجهول قلنسی مراد اولنان کله نك اسم مفعولی
الذوب بعده ا کاشدن یابیدن بر لفظی ضم ایدرلر یعنی شدن یابیدن النان لفظی
مجهول قلنان کله نك هیاتنده قلدلر مثلا دانست ماضی در مجهول قلنسه دانسته
شد دیرلر یا خود دانستن مصدر در مجهول قلنسه دانسته شدن دیرلر و قس علی
هذا قاعده خامسه فعل ننی حال و فعل ننی استقبال بیاننده ننی حال و ننی
استقبال ایچون مضارع اولنه برنون مفتوحه کتورلر بوضورته اوائل افعاله
اولان الفات یاه تحبیه به منقلب اولور شو قدر که ننی حاله ادات حال اولان
لفظی لازمدر مثلاً ندانم داند و نیار ماید و نمی آرماید کی و اگرنا کیدن ننی
حال و استقبال مراد اول نور سه اولنه بر لفظ هر آینه ادخال ایدرلر مثلاً هر آینه
نمیداند و هر آینه نداند کی قاعده سادسه فعل امر غائب بیاننده در چونکه
امر غائب بعینه فعل مضارع در انجق فرقی قرائن ایل اولور کاهیجه دال
مضارع دن اول امر غائبه علامت ایچون برالف زیاده ایدرلر کاسبق بیسانه
فی الالف البسیطه و کاهی امر حاضر اولنه یا خود آخرینه بر لفظ کوز زیاده ایل امر

فای حاصل ایدرلر مثلا کوبدان و بدان کوی و کاهی مضارع صیغه سی اولنه
کولفظی زیاده اولور مثلا کوبکند کی ایکن نادر در و کاهی باید که لفظی مضارع
اولنه زیاده و ادخال ایدرلر مثلا باید که بداند کی قاعده سابعه فعل ننی غائب
بیاننده در چونکه امر غائب مذکور اولنه بریم مفتوحه زیاده ایل حاصل اولور
مثلاً مداند و مکناد و کومدان و بدان کوی باید که بدان کی و کاهی نون مفتوحه
ایل حاصل اولور مثلاً بداند و نکناد و کوندان و ندان کوی باید که نداند کی قاعده
ثامنه فعل امر حاضر بیاننده در چونکه امر حاضر مضارع دن دالی حذف و ما
قبلنی اسکان ایل حاصل اولور بدان وی دان کی قاعده فعل ایچب فعل نجب
بر کله اشتقاقیه در که اولنده زهی یا خود چه عجب یا خود آ یا خود آنا اوله مثلا
زهی دانست و چه عجب دانستن و آباداننده و آبادانسته کی قاعده ناسعه
اسم فاعل بیاننده در اسم فاعل مضارع دالندن اول برنون سا که بعد ها
برهاء رسمیه زیاده ایل حاصل اولور مثلا داننده و بخشنده کی قاعده عاشره
اسم مفعول بیاننده در اسم مفعول فعل ماضی آخرینه برهاء رسمیه زیاده ایل
حاصل اولور مثلا دانسته و دمیده کی فائده کاهی اسم مفعول صیغه سی ماضی
معناسنه و ماضی صیغه سی اسم مفعول معناسنه کلور دیو فاضل سودی تحریر
ایلدی فاما که فقیر شویله فهم ایدر مکه اسم مفعول صیغه سی اوزره اولان
ماضیده بر لفظ مش زیاده اولنه مثلا کرد ایلدی معناسنه ایکن کرد ایلش
دیو تفسیر اولنه تته مصادر و مشتقات اوائله بیه موحده ادخال اواند قد
جمله سنده تحسین لفظ ایچون اولور آلا که فعل مضارع دن مشتق اولنله
ادخال اوانسه استقباله خاص اولور مثلا بدانستن و بدانست و بداند
و بداننده و بدان و امشالی کی همدخی بیه موحده مذکوره لغت فملویه ده
مکسوره اولور آلا که حرف مضومنه یا خود او و یا خود می یا خود بیه موحده به
مقارن اوله بوضورته اتباع مضوم اولور فاما که لغت در یه ده هر نه در لو حرفه
مقارن اولور سه واسون داتما مکسور اولور دیو بیه بسیطه بیاننده یکدی
فارجمع همدخی مشتقات اوائله می لفظی داخل اولور لکن زائد اولماز چونکه
ماضی به داخل اولنجه حال ماضیه بی حکایه معناسنی مفید اولور مستقبلاته
داخل اولنجه استقباله خاص اولور دیو ادوات مرکبه ده یکدی قاعده حادیه
عشر امر حاضر آخرینه بر ماقبل مفتوح الف ساکن الحاقیه اسم فاعل یا خود
صفت مشبهه اولور مثلاً دانا و پنا کی ایشته بوالفه الف انصاف دیرلر و اگر

بوالفدن صکره برتون دخی زیاده اولور سه مبالغه صیغه سی اولور مثلا سخندان
وخرامان کی تکم بیانی الف بسیطه ده بجدی قاعده نایه عشر بره صدی
متعدی قیله ده ضابط اول مصدرک امر حاضر ی آخرینه برالف بعده برتون
مکسوره بعده بریا تحتیه مدیه بعده بر دال مفتوحه بعده برتون ساکنه زیاده
ایدلر مثلا دانستن امر حاضر ی دان ایکن دانانیدن دینسه مصدر متعدی
اولور ماضی و مستقبلتک اخذنی ماسبق قیاس ایله قاعده نالسه عشر
وصف ترکیبی بیسانده در هر بر ترکیب که بعد التغیر والتبذیل کشودن
اسم فاعل یا خود اسم مفعول یا خود صفة مشبیه یا خود اسم منسوب معناسی
فهم اوله اگا وصف ترکیبی دیرل چونکه اصحاب فطنته وارباب خبره
منصور و متواری دکلدر زبان فارسی ترکیب لرند حتی مقدم اولان مؤخر و مؤخر
اولان مقدم اولنجه یا خود حتی مذکور اولان مخذوف اولنجه بونلر بادی و باعشی
ایکی نسه اولور چونکه بابو که فقط تخفیف او اور یا خود تخفیف ایله معنای
زاندی دخی مفید اولور اکر باعث فقط تخفیف اولور سه مثلا کلاب کی اصلی
آب کل ایدی اضافتله الحق تخفیف ایچون مضاف الیه تقدیم اولندی فعلی کلا
التقدیر بن معناسی کل صوری دیمک تقدیم و تأخیر ایله معنایه تغیر و تبدل کلم و اکر
تخفیف مع الافاده اولور سه اصطلاح قومده اگا وصف ترکیبی دیرل بوند نصکره
کله لکه وصف ترکیبده معبر اولان تقدیم و حذف میانده اولان تردید منع
خلویدر چونکه یا فقط تقدیم ایله اولور یا خود فقط حذفله او اور یا خود هم
حذف وهم تقدیم ایله او اور اول یعنی فقط تقدیم ایله اولان مثلا سخندان کی
چونکه امر حاضرک اوزرینه معمولی تقدیم اولسه مثلا سخندان اصلنده دان
سخن ایدی سوز بیل معناسنه فیهما التقديم والتأخیر سوز بیلجی معناسنه اولدی
بو ایسه اسم فاعل معناسیدر چونکه لفظ جی ترکیبده ادات اسم فاعلیدر حتی
دیباچه اولنده کی کرم فرمای دخی بوقیلدند بر بویه اولنجه الحق بونده تقدیم
وارد حذف بوقدر شوال بعض ادیا قنده مثلا شعوری مرحوم کی از جمله
سخندان اصلنده داننده سخن ایدی اسم فاعل صیغه سی اوزره فیهما التقديم
والتأخیر والتخفیف والحذف سخندان اولدی بوضوحهم هم تقدیم وهم
حذف اولور فقط تقدیمه مثال اولز جواب بوزنوب اعتبار آخر بلکه مذهب
آخر در لکن فی الحقیقه اصحاب انظار ذوی الاعتبار وارباب ابصار اولی
الاختیار و نما و روشاد که اشته بو بعض ادباتک طریق نه قدر که افد

واقیس ایسه ده فاما که صورت اولی من حیث التركيب اسهل وآسان
وسبکتر در فلا تغفل فانه ینفعک فی الشرح کثیرا ثانی یعنی فقط حذفله اولان
مثلا خونا کی اصلی خون و آب ایدی فان دخی صومعناسنه ادات عطف
اولان واوی اسقاط و علامت و او اولان ضمه بی حذف ایدوب خونا اولنجه
قائلوصو معناسنی مفید اولدی بوجه ایسه صفت مشبیه یا خود اسم منسوب
معناسیدر چونکه ترکیبده لو ولی ادات صفت مشبیه و ادات نسبتدر همدخی
بنده دلاور کی چونکه اصلی هاه رسمیه اوزره همزه نک کسر بله بنده
دلاور ایدی بهادر اولان بنده معناسنه علامت توصیف اولان همزه مکسوره
حذف اولنجه وصف ترکیبی اولوب بهادر بنده لو معناسنه اولدی ثالث یعنی
هم حذف وهم تقدیم ایله اولان صفتی موصوف اوزره تقدیم و آخر موصوفدن
علامت توصیف کسره بی حذفله حاصل او اور مثلا شقاوت پیشه کی اصلی
پیشه شقاوت ایدی یعنی پیشه اولان شقاوت معناسنه فیهما التقديم والتأخیر
والحذف شقاوت صفتلو دیمک اولدی بوندن بشقه ضلالت اندیشه
و تردامن و سیاه چشم و امثالی دخی بوقیلدند چونکه اصلاری اندیشه
ضلالت و دامن تر و چشم سیاه ایدی یعنی ضلالت اولان اندیشه و یاش اولان
اتک و سیاه اولان چشم معنایه فیهما التقديم والتأخیر والحذف ضلالت
اندیشه او و یاش اتک و قاره کوزلو دیمک اولدی و کاهی مضاف الیه بی
مضاف اوزره تقدیم و علامت اضافت اولان کسره بی حذفله اولور مثلا
سعادت خانه کی اصلی خانه سعادت ایدی سعادت خانه سی معناسنه
فیهما التقديم والتأخیر والحذف سعادت لو خانه معناسنه اولدی بوندن بشقه
شهنشاه دخی بوقیلدندرتکم بیانی بکرمی ایکیجی قطعته نک بیت اولی
شرحنده کلور انشاء الله تعالی نکهله مضاف الیه بی مضاف اوزره تقدیم
هر بار و وصف ترکیبی افاده ایتمز بلکه مجرد تخفیف ایچون اولور مثلا کلاب کی
اصلی آب کل ایدی فیهما التقديم والتأخیر معناسی اسکی معنادر همه حال کل
صوبی دیمکدر کما سبق آنفا خانه مضاف الیه بی تقدیم کرک وصف ترکیبی افاده
ایتمون کرک ایتمون بهر حال مضافک آخری ساکن اولور الا شول وقت
مفتوح اولور که اکره مضاف اولنده همزه مفتوحه اولسه همزه نک فتحه سی
آخر مضاف الیه نقل اولوب و همزه بی دخی حرف مد قیالرر مثلا کلاب
وسیلاب کی فاحظه فانه ینفعک همدخی صفت و موصوف تأخیر و تقدیم

اولنسه تفصیل ینہ بویله در مثلاً خوشاب و کرماب کی یعنی ہر بار وصف ترکیبی معناسین افادہ یتن مثلاً شاداب کی اصلی آب شاد ابدی تقدیم و تاخیر اولندی ینہ معنی کافی الاول اولدی ہمدخی تقدیم و تاخیر صورتندہ کرک وصف ترکیبی بی افادہ ابلسون کرک ایتسون موصوفہ ہمزہ بولنسه فتحہ سی آخر صفہ نقل او انوب و کندی دخی حرف مد قلنور مثلاً خواب و شاداب کی تثنیہ بو وصف ترکیبیلری منفصل یازمق نہ قدر کہ بین العوام اشہر ایشہ دہ فاما کہ ادبای منشیان میانندہ وصل ممکن اولان محلردہ متصل یازمق امر محرر و اصل مقرر در فاحفظ تذیل کا ہیچہ وصف ترکیبی امر حاضر صیغہ سی اوزرہ اولان اسم مصدر اولنہ ادوات مرکبہ دن تاللفظی ادخال ایله حاصل او اور مثلاً نادان و ناشناس کی بوضوئندہ جزو ثانی بہ اسم فاعل مخفف دینسہ دہ جائز اولور قاعدہ رابعہ عشر اسم مصدر بیانندہ در چونکہ اسم مصدر درت نوع اوزرہ در اول محض ماضی یا خود امر حاضر صیغہ لری اوزرہ اولور مثال اول پروردگار لفظنک جزو اولی کی مثال ثانی آمرز کار لفظنک جزو اولی کی ثانی امر حاضر آخرینہ ماقبلی مکسور برشین مجہ الحاقیله قاعدہ مطردہ در مثلاً دانش و پرورش کی ترکیبہ دخی بوقاعدہ جاریہ در مثلاً بلس و بسلا یش کی ثالث گاہی ماضی آخرینہ برالف ورا الحاقیله او اور مثلاً گفتار و رفتار کی رابع اسم جامد آخرینہ بریاء تخییہ مصدر تہ الحوقیله اولور مثلاً مردی و بندگی کی قاعدہ خامسہ عشر اسم تفصیل بیانندہ در چونکہ اسم تفصیل شوکلمہ در کہ آخرینہ تاللفظی لاحق اولہ مثلاً بہتر و کم تر و دانندہ ترکیبی قاعدہ سادسہ عشر صفت مشبہہ بیانندہ در چونکہ صفت مشبہہ امر حاضر آخرینہ برالف الحاقیله او اور مثلاً دانا و ینا کی رنون دخی الحاقی ایدرلر بوضوئندہ مبالغہ اسم فاعلہ اولسی بہید کلہ در مثلاً خندان کی قاعدہ سابعہ عشر اسم منسوب بیانندہ در چونکہ اسم منسوب برکلمہ در کہ آخرینہ یاء تخییہ نسبیہ یا خود مند باخود ناک یا خود وار یا خود ور یا خود یار لفظلر ندن بریسی لاحق اولہ مثلاً شیرازی و البستانی و فرحناک و سودمند و رھوار و پیشہ ور و ہوشیار کی قاعدہ نامنہ عشر اسم زمان و اسم مکان بیانندہ در چونکہ اسم زمان و اسم مکان برکلمہ در کہ آخرینہ گاہ یا خود ستان لاحق اولہ مثلاً چرا گاہ و سحر گاہ و گلستان و زمستان کی کا ہیچہ لفظ زار آخر کلمہ بہ لاحق اولور

اسم مکان حاصل اولور مثلاً کلزار کی قاعدہ ناسعہ عشر اسم آلت بیانندہ در چونکہ اسم آلت برکلمہ در کہ اکا آلت لفظی مضاف اولہ مثلاً آلت بریدن کی قاعدہ عشرون بناء مرہ و بناء نوع بیانندہ در چونکہ بناء مرہ و بناء نوع برکلمہ در کہ مرہ و نوع افادہ ایدن بلفظلہ مرکب اولہ مثلاً یکبار دانستن و دیگر کون دانستن کی قاعدہ حادیہ و عشرون اسم تصغیر بیانندہ در کہ آخرینہ چہ لفظی لاحق اولہ مثلاً دیوانچہ کی یا خود آخرینہ کاف عربیہ لاحق اولہ مثلاً مصنف کی قاعدہ ثانیہ و عشرون جمع فارسی بیانندہ در چونکہ بر اسم کہ جمع قلمقی مراد اولنہ اول یازی روح اولور یا خود اولماز اگر ذی روح اولور سہ آخرینہ برالف مبد و نون کتور لر مثلاً مردان و زنان و مرغان کی شوقدر کہ اول اسمک آخری یا بو کہ الف مبد یا خود و او مبد یا خود یا آمد اولسہ الف جمعدن اقدم بریاء تخییہ مفتوحہ زیادہ ایدرلر مثلاً آشیان و پرستویان و آدمیان کی ہمدخی و او مدویاء مد صورتلرندہ یاء تخییہ سر پرستوان و آدمیان دینسہ دہ جائز در و اگر ذی روح اولماز سہ بوقاعدہ دخی ذی نماو ذی تجدد و ذی انقضا او اور یا خود اولماز و اگر ذی نماو ذی تجدد و ذی انقضا اولماز سہ یعنی جامد صرف اولور سہ اول اسمک آخرینہ بلفظلہ کتور لر مثلاً سنگها و آھنھا و دانستنھا کی و اگر ذی نماو یا ذی تجدد و یا ذی انقضا اولور سہ بونلردہ ایکی صورت جائز در مثال ذی نما در ختان و در ختنہا و مہوگان و مہوھا کی مثال ذی تجدد و ذی انقضا روزان و شبان و روزھا و شبھا کی سؤال جان و تن ذی روح اولدقلری حسبیلہ جانان و تنان دیو جمع نماو ایدی مع هذا جانھا و تنھا دیو جمع قلمشلمہ مثال جانھا شا عریبت و تنان یغیہای چا کرو سیر شدہ در جان جانھا چاشنیکیر و مثال تنھا کمال چندی بیت خوش می شدی خرامان چون سر و عقل میکفت و خوش میروی بنہا تنھا فدای جانت جواب جان و تن اعضا و اجزا قییلندن ایسہ ذی نما قییلندنر بوضوئندہ انلردہ ایکی وجہ جائز اولور مثلاً سران و سرھنا و چشمان و چشمھا کی سؤال شتر ذی روح ایکن شترھا دیو جمع شمش شاعر بیت کر یرم از شتران و سپہر بجرہ خاک کہ بجرہ راست شترھا مست پیرامن و جواب شاد در تنکم هزارک جمعندہ هزاران شاد اولدیغی کی سؤال آفتاب و ماہ جمعلرندہ آفتابان و ماہان دیو تعبیر اولندی مع هذا ذی روح و نہ ذی نماو ذی

نجدد و انقضاضا شیخ سعدی قطعه کدایان بینی اندر روز محشر ~~ملا~~ تخت و ملک
 بزچون بادشاهان ~~نورانی~~ از قر عبادت ~~تو کو بی~~ آفتابا بند و ماهان
 جواب گانه حرکت و سیرلی خسیله ذی روح و ذی ~~عما~~ کی اولدیار یا خود
 نجدد ضرور یلری سبیلله ذی نجدد و ذی انقضاضا قیلندن اولدیار تنبیه آخرنده
 هاء رسمیه اولان کلمه به علامت جمع اولان الف و نون الحاق اولنجه هاء رسمیه
 کاف فارسیه به ابدال اولنور مثلا بندکان و خوا جکان کی بو تقدیرجه
 هاء رسمیه بی یازمق غلط اولور ~~ه~~ دخی علامت جمع اولان هاء غلطی لاحق اولسه
 هاء رسمیه حذف اولنوب ماقبلنک فتحیله اکثفا اولنور مثلا میوها و عمرها کی
 ینه بو صورتده هاء رسمیه بی یازمق غلطدر قاعده ثانیه و عشرین اکثری
 امر حاضر آخر ینه برها رسمیه زیاده ایله اسم مفعول و اکا قریب بر معنی
 افاده ایتدیر لر مثلا پیرایه و امیره و آویره کی زینت و فارشی و آصتی معنای ینه
 فاحفظ مقصد رابع بر نیجه قواعد فارسیه بیانده در فائده اول فارسیده
 اعراب ثلثه ظاهره اولمز الاوچ محله ظاهر اولور اول مضافک آخری
 مجرور اولور تنکم عربیده مضاف الیهک آخری مجرور اولدیخی کی مثلا
 جان من کی لکن بو اضافت اگر ضمیر متصل غیر یسینه اولور سه فاما که
 ضمیر متصله مضاف اولنجه البته مضافک آخری مفتوح اولور مثلا جانش
 و جانت و جانم کی ثانی موصوفک آخری دخی مجرور اولور مثلا خال سیاه
 و رخ سرخ کی لکن بوا یکی صورتده آخر مضاف و آخر موصوف
 حروف مد و هاء رسمیه دن بری اولور سه فاما که بری اولمز سه هر بری صورتده
 بشقه بشقه احکام وارد در بیانلری بآ تحتیه بسیطه دن بآ زائده ده و هاء
 بسیطه دن هاء رسمیه بخنلرنده کجدی فارجمع الیهما ثالث معطوف علیهمک
 آخری مرفوع اولور اگر آخری قابل رفع ایسه شوقدر که بو صورتده
 و او عطف یازیلور لکن اوقتماز مکر ضرورت وزن اوله و اگر معطوف علیهمک
 آخری حرف مد یا خود هاء رسمیه ایسه اکثری و اوی مضموم ایدر تنکم تفصیلی
 و او بسیطه ده کجدی سؤال همزه خطاب مکسور و همزه تعجب مضموم
 اولور بو تقدیرجه اوچ محلدن ماعداده اعراب ظاهر اولمز دیو حصیرنه
 کونه اولور جواب بر قاج دور او نمکندر اوله حصیر مذکور اعظم و اعلیه میندر
 نایا اسم نسبتله در فعله وادانه کوره دکندر چونکه افعال وادونده بعضا حرک
 ظاهر اولور مثال ادوات کما سبق آنفا مثال افعال کرده و دانم کی ثانی محصور

اولان اعراب در ادات و فعلده اولان ایسه بنادر تنکم عربیده اولدیخی کی
 فائده ثانیه الفاظ فارسیه باوضع ساکنه در مکر آخرنده هاء رسمیه اوله مثلا
 بنده و که وجه کی و بالا استعمال دخی بویه در مکر که مضاف و موصوف
 و معطوف علیه اوله کما سبق فاما که الفاظ عربیه باوضع ساکنه و بالا استعمال
 معربه و مبنیه در کما لا یخفی علی من عرف اللغات فائده ثالثه ایکی یا خود زیاده
 السنه ده مستعمل اولان بر لفظ مثلا عرب و فرسده ایکسی بر معنایه او اور یا خود
 اولماز اول یا هر برنده وضع مستقل ایله اولور مثلا کان و صابون کی بو کما منفق
 الایسته و مشترک الایسنه دیر لر یا خود برندن آخره نقل ایله اولور بو صورتده اگر
 عربدن آخره نقل اولور سه مثلا هلال کی بو کما مصطلح و اصطلاح و تعجب
 دیر لر و اگر آخردن عربیه نقل اولور سه مثلا لجام کی بو کما معرب و تعریب دیر لر
 ثانی دخی یا هر برنده وضع مستقل ایله اولور مثلا مرد کی زیر اسمیک فتحیله
 مرد عربیده مسواک اغاجیک مپوسی معنایه فارسیده رجل یعنی ارمه معنایه
 ایسته بو کما ایضا مشترک الایسنه دیر لر یا خود برندن آخره نقل ایله اولور
 بو تقدیرجه دخی اگر عربدن آخره نقل اولور سه مثلا سعید کی بر رجل فارسیک
 اسمیدر بو کما نقل محض دیر لر و اگر غیریدن عربیه نقل اولور سه مثلا قالون کی
 ائمه قراندن برینک اسمیدر بو کاده ایضا معرب دیر لر فائده رابعه ایکی
 مسانده یا خود زیاده ده مستعمل اولان لفظ یا فرق ایله اولور یا خود فرقی
 اولور ثانی هلال کی اول یا فقط لفظده اولور مثلا مسک و مشک کی چونکه
 میسک کسری وسین همزه ایله غریبدر و میسک ضمی و شین همزه ایله فارسیدر
 یا خود فقط خطده مثلا بستان و بوستان کی زیر او اور رسمیه سزعر بیدر و او
 رسمیه فارسیدر یا خود فقط معناده اولور مثلا مرد کی کما عرفت آنفا یا خود
 هم لفظده و هم خطده اولور مثلا فارس و پارس کی یا خود هم لفظده و هم
 معناده اولور سه مثلا دیک کی زیر اماله ایله فارسیده طخیره معنایه اماله سز
 عربیده بمعنی الدجاجة الذکر یعنی خر و س یا خود خطده هم معناده اولور سه
 مثلا کل و کول کی زیر او اور رسمیه سزعر بیده کلدن امر حاضر در و او رسمیه
 ترکیده رماد یعنی خاک سز معنایه یا خود لفظده و خطده و معناده او چند
 ردن اولور سه مثلا خان و خوان کی زیر اعر بیده و او رسمیه سز و اماله سز
 کاربان سرای معنایه فارسیده و او رسمیه و اماله ایله خواندن لفظدن
 امر حاضر اولور او قوم معنایه فائده خامسه برساندن لسان آخره منقول

اولان لفظده تغیر و تبدیل واقع اولجه اکا محرف دیرلر بوتقدیر اوزره
اگر ناقل تحریف ایدر سه مثلا لجام کی اصلی لکام ایدی فصیح و مقبولدر
واکر عوام ناس تحریف ایدر سه مثلا سیله بند کی چونکه اصلی فارسیدن
نون ايله سینه بند ایدی لسان ترکه نقل اولجه عوام نونی لامه قلب ایتدیلر
غلطدر بوتقدیر چه متکلم غلط ایلدیکنی بلر سه جهل مرکب و خطا محضدر
واکر غلط ایلدیکنی بلور سه بوصورنده فصیحی بلر سه جهل بسیط و خطا
اعمر و اکر فصیحی بلور سه بوصورنده غلطی استعمال ایدر سه بلاغتدر
واکر فصیحی استعمال ایدر سه فصاحتدر تکم لغت فصیحیه دن غلط مشهور
اولی کلامنک مالی دخی بودر بومقامده بران تفصیل دخی وارد راحاطه سنی
مرادیدن شاهدی شرحه رجوع ایتسون فائده سادسه لسان عربدن
منقول اولان لفظ عربیده مشدد اولسه مثلا کف و در و تدر کی فارسینده
ترکیده تخفیف ايله استعمال جائزدر فاحفظ فائده سابعه تعریب یاننده در
معلوم اولسونکه یاه عربیده کاهی فایه ابدال اولنور مثلا جاروب و جاروف
کی یاه فارسیه فایه ابدال اولنور مثلا پالیز و قالیز و پیل و فیل کی کاهیجه یاه
موحده عربیه یه ابدال اولنور مثلا پیاده و بیدق و پستوق و بستوق کی
یاه فوقیه طاه مهمله یه ابدال اولنور مثلا تیهو و طیهو و تباهاه و طباهه و نفت
و نفط کی جم فارسیه صاده مهمله یه ابدال اولنور مثلا چین و صین و چنک
و صبح کی کاهیجه شین معجه یه ده ابدال اولنور مثلا چاروب و شاروب کی
زای فارسیه جمه ابدال اولنور مثلا لازورد و لاجورد کی شین معجه کاهیجه
سین مهمله یه ابدال اولنور مثلا بنفشه و بنفش و مشک و مسک کی کاف عربیه
کاهی فافه ابدال اولنور مثلا دانه و دانه و کبان و کهر با و قهر با
کی کاف فارسیه جمه ابدال اولنور مثلا کوهر و جوهر و برکار و فرجار کی
هائه مفرده کاهی حاء مهمله یه ابدال اولنور مثلا کنه و جناح کی هاء رسیمه
کافی جمه ابدال اولنور مثلا بنفشه و بنفش و بابوچ کی و کاهی فافه
ابدال اولنور مثلا دله و داق و رمه و رمق کی خائمه کاهیجه تعریب فقط
ابدال حر که ايله اولور مثلا بوس ضمه فارسیدر بعد التعریب مفتوح اولدی
فائده ثامنه لغت فارسیه ده بر فاح حرف میاننده تبادل وارد راز چله یاه عربیه
ایله و اویننده مثلا تاب و تاو و کبر و کور کی همدخی یاه فارسیه ایله فامیاننده
مثلا سپید و سفید کی همدخی یاه فارسیه ایله کاف فارسیه میاننده مثلا بجشک

و کجشک کی فائده ناسعه هر برکه که آخری یاه تحته و ماقبل الف مد
اوله یا خود و او مد اوله اول یایی حذف جائزدر مثلا پای و پاوروی و روکی
همدخی هانک ماقبلنده الف اولسه اول الفی حذف جائزدر مثلا ماه و ده
وراه و ره کی فائده عاشره فارسیده خاء معجه اکر بین الفتح و الضم اماله
اولنور سه بعدند علامت ایچون برواو بعده برالف باز یلور مثلا خواستن
و خواهر و خواجه کی و اکر بین الفتح و الکسر اماله اولنور سه برواو بعده
بر یاه تحته باز یلور مثلا خویش و خوید کی تبدیل فارسیدر هانک
غیری حرفلر ده دخی اماله وارددر مثلا روی بمعنی توج و شیر بمعنی جرح
کی فاما که خاء معجه ده اولان علامت غیرنده یوریمز ایچوق خایه مخصوصدر
فائده حادیه عشر فی الاصل عربیه اولوب انشالده مستعمل اولان الفاظک
آخر لنده الف اولسه اکر عربیه ده یاه تحته صورتنده باز یلوب لکن الف
اوقنور مثلا اعلى و معنى و عیشی کی ایسته بوصورنده واقع اولان الفاظ عربیه
انشاء فارسیده ترکیده استعمال اولنسه اکر صورت قدیمه سنده باز یلور سه
اکثری ماقبلی کسر مدی ایله اوقنور مع هذا اصلنه رعایتده اولنسه ده
جائزدر و اکر که الف صورتنده باز یلور سه انف اوقنور حاصلی بویله الفی
انشالده کاتب بخیرد رکه دیلر سه الف صورتنده باز روالف اوقنور دبلر
یاه تحته صورتنده باز رایکی در او اوقنور فاحفظ فائده ثانیه عشر اب
ایله مصدر اولان کنیه عربیه لرا انشالده استعمال اولنقدر اکثری تخفیف
ایچون نظم و نثرده همزه سی حذف اولنور شاعرینت بوعلی حکمت و خاتم
کف و نعمان مذهب * مصطفی خلق و مسیحادم و یوسف دیدار * بلکه
مطلقا همزه ابتدائیه بی حذف جائزدر شاعرینت سکندر سیرایسکده سد
نطق ایت پیش کامبلده * فلاطون حقیقت بینه نقل ماجر اولان تنبیه معلوم
اولسونکه بومقدمه کی بومقدمه شعوری مرحوم قهره کنده تربیب ایلدی
فاما که نیجه قواعد و فوائدی ترک ایدوب قصورندن بشقه یسان التزام
ایلدیکی نسنه لده دخی خط و خلل لرا تکاب و بی نهایته موجب تشویش
و اضطراب اولان اموره سلوک ایلدی فاما که بحمد الله الملائک القدر فقیر
بومقدمه ده مهمما مکن توضیح و تنقیح طریقنی اختیار ايله احسن قالد
افراغ و رکوب شططدن احترازده اهتمام و اسراع ایلدم فن الله التوفیق
و هو نعم المولی و نعم الرفیق تمهید بوند نصکره معلوم اولسونکه ناظم تحریر

وادیب مشیر اعطاء الله سعاده الدارين حضرت تری عهده بلیفانه زدن
 فریضه ذمت بسم الله بی اسقاط ایچون شاهی علیه الرحمة الهادی تحفه سنی
 بیت بنام خالق وحی و توانا * قدیم وفادرو بی تاودانا * عنوانیله آغاز ایلدیکی
 کبی و معفورانه ناظم سحبه صبیان علیه الرحمة الرحمن سحبه صبیاتی بیت نام
 خدا ذکر ایدمه لم ابتدا * منزل مقصوده اودر رهتد * کلامیله ابتدا ایلدیکی
 کبی و جنت مکان و فردوس آشیان غوث الزمان المرعشی * علیه الرحمة
 مامر العشی * نظم لانی بیت الهی نامک ایتدم تاج نامه * که نامه شایع اوله
 خاص و عامه * اسلوبیله افتتاح ایلدیکی کبی مفتوح منظومه سنده عنوان
 فرقانی و اقنوم سبحانی اولان بسم الله معر وفه به بدل اوور کند و عبارتیه می
 جنسندن بر ترتیب ایله اداء بسم الله ایلدی بلکه لاهوت اشیا و درون و ر وشنا
 حافظ عینتابی نظم فرامذنی اولان بسم الله معر وفه ایله اداء بسم الله
 مشوی ایا من انشاء الاشياء نظما * و یا من علم الانسان اسما * سکا در جله تک
 جلد و شناسی * عطا بحر کده بر قطره سپاسی * عبارتیه شروع ایلدیکی کبی
 قرآن عظیم الشانه اقتدا و حدیث فحیم العنوانه اقتفا و اجاع سلفه اتقا
 و تألیف خلفه اعتنا ایچون و فی الجملة دخی صنعت استغرابه رغایت
 داعیه سنده اولغله عادت قدیمه و طریقت مستدیمه اوزره اولای برای
 بسم الله بسم الله الرحمن الرحیم عنوانیله غازیله برای جلد

حدی حدی خدا و کرم فرمایه *

عبارتیه ماوجب علیهم احرار ایلدی فیه دره * حد * فتحله عربیده مدخ
 و ثنا فارسیده ستودن و سپاس ترکیده اوکک معنایه و لیکن فی الاصل عربیدر
 ایکی لسانده بلکی زیاده ده استعمالی شایع در هندخی میان علماده مشهور
 معنای لغویسی و عرفیسی وارد در فرقایله محالرنده مشبعه مفصلدر * بی
 ادات تفیدر کما سبق فی الادوات * حد * حاک فتحی و دال ایله بوزن کف لغتده
 ایکی معنایه در اول بمعنی غایت و نهایت ثانی بمعنی منع و زجر فاما که شرعه
 عقوبه مقدرة یجب اقامتها علی الامام موقوفه حد اطلاق و علوم عربیده
 مطلق تعریفه حد اطلاق و علم منطقده ذاتیات ایله اولان تعریفه حد
 اطلاق و باب قیاسده صغری و کبراک جزو لیه حد اوسط و حد اصغر
 و حد اکبر اطلاق ایکی معنای لغوی ن ثانیه انسبدر بلکه حصرا یونک
 حسابیه در هندخی لفظ حد یو ایکی معناده فی الاصل عربیدر و السنه

عیدیه ده مستعملدر شوقدر که عربیده دال انجق مشدددر فاما که ترکیده
 و فارسیده مستعمل اولجده تحفه بی جاژ در تکم بومقامده اولدیغی کبی * کرم فرما
 * بمعنی مکرم و منعم و محسن اصلنده وصف ترکیبدر کرم میور یحیی معنایه
 چونکه کرم فحختین ایله بوزن طلب فی الاصل عربیدر فارسیده و ترکیده
 بالنفل المحض مستعملدر خواجه حافظ بیت رواقی منظر چشم من آشیانه
 نوست * کرممای و فرودا که خانه خانه نوست * فرما امر حاضر یا خود
 اسم فاعل محققدر علی ماسبق تفصیله فی الوصف ترکیبی مصدری
 فرودن لفظیدر پیورق دیواللی التخی قطعه تک اوچنجی بیسنده کلور
 فائده کرم مشترک السنه قیلندندر چونکه فارسیده ایکی معنایه دخی کلور اول
 بمعنی کلم یعنی شلغم ثانی صوکنار زنده و حوض اطرافنده بتن سیره معنایه در

* ککه انک نعمتیدر بی غایه *

محصلی محمود علیهم بیاندر چونکه ککه قدر که ترکیب ترکیده واقع ایدمه
 بنده بالنفل ادات تعلیلدر کما سبق فی الادوات البسیطه * نعمت * نونک
 کسر یله منعم بهک اسمیدر فحیه مصدر در رتعم و نضارت عیش معنایه
 علی ما بیند شیخ زاده فی شرح تفسیر سورة الدخان * بی غایه * نظیری آنقا
 یکدی حاصلی مصرعین اول صدر که یعنی مصراع اول جلد ارکان
 اربعه سنه دالدر چونکه ۱ جلد بالعبار ۲ و حامده بالاقتضا ۳ و محمود به
 ۴ و محمود علیهم بالاشاره دلالت ایدر شوقدر که اوچ اوله دلالتی ظاهر در
 فاما که محمود علیهم دلالتی زبرا حکمی مشتقه تعلیق ایتک ما خدا شفاقک
 علتی موجبدر بوقدر جده مصراع اولدن حاصل معنی نهایتسز جده و احسان
 و اکرامی ایچون اول محسن و مکرمه اولسون ذیمک اوور بویه اولجده مجموع علیه
 بوجه اجمال مذکور اولمش اولدی ابتدا بر سنه بی اجمال بعده تفصیل اوقع
 فی النفوس اولغله محمود علیهم تفصیل ایچون عجزی یعنی مصراع ثانی بی
 ارداف ایلدی و بوندن بشقه ناظم بحر بحر دی ارکان اربعه سیه بر مرتبه ادا
 ایلدی که فوقنده ادا اولماز چونکه وان تعد و انعمه الله لا تحصوها نصنک
 مضمون شریفی چندنده مستدرج پیور دقد نصکره اولغهرست جریده
 جلالت و اولشهنیت قصیده رستیا ات سلطان انبیا علیه افضل التجایا
 حضرت نرینک لا احصى ثناء عليك عنوانیله اظهار عجز بشریت ایلدیکی
 سیاقده ناظم بحر بدخی معناده اظهار عجز ایتش اولدی فیه دره تنبیه ممد

معلوم اولسونکه نعم الهیه فی احاطه وتفصیل طوق بشردن خارج
بر معنی اولوب ولیکن هر کسک حاله مطابق وشانه موافق بعضا جلائل
نعمدن تعداد وند کار ایتمی ممکن بلکه متبسر اولغله ناظم بحر بدخی براعت
استهلال قصیدله لسان ولغه متعلق برینجه اهوری وجودات خارجیه سی
ترتیبه رعایت ایده رک محمود علیهی تخصیص بعد التعمیم سیما فی بیوزر
* قیلدی از جمله او خلاق = کریم *

از معنی من کاسبق فی الادوات المركبة * جمله * جیمک ضمیمه فی الاصل عریده
اجمال معناسنه ایکن بالنقل المحض فارسیله و ترکیده جبع معناسنه شایعدر
نتکم بومقامده اولدیغی کی لکن مصنفان ومنشیان متانه زنده باده جاره ایل
کترنده و فی جاره ایله قلنده استعمال شایعدر یعنی مقامنه کوره فی الجملة و بالجملة
دیو عبیرا و انور * خلاق * شده ایله قطعه اولی نک بیت او ایده کلن آفریننده
معناسنه * کریم * بمعنی کریم مای کاسبق آنفاتیبه بوا یکی لفظ شریف
احصا سنده دخول جنت موعود اولان اسماء حسنا دندر لکن خلاق
حق تعالی نک غیرینه اطلاق اولماز کریم اولنور فاما که اسماء حسنی ارا سنده
بوا یکی لفظ شریفی تخصیص چونکه خلاق اسماء مختصه دن اولغله کانه
بوا یکی قسمه اشارت ایچون اولسه یا خود اولا خلاق صیغه سی حسیله
بو بیتده مذکور حضرت آدم علیه السلام لقد خلقنا الانسان فی احسن
تقویم نص کریمه مظهر اولوب همدخی ان الله خیر طینه آدم پیده ار بعین
صبا حاحد یثنه ودخی ان الله خلق آدم علی صورته حدیثنه ما صدق
اولدیغنه اشارت اوله ثابا کریم حضرت آدم صنی انواع نعم لانتحصی ایل
آوده خصوصاً افضل عباد اولان ملائکه کرام اوزره باعث رحمانی
اولان علم و عرفان ایله نادیده و ناشنیده اولغله فعرضهم علی الملائکه فقال
انبؤنی باسماء هؤلاء نصیله ممدوح و محترم اولوب حتی انساب و اولادی
واحفا دواسبا طی و اقد کرنا بنی آدم عنوانیله مکرم اولدیغنه اشارت اوله
* حضرت آدمه اسماء تعلیم *

بو بیتده برای براعت استهلال و عم آدم الاسماء کلها ثم عرضهم علی الملائکه
نص کریمه تلخیص وارد چونکه * حضرت * حاکم فتحیله فی الاصل عریده
معنی قرب و نزدیک و بعد النقل فارسیله و ترکیده ذات بزرگوار و نفیس
شرافت شعاره معناسنده حقیقت عرفیه اولمشر تنکم حضرت الله جل شان

و حضرت محمد صل الله علیه و سلم دیدکدر کی وقس علی هذا * آدم
مدایله بوزن آصف و هاجر نام ابوالبشر علیه السلام در خواجه حافظ
بیت در نقد عبش کوش که چون آنچور نماید * آدم بهشت روضه دار السلام را
بوندن بشقه بالمناصبه اولادندن هر برینه دخی آدم درلر باقی بیت دانه خاتمه بق
جنت رخسارنده نیجه صبر ایلمسون اللهم نورسک آدم تنبیه اصح اولان آدم
اسم اعجمیدر فاما که بعضی آدم ترادن خلق اولغله وجه ارض معناسنه
اولان ادیم ارضدن مشتق دیو حکم ایلدی و بعضی آخر حضرت آدم
علیه السلام اسم اللون اولغله سمیرت معناسنه اولان آدمه دن مشتق دیو
حکم ایلدی و بعضی آخر الف و انس معناسنه اولان آدم دن مأخوذ دیو
حکم ایلدی بو توجیه لری تعسف دیو قاضی بیضاوی جنم ایلشدر * اسماء
جبع اسمدر بوندن بشقه اسماء اعلام نسا دندر از جمله حضرت صدیق اکبر
رضی الله عنک کریمه پاکیزه لری اسمیدر و اسماء عیال نام عاشق
معشوقه سی نامیدر * تعلیم * تفعلیل بایندن مصدر و انشالده دخی شایعدر
* شان موسایه ادوب هم تکریم *

شان * شین معجمه ممدوده نک فتحیله عریده بش معنایه در اول بمعنی مقدار و مرتبه
ثانی بمعنی امر و حال ایشنه بومقامده بوا یکی معنادن هر بری علی طریق البدل
مراددر چونکه شان بوا یکی معنادنه قدر که عربی ایدسه ده لکن فارسیله و ترکیده
بالنقل مستعملدر تنکم ناظم بحر بر طانه نام قصیده سنده بیوزر بیت تواریح آشیان
اتفاق اوزره ایدر ترجیح * پوشان و شوکتی اسلاف شاهان جهانیه ثالث
برنسته بی ابو فکر ایلک رابع قصد و طلب خامس فعل و شغل معناسنه و فارسیله
یدی معنایه در اول عمل خام ثانی حانه زبور ثالث بلکه رابع شایندن لفظندن
امر در خامس هندستانده ایشلنور بر نوع بیاض جامه سادس جزمه و پابو ج قالی
سابع ضمیر غائب اولان شینک جمیدر کاسبق فی الشین البسیطة بو تقدیر چه
مشترک السنه قییلندن اولدی * موسی * اسم اعجمیدر صاحب تورات هم
اسم شریفیدر بعضی لری فی الاصل عبرانی یا خود یونانیدر دیدیلر عریده محلقه
معناسنه تنکم عیسی عریده بلکه معناسنه اولدیغی کی هم ادات عطفدر
کاسبق تکریم بوزن تفعلیل عریده * قیلدی ذاتنه اضافتله کلیم *

بو بیتده دخی برای براعت استهلال و کلم الله موسی تکلیما آیدنه تلخیص اردر چونکه
اضافت * افعال بایندن مصدر در نسبت معناسنه * کلیم * بوزن فاعل معنی

مفعول یا خود بمعنی فاعل ایکن حضرت موسایه علم اولدی وجهی ظاهر در

هم سلیمانی او سلام لطیف

هم * ادات عطف دیو آنجا کدی * سلیمان * اسم اعجمی در این حضرت داود هم
دلام * بوزن فعال دانا معنایه * لطیف * بوزن فاعل بمعنی لطف ساز

منطق الطیر ایله قیلدی تلطف

بو بیتده دخی برای براعت استهلال و ورت سلیمان داود وقال یا ایها النمل علما
منطق الطیر و او تینامن کل شیء ان هذا هو الفضل المبین نص شریفنه
تلمیح در چونکه منطق الطیر ترکیب اضافی عریذ ز برانطق نطق معنایه
نطقی اهل عربید کل لفظ بمعنی الضمیر مفردا کان او مرکب دیو تفسیر
ایلدیلر حتی انسانه حیوان ناطق اطلاق بومعنا جده در و کاه صوت معنایه ده
کلور حتی صوتی اولان حیوانه ناطق و صوتی اولیانه صامت دیر طیر طائر
جهمیدر مفردده اولور فاک کبی * تلطف * بوزن تفعیل افعه دن مصدر در نکتہ
پس بو بیتده اسماء حسنا دن علام واطیفی اختیارده آیت مذکوره به ارتباط
کلی وارد هم دخی ارباب تصوف عالم مظهر اسماء حسنا دیدکری ایچون
هر شخصه نظرله آوده اولدیغی نعمته مناسب اولان اسمی مضاف قلوب مثلا
سلطان اندیا علیه افضل التما یا به عبدالله و انواع رزق ایله مرزوق اولنه
عبدالرزاق دیدکری کبی حضرت سلیمان به تفصیل اوزره عبدالله لطیف
و عبدالله لام دیو تسمیه انسب اولدی چونکه رب هبل ملکالینبغی لاحد
من بعدی دیود عا سنده اجابله نس وجن و عناصر و والید و بالجملة اقطار
کندویه مسخر اولدی سوال سکر بوزن ذکره بوانان یکی دنیا نو کامافی دگلی
جواب یکی دنیا به دخی تصرف لرینه اماره قویلد و اردر قتها غدوها شهر
ور و احدها شهر منظوفی طی مکملری کبی و منها قال عفریت الایة دخی
وقال عنده علم من الکتاب الایة مضمونلری نیجه اقویاری استخدا ملری کبی
سوال اهل یکی دنیا به سبیلانده بولمس لر یوخسه بنی آدم دکلرمی جواب
انساندر اکن زمان اولده کثرته اقطار دنیا تجسس و اعمار اولوب بعده قلت
بولد قلرنده هر قراق برندن خبر سر بر قطرده قالمش اوله را خود ایام
سائنده شمدیکی کبی کشوف ایمش کثرت فتنه هر طائفه نفس لرینه مشغول
و بوجهله منسی اولمش اوله یا خود اور پادن یا فریقادن برینه متصل اولوب
ز زل شده ایله مایه مامغر ق اولمش اوله یا خود ارقه جانبدن چین یا خطا

کبی برملکنه حال متصل اوله ز برایکی دنیا نك هر طرفی مکشوف دکلدر سوال
بونلر که شرعا حکملری ندر جواب صبت شرعی طویونجه بونلراهل فسترت
حکمنده در که حنفیه به کوره و ما کامعذین حتی تبع رسولانصند رسول عموم
بجازایله عقلدن معمدرفقط دلیل انبله فرض نوحیدر لکن سائر مؤمن به لزه
ترك ایمانده معذور لر در فاما شافعی به کوره رسول حقیقت و هر حالده معذور لر در

* حکمت و قدرتی ایله عیسی *

حکمت عربیدر فعلده اتقان معنایه و علم معنایه ده کلور شکم ومن
یوت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا اکاشاهد در * قدرت * حق تعالی اینک
صفات ثمانیه سنک بریدر عیسی اسم اعجمی در صاحب انجیل م نام شریفیدر
فائده السنه ثلثه شعرا سی قدیم الایام دن برو حضرت آدمی تعلیم اسماء و حضرت
موسایی تکلم و عصا وید بیضا و حضرت سلیمانی منطق الطیر و روح و خاتم
و جام جهان نما و حضرت عیسی کلام در مهد و احیاء موتی ایله ذکر ایشلر در

طفل ایکن اولدی بشکله کویا

بو بیتده دخی برای براعت استهلال کیف تکلم من کان فی المهد صبیبا قال انی
عبدالله اتانی الکتاب نص شریفنه تلمیح در چونکه طفل کسر ایله غریبیدر
فارسیده و ترکیده دخی بالنقل مستعملدر یکی طوغش ولد معنایه و هر
نسنه نك کوچکی معنایه جمعی اطفال و طفول کلور و عند البعض طفل
هم مفرد و هم جمع او اور طفل کل شیء اوله و طفل لللیل ای اقبل ظلامه
و جازیه طفلة ای ناعمة و الم طفل الغیبة مع الولد فائده ولد رحم مادرده ایکن
چنین دیر لطلوع اید چک واید بعده درت یا سسنه دکن طفل بعده بلوغه
قریب و آنچه صبی و اوائل بلوغه مر اقی بعده اون طفوزه جد غلام بعده
اوتوز درده جه شاب بعده الی به جه کهل بعده آخر عمره جه شیخ دیرل
که یا سو یلمیچی دیو اوتوز برنجی قطعه نك بیت سابعده کلور

نوع انسانی ه اولی انبار

نوع فحله عربیدر صنف بولک معنایه و لکن اهل میران جنسی نوعدن
و نوعی صنفدن اعم عدایدلر بو تقدیرجه بودقامده نوع منطقی مراد اولسنه
عقله انسیدر چونکه انسان ماهی نك فصل قریبی ناطق در شکم اتی مصرع
ثانی اشعار ایدر * انسان * نسدن مشتق در وضع واحد ایله حضرت آدمه
و اولادنه اطلاق او نور دایل اول هل اتی علی الانسان حین من الدهر

دلیل ثانی اولم بر انسان انا خلقناه من نطفة الایة بعضیله بناندن مشتق دیدی تنکیم الانسان مرکب من النسیان همدخی ان اول ناس اول ناس قوللرینی مشعر درهم ادات عطقدردیو آنفا یکدی * بی * ادات فی دیوقز بی یکدی انبار اورناق دیو یکرمی التبحی قطعه نك یلت سنا بعدده ککاور

ایلدی ناطقه ایلله ممتاز

ناطقه یعنی قوه ناطقه دیکدر حسین میبدینت شرح هدایه ده تصریح کنه کوره نه قدر که نفس ناطقه به ده اطلاق صحیح ایه ده لکن بومقامده مراده مید آ نطقدر سوال حیوانانه اموال ناطقه و عروض و عقاراته اموال صامنه دیرل بوقدیر جه انسان نطقه نه کونه ممتاز و اور جواب بومقوله اطلاق اطلاق بحاریدر برنم مانحن فیهمز ایه حقیقته میندر تحقیق معلوم اولسونکه جنس عالی طبیعی اوج اطلاق و ذروه عمومدر انضمام فصول و خواصه درت مرتبه ده خصیص تقیده و مرکز خصوصیه نه کونه متنازل اولدیه کذلک عناصر از بعد دن حصص جزیه معینه لدخی مرکز بساطتدن وافق وحدتدن دایره موالیده و سمت رأس مرکبانه متصاعدا و لمشدر چونکه قائم بنفسه اولان جوهر قبول ابعاد ثلثه ایله جسم او اور جسم دخی قبول حص و حرکتله حیوان او اور حیوان دخی قبول نطقه انسان او اور انسان دخی قبول تشخصات و تعینات ایلله اجد و محمد و زید و عمر و اور کذلک عناصر ار بعد دن حصص شخصیه معینه لدخی باشخصها اولان اتصال ثانی ترکیب ثالثا امتزاج رابعا اتحاد خامسا تولد اشوبش صفاته رتبه اولایه رسیده اولوب معدن دیو تسمیه اولنور بوند نصکره دخی درت قوه وار که ۱ قوه غازیة ۲ قوه نامیه ۳ قوه مولده ۴ قوه مصوره در اشوبدرت قوه صفات خنسه مذکوره به منضم اولور سه رتبه ثانیه به رسیده او اور نبات دیو تسمیه اولنور بوند نصکره دخی اوج قوه وار که ۱ قوه شهویه ۲ قوه غضبیه ۳ قوه مدر که اشیا و اوج قوا قوای تسعه مذکوره به زیاده و منضم اولور سه رتبه ثانیه به رسیده اولوب حیوان دیو تسمیه اولنور بوند نصکره دخی ایکی قوه وار که ۱ قوه عاماله یعنی ناطقه ۲ قوه عاماله در اشیا و ایکی قوه مذکور اون ایکی به ضم وز زیاده اولور سه کانه درجه رابعه به رسیده اولوب انسان دیو تسمیه اولنور رایشته بو تفصیل معلوم اولدیه کرک متنازل و کرک تصاعد صورتلرنده بهر حال انسان ناطقه ایلله ممتاز اولدینی اجلدن ناظم بحر بردخی

بویله

بویله جه ادا ایلدی چونکه بهر حال قوه عاماله قوه ناطقه به متقرعه و تابعه در فاحفظ نکته معلوم اولسونکه متکلمین و حکما بدن انسانده ایکی نسنه اثبات ایدرل برینه روح و قلب و قوه عاقله و نفس ناطقه دیرل بونک دردندن مراد شی واحد در بشقه بشقه نسنه دکلدر تنکیم سعدالدین تقنازانی بیان ایلدی ولکن شوقدر فرق وار که بونلردن مراد اولان شی واحد عند المتکلمین جوهر مادی که جسم لطیفدر و عند الحکماء جوهر غیر مادی که مجرد متعلق بالبدندر و برینه دخی روح حیوانی و نفس حیوانی دیرل که اندن جوهر بخاری حامل لقوة الحیاة والحس والحركة عبارتله تعبیر ایدرل و بو تعریف مادی و جسمانی اولق اقتضا ایدر فاما که اطبا فرق ایدوب دیرل که بدن انسانه متعلق اولان جوهر مجرد روح نامیه و قلبده متوالد اولوب حیات و حس قوه سنی قابل اولان بخار لطیفه نفس نامیه و بویکی میاننده متوسط کلیات و جزئیات مدر که اولان قلب نامیه تعبیر ایدرل همدخی صوفیه فرق ایدوب دیرل که جوهر مجرد متعلق بالبدن معنساندر روح نامیه تعبیر ایدرل حتی بعضیلر اندن لطیفه انسانیه مجرد دیو نطق ایدرل و روح حیوانی معنسانه نفس نامیه بویکی میاننده متوسط اولان جوهر نورانی مجرد معنسانه قلب نامیه تسمیه ایدرل همدخی بوقلبک باطنی روح و مرکبی نفس حیوانی و ظاهری روحله جسد میاننده متوسطدر و نفس دخی قلب ایل بدن میاننده واسطه در تنکیم حق تعالی رای تمثیل اعوذ بالله مثل نوره کسکوة فهما مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانهما کوکب دری بوقد من شجرة مبارکه زیتون لا شرقية ولا غربية بیورر حاصلی صبا حدن مراد روح و زجاجة دن مراد قلب و سجره دن مراد نفس و مشکواتدن مراد بدن اوله لا شرقية یعنی نفس عالم ارواح مجرد ده شرقدن دکلدر ولا غربية یعنی عالم اجساد کشفه ده غربدن دکلدر یا خود لا شرقية یعنی قلبک روح کی شرقی بوقدر ولا غربية یعنی نفس کی غربی بوقدر دیو بیان ایلدی لرباقی تفصیلات علم کلامده و علم حکمتده و علم طبده و علم تشریحده و علم تصوفده مشروحه در رفار جمع الیهن بو تفصیلدن ظاهر اولدیکه ناطقه دن مراد مدر که و عالم دیمک ایمش بیت ان الکلام فی الفؤاد و انما جعل اللسان علی الفؤاد دلیل ابث دیگر کلامنا صفة نفسیه فیها * متنازل عن اخرس او عجم حیوان شوقدر که بومقامده مراد دلیل اولان نطق لسانی اولسه و جدا فی اولسه براعت استهلاله زیاده رعایت اولوردی فافهم متنازاة فعال

باستند اسم فاعل و ریدر مصدری امتیازدر

* اختلاف و صور السندون *

اختلاف * بوزن افتعال مخالفت معنای سه صور * جمع * صورت در ظلم و ظلمت
کبی * لسنه جمع اساندر امشه و مثال کبی اسان اصلنده عربیدر برفاج
معنایه کلوز اول لغت که هر قومک دیلنه دیرل ثانی جار حیه معهوده ثالث قرق
سکر که بغایر اغی اسان الحمل و اسان الکلب و قوش دیلی دید کلمی
اونه اسان الغصافیر دیرل لکن بو مقامده مراد معنای اولدر

* نتیجه حکمتی و اردر روشن *

بو پیتده دخی رای براعت استهلال و من آیه خلق السموت والارض
واختلاف الستکم والوانکم مضمون شریفنه تلخیص و اردر چونکه حکمت
بو مقامده آیت معنایه کمالی * روشن * آیدین دیو او تو زیدی قطعه نک
بیت ثالثده کلوز فائده فی نفس الامر لغت چوقدر و لکن طرسوسی مرحوم
آموز چنده بیورر که اصول لغات بدیدر ۱ فرس ۲ یونان ۳ ترک ۴
هند ۵ صین ۶ سودان فاما که سابعنده سکوت اولندی رجاء اولنور که
سریانی اوله که لغت ملائکه در انتهی فقیر شویله فهم ایدر مکه سکوت
عنه اولان اسان عرب اوله زیرا اسان عرب سلطان السنددر و اسان اهل
جنتدر باعث سکوت کمال وضوح و تمام ظهور اوله یا خود کمال تعظیم
اوله لسانقه در مدح اسان عرب بیت حروف اسن تازینک مفضل
سن تشدید زبانی صین و هند و فرس و ترک و روم و سودانه

* شعر السند سن اول منان *

شعرا بوزن علمای جمع شاعر در ما خذ اشتقاقی اولان شعر بودی بیاچه نک
بیت ثالث عشرنده کلوز السند * آنفا کیدی اما بو مقامده اساندر مراد
جار حیه معنای عقله اسندر و براعت استهلاله دخی منافی دکلدر منان
شده ابله بوزن فعال اسماء حسنا در متفرمای معنایه

* قیادی مفتاح در کج نهان *

بو پیتده دخی برای براعت استهلال قلوب الشعرا حزاین الرحمن حدیثه
تلخیص و اردر چونکه مفتاح انخر دیواون در دخی قطعه نک بیت اولنده کلوز
در * قیادی قرق التبی قطعه نک بیت رابعنده کلوز کج خزینه دیواون
اوچنی قطعه نک بیت اولنده کلوز نهان کیر نو دیو قرق التبی قطعه نک

بیت سابعنده کلوز تمهید وقتا که ناظم نجریر اداء حمله دن فارغ اولدیسه
سفیر موجودات و رحمت کائنات و فرموده قم فاندرو محاط ربك فکبر
علیه افضل الصلوات و اکل التسلیمات حضرت تبارینه واجبه ذمت صلواتی
عهده بلیغانه لیدن اسقاط ایچون انواع تعظیم و اشباع تکریم برله بیورر که
* هم رسوانه هزاران صلوات *

هم * ادات عطف آنفا کیدی رسول * بوزن فعل قطعه اولانک بیت خامسده
پیغمبر دیو کلوز مزید زاده معنی مسقط ند کور بلن کس رسول قار شلمقدر
قبول * عبد اسیر اولدی قول سید و مولی اغا * عرفده انسان بعثه الله الی الخلق
لتبلیغ ما و احاه الیه مع انکتاب بو تقدیر چه رسول نبیدن اخص اولدی زیرا
خی مع الکتاب الیه تعقید اولنمز * هزاران * آخر بنه الف و نون الحاقیه هزارک
جمعیدر کما سبق فی قواعد المقدمه هزار یک دیواون طقوزنجی قطعه نک بیت
اولنده کلوز صلوات جمع صلوات بو مقامده مراد عموم مجاز طریقیله
تعظیم و تکریم و تشریفدر چونکه اللهدن رحمت و ملائکه دن استغفار
و مؤمنلردن دعا بالجمله انلره راجعدر شاعر بیت صلوات آمدست
بر سر کل عند لب * در حرکات آمده است شاخک شاه هسفرم

که اودر افسح ارباب لغات

بو پیتده دخی برای براعت استهلال انا افصح من تکلم بالاضاد پیدانی من
قریش حدیثده تلخیص و اردر چونکه که ادات ربط دیواون لجه کیدی * افسح
اسم تفضیل عربیدر مصدری اولان فصاحت لغتده اچق سوز اولک و روشن
کلاملک اصطلاحده تنافر حروفدن و غرابندن و مخالفت قیاسدن و تعقید
لفظی و تعقید معنوی دن کلمه نک و کلامک سلا متیدر بو تقدیر چه فصاحت
تغلیب ایش فنه محتاجدر چونکه تنافر کذلک لیل طبعه در و غرابنک کفلی اغتدر
و مخالفت قیاسک کفلی صر قدر و تعقید لفظینک کفلی خود در و تعقید
معنوی نک کفلی بیاندر * رباب * جمع ربدر اصحاب معنایه چونکه رب عربیده
سکر معنایه در اول معنی مالک و صاحب ثانی معنی مرتقی یعنی بسیجی معنایه
ثالث معنی مصلح رابع معنی مدیر خامس معنی پادشاه سادس معنی کنخد اووز بر
سابع معنی افندی نامن اسماء حسنا دن بر اسمدر لکن بو سکرزنجی معنی مربی
بسیجی معنایه اولدیخی حسبله در بعضیلر شویله فرق ایدر که لفظ رب
اضافتسر الله تعالی نک غیر بنه اطلاق اولنماز انجی حق تعالی به اطلاق اولنور

فاما ضافته على العموم اطلاق اوانور مثلارب العالمين ورب المال ورب الدين
 كبي * لغات * لامك ضميمه لغتك جميعا لغت افتده نقطه دیرل اصطلاحده
 مايعبر كل قوم عن اغراضهم مفهونه دیرل بمقامده لغاتدن مراد انواع لغت
 عربی و نه که لسان عرب یدی لغت اوزره متنوعدر ۱ هزار ۲ یمن
 ۳ هوازت ۴ ثقیف ۵ طی ۶ بنی تمیم ۷ عقیل تنکیم حدیث شریفده
 انزل القرآن علی سبعة احرف کلمها شاف کاف وارد اولمشدر بو تفصیل معلوم
 اولدیه رسول کبریا علیه افضل النحایا حضرت تیرینک انا فصیح من تکلم بالضاد
 بیدانی من قریش حدیثده اشارت صریحه در همدخی جائزدر که لغاتدن مراد
 عامه لغاة اوله که اصولی یدی در فروعی چوقدر کاسبق فی شرح بیت صور السنه دن
 نطقیدر وحی خداوند علیم

بونده دخی برای براعت استهلال حق تعالی نک وما ینطق عن الهوی ان هو الا
 وحی بوحی نصنه تلخیص وارددر چونکه * نطق * بیانی بیت رابعك شرحنده
 یکدی * وحی * فتحله اشارت و رسالت و کنایت و الهام و کلام دخی معناسنه
 لکن عرفده خاصه حق تعالی نک انبیا عظامه اعلامنه دیرل * خداوند
 بمعنی صاحب ورب دیو قرق طغوزنجی قطعه نک بیت نانیسنده کاور
 لکن بمقامده مراد حق تعالی در * علیم * بمعنی علام کاسبق آنفا
 * نه که در او کرم بن کریم *

بومصر اعده کنت نبیا و آدم بین الماء والطين حدیثده اشارت همدخی اناسید
 ولد آدم ولا فخر حدیثده ایما وارددر چونکه * کهر * کاف فارسیه نک ضمی
 وهانک فتحی ورا ایله معربی جوهر اولان کوهر دن مخفقدن وانک معنای نه
 مترادفدر حکیم خاقانی بیت من زه نخل کهر را بمن آرید و مرا * کهر آن
 کهر نخل بیر بازدهید * چونکه کوهر شول نسنهیه دیرل که خلقت و طینت
 کند و اوزرینه قلمش اوله حتی اصل وزاده معناسنه کلدیکی دخی بوندن در
 مثلا کوهر پاک دیرل اصلی پاک معناسنه حکیم انوری بیت ای بکوهر تا بادم
 پادشاه * در پناه اعتقادت رامک * شاعر ترکی بیت گروه انبیا تسبیح در کبی
 سر آمددر * او تسبیحه امامه کوهر ذات محمددر * همان بواجلدن حقیقت
 محمدیه جمیع مخلوقانک اصلی و اقدمی اولدیغی حسبیه اکا صوفیه تعیین
 اول و حکما عقل اول دیدیلر ناظم نحریر دخی کهر دیو تعبیر بیوردی ایسته
 بوجهندن کنت نبیا و آدم بین الماء والطين حدیثده اشارت وارددر فله دره

همدخی جوهریان اصطلاحده قیتلو طاشه و انجویه جوهر دیرل و حکما
 اصطلاحده و متکلمین لساننده قائم بذاته اولنه جوهر دیرل تنکیم قائم بذاته
 اولمیا نه عرض دیکلری کبی شوقدر که جوهر حکما عینده بشدر ۱ هبولا
 ۲ صورت ۳ جسم ۴ عقل ۵ نفس متکلمین عینده ایکیدر بری جوهر فرد
 بری جسم تفصیلی مشبعه علم حکمتده و علم کلامده در فارجمع الیهما کریم
 بوزن فعل ابوذات معناسنه حق تعالی به دخی اطلاق اولنور لکن بومقامده
 ابوذات معناسنه نظم الفرائد مسطر اسی صویه دی جیم ابو کشی در کریم
 او کسوزه دیرل یتیم داهییه او او بلا * ابن * همزه نک کسر یله اوغل معناسنه در
 فارسیده فرزند کبی حاصلی کریم ابن کریم عریق و اصل کشی زاده معناسنه
 حقیقت عرفیه اولمشدر اصلنده حضرت فخر کائنات علیه افضل النحایانک
 محسنات معنویه دن صنعت اطراد اوزره الکریم بن الکریم بن الکریم
 بن الکریم یوسف بن یعقوب بن اسحق بن ابراهیم حدیثدن مأخوذدر
 همان بواجلدن علمین منزله سنده اولمغله ابن کلمه سنده بومقامده همزه
 خطدن دخی حذف اولندی تنبیه ابن کلمه سی علمین یدنده واقع اولسه
 فارسیده کلا حذفی جائزدر مثلا حجاج یوسف کبی اصلی حجاج بن یوسف ابندی
 فاما که عریبده فقط همزه سی لفظا اسقاط اولنور لکن بودخی صفت
 اولیه مشروطدر چونکه خبر اولسه خطدن اسقاط اولنماز تنکیم
 حق تعالی نک وقالت البهود عزیر ابن الله کلامنده اولدیغی کبی
 همدخی بویتده نطق و وحی و علیم و کریم و ابن عربیلدر فارسیده و ترکیده
 دخی مستعملدر و تنقیق اولنسه هر بنده براعت استهلال دخی وارددر فافهم

عالمینه سبب رحندر

بومصر اع فی الجملة براعت استهلال ایچون حق جل و علائک و ما رسلناک
 الا رجلا للعالمین نصنه تلخیص و اشارتدر چونکه لغت و لسان دخی
 حضرت رسول ثقلین و خواجیه کونین سایه سنده بر نعمت عظمادر * زیرا
 عالمین ما سوا الله معناسنه اولان عالمک جمیدر تنکیم حق تعالی الحمد لله
 رب العالمین بیوررنکته عالمین مریده کی کبی فارسیده و ترکیده دخی جمع عربی
 اداتیه مستعملدر یعنی جمع فارسی اداتیه زبازد دکلدر مکرکم قافیه ایچون اوله
 سبب بمعنی باعث و بادی و علم عروضا اولی متحرک نانیسی ساکن ایکی حرفه
 سبب خفیف و ایکی متحرک حرفه سبب ثقیل دیرل لکن بومقامده سبب

معنی جبل یعنی ایب معنای اولد یعنی حسبله دیوهر وضیعت تصریح
ایتدیلر و علم اصولده احکام وضعیه بشدر برینه سبب دیرلر تکم سازلرینه
علت و رکن و شرط و علامت دیدکلی کی تفصیلی کتب اصواده مشر و حدر
رحمت * بمعنی میلان قلب که شفقت و عطوفت کی لکن حق تعالی به مضاف
اولنجه غایتی مقصود اولور زیرا حق تعالی حدوث و امکاندن مترهدر

انسان و جنه نه یولک نعتدر *

انس * همزه نك كسر به بمعنی انسان و بنی آدم * جن * جمك كسر به
اولاد جاندر که چشم بنی آدمدن پنهان و مستورلر در نکتته ارباب وقوف جیم
و نون ماده لری معنارنده ستر لازم دیو حکم ایلدیلر تکم جنت بمعنی بهشت
جنین بمعنی ولددر رحم مادر جنه بمعنی سپر یعنی قلعیان جنون بمعنی شیدایی
بونلرده فی الجمله ستر موجوددر * نعمت * ضد نعمت تنبیه بومصر اعده
حق تعالی نك سورة رحمانه یا معشر الجن و الانس قولنه همدخی
سفر غلکم انهم الاثقلان قباتی آلاء ربکم تکذبان قولنه و سورة جنه
قل اوحی الی آله استمع نفر من الجن قولنه اشارت وارد و بوتقدیر جبه براءت
استهلال دخی ممکندر همدخی بوبینک الفاظی مرید در انشارده دخی شایه لر در

نازل اولدی اکا قرآن جلیل *

بومصر اعده دخی برای براءت استهلال حق تعالی نك تبارک الذی
زل الفرقان همدخی و نزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة قولنه تلمیح
و اشارت وارد چونکه * نازل * بوزن فاعل مصدری زولدر * قرآن
بوزن غفران بمعنی جمع و بمعنی تلاوت تکم حق تعالی ان علینا جمعه و قرآنه
یورر * و لکن بومقامده مراد کتب منزله افضلی * اولان فرقان
بین معناسیدر * جلیل * بوزن فعیل بمعنی عظیم و فخم که
قطعه اولانک بیت اولنده کلن زرک معناسنه در *

که ایدر شانه عالم تجلیل *

بومصر اعده دخی برای براءت استهلال حق تعالی نك انانحن زلنا الذکر
واناله لفظون قولنه تلمیح و اشارت وارد چونکه شان قرآنه عالمک تجلی
انحق قرآن عظیم الشانک علی مرور الدهور و کرور الشهور الی یوم النشور
بقاسبله اولور زیرا * شان * آنفا یکدی * عالم * لامک فتحیه آنفا یکدی
عالمک مفردیدر که مخلوقات هرری معناسنه بوندن بشقه عالم مجلس

صفا و مجلس حضور معناسنه کلور مثلاً شراب مجلسنه عالم آب دیرلر
شوقدر که اکثری عالم مجلس معناسنه اولنجه سببه مضاف اولور ابوالمغانی
بیت رفته بودم نیم شب در عالم خواب و خیال * آمدان مهر و کردم
عالم آب نامحر * تجلیل * بوزن تفعیل بمعنی تعظیم و تقجیم بوبینده
اولان الفاظ عربیه در فارسیده ترکیبده دخی شایه لر در

* کرچه کم شعر دکلدر او کلام *

بومصر اعده دخی برای براءت استهلال حق تعالی نك و ما علمناه الشعر
و ما ینبیخ له قولنه تلمیح و اشارت وارد چونکه * شعر * حرفده کلام
موزون مقصودیه ذلک مقنی تجلیل معناسنه و لغتده علم و شعور معناسنه تکم ناظم
نحر بر سخن قافیه سنده برقصیده سنده بیورر بیت شعر ایله علمی مرادف یلور
ارباب شعور * برمیدر شاعر نادانله دانای سخن * لکن بومقامده مراد معنای
عرفیدر لغوی ال ویرمز * کلام * ایکی نوعدر بری نفسی و بری لفظیدر لکن
کلام لفظی کلام نفسیه نك دلیل و زجانبدر شاعر عربی بیت ان الکلام
انی الفؤاد و انما * جعل اللسان علی الفؤاد دلیل * شوقدر که قرآن
عظیم الشانه نظر ایله کلام لفظی حادث و کلام نفسی قدیمدر بوسیله بیت
آیات حق من الرحمن محدثه * قدیمه صفة الموصوف بالقدم * چونکه
کلام نفسی حق تعالی دن بلا صوت و لا حرف صادر اولور بومقامک حلی
داره مزشرحنده مشر و حدر فارجمع الیه سئوال قرآن عظیم الشانه
و حدیث فخم العنوانده علم عروضک هر بحرندن بلکه هر برضربندن وارد
و واقع اولشدر مثلاً بحر رجزدن کلام قدیمه دانبه علیهم ظلالها و ذلالت
قطوفها تذلیل و حدیث شریفده انانسی لا کذب انان ابن عبدالمطلب
همدخی هل انت الا اصبع دیمت و فی سبیل الله مانیت واقع و وارد اولشدر
مذکوره منافی دکلکی جواب بر قاج درلو ممکندر اولاشدرده شعر بینه قصد
لازمدر قرآن عظیمده و حدیث فخمده ایسه شعر بینه قصد مسلم دکلدر ثابا
شعر مقنی اوللور قرآن شریفده و حدیث منبغه ایسه قافیه معتبره دکلدر غایه
ما فی الباب قرآن عظیمده و حدیث شریفده اولنه ازجوزه دیرلر چونکه شعرك
مقابلی و قسیمی اولان نثر اوج قسمدر اول نثر منجز که موزون اتمام مقنی
دکلدر مثلاً مذکورلر کی نانی نثر مسجع که مقنی اتمام موزون دکل دیباچه لرده
اسجاع و فواصل کی ثالث نثر عاری که موزون و نه مقنی مثلاً انشاء محاورانده

اولان کلمات کی شوقدر کہ قرآن عظیمہ و حدیث فخبہ تا دیانتر اطلاق
 او اتمار اعتراض حدیثین مذکور بندہ قافیہ بوقیدر دفع قافیہ نک نعر بنی انور
 صدیق دکل فبعد التسلیم حدیث اول رجز مشہور کدر و حدیث ثانی رجز
 مشطور دندرنہ قدر کہ مسجع و مقفی صورت تر ایسدہ رجز منہوکی و رجز
 مشطوری شیخ الصنعا عہ خلیل حضرت تلمی شیخ عبدالحمدی ہمدخی
 حدیث ثانیہ دمیت تاء مشاک کسری ولقت سکونیلہ روایت اولندی
 تکم حدیث اول بائین نو حدیثیک کسریلہ مروی اولدیغی کی بوتقدراوزرہ
 شعر اولمازل ثالثا شعر تخیل اولملو یعنی نفسہ انبساط و اشتہا و بر یا خود
 انقباض و تنفر و برر نسبہ اولملو قرآن عظیم و حدیث ایسہ بویلہ دکلدر
 ایستہ بواج جواب شعرک نعر بفسندہ واقع اولان قیود ثلثہ کورہ در رابعہ
 و ماعنہا الشعر نصندہ اولان شعر دن مراد شعر منطقیدر یعنی صناعات
 خمسک رابعی اولاندر شکم ادع الی سبیل ربک بالحکمة والموعظۃ الحسنۃ
 و جا دلہم بالی ہی احسن نص شریفی دخی بونی مؤیددر بو جواب الہ
 جواب ثالث فرقی دقیدر فتامل خامسا و ماعنہا الشعر قولنک معنایی
 غالباً دیمک اولہ شکم عربی مبین قولنہ قسطاس و طور و امثالیلہ سئوال
 فا ایسا جوابیلہ مجاب اولدیغی کی حتی امام شافعی ریحۃ اللہ علیہ
 بیت واولا الشعر با الفما یدری * لکنک الیوم اشعر من لیئذ
 بیورمش ایکن نیچہ نظم لری وارددر ایکن اکثر و اغلب
 * حالی اولسا مغلہ مناسقات اولدی تفتن فتح اللہ علیک *

* نظم شاعرزہ نہ ممکن اولنظم *

بومضرا عدہ دخی برای براعت استہلال حق تعالی یک وان کستم فی ربیب
 ہمارا لما علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله قوائیم و اشارت وارددر چونکہ
 نظم * لغتہ اینجودر مکہ دیرل عرف واصطلاحہ فصیح و بلیغ اولان
 کلمات پر فواصلہ والفاظ پر اشجاعہ دیرل شکم خطبا الان احسن الکلام
 و ابلغ النظام عنوائیلہ قرآن عظیم الشانی مدح ایدرل حتی نظم قدیم
 لفظی قرآن عظیمک اعلام غائبہ سندن اولشدر چونکہ نظم اطلاق
 اولنور اتماد بالفظ اطلاق اولماز * شاعر * معنی کویندہ شعر
 ممکن * بمعنی جائز کہ واجب و متمنع ضدی و قسمیدر کتب منطقہ
 موجهات بحثندہ و علم کلامہ قدیم و حدوث بحثندہ و علم حکمتندہ

امور عامیہ بحثندہ مشیعا مفصلدر * نظام * نظمک جمیدر
 آنفا کجندی بویندہ شعر و کلام و نظم و شاعر و ممکن
 و نظام فی الاصل عزیزلدر بال نقل انشالہ مستعملدر
 * فہم ایدوب مرتبہ اعجاز بن *

فہم * بمعنی دانش و ادراک * مرتبہ * بمعنی مراتب اعجاز بوزن افعال
 عاجز قنای معناسنہ تجیز کی ایکن انبیاء علیہم السلام بعد النبوة بداندہ
 ظاہر اولان اشیاء خارجہ مجزہ دیو اصطلاح اولشدر تفعلیل باندن مجزہ
 دیمز شکم قل النبوة اولنہ ارہاض دینو بدہ تفعلیلن مرہض دیندیک کی
 * ایشیدوب ہمدہ آواز بن *

ہمدہ * بوزن فعللہ یا خود بوزن فعللہ بمعنی توجہ الطیر و بمعنی التحریک
 و بمعنی السئوال مثلاً ہمدہ الحمام اذا صاح الحمام و ہمدت المرأة ابنہا
 اذا حرکتہ دیرل * آواز * ہمزہ نک و واول مدلولہ ایکی معنایہ در اول بمعنی
 صوت و صدای شیخ سعدی بیت عاشقان کشتگان معشوقند بربایدز کشتگان
 آواز ثانی فرہنگ جہانگیریدہ مشہور اولمق معناسند بویندہ دخی براعت
 استہلال وارددر کمالا بخفی * ایکن اولدی فصیحای عدنان *
 ایکن بوزن افعال صفت مشبہ عربیہ در انادن داسوز طوغان لال معناسنہ
 ایکن اخرس بوندن اعدر * فصحا * جمع فصیحدر فصاحتک بیانی بیت عاشق
 شر حندہ کجندی * عدنان * بوزن عطشان اجدادر سولدن رذاتک اسمیدر کہ
 اکامشہی اولنچہ سلسلہ نسب متفق علیہدر و اولاد عدناندن بی شمار فصحا
 و بلغا کلمد بکندن اکثری فصاحت و بلاغت اکا اضافتہ استعمال اولنور

* قادی حیران بلغای قطران *

حیران * معلوم * بلغ * جمع بلغدر کہ فصاحتندہ معتبر اولان فیود بلاعتندہ
 بامرها معتبردر و کفیللری دخی کفیللر بدر لکن میانہ زندہ ایکی جہندن فرقی
 اولنور اولابلاغتندہ مقتضای حالہ مطابقت شرطہ معتبردر فصاحتندہ دکلدر
 ثانیاً کلام ایکسیلہ دہ موصوف اولور اما کلمہ بلاغتہ موصوف اولماز فائدہ
 بلاغت و فصاحتک ماہیتلری و موقوف علیہ اولان علمالراغت عربیہ دہ بشقہ
 بشقہ مشروح و مفصللدر السنہ سائرہ دہ بیانندن انکلمہ اکتفا اولندی چونکہ
 رکسنہ کہ علوم عربیہ بہرہ و راواسہ ہر اساندہ تصرف کندوبہ آسان
 و اہون اولور حتی فقیر فارسی بر فردن تعلم و تلمذ ایتمہ ہمان عنایت ازلیہ

بیوردی بودمده کعب تکرار اید نجه مبارک ارقه سندن رده سین جقروب کعبه
الناس ایلدی اولوقندن بر و ملوکدن ملوک انتقال ایدر که کلوب انجائی النور
الی الی حدودنده خزینة عباسیة لشرکها کوضای ایلدی فاما که حالا
دولت علیه مرده اولان خرقه شریفه بشقه سیدر * بلاغت پرا و صفت ترکیبدر
بلاغت طونادیحی معناسنه زیرا بلاغت آنفا کجدی * نیز * قریحی قطع مک
بیت خامسند کلن پراسن لفظندن امر حاضر با خود اسم فاعل مخفقدن

* کعب بین الفصحایک اعلا *

کعب عریدر طوبی معناسند کور بو نقد بر چه بوم قامده ابهام مرشح دخی
وارد * بین * معروف فصحا آنفا کجدی اعلا اسم تفضیل عریدر آخرنده کی
الف قافیه رعایت ایچون اوله یا خود فواید مقدمه ده کن تفصیله مبنی اوله

* جمله سی اهل حدیث و تفسیر *

جمله * یلجی بند کجدی * اهل * آنفا کجدی * حدیث * کلام رسولدر
سنت و خبر و اثر ایلر قرقلری اصول فقهده و اصول حدیثده مشر و حددر
تفسیر * تقدیر که لغتده تبیین و تشریح معناسند ایسه ده
قرآن عظیم الشانک معناسنی بیانده حقیقت عرفیه او اشدر

* علم و عرفانله بی مثل و نظیر *

علم * کونا کون تعریفله معروف و تفصیلی علم کلامده مشر و حددر * عرفان علم
ایله مترادف دیو این سبنا شفا سنده اشعار ایدر فاما که کاهمی طوقوز جهندن
بیدارنده فرق ایدر اولو علم ادراک مرکبات معناسند عرفان ادراک بسایط
معناسند ثابا علم ادراک کلیات عرفان ادراک جزئیات ثابا علم تصدیق عرفان
تصور را ایا عرفان بعد الجمل اولان ادراک خامسنا عرفان میانه رینه عدم
توسط ایدن ایکی ادراک اخیرینه دیرلر ایشته بور ایلر خامسند اولان قیددر
علمده معتبر دکنر همان بواجلدن حق تعالی به عالم دینور عارف دینر سادس
علم طریق صعب اولان عرفان طریق سهل اولان سابع علم کنندنده اختلاف
چوق اولان عرفان اختلاف آزا اولان ثامننا علم دلیل لمی ایله حاصل اولان
عرفان دلیل اثبی ایله حاصل اولان نابع عرفان طریق ریاضت ایله علی سبیل
المشاهده اوله علمده بوقید بوقدر همان بواجلدن ارباب ریاضته عارفین
دینور * ذات نفی دیو ادوات مرکبه ده کجدی مثل * و نظیر * معروف و فلدر

* اوزم کیم اولیحق روز جزا *

روز جزا یعنی بوم الجزا یعنی بوم قیامت چونکه روز کون دیو ایکنجی قطعه نک
بیت سابعنده کلور * جزا * معروف * اوله لر وهی زار شفعا *

وهی * ناظم نحر برک تخلصدر اسم شریفی محمد بن راشد بن محمد افندی که مومی
الیه جدا اولان محمد افندی اشباه نظارک فن اوانی شرح و اسمنی توفیق الاله
فی شرح الاشباه دیو وضع انشادر درمدخی زمانده مفتی مدینه مرعش ایدی
مرحوم ساجقلی زاده ایله همجوار وهم عصر ایدی جالانسیلریده مدینه
مرعشه مفتی اولور دتروارد فاما که ناظم نحر برک تقدیر که موادی مرعش
ایسه ده آستانه علیه عثمانیه ده توطن ایلدی خالایانده در اطلال الله تعالی عمره
اعوذ بالله و ماتدری نفس بای ارض تموت منظ و قیحه مرقد سعادتلری حق تعالی
یلور * زار * اکلیجی دیو یکریمی رحیمی قطعه نک بیت خامسند کلور ناظم
نحر برک دوسنی زار ایله توصیف ایلدی بو خسه تخلصده داخل دکلدر * شفعا
جمع شفعدر نکته ناظم نحر برک کندولرینه وهی دیو تسمیه سنده شوبله
بیوردر که بلاد ثمانیه قضایندن قاضی حلب الشهباء یعنی به اشعر الشهباء رتبه
کوکب شعر او وهی افندی حلب قاضیسی ایکن ناظم نحر برک بدری راشد افندی
کننداسی و نایب امش بوشاده مشارالیه وهی افندیکن بر محمد و ملری و ارامش
بقضاء الله تعالی وفات ایش بو همکامده بعنایه الله تعالی ناظم نحر برک پیام
ولادتدری رسیده سمع وهی اولجیه وهی افندی بیور دیر که راشد افندی
بنم راز وقت دخی اظهر زمانده پادار اواسون او غلوکک اسمنی بنم تخلصده
بنام ایله دیو التماسرینه بنماء وهی دیو تخلص او امش دیو بیوردر

* بعد از این بسط مقال ایله لم *

عادت مصنفین بعد الخطبه اما بعد دیو فصل خطاب ایلدکری کی ناظم
نحر برک دخی * بعد از * دیو بیوردی چونکه بعد از بوند نصکره معناسند
فی الاصل عریدر بعد ضکره معناسند ذالسم اشعارت عریدر
بسط مقال ترک اضافی عریدر سوز دوشه مک معناسند در

* سبب نظم نه دوشو بله لم *

معنی * سبب * و * نظم * آنفا کجدی * چونکه بوعده صفت احقر
چونکه * ادات علت دیو ادوات مرکبه ده کجدی * عید * بمعنی
بند یعنی قول * صفت * معروف * احقر * اسم تفضیل عریدر

* ایندی ابرانه سفارتله سفر *

ایران عجم دیو یکر می او چینی قطعه نك بیت اخیر نده کلوز سفارت
 یوزن زهادت ایلمچیلک معناسنه عریبدر سفر * معروف چونکه
 ناظم نحر بر دولت علیه عثمانیه طرفندن یک یوز طغسان حدود نده
 عنوان واحشامله شاه ایران کریم خان طرفنه ایلمچی اولوب کتشد در
 شکم طنه نام قصیده سنی اول زمان انشاد ایلمشدر

* ایلبوب دور روان اصفهان *

دور * لغتده دوران و جولان معناسنه اصطلاحده تسلسل کی بر امر
 محاله دیرل لکن بومقاعده مقصود لغو یسیدر * روان * اقلیم ایرانده
 سکسان بدی درجه طول و اتوز درجه عرضده چقور سه عدد بدی کلری
 اولکه نك قاعده سنی و تختگاهیدر طغوز یوز طغسان برده فرهاد پاشا الوب
 صکر قومشیدی بعده یک اون در نده شاه الوب صکر قومشیدی بعده
 یک اون در نده شاه عباس بدی آی محاصره ایله الوب اون ییل صکره محمد پاشا
 محاصره ایتدی لکن فتح مبسر اولدی بعده یک فرق بشده سلطان مراد خان
 واروب بدی کونده المشیدی دو نوب کله کده شاه صنی کبرو امتداد ایتدی
 حال سرخ سریدنده بر محصولدار مملکتدر بوندن بشقه روانک بش معناسی
 دخی وارد در قطعه رابعه نك بیت خامسی متن و شرحنده کلور * صفهان
 صادق کسریله در اصلی همزه نك کسریله اصفهان ابدی شکسان بش
 درجه طول و اتوز اوج بچوق درجه عرضده الحاق طاغرا را رسنده آب
 وهواسی خوب وحشرات موزیه سی اقل و میوه سی و غداسی رخیص بر شهر
 عظیم و بندر قدیم که قدیم الایامدن بروختگاه ایراندر اگاهالی ایران میان نده
 اصفهان نصف جهان دیو تعبیر ایدرل شکم ناظم نحر بر طنه نام
 قصیده سنده بیوزر بیت سنا نیول جمله عالمدن عبارت بشقه عالمدر
 عجم نصف جهان تعبیر ایدرل کرچه صفهان * و فی الاصل اکا سره
 بادشاهلر نك صکر نك مجعی ابدی بواجلدن اسپاهان دیرل دی صکره
 تعریب اولنوب قاعده تعریب اوزره پاه فارسده فایه و شین صاده ابدال اولنوب
 اصفهان دیدیلر چونکه اسپاه بمعنی عسکر شکم مخفی سپاه لشکر دیو
 یکر می ایلمچی قطعه نك بیت خامسده کلوز همدخی اصفهان مثللو
 کله نك ناظم و نثرده همزه سی حذف اولنور دیو فواید مقدمه ده یکدی

* چوق مقاماتی قبلدم سیران *

* مقامات * جمع مقامدر * سیران * بمعنی تماشاشا *

* ناهماوند و عراقه کتدم *

نهماوند * تون اولانک فتحیه اقلیم ایرانده سکسان اوج بچوق درجه طول
 و اتوز بش بچوق درجه عرضده هواسی خوب صوبی کوه الوند دن کلور
 برشته اوزره واقع بر شهر و سطر در که حضرت عمر رضی الله عنه زماننده
 یاساریه الجبل الجبل وقعه سی بونده اولمشدر اسحاق زنجانی بیت عمر یاسار به
 دیو پیوردی * مدینه دن نهماونده طویردی * نهایه الادب صاحبی بونده
 بر حجر یازر که غائب و آبق و سارق حالی نك مراد ایدن واروب التنده او یوز
 حال نه ایسه رؤیا سنده کور رهندخی مختصر مجسم صاحبی بونهماونده قصب
 الذریه اولور طشره چقمقده رایحه و بر مزنه زمانکه نهماوند عقبه سنی
 یکد کده قوقه پاشا لر دیو یازر بعضیلر نهماوند نوح آوند معربی دیدیلر
 عراق * عینک کسریله لغتده کثیر الشجر معناسنه اما بالنقل بغداد
 اولکه سینه علم اولمشدر و بالجاورة ایراندن اولککه مزبوره به
 متصل محله دخی عراق دیرل حتی عراق عرب و عراق عجم دیو
 * فرق ایدرل بعضیلر عراق بومقاعده معرب ایران دیدیلر *

بجه هب اصول ایله تماشاشا ایتدم

اصول * اصلاک جمعیدر اصل لغتده مایتنی علیه الشی معناسنه اصطلاحده
 الی معنایه اطلاق اولنور اول بمعنی راجع ثانی بمعنی حقیقت مقابل مجاز
 ثالث مستصحب شکم تعارض الاصل و الطاری دیرل رابع بمعنی دلیل
 شکم الاصل فی المسئله الکتاب و السنه دیرل خامس بمعنی قاعده کلبه
 شکم لناصل دیرل سادس علم موسفیدن اون ایکی مقامک هر برینه اصل دیرل
 ایشته مفرد اوله رق بومعنازده مستعملدر همدخی بومعنازده جمعی اصول
 کلور فاتما که جمع اوله رق علم اصول فقه اصول و علم اصول حدیثه اصول
 و علم موسیقی به اصول و علم کلامه اصول اصول دیرل حاصلی بودرت علمه بشقه
 بشقه وضعه اصول علم اولمشدر لکن بومقاعده مراد معنای لغوی یسیدر
 فلا تغفل * تماشاشا * معروف شاعریت شود کرو صالت یکشب ندانم
 تماشاشا کنم می خورم راز کویم بکنه بوا یکی بینده او اخر دیباجده
 و عدد پیوردیغی اوزره مراعات نظیر صنعتی انواعندن ایهام تناسب
 نوعی وارد چونکه اصفهان و نهماوند و عراق هر برلری علم و سفیدن

بر مقامك اسمی در همدی مقامات و اصول جمع صیغه سی اوزره
علم موسیقینك اسمی در انوری بیت غزاکهای خود همی خواندن * در نهاوند
وراهوی و عراق * قالدیکه مراعات نظیرك تعریفی او آخر دیباجه ده کلور

* عزم ایدوب تا بدیار شیراز *

عزم * معروف * تا بدیار * بونده لفظ تابعی الی دیار اوانده کی با موحدانی مؤکد
دیو ادوات بسیطه ده یکدی * دیار * معروف * شیراز * سکسان سکز یحق
درجه طول و اوتوزاوج درجه عرضده پای تخت فارس بر شهر عظیم و بندر
قدیم در که مقدما غایت معمور ایدی صکره خراب اولش لکن ناظم تحریرك
سفارتله کندیکی آشناده شاه نو ظهور زند کریم خان بر مقدار نیمه اتمش اتمش
تمهید بو شهر از قدیم الایام نیچه قول فضلانك مسقط رأسی و آنس نفسی
و خوابگاه سعادت و تربه کاه ملاحتی اولوب ناظم تحریر دخی همجنسی
اولدینی حسبله حافظ شیرازی بی تخصیص بالذکر ایدوب پیورر

* خواجه حافظ ابله اولدم همراه *

زیرا خواجه حافظ مولدا و مدفنا شیرازیدر نکم او آخر اصطلاحده شیرازده
مدفوندر دیو نصیر مج ایدر * خواجه * بو مقامده استاد معناسنه در نکم خواجه
استاد دیو سکز یحق قطعك سکز یحق بیتنده کلور چونکه عادت ارباب ادب
شعر اهل سالفه و ادباء سابقهك ذکر زنده برای تعظیم هر شاعر ادیبك اسمنه بر شعر
تعظیم کله ضم ایدر کانه اول کله اسمك بر جزئی اولور مثلا حکیم فردوسی
و استاد لطیف و مولانا جامی و خواجه حافظ کی همراه بمعنی سرداش
شاعر بیت دومرد باک طبع بودست دمساز * یک دیگر همه احوال همراه

* شعرا سی بله صحت ایدر ك *

شعر * جمع شاعر در * صحت * انفت معناسنه در

* شعر و انشار و شنیدن کیده رك *

شعر * بیانی بیت ثالث عشر شرحنده یکدی * نشا * سن طهر اقلب
کلمات منتظمه مصطلحه سويلك معناسنه ذاتنده آخرنده همزه ابله افعال
باینك مصدریدر بومللو آخرده واقع اولان همزه بی ارباب انشا و اصحاب
شعر اکثری حذف ایدر مکر بر شبنه مضاف اوله فاحفظ فانه ینفعك کثیرا
* روشن * رانك فتحیه بله بمعنی عادت و آیین همدی رقتن امر حاضر ینك
آخرینه ما قبل مکسور شین معجه الحاقیه یوریش معناسنه اسم مصدر

کشف

* کشف و حل اتمشیدم نیچه لغات *

کشف * وحل * معروف و فلدر * لغات * بیانی بیت ناسع شرحنده یکدی
* و ارامش زده مکر حقوق غلطات *

نکم فرق بدیجی قطعك بیت رابعنده کی کیش انظمده پیور دینی کی
غلطات جمع غلطدر * فارسی انلره مخصوص زبان *

گاه ما قبلنك علیدر * فارسی * مملکت فارسیه دیکدر آخرنده کی با تحبیه یاه
نسبتدر فرهنگ شعوریده سکون ر ابله مضبوطدر که فارس معرب پارس که
پارس بن ناسور بن سام بن نوح اسمبله تسمیه اولدینی منقولدر بواقلم فارسك
مدخنده حمد الله ایدر اهل فارس حقنده رسول کبر با علیه افضل التحایا
حضر نوری ان الله اختر من بین خلقه من العرب قریشا ومن الهمج فارسا
پیور مشدر و همج البلدانه ابعده الناس الی الاسلام الروم و اوکان الاسلام معلقا
بالتر بالتا وله فارس حدیثی دخی مرویدر کلدك که حدودی و شهر لری
و عروضی و اطوالی و سائر احوالی کتب جغرافیا ده مسطوردر قاعده بلادی
شیراز و اصفهاندر * مخصوص معلوم زبان * دیل دیو یکری بدیجی قطعك
ایکجی بیتنده کلور لکن بو مقامده لغتدر اولقماده جارحه در فاحفظ

* اصطلاحاتی دخی بی پایان *

اصطلاحات * مثنوی عنوانی شرحنده مشعاییانی کلور * بی * ادوات تنی دیو
ادوات مرکبه ده یکدی * پایان صوت دیو یکری می التبحی قطعك بیت عاشرنده
کلور * بشقه در نیچه لغتدره مال * لغت * مال * معروف و فلدر

* غیری کونه اولور استعمال *

یعنی اصطلاحاتك لغتدره مالی بشقه استعمالنده مال بشقه نکم ناظم تحریر
آخر تحفه ده بر طویل الذیل مثنویه بوقیلدن اولان اصطلاحاتی جمع
و ترتیب اولدی فانتظر بو تقدیرجه بو بیت بیت اولك علی اولدی فافهم

* فارس اقلیمه دوشمس شیراز *

فارس * آنفا یکری * قلم * اهل جغرافیا فتند ربع مسکونی بدی قسمه
تقسیم ایدر که خط استوا به متوازی اولدینی حالد ایشته انك هر قسمه اقام
حقیق دیرل فاما که هر مملکتی دخی بر اقلیم اعتبار اتمش بلکه هر مملکتك
قسملرینه اقلیم اطلاق اتمش ایشته بواقلمه اقلیم اعتباری و اقلیم حکمی
واقلم مجبازی دیرل بهر حال بو مقامده مراد ثانیدر * شیراز * آنفا یکدی

اکا منسوب اوزبان ممتاز

یعنی شیراز قاعده فارس اولدیغی حسبیه لسان فرسه لسان شیرازی دیرلرتکم
نسبتده قاعده دخی بویه در چونکه * منسوب * و * زبان * و * ممتاز

و فلزدر

* اصفهان لک الفاطمی دری *

اصفهان * آنفا کدی * الفاظ * جمع لفظدر * دری * دالک فحی
وراء ممدوده نک کسر یله السنه فارسیه دن برنوعدر چونکه لسان عزبیدی
نوع اوزره اولدیغی کی لسان فارسیه کنده انواعی واردر لکن بونک انواعی
بشدر ایچندن برینه دری دیرلر که اصفهان لک لساندر تکم رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة
الدریة بیورمشدر فاما که دری دیونچون تعبیر اولندی ایشته انده برفاج
روایت واردر اول کال پاشا زاده مرحوم نقل ایدر که عجم پادشاه لری نک
مشهوری بهرام کور بن اردشیر زمانده تنید بیورمشکه بنم قومده فارسینک
افصحی سولنسون ودفترخانه مده فرامین وروایات و مکاتیب بالجملة ابلغ
فارسی ارزده تخریر اولنسون دیوا کابناء فارسینک افصحی دری دیدیلر
فی الاصل قویه منسوب معناسنه ثانی محمد هند و شاه نجیواتی صحاحده
روایت ایدر که عجم پادشاه لرندن بهمن بن اسفندیار زمانده اطراف عالمدن
خلق کلوب قیوسنده جمع اولدیلا اما بر برلر نک لسانی فهم ایلر لردی
فارسیده کونا کون لغت سولر لردی چونکه هر ولایتک مخصوص لغتی
واریدی انجاسی بهمن امر ایدی علماسی زبان فارسینک اصحی ترتیب و وضع
ایدوب دری دیونسمیه ایتدیلا یعنی قبولسانی دیمک اولوز ثالث اقنوم عجم
صاحبی شویله زوایت ایدر که شیراز ناحیه سنده بر طائفه واردر که قونار
و کوچر فصیح و بلیغ فارسی سولر لر وانلرک اولدقلری مکانه دری تعبیر
ایدرلر انکیچون دری دیدیلر کذا فی الحمودی رابع شرف الدین یزدینک
مشهور بوسه معماسندن که بیت زاعل یار خواهم ضد شرفی * بتازی و دری
و فلان و تصحیف * فهم اولنور که تازی عربی اولکجه دری مطلق فارسی اوله
فاهم بوندن بشقه تفصیلات دخی واردر که فرهنگ شعوریده مسطوردر
بوتفصیل معلوم اولدیه ناظم تخریرک بولفند دری حل و کشف ایلدیکی
الفاظدن اولدی یعنی تصحیف کوره اصح اولان میناسی نه کونه ایسه دری
حالا اصفهان لری لغتی ایش فقیر شویله فهم ایدر مکده دولت صفویه اصفهانده

نشأت

نشأت ایتدکد نصکره زبانی دری اولمش اوله زبنا تبدیل زمان و تبدیل
مکان ایله تبدیل اخلاق و تبدیل عادات و تبدیل لسان بره مسئله مشهوره مسئله در

* پهلوی نک دخی شیرازی *

پهلوی * پاه فارسیه نک فحی و هاک سکونی و لامک و و او ممدوده نک کسر یله
پهلوه منسوب معناسنه آخرنده کی پاه تحتیه نسبت ایچوندن بوتقدیرجه
بودخی ناظم تخریرک کشف و حل ایلدیکی الفاظدن ایش کانه پهلوی شیرازک
ونواچسینک اسمی و لسان لری دیونصحیح ایش اوله لکن معجم البلدان نام
کتابده پهلونواحی اصفهان اولدیغی مسطوردر همدخی جزء اصفهانی
کتاب التنبیه تصریح ایلدیکی عبارت بعینه بودر اعلم ان الفرس قدیم
یحیی علی خمسة السنة وهی الفهلویة ۲ والدریة ۳ والفارسیة ۴
والخوزیة والشیرازیة والفارسیة قد تطلق علی ما یعم کل والفهلویة
منسوبة الی فهلوه وهو اسم یقع علی خمسة بلدان ۱ اصفهان ۲ دری
۳ همدان ۴ نهاوند ۵ آذربایجان انتهى فهلوه عرب پهلودر خوزیه
دیدیکی خراسان و تبریز مملکتلریدر لکن ناظم تخریر بویه تصحیح
ایش فالله اعلم بحقیقه الحال * شیراز * آنفا کدی

* چون اوقلمی ایدوب کشت و گذار *

چون * ادات تعلیل دیو ادوات مرکبه ده کدی * اقلیم * آنفا کدی * کشت
و گذار * سیروسیا حنده حقیقت عرفیه در چونکه کشت صیغه ماضی اوزره
اسم مصدر در مصدری کشتن دوعک دیو قطعه رابعه نک بیت سادسنده
کلور * گذار * کافی فارسیه نک ضمی و ذال ممدوده نک فحی و را ایله گذاشتن
لفظندن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در کچمک و کیمک معناسنه

* چوق زمان ایش بیدم مکث و قرار *

زمان * وقت معناسنه در لکن حکمادرت قول اوزره اختلاف ایتدیلا اول
بمعنی فلک اطللس ثانی بمعنی حرکه فلک اطللس ثالث بمعنی مقدار فلک
اطلس رابع بمعنی مجرد موجود فاما که متکلمین وجودنی انکار ایدوب
همان مجرد بقدره متجسد آخر دیو تعریف و امر اعتباری دیو جزم
و تصریح ایتدیلا * فاهم * مکث * و * قرار * معاو ملردر
* عبث اولمیه دیو بوسفرم * عبث * بمعنی بیوده * سفر * معلوم

* قالمق مبدی ایله بر ارم *

امید * هرزه نك ضعیف ممدوده نك نخه نك تشدید به معنی رجا و توقع جامی
 بیت الهی غنچه امید بکشی * کلی از روضه جاوید بکشی * اثر * معروف
 * دلتما خاطر ابلردی * خاطر * و * خطور * معروف و فلرد
 * که ایدم سعی بلند موفور * افطاری معروف و قدر
 * نیازیم رافت مصومه *
 لغت * بیانی بیت تاسع شرح داده یکدی * منظومه * نظمیدن مأخوذ بیانی
 بیت ثالث عشر شرح داده یکدی * یاد کارم اوله هر مخدومه *
 یاد کار * بیا نخبه ممدوده نك فتحی و دالك فی الاصل سکونی و ضرورتی
 کسری و کاف فارسیه ممدوده نك فتحی و رایله معنی تحفه و اطروقه شاقی
 بیت کشته دستم شاخ کل از بسکه دارد داغها * یاد کار باغ نومید است
 بر سر میرنم مخدوم * لغویسی معلوم لکن برنم دولت علیه مزك کبار
 زاده زنده حقیقت عرفیه اولشدر فاما که ناظم بحر نقد که کبار د ولتدن
 ایسه ده هضمه لنفسه و استحقاق الذاته کانه کباردن دکل صورتلو بیورر
 * اوقیه هم ولد آگاه *
 زیرا * هم * ادات عطف قدر مغایرت اقتضا ایدر * ولد * معروف * آگاه
 خبر دیو یکر می بشنخی قطعه نك بیت خامسده * کور
 * بمرمک حاصلی اطف اللهم *
 ولد متفکرینک نام لطیفی اطف اللهم چونکه حدیث شریفده ان احب
 اسمائکم الی الله عبد الله و عبد الرحمن و اولشدر حتی توقعه د نصکره خبریه
 نابی بدلی اطفیه نامبله بنام بر یاد کار ملا حبش عار دخی تنظیم و ترتیب اولشدر لله دره
 * لیک نابود ایدی قدری هنرک *
 لیک * لامک بین الفتح و الکسر اماله سی و بیا نخبه نك سکونی و کاف ایله ادات
 استدر اکر لیکن افطندن مخفقد ر کاهی آخرندن کافی حذف ایدوب اوله بر
 و اوقف توحه دخال ایدوب ولی دخی دبرل نابود * بوق دیو التبحی قطعه نك بیت
 خامسده کلور * قدر * معروف * هنر * معرفت دیو اون بدیجی قطعه نك بیت
 آخرینده کلور * و غبیدی قیمتی در و کهرک *
 قیمت * معروف و قدر ایدوب و قطعه رابعه نك بیت اوآنده کلور لکن نوبه قامده
 رانک تشدید لازمدر * کهر * بیانی دیباچه نك بیت عاشری شرحنده کده
 * یکبار اولشیدی آهن و زر *

یکبار * بر عیار او معناسنه چونکه * یک * بر دیو اون طقوزنجی قطعه نك بیت
 اولنده کلور * عیار * معروف * آهن * در دیو * زر * اتون دیو یکر می
 ایکجی قطعه نك بیت سابعده کلور * ناسره قالمشیدی نقد هنر *
 ناسره * قلب آفچه دیو یکر می سکوزنجی قطعه نك بیت رابعده کلور * نقد
 معروف * هنر * آ نفا یکدی نکته بومصر اعد نقد ایله هنر میانشده و او اولازسد
 هنر استعاره مکنیه و نقد استعاره تخیلیه و ناسره ترشح نقد و بحر بد
 هنر اولور فاما که و او اولور سه نقد هنر استعاره مصرحه اولور فافهم
 * خس و خاریله برابری کل *
 خس * و * خار * چور چوب دیو یکر می طقوزنجی قطعه نك بیت سابعده
 کلور * کل * بیانی قطعه رابعه نك عنوانی شرحنده * کور
 * ایق التنده یا تریدی سنبل *
 بو بیتده شاعرنک بختزدن بویه هنگام ملام انجامده از دیاد فصل و عرفان
 موجب تحقیر اولور مضمونه اشارت وار که اول زمانده زیاده کمال زیاده حقارت
 وسیله اولدی چونکه کل خس و خاریله برابر اولغله طوقنسه آیق رنجیده
 اولور فاما که سنبل زیر اقدام عوام اولنده بر مخدور یوقدر بوجبهی کانه سنبل
 کلدن اشرف و افضل اولدینی حسبیلده در زیر سنبل کلدن اول رسید
 اولور بر معروف و مقبول لطیف راجحه لوشکوفه در که انواع والوانی اولور
 مائی و مور و بیاض و قزلارق غایت بی نظیری اولور دانه سی اری و بر صاپده
 یوز یکر می دانه به دك کورلشدر حتی پای تخت مملکت من و قاعده بلاد من
 مدینه مرعشک پشیمانی اولان جبل آخور سنبلارندن کله توحید و کله
 حوقله نقش فطر یله منقوش اولدینعی بی نهایت اهل بصیرتدن رسیده سمع
 فقیر اولشدر ایشه بوجهندن دخی سنبل کل اوزره تقدیم و تفضیل اولور
 و شو جهندن دخی ترجیح اولور که شیخ الشعر احضرت باقی علیه رحمة
 الباقید نصکره کلن شاعر لر برای اقتداء باقی عصر ا بعد عصر بر طویل
 الذیل سنبل قصیده سی نظم اتمکی واجبه ذمت و خاتمه حالت سنبل یله نظم
 بحر پردخی عصرینک شعر اسبله سنبللشد کده سنبل ناظم سنابل سارندن بهتر
 و خو بر اولدی غالباینه سنبل زاده لکنک حکمیدر همدخی بویته ناظم
 بحر رک سنبل زاده اولدینقنه ایهام حسن دخی واردر بوندن بشقه سنبل
 بردارونک دخی اسمیدر که انواعی و احکامی کتب طبعده و کتب لغتده مشروحدر

* کاشن غمده ایدوب ناله وزار *

کاشن * کلی چوق بر دیو قطعه رابعه نك بيت نالنده * کاور * غم * معلوم
ناله * چغرمق و آه چکمک دیو اون النجی قطعه نك بيت نالنده * کاور * وزار
اکلجی دیو * یکر می رنجی قطعه نك بيت خامسده * کاور *

* پیروزاغ سیه ایدی هزار *

پیرو * بمعنی تابع شکم پیشرو بمعنی متبوع اولدیغی کی ایکسیده اصلنده وصف
ترکیب لردر آردده کیدیجی و اوکده کیدیجی معنارینه چونکه * پی * آرد دیو قرق
سکزیجی قطعه نك ایکجی بیتنده پیش اون دیو اوتوزنجی قطعه نك بيت
اولنده کاور * رو * وصف ترکیبی اولدیغی حالدده قطعه سادسه نك بيت
رایعنده کاور * زاغ * قارغه دیو اوتوز سکزیجی قطعه نك بيت اولنده
کاور * سیه * قاره دیو قرق رنجی قطعه نك بيت خامسده کاور * هزار
بلبل دیو قرق بشجی قطعه نك بيت خامس عشر شرحنده * کاور *

* کهر بن کوستر مزدی استاد *

کهر * بیانی بیت عاشر شرحنده یکدی * استاد * خواجه دیو
اون النجی قطعه نك بيت اخیرنده * کاور *

* یوغیدی قدرنی اکر نقاد *

قدر * معروف * نقاد * تشدید ایلد بوزن فعال نقددن مأخوذ در

* یوسیدن دل ناشاد حزین *

سبب * بیانی بیت عاشر شرحنده یکدی * دل * کوکل دیو
اون بدنجی قطعه نك بيت نالنده کاور * ناشاد * محزون دیو اون النجی
قطعه نك بيت اولنده کاور * حزین * بمعنی محزون عریدر

* کج محنتده ایدوب آه وانین *

* کج * گوشه دیو اون اوچنجی قطعه نك بيت اولنده کاور * محنت
معروف * آه * فغان اینمک دیو قرق درنجی قطعه نك بيت ناسعده
کاور * انین * بوزن طنین بمعنی آه مذکور اصلنده عریدر

* بی محال اولمشیدی گفتاره *

بی * ادات نفی دیو ادوات مر کبه ده یکدی * محال * معروف گفتار
سوز دیو قطعه ثانیه نك بيت ثانی شرحنده * کاور *

* صانکه ابکم ایدی اول بیچاره *

ابکم * بوزن افعل بمعنی لال کاسبق * بیچاره * نصیبی اولسان دیو اون
بدنجی قطعه نك بيت ثانیسده * کاور *

* ناکهان لطف خداوند جلیل *

ناکهان * آنسر دیو الی رنجی قطعه نك بيت ثانیسده کاور * لطف معلوم
خداوند * رب دیو قرق طقوزنجی قطعه نك بيت ثانیسده کاور * جلیل
حق تعالی نك اسم شرعیدر فارسیده بزرگوار معناسنه شکم اسماء حسنی
نهادنده کاور * قیلدی احوال جهانی تحویل *

احوال * جمع حالددر * جهان * بمعنی دنیا شکم جهان کیتی دیو یکرمی
ایکجی قطعه نك بيت نالنده کاور * تحویل * تفهیل و زننده مصدر در
* و بر دی دنیا به عجب حسن نظام * الفاظ لری معروف در

* اهل دل زمره سی مسرور و بکام *

بکام * مرادنده این ده قرق اوچنجی قطعه نك بيت ناسعده کاور باقی
لفظ لری مسبقدن معلومدر * بولدی قدرنی ینه کالای هنر *

قدر * معروف * کالا * قاش دیو یکرمی بدنجی قطعه نك بيت خامسده
کاور * هنر * معرفت دیو اون بدنجی قطعه نك بيت اخیرنده کاور

* اعتبار ایلدی نقاد قدر *

اعتبار * معروف * نقاد * آنفا یکدی * قدر * دالک فتحیله بمعنی قضا
و تقدیر تنبیه نقاد قدر دن مراد حضرت خلاق لم یزلد رنه قدر که
اسماء الله توفیقیه ایسه ده فاما که بطریق التوصیف تجویز ایلدی لری
شکم قطعه اولانک اوائلی شرحنده کاور

* یعنی رآصف عالیشان *

یعنی * ادات تفسیر در قدر که علمای معنی خلاف ظاهری تفسیر ای لفظی
ظاهری تفسیر دیدل ایسه ده اکثر بدر ینده احدهما آخرک محلدده استعمال
اولنور * آصف * بوزن ها جر حضرت سلیمان علیه السلام و ز بری آصف
بن برخیا در که حق تعالی قال عنده علم من الکتاب انا آتینک به قبل
ان یرتد الیک طرفک پیوردی حضرت یک بیت ولولوی کرامات کما نقلت *
عن آصف وانی الدردأ و سلیمان * لنا مقه الفقیر منظومه آداب ایضالهم و زرا
کالمالوک علوا * فکلمهم کان رخبا و سلیمان لکن صکره عمو ما هر روز بر
صاحب تدبیر اطلاق اولنور اولدی ایکی معنایه ابو معانی بیت کر سلیمان

نست اینجاء لکت خالی بود * آصفی مانند آصف هست پیش شهر بار * ایشان
بومقامده اینک بنسیده ال ویر فافهم * غالبشانی * آخرنده یاء نسبت یا خود یاء
زائده ایله درا کر نسبت ایچون او اور سه مراد پادشاه ذیشان اولور یعنی
پادشاه عالی شان منسوب دیمک اولور واکریاء زائده اولور سه وصف
ترکیبی اولوب سیاه چشم قیلندن اولور حاصلی صفت آصف اولور

* صفدر جم چشم دورانی *

صفدر * بمعنی شجاع و بهادر ابوالمعانی بیت شهسوار عرصه کاه و سرور
لشکر شکن * پهلوان کبر و دار و صفدر روز و غا * اصلنده وصف ترکیبدر
آلای برنجی دیمکدر چونکه صف آلای معناسنه در دالک فی الاصل کسری
و تخنیه قافیه بر تمق معناسنه اولان دریدن لفظندن امر حاضر یا خود اسم
فاعل مخففدر * جم چشم * جم چشم معناسنه وصف ترکیبدر سیاه چشم
کبی چونکه جم اولاحضرت سلیمان علیه السلامه اطلاق اولنور
ثانیاست کندره و ذوالقرینه اطلاق اولنور ثالثا جشید شاهه اطلاق
اولنور رابعا هر پادشاه ذی اقتداره اطلاق اولنور دبو مشونیک بیت
ثالث عشری شرحنده کلور * چشم * و * دورانی * معر و فلردر

* زبور صدر و زات ایتدی *

زبور * زبنت دیو قر قجی قطعه نیک بیت خامسده کلور باقی افظلر معلومدر
* مسند آرای صدارت ایتدی *

مسند آرای * وصف ترکیبدر * مسند * بره یجی معناسنه زیرا مسند
معروف * آرای * قر قجی قطعه نیک بیت خامسده کلن آراستن لفظندن
امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر * صدارت * معروف

* دولته ذاتی ایله کلدی شرف *

دولت * معنای لغویسی معلوم فاما که عرفیسی آخر کسسه به اتباع من
مستقلادنی مرتبه برنسلدن ایکی شخص پیدر بی اقالیم عرفیه دن بر اقلیم
ضبط ایله لایسته بونلره ارکان سلطنت ایله معاجم و عنده دولت دیرل
بوتقدیر چه بیک یوز قرق تار بخنده بغداد و البسی احمد پاشا مرحوم ایله
معاصر اولوب شاه ایران اولان طهماسب خانه دولت دینماز چونکه فقط
کندوشاه اولدی اول و آخری یوقدر فاما که اول تاریخدن اقدیمده
کچن میرویس زاده ره دولت اطلاق اولنور چونکه انار نسل واحدندن

اوج نفر کک مسنه در * ذات * و * شرف * معلومدر

* کورمیش مثانی انجناد سلف *

مثل * معروف * انجاد * جمع مجید شکم اشراف جمع شریف اولدیغی کبی
سلف * ضد خلفدر ایکنسیده امور اضافیه دندر * تقدیم و تاخرین بی
* مخلص باکی کبی خلق حید *

مخلص * نغده اسم مکان یا خود مصدر * پیدر فاما که عرفده فی الاصل عزک
یا خود نسبیک یا خود قطعه نیک یا خود قصیده نیک اول بیتنه مطلع دید کلری
کبی آخر بیتنه مخلص دیوب اکثری شعر بیت مخلصده اقبیلین دیگر
ایتدکلر یچون لقب رینه دخی مجازا مخلص دیدیلر * پاک * قطعه اولانک بیت
حادی عشرنده * کلور * خلق * و * حید * معروفدر تنبیه بومصر اعده وزیر
مدو حک مخلصی حیدی یا خود حید اولدیغنه اشارت و تلخیص واردر

* نجم مسعودی کبی ذاتی سعید *

نجم * بومقامده ستاره و اختر یا خود بمعنی بخت و طالع * مسعود * اسم
مفعول عر پیدر * ذات * معر و قدر * شریف * بوزن فعیل

* یعنی همنام خلیل الرحمن *

یعنی * بیانی آنفا کجی * همام * ادناش معناسنه یعنی ایکی آدمک آدری بر اوله
هر برلرینه همنام دیرل چونکه هم بمعنی مع دیو ادوات مرکبه ده کجی نام
آد دیو قرق در دنجی قطعه نیک بیت سادسده کلور * خلیل الرحمن
حق تعالی نیک دوستی معناسنه ایدی حضرت ابراهیم علیه السلامک اقب
شریفلری اولدی شکم حق تعالی و اتخذ الله ابراهیم خلیلا پیوردی تنبیه
بومصر اعده دخی وزیر مشارالیهک اسم شریفلری اولدیغنی اعلام واردر
* که اودر مظهر عدل و احسان *

مظهر * معلوم * عدل * ضد جور * احسان * لغویسی معلومدر شرعیسی
حدیث شریفده الاحسان ان تعبد الله کاک ترا ان لم تکن ترا فانه بالک
وارد اولشدر کانه بونده عالم مظهر اسماء حسنی اولدیغنه اشارت واردر
بوندن بشقه الاسماء تنزل من السماء کلامنه رمز دخی واردر

* قیلدی خاصیت اسمی تأثیر *

الفاظلری معلومدر کانه بومضمونه وجهه نه دیوسؤاله استنباطله بنور

* یعنی ایلدی بو عالمی سیر *

بسمت وعالم * معروف و فلرد * سر * طوق دیو قطعه نائیه نك بیت عاشرنده كلور
* اسمی مخلصه اودر صد درصد *

اسم * و * مخلص * معروف و فلرد * عدد درصد * وز کره یوز معناسنه در یا خود
یوز ایچنده یوز معناسنه در چونکه در ایکی صدیه سانه در صد یوز دیوان
طقوز نجی قطعه نك بیت رابعنده كلور در ادات ظرف دیو ادوات مرکبه ده
کچدی لیکن عربیده فی کبی ضریده عرف اولشدر حل معنی اوج در او ممکن
اول صددر صد یعنی مائه فی مائه و وفقد که خاصه سنه سبایت یوفدر ایسته
وزیر مشار الیهك فقط اسمیه مخلصی دوات علیه مائه فی مائه وفقی کبی
خواص کثیره بی جامع در و اراجمدی ذات وصفاتنده اولان جیبیاتی و مزایای
فکر و قیاس ایله دیمك اوله تنبیه نفخه مسکیده یازر که ابتدا علم وفقدہ تکلم
ایدن ابراهیم عایه السلام ایدی حتی حضرت علی رضی الله عنه مائه فی مائه
وفقنی وضع ایدوب غزالده آنک برکاته بی نهایه ظفر یاب اولوردی ایسته ابتدا
سبحاغه وفق وضع ایدن حضرت علی رضی الله تعالی عنهدر و علم وفقی
زیاده سیله بلوردی انتهی ودخی بعن ز ارجده بیسان ایدر که قایس حکیم
بر اوجه به الهام الهیله مائه فی مائه وفقنی چکدی بعده قرن بعد قرن حکمال
بر داهیه دهیاز مائه مراجعت ایدر لردی و چوق خواصنی مشاهده
ایدر لردی انتهی حاصلی وفق مذکورک یوقدر خواص کثیره بی جامع
اولدیغنک حکمتی چونکه مائه فی مائه وفقی اوز بیک خانه بی مشتملدر و هر بر
خانه ده عدد غیر مکرر موجود اولور همدخی مائه فی مائه بالدفعات مطوقات
عدیده بی جامع در تکلم علم وفقه آشنا اولان بیلور وجه ثانی یوز ایچنده یوز
معناسنه که بعد الالف مائه ثانیه داخلنده اسم ایله مخلص اجتماع ایده دیمك اوله
چونکه صدر اعظم بیک یوز طقسانیدی حدودنده خلیل جمید ایدی پادشاه
دخی سلطان عبد الحمید ایدی تکلم مصرع نایدن دخی فهم اولور فانتظر وجه
ثالث فقیر شویله ظن ایدر مکه اسم ایله مخلص خلیل جمید در مجموعك حسابی
اواخر دیباچه ده اوقور ایچدی هر طعل ادیب مصرعی شرحنده جمل
اکبرک نوع اولی اوزره بیک سکسان بر در لکن حرف تعریفك حسابده دخولی
شرطبله در چونکه القابه حرف تعریفك دخولی اکثری بلکه عایددر ایسته بوکا
مطابق صددر صد خاغل قاعده صریحه ترکیده اوز بیک عربیده عشره
آلاف دیمك اولور بوصورنده عشره آلاف دخی مصرع مزبورک شرحنده

مذکور اولان جمل کبرک طرح اصلبسی اوزره بیک سکسان بر اولور
فتوافق الرمز والمزموز کالایخی مثل هذا علی اهل الرموز * ایسته ناظم نحر بک
ملاحظه سنده بویه بردقیق معنی اواسنده بعید دکل و عبد الله بر دینک
یوسنه معناسی قدر مناسبتدن خلوی دخی یوقدر قلله دره فافهم
* بویه رمز ایتش آتی اهل رصد *

اهل رصددن * مراد اهل بصیرت و مترصد دقایق امور در حقیقت اهیل
رصد در کادر چونکه حال دولت علیه مزمک عمل نجومبسی زیج الوغله در اصلا
رصد اعتبار لری یوقدر واکرا اهل زیج واز باب علم نجوم واصحاب جفر مراد
اولور سه بودخی جائز اولور لیکن واقعه مطابق اولور نطق فتح الله علیه
* هم اودر ناظم دین و دولت *

ناظم * نظمیدن اسم فاعل در بیانی بیت ثالث عشر شرحنده کچدی * دین
بیانی قطعه اولانک عنواتی شرحنده كلور * دولت * بیانی بویته بدینش
بیت سابقه کچدی * بوا دی وقتنده جهان امنیت *

الفاظی و فروغه در سابقلردن * صاحب سیف و قلم اهل کرم *
بواوچ صفت وز راه کماندر کادر چونکه تنظیم دین و دولتده بونک اوجی
شروط مهمه و امور محتمه دندر * معدن دانش و پر جود و هم *

معدن * فصیحی کسر دال ایله در * دانش * علم دیوان التجی قطعه نك
بیت عاشرنده كلور * رطلو دیو قرقجی قطعه نك بیت اولنده كلور * جود
و هم معروف و فلرد * اوا دی دورنده بکام و شادان *

دور * معروف * بکام * مرادینه ارن دیو قرق بدنجی قطعه نك بیت
تاسعنده كلور * شادان * بمعنی مسرور و فرحناک
* زمره اهل دل و نکته و ران *

اهل دل * معروف * نکته و ران * جمع نکته و بیان نکته قطعه رابعده نك
عنواتی شرحنده كلور * ور * ادات نسبت دیو ادوات مرکبه ده کچدی
* بویه قدر هنر اولدوده مزید *

قدر * معروف * هنر * معرفت دیوان بدنجی قطعه نك بیت اخیرنده
كلور مزید زیاده دن اسم مفعول عربی در
* کادی بو بنده به ده شوق جدید *

بنده * کوله دیو بکرمی سکرنجی قطعه نك بیت نائنده كلور بوصافنده

ناظم بحر بر کند و نفس نندن کلاه ابد * شوق جدید * معروف
 * ایلوب یعنی بو نظمی انشا *

یعنی * و نظم * رفاح * کره کجی * * یکریمی بدجی بنده کجی
 * خاک درگاهنه ایدم اهدا *

خاک * طپراق دیو یکریمی برنجی قطعه نك بیت نالنده کاور * درگاه
 اکار قیوسی ایشکی دیواللی دردنجی قطعه نك بیت نالنده کاور * اهدا *
 معلوم * که مخادیم کرام کهری *

که * ادات ربط و ادات تعلیل دیو ادوات مرکبه کجی * مخادیم جمع
 مخدوم در بیانی اوتوز النجی بیتك شرحده کجی * کرام جمع کریمدر
 کهری * یاه تحیه ایلادات نسیندر * کهرک * بیانی بیت عاشر شرحده کجی
 * ایده لرگاهی احاله نظری *

گاه * گاهی دیواللی بدنجی قطعه نك بیت نالنده کاور * احاله * و نظر
 معروفلردر * اول شرفله بوله تحفه شهرت *

شرف * و شهرت * معروفلردر * تحفه * اگرچه هدیه معناسنه ایسه ده
 لکن وهبی به اضافتله منظومه نك نام والاسی اوورنتکم اوآخر دیاجده کاور
 * ایشدنلر ایده میل و رغبت *

میل * و رغبت * معروفلردر نکتته گانه بونده شیخ سعدی به اتباع ایتدی نکتتم
 شیخ سعدی بیت زانکه که ترابر من مسکین نظرست * آثارم از آفتاب مشهور
 ترست بنوردیگی کبی * نه مخادیم مکارم پرور *

نه * ترکیدر بو مقامده نعم وزهی معناسنه فعل مدحدر * مخادیم * آنفا
 کجی * مکارم پرور * وصف ترکیدر چونکه پرور به فارسیه نك فتحیه
 پروریدن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر
 * کرانمایه معلا کوهر *

کرانمایه * سیاه چشم کبی وصف ترکیدر اگر اصل او فیتلو معناسنه چونکه
 کران اگر دیو قرق النجی قطعه نك بیت حادی عشرنده کاور * مایه * اصل
 دیو یکریمی اوچنجی قطعه نك بیت سابعی شرحده کاور
 * نیرین فلک عز و شرف *

نیرین * نعتده نیرک نثیه سیدر لکن اصطلاح اهل هیئته و عرف علماده
 مهر و مهک علم وضعیسی یا خود علم عالی سیدر همان بواجلدن فلکه اضافتله

نون نثیه ساقط اولدی شوقدر که فلک عز و شرفدن مراد استعاره مکینه
 طریقیه وز برمد و حدر نیریندن مراد تخیل سیاقنده استعاره تحقیقیه سیبلی
 اوزره ایکی مخدوم مکرملریدر * مهر و مه * کبی ایکی خیر خلف *
 مهر * کنش دیو * مه * آی دیو قطعه خامسه نك بیت اولنده کاور * خلف
 لامک فتحیه ابوده استعمال اولنور نکتتم خلف سکونیه کتوده استعمال
 اولندیگی کبی بو تقدیرجه * خیر * لفظی تأکید ایچون یا خود تنصبص ایچوندر
 * قره اعین روشن نظران *

اوج مرتبه ترکیب اضافی در ایدین نظر اولرک کوزلرینک ایدین معناسنه چونکه
 کوز ایدین السنه ثلثه ده فرح و سروردن کلاه در نکتتم حق تعالی اهل جنت
 حقنده لهم من قره اعین بیورر روشن نظران * نون اولانک سکونیه روشن
 نظرک جمعیدر روشن نظر سیاه چشم کبی وصف ترکیدر ایدین نظر لوه معناسنه
 زیر روشن ایدین دیو اوتوز بدنجی قطعه نك بیت نالنده کاور نظر بوه قامده
 نظر بصیرتده ال ویزر و نظر بصیره ده ال ویزر چونکه ثانی اولک اثر بدر فافهم
 * هربری مردمک چشم جهان *

یعنی هربری دنیا نك کوزینک بچکی دیمکدر چونکه * مردم * بیک دیو یکریمی
 بدنجی قطعه نك بیت اولنده کاور آخرنده کی کاف ادات تصغیر در نکتتم ادوات
 مرکبه کجی * چشم * کوز دیو قطعه زبوره ده کاور * جهان * ساقده
 دنیا دیو کجی * بریدر عارف بی مثل و نظیر *
 الفاظی معروفه در * برینک مخلصی نوری منیر *

یعنی برینک مخلصی عارف برینک مخلصی نوریدر حالا ایکسیده حیاته لر در
 اطال الله عمرهما و اسعدهما فی الدارین بونده دخی ایهام تناسب صنعنی واردر
 * بری خورشید جهان آرادر *

خورشید * کنش دیو قطعه خامسه نك بیت اولنده کاور جهان آر او صف
 ترکیدر چونکه * جهان * بمعنی دنیا کاسبق * آرآ * فرقنجی قطعه نك
 بیت خامسده کان آراستن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر
 * بریسی بدر فلکیر ادر *

بدر * معروف * فلکیرا * فلک زه یجی معناسنه زیر ایدر او صف ترکیبی
 اولدیگی حاله دیباجه نك بیت ناسعده کجی
 * ایکسی بیری برندن اعلا * اعلا * معلومدر

* نه صد قدر کهر بی همتا *

صدف * پنجوقایی دیو او تو ز طقوز نجی قطعه نه نک عنوانی شرحیده کلور
کهر * دیبا جه نک بیت عاشقیده بکری * بی همتا * راشی بوق دیو ایکجی
قطعه نه نک بیت ثالثه کلور * نه صد قدر * طقوز فاک مراد اولسه جائزدر
چونکه نه طقوز بوز دیو اون طقوز نجی قطعه نه نک ایکجی بیت ده کلور لکن نه
لفظ نک ادات استفهام ترکی اولسی احسندر * داما دولته رفعله *

الفاظی معلومدر * والد ماجد پر همتا *

والد ماجد * و * همت معروفدر * پر * طلود بوق قجی قطعه نه نک بیت
اولنده کلور * وله لحفظ الهیده مصون * العاظمی معروفدر *

* عمر و اقبال ابدروز افزون *

عمر * و * اقبال * معروفدر * روز افزون * سیاه چشم کی وصف ترکیبدر
زیاده کونلو و افزون عمر لومعنا سنه ز برار روز کون دیو ایکجی قطعه نه نک بیت
سابنده کلور افزون زیاده دیو قرق طقوز نجی قطعه نه نک بیت عاشقیده کلور
* قدر تحفه ده بلند اولسه سزا *

بلند * یو جه دیو قطعه نه نک بیت عاشقیده کلور * سزا * لایق دیو قطعه
اولینک بیت سادسنده کلور * انلرک نامنه ایتدم انشا *

نام * آدیو قرق در دنجی قطعه نه نک بیت سادسنده کلور * نسا اوائل دیبا جه ده
بکری * سلاک معناده نه خوش در نظم *

سلاک * سینک کسری و لامک سکونیه عربیدر اینجودیز یلان ایپلاک معناسنه
خصوصا و طلقا ایپلاک معناسنه عموما * معنی * معلوم * خوش * بیانی قطعه
رابعه نک بیت رابعی شرحیده کلور * در * اینجود دیو بیت مزبورده کلور *
نظم * بمعنی منظوم نکته یوه مصرعه تحفه بی در نظم تشبیه و سلاک بله ترشح
و معنی ایله شعر یا یادی یا حفظ * بتمش مثلنی کسده تنظم *

مثل * و * نظم * معلومدر * بارنده و زرکک و نادر *
تکم ساز تحفه ل مشتمل اولدیغی کی * شد * و * مقدمه و زدن مراد وزن
عروضیدر چونکه وزن اوچدر یو محله وزن تصیری ال و برمن
* تا اوله حفظ نه هر کس قادر *

تکم سازلرک حفظی صعب و دشواردر * ایلبوب کاهی مراعات نظیر *
مراعات نظیر * لم بدیده محسنات معنویه دن امر بن مناسبتی یا خودامور

متناسبه بی جهه دیرلر لکن اول امر بن یا خودامور میسانه لرنده تضاد اولماق
شرطیه ز را تضاد اولسه اکا صنعت تضاد و صنعت طباق دیرلر تکم مصراع
ثانی افصاح ایدر * کاهی اضداد ایله قیلدم تعبیر *

مثال مراعات نظیر حق تعالی نک الشمس والقمر بحسبان قوی کی از جمله
یو تحفه ده مثلا قطعه اولی باسرهما مراعات نظیر در الیهشت و دوزخ
لفظ لرنده تضاد واردر فائده مراعات نظیر دن بر قسم وار که اکا تشابه طرف
دیو تسمیه اولنور ایشته بوقسم کلای انداسنه مناسب نسنه ایله ختم ایتیمه دیرلر
مثلا حق تعالی نک لاند که الایصار و هو یدرک الایصار و هو الاطیف الخیر
قوی کی و یو تحفه ده قطعه ثالثه نک بیت ثانسی کی همدخی مراعات نظیره
ایهام تناسب صنعتی لاحق اوور که ایکی مناسب اولیان معنای بشقه
معنارده مناسب اولان لفظ لریله ادا و تعبیر دیرلر مثلا حق تعالی نک والنجم
والشجر یسجدان قوی کی و تحفه ده دیبا جه نک بکرمی در دنجی و بکرمی
بشجی بیتلری کی همدخی صنعت طباقه ایهام تضاد صنعتی لاحق اوور
احدهما الخرک مقابلنه متعلق اولان ایکی معنار بیننی جهه دیرلر مثلا حق
تعالی نک اشداء علی الکفار رجاء ینهم قول کی و یو تحفه ده قطعه
ثالثه ده رفت ایله آید کی مثال تضاد حق تعالی نک یحیی و یحیی قوی
کی و یو تحفه ده مرقوم بهشت ایله دوزخ کی همدخی قطعه ثانیه ده روز
ایله شب کی یوند نصکره ان شاء الله تعالی کلدیکی محلارده خصوصاً
قطعه عنوانلرنده مراعات نظیر و تضاد و سائر صناعات و نکات جایجاد کر
و تصریح اولنور و جایجا حکمة داعیه اهمال اولنور فانتظر

* هم یازلدی نیجه نجبس سلبس *

نجبس * ایکی لفظک لفظه ده مشابهت دیرلر ایشته بوجناس الی نوع ایزر در
اول بوجناس حروفک انواعنده و اعدادنده و هیشاند و ترتیباند اتفاق ایله
اولور اکا جناس نام دیرلر مثلاً ساعت بمعنا وقت و ساعت بمعنا قیامه کی همدخی
یو تحفه ده بکرمی التبی قطعه نک بیت اخیرنده مصراع ایله وقتکی ضایع دیمه
قبش یازا و قویاز ثانی انواع حروفده اختلاف اوور لکن بر حرفدن زیاده ده
اولماد کل یو صورتده کنده اختلاف اولان حرفلر مخبرده متعار بلر اسه کا
جناس مضارع دیرلر مثلاً طامس و دامس کی همدخی یو تحفه ده قطعه ثالثه نک
بیت ثالثه جنان ایله جنین کی و اگر مخبرده متعار بلر اولسا زایسه اکا جناس

لاحق دیرل مثل اهنزه و لزه کی همدخی بو تحفده قطعه ثالثه نك بيت رابعه کی
چسان و بسان کی ثالث اعداد حروفده اختلاف اولور اكا جناس ناقص
دیرل مثلاً ساق و مساق کی و بو تحفده قطعه ثانیه نك بيت سابعه کی زور
ایله امروز کی بوضورته زیاده یا اولده یا خود وسطنده او اور یا خود آخرنده
اولور و اگر آخرنده بر حرف ایله اوورسه اكا جناس مطرف دیرل مثلاً عواص
و عواصم کی و بو تحفده قطعه عاشره نك بيت سابعه هشت ایله هشتنه
کی و اگر زیاده ایکی حرف ایله اوورسه اكا جناس مذیل دیرل مثلاً جوی
و جوانح کی و بو تحفده قطعه خامسه نك بيت ناینه خواب ایله خوابیده
کی رابع هیئات حروفده اختلاف اولور اكا جناس محرف دیرل مثلاً حبه البرد
و حبه البرد کی و بو تحفده ده یکریمی ربجی قطعه مثلثه نك باسرها القاطبی
بو ایله خامس ترتیب حروفده اختلاف اولور اكا جناس قلب دیرل مثلاً فتح
و حنف کی و بو تحفده قطعه ثانیه نك بيت حامسه کی مانند و ماندن کی
سادس ایکی لفظی اشتقاق جمع ایدر مثلاً قیم ایله مستقیم کی و بو تحفده
قطعه ثانیه نك بيت عاشرنده کی رفت ایله رفته کی یا خود شبه اشتقاق جمع
ایدر مثلاً حق تعالینك قال انی لعمركم من القالین قولی کی ایشته
بونره جناس اشتقاق دیرل بوندن صکره ایکی لفظ متجانس کی بیتك اولنده
وری آخرنده بولنسه اكا جناس مجنح دیرل شاعر بیت لاح انوار الهدی *
من كفه فی كل حال * و بو تحفده قطعه ثانیه نك بيت سابعه نك مصراع
اولی کی و اگر ایکی متجانس بر برنی تعاقب ایدرسه اكا جناس مزدوج دیرل
مثلاً حق تعالینك یسپاء بدأ قولی کی و بو تحفده قطعه ثانیه نك بيت
اولنده بن و من کی * سلبس * بوزن فعل منظم و مربوط معناسنه

* نتیجه ایله تمامه تلخیص نفیس *

ایهام * علم بدیده بر لفظه اطلاق اولنه که ایکی معناسی اوله بری قریب
وری بعد لکن مراد بعد اوله بوضورته معنای قریبه اصلاً لایم اولار
نسبه به مقارن اولماز ایسه اكا ایهام مجرد دیرل مثلاً حق تعالینك الرحمن
عن العرش استوی قولی کی و بو تحفده قطعه ثالثه نك بيت عاشرنده کی
بمك خوردنی لفظی کی و اكا مقارن او اور ایسه اكا ایهام مرشح دیرل
مثلاً حق تعالینك والسماء و ما بها قولی کی و بو تحفده اونوز
طفوزنجی قطعه نك بيت سابعه اینجو معناسنه در مرور اید مصراع کی

تلخیص فحوای کلامده بر آیه یا خود بر حدیثه یا خود بر قصه یا خود بر شعره
یا خود بر مثل مشهوره یا خود بر کلام بکاره اشارت ایتکه دیرل مثال اول
دیباچه دن بش او ایکی بیتلر کی مثال ثانی دیباچه دن بیت ناسع و بیت عاشر
کی مثال ثالث دیباچه دن بیت ثانی و ثالث و رابع و خامس کی مثال
رابع دیباچه دن بیت ثامن کی مثال خامس او آخر دیباچه ده
سزده اهل صفاهان دیر ایسم مصرعی کی مثال سادس
دیباچه نك اون بشجی و اون التبحی بیتلری کی نفیس معلوم
* آنی اول اوقیان طفل اصیل * لفظلری معلومدر

* نکته شعریده ایلمر تحصیل *

نکته * قطعه رابعه نك عنواننده کاور * شعر * دیباچه نك بیت
ثالث عشرنده کجندی * تحصیل * معلوم *

* طبعه الیه لطافت کتورر * لفظلری معلومدر

* حسن تعبیر سلاست کتورر * کینالک

* کوستروب بعض محله ترکیب *

مثلاً قطعه ثالثه نك بیت آنی عشرنده اولدیغی کی

* احسن و جماله قلدیم تهذیب *

شکم بیت مزبورك عنوانی اكا شاهد عدلدر

ارتکاب ایتدم اصلاً مرهون *

مرهون اصطلاحده بیت اول بیت ثانی به یا خود مصراع اول مصراع
ثانی به افاده ده توقف ایلمه سؤال قطعه ثانیه نك بیت ثالثه نك بیت
فارسیده دخی مستعملدر * عربیده چکه الی غیب * بیورر مرهون
دکلمی جواب بومقامده مرهوندن مراد مرهون بیتدر مرهون مصراع
دکلمدر همدخی اکثره مبنی غالباً دیمك اوله شکم و ما عناه الشعر
نصننده و بر دکلمی اجوبه دن بری اکثری دیو جواب اولدیغی کی
* اوقیان اولیه تا کم مغبون * مغبون * معنی مغرور

لغتك ترجمه سی یاننده *

لغت * بیانی دیباچه نك بیت ناسعی شرحنده کجندی * ترجمه * چمك قبحله
فصیح در ضم ایله غلطدر در حرجه کی فعاله و زننده مصدردر

بر ایدر اهل دلاک جاننده *

بومقامده اهل دادن مراد اهل فهم و صاحب شعور دیکه در اکثری
کتابستان عبارت ازنده صاحب کرامت معنایسته استعمال اولنور
معنای لغویسی کوکل صاحبی دیکدر چونکه * اهل * بمعنی صاحب دل
کوکل دیوان بدیجی قطعه نیک بیت نالنده کلور * جان * عامه نیک معلومیدر
* یعنی وضع رفته حاجت یوق *

نیکم تراجم سازه لحنیجی کبی خصوصاً نفعه شاهدهی و نظ - لال
* بویه زخت جکه جک حالت یوق *

ازجه - له ایشته بوجهتدن بشقه ترجمه لردن فائق و بهر اولدی
* فارسی و عربی لفظ کثیر *

فارسی * بیانی بکرمی در دنجی بیک شرحنده یکدی باقی لفظلر معلوم
* که اوله السنه ده شهر تکیر *

که * ادات ر بطدر * السنه * بیت سابعده یکدی * شهر تکیر
وصف ترکیدر شهرت طوینی معنایسته چونکه کیر وصف ترکیبی
اولدینجی حالده قطعه ناسه نیک بیت سادسنده کلور
* جای ترکیده ایدوب استعمال *

جای * مکان دیو بکرمی ایکنجی قطعه نیک بیت ر بعهده کلور باقی لفظلر معلوم
* ایلدم انلر ابله کشف مال *

یعنی بویکی بیتک مالی اصل فارسی یا خود عربی اولوب بالنقل ترکیده
و انشارده استعمالی شایع و مستقیض اولان چوق لفظلری تفسیر اوله رق مقام
ترکیده استعمال ایلدم دیکدر مثلاً اصطلاحاتک بیت اولنده فخر عالم
و بیت نالنده پادشاه لفظلری کبی چونکه زمانه مرده الفاظ
اصطلاحیه بی و کلمات منقوله بی تکلم اتمک ترکی تخضدن نظریفسدر
* مشترک بعض لغات رنگین *

مثلاً قطعه عاشره نیک بیت ثانی عشرنده نافوس لفظی هم عربیده و هم فارسیده
کلیسا چاک معنایسته در چونکه بومقامده مشترکدر مراد مشترک السنه در
نیکم مقدمه نیک مقصودر ابعده کی فائده نالنده یکدی قارجم * بعض * ادات
سور جزیه در بوقدر بجه بعض تخلفله سوال کلر * لغات * بیت ناسهده
یکدی * رنگین بیانی قطعه نالنه نیک عنوانی شرحنده کلور
* یاز یلوب ایلدم امانعین *

مثلاً نافوس مذکوری فارسی صور تنده الفاظ فارسیده محضه میسانده
ذکر ایدوب عربیده دخی اوله اولدینجی تعین و تصریح ایلدی
فهم ایدر انلری از باب کمال

انلردن مراد اوصاف نفعه که بوییدن اون اوج بیت یوقروده بیت سلاک
معناده خوش در نظم * اتمامش مثلی بکسه تنظیم * قولندن بومقامه کلجه
تفصیل ایلدیکی محاسن دیکدر نیکه کمال اوج نوعدر اول کمال حقیقی که نعت
نورانی لا یضارع لوصوفه شی فی الوجود الخارجی ثانی کمال عرفی که وصف
علمی کاف لمنعوتیه فی التصرف والتدبیر ثالث کمال اضافی که علوشی
علی شی فی شی ما ایشته بومقامده مراد کمال برفیدر چونکه کمال حقیقی نجق
حق تعالی ده بولنور کمال اضافی نقطهیه وجوه رقرده ورنجیه دکن بولنور
* طعن و تشنیع ایده طور سون جهال *

یعنی کسمه طعن اتمز مکر جاهل اوله

* ایلدم حرف هجاده ترتیب *

حرف هجا بیانی قطعه اولینک عنوانی شرحنده کلور ترتیب لغتده جمل کل
شی فی مرتبه اصطلاحده جمل الاشیا المنعده بحث بطلق علیها اسم الواحد
* وقور ایلدی کبی هر طفل ادیب *

چونکه اطفال قرائت هجاده فارغ اولنجه خواجهری در عقب هجده ایلدا
ایتدربوب فی الحقیقه تأدیب و کوشمال و ترتیب اطوار و احوال لرینه براعت
استهلال سیاقنده لکن صورتده سیرت مرده رسانیده خلیفه ره قولقلربن
چکدر بوب طفل ساده دل دخی انواع شوق و غرام ابله ایلدی شربنی کالقبش
علی الحجر حفظ ایدوب مراد ایتدیکی زمان یوزسنه دخی یکمیش اولسه صوکی
اقیدر ایشته اساس تمثیل و مدار تشبیه بویه اوله یا خود ایلددن مراد باباوده ده
اوله کانه طفل با یاسنی بوده ده سنی نه کونه از بر ایدرسه بونحفه بی دخی بویه
قرائت ایدردیمک اوله لکن اول احسن و اوجهدر فائده ایلده هوزاه بونلرک
معنارنده تیجه نیجه کلمات و الفاظ یاز دیلر لکن بری موثوق به کلام دکلدر
و برقاعده اساسیه به ربطی دخی اولماز اما که فقیر شوبله ظن ایدر مکه داننده
حساب ایچون موضوع اولمش اوله نعم معنایستی دخی اولسه جا زدر هله
خواصی و منافعی انکار اولنماز تذیل بوندن صکره معلوم اولسونکه
بومقامده حساب جلی و اقسام حرفی ذکر اولی و احسندر بوقدر بجه ایکی

فصله محتاج اول و نور * فصل اول حساب ايجد که اکا حساب جل دیر اوج
قسمدیری جل کبیری جل صغیری جل اکبر اول جل کبیر که میان ناسده
مشهور حتی ختام تحفه ده تاریخ تحفه دخی اکا کوره در قسم ثلاثی اجل
صغیر که اون قسم اوزره یعنی اون در اودر اول یاه تحفه جه جل کبیر کبی
صکره هر حرفدن اون ایکبشر اون ایکبشر طرح ایدوب باقدستی اخذ اید
مثلا کاف سکر لام الی میم درت نون ایکی سین خالی آخره ثانی بو صورتده
طقوزر طقوزر طرح ایدیه فاحفظ ثالث یننه بو صورتده یدیش یدیش
طرح ایدوب باقی نه قالور سه انی اعتبار ایدیه فافهم رابع اسامی حروفی
حساب ایدوب اون ایکبشر اون ایکبشر طرح ایدوب باقی نه قالور سه
انی اعتبار ایدیه مثلا الف یوزاون بر بعد الطرح اوج قالور باوج و قس علیه
سائر خامس بو صورتده طقوزر طقوزر طرح ایدیه و قس علیه سائر
لکن تسهیل ایچون مطروحی تحت الاسامی باقی بی یا خود خالی بی
فوق الاسامی وضع ایدوب بو وجه اوزره ارائت ایدیه لم

۳	۳	۸	۸	۶	۴	۸	حالی	۱	۲
الف	با	جیم	دال	ها	واو	زا	حالا	طا	یا
۱۱۱	۵۳	۳۵	۱۳	۹	۱۰	۱۱			
۲	۸	خالی	۷	۳	۴				

كاف	لام	ميم	نون	سين	عين	إلى آخره	سادس	بوصورتها
١٠١	٧١	٩٠	١٠٦	١٢٠	١٣٠			

بدیش بدیش طرح ایدوب باقی نه فالورسه انی اعتبار ایدیه سابع عدد
اسامه یسنی حساب و اعتبار ایدوب اون ایکبشر اون ایکبشر طرح ایدیه
۴ ۸ خالی ۸

ثامن بنده بوضوح طغوز طغوز طرح ایده مثلا احد اثین ثلثه از بعد

تاسع ینہ ہو صورتہ یدیشہ بدشہ طرح ایدوب باقی نہ قالورسہ انی اعتبار ایدہ
عاشر یعنی چل صفیرک اور پنجہسی اسماء حروفی حساب ایدوب بعدہ اول
۱۳ ۶۱۱ ۱۰۳۵ ۲۷۸

حرفی مجموعہ دن اسقاط ایدوب باقبسنی اعتبار ایدہ مثلاً الف با جیم دال
۳۱ ۵۰ ۱ ۱۱۰

ما ايشته بونده جل صغير نهايت بولدي قسم ثالث جل اكبر در كه دزت
صنف اوزره در اول فقط اسامي حروف بلازياده ولا نقصان حسابدر
مثلا الف يوز اون بر با و ج و قس عليه ساره صنف ثاني فقط اسامي
عديديه سني بلازياده ولا نقصان حسابدر مثلا الف ايچون اخذ اون و ج
يا ايچون اثنين التوز اون بر و قس عليه ساره صنف ثالث حساب بسط كه
بودني ايكي وجه اوزره در اول بسط الحروف كه ابتداء اسامي حروفه بي
جل كبير اليه حساب بعده عدد حروف دخی حاصله ضم اولته مثلا الف
يوز اون برايكن عدد حروفی ضم اليه يوز اون دزت ديو حساب اولند و قس عليه
ساره ثاني بسط الاعداد كه ابتداء اسامي عديديه سني الوب و جل كبير اليه
حساب و عدد حروفی حاصله ضم ايده بو كه بسط اول ديرر مثلا الف ايچون
اخذ الفظني حساب ايندك اون و ج اولدي و عدد حروفی ضم اليه اون التي
اولدي ايشته بسط اول بويه اولدي و اگر ستم عشری بو ترتيب اوزره
اعتبار ايدرسك بسط ثاني اولور و هلم علي بسط ثالث و بسط رابع و بسط
خامس الي غير النهايه بويه در صنف رابع بسط طكه بودني ايكي
ضرب اوزره در اول طرح اسميه كه اسامي حروفدن مكرراتي القابعه باقي
نه قالور سه اتی حساب ايده مثلا نوندين احد النونين انقا اولوب اللی التي
حساب اولته ثاني طرح عديديه كه حروف اعداددن مكررات القابعه باقي
نه قالور سه اتی حساب ايده مثلا ثلثه ثاء مثله مك رتي اسقاط ايدوب بشپوز
اوتوز بش حساب اولته خلاصه كلام بو نقص سيل اقتضا اسميه حساب
جل اون يدي در لو اولدي لكن اون يدي اواسي همان في الاصل حساب
اولته جق حروفدن مكرراتي الف اسرجه اولغده منيدر فاما كه حروف
مذكوره دن مكررات الفا اولند يعني صورتلرده اون يدي دز لو دخی حاصل
اولش اولور ايشته بو تقدير جده حساب جل جمعايكون اوتوز دزت اولور
چونكه اون يديسي طرح سر و اون يديسي طرح لو در فاحفظ سؤال طرح
بسط عديدن ايكي صورت اولكي اون يديه داخل دكلی بو صورته اول
اون يدي طرح سر ديوتعين نه كونه صحيح اولور جواب بو مقامده مدار تي
واثبات اولان طرح اصليدر سابقه مذكور اولان ايسه طرح بسطی اولغله
جمع و خلوندن عناد بو قدر از جمله بسط جل كبير ده الشمس دزت ايكن
بعد الطرح الاصلی بل اولوب اوتوز ايكي قالور بعد هذا بل دخی بسط حروفه

بیش درین ایکن یش او پنج قالور بهمه حال جمع و خلوا نشانی بود قدر فاحفظ
ایشته بود حسابرا اکثری علم و فقه و علم تقویم و وضع تواریخ و بعض
محاسراته و حسابات رموزیه ده اعتبار اولور خذ هذا و کن
من الشا کرین فصل ثانی اقسام حروف بیاننده در چونکه حروف
ایکی قسم اوزره در اول حروف منفرد که حروف جلد در کاسه بق ثانی
حروف مزدوجه که مکتب کرده اطفال و صبیانک او قود قری تریدر
و بویکی قسم لک هر بری دخی شرقیه و غربیه اولور بودرتدن هر بری دخی
طبایع عناصره منقسم در بهمه حال کرک منفرد و کرک مزدوجه برتم
دیار لر مزده مشهور اولان شرقیه لر بدر ولاجل ذلك بیانه محتاج دکلدر فاما که
غربیه منفرد سین مهمله شین مجیه برینه و شین مجیه غین مجیه برینه و غین
مجیه ظاء مجیه برینه و ظاء مجیه ضاد مجیه برینه و ضاد مجیه صاد مهمله برینه
و صاد مهمله سین مهمله برینه اعتبار اولندی حتی شمس المعارف ده دخی اکثر
حسابات بونک اوزرینده در فاما که غربیه مزدوجه سی زای مجیه یه جده
شرقیه کی صکره س ش برینه ط ظ صکره ک ل م ن صکره
ص ض ع غ ف ق صکره س ش صکره و ولای
و اما طبایع حروف منفرد شرقیه و اما طبایع حروف مزدوجه شرقیه
نار ا ه ط م ف ش ز نار ا ج ذ ش ظ ق ن
هوا ب و ی ن ص ث ظ هوا ب ج ر ص ع ل و
ماء ج ز ک س ق ث ظ ماء ت خ ز ض غ ل ه
لا
ز اب د ح ل ع ر خ غ ز اب ث د س ط ف م ی
و اما طبایع حروف منفرد غربیه و اما طبایع حروف مزدوجه غربیه
نار ا ه ط م ف ش ز نار ا ج ذ ظ ن غ ش
هوا ب و ی ن ص ث ظ هوا ب ج ر ک ص ف ه
ماء ج ز ک ص ق ث غ ماء ت خ ز ل ض ق و
لا
ز اب د ح ل ع ر خ ش ز اب ث د ط م ع س ی
ایشته بود دخی بعض حسابانده و اکثر خواصده اعتبار اولور سوال همان
را فاعطایه بود درجه اطاله و اطابندن اقتضای دردی جواب بونلک اوتوز

در دخی قطعه نك آخرنده کلن معنی جلنده و بعضی دیساجه ده صد
در صد شرحنده اقتضایندیکندن بشقه منافع اخرا بی دخی انکار اولمبار
* یزدیغم لفظ دلارا اکثر *

لفظ * معروف * دلارا * کوکل ریجی معناسنه در چونکه دل کوکل دیو
اون یدنجی قطعه نك بیت ثالثده کلور آراوصف ترکی اولور و انمش
التنجی یتده یکدی * اکثر * بمعنی اغلب لکن بومفاده معارنت
و قرائن ایل جمع دکل معناسنه در فاحفظ

* شعروانشایه موافق کوهر *

شعر * بیت ثالث عشرده یکدی * انشا * یکر می یدنجی پیته
یکدی * موافق * معلوم * کوهر * بیانی بیت عاشر شرحنده یکدی
* نیجه سن حاصل معنی یازدم *

مثلا یکر منجی قطعه نك بیت ثالثده جامه خواب لفظی یتاق دیو
تفسیر ایلدی حاصل معنی اوله رقی تکیم مصراع ثانی اندن افصاح ایدر
* اصطلاح اوزره نه رعنا یازدم *

ز بر اصطلاح اولسه ده لغوی اولسه ابدی جامه خواب او بقواسانی معناسنه
اولموا بدی فاحفظ * اصطلاح * مثنوی عنواننده کلور * رعنا * قطعه
ثانیه نك عنواننده کلور * یعنی واردر نیجه رعنا معنا *

مالی بیت اولی تفسیر در که مثلا تفسیر من بورد یتاق نه رعنا تفسیر در کالایخی
* باقه فرهنگه بولمز زبرا *

فرهنگ بو مقامده علم لغت معناسنه در چونکه فرهنگ ادب
معناسنه در علم لغت ده ادب دیر ل تکیم بو بیت اندن افصاح ایدر
* بنامش کرجه اغنلر تصریح *

کرجه * ادات وصل دیو ادوات مرکبده یکدی لغت * بیانی * سابقده یکدی
تصریح معلوم بوندن بشقه حالا میان عالمانده مشهور اولان شعوری
مرحومک کاتبده تلخیص واردر حاصلی علم لغتده و فرهنگ شعوریده بلکه سائر
فرهنگلر ده مثلا جامه خواب لفظی باظم یکر یکی یتاق تعمیر به تفسیر
بودر فله دره تنبیه فرهنگ شعوریده بولمبار کرک تفسیرده و کرک مفسرده
چو قدر بلکه عامه کتب لغتده بولمبار وار که مثلا قرق یدنجی قطعه نك
بیت رابعنده اولان کی ان شاء الله تعالی اقتضایندن محالدره جایجا تنبیه اولور

* ایلدم جله عجمدن تصحیح *

جمله * ایلنجی یتیده بجدی * عجم * بمعنی اهل اقلیم ایران و مملکت فارس *
تصحیح معلوم * بافشور کوهر ایران دیر ایسم *

کوهر * برقاج کره بجدی * ایران * یکر می او چنجی قطعه نك بیت اخیرنده کلوز
* سرمه اهل صفاهان دیر ایسم *

سرمه * فارسیده و ترکیده دخی شایعدر عریده کل دیرل و تعریف اولنوب
سرمق دذیلر هاتنی بیت نوسمه نیرداخت ابرو هلال * یسر مدجه محتاج چشم
غزال قطعه جمله حرفی غربتک رغبتده موجود اولدیغی * دالدر کم اهل
غربت جمله سی شادیده در * اصفهانده سرمه نك طاغینه رغبت یوغبکن
کور ممسك ذره سی روم ایجره نور دیده در * اهل * معروف * صفاهان *
یکرمی دردنجی یتیده بجدی * نام والاسی اوله دنیاده *

نام * آد دیو قرق دردنجی قطعه نك بیت سادسند کلوز و آلا * اعلی
دیو قطعه * خامسه نك بیت ثالثنده کلوز

* تحفه وهی سنبل زاده *

تحفه * لغتده هدیه معناسنه عریدر فارسیده دخی شایعدر باقی لفظلر
معلوملردر * اوقیاندن بودر ایچق مأمول * مأمول * معروف

* که ایده خیر دعای مبدول *

خیر * و * دعا * و * مبدول * معروفلردر بودعانه قدر خیره استعمالی
غالب ایسه ده بنه خیر به تا کید ایتدی مبالغه واستدعأ دعأ ایچون فله دره

* حفظ ایده سهو و خطا دن مولی * الفاظی معروفه در
* حبیب الله تعالی و کفی *

بو ترکیب نه قدر که عربی ایسه ده لسان عرب اشرف السنه اولدیغی حسبیه
* خنامه مسك بیوردی فله تعالی دره *

* قطعه شرعیه در حرف الف از ابتدا *

قطعه * فافک کسری و طانک سکونی و عینک فتحی و هاء رسمیه ایله عریده
و فارسیده پاره معناسنه در و عریده طاء الیل معناسنه ده کلوز فقه قوله تعالی
فامر بآئک قطع من اللیل اصطلاح اهل عروصده ایکی بیتدن طقوز
یتنه وارنجه اولان شعره قطعه دیرل و ما فوقه قصیده دیرل بعضیلر بشرط
دخی زیاده ایدوب شویله تعریف ایتدیلر که قطعه ایکی بیتدن طقوز یتنه

وارنجه برقافیده اولوب مطلعك اول مصراعى قافیه سی مخالف اولان شعره
دیرل مطلعى برقافیده اولنجه غزل دیرل اگر وصف محبوب او اورسه
والا آخر مضمونده اولورسه شعر و اعظم دیرل بو صورتده دخی اکثر نه ایچون نظم
اولندیه اکانسبت ایله تسمیه ایدرل مثلا ثنایه دازه مدحیه و ذمه دازه هجویه
ویرامسه دازه عیدیه و مونه دازه مرثیه دیرل و قس علی هذا ولیکن نسوان
حقیقه اولانه عریلر خاصه نسبت دیرل یونندن معلوم اولدی که ایکیجی معنایه
کوره شعر و غزل و اخوانی قطعه نك قسپات واضد ایدرل فاما که اولکی
معنایه کوره اقسام و جزئیاتیدر کلد که ناظم تحریر بو مقیاسلرده قطعه دیو
عنوان و تصدیق اولکی معنایه کوره ال و برز مکر تجریده مجول اوله معنای
لغوی به کوره اولسه ده بعید دکل شوال بو تحفه ده طقوز بیتلردن اکثره ده
قطعه دیو عنوان ایلدی مثلا طائفه اولی اون اوج بیتدر ثانیه اون بریتدر
کرك ایدیکه قصیده دیو تصدیق ایتلوایدی جواب برقاج وجهله ممکندر اول
اکثر طوائف طقوز بیتدن زیاده اولدیغیچون علی العموم قطعه یوردیکه
نسق واحد اوزره اولسون دیو ثانیاً قطعه دن عموم مجاز طریقله قطعه دن
و قصیده دن اعم بره عام ادا ایش اوله ثالثاً معنای لغوی مراد ایش اوله ایسته
قطعه نك یحیی بودر کلد که بو مقامده آخرنده کی همزه یا وحدت ایچون اوله
بنده همزه سی کی یا خود صفت ایله موصوف میاننده هاء رسمیه دن مبدل
اولان همزه اوله بنده دانا همزه سی کی کاسبق تفصیله فی الادوات البسیطة
شرعیه شرع الیه باء نسبتیه مشده دن مرکبدر زیرایه مشیات تحتیه آخره
لاحق اولنجه عریده مشدد افار سیده تحفه نسبت معناسنی مفید او اور
شرعیه آخرنده کی هاقطعه نك صفی اولدیغیچون تاء نایشدن مبدل اولان
هادر علی ماسبق فی الادوات البسیطة شرع دین و ملت معناسنه که علماً
رحمهم الله تعالی وضع الهمی سائق لاولی الالباب باخترهم الحمد
الی الخیر بالذات دیو تعریف ایتلر بو تعریفه کوره حضرت موسی نك
و حضرت عیسی نك و سائر پیغمبرلرک حق تعالی جانبندن کتور دکتری امور
عظامه شرع و شریعت و دین و ملت دینلور فاما که بوامت مرحومه باینده
یونلر منفرد یا خود مجتمعا ذکر اولسه حضرت فخر انبیاء علیه افضل التحیاتک
باریدن برلری ارشاد ایچون کتور دیکى امر عظیم لازم الاتباع و واجب الامثال
مراد اولور نیکم حق تعالی نك ان الدین عند الله الاسلام قولی دخی

بونی مشهور در * در * بمعنی فی کاسبق فی الادوات المركبة * حرف * حانك
فحمله حروف التمجيد وحروف مبانينك وحروف مبانينك مفردی و طرفيكه
جانب معنائه واغزذن شرطه جالقي ودخی سوز سقطن طوعق كه فاعلته
حرف كير دیرل وسوز معنائه ده كلور بوسوز معنائه كلديكي حافظك
شويبتندن فهم اولنور بيت آسایش دو كیتی تفسیر این دو حرفست * بادوستان
تلفاف بادشمان مدار * شرفنامه ده ونمودیده عیب ونقصان معنائه
عيب كير معنائه حرف كير دیرل نكتم شيخ سعدينك شويبتندن فهم
اولنور بكویند ازین حرف كيران هزار ككه سعدی نه اهلست
وآموزگار اصطلاح نموده كلمه اوج قسمند بری اسم
وزی فعل وری حرف در صوفیه اصطلاح کرده حق تعالیك عبد خاصنه
مخاطبات ایلديكي لغت وعبارته حرف اسمیه واعيانندن حقایق بسیطه به
حروف اسمیه همدخی كالشجر فی الزوارة غیب الغیوبه كانه ومستوره اولان
شئون ذاتیه به حروف عالیات اسمیه اسمیه ایدرل قطعه كا حروفا عالیات
لم نقل * متعلقات فی ذری اعلى القل * انا انت فیه ونحن انت وانت هو *
والكل في هو هو وصل عن وصل نكته شيخك فصل عن وصل قولي بزی
بو طرزه اولان ككلمه ایل طعن وتشبهه هدف ایدوب قبل فهم المراد حقمرده
بهوده حرف انداز اولانك دیو علماء رسومه تنبيه جوابد رزیرا اولفام قبل
الوصلة دیرك اولنور معنی دكدر چونكه بعد الوصلة وراء عقیده رفوت پیدا
اولور كه نكله مسئله وحدت روشنا اولور نكتم كلیات قوای خسه باطنه ایل
ادراك اولنوب انحق عقل ایل هویدا اولدیغی كی لنامقه بیت لانیوز نسبه
الصوفي من اهل الرسوم * فهمی مثل نسبه الانسان بالوحش العجم نكتم كار
لايقاس الملوك على الصعلوك یوردیلر همدخی حرف علوم حرفدن هر برینه ده
اطلاق اولنور چونكه علم حرف درت علمد رزیرا خرو فاندن بحث كرم من حيث
الاستخراج على الخصوص اولنور سه علم جفر دینلوروا كرم من حيث الاستخراج
على العموم اولنور سه علم زایجه دینلوروا كرم من حيث الخواص اولنور سه
علم خافیه دینلوروا كرم من حيث توفیق الاعداد اولنور سه علم وفق دینلور
اتهی بوند نصكره كلك صدهه بو مقامده حرفدن مراد حروف مبانی
مفردی اولان حرف در * الف همزه نك فحقی ولامك كسری و قایله كفف
وزنده لغته ومبرد عندند همزه نك وماقبل مفتوح حرف مدكه علی الاشتراك

اسمیدز اصطلاحده الف خاصة ما قبل مفتوح حرف مدك اسمیدز چونكه
حرف تهمی مبرد عندند یكرمی سكز در كه الف ایل همزه بی حرف واحده
قلمدر اتفاق بصریبند یكرمی طقوز در بر یسی ما قبل مفتوح حرف مدك
اسمی الف در كه همزه نك غیر یذر علما میانشده عرف مشهوره كوره دخی
بویله در كه یكرمی طقوز حرفك بری الف بری همزه با بری واو غیر یذر دخی
معروفدر ولكن بین الناس همزه برینه الف برینه لام الف دیو مشهور در
حتى بعض حذق لام الف حرف مستقل عندك عامی لوجه ایه دیو حكیم
وجزم ایشلر در بو حكیم باعنی لام الف افطنك الفی معنای مذكوره لغته
مناسب فاما كه لامك فائده سی نه اولدیغی ظاهر دكل مكرديه لكه لام خطنده
الف كی صاحب ساق اولدو غیچون حروف بیننده انتخاب والفه ضم اولمش
اوله بو تفصیل معلوم اولدیسه بو مقامده علی كل حال القدن مقصود ما قبل
مفتوح حرف مددز بویله اولنجه یا بودر كه عرف مشهوره مبنی اوله بو صورت
همزه به احتمال اولدیغندن باشقه اذا جمع العرف واللغة قدم العرف قاعده
سنه اوفی اولور یا خود لغته مبنی اوله بو صورتده مانحن فیه اولان صد دنده
اولدیغی علم لغته انسب اولور سؤال القدن مراد لغته مبنی اولنجه واو برقطعه
اولسون همزه به اولمق اقتضا ایدردی جواب همزه عربدن باشقه لغته اولك
غیرنده بولمز دیو تصریح ایتدیلر همزه به لك ایسه همزه آخرده اولمق اقتضا
ایدر یا خود عرف عوامه كه ناس میانشده مشهوره مبنی اوله بو صورتده استعاره
طریقیه همزه نك اسمی اولان الفی ذكر ایدوب ولام الف مراد ایتك اولور
سؤال حروف مد ونا تأنیث وها بو بش حرف زوی اولما دیو علم
قافیه ده تصریح ایتدیلر الف اوزره قافیه بی بنانه كونه اولور جواب حروف
مذكوره نك حروف زوی اولدیغی عربی عروضلرند و قافیه لرند میندر
اویله اولنجه اشعار عربیه كوره اوله اما اشعار فارسیده وركیده دخی قاعده
مذكوره به مراعات اولنسه احسن در لکن فارسیه وركیه شعرانی تسامح
ایدوب حروف مذكوره به قافیه بنایدیوزلر خصوصاً لغت نظم ایدن ارباب
معارف مثلاً نظم الفرائد مرید زاده بیوزر مسقط تکریدر ایل واله بشلق
اولدی ابتدا * اغزه دی فمدخی فاه او ككه خدو ثنا * كونده ریان کس رسول
فار شملقد ر قبول * عبد و اسیر اولدی قول سید مولی اغا * از * بمعنی من کاسبق
فی الادوات المركبة * ابتدا * افعال بانك مصدر یذر لکن آخرنده همزه نك

حذفیه کما سبق فی شرح الیبت السابع والعشیرین من الدیاجه * حاصل معنی
ابتدادن حرف الفده شرعه منسوب بر قطعه یا خود شرعه منسوب قطعه
یعنی بوقطعه ده سر پامد کور و مترجم اولان شرع الیه مثبت و شرعه مستعمل
اولندر خار جدن امر اجنبی نسنه دکلدر شکم قطعه ثانیه میان عشاقده دل یا
و غمکش اولان نسنه له متعلق اولدیغی کی لله در الناطم من وجهین اولان
سائر لغته ترجمه لری نظم ایدن ارباب نظام اکثری بر مصراعده یا خود
بر پیته نهایت ایکی پیته نادر اوج پیته مراعات ایلدیکی جهت وحدته ناظم
نحر بر هر بر قطعه ده رعایت ایدوب بوندن بشقه مراعات نظیر و صفت
طباق و جناس و ایهام کی صفتلرده دخی رعایت ایشدر ایشته بوناظم نحر برک
تفر د ایلدیکی صنایع بدیهه دندر چونکه سائر ارباب نظام غالب احوالده
امام حریری کی تناسب لفظی داعیه سنده اولوب ادبایاننده کلمه من ذهب
علی سیف من حشبه مثبته ماصدق اولدیلمر اماناظم نحر برک طرفینه رعایت برله
غالب اعتنای جانب معنایه در ثانیات رعایت امور سائر دن افضل و اشرف
اولوب و حقوق نسنه اعتدادی و حسن شرعه اولدیغیچون قطعه ل
پیته قطعه شرعیه بی انتخاب و تقدیم و معرفه الله هر کسک اوزرینه لازم
و واجب اولدیغیچون تبرکات و تینا اسماء الله تعالی الیه قطعه بی تصدیق ایلوب
بیور * تکرری آدی شیدر و شیدر و برزدان خدا

شیدر * شین مجله ممدده نک کسری و دال مجله نک فحی و رابله حضرت
حق جل و علا نک اسماء شریفه سندن در عنصری مستط چوا و فته برانکیرد
زهر کان خشم و خون برزد * چو منخل چشم اشک بیزد * شود کریان شوی
دادرتوبی آن داور محکم * که از داندش بی آدم پیسار اماند در عالم * چو مؤمن
بر حق شیدر اسم مذکور مقاسنده لسان عربیده اسم جلال که الله کله سیدر
لسان چغتایده تاء مثبات فوقیه نک کسری به تکرری لفظ ایدر لکن رومده فتح
تالیله تکرری دیرل چونکه رومده مستعمل اولان ترکی چغتایدن تراش و پرداخت
اولمشدر اصل ترک چغتایدر همان بواجلدن ناظم نحر بر تکرری الیه تفسیر ایلدی
بوندن بشقه چغتایده تکرری به ضم همزه الیه اوغان دخی دیرل * شیدر * شین
مجمعه نک فحی و بیه موحده نک سکونی و ذال مجله ممدوده نک کسری و را
الیله یعنی شیدر مذکور یا تحتیه نک حذفی الیه شیدر دخی دینلور اولیه اولجه
یا تحتیه الیه شیدر مقاسنده شیدر دن مخفف شیدر اوقسنه صحیح اولور بلکه

موحده مثاندن اقدم اولدیغی حسبیه نظم طبع اوزره اولوردی لکن تکرار
کی اولور فافهم * برزدان * یا تحتیه نک فحی و زاء مجله نک بیکونیه اکثری
ارباب لغت قتده شیدر کی حق تعالی نک اسماء شریفه سندن در بعضیلر
برزدان خالق معناسنه دیدیلر خالق معناسنه اولدیغی حکیم فردوس سبتک
شوسوزندن فهم اولنور بیت سبتک داد سو کند آن پاک دین * برزدان هفت
آسمان وزمین * ملائکه مجوس قتلند * برزدان خالق خیره مخصوص اسمندر
خالق شره آهر من و آهر من دیرل شکم اهر من قرق التیمی قطعه نک بیت
نامنده کلور اولیه اولجه ناظم نحر برک برزدانی تکرری الیه تفسیری اکثره بنادر
شکم شاهدی مرحوم اکثره بناتدیکی کی مصرع تکرری آدیدر ر ایرد
و برزدان خدا * خدا * خاء مجله نک ضمیمه جناب باری تعالی به دینلور چونکه
یا مفرد اعتبار اولنور یا خود مرکب اعتبار اولنور اگر مفرد اعتبار اولنور سه
صاحب و مالک دیمک اولور بوضوح و برآوردن رب الیه تعبیر ایدرل
بو تقدیر چه رب کی بشقه لفظ الیه ترکیب اولنور سه حق تعالی نک غیرنده اطلاق
اولنور مثلاً کد خداوده خدا و کشور خدا و سیم خدا دیرل صاحب خانه
و صاحب قریه و صاحب اقلیم و صاحب فضه معنایینه واکر یا لکتر کیسز
خدا دینلور سه الله تعالی دن غیره اطلاق اولماز واکر مرکب اعتبار اولنور سه
خدا اصلنده و صفت ترکیبی اوله رقی خود آی ایدی عربیده الجائی بذاته معناسنه
ترکیده کیدی کلیمی دیمکدر تخفیف ایچون خودک وای حذف اوانوب
خاء مجله ضمیمه مشبعه الیه حرکه و یروب خدا دیدیلر بو تقدیر چه خدا
واجب الوجود تعالی معناسنه که وارای کندیوزن دیمک اولور حقیقتده
حق جل و علی نک غیره اطلاق اولماز بویله اولجه ناظم نحر برک خدای
تکرری الیه تفسیری ایکی تقدیر اوزره حق تعالی به مخصوص اولدیغیچوندر فائده
جمع صورده خدا اصلنده آخرنده بعد الالف یا تحتیه الیه خدای ایدی پای
یاسی کی یاسی اسقاط اولندی علی ماسبق فی فوائد المقدمة سئوال ذال مجله
اصلیه اوله رقی فارسیده بولماز دیو حکم ایلدیلمر شیدر و شیدر نه کونه اولماو
جواب حکم علی اطلاقه دکلدر بلکه اولده بولماز دیمکدر حتی اقنوم عجم
صاحبی در حش و ذلادن غیری اولده بولماز دیدی و شرفنده ذال مجله بی
انجیق درت لغت یازمش و شعوری مرحله فرهکنده حقوق تدر استد کد نصکره
باب ذال مجله ده انجیق طقوز لغت یعنی کله یازمش شعوری ایسه ارباب تبیک

سلطانیدر

* باردیچی آفریننده برزکی کبریا *

آفریننده * همزه ممدوده نك وفانك فتحیری وراء ممدوده نك كسری ایله
اسم فاعلدر شاهدی * بیت * بل آفریننده باردیچیدر * رزق و بریچیدر روزی
دهنده مصدری خلق معناسنه اولان آفریدن لفظیدر ز برامستقبلاقی
خلاف قیاس اوزره نونك دال اوزره تقدیمیه آفریندو آفریننده کلور * برزکی
آخرنده بیه تحیه مصدریه ایله بمعنی کبریا یعنی اولولق زیر برزك اولودیو بو
قطعه نك بیت ثالثه کلور * کبریا * عربیدر بومقامده تفسیردر علی فاعله
فی آخر الدیبا حه تنبیه * وصفیدر پروردگار و کردگار آمرزگار *

بواوچ کله دن هر بری حق تعالی نك وصف مشهوریدر بلکه اسم معروفیدر
هر بری مرکبدر چونکه * پروردگار * مبالغه ایله بسله یچی که عرییده رب
و مر بی معناسنه در زرا * پرورد * بیه فارسیه نك وواو فتحیری وایکی رانك
سکونلری و دال ایله تربیه معناسنه پروردن لفظیدن ماضی صیغه سی اوزره
اسم مصدر در علی ماسبق فی قواعد المقدمه * کار * کاف فارسیه ایله مبالغه
اسم فاعل ادایتدر علی ماسبق فی الادوات المركبة * آمرزگار * مبالغه ایله
یاز لغایچی که عربیده عفو و غفار معناسنه شیخ عطار بیت پادشاه جرم مارا
در کذار * ما کنه کاریم تو آمرزگار * زرا * آمرز * همزه ممدوده نك فتحی
و ميم كسری و رانك سکونی و زاء مبعجه ایله مغفرت معناسنه اولان آمرزیدن
لفظیدن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در * کار * ذات مبالغه کاسبق آنفا
کرد کار * مبالغه ایله ایشلیچی که عربیده فعال معناسنه حکیم سنانی بیت
چون تو در علم خود زبون باشی * عارف کردگار چون باشی * چونکه کرد
کافك كسری و رانك سکونی و دال ایله بمعنی کار و عمل و فعل که قطعه عاشیره نك
بیت خامسده کلان کردار اظنه نك مخففدر کارادات مبالغه در لکن آخرنده
زای مبعجه ایله کرد از دخی حق تعالی به اطلاق اولور بویله اولنجه مرکب اولماز
بو تفصیل معلوم اولدیه حق تعالی حضرت تلی رب العالمین و غفار اعاصین
و فعال لما یرید اولدیغی حسبه بیه بواوچدن هر بری ذات سامی صفاته وصف
خاص بلکه اسم خاص قلمشدر سوال بلکه اسم قلمشدر دیو اضرا بدن
فهیم اولنور که ناظم رنخیر بونلره دخی اسبق کی اسم اطلاق ایشیه اولی
واحسن ایش جواب چونکه جناب فیاض مطلق اوزره اطلاق صحیح اولان
اویچ فمدر اول اسماء مخصه ثانی اسماء وصفیه ثالث صفات محضه زیر اول

کلمه

کلمه ترکیب یا خود اشتقاق اعتبار اولنور سه قسم اول اولور مثلاً عربیده
الله وایل فارسیده شیدر و شیدر ترکیده تکرری کی والا کر ترکیب اشتقاق
اعتبار اولنور سه بصورتده دخی نقل ایله یا خود علیه ایله یا خود تسمیه خاصه
ایله حق تعالی به اسم قلمنور سه قسم ثانی اولور مثلاً عربیده خالق و خلاق
فارسیده آفریننده و آفرید کار کی یوق که قلمنور سه قسم ثالث اولور مثلاً
عربیده واجب الوجود و صانع العالم فارسیده خود آئنده و جهان
کننده کی بویله اولنجه بومصر اعده مذکور اولان پروردگار و کردگار
و آمرزگار کله لری قسم ثانییدر فاما که ناظم بحر برك وصف یوق تفسیر
ایتمه سی وصفیت اصلیه بی اشعار ایچو ندر سوال اسماء الله توقیفیه در
حق تعالی به خدا و یزدان و پروردگار و ساز لری نه گونه اطلاق اولور
جواب موافقك من و شرخنده واقع و مذکور در که سوز اغسانده موضوعه
اولان اسماء اعلامده دکلدر بلکه نزاع صفات و افعالدن مأخوذه اسماده در
واما غزالی حضرت تلی نك عندنده علی طریق التوصیف اولور سه جا زدر
علی طریق التسمیه اولور سه جا زدر دکلدر همان بواوچدن ناظم بحر بر اسماء
اعلامده نزاع اولدیغی چون قسم اولدن اولنلری تکرری آدی دیو تفسیر
ایلدی صفات و افعالدن مأخوذا و لنلرک محقق غزالی عندنده علی طریق
التوصیف اطلاق جائز اولدیغنه بناء قسم ثانیدن اولنلری وصفیدر دیو
تفسیر ایلدی نه قدر که قسم ثانی وصفیتدن اسمیه نقل اولدیغی حسبه
اسماء اعلام قبیلندن اولدیه سه بوباب مزالقی اقدام اولمغله بیه حزم
و احتیاط ایدوب وصفیدر دیو تعبیر ایدای فله دره تنبیه بوندن بشقه
حق جل و علا نك عربیده اسماء وصفیاتی اولدیغی کی فارسیده دخی وارد
انشاء الله تهالی بوقطعه نك بت رابعی شرح در دسترس اولدیغی ذکر ایدلم

* هم دخی پاینده باقیدر هم پنده دایما *

پاینده * بیه فارسیده ممدوده نك فتحی و بیه تحیه ایله بمعنی باقی و مستقر و ثابت
اسم فاعلدر مصدری تقا و ثبوت و استقرار و توقف و باقی ایله محکم باصمقی
معناسنه اولان پاییدن لفظیدر بویله اولنجه پاینده نه قدر که باقی معناسنه
ایسه ده حق تعالی به اطلاق جائز دکلدر زرا بصمقی معناسنی متضمن اولدیغی
حسبه مشعر نقصاندر شکم فقیه و عارف و طیب و عاقل مشعر نقصان
اولدیغی حسبه اطلاق اولنور دخی کی * همیشه * هانك فتحی و ميم ممدوده نك

کسری و شین مجیه نک فتحی و هاء رسیده ایله بمعنی دانا شاعر بیت همیشه یاد
عداوت میان کبر و یهود * زهر طرف که شود کشته سود است سلامت

* کور بجی بینا و دانا بجی اولو رزک *

بینا * باموحده ممدوده نک کسری و نون ممدوده نک فتحیله امر حاضر آخرینده
فقط الف الحاقیله اسم فاعل یا خود صفت مشبیه در علی ماسبق فی قواعد
المقدمه مصدری قرق بشجی قطعه نک بیت تاسنده کلن دیدن لفظیدر زیر
مستقبلاقی خلاف قیاس اوزره بیند و بینده کلور صائب بیت یارب از عرفان
هر ایمانه سرشارده * چشم بینا و جان آگاه و دل بیدارده * دانا * دال و نون
ممدودینک فتحیله هر برنسنده بینا کی لکن دانا بمعنی علیم و علام بینا بمعنی
بصیر در همدخی بونک مصدری دانستن لفظیدر که مستقبلاقی داند و داننده
کلور شاهی بیت بنام خالق وحی و توانا * قدیم و قادر و بینا و دانا * برزک
باموحده نک وزاء مجیه نک ضمیری و کاف ایله بمعنی عظیم و کبیر تنکم
حق تعالی به ذاتنده و صفاتنده اولو اولادینچون برزکوار دیرلر شیخ سعدی بیت
خدا بر است مسلم برزکوازی و لطف که * جرم بیندوان برقرار میدارت کاهی
برزک جنیم یعنی ایری معناسنه خرد مقابله سنده استعمال اولنور بعضیلر برزکی
کاف فارسیه ایله ضبط ایلدیلر لکن شعوری مرحوم کاف عریده ذکر ایلدی
چغتای لساننده اولو مقامنده اولوغ و اولوق و النی دیرلر حتی سکر بوزللی
اوح حد و ندیده شربت شهادتی نوش ایدن آل کور کاندن صاحب برصد
و صاحب زیج سمرقند پادشاهنه اولغ یک دیمک اولو یک دیمک اولور

* مرجه او مهر بان پاداش خیر یله جزا *

مهر بان * بمعنی رحیم و شوق میر نظمی بیت * هیچ عاشق را نباشد مهر بان
چندی دهد در ره معشوق جان چونکه * مهر مرجهت و شفقت معناسنه
دیو قطعه خامسه نک بیت اولی شرحنده کلور * بان * ادات صفت مشبیه در
کما سبق فی الادوات المركبه سوال رحیم و شوق ایله تفسیر ناظم نحر برک
مرجهت دیو تعبیر منافی دکلکی ز برار رحیم و شوق اسم فاعل یا خود صفت
مشبیه صیغه لیدر لوایسه ترکیده ادات نسبتدر جواب لوتر کیده ادات نسبت
اولدینگی کی ادات صفت مشبیه ده اولور فاحفظ * پاداش * بام فارسیه و دال
ممدوده تبیک فتحی و شین مجیه ایله ایکی معنایه در اول لفظ مفرد در جزاء
حسن و عوض خیر معناسنه مقابلی بام موحده ممدوده ایله بادافرا که جزاء بد

معناسنه حکیم نوری بیت * ای بتورنده سنت پاداش * وی بتورنده رسم
بادافرا ثانی کمال پاشا زاده بیورز که مرکب در اصلی پای تاش ایدی بام تحفه
حذف اولنوب تاء فوقیه داله ابدال اولندی ایاق داش معناسنه در لکن بو معنا
مرحومک دقایق الحقایق نام کما بندن غیری نسخه زده روایت اولما مشدر کذا
فصله الشعوری و تبعه الناظم التحریر فاما که شاهی مرحومک پاداش
کشی کنین اود شملک دخی کفر دیو تعبیری بونک خلا فی مشعر دز فافهم

* رزق روزی آتی ایشدر بجی روزی رسان *

روزی * راه ممدوده نک ضمی وزاء مجیه ممدوده نک کسر ایله درت معنایه در اول
بمعنی رزق شیخ سعدی بیت مرغک از بیضه برون آید و روزی طلبید * آدمی
زاده نداشت خبر از عقل و غیر * ثانی بمعنی مقدار شیخ نظامی بیت بروزی
توان باده زین طاس خورد * که اسکنندرش جست و الباس خورد * رزقده
دخی تقدیر و ارثالث بمعنی نصیب و حصه رابع بوم واحد چونکه روز کون
دیو قطعه ثانیه نک بیت سابعنده کلور آخرنده کی بام وحدت ایچوندر لکن
اوج اولکی معنارنده اصلنده نسبت ایچون اولسه انساب اولور روزی رسان
وصف ترکیبدر زبرار سان قرق بشجی قطعه نک بیت خامسه کلن رسانیدن
لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفقدر بو مقامده مذکور اولان بش
کله که آفریننده و بینا و دانا و مهربان و روزی رسان حق تعالی به اطلاقی
باعلی طریق التوصیف یا خود علی طریق الترجه در فائده معلوم اولسونکه
عریده حق جل و علانک اسماء حسناسی و صفات والاسی اولدینگی کی فارسیده
دخی اسماء شریفه سی و نعوت منیفه سی واردر که اکثری دسترس اولدینغیزی
التي يتلو برقطعه ده ذکر و ابراد ایلدک تا که ناظم نحر برک کلا منه تمه اوله
تکری شبذر و شبذر و شبذر و بار بزدان خدا

داور و دادراد و آرد آرد از ادما

شیر و دادار و بیرو و بارو باری و دازرو

لر و اولور و کرو کرو و کر و کر و دادارما

آرد و آرد و زار و کرو کرو و بار خدا

کرد کار و داد آفرید و پرورد کار و رهنا

آفرید کار و آفریننده و خداوند و خدیو

داد کرو و بخشنده و بخشاینده و بخشا شکر

مهربان و آمرزگار و دانا و توانا و روزی ده
 کامکار و روزی رسان و پنا کر مفرمای خدا
 کرد کار و پادشاه و پادشه و کیتی آفرین
 شبنوا و پرزگوار و داور از جهانبان و پادشا
 بیت اول شبدر و شبدر و شبدر و بران و خدا و بوشک نیانی بو قطعه نک
 بیت اولنده و شرحنده یکدی بار بآء موحده ممدوده نک فتحی
 و زایل یکر می بدی معنای کلور اول نام شریف خدادار کال اسمعیل بیت
 بر زبان همه دروغ و دغل دهدت دلکه نام باز بری * باقی معنای یکر می
 برنجی قطعه نک بیت اولنده و شرحنده کلور * داور * ال ممدوده نک و واول
 فتحی و زایل بش معنای کلور اول نام حق جل و علی در حکیم خاقانی بیت زید
 شما و فسق ما چون همه حکم داورست * داوران خدای باد این همه چیست
 داور * باقی معنای یکر می یکجی قطعه نک بیت اولنده و شرحنده کلور
 داوران * دال و راء ممدودینک فتحی و دالینک سکونیه کذلک نام حضرت
 سبحاندر * دارد * دال ممدوده نک فتحی و رانک سکونی و دال ایله مثله اسم شریف
 بر داند * آذر * همزه ممدوده نک و ذال معجمه نک فتحی و رایل ایلانام
 منیف خدادار همدی صاعقه و برق معناسنده مرویدر فرهنگ جهانبانکر پده
 آذر دورت معنای منقولدر اول اسم فرشته که نیر اعظمه مؤکدر ثانی آتش
 بخوسه در لر وایت اولور که انجمک بدی معظم آتشکده لری و اردر
 اسمی یونلدر اول آذر مهر ثانی آذر نوش ثالث آذر بهرام رابع آذر بین خامس
 آذر خرداد سادس آذر برزین سابع آذر زرد هشت بو آتشکده لک هر بری
 بر کوکبه نسبت ایدوب اول کوکبه متعلق اولان بخوری آنده یا قدر معنای ثالث
 سنه شمسیه نک طقوزنجی اینک اسمیدر که اول آیده نیر اعظم برج قوسده اولور
 معنای رابع هر ماه شمسیه نک طقوزنجی کونی اسمیدر اهل فرسک قاعده
 مقرر لیدر که هر ایک اسمی اول کونه اسمیه مطابق اوله اتی عید جشن ایدر
 دارد * دال و راء ممدودینک فتحی و دال ایله کذلک نام حق تعالی در
 بو اوچ اسمکه بری داوراد بری دارد که لیدر انلری میر تظیی جمع آتشدر
 بیت دارد و داوراد و رادهمین * هر سه رانام خدادان یقین * تنبیه
 بو بیتک آخرنده کی بالفطی بر معناسنه تقیم وزن و قافیه ایچون کلیدی معناده
 مضاف الیه که برزم دارد مز که اللهم زدکم اولور بیت ثانی * شیرز * شین

معجمه ممدوده نک کسری و رانک فتحی و زای معجمه ایله بودخی حق تعالی نک نام
 شریفیدر کذا فی نعمه الله و الصحاح المعجمه * دادر * دالین ممدودینک
 فتحی و رایل بودخی حق جل و علی نک اسم منیفدر شاه ناصر خسرو بیت
 علم اجلها بهیج خلق ند دست بمن * ایرد دادر داد کستر ذوالمن * چو یک
 فی الاصل وصف ز کبیدر ز براد عدل دیو یکر می در دنجی قطعه نک بیت
 ناشده کلور آرهزه نک مدیده آریدن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل
 تحفدر همان بو اجلدن هر عادل پادشاهه دادر درل * بیر و بار * بآء موحده
 ممدوده نک کسری و راء ممدوده نک ضمی و بآء موحده ممدوده نک فتحی و رایل
 بودخی نام حضرت باری جل شانیه کذا فی فرهنگ شعوری * باری بآء موحده
 ممدوده نک فتحی و راء ممدوده نک کسریله الی معنای در اول بودخی نام سبحاندر
 کذا فی فرهنگ شعوری ایضاتانی غنی و رنجی مقامنده باری همچنین باشد
 در لر ثالث بمعنی بار و یعنی برج حصار رابع بمعنی اولی بودن خامس بر دفعه
 معناسنه سادس هنده بر قصیه اسمیدر حاصل کلام آخرنده کی حرف یاء
 مصدریه و وصفیه و وحدت معنایله ذکر انشاء الله تعالی یکر می برنجی
 قطعه نک بیت اولنده کلان بارک معنایندن منقسم اولور * داور و دال
 ممدوده نک و زای معجمه نک فتحی و راء ممدوده نک ضمیله بودخی زبان بهلویده
 جناب بارینک اسمیدر که کذا فی فرهنگ شعوری * لر * لامینک فتحی
 و رانک سکونیه بودخی جناب حق تعالی نک نام شریفدر عنصری بیت
 بفرانکی سایه افسرش * بوزش همجنواست از لرش * لور * لاک ضمی
 و و او مجھول و لام ثانیه نک فتحی و رایل بودخی نام مبارک حق تعالی در میر
 نظمی بیت اگر لور کندلی باری بیاید * مراد انت بیای خویش شاید *
 کروکر کافینک فتحی و رای اولای ممدوده نک ضمی و راء ثانیله بودخی
 اسم سانی جناب حضرتدر عنصری بیت بدان ماند که بر دان کروکر *
 جهان برنو بر آورد دست دیگر * کرکر * کافینک فتحی و رانک سکونی
 و رایل بودخی نام فحیم حق تعالی در دنجی بیت چو بچار کشتند فریاد جشند
 بریشان بخشیدر دان کرکر * بو ابکی لفظک کاف اولی لری عربیه کاف
 ثانیله لری فارسیده در * دازار * دال ممدوده نک و زای معجمه ممدوده نک فتحی
 و رایل بودخی نام جناب حق تعالی کذا فی الصحاح المعجمه همدی یا بوجی
 معناسنه ده کلر بناسکی بیت ثالث * آذر * همزه ممدوده نک فتحی و دال

مهمله نك ضمی ورا ايله بیت اولده کچن آذر معناسنه تنکیم تفصیلی بکدی * اورد
حق تعالی دیو قرق ایکنجی قطعه نك بیت اخیرنده کلور * دزار * دالك
وزاء فارسیه ممدوده نك فتحلری ورا ايله فرهنگ شعوریده بابوچی و بنا و معمار
معناسنه دیو مسطور در ابوالمعانی بیت عشق تو کو یاد زاری بوده جای آب
و خاک * خانه دل زاشک و سودا خوش عمارت ساخته * بویه اوانجه
حق تعالی به اطلاق علی طریق التوصیف اوور و اطلاق نقصان دخی اشعار
ایتمز تنکیم حق تعالی و السماء بنینا هابور مشدر * کرکر * کافین
فارسینک فتحلری ورا اینک سکونیه اوج معنایه در اول بودخی علم
شریف حضرت حق قدر مسعود سعد سلیمان بیت بی رنج بکام دل رسیده *
از یاری بخت و عون کرکر * ثانی بمعنی تخت شاهان ثالث آذر پایمان و لایبند
بر قصبه اسمیدر * و کرکر * کافین فارسینک فتحلری وراء اولی ممدوده نك
ضمی وراء ثانیله ايله بودخی نام میمون حق تعالی در فی الاصل مراد بخش
معناسنه ایدی حکیم اسدی بیت کران کام بدهد کرو کرزا * مرانام شاهی
و دیگرزا * بوا یکی کلمه نك کافلرینک کلبسی فارسیه در فلا تغفل * بار خدا
سکون را ايله الله دیو قرق بدنجی قطعه نك بیت اخیرنده کلور چونکه یار
بمعنی خدا کما سبق آنفا خدا بمعنی صاحب و مالک کما سبق ایضا باری خدا نك
اصلی خدای بار ایدی علم اولیحق مضاف الیه مضاف اوزه تقدیم اولوب تمام
انامه صاحب دیمک اولدی اگر رانک سکونیه اولور سه معنی ذکر اولساندر
اما کسر یله اولور سه لفظ عربی اولور اصلی باریدر ایکنجی دیمکدر و دخی شعرا
ممدو حنه بار خدا بر لر خداوند معناسنه * کرد کار * بوقطعه اولینک بیت
نایدسنده بکدی * داد آفرید * دال ثانیله نك سکونی ايله بودخی نام مبارک
حق تعالی در و موسقیدن بر پرده معناسنه ده کلور کذا فی فرهنگ شعوری
معنای ترکیبسی عدل یارندی دیمکدر ز براداد عدل دیو بکرمی در دنجی
قطعه نك بیت ثالثنده کلور آفرید ماضیدر تنکیم اسم فاعلی بوقطعه اولینک
بیت اولنده بکدی پرورد کار * بیت نایدن بکدی * رهنا * اونوز سکونیه
قطعه نك بیت نامنده قول و دیو کلور فی الاصل بول کوسترنجی معناسنه در
بویه اوانجه حق تعالی به اطلاق علی طریق التوصیف در باخود علی
طریق الترجع در بیت رابع * آفرید کار بودخی نام میمون حق تعالی در کذا
فی فرهنگ شعوری چونکه آفرید کار بمعنی خلاق ز بر آفرید ماضی صیغه سی

اوزره اسم مصدر کار ادات مبالغه در آفریننده بیت نایدن بکدی * خداوند
صاحب و رب دیو قرق طغوزنجی قطعه نك بیت نایدن بکدی * کلور * خدیو
پادشاه دیو الی التجنی قطعه نك بیت ثالثنده کلور بوا یکی اسم حق تعالی به ده
و حق تعالی نك غیرینده اطلاق او نور خدا کی دکلدر * داد کر * دال ثانیله نك
سکونیه عدل ایدنجی دیو بکرمی در دنجی قطعه نك بیت ثالثنده کلور فرهنگ
شعوریده مذکور در که حق تعالی به عادل و داد کر اطلاق حقیقیدر پادشاه
عادل و امیر عادل مجازدر * بخشنده باغشلا بکدی دیو بکرمی اوچنجی قطعه نك
بیت نامنده کلور * بخشاینده * مثله مصدری بخشودن لفظیدر زرا
مستقبلاقی بخشاید و بخشاینده کلور بخشایشگر * مثله زرا بخشایش
امر حاضر آخرینه ماقبلی مکسورشین مجله الحاقیه اسم مصدر در علی سبق
فی قواعد المقدمه کرادات اسم فاعلدر کما سبق فی الادوات المركبه بواوچ
کلمه دن هر ری و هاب و رحیم معناسنه حق تعالی به اطلاق علی طریق التوصیف
یاخود علی طریق التسمیه در بیت خامس * مهربان * و آمرز کار * و دانا
اوجی بردن بوقطعه نك بیت ثالثنده و نایدن بکدی * توانا * کو جلور
و قولود بواوچ المکنجی قطعه نك بیت رابعنده کلور بودرت کلمه نك دخی اطلاق
یا علی طریق التوصیف یاخود علی طریق الترجع در * روزی ده * حقیقنده
جناب رزاق عالمدر فی الاصل رزق و برنجی معناسنه وصف ترکیبدر زرا
روزی رزق دیو بوقطعه نك بیت رابعنده بکدی ده امر یاخود اسم فاعل
مخففدر مصدری دهیدن لفظیدر مضارعی قرق در دنجی قطعه نك عنواننده
کلور * کامکار * او او پادشاه و صاحب دوات معناسنه زرا کام مراد دیو
قرق در دنجی قطعه نك بیت خامسنده کلور کار ادات مبالغه کما سبق
فی الاوات المركبه بهر حال حق تعالی به اطلاق علی طریق التوصیفدر * روزی
رسان * در دنجی بیتده بکدی بینانی اوچنجی بیتده بکدی * کر مفرمای
دیباچه نك بیت اولنده بکدی بودخی علی طریق التوصیفدر * خودا * بمعنی
واجب الوجود فی الاصل وصف ترکیبدر بیانی خدا شرحنده بکدی بیت
سادس * کرد کار * آخرنده زای مجله ايله بیت نایدن کی کرد کار معناسنه
بو مقامده ذکر ی زاء مجله ايله اولدیغی حسبیه در فلا تغفل * پادشاه * بیانی
قطعه رابعه نك بیت رابعی شرحنده کلور * پادشاه اندن مخففدر * کنی
آفرین * جهان یاردنجی معناسنه وصف ترکیبدر چونکه کنی جهان دیو

یکرمی ابکیچی قطعه نیک بیت ثالثه کاور آفرین آفریدن لفظ نیدن امر یا خود
اسم فاعل مخفدر * شنوا * بوقطعه نیک بیت سادسده کلن شنوا آخرینه
الف الحاقیه اسم فاعل یا خود صفة مشبهه در معنی سمیع برز کوار * بیانی بزرگ
شمر خنده بوقطعه نیک بیت ثالثه یکدی * داوزار * دال وزای مجیه ممد و تنیک
فتحری و واورانک سکونیه فی الاصل یاو جی که بنام معناسنه چونکه داو
یا لحقدن دیوار معناسنه زارادات اسم مکاندر کاسبق فی الادوات لکن بومقامه
بحازادات اسم فاعلدر * جهانیان * محافظ جهان معناسنه درزربان ادات
محافظه در کاسبق فی الادوات المركبه پادشا * مخفف پادشاه مذکوردر
بویش کلمه نیک دخی اطلاق علی طریق التوضیف یا خود علی طریق الترجه در
تمهید عادت مصنفین اوائل کتبه اولاً بسم الله ثانیاً جده ثالثاً نصلیه اولاد بی
کی ناظم بحر بردخی اولاً اسماء الله وصفات الله ترجمه سنی بیان ثانیاً جده و ثناً
و شکر ترجمه سنی اتیان ثالثاً اسماء رسالتی و اسماء حضرت فخر کائنات
علیه افضل التحیات و اکمل التسلیات ترجمه سنی عیان ایدوب پیور در
* شکر و حمد اولدی سپاس راست نامدح و ثنا *

سپاس * سینک کسری و پاه فارسیه ممدوده نیک فتحی وسین ایله ابکی معنایه در
اول بمعنی حمد و شکر ناظم بحر برک تفسیرندن مطلقاً فهم اول نور لکن شعوری
مرحوم پیور که سپاس بمعنی شکر نعمت کرک شکر نعمت خالق تعالی اولسون
شمس فخری بیت خدای داد ترانیه ملک و تخت یکان * تونیر اطف خدادان
ور ایدار سپاس * کرک سائر ولی التعلیم شکر نعمتی اولسون کال بخندی بیت
هر که خرسند نباشد بحفاهای حبیب * ناسپا سبست که شکر نعم او نکیند
ثانی بمعنی منت و قبول فرهنگ هند و شاهده بمعنی لطف دیومروید را خرنده
هائ رسیمه ایله سپاسه دخی سپاس معناسنه * راستا * راء ممدوده نیک فتحی و سینک
کسری و ثناء فوقیه ممدوده نیک فتحیه بمعنی مدح و ثنا و ستایش ابو المعانی بیت
چو حسن خلق ترا دیده اند خالق جهان * کشند و صف ترار استاش ورد زبان
و سکون سین ایله بمعنی راست تمهید وقتا که حمد و ثناء فارغ
اولاً بسمه حضرت فخر عالمه متعلق لغت لری بیان ایدوب پیور
* طوغرو سوز او راستکو و خشور و پیغمبر رسول *

راستکو * ثناء فوقیه نیک سکونیه وصف ترکیبدر زیر راست راء ممدوده نیک
فتحی و سینک سکونیه صواب یعنی طوغرو معناسنه شیخ سعدی بیت کس

ندیدم که کم شد از ره راست * راستی و وجب رضای خداست * کو کذبتن یا خود
کو ییدن لفظ نیدن امر یا خود اسم فاعل مخفدر نیکم مضارع متکلم و حده سی
قطعه سابعه نیک بیت ثانیه کلور * و خشور * واولک فتحی و خاء مجیه نیک سکونی
وشین مجیه ممدوده نیک ضمی و رالیله رسول و بی معناسنه فرس قدیمدر شمس
فخری بیت بحال دخی و دین نسبت تو بارتیت * بود بیز دشهان همچو اوت و
و خشور * واولک سقوطی و خالک فتحیه خشور دخی بومعنایه در میراظمی
بیت آن سک و قلمبان و بی ملت * نشده هیچ خشور رامت * پیغمبر * وصف
ترکیبدر فی الاصل خبر ایلدیجی معناسنه ایدی صکره رسول و بی معناسنه
غالب اولدی چونکه پیغم قطعه خامسه نیک بیت خامسده کلن پیغامدن
مخفدر بویه و آنچه بونده پیغامبرده جائز در بلکه پیامبر و پیغمبر دخی جائز اوور
بر او تونر التجی قطعه نیک بیت ثانیسده کلن بردن لفظ نیدن امر حاضر یا خود
اسم فاعل مخفدر درز برامستقبلاقی بریدن مستقبلا نشدن فرق ایچون باه
موحده نیک فتحیه بز دو برنده کلور * هم محمد در ستوده بر کزیده مصطفی *

در ستوده * بمعنی محمد و محمود و احمد تکم ستوده مدح اولمش دیوالی التجی
قطعه نیک بیت ثانیسده کاور لکن تکرار عدا و انما از را بفسر زده فرق وار که
بونده تحسین ایچون در لفظیه درانده در سر در هله تفسیرده ظاهر در * فائده
سلطان انبیاء علیه افضل التحیا حضرت محمد دیو نسیمه منبع اخلاق جیده
اولدی پیچوندر تکم انک لعلی خلق عظیم عنوانیه صحیفه خطابی طغرا کشیده
پیور لمشدر * بر * ادات تحسین کاسبق فی الادوات المركبه * کزیده
اسم مفعولدر بمعنی مصطفی و مختار مصدری کاف فارسیه نیک ضمی
وزای مجیه ممدوده نیک کسریله کزیده لفظیدر بوینده رسول و محمد
و مصطفی تفسیر در علی ما وعده فی الدیاجه تکیه در ترکیده است کی
ادات ربط اولغله هم محمد در ستوده قولنده ایهام خطی وارد در

* یاز نویس او قو بخوان قرآن نوی چالش و کوش *

نویس * نوک ضمی و و او ممدوده نیک کسری وسین مهمله ایله کایت معناسنه
اولان نویسن لفظ نیدن امر حاضر درز برامستقبلاقی نویسن و نویسنده کاور
فاتما که قطعه عاشره نیک بیت رابعه کلن نوشت نوک کسری و شین
مجیه ایلدر * بخوان * خاء مجیه نیک بین القیم و الخیم اناه سی و و او علامت
و الف ایله قطعه ثانیه نیک بیت ثانیسده کلن خواندن لفظ نیدن امر حاضر در

اوقو معناسنه یعنی قرأت ایله یا خود دعوت ایله دیمکدرز یا فارسیده خواندن
ترکیده اوفق ایکی معنایه در بری قرأت بری دعوت معنایه بدو تقدیر چه
بویایکی معنایه هر بری اراده صحیح و نمکندر بهمه حال مستقبلاتی خواند
و خواننده کلور اولنده کی بام موحد و تحسین لفظ ایچون صله در کما سبق
فی الادوات البسیطة * نوی * نونک ضمی و و او مدوده نك کسر یله کتب الهیه
اربعه نك افضلی و اعظمی اولان قرآن عظیم و فرقان مبیندر ادیب صاحب
بیت بسوره سوره توریت و سطر سطر زبور * بایت آیت انجیل و حرف
حرف نوی * بکوش * کاف مدوده نك ضمی و شین معجمه ایله کوشیدن لفظندن
امر حاضر در اولنده کی بام موحد زائد در کما سبق فی الادوات البسیطة
* د کله بشنوا کله دریاب اولدی شد لایق سمر *

بشنو * شین معجمه نك سکونی و حرکات ثلاثه نك جواز یله امر در مولانیت
بشنوازی چون حکایت می کند * از جدا های شکایت می کند * مصدری
اون بدیجی قطعه نك بیت سادسده کلن شتون لفظی یا خود فرق بدیجی
قطعه نك بیت عاشونده کلن شنیدن لفظی یا خود شنویدن لفظیدر زرا
اوچینکده مستقبلاتی شین معجمه نك حرکات ثلاثه سیله شنود و شنونده کلور
بشنواونده کی بام موحد زائد در و شین معجمه بی بو مقامده اسکان واجبد
علی ماسبق فی الادوات البسیطة * دریاب * دریافتن لفظندن امر در فهم ایله
معناسنه خواجه حافظ مصراع بیضا و حاصل عمر عز بر دریاب * بوندن
بشقه تدارک ایله و ایرش و معاونت ایله معنایه بدو کلور مصدری در یافتن
لفظیدر مستقبلاتی فاک بام موحد به ابد ایله دریابد و دریابنده کلور و ماضی
متکلم و حده سی بکرمی بدیجی قطعه نك بیت خامسده کلور بو مقامده در
لفظی کله دن جز در تحسین لفظ ایچون دکلدر علی ماسبق فی الادوات المركبة
شد * فرق بدیجی قطعه نك بیت سادسده کلن شدن لفظندن ما ضیدر
حافظ بیت از حال دل و دیده می رسید که چون شد * خون دل و از رهگذر دیده
برون شد * بدیجی شد بمعنی ذهب یعنی کندی معناسنه در زرا شد درت معنایه
کلور ایکیسی مذکور در ثالث زائل اولدی معناسنه رابع فوت اولدی معناسنه در
بویله اولنجه ترجمه معنای رابعه ده محتملدر لکن بعد در فافهم * سزا * سبک
وزای معجمه مدوده نك فتح لیله بمعنی لایق و حری و حقیق شاه ناصر خسرو
بیت کرتو کو بی چون نهان کرد ایزد از مار از خویش * من چه کویم کویم

از حکم خدا ایدون سزاید * بوندن بشقه سزایه موافق معناسنه و مکافات نيك
معناسنه دخی کلور * تنبیه * ضد هزار آفرین و بی نهایه شایاش و تحسین که ابداه
قطعه دن بو مقامده کلنجه به دکن هم واجبه ذمی اولان ترجمه ادبندی وهم
ایهام طریق اوزره * اول * اسماء خدای ذکر برله کانه عالم مظهر اسماء حسنی
اولدیغنه اشارت بیوردی ثانی کانه شکر و سپاس ایلدیکه انسانه نعم غیر
متناهیه سی جمله سندن پیغمبران ذوی شان راست کلور اولوب سیمای حقیقت
محمدیه زبده کائنات و کزیده مخلوقات اولدیغنی ایمایه و رب ثالث اهل اسلامی
بدر سول ایله مرشد اولان قرآن عظیم الشانک کتابنی و قرآنی و تفسیرنی
و استماعنی و فهمنی حاوی امر ایلدی رابع ابونکر که لایق و سزا اولدیغنی خبر
و پردی فله دره که بو تحفه الی الاخر ترجمه دن بشقه نیچه نیچه معنایه
مقید در بویله اولدیغنه جابجائییه اولنور لکن چندان هر وقت بویله تفصیل
و اطناب اولغله دور و دراز اولدیغنی محارده اخطار و اشارت اولنور

* مردم آدمدر جوانمردی سخاوت و بریدی *

مردم * ميم فحی و رانک سکونی و دلال ضمی و هم ایله بمعنی آدم و انسان
امر خسرو بیت نشاید هیچ مردم خفته در کار * که در پایان پشیمانی دهد بار
همدخی کوز بیکی معناسنه دیو یکر می بدیجی قطعه نك بیت اولنده کلور
جوانمردی * آخرنده بام تحبیه مصدریه ایله بمعنی جود و سخاوت چونکه
جوانمردی دیو یکر می اوچینی قطعه نك بیت نامشده کلور * بد * دهیدن
یا خود دادن لفظندن امر حاضر در مضارعی فرق در بدیجی قطعه نك
عنوانده کلور اولنده بام موحد تحسین لفظ ایچوندر بهر حال دالک کسر یله در
وقیاس اولان دخی بودر که چونکه دهیدن کسر ایله در فلا تغفل

* ایزدی حق بولنه ویر کی محله ده بجا *

ایزدی * آخرنده کی بام تحبیه نسبه در علی ماسبق فی الادوات البسیطة ایزد
حق تعالی دیو فرق ایکنجی قطعه نك بیت اخیرنده کلور * بجا * اولنده کی
بام موحد ظرفیه در کما سبق فی الادوات ایضا جابکان دیو یکر می ایکنجی
قطعه نك بیت رابعنده کلور بویایکی کله مفسره به بر وجه تشویش شهاد
شیخ سعدی بیت بجا آمد آن وعده ایزدی * زاد آن پسر خوب و پاک
ایزدی * لکن بو بیتده ایزدی مطلقا حقه منسوب معناسنه در فافهم
* اوچینی پرند اولشد در ملک آدمی سر و ش *

پرنده * بآء فارسيدنك وراه مشدوده و مخففه نك فتحلری و نونك سكوتيه له
 بریدن لفظندن اسم فاعلدر اكن بو مقامده وزن ایچون رانك تشدیدي لازمدر
 همدخی پرنده كو چك قایق عمر بیده ز ورق معناسنه ده كلور غالبار و مده برده
 بوندن عاظمدر * سروش * سبك وراه ممدوده نك ضمیری وشین معجه ايله
 بمعنی فرشته یعنی ملاك هندی اساننده دیونه دیرلر حكماء فرس دیرلر كه حق سبحانه
 و تعالی او تیز بش سروش خلق ایدوب او تیز نفری ایام شهوور فارسینه
 شمسیه دن هز اوج كونی بفرشته اسمیله معنی درویش نفری دخی ایام
 خسته مسترقه ايله مومودر و اول او تیز سر و شدن اون ایکی فرشته اون ایکی
 آیل آذر ايله نسیمه اولندیکه هر بفرشته همنامی اولان شهرك امور و مصالحنه
 موكل و مقیددر همدخی سروش خاصه حضرت جبرائیل علیه السلامده
 اطلاق اولنور و هر ماه شمسیه نك اون سكرنجی كونك اسمیدر و خوش صدا
 و خوب نغمه معناسنه ده كلور محصلی سروش درت معنایه در

* هم ایشاقی باوریدن لایق و جازروا *

باوریدن * بآء مؤنثه ممدوده نك و واوك فتحلری و راه ممدوده نك كسریله
 مصدردر بمعنی ایمان باور كردن كی * زوا * رانك و واو ممدوده نك فتحلریله اول
 بمعنی لایق و سزا خیم جافانی بیت دمیده در شب آخر زمان سپیده خشر بختن
 نوچوا صاحب كمیف نیست روا * ثانیاً بمعنی جاز شاعر بیت رواداری ز شمشیری
 خطر ناك * توان يكقطره در یارا كنی خاك * بایکی معنادن بشقه رایج یعنی
 روا جاده معناسنه و حصوله كلك معناسنه و قبول معناسنه و روان معناسنده كلور

* كیش متمدن شریعت راه دین روزه اورج *

كیش * كاف ممدوده نك كسری وشین معجمه ايله بمعنی ملت و مذهب حکم
 سوزنی بیت كیش بمعنی سموی دجال شكل و ملحد كیش * بكو بسوز كه مهدی
 دین پناه رسیده هم دخی تركشك اوق طوران طرفی معناسنه و پروبال یعنی
 قنات معناسنه و كناندن برنوع قایلن جامه كه عمر بیده اكا جیش دیرلر
 مذکور جیش معناسنه و پوستنی كورك ایند كلری سمور معناسنه و شمشاد اغاجی
 معناسنه و نور بادن هر مزاد اوجن بره معناسنده كلور نتیجه كیش مذکورك
 بدی معناسنه و ار در فاحفظ * راه دین هانك كسریله لغته دین بولی دیمكدر
 نقلی با خود غلبه ايله شریعت محمدیه به اطلاق اولندی بویله اولجه ملت
 و شریعت عمر فده مترادفلر اكن كیش لفظی ملت ايله تفسیر و راه دین لفظی

شریعت ايله تفسیر اول عام ثانی خاص اولد یعنی اشارت اوله میراظمی بیت
 چار یار بالک و اصحاب کزین * هر یکی شیدر همون راه دین * راه بول دیو
 او تیز سكرنجی قطعه نك بیت نامنده كلور شریعت و ملت معناسنی
 بوقطعه نك عنوانی شرحنده یکدی * روزه * راه ممدوده نك ضمی وزای
 معجمه نك فتحی و هاء رسمیه ايله بمعنی صوم شاعر بیت روزه چون میداری
 ای شیرین پسر * كز دواب بینم دهانت برش كبر * روزه وظیفه و یومیه
 معناسنده كلور چونكه روز کون دیو قطعه ثانیه نك بیت سابعده كلور
 هاء رسمیه نسبت ایچوندر علی ما سبق فی الادوات البسیطة

* هم یكانه کوی مؤمندر درود اولدی دعا *

يكانه کوی * ایکی کافیده فارسیده بمعنی مؤمن و موحده امیر خیر و بیت
 یكانه کو کسی باشد که اوترک کسی کیرد * نه آن بچاره * کس که از کیس و کسا
 کوید فی الاصل وصف ترکیبدر زرا یكانه بآء تحتیدنك و كاف فارسینه
 ممدوده نك و نونك فتحلری و هاء رسمیه ايله هنر و کمال و علم و فضل و شجاعت
 و سخاوت و امثالی نسنده زده فاهر معناسنه در و صدقده برك ایچونكه در بیم
 معناسنه و نظیری یوق نادرجوهر معناسنه و امثالی یوق نسنده صفت اولور
 مصراع یكانه کوهری دریای معرفت عرفی * کوی وصف ترکیبی اوله رق
 بوقطعه نك بیت خامسده یکدی * درود * دالک و راه ممدوده نك ضمیری
 و دال ثانیه ايله بمعنی دعا و ثنام مطلقا شاعر بیت ولیکن زداغ و چشمش
 درود * داش بر سلام و زبان بر در و سلطان انبیاع م حضرت نازینه اولان
 صلونه ده درود دیرلر خاصه شیخ سعدی بیت هزاران درود هزاران سلام
 زمار محمد علیه السلام * همدخی نهمه مسترقه سناك یلکی نك
 بشقی * کونی اسمیدر همدخی بولفظ درود بچمك معناسنده در

* مسجد مزک دینور دخی اذان بانك نماز *

مزک * میك فتحی وزای معجمه نك سکونی و كافك کسری و تاء فوقه ايله
 بمعنی مسجد و جامع کذا فی الجمع * بانك نماز * كافك کسری ايله بمعنی اذان
 شیخ سعدی بیت مؤذن غلط کرد بانك نماز * مکر همچو من مشیت
 و مدهوش بود * معنای ترکیبی نماز صداسی دیمكدر زرا بانك بك سس دیو
 بکرمی طقوز نجی قطعه نك بیت خامسده كلور نماز معروف عبادندز
 * زی امامه پیش نماز هم ابولش پیشوا *

پیش نماز * شین مجمه نك سكونيله بمعنی امام و خطیب اصلی شین مجمه نك
کسر یله نماز او کی معناسنه ایدی بعده عامدن خاصه نقل اولجده علامت
نقل شین اسکان اولندی یا خود فقیر شویله فهم ایدر مکه اصلی نماز پیش ایدی
تقدیم و تاخیر اولوب سیاه چشم قیبلندن اولمش اوله بومره وصف ترکیبی
اولور فافهم پیش اولك دیواونوز نجی قطعه نك بیت اولنده کلور پیشوا
بمعنی مقتدی و متبوع و کیفیت ترکیبی وجه اولده پیش نماز کی چونکه
واو مدوده نك فتحی ايله و بمعنی باز یعنی کبر و ابوالعانی بیت قول و فعلشرا
موافق بوده در شمرع خدا * مقتدای مؤمنین و بشوای مسلمان

* جاهل نادان مرابی صوفیه سالوس دی *

نادان * بمعنی جاهل فی الاصل وصف ترکیب در ادات نفی اولان
نا ايله امر دن یا خود امر صیغه سی اوزره اسم مصدر دن یا خود اسم فاعل
مخففدن مرکبدر ناشناس کی کما سبق فی الادوات شیخ سعدی مشغولی
اگر روزی بدانش برقی و دی * زنادران تنك روزی تربوددی * بنادانان
چنان روزی رساید * که دانا اندران حیران بماند * سالوس * سین
مدوده نك فتحی و لام مدوده نك ضمی و سین ايله بمعنی اهل ریا یعنی مرابی
خواجه حافظ بیت کمرچه بخواه غلط شهر این سخن آسان نبود
تار باودزد و سالوس مسلمان نشود * ناظم بحر برك مرابی صوفی دیو تفسیر
موارد استعما لا تدن و بالمشافهه فصحاى عجمدن تصحیحنه مبتدع علی ما
صرحه فی الدیباچه یو خسه دسترس اولدیغمز کتب لغاتده فقط اهل ریادبو
تفسیر اولمشدر همدخی سالوس بمعنی فریبنده یعنی الدایجی و بمعنی حبله

و خدعه اولور * عفت اهلی یا کدامن اهل تقوی پارسا *

یا کد این * کاهک سكونيله سیاه چشم کی وصف ترکیبدر علی ما سبق
فی قواعد المقدمه لغتده پاک اتکلو معناسنه ایکن اهل عفتده حقیقه صرفیه
و اصطلاح اولدی قیدی شیرازی بیت پاکدا من دلبر برای سبب
بدنام کرد * و الاوس رحمتی غرام ریا فسون رام کرد * چونکه
پاک بمعنی طاهر دامن انك دیو قرق بدنجی قطعه نك بیت نابیننده کلور
پارسا * بآ فارسیه و سین مدوده نك فتحی و بینهماده رانك سكونيله
بمعنی غنا بدو زاهد و پاکیزه دامن و جلال زاده و کار کذا رفله
در النظم که اهل تقوی ايله تفسیر ایدوب جمله معناری جمع ایلدی

شیخ سعدی بیت هر کرا جامه پارسایینی * پارسا دان و نيك مردانکار
* رستخیز اولدی قیامت جسته دیرل بهشت *

رستخیز * رانك ضمیله بمعنی قیامت حضرت مولانا بیت من حالات میکنم
تخوم بر راناه بیند چشم من آن رستخیز * ناء فوقیه دنا صکره الفله رستاخیز
دخی بومعنايه در حافظ بیت بیاله بر کفتم بنده تاسخیر که محشر * بی زدل
بیرم هول روز رستاخیز * بویه وانجه فی الاصل وصف ترکیبدر قالیقینی
کوی معناسنه ایدی چونکه رستا رانك ضمی و سینك سکونی و ناء فوقیه
مدوده نك فتحیله اون بدنجی قطعه نك بیت ناسعنده کلن و اوایله روستادن
مخففدر خیز وصف ترکیبی اوله رقی بکرمی سکر نجی قطعه نك بیت سا بعنده
کلور * بهشت * بآء موحده نك فتحی و هانك کسری و شین مجمه نك
سکونی و ناء فوقیه ايله بمعنی جنت همدخی هشتن لفظندن ما ضیدر تنکم
قطعه عاشق نك بیت سابعنده کلور ایکی معنایه ترتیب اوزره خواجه حافظ بیت
نه من از خانه تقوی بدر افتادم بس * بدرم نیز بهشت آید از دست بهشت
* دوزخ اولمشدر جهنم آدی قورنالمش رها *

دوزخ * دال مدوده نك ضمی و زای مجمه نك فتحی و ناء مجمه ايله بمعنی جهنم
شیخ سعدی بیت حوران بهشتاد وزخ بود اعراف * از دوز خیاب پرس که
اعراف بهشتست * رها * رانك و هاء مدوده نك فتحیله رها نیدن لفظندن
مشتق اسم مصدر در اکثری ترکیب اولوب برخیره میتدا اولور مثلا
رها یافت و رها کرد کی ابوالعانی بیت چون بوی زلف بار رها کرد
روز کار * درملاک صبر و قرا رم چها کرد زور کار
* فاعلا تن فاعلا تن وزیدر بحر مل *

یعنی بوقطعه بحر مل ثمن الاجزادندر که هر بیت سکر فاعلا تن وزنده
اولمشو قدر که عروضی و ضری محذوفلر در چونکه حذف دیو عروض
و ضریك آخرنده اولان سبب خفیفی اسقاطه دیرل مثلا فاعلا تن لفظندن
تن اسقاط اولوب فاعلا قالدندن صکره فاعلن فالنجه اکا محذوف دیرل
بویه وانجه بوقطعه نك هر صراعی فاعلا تن فاعلا تن فاعلن
وزنده در تمه بوو زبلر آخرنده اولان حرف صورت نونده یازیلور ثوبن کی
دکادر فلا تغفل تنبیه معلوم اولسونکه محور عروضیه اون طه و زدر بحر هزج
بحر جز بحر مل بحر وافر بحر کامل بحر مقارب بحر متدارك بحر طویل

بحر مدید بحر بسط و بحر منسرح بحر مضارع بحر مقتضب بحر مجت بحر سرریع
بحر غریب بحر قریب بحر خفیف بحر مشا کل بو بحر ک بدیسی بحسب الداره
مستدر وافر کامل سریع غریب قریب خفیف مشا کل ماعداسی متدر
لکن بحسب الاستعمال مستدر و مزج دخی استعمالی جائز در مدخی بو اون
طفوز بحرک بشی عربیه مخصوص صدر عجمه استعمالی نادر و غیر مقبول طویل
مدید بسط وافر کامل اوچی عجمه مخصوص صدر عربیه استعمالی بوقدر غریب
قریب مشا کل نعم عربیه ده مستعمل اولان بحور اون طفوز دین کسینه واردر
لکن بواج بحر قائل اولما از انجق زیاده ایلمدیکی بحر بحر مستطیل
بحر متدر بحر متوافر حاصلی عجمه مستعمل اولان بحور بحر مجموعی اون درث
بشی سالم و مزاحف استعمال اولنور بو بحرک بر لر ندن انفکاکری
و تمیز لی دازه لر ندن معلوم اولور فارسی عروضنده دازه الی مؤلفه متفه
مشبهه بحله مختلفه منترعه عربی عروضنده منترعه دن ماعدایش او اکبدر
بیان دواثر کتب عروضنده مشر و حدر بوند نصکره معلوم اولسونکه
دازه بحور دن بحر تفاعیلدن تفاعل اسباب و او تاددن سبب و تفاعلت
سبوقنا دن ترکیب ایدر سبب ایکبدر بری خفیف که بر متحرک ایله بر ساکن
کل کی بری قبل که ایکی متحرک جمله کی و تدخی ایکی بری مجموع که
ایکی متحرک بعده ساکن چن کی بری مفروق که ایکی متحرک اورته سی
ساکن لاله کی بودخی معلوم اولسونکه علم عروضنده جزو بو
تفاعیلدن هر برینه دیرر مثلا مفا عیان بر جز و قس علی هذا ودخی یتک
مضراع اولنک جزء اولی صدر جزء اخیری عروض مایینی خوشو مضراع
تاییدک جزء اولی ابتدا جزء اخیری ضرب مایینی ینه خوشو بونسمیه اونور
بو مقام علم عروضی مشبعایان مقنای اولدیقندن زخافاتک بیانی و سائر
اصولامات عروضیه نک بیانی اقتضا ابتدکی محله تأخیر اولندی تنکم
بو قطعه عروضی و ضری محذوف اولان بحر ملدن اولغله حذف آنفایان
اولندی

* ایله علم کله عمل تا وایه سبک هیا *

علم * و عمل * و سعی * معز و فلدر * هیا * هتک و بآه و حده نک فخر ایله
ایکی معنایه کلور اول معنی ضایع و تلف میر نظمی یت که سبیم در حق
اورا هیا شد * چو فکر راست کی کردم ز واشد * ثانی معنی غبار مرید زاده
مسمط ضنک و چرخ وضیق و طار دخی نه کوند زهار توز قتره هم غبار

عصر و تقع و هیا * محصل مضراع العلم بلا عمل کا الشجر بلا ثمر مضمونی
علم سر علم هیا و ضایع در قتی علم اورسه اولسون کرک عقلی و کرک شرعی
و کرک آلی فقهی اولورسه حاصلی عمل لازمدر حتی مقامه مناسب لغت فارسیه بی
تعلیم و ماوضع لهنه صرف و موز و نانی و ارایسه قواعد عروض اوزره تقطیع
و توزین کرک تا که سعی عبث اولیه نکته علم و سعی و عمل بونک اوچی حساب
جلده بر در هر بری بوز ققدر ناظم بحر بر بواجی جمعه حذاقت ایلمدی

فله دره * قطعه دلکش و بر جنبش و خوب و رعنا *

قطعه و همزه می بیانی قطعه اول عنوانی شرحنده کدی * دلکش * کوکل
چکیچی معناسنه وصف ترکیبدر چونکه دل کوکل دیوان بدیچی قطعه نک
یت ثالثنده کلور کش وصف ترکیبی اولدیغی حاله قطعه مذبور نک یت
سابعنده کلور * بر طو او دیو قر قچی قطعه نک یت اولنده کلور * جنبش
حرکت دیو بو قطعه نک یت نایسنده کلور * خوب * کوزل دیو قطعه عاشره نک
یت نایسنده کلور * رعنا * اول مجبویه دیرل که محبو بلغین نازایله کوستر
خواجه سلمان یت کل رعنا چوسر ز کس مخمور کردان * دیدر ساغر ز کس می
حرر آورد * اصلنده حرر اوزنده رعوتندن مشتق صفت مشبهه صیغه سیدر
فی الاصل عربیدر فارسیده دخی مستعملدر حاصل معنی ینه حرف الفدن
محبوب و کوزل و بر جلوه و کوکل چکیچی بر قطعه یا خود قطعه در زیر
بو قطعه ده مراعات نظیر و طباق و جناس امثالی صنعتلایله مذکور اولان
میان عشاقده ممدوح و مقبول و دلفریب و کوکل اکنجه سی اولان نسندر در

* بوی قد طوغر و سهی پک باقشقلوز بیا *

قد فک فنی و دال ایله بمعنی قامت یعنی بوی همدخی انکده و یکده اولان
اوزون بر تاج معناسند و جامه بچمک معناسنه و سلیح که بوزمک معناسنده
کلور بودرت معناده عربی ایله فارسی یتنده مشترکدر شوقدر که عربیده دال
مشدد در فارسیده تخفیف و تشدید ایله جائز در تنکم در و کف لفظ لایله اولدیغی
کی * سهی * سبیک فنی و هاء ممدوده نک کسری ایله بمعنی موزون و طوغر و
عموما خواجه حافظ یت چندین بود کرشمه و ناز سهی قد آن کاید بجاوه
سر و صنوبر خرام * زیبا * زبیدن از حاضر نک آخر ینه الف الحاقیه
صفت مشبهه در معنی متناسب الصورة ابوالهانی یت زیبا قد آن زلف
مغیر رخ کلکون * اروی کمان تیره مره در کف غمزه *

نصائب انوب كز مه خرام و بوجه اولدی بالا

خرام * خاء معجمه ك كسری وراء ممدوده فك ففتحی ویم ايله خرامیدن لفظندن
امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در استاد لطیفی بیت مکر از یار من آموخت
کل و سر و چن * کین چنین خنده شیرین و خرامی دارد * همدخی امر
و وصف ترکیبی و سرور و شادمانی معناسنه و مرده و بشارت معناسنه و خوب
محبوب معناسنه و مسافر اولق معناسنه و اولور محصل الی معناسی وارد
بالا * باء موحده و لام ممدود و تینك فتحی بمعنی اعلا و عالی مقابلی پست شاعر
بیت چو آمد بدان کوه هیرم فراز * بدانست بالا و پهن و دراز * و گاهی ز بر ايله
مقابل ایدر لر تکم ز پرو بالادیرل هم قد و قامت معناسنه و احسن و بهتر معناسنه
و جنب که يدك اتی معناسنه و کلور حاصلی درت معنایه کلور

چرخ حرکت جنبش رفتار صالحی یوریمك

جنبش * اون سکر نخی قطعه فك بیت اولنده کان جنبیدن لفظندن امر حاضر
آخرینه ماقبلی مکسور شین معجمه الحاقیه اسم مصدر در بمعنی حرکت جامی
بیت جنبش اول ز محیط کرم * سلسله جنبان وجود از عدم * رفتار رفتن
لفظندن ماضی صیغه سند اسم مصدر آخرینه الف و را الحاقیه وصف
ترکیبیدر یا خود اتمه مصدر در علی ماسبق فی قواعد المقدمه در فی بیت میروی
باغیر و میگوید بیاعر فی توهم * اطف فرمودی برو کین پای را رفتار نیست
بویته فقط یوریمك معناسنه در فاما که صائب انوب یوریمك معناسنه ابو المعانی
بیت بعاشق حور کردن شبهه رفتار می باید کشد کر چشم خونی خنری
پر کاری باید * دلیرك جلوه سیدر ناز و کر شبهه تنبیا *

ناز * نون ممدوده فك ففتحی وز ای معجمه ايله دلیرك جلوه سی واستغناسی شیخ
سعدی بیت نازت بکشم که نازنینی * نابرسر چشم من نشینی * بومعنايه
عزیده غنچ و دلال دیرل همدخی حضور و حبور معناسنه و نازیدن لفظندن
امر حاضر اولدیغی خالده ده مستعملدر * کرشمه * کاف فارسیه فك و رانك
کسر لری و شین معجمه فك سکونی و میك ففتحی و هباء رسیه ايله بودخی جلوه
مهورشان و شبهه دلبران معناسنه در بعضی کاف عربیه ايله ده او قورل غازی
قلندری بیت از آفت و کرشمه بلا غشوه دلفریب * یاران حذر کنید که طوفان
آتشست * تنبیا * ناء ممدوده فك كسری و باء موحده ممدوده فك فتحیه بودخی
جلو محبوبان و شبهه خوبان معناسنه در میر نظمی بیت کند صد گونه

تنبیا آن پری رو * فرید مردمان آن چشم آهو * جلوه * دخی فارسیدر
لکنی ترکیده شیوعی حبیبله ترجه قلندی علی ما وعده فی الدیباجه
* کوکل اکلمجه سی محبوبه دلارام دینور *

دلارام * وصف ترکیبیدر لغنده مطلقا کوکل اکلمجه سی معناسنه در چونکه
دل کوکل دیوانه بدنجی قطعه فك بیت ثالثه کلور آرام آرامیدن
لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفف در ناظم بحر معنای اصل بسنه
اشارت برله معنای غالبیسی اولان کوکل اکلمجه سی محبوب دیو ترجه
ایلدی فله دره میر نظمی بیت تمنا کر بر آید از دلارام * مشو غیر
از وصالش ای دل آرام * آرامیدن د کلیمك معناسنه در شکم قرق
دزدنجی قطعه فك بیت ثامنیه آرام دکلش دیو کلور

* یعنی یکتا بالکوز برایشی یوق بی همتا *

یکتا * سکون کافله یا کوز و برقات معناسنه در چونکه يك بر دیوان
طفوزنجی قطعه فك بیت اولنده کلور * ناء * مشات فوقیه ممدوده فك
فتحیه قات و یوک دکی معناسنه در بوندن بشقه تاسکر معنایه دخی کلور اول مشد
چفت یعنی فك ثانی بمعنی کیفیت جامه ثالث بمعنی تیر رابع تار لفظندن ترخیم
اولمشدر خامس بمعنی عدد سادس بمعنی زینهار سابع حروف هیجادن برینك
اسمیدر ثامن اداتر بودخی اون وجه اوزره مستعملدر کاسبق فی الادوات * همتا
مثل و مانند یوق معناسنه در ز برای ادات نفیدر کاسبق فی الادوات المركبه
همتا * بمعنی مثل و مانند چونکه هم بمعنی مع کاسبق فی الادوات جامی
بیت بارسول الله حبیب خالق یکتا نوی * برکزین ذوالجلال پاك بی همتا نوی
* دیندی سازنده یارامشکر و طنبوره ستا *

رامشکر * شین معجمه فك سکونیه اسم فاعل مرکبدر بمعنی مطرب و سازنده
مسعود سعد سلمان بیت تعجب کر فلك شود مجلس * ماه ساقی وزهره رامشکر
چونکه رامش راء ممدوده فك ففتحی و میك كسری و شین معجمه ايله بمعنی عیش
و طرب و تغنی کز ادات اسم فاعلدر فرهنگ جهانگیریه مسطوردر که ساز
نغمه باعث آرامش یعنی سبب راحت اولغله ساز و نغمه بهرامش و سازنده
رامشکر دیرل نویله اولمجه رامش آرامشدن مرخم اولمش اولور آرامش آخره
شین معجمه الحاقیه اسم مصدر در علی ماسبق فی قواعد المقدمه * ستا * لغنده
مرکز اوج نات معناسنه در را اوج دیوان طقوزنجی قطعه فك بیت اولنده

کلور تا قات دیو آنفا یکدی بو تقدیر جه اوج تیلو سازک جله سته سنا اطلاق
صحیح او اور شکم درت تیلو به چار نالو تیلو به ششما دیدگری کبی لکن
طنبورده غالب اوله ناله ناظم بحر را نکه تفسیر ایلدی خواجه سلمان بیت
چرخ دو ناست پس کهن نیست نوای اندرو * کو صنی که بهر مانای ستای تو زند
طنبور * تیلور لفظنک معریدر السنه ثلثه ده شیوعی حسیه تفسیر قلندی
شکم سازنده فی الاصل فارسی او اوب ترکیده شیوعی حسیه ترجمه قلندی کبی
* ارمق نغمه ایله اولدی سرود و خنیا *

سرود * سینک و راه ممدوده نک صملری و دال ایله بمعنی غناء کمال بخندی بیت
باسرود و آه و ناله میرود اشکم چورود * پیش مستان محبت این بود رود و سرود
جمع الفرسده گویندی و سماع دیو تعریف اولمشدر * خنیا * خا * معجه
ممدوده نک کسری و نون ممدوده نک فتحیه بمعنی نغمه و سرود مذکور و گاهی
نون یا نه تقدیم او اور امیر خسرو در ترجیع شعر بر نغمه بیت نظیرا
علم تصور کن بنفس خود تمام * کونه محتاج سماع و صورت خنیا کر بود
* بکر مک ماندن هم اوله دیعکدر قالمق *

ماندن * میم ممدوده نک فتحیه ایکی معنایه مصدر در اول بمعنی مشابیه ثانی
قالمق بوا یکی معنایه متعدی دخی استعمال او نور بکر مک و قویق معناسنه
شیخ سعدی بیت عمر بر فست و آفتاب تموز * اندکی ماند و خواجه غزّره
هنوز * بوند * اولان ماند متعدی در زیر معناسی آفتاب تموز بر ف عمر دن
آز قودی دیعکدر کستان شارح لری نک ظن ایلدی کبی دکل بلکه بر محل دقیقدر
* مثلی مانند کیدر مثلاً در کویا *

مانند * میم ممدوده نک و نون اولی نک فتحلری و نون ثانیه نک سکونی و دال ایله
معنی مثل و نظیر شاعر در توحید بیت سبحان الله زهی خداوند * مثل و شبهه
و مانند * بویله و آنچه ناظم بحر برک مثلی مانند کبی دیو تهریری ملاحتدن خالی
دکلدر کویا کاف فارسیه ممدوده نک ضمی و یا تحیه ممدوده نک فتحیه مقام تمثیلده
ایراد ایدر ل مثلاً معناسنه همدخی او تو زنجی قطع نک بیت سابعنده کویا
سویلیچی دیو کلور ایکی معنایه میر نظمی بیت در چن بوده بلبل کویا هم چو من
بوده در غمت کویا * یاد اولسون اوله باشد نشود اولما زهم *

یاد * باء موحده ممدوده نک فتحی و دال ایله امر غایبدر اولسون معناسنه چونکه
امر غایبک فارسیده مخصوص صیغه سی بو قدر بلکه مضارع صیغه سی

اورده او اور نهایت قرینه ایله فرق او نور بعضی کره مضارع دالندن اول
برالف زیاده سیله امر غائب قیلار ل مثلاً کند مضارعدر امر غایبده کادیرل
ایشته بو قیاس اورده بود مضارعدر امر غایبی بو ایدرل کثرت استعمال حسیه
واوی حذف و محافظه الف ایچون باء موحده نک ضمی فتحیه به تبدیل ایدوب
یادیرل علی ماسبق فی الادوات البسیطة گاهی باد بود معناسنه ده استعمال
او نور شکم اون التخی قطع نک بیت سادسده کلان هر چه بادا باد کله سنده
اولدیغی کبی فرهنگ شعوریده اولسون معناسنه اولان باد لفظی ادات غنی
و ادات ترجی اولان باد لفظندن مرخدر دیو مسطوردر شاعر بیت چنین
بخت مرا خا کروب هر درگاه * زمانه ساخت که روی زمانه باد سیاه * بوندن
یشقه باد اون معنایه دخی کلور اول عناصر آر به دن هوانک اسیدر شکم
یادین دیو یکر می ایکیجی قطع نک بیت نامنده کلور ثانی بر خشته اسیدر که
ترویج اموره مؤکلدر و روز بادک تدبیری و مصالحی اکامته در ثالث هر ماه
شمسینک یکر می ایکیجی کونی اسیدر اول کونده مصالح خیره به سلوک
مناسبدر دیرل رابع بمعنی سخن خامس بمعنی کشیدن آه سادس بمعنی تندوتیز
سابع بمعنی مدح و ثنا ثامن نام کنج کیخسر و که خزینه سیه سندن بر خزینه در
تاسع بمعنی نخوت و کبر و خود بینی عاشر بمعنی نابود جوهری * باشد * فرق
یشیجی قطع نک بیت سادسده کلان باشند لفظندن مضارعدر فرهنگ
شعوریده باشد لفظی غنی و ترجی معناسنه دیو منقولدر * نشود * نفی حال
ونفی استقبالدر چونکه نون مفتوحه ادات نفیدر علی ماسبق فی الادوات
البسیطة شود مضارعدر شکم قرق یشیجی قطع نک بیت سادسده کلور
* ورنه بو خسه بلی آری عبادر آیا *

ورنه * بو خسه معناسنه عربیده و الادیرل اصلی ورنه شود ایدی شکم
والا اصلنده وان لم یکن اولدیغی کبی چونکه ورا ادات شرطدر نه هاء رسیده
ایله ادات نفیدر علی ماسبق تفصیله فی الادوات مفردا و مرکبا * آری * همزه
ممدوده نک فتحی و راه ممدوده نک کسریله جوایده مستعملدر بلی و اوت
معناسنه که عربیده نهم دیرل عرفی بیت اقبال و کرم میگزدار باب همرا * همت
نخور دیشتر آری و نغرا * لطیفه بر ظریفه خاتونک بولی لاعن قصد بر مرد
ظریف اوزر بته اصابت ایتد کده خاتون عین چشمه پا کست دیو ملاطفه منه
ظریف مذکور آری عشر افی عشر هست دیو مقابله المدی بو کلامده

آری لفظانده ابهام وار که یا اوت معناسنه یا خود ترکیده ظاهر معناسنه فا حفظ
 * آیا * همزه و یا تحتیه ممدود تنک فتح لری ایلله ادات تعجیدر عجا معناسنه
 محل استفهامده و استخبارده دخی استعمال اولور خواه حافظ بیت *
 آنانکه خاک را بنظر یکسا کنند * آیا بود که گوشه چشمی نما کنند * مجمع
 الفرسده بمعنی خورش یعنی اکل و شربه صالح اولان نسته معناسنه
 * روز کوندز بو کون امروز کین کون دیروز *

روز * راء ممدوده تنک ضمی وزای معجمه ایلله اوج معنایه در اول بمعنی یوم و نه از که
 ترکیده کون و کوندز دیرلانی بمعنی طالع و قوت بوا یکی معنایه ابو المعانی بیت
 گذشته روز عمر چون شب تار * چه بدر و زم که صبحم شام گشته * ثالث
 بمعنی آفتاب که عربیده شمس ترکیده اکا دخی کون و کونش دیرل حکیم
 فردوسی بیت سر ز کربخشی گاه مرا * درخشان کنی روز و ماه مرا
 ناظم نحر برک تفسیری معنای ثالثه دخی احتمالدر * مر و ز * همزه تنک
 کسری و میم سکونیه عربیده الیوم ترکیده بو کون معناسنه شاعر بیت که
 یامانیا بد فرستادش * که امروز باید بمادادش * اصلی این روز ایدی نون میمه
 قلب و یا تحتیه نخه فا حذف اولوب امروز دیدیلر امشب دخی بو تنک کیدر *
 دیروز دال ممدوده تنک کسریله دونکی کون معناسنه چونکه دی کسریله
 دون که عربیده امس کی مصرع دی هلالی بود امشب بدر و امروز آفتاب
 * شب کیچه بو کیچه امشب دخی یارین فردا *

شب * شین معجمه تنک فتحی و یا موحدده ایلله کیچه که عربیده لیل معناسنه چغتایده
 ناء فوقیه ایلله تون دیرل * امشب * بو کیچه معناسنه تصرفی امروز کی * فردا *
 فاک فتحی و رانک سکونی و دال ممدوده تنک فتحیه یارین که عربیده غد معناسنه
 بوندن بشقه و نصف ترکیبی دخی او اور بالکنر کلجی معناسنه در چونکه فرد
 معروف آیدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر ایکی معنایه شاعر بیت
 امروز و برودی و فردا هر چار یکی بود تو فردا و بتنه چاردن مراد عنا صبر
 ار بعددر * شسته یقائنشبه جامه دینور کرماه *

شسته * اوتوز بدنجی قطعه تنک بیت خاه مسنده کی شستن لفظندن اسم
 مفعولدر کرماه * کاف فارسیه تنک فتحی و رانک سکونی و میم ممدوده تنک فتحی
 و یا موحدده ایلله بمعنی جام و ایلجیه اصلی هاء رسمیه سر کرم آب ایدی اسی
 صومعناسنه ز بر کرم یکر می التنجی قطعه تنک بیت اخیریده کلور آب معروف

صومعناسنه در بعدد عامدن خاصه تنقله علامت ایچون برهه رسمیه کتورب
 کرماه دیدیلر جام فی الاصل عربیدر حمیدن مشتقدر مزید زاده بیت اسی
 صویه دی جیم * بی کشی در کریم * او کیزه دیرلر یتیم * داهیله اولو بلار ترکیده
 شیوعی حسبیله ترجمه قلندی اصلنده لسان مجیده جامه کدوخ دیرل ایدی
 * در لشدردخی خو یکرده و اراز را *

خو یکرده * یا تحتیه تنک سکونیه در لاش معناسنه در ز بر اخوی در دیواللی
 بدنجی قطعه تنک بیت خامسده کلور کرده یکر می بدنجی قطعه تنک بیت
 نامننده کلان کردن لفظندن اسم مفعولدر * ایرا * همزه ممدوده تنک کسری
 و راء ممدوده تنک فتحیه بمعنی ز بر اکیال اسماعیل بیت عفر ابنده شهوت
 مکن ایرانه سزا است * که ملک همه کش مطبخ شیطان بکند * ز بر * دخی
 فارسیدر لکن ترکیده چونکه معناسنه شیوعی حسبیله ترجمه قلندی
 * بشم یوک پنبه یوقی زم دخی یومشقدر *

بشم * پاء فارسیه تنک فتحی و شین معجمه تنک سکونی و میم ایلله بمعنی صوف لکن
 علی الاطلاق بشم و یوک لفظلری ذکر اولنسه فیون بیاعبسی مراددر فا حفظ
 شاعر بیت بشم شدن جامه به از بریان * لقمه اگر جرب نشد بس توان * پنبه
 پاء فارسیه تنک فتحی و نو تنک سکونی و یا موحدده تنک فتحی و هاء رسمیه ایلله بمعنی
 قطن مطلقا اما که عربیده ابتدا جوز قطن اجلد قده قطن جوز و دانه اوسنه
 محبوب و چکیدنی آیرلشنه مخلوج دیرل چغتایده ماه و غ دیرل * زم * نو تنک
 فتحی و رانک سکونی و میم ایلله یومش و ملایم معناسنه ابو المعانی بیت خودان
 جهان زم قن و طع درشتند * کر جور کنند عاشق محبت زده غم نیست *

* سنک طاش سخت قتی مرمره دیرل خار *
 سنک * سنک فتحی و نو تنک سکونی و کاف فارسیه ایلله طاش که عربیده
 حجر دیرل همدخی وزن معناسنه و تمکین و وقار معناسنه و تساوی و برابرلک
 معناسنه و محازا قدر و قیمت معناسنده کلور * سخت * سنک فتحی و خاء
 معجمه تنک سکونی و ناء مشات فوقیه ایلله قانی که مقابلی سست که جوق
 و کو شکدر شیخ نظامی بیت من عهد تو سخت سست میدنم * شکستن
 آن درست میدنم * بوندن بشقه درت معنایه دخی کلور اول بمعنی محکم که
 مقابلی زم ثانی بمعنی سنجیده یعنی موزون و منتخب ثالث بمعنی رزل و بخیل
 و لیم رابع بمعنی بسیار و کثیر * خارا * خاء معجمه و راء ممدوده تنک فتحیه

مره طاش معناسنه خواجد حافظیت سرکش مشو که چون شمع از
غیرت بسوزد * دلبر که در کف او مومست سنک خارا * بوندن بشقه
بر نوع موجودات فاش معناسنه که خاره دخی در

* ولدی آینده کلجی ورونده کیدیجی *

آینده * آیدن با خود قرق بشجی قطعه نك بیت ناسه عنده کلان آمدن
لغظندن اسم فاعل در ز برامستقبلا تی آید و آینده کلور لکن ثانیه کوره شاذ در
رونده * قرق برنجی قطعه نك بیت ثانی عشرنده کلان رفتن لغظندن
اسم فاعل در چونکه علی الشذوذ مستقبلا تی رود ورونده کلور

* رفت کندی کلور آید هم اقداس همیا *

رفت * رفتن مذ کوردن ماضیدر * آید * همزه نك مدیه قدس بق آتفا همیا
میک سکونیه پاداش کی اقداس معناسنه در لکن همیا ایله پاداشک فرقی
وارد که همپاده سیر و مشیده موافقت لازمه در چونکه هم معنی مع قدس بق
فی الادوات المركبة پای آتی دیو یکرمی بدنجی قطعه نك بیت رابعده کلور
فاما که پاداشده موافقت لازمه در کلدر مجرد در فاقه الویر فاحفظ

* فاعلان فعلان فعلان فعلان *

یعنی بوقطعه دخی قطعه اولی کی بحر رمل مثنی الاجزادندر لکن صدر
و ابتدایك اکثری سالم اقلی مخبون و عروضك بعضی و ضربك
قوسی اصلم و عروضك اکثری مخبونه و مخدوفه و حشوك جله سی
مخبوندر همان بواجلادن اولکی فاعلان سالم ایکنجی و اوچنجی
مخبون در دنجی عینك کسر یله مخبون و مخدوف یا خود عینك سکونیه
اصل ذکر اولندی * سؤال * بو تفاعیل اربعه بوقطعه اقتضاسنجه
بر مصرع عدد اول نور بویه اولجیه عروضی اولان جزوا خیره ایکی
تغییر که بری عینك کسر فی مقتضی خبن و حذوف در بری سکوتی
مقتضی صمد * پینارنده تنافی وار ایکن نه کونه جمع اولور * جواب * مراد
حالت واحده ده جمع اولور دیمک دکلدر بلکه ایکی در او اوقنسه جائز دیمکدر
اولیه اولجیه صورتده مصرع واحد در فاما که معناده ایکی مصرعدر
بلکه قطعه نك مصرععلری عددنجه بحسب الوزن مصرع اعتبار اولنسه
جائز در سؤال بو تقدیرجه بوقطعه بر ازیات الله برنک مصرععدن مرکب
اولی اقتضایدر بو طرز اوزر ایه قطعه استعمالی بوقدر * جواب * برقاج

وجهله ممکندر * اول * بو خصوص امور اعتبار به دندر چونکه بو تفاعیل
مصرعای هم فابعنده اولان مصرععه نظرله صدر مابعدی بحر
اعتبار اول نور همدخی هر بر مصرعك وزنی تصویر اعتبار اولور * ثانی
هر بر مصرعك بو تفاعیل یا صدری یا خود بحری اعتبار اول نور فافهم
ثالثا * عنوان قطعه اولان مصرععه تفاعیل مابعدی اولان مصرع
ایکجی بر بیت اعتبار اول نور حتی جمیع قطعه لره نظر اولنسه عنوان
قطعه ایله خانه قطعه بر بر لینه ارتباط کلی ایله مرتبطدر بویه اولجیه
تفاعیل مصرعنی ایراد الحق بیان وزن ایچوندر قطعه به اضلاع من حیث الجزئیة
تعلق بوقدر * سؤال * بر قطعه نك با خود بر قصیده نك عروضی علادن
کاهی حذفله کاهی صلیله و امثالیه نه کونه استعمال اولور نعم شاعر
زحافات بر قاجنی محذوفه استعمال اینسه جائز در اما علل زحافات کی دکلدر
جواب * عربی عروضی کی فارسی عروضی ضیق دکلدر فارسی عروضنده
زحافات بحر اسنه اجر اولنن علل قتی و افره در حتی ارباب عروض فارسی
زحاف ایله علل بدنی فرقی ایچوب علی العموم جمله سنه زحاف دیو تسیمه
ایندیلر شکم خواجه حافظ بحر رمل مثنی الاجزادن شواوچ بیت بر قطعه ده
کنور دیکه برینک عروضی مخبونه و مخدوفه و برینک عروضی مخبونه
و مقصوره و برینک عروضی صمد ازیات * بنده طالع خنوشم که
درین خط وفا * عشق آن لولی سهر مست خریدار مست * شربت
قند و کلاب از رخ یارم فرمود * زکس او که طیب دل بیمار مست * طبله
عطر کل و درج عنبر افشانش فیض یک شمه زبوی خویش عطشان مست
ایشته بو خواجه حافظ امثالی شعرای عظامک دیو انلرنده بو نك امثالی
ترتیلر قتی جو قدر لکن بو مقامده ایراداری اطنابدر * ثانییه زحاف * علم
عروضده جزو سالمه عارض اولان زیاده یا خود نقصانه در مجموعی
اوتور ایکی در اقتضا ایله یکی محذوفه بیان اولور انشاء الله تعالی * خبن
ایکجی سنا کتی حذفدر تفاعیل در دنده بولور که بولور در فاعلن
و فاعلان و مستفعلن و مفعولات ایکی اولکی الفی حذف اولنوب فاعلن و فاعلان
قالب و ثانیك سببی دوشوب مفعلن قالب مفاعله نقل اولنوب و رابعك
فامی دوشوب مفعولات قالدقه لامک ضمی ایله مفاعیل به نقل اولنوب بولور
مخبون دیو تسیمه اولور * صلی * فاعلان آخرنده کی سبب خفیف که تن حذف

اولنوب فاعلا قالوب بعده وتبدی قطع اولنوب یعنی الفی حذف اولوب ولایمی
 اسکان اواندوده فاعل قالوب عینک سکونیه فعلن وزنه نقل اولنوب
 ومفعولات آخرنده کی وتدمقروق که لاث دوشوب فعلن وزنه نقل اولنوب
 اصل تسمیه اولنور * صدر * مصراع اولک اول جزئه اطلاق اولند یعنی کبی
 مصراع اولک مجموعنه دخی اطلاق اولنور تنکیم مصراع ثانی به مجز دیو تسمیه
 اولند یعنی کبی بمقامده باقی مذکور اولان اصطلاحات که عروض و ضرب
 وابتدا وحشو وحذفدر قطعه اولینک تفاعلی شرحنده بیان اولندی فارجه
 * متواضع اوله نک قدرین ایدر حق اعلا *

متواضع * تفاعل بایندن اسم فاعل عری بدر انشارده دخی استعمالی شایعدر
 مصدری تواضع که ضدی کبر در صائب بیت بر تواضع های دشمن نکیه کردن
 ابله پست * پای بوس سبیل از پا افکند دیوارها * قدر * بمعنی شریف وعظمت
 کما سبق فی اوائل الدیاجه * حق * بمقامده جناب حضرت باری عز اسمعدر
 همدخی ضد باطل معناسنده مستعملدر یوایکی معناده عری بدر انشارده دخی
 شایعدر * اعلا * بیانی والافک احوالی دیاجه نک بیت تاسع عشر شرحنده
 یکدی نکه بمصراعک عنوان قطعه یه ارباطی ذوی الادرا که خفی دکلدر
 * قطعه زبیده رنگین ادا *

قطعه * وهمزه سنی قطعه اولانک عنوانی شرحنده یکدی * زبیده
 زبیدن لفظندن اسم فاعلدر قطعه ثانیه نک بیت اولنده بکن
 زینا معناسنه ذر * رنگین زیاده رنگلو واطیف معناسنه مقام
 مدحده آنکه نیجه نسنه لری توصیف ایدرر مثلاً باده رنگین وشت غر رنگین
 دیرل ابوطالب کلیم بیت کلیم افشان کن اول صفحه راواز خوی بخت
 که بر هر کاغدی نتوان نوشتن شعر رنگین را * زبیرانک گونه دیوقرق برنجی
 قطعه نک بیت خامسده کلور یا نهجه ساکنه نسبت انچوندر لون تاکید
 نسبتدر علی ماسبق فی الادوات البسیطة حاصل معنی یه حرف الفقه
 رنگین ادا اوو یا قشقلو بر قطعه یا خود قطعه در چو نکه بوقطعه میان
 نامده زبانزد والسنه ارباب طبعده مستعمل اولان انظار لری ترتیب عجیب
 واسلوب غریب اوزره مشتمله در ختی اولکی ایسات نجسه متعاقبه اکثری
 ادواتی بیان ایدر * پا که مراسا که تراشیر شما *

مر * ممیک وراه ممدوده نک فتحله بکا معناسنه عرییده لی دیرل کاهی بی

معناسنده کلور حضرت مولا نایت از بنستان نامر ایدرنده اند * در تقیرم
 مردوزن نالیده اند * وکاهی بنده یعنی عرییده فی معناسنی مفید اولور مصراع
 مراد لبست شتر وارهها بحجره تن * چونک که میم متکلم انچوندر کما سبق
 فی الادوات البسیطة را ادات مفعول وادات ظرفدر کما سبق فی الادوات المركبه
 ترا * تاه مشنات فوقیه نک ضمی وراه ممدود نک فتحله سکامه معناسنه شیخ نظامی
 بیت گفت بامن فرش باغ ترا * تادهم روشنی و باغ ترا * اصلی تورا ایدی بوکله نک
 کثرت استعمالی حسبیه و او مجمل خطدن دخی اسقاط اولنوب ترا دیدیلر
 شما * شین معجمه نک ضمی و میم ممدوده نک فتحله ضمیر جمع مخاطبدر عرییده
 انتم معناسنه خواجه حافظ بیت ای فروغ ماه حسن از روی
 رخشان شما * آب روی خوبی از چاه زنجدان شما *

بن من ویرما واکامرو را

من * ممیک فتحی و بنون ایله ضمیر نفس متکلم و حده عرییده نام معناسنه چغنایده
 ممیک کسر یله مین دیرل همدخی کوکل معناسنه و ترازوبک شاهنی کدی یکی دلک
 معناسنده کلور همدخی عرییده نونک تشدید یله بطمان معناسنه و قدرت
 جلواسی معناسنه و منت معناسنده کلور * ما * میم ممدوده نک فتحله ضمیر
 نفس متکلم مع الفیردر عرییده سخن معناسنه * مرورا * ممیک فتحی و رانک
 سبکونی و واولک فتحی و راه ممدوده ایله کام معناسنده در چونک که ورامعنا ی
 مزبور یاماده کافیدر مرزانددر شیخ عطار بیت هست سلطانی مسلم
 مرو سرا * نیست کسر از هره چون و چرا *
 * سن تو مرو که و بنشین او نور *

تو * تاه مشنات فوقیه نک ضمی و و او مجمل ایله ضمیر مفرد مخاطبدر عرییده انت
 معناسنه در ضرورت شعرده و او معر و فله یعنی اشباع ضم نالیه او فسنده
 جائزدر همایم تیریری بیت مکر سنکین دلست جان ندارد * هر آنکس که چو نو
 بنان ندارد * فاما که سعه کلامده اظهار و او ایله تواو ج معنابه در اول
 قیافه قیناعش سود اوزرنده منعقد اولانکه اکا عرییده زبیده و قسطا دیرل
 ثانی بمعنی ضعیف که قات ثبات بمعنی پرده و حجاب * مرو * میم حاضر در
 ز برامیم مفتوحه ادات نهیدر کما سبق فی الادوات البسیطة ر و امر حاضر در
 میضدری رفتن لفظی که اسم فاعلی قطعه ثانیه نک بیت عاشورنده یکدی
 بنشین امر حاضر در مصدری نشستن لفظبدر ماضی قطعه تاسعه نک بیت

را بعهده کلوز برامستقلاتی خلاف قیاس اوزره نونک و شین معجمه ممدوده نك
کسری و نون ثانیه نك فحمله نشیند و نشینده کلور اولنده کی باء موحده

صله در * از بروی کیدر ایستک کل یسا *

ار * ادات شرطدر کما سبق فی الادوات المركبة * بروی * رفتن لفظ شدن
مضارع مخاطب مفرد در علی ماسبق آفا * یسا * امر حاضر در تنکسم
اسم فاعلی قطعه ثانیه نك بیت عاشق شده کجدی بوا یکی کله نك اولرنده
اولان باء موحده صله در بویاد نصکره اوائل الفری باء نخبه یه قلب او نور
علی ماسبق فی الادوات البسیطة خواجه حافظ بیت یسا که قصیر
امل سخت و ست بنیاد ست * یسا ر باده صکه یسا عمر بر باد ست

* بویه چنین او یله چنان چون کی *

چنین * جیم فارسیه نك صمی و نون ممدوده نك کسری و نون ثانیه ایله بویه
و بونجیلین معناسنه اصلی چون این ایدی و او یله الف تخفیف حذف اولمشدر
خواجه سلمان بیت تاجهان بود چنین بود چنین خواهد بود * همه را عاقبت
کار همین خواهد بود * چنان * او یله و آنجیلین معناسنه اصلی چون آن ایدی
بنه بوندن دخی و او الف حذف اولندی لکن فی الجملة اشباع صمه ایله او نور
ابوالمعانی بیت چنان مستم چنان مستم چنان مست * نمیدانم ز خود نیستم
و کر هست * چون * جیم فارسیه نك صمی و او و محمول و نون ایله ادات
تشبیه در کی معناسنه خواجه حافظ بیت کر خلوت مارا شب از رخ بفروزی
چون صبح در آفاق جهان سمر بفرایم * اما چمک تخفیف می و او معروف ایله
چون لفظی نیمه دیمکدر کیف معناسنه چنان اید ادات تشبیه یا نکلغ لفظ بدر

* چیست ندر آن او یچون چرا *

چیست * نه در معناسنه خواجه حافظ بیت دوش از مسجد سوی میخانه آمد
پیرما * چیست یاران طریقت بعد ازین تدبیر ما * مر کیدر اصلی چه است ایدی
چه ادات استفهام در است ادات ربطدر علی ماسبق فی الادوات المركبة
بومر کیک کثرت اسمعالی حسه یله چه لفظ شدن هاء رسمیه حذف اولنوب
است الی دخی باء نخبه مدیه به ابدال اولنوب چیست اولندی چیست دخی
بویه در اکن چیست ایله ذوی العقولک غیر بدن سؤال اولور عریده ما کی
کیست ایله ذوی العقولدن عریده من کی علی ماسبق فی الادوات ایضا * آن
همزه ممدوده نك فحی و نون ایله عریده نك کی اسم اشارت بعید در هم دخی

جاذبه

جاذبه دایران که اسنان ایله تعبیر اولمخاز انجیق مشاهده ذوق ایله معلوم اولور
ایکی معنا حافظ بیت شاهدان نیست که موی میانی دارد * بنده طلعت آن
باش که آتی دارد * لکن ناظم بحر و تفسیرده او معناسنده شود دیو تعبیر
ایلیسه اوفق و احسن اولور دیو قرق النجی قطعه نك بیت جادی عشری
شرح خنده کلور * چرا * دخی مر کیدر عریده نك کوز چه ایله ادات تعلیل
اولان رادن تخفیف ایچون هاء رسمیه حذف اولندی

* دخی کیدر اوست اودر این بود *

کدام * کاف فارسیه نك صمی و ذال ممدوده نك فحی و نیم ایله جنس غائبدن
سوالدر قتی دیمک معناسنه ابوالمعانی بیت غمزه بلا کرشمه بلا چشم
بر بلاست عاشق کدام در دو بلار ادهد رضا * اوست * مر کیدر چونکه
او همزه ممدوده نك ضمیمه ضمیر متفصل غائبدر عریده هوز کیده دخی او چغنایده
اوشال و اوشول دیرز است ادات ربطدر الی تخفیف حذف اولندی * این
همزه ممدوده نك کسری و نون ایله اسم اشارت قریندر عریده هذا کی
کست دیمک کیدر او قنده کجا *

کست * چیست کی مر کیدر کن فرقی کیست ذوی العقولدن سؤال دیو آنفا
کجدی شیخ عمر خیام بیت ناکرده کاه در جهان کیست بکو * وانکس که کنه نکرد
چون زیست بکو کجا * کافک غمی و جیم ممدوده نك فحی ایله قنده معناسنه که
عریده بن کی مکاندن سؤالدر خواجه حافظ بیت صلاح کار کجا و من خراب
کجا بین تفاوت ره کز کجاست تا بکجا * هم دخی که معناسنه وجه معناسنه وی
یعنی چن معناسنه و هر جا معناسنه کلور چغنایده قنده برینه یاقان و قیداد بر لر

* نیمه چسان مثلی بسان ییل بدان *

چسان * جیم فارسیه نك وسین ممدوده نك فحلی و نون ایله نیمه معناسنه که
عریده کم خبریه کی * بسان * باء موحده نك وسین ممدوده نك فحلی و نون
ایلله بمعنی مثل و مانند خواجه حافظ بیت دل زافکار دخی افکار و من در کار خود
روز شب نالان و سرگردان بسان آسیا * ایدن * دانشن لفظ شدن امر حاضر در
تنکسم اسم فاعلی قطعه اولینک بیت نانشده کجدی اولنده کی باء موحده صله در
قطعه در تناقض هشت و حدث را بدان * و حدث موضوع و محمول و مکان
و حدث شرط و اضایفت جز و وکل * قوه و فعلست در آخر زمان

* بس بشور نیمه بسی و بسا *

بس * بام موحدہ نك فتحی وسین ایله یشور معناسنه که عرییده کافی دیرل
 شیخ سعدی بیت جو یکبار کفتی مکو باز بس * که چو حلوا یکبار خوردند بس
 همدخی نیجه که عرییده کیف معناسنه و بسیار که عرییده کثیر معناسنه ده
 کلور * بسی * بام موحدہ نك فتحی وسینك بین الفتح والکسر اماله سی و بام تحیه
 ساکنه ایله نیجه و جوق معناسنه که عرییده کم خبریه کی فردوسی بیت چه
 تا خوش بود روستی با کسی * که مایه ندر دزدانش بسی * بسا * بام موحدہ نك
 وسین مدوده نك فخریله اوج معناسنه بس کی محله کوره استعمال اولنور
 شاعر معنی نیجه بیت زهر بیرون پیسنیدی درویش همچنان باشد * بسا حلوائی
 صابونی که زهرش در میان باشد * همدخی مملکت فارسیه بر شهره بسا دیرل
 * دوشکون اولان عاشقه افتاده دی *

افتاده * قرق بشچی قطعه نك بیت نامنده کلان افتادن افطندن
 اسم مفعول در بویه اولجه لغتده مطلق دوشکون معناسنه در لکن
 عاشق مزبوره اعلام غایب دن اولشدز خواجیه حافظ بیت الایا ایها
 الساقی ادرکاسا وناولها * که عشق آسان نمود اول ولی افتاده مشکها
 * داخی کوکل قابو جیدر دل با *

دل با * وصف ترکیبدر چونکه دل کوکل دیوان بدیجی قطعه نك بیت ثالثه
 کلور رباقر قجی قطعه نك بیت ثالثه کلان ر بودن لفظندن امر حاضر
 یا خود اسم فاعل مخفدر زیرامستقبلاتی ریاند وریانده کلور ابو المعانی بیت
 چه باشد کر نماد در دلم اندیشه دیگر * بلای عشق اوارزد بدینا دل بادارم
 * دخت قره بکچیه پرواک دی *

دخت * دالك ضمی و خاء معجه نك سکونی و ناء فوقیه ایله دختر لفظندن
 مختصر در قر معناسنه که عرییده بنت دیرل افضل الدین کاشی
 بیت آبی که بروز کار بندد کی سخت * تو که پسرش نام نهی کاهی دخت
 پرواک * بام فارسیه نك فتحی و رانك سکونی و واء مدوده نك فتحی و کاف
 فارسیه ایله بکچی معناسنه که عرییده حارس دیرل ابو المعانی بیت
 برای دفع رقیبان از سر کوبت نکه بگردرت تاسخر شود پرواک
 * خادم اغادر دخی خواجیه سرا *

خواجیه سرا * خادم که سلاطین و وزرا و کارسرایارنده خدمت حرمه
 و محافظه مؤکل اوله لکن سلاطین آل عثمان ابد هم الله تعالی الی آخر الزمان

حضراتی حرم همایون خدمتده اولان محبوب زنجیره خادم اغادیو
 تعبیر لشد کلرندن ناظم تحریر دخی الناس علی سلوک ملوکهم مضموتی
 اجر ایدوب خادم اغادیو نفسیر ایلدی فله دره هاتنی بیت زخواجیه سرایان
 گروه دکر * بهر نك از ایشان شکوه دکر * اصلی ترکیب اضافی اوله رف
 هاء رسمیه اوزره همزه نك یا خود بام تحیه نك کسریله خواجیه سرا ایدی
 عظمی واکار خانه سنك اولوسی و استادی و خداوندی معناسنه بعده
 بومعناای عاقدن معنای مذکوره نقل اولجه علامت نقل همزه و یا حذف اولنوب
 فقط هاء رسمیه ایله خواجیه سرایا لیدی خواجیه استاد دیو قطعه نامنه نك
 بیت نامنده کلور * سرا * سنك و راء مدوده نك فخریله مطلق اوو خانه
 معناسنه ایدی بیوک اولسون بیوک اولما سون صکره مرور ایام و کرور اعوام ایله
 عظمی واکار خانه لنده غالب اولدی یونده بام تحیه ایله سرای دخی جازدر
 * زنکین اولان شخصه توانکر دینور *

توانکر * نونک سکونیه اسم فاعلدر معنی غنی چونکه توان تاء فوقیه نك ضمی
 و واء مدوده نك فتحی و نون ایله توانست لفظندن امر صیغه سی اوزره
 اسم مصدر در قوت و قدرت معناسنه غنادخی نوعا قوت و قدرتدر
 کر * ادات اسم فاعلدر علی ماسبق فی الادوات المركبة

* بهره نصیب اولدی دینجی کدا *

بهره * بام موحدہ نك فتحی و هانك سکونی و رانك فتحی و هاء رسمیه ایله بمعنی
 نصیب و حصه و اجرت لکن روزی لفظندن اعدر چونکه روزی رزقه
 مخصوصدر شاعر بیت آنکه خط آفرید و روزی سخت * بافضلیت
 همیدهد با بخت * کدا * کاف فارسیه ایله بمعنی سائل و فقیر ابو المعانی
 هزل کونه بیت کیر عریان مانده است در کوی تودر بوزه کر * زدر کون وزك
 وفر بهست کسته کدا * آخرنده بام تحیه ایله کدای دخی جازدر به ضیلر
 وصف ترکیبدر اووه کلیمجی معناسنه کانه سائل قیوقو کزوب سوال
 ایندی کیچون کدا ایله موسوم اولدی دیدیلر چونکه کد کاف عربیه بمعنی خانه
 آایدن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفدر بویه اولجه کاف کدا
 عربیه اولنور لکن شعوری مرحوم کاف فارسیه ده ایراد ایلدی فافهم
 * خانه درویش فقیرک اوی *

خانه درویش * هاء رسمیه اوزرنده همزه نك یا خود بام تحیه نك علی الوجهین

کسر به ترکیب اضایه در فیک اوی معاسنه از برا خانه هاء رسمیه ایله او
معناسنه که عریضه بیت دیرل وشعره دخی خانه دیرل بیت دید کیری کی
و شطرنج و زرد خدوللر بیت دخی هم خانه وهم بیت دیرل فرهنگ شعوریده
مسطور در که خانه آدمی میر لیدر چونکه خان هاء رسمیه سز مطلق او
معناسنه ایدی بعده عامدن خاصه نقل اولنجه علامت نقل هاء رسمیه زیاده
قلندی بو علامت نقل اولان هاء رسمیه مرکبات منقوله شایعه در امام فردان
منقوله از بولنور * درویش * بمعنی فقیر و محتاج اصلنده وصف از کیندر
قبویه دوشنجی معناسنه چونکه در قبو دیو قرق التنجی قطعه نك بیت
را بعنده کلوز ویش و او مدوده نك کسری و شین معجمه ایله افزاش که دوشمک
معناسنه اولان ویشیدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر

* اسکی حصیرانده کهن بور یا *
کهن * کافک ضمی وهانک فتحی ونون ایله اسکی که عریضه عتیق معناسنه

بونده کافک فتحی وهانک ضمی دخی جائز در حاصلی سخن لفظی کی بونده
ایکی لغت وارد در بهر حال کاف ایله هامیا ننده لفظا و خطا و او بو قدر
نوعی خوشانی بیت کهن شد قصه فرهاد و شرین * چو عبش رفته
و تفویم یارین * بور یا * باء موحد مدوده نك ضمی و رانک سکونی و باء تحیه
مدوده نك فتحی ایله بمعنی حصیر و حصیر ایند کیری ساز ابوطالب کلیم بیت
در دمنده های من بر هیچکس پوشیده نیست * میاید از تم مانند نقش
بور یا * نکته ناظم تحریرک بو مصراعده انده لفظی الحام و اتیان ایتمی
ما قبلنده کی مصراعده من حیث المانی دخی مرتبط اولسون ایچون زبرا
ساز لغت ترجمه ایدن اصحاب منظومات کی ساده لغت بیانیه قصر
ایندی همان بویکی مصراعک مضمونی فقیر اونده بولنان اسکی حصیر
اولدی ولله دره کانه محکمه ده بولنان دکنک ایله عین مثلنه نظیر ایلدی

* آشنجی به آتش پردی نك خوردنی *

آشیر * بمعنی طبباخ میر نظمی مشوی بدک ان آشیر یکی نوجوان
همیرفت آشی خورد نا کهان * بدید آمد آنجا کدای فضول * گرفتست
کشکول و کرده دخول * اصلنده وصف ترکیبدر چونکه آش همزه نك مدی
وشین معجمه ایله هر بر طعام مطبوخه شامل اسم جنددر بزباء فارسیه نك
ضمی ایله پختن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر نك اسم مفعولی

قرق در دنجی قطعه نك بیت سا بعنده کلوز مستقبلا تی پردو پر نده کلوز
بونده قیاس اولان باء فارسیه نك ضمیدر لکن مستقبلا نده علی الشذوذ
مفروح اولدی فاحفظ * خوردنی آخرنده کی باء تحیه نسبییه ایله بیکه
حاضر انش طعام که ترکیده اکامک دیرل حتی بو عصرده اسلامبول
اهالیسی طعام حاضر لئوب اولجه بیکه کتورک دیو خطاب و امر ایدرل
طعامی کتور دیرل بولنور ناظم نحر بردخی لسان عصر اوزره نك دیو
تفسیر ایلدی ولله دره میر نظمی بیت بر آورد خوردنی در پیش مهمان
بطبع خرم و یاروی خندان * فاما که باء تحیه نسبییه سر خاء معجمه مدوده نك
ضمی و رانک سکونیه خوردن لفظی مصدر در نك که اکل معناسنه در
نکتم ماضی متکلم وحده سی اون در دنجی قطعه نك بیت ثابتسند کلوز
بو تقدیر جبه ترکیده نك هم اسم طعام وهم مصدر در

* سیر طوق آج کر سنه و ناشتا *

سیر * سین مدوده نك بین الفتح و الکسر اماله می ورا ایله طوق که عریضه
شعبان دیرل و مجازا قائمش که عریضه ریان معناسنه کلوز نکم با آب
کشت سیرست دیرل صوابله ا کین فانیجیدر معناسنه چغنایده نوی دیرل
فاما که اماله سیر کسره صریحه ایله سیر صر مساق دیو بیکری التنجی
قطعه نك بیت ثابتسند کلوز بویکی معنایه ترتیب اوزره ابوالمعانی بیت
کر نباشی در جهان با شیر و شکر خورده سیر * روقناعت کن بیکچی
بایاز و نان و سیر کر سنه * کاف فارسیه نك ضمی و رانک کسری و سینک
سکونی و نونک فتحی وهاء رسمیه ایله آج عریضه جابع دیرل سکون را و کسر
سین ایله ده صحیح لغتدرینه بو معناده حتی آج کوز او به کر سنه چشم و کدا
چشم دیرل * ناشتا * نون مدوده نك فتحی و شین معجمه نك سکونی و تاء
فوقیه مدوده نك فتحیه هنوز سنه تناول ایتمش که آج قرننه دیرل
حاصلی بنه آج دیکدر کمال اسماعیل بیت محروم آن کر سنه که
برخوان پادشاه * عمری نشسته باشد و کوبند ناشتا

* نك ابو حلرا ایتمش افروشته هم *

افروشه * همزه نك فتحی و فانک سکونی وراء مدوده نك ضمی و شین معجمه نك
فتحی وهاء رسمیه ایله زیاده لطیف حلوا شاعر بیت بنالک مشربان دیکر
نباشد در جهان توشه * خوشا پالوده سکر خوشا حلوا ی افروشه * بونده

همزه نك مدی و فاك سكويه آفروشه و همزه نك حذفی و فاك ضمیه فروشه
دخی جا زدر بو تقدیرچه مدوده دن مقصوره مقصوره دن محذوفه تخفیف
اولمشدر فرهنگ شعوریده مسطوردر که صنعتی روغن ساده بی قیادوب
اوزرینه اینجه النمش اونی دوکوب آهسته آهسته قرشدره نا که دانه دانه اولنجه
اوزرینه شکر یا خود غسل مصفی دوکوب قرشدره بی نظیر سریع الهضم لطیف

حلوا اولور

* شله لب یا تفشیره در بقلوا *

شله * شین مجمه نك ضمی و لامك تشدید و تخفیف و هاء رسمیه ایله اسفاغ
امشالی سیره ایله مخلوط زبیه اولنور برما اینجه پلاودر که اکا ترکیده لپادیرل
شاعر بیت در میان پلاوهای شله خوب * زم دستست چون شاهد بازار
تنبيه بومعنا برده شله اغترده و فرهنگرده ضمه ضبط اولمشدر فاقما که
ناظم نحریر قلمچه تخفیفی ادعا ایدر فالعهده علیه نکتہ لفظ پادین اسلامبول
واطراف لایمی و باء فارسیه بی تفخیم ایدر لر برنم سنجلرده اولان مملکتلرده رقیق
ایدر لر فقیر عقل قصیر محه شویله فرقنی مناسب کوررمکه پادین صکره تفخیم
صورتنده الف یازیله رقیق صورتنده هاء رسمیه یازیله همان بواجلدن
ناظم نحریر اسلامبول روشنده کوچوب باء فارسیه دن صکره الف یازدی
بویله اولنجه مراخی اوزرینه تفخیم ایله اوقمقی انسب و افیدر بوند نصکره
فقط لامك تشدید ایله شله اوج معنایه دخی کلور اول معنی فرج که کس
معناسنه ثانی بمعنی موضع خس و خاشاک یعنی مزبله ثالث لته یعنی زناتک
حبض و قتلرنده استعمال ایلدکاری بزبانه لری فاماشین هججه مفتوحه اولنجه
لامك تخفیف ایله بمعنی قصاص و قود لامك تشدید ایله اوج معنایه در اول بمعنی
صنم ثانی بیت پرست ثالث بمعنی عدل یعنی بولندگی * تفشیره * تاء فوقیه نك
فتحی و فاك سکونی و شین مجمه نك و رانك فتحلری و هاء رسمیه ایله اطعمه دن
بقلوا معناسنه میر نظمی بیت خوان کونا کون کشیده یکسره * سکری
پالوده حلوا تفشیره * کوردیکمز محللرده بقلوا لفظنده و اود نصکره الف
یازمشدر هاء رسمیه یازلماش احتمالکه انکیچون ناظم نحریر الف قافیه بنده
ایران ایلدی همدخی محله کوره اعتبار اولنسه ده بعید دکلدر فافهم

* دکلر ایسک نصیح ایدرم بن سکا *

بومضراع کانه شاهی مر حومک یازدم انده بریت همایون
قوانک مضمونی ساده نفسیر در مفسری بومضراع

کرشوی

* کرشوی بند کنیم من ترا *

کر * ادات شرطدر کاسبق فی الادوات المركبة * شنوی * مضارع مفرد
مخاطبدر شکم امر حاضر ی قطعه اولینک بیت سادسنده یکدی فارجمع
الی شرحه بند نصیحت دیو اون بدیجی قطعه نك بیت سادسنده کلور کم
یکرمی بدیجی قطعه نك بیت ما مننده کلان کردن لفظندن فعل مضارع
منکلم وحده در ز را مستقبلاتی علی الشذوذ کافک ضمی ونونک فتحی و دال
ایله کند وکننده کلور من * بن * دیو بو قطعه نك بیت اولنده یکدی * ترا *

سکا دیو بیت مذکورده یکدی * * * * * مفعول مفعول فاعلن *

یعنی بو قطعه بحر سر یعدندر چونکه بحر سر یع بحسب اندازه مسدندر که
مفعولن مفعولن فاعلات مرتین لکن اصلی مستعملن مستعملن مفعولات
مرتین ایدی طی جمیع اجزاسنده بحسب الاستعمال واجب و لازم اولغله ارباب
عروض فرس دایره دخی هر بر جزو فی مزاحف اعتبار ایلدیلر بوند نصکره
عروض و صریحه طیک عروض ایله یاقوفی یا خود کشنی استعمال ایلدیلر بویله
اولنجه بو قطعه نك عروض و ضربنک جمعی مطوی و مکشوفدر الا
بیت خامسک عروضی مطویه و وقوفه در النادر کالمعدوم اولغله ناظم نحریر
بوتفاعیل مصراعنی مکشوفه کوردی تنبيه طی مستعملن مفعولات دن
در دنجی ساکنی حذفدر اول مستعملن ثانی مفعولات قالدقده اول مفعولن
ثانی فاعلات یه نقل اولنوب مطوی رسمیه اولنور کشف مفعولات دن ثانی
اسقاط ایدوب مفعولا قالدقده مفعولان وزنه نقل اولوب مکشوف رسمیه
اولنور وقف مفعولات آخرنده کی ثانی اسکان ایدوب موقوف رسمیه اولنور

* اهل مه زاله کورش دایما *

اهل * بمعنی صاحب * معارف * جمع معرفت علم ایله معرفتک فرقی
و تفصیلی دیباجه نك یکرمجی بنی شرحنده یکدی * دایم * معروف
بومقامده اهل معارفدر مراد ناظم نحریر ابدن اولغله علوم ادبیه
صاحبلری اوله یا خود اهل الله اوله یا خود هر بر معرفت صاحبلری اوله
* این قطعه بابکنه زباجون کل شاداب *

این * دیو بو قطعه شاداب بیت رابعنده یکدی * * * * * و همزه سی قطعه
اولی عنوانی شرحنده یکدی * * * * * بمعنی صاحب کاسبق فی الادوات البسیطة
نکتہ نونک ضمی و کافک سکونی و تاء فوقیه نك فتحی و هاء رسمیه ایله معنی نقطه

و بمعنی نشانه که بر مرق و امثالیه یز یوزنی بلمکه دیرل عربیده وجه و دلیل
معناسنه که جمعی نکات کلور فارسیده و عربیده دقیق و رمز لطیف معناسنه
دخی استعمال اولنورنکته بوقامده مراد بودر * ر * بمعنی من یعنی دن کاسبق
فی الادوات البسیطة با حروف تجمیدن و حروف معایندن و حروف مبادیدن
بک آنکه اسمیدر لکن بو مقامده مراد حروف مبادیدن اولندر علی ماسبق
فی شرح عنوان القطعة الاولى * چون * کبی دیو قطعه نالته نک بیت نالته
یکدی * کل * کاف فارسیده نک ضمی و لام ایله معروف عربیده ورد معناسنه
فاما که عجمده هر چیچکه کل دیرل کرک اغاجسده و کرک برده بتسون لکن
اگر قرینه دن مجرد مطلق کل ذکر اولنسه معروف ورد مراد اولنور شیخ
سعدی بیت بچه کار آیدت ز کل طبق * زکستان من بپرورنی * و اگر قرینه به
مقارن اولورسه مقتضای قرینه اولان شکوفه مراد اولور مثلاً کل نسرين
و کل خیری و کل لیون و کل بادم و کل شفتا و دیرل و علی هذا القیاس شاعر
بیت کل زتیق ولیکن ناشکفته * میان باسمین و لاله خفته * استعاره طریقیله
شراره آتسه و چراغده کل دیرل * شاداب * تروتازه دیو بوقطعه نک بیت
نالته کلور حاصل معنی تروتازه کل کبی حرف بادن نکته صاحبی بوقطعه
یاخود قطعه در یعنی بوقطعه ده سراپامد کور اولان جناس و طباق و مراعات
نظیر امثالی صنعتلر ایله کله و صوبه متعلق و مشابه معنیدار و نکته داب اولان
اشیا نک اسا میلدیر مثلاً بو مصراع آئیده نشینه ایله سیراید طباق و ازدر
وقیس علیه * تشنه صوصامش اولندر دخی سیراب *

تشنه * تاء مشات فوقیه نک فحی و شین معجمه نک سکونی و نونک فحی و هاء
رسمیه ایله بمعنی عطشان ابوتراب بیت ما خشک لبان تشنه دیدار شرابیم
چون کاسه کست نهی خانه خرابیم * استعاره طریقیله آرز و مند معناسنه ده
استعمال اولنور * سیراب * سبک بین القمع و الکسر اماله سی ایله بمعنی ریان
آدمی اولسون غیر یسی اولسون ابو المعانی بیت سیراب شاخ هر درخت بمجود
برک و بریس * از بهر توحید خدا ایستاده است در بوسه بان * معنای
ترکیبسی صوطونی دیمکدر چونکه سیر طوق دیو قطعه نالته نک بیت
عاشیرنده یکدی آب صودیو بوقطعه نک بیت خامسده کلور
* فرکند سبک یار دخی برسیل صونی سبک *

فرکند * فاک و کافک فحلی و رانک و نونک سکونلری و دال ایله سبک زور ایله

یازدیغی بر که جائجا صودخی طورده ش اوله فرغر و فرکن و فرکنی دخی دیرل
بعض فرهنگلر ده هنوز قازلمش خرق دیو مر ویدر شمس فحری در صفت اسب
بیت وقت سیرش چه سیخ و چه دریا * پیش کامش چه کوه و چه فرکند * کذا
فی فرهنگ جهانگیری اما تحفه الاحیاء مطلقا ر هکذر آب دیو مذکور
همدخی طول مدت ایله چور یوب دوکاش نسبه به فرکند دیرل * سبک
سبک کسریله مرکدر سیل صوبی معناسنه ابو المعانی بیت سبک اشک دیده
ام طوفان راه دل شده * کشته خراب ازدر دوغم آخر چو این شهر وجود
چونکه سبک سبک فحی و باء تحته نک سکونی و لام ایله فارسی ایله عربی میانشده
مشترکدر انجیق فرق شوقدر وار که کاهی اعجام سینی مکسور اوقورل
خصوصا آخر یته اب لاحق و انچه دائماً مکسور ایدرل آب صودیو آنفا یکدی
* شیره دی اوزم صوبه هم بکمره دوشاب *

شیره * شین معجمه مدوده نک کسری و رانک فحی و هاء رسمیه ایله اوزم صوبی که
تازه صقلمش اوله ترکستانده چار گوشه سفره به شیره دیرل * دوشاب دال مدوده نک
ضمی و شین معجمه مدوده نک فحی و باء موحده ایله مطلق بکمر معناسنه
عربیده دبس دیرل میرنظمی بیت برندان چوزاهدز یک جای زاده در اصلش
یکی بود دوشاب و باده * فائده عربیده دبس اولاخر ما انچون موضوع
ایدی صکره کیدرک اوزم بکمر یتنه ده اطلاق اولندی بعد
اوزم خرمایه غلبه ایدوب اسمن و هم استعمالن اخسایدی
* بال شهد دینور شربه شهدابه و شهداب *

شهد * شین معجمه نک فحی و هانک سکونی و دال ایله بال معناسنه حتی موی
آرلد قد نصکره شهد فائق دیرل عسل صنی معناسنه مثلاً شیخ سعدی
کاستان دیباچه سنده عضاره نابی بتریتش شهد فائق
کشته پیوردی * شهداب * بال شربی معناسنه چونکه معنای
ترکیبسی بال صوبی دیمکدر * شهدابه * آخونده هاء رسمیه نسبه ایله مثله
* کلزار و کلستان کلی چوق پردخی کلشن *

کلزار * لامک سکونیه کلی چوق بر و کل محلی هم دخی موسفیدن بر مقام
یاخود برلن آیدر شاعر ایکی معنایه بیت خروشان بلیلان در صحن کلزار
بوقت صبحدم برلن کلزار * کلستان * لامک کسری یاخود سکونیه بودخی
کلی چوق بر و کل مکانی شاعر بیت بهار آمد دل از آلام ریشت * کلستان

شد جهان هنگام عیش و شست * کاشن * نامک سکونیه بمعنی کاستن ابو المعانی
بیت با قناب قدح شاه زار کن * سابق شوق عارض جان ضیا کند کاشن
لکن بو پیشه کاشن مجازا عشرتگاه معناسنه اولسه ده جاز بولفظ لک هریری
مر کبدر چونکه کل بیانی بو قطعه نک عنوانی شرحیده یکدی
زار وستان هر رزی ادات اسم مکندر علی ماسبق فی الادوات المركبة
شن * شبن معجمه نک فتحی و نون ابله بمعنی ناز و جلوه چونکه کلک شکوفه ل میانه
طافت و ملاحتی حسبله محله و مکان * کاشن دیو تسمیه او اندی فاحفظ

* دی چاره مرغ ورتازه ایسه شاداب *

مرغ * میمک فتحی و رانک سکونی و غین معجمه ابله چار که آند قوشلر اولور همدخی
جای فرح فرام معناسنه ورنوع سبزه که قوشلرک ما کلی معناسنه ده کلور
فاما که میمک معجمه مرغ قوش دیو یکرمی التجی قطعه نک بیت سادسته کلور
شاداب دال مدوده نک فتحیه بمعنی روتازه حکیم فردوسی بیت تو کفتی همه دشت
سهراب بود * بسان یکی سر و شاداب بود * هم دخی صوا که آیدار معناسنه
و اعلام رجالدن دخی اولور معنای ترکیبی فرحناک صودیمکدر ز برشاد
شبن معجمه مدوده نک فتحی و دال ابله بمعنی مسرور و فرحناک آب صودیو
بو قطعه ده رفاج کره مذکور در * روتازه * دخی فارسیدر لکن انشالده شیوعله
بو مقامده تفسیر قلندی تریاش دیواللی برنجی قطعه نک بیت اولنده کلور تاز
معروفدر مجوبده و مویه ده و غیریده مستعملدر ابو المعانی بیت * خیال
تازه آن روی تازه در دلم تازه * شود با فکر وصل آن پری رو در دوغم تازه
* شهوار دینور پادشاه لائق اولانه *

شهوار * هالک سکونیه مر کبدر پادشاه لائق معناسنه چونکه شه پادشاه
معناسنه اولان شاه لفظندن مخففدر و ادات لیاقتدر علی ماسبق
فی الادوات المركبة ز رانتهرام بیت در آنجا تختها بنهاده بسیار * ران
برجایهای خوب و شهوار * پادشاه دخی فارسیدر لکن ترکیبده شیوعی حسبله
ترجمه دن جزو قلندی تمه شاه شبن معجمه مدوده نک فتحی و اطهارها ابله
یدی معنایه در اون اصل و صاحب معناسنه در حق پادشاهلر عزیز و اصل
وضه حب مملکت اولدقلری حسبله شاه تسمیه اولند یلر حکیم فردوسی بیت
اگر شاه را شاه بودی پدر * پسر بر نهاد مرا تاج سر * ثانی هر نسنه که حسن
و عظمه امثالده فاسق و اقراندن بهتر و برتر کتر اوله اکاشاه دیرلر

مثلا

مثلا بیتک اعلاسته شاهیت و ابو آتلویه شهسوار و قوشلرک جمله سندن
بولک بر قوش و اراکاشنا هر خ دیرلر ثالث شطرنج قطعه لرندن بر قطعه
رابع بمعنی فراخ و کشاده تنگم شاهراه ایشلک یول دیواللی برنجی قطعه نک
بیت سادسته کلور خامس بمعنی داماد سادس هندده مشهور برنوع جامه در
سابع هندده بر جانور اسمیدر بوییدی معناده الفک تخفیفله شه دخی جاز در علی
ماسبق فی قواعد المقدمه * پادشاه * پاء فارسیه مدوده ابله مر کبدر پاد ابله
شاهدین چونکه پاداسیان و باید و تخت معزالینه اولغله مناسبت ظاهره در
یونده شه کی الفک تخفیفله پادشه دخی جاز در بلکه الفک ابقاسی و هانک
الغاسبله پادشادخی جاز در شاعر بیت که من تا ترا دیدم ای جان من * نیم پادشا

بدل خویشن * لذت لوصو خوشاب ابو انجودر خوشاب *

خوشاب * شبن معجمه مدوده نک فتحیه لذت لوصو معناسنه همدخی اولو و یا قوت
و اعل و بونلرک امثالی نسنه له صفت واقع اولور مثلا در خوشاب دیرلر ابو
انجودیمک اولور حکیم اسدی بیت نه هر اهو انرابوی مشک ناب * نه ازهر
صند قدر خیر و خوشاب * اصلی ترکیب توصیفی اوله رق آب خوش ایدی خوب
صوم معناسنه بعد التقدیم سیاه چشم کی وصف ترکیبی قلنوب لذت لوصو و خوب
ضلولو معناسنه اولدی چونکه خوش خا معجمه مدوده نک ضمنی و شبن معجمه
ابله بمعنی خوب که کوزل ناصر خسرو بیت تو خچه یکی زکی ناخوب میر * دختر
کان تو همه خوب و شاب * آب صودیو بو قطعه ده رفاج کره مذکور در بو
معنای ترکیبی معنای اولک عینی و معنای ثانیک مناسیدر * در * دالک ضمنی
ورانک تخفیفی و تشدید ابله فارسیده اینجو معناسنه شایعدر لکن عربیده تشدید
لازمدر نکته بو مقامده است ترجمه سی اولان دالک کسر یله در او فتنه دخی
الو بر بو تقدیر چه ایهام خطیدن و ملاحظندن خالی اولسان فافهم

* جوی ارمغه دی آب روان یعنی آفرصو *

جوی * جیم مدوده نک ضمنی و یا تخفیه ابله ارمق که عربیده نهر چقاید سایی
دیرلر همدخی جوی ایسته دیواللی برنجی قطعه نک بیت سابعنده کلور آب
روان اسم بمعنی آفرصو که عربیده ماء جاری دیرلر چونکه آب صودیو قریبی
قطعه نک بیت اولنده کلور * روان * رانک و او مدوده نک فتحیه و نون ابله
رفتن لفظندن اسم فاعل یا خود صفت مشبهه در کیدیچی دیمکدر لکن
استعمالده صالنه رق کیدیچی معناسنه شایعدر صوده دخی صالنوب گفته

اولغه آب روان دیدلرهم دخی جاژور واهمناسنه و رایج معناسنه و همان
معناسنه ده کلوز بونلردن بشقه روان جان دیو او توز سرکری قطعه نك بیت
ثالثه کلور * تیره بولا نقدردخی حوضك دی پایاب *

تیره * ناه مشات فوقیه ممدوده نك کسری و رانك فتحی و هاء رسمیه ایله بولانق
معناسنه شاعر بیت روشن بدیده ام نشود روی این جهان * کین چشم تیرکی
بتواند نظر نکند * دخی ذاتنده قاره نسنهیه و صکره دن متغیر اولوب قاره ران
نسنهیه و قاره کو کجهیه و یاغ چقار دقاری آغچ که عرییده شفتین دیرل بوجلهیه
تیره دیرل فاما که هاء رسمیه سزاووزدرت معنایه کلور تکم تفصیلی بکرمی بدنجی
قطعه نك بیت ثانسی شرحنده کلور * پایاب * باء فارسیه و یا تحتیه ممدودتینك
فتخلری و باء موحده ایله مرکبدر بمعنی قعر الحوض چونکه پای بمعنی ابق دیو
بکرمی بدنجی قطعه نك بیت رابعنده کلور آب صومعناسنه در بومناسبت ایله
پیکار باغنه و مطلق صونهایتند و دینه ایاق ایرشن صویه دخی پایاب دیرل
بونلردن بشقه پایاب طاقت و قدرت معناسنه و پاینده و ثابت معناسنه و نهایت
و غایت معناسنه ده کلور * سرکشته باشی دوغمشه دی دوغمه که کشتن *

سرکشته * رانك سکونی ایله ترکیب اضافیدر اصلی کشته سرایدی تقدیم
و تأخیر انجی قی کلاب کی لفظده تخفیفی مفیددر بهر حال باشی دوغمش معناسنه
سز کردن کی خواجه جافظ بیت رهبری جو که در این بادیه هر سوی رهبست
مرد سرکشته چه داند که بجا بیدرفت * چونکه سر باش دیو بکرمی بدنجی
قطعه نك بیت اولنده کلور * کشته * کاف فارسیه نك فتحی و شین معجمه نك
سکونیله کشتن لفظندن اسم مفعولدر دوغمش معناسنه ز براکتین مصدردر
دوزان معناسنه همدخی ضمیر ورت و انقلاب معناسنه ده کلور شدکی لکن
کیفونت معناسنه اولاز * دریاده صویك دوغمش چورندسی کرداب *

کرداب * کاف فارسیه نك کسری و رانك سکونی و دال ممدوده ایله اصلنده
ترکیب وصفی قیلندن آب کردایدی مدوز و دکر می صومعناسنه بعدالتقدیم
والتأخیر سیاه چشم کی وصف ترکیبی قلنوب دکر ملو صومعناسنه اولدی
بعد معنای مذکورده غالب اولدیکه عرییده درددور دیرل میرنظمی بیت
چرکشتی اندرافته ده بکرداب * میرسزان بعدازین راهج آسیاب * چونکه کرد
دکر می دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بیت ثامننده کلور آب صو کا مر آنفا
* آتشده او حیوان که کز رادی سمندر *

سمندر * سینك و سینك فتخلری و تونك سکونی و دالک فتحی و رایله آتشده کز و
بر حیواندر شویله روایت اولتور که مزبور جانور قیون قدر اولور لونی الوان
اولور که بیاض و زمرد و سرخ و یشل و یشقی تویی اکبر و بدمال ایدرل
کیرلند کده آتشه براغوب چرکی یا نوب پاك و لطیف جدید کی او اور لامع بیت
آشمن زخم جگر سوز نعام اولسه نوله * دل آتشکده مد دوشسه سمندر
کل اولور بعض روایتده سمندر قوقنس قوشیدر که مزبور قوشك بیک سسنه
عمری او اور آخره ایرد کده اودون جمع ایدوب نفسندن آتش پیدا اولوب
اودونی باقر کندی بنار دخی یاز کل اولور صکره مرورایامه کلندن یاوروسی
حاصل او اور آتش یا قندوغنه مولا ناجامینك شو بیی شاهددر بیت شو سمندر
چو فروزا آتش باش یا آتش او خرم و خوش * بعض روایتده کلر قدر
بر جانور در ساعت بر اون ایله متلون اولور همدخی هندستانده بر ولایت
سمندر دیرل که انده بی نظیر عود اولور بویکی معناده بین الدال و الزاء
واوایله سمندر و بویکی لفظنده را بدله لام ایله سمندر و سمندر دخی
دیرل بویله اولجه بونده درت لغت وارد در تکم قوقنس لفظنده درت لغت
اولدینگی قوقنس و قوقنس و قوقنس و قوقنس دیرل

دیرلر * صوقوشندن قازه بط آورد که مرغاب *

بط * باء موحده نك فتحیه قاز معناسنه اصلنده عرییدر طانك تشدیدیه
لکن فارسیده تخفیفیه دخی شایعدر شاعر بیت در شکم باز که چندین
خطبت نکره جان نذر و و بطاست * قاز دخی فارسیدر ترکیده شیوعی
حسیله ترجمه قلندی اما فرهنك شعوریده بطایله قازی شویله فرق ایدر که
اهلبسته قاز و غاز دیرل دشتی سسنه بط دیرل لطیفی بیت باز سفید آفت
طاوس و قاز * چرخ و کز و بسته شود چشم باز * لکن ترکیده علی الاطلاق
اهلبسته و دشتی سسنه قاز دیرل مرغاب * ترکیب اضافیدر مطلق صوقوشی
معناسنه شو قدر که غینك کسره سی فتحیه و همزه مده به تبدیل او انوب
اوردك معناسنه منقول اولدی بونده باء نسبیله ایله مرغابی دخی دیرل
هاتنی بیت میاور باین صید که ترکاز * مرغابیا نم مینداز باز * چونکه مرغ
قوش دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بیت سادسنده کلور آب صو کا مر آنفا
* ماهی بالغك آدی شناور دخی بوز کج *

ماهی * میم ممدوده نك فتحی و هاء ممدوده نك کسریله عرییده سسنه

معناسنه هر نوغه شامل اسم جنس در شیخ عطار بیت آنکه بامر غ هوا
ماهی دهد * بند کارا دولت و شاهی دهد * شناور * شین معجه نك كسری
ونون بمدوده نك وواوك فتحلری ورا ايله بوز كچ كه عرییده سماع دیرلر
خواجه سلمان بیت بحر محیط همیش موج زده حباب وش قبة نیلی فلاك
گردن وشناوری * واو بدله بامو حده ايله شنار دخی بومعنايه در
* غوته صویه طالمق صورك طلقه سی خیراب *

غوته * غین معجمه بمدوده نك ضمی ونا مشات فوقیه نك فتحی وهاء رسمیه ايله
صویه طالمق كه عرییده غوص دیرلر ط ايله غوطه دخی جائز در بوايكي لفظده
غین معجمه نك فتحی وواوك سكونی دخی جائز در ابوا المعانی بیت در بحر
غش غوته خورد این دل محزون * باشد كه خدا ساحل مقصود نماید * خیراب
اصبلیده وصف ترکیبی اوله رق آب خیر ایدی قالقچی صومعناسنه چونكه آب
صوکامر خیر وصف ترکیبی اوله رق بکرمی سکر نجی قطع نك بیت سابعنده
کلور بعد طلقه معناسنه نقل اولجه علامت نقل وتخفیف ایچون تقدیم
وناخیر وزای معجمه بی مفتوحه وهمزه آنی حرف مدقلیدلر
* دارشکنه معناسنی سلیمانی دیمکدو *

دارشکنه * دال بمدوده نك فتحی ورائك كسری وشین معجمه نك كسری وكافك
ونونك فتحلری وهاء رسمیه ايله زهر اتوا عندن سلیمانی دید کلری نسنه در
لغت نادر ما ولفله فرهنگ شعور یده مذ کورد کلدر نكتم او آخر دیساجده
وعد بیور مشیدی چونكه زمانم زده فرهنگ لفظی غلبه ايله شعوری کتابنه
علم کی اولمشدر لکن تحفة المؤمنین ده دارشکنه سلیمانی دیو مذ کورد در
* فرار وکر یزنده جنوه ژبوه وسماب *

کر یزنده * کاف فارسیه نك وراء بمدوده نك كسری ليله اسم فاعلدر قاچچی
معناسنه عرییده فرار و فراره دیرلر صدری قر قچی قطع نك بیت نالسنه
کلان کر یخنن یاخود کر یزیدن لفظلری در ز برامستقلانی کر یز وکر یزنده
کلور نكتم امر صیغه سی اوزره اسم صدری بکرمی سکر نجی قطع نك بیت
خامسنه کلور یزنده * جیم بمدوده نك كسری وواوك فتحی وهاء رسمیه ايله
ترکیده سنبدك وعرییده زینق دید کلر یدر کذا فی فرهنگ شعوری بوجیه لفظی
تقدیر فارسی ایسنه ده ترکیده شیوعی حسیه ژبوه وسماب لفظلری بینه ترجمه
ولمشدر * ژبوه ژای فارسیه بمدوده نك كسری ليله وزن و معناده جیهو کییدر

سماب * ترکیب اضافی در اصلی آب سیم ایدی کوش صوبی معناسنه
جیهو معناسنه نقل اولجه علامت ایچون تقدیم وناخیر وتخفیف ایچون
میم مفتوحه وهمزه سی حرف مد قلندی بویه اولجه بونده حکیمانك
زیبق ايله کبریتی مزج ایدنجه کش یاخود التون اولور دید کلر بینه اشارت
وارد نكته فرار و فراره لفظلری ارباب کیمیا و اصحاب اکسیر
اصطلاحنده جیهو نك علمی اولوب وجیهو دخی فی نفس الامر فرار
وذ هاب ايله متصف اولمغه ناظم نحر یر قاچچی کر یزنده
بیور سه وزن ومعنايه خلل کلز ایکن ایهام حسن ایچون فراره کر یزنده دیو
تعبیر بیوردی فله دره مثنوی خذالفرار والطلقا * وشبثا شبه البرقا * فان
احسنه سحفا * ملکات الغرب والشرق * سئوال حکیمانك بوقولی راستیدر
وجود خارجیه واریددر جواب راست و صوابدر نكتم علم کیمیایی حکمت
طبیعه فرو عندن عدایتد کلری کی همدخی وجود خارجیه سی وارددر نكتم
قاروندن ونیجه ارباب معارفدن منقول ومشاهد اولدینی کی سئوال علم اولوب
وجود خارجیه اولیدی علوم سائره کی علی رؤس الازمان علماء کار گذاری
وحکماء معرفت شعاری اولوردی جواب حق جل وعلی حضرتلری فقط
کیمیایی دکل بلکه بحسب الظاهر شهرت وشیوعی خطر نك اولان علملر كه مثلا
علم جفر و علم حرف و علم سمیا کی علومك اصحابی كنتم واخفایه موفق قلوب
ختی اظهار سر کفر دیو اعتقاد ایددردی یعنی اجانب و بیگانکه دیمکدر
فلاجل ذلك ارباب لایکاد بوجددر رجه سنه رسیده اولدیلر سئوال بو علم کیمیا
نه جهندن سر اولدی جواب علم کیمیا هر طرفله سر دکلدر بلکه تقدیر
یعنی شمس و قمر حسیه سر اولدی والا که اطباء حذاق نیچه معاجن کیمویه
ترتیب و طائفه صاعقه بی نهایت اجزاء کیمویه ترکیب و اعمال ایلد کلری ظاهر در
سئوال جد و سببه تقدیر و وصول ممکن اولمازی جواب عزیزم امکاندن
بشق وجودی دخی محققدر لکن توفیق حقه محتاجدر سئوال مثلا عقرب
و علم الدین و عقاب و عبد یعنی کبریت و زرنج و نشادر وجیهو امتزاج ایدنجه
شمس و قمر حاصل اولوردیدیلر مع هذا مزج اولسنه حاصل اوله دکل مشابه
دخی اولامز بو تقدیر رجه کلاملری نیچه صواب اولور جواب عزیزم انسان
کافه حیوانه بلکه عامه کائناته نسبه نه کونه کامل الوجود ایسنه تقدیر
دخی بین المعادن کامل العباددر لکن شمس کامل حقیقی و قمر کامل اضافی در

ایشته بود تقدیرجه انسانه در اور روح انسانی به و روح حیوانی به وجسده
محتاج ایسه تقدیر دخی بو اوچک امثالنه محتاجدر لکن بونکرده روح انسانی
برینه فقط روح و روح حیوانی برینه نفس دیوتعبر اولور امدی عزیزم
حق تعالی خضر تلمی نه کونه روح انسانی به یستلونک عن الروح قل الروح
من امر ربی نص قطعه کنه و اخفا ایلدیکی کی بوروجی دخی برای حکمت
علیه مختم و مکتوم ایلدی حکما آنکچون بوروجده کاهی روح الذهب دیو
و کاهی حجر مکریم دیو تسبیحه و کافه کیمیا کرانه مطالب اعلی و مقصد
افعی ایلدیار سؤال علماء صوفیه و حکماء اشراقیه روح انسانیده
بحسب الطاقه البشریه چستجولور روح حیوانیه روح انسانی فرنده عظیم
تکاپور ایلدکاری کی بونده دخی بر بیان وافی و فرق شافی وارمیدر جواب
ایشته بو مقامک خلی فصول ثلثیه محتاجدر * فصل اول * جسد یاننده که
بو یابده جسد هم نامده سبعة سیاره و امثالی نسه لردن هر بریدر * فصل ثانی
نفس یاننده که بو خصوصده نفس ملوحات تسعة و انواع کبریت و اصناف
زربخ و اشباهی نسه لردن حاصل اولور * فصل ثالث * روح یاننده که
بو ماده ده روح اشياء سبعة ک برندن اولور ۱ زریق ۲ رصاص ۳ موی اطفال
۴ قشر بیضه ۵ دم یعنی قان ۶ مراره یعنی اود ۷ بول یعنی شاشی خلاصه
بویدیدن هر بری بشقه بشقه اکسیر اولور بری برینه ضم و اضافه به محتاج
اولور دیوشمس المعارفده نص و قطع ایلدی سؤال بو نفس و روحدن هر بری
تخصیصی نه کونه او اور ونه طریق ایله وجود پذیر اولور جواب مشهور
بو طقوز امور که ۱ حل ۲ عقد ۳ تصعید ۴ تکلیس ۵ تحلیل ۶ ترکیب ۷
ترطیب ۸ تنقیه ۹ طرح ایشته از جمله بو طقوز امور موقوف و محتاجدر
و بو طقوز امور ک اعمال و ترتیبی نیجه نیجه قرع و انبیک کی آلات و کونا کون طین
حکمت و نار خلقه کی اسبابه محتاجدر و جمله سی دخی اسرار مکتومه دندر
از جمله بر ماده سهله سنی سکایان ایدیم مثلا ترطیب دیو ملو حاک و امثالک
صوری احرار و امثالنه و اجساده واروا احد اسقا و اشرابه دیر ایشته بو مقوله
عملانه قدر دشوار الحصول و صعب الوصولدر فاعمل سؤال بو تفصیلاتک
اقتضای کیمیا و ارباش بو صورتده قلب حقایق لازم کلزمی قلب حقایق
ایسه داننده محال دگلی جواب عزیزم قلب حقایق محال دیمک معنای ممکن
واجب اولور واجب ممکن اولور دیمکدر بو خسته ممکن ممکن آخره منقلب

و مستحیل

و مستحیل او اور از جمله بسیط بسیط آخره منقلب اولور مثلاً و هو اکی و مرکب
مرکب آخره منقلب او اور مثلاً مملو به ساقط اولان حیوان کی ایشته
بو ایکی صورتده ماده بر باقیه در منقلب اولان فقط صورتدر کاهیجه او اور که
ماده و صورت ایکیسی معاً باقیلدر فاما که منقلب اولان بابو که کیف کیفه
اولور مثلاً سود یوغورت و پیر یاغ اولدوغی کی و نحو ذلک یا خود حال حاله
او اور مثلاً صوبوز اولدوغی کی فاما که ماده و صورتیه انقلاب مسئله سی
اعاده المعدومک جواز و عدم جواز بنه منوطدر چونکه تجویز ایده نه کوره
جائز ایتیه نه کوره جائز دکلدر امدی عزیزم بو تفصیل معلوم اولدیسسه
اجساد سبعة مذکوره ک برینه انقلابی بسیطک بسیطه آخره انقلابی
قبیلندن دکلدر چونکه موالید ثلثک بریدر انجق بابو که مرکب مرکب آخره
فقط صورتیه انقلابی قبیلندن اوله ایشته بو صورتده اگر کیفه انقلاب ایدرسه
اصلنه رجوع ایتز و اگر حاله انقلاب ایدرسه بر سبب جزئیه اصلنه عودت
ایدر یا خود ضمیل اولور فافهم سؤال اجساد سبعة و امثالی بالمشاهده
بر برینه اضداد و قسیمات اولدوغنه فقط کیفه یا خود حاله انقلاب ایدر دیمک
منافی دگلی جواب جائز که اجساد سبعة و امثالی نوع واحدندن اوله چونکه
معدن اذاخلی و طبعه شخص کامل و تام العیار اولمغه طالب و مرکز حقیقیشی
اولان کالنه و تمامه راغب ایکن هر برینه اتصال موانع و انتفاء شرائطه
ملا بسه سیه کالنی احرار ایده مبوب بر درجه سافله ده استقرار ایله کی حدید
و کی نحاس و کی رصاص و کی آنک حجر و امثالی اسمرا ایله مسمی اولدیلر
ایمدی عزیزم کورمز میسن که اوزم اوله قورق ثانیاً فریک ثالثاً غنبر ایدم
غصیر خامساد بس سادسا اقط اولدیی کی زبر اوزم اجتماع شرایط و ارتفاع
موانع برله احرار کال ایدرسه اقط اولور و اگر که ناقص او اور سه مقامنه کوره
بر اسمله مسمی اولور کاسبق سؤال ارضک هر بقعه سنک بر خاصه سی واردر
بو تقدیرجه هر بقعه سی بر معدن اقتضای سیه سی عقله امس و مشاهده اقرب
دگلی جواب کورمز میسن که جاموس و جل و بقر و غنم فصول و خواصله
بر برندن منفصل و ممتاز انواع و اضداد ایکن جمله سندن حاصل اولان سو ذنوع
واحد و سو ذن حاصل اولان پیر و یوغورت هر بری بر نوع واحد دیو
معدوددر خج کامل العیار اولان سمن نوع واحددر شکم بونی مؤید اصحاب
اکسیر و آرباب کیمیا طهر الفضة الجذماء ثم کلها حلال دیو طایله برینه امر

وترغیب ایندیله رشتکم بومضمون شمس المعارفدن دخی فهم اولنور چونکه عزیزم
فضه جذمان مراد از جمله رصاص دیسک اگر انتفاء شرائط و اجتماع و مانع
اولسه ایدی کامل اضافی اولان فضه اولاجق ایمش بلکه کامل حقیقی اولان
ابرینخالص اولاجق ایمش لکن بدن انسانه امراض مزمنه دن علت جزام
اولویده کانه دائره انسانیتدن اخراج ایندیکی کبی رصاصه دخی بر علت مزمنه
عارضه اولمغله کرک کامل اضافی و کرک کامل حقیقی درجه سنه رسیده اولمادش
سؤال رصاصه بوعلت ندر جواب بدن انسانده جذام عصمت الله تعالی
اگر علت واحده دیوموده ایسه ده فاما که جهت وحدتله مضبوط اولان
علل متعدده اجتماعدن عبارت اولدوغی کبی ایشته بور رصاصه دخی اجتماع
علل شتادن عبارت علت جزام کبی بر علت وارد چونکه بور رصاصه فهم
قاصرانه مزه کوره بدی علت وارد که فضه ده بوقدر ۱ لیت ۲ سرعت
ذوبان ۳ وسخ ۴ حریت ۵ زرق ۶ سورت ۷ خشکسه خلاصه کلام
ایشته بو بدی علت رصاصدن کیدنجه یکا دی کون فضه لکن عزیزم بوقدر
بحث همان روح انسانی بحثی کبی بر معنی در بر علیه شفا بوقدر اجماع
عقلایه لازم اولان بومقوله امر مشکی الشی بالشی یذکر مضمونی بوقدر
بحثیه استغنا ایدوب عملنه اشتغال ایله خسر الدنیا والاخرة

مصدقانه مظهر اولیه لر تفتن فتح الله علیک
* کوز یاشنه دی اشک و سرشک اغله کریه *

اشک * همزه نک فقی و شین مجمه نک سکونی و کاف ایله کوز یاشی که عربیده
دمع و هر یاشه و قطره به دخی دیرلر شیخ عطار بیت چنان شد ظلم در ایام او کم
که اشکی در میان بحر قلمزم * بویتده مطلقا قطره معناسنه در همدخی دولت
اشکانیایده اول پادشاهک اسمی اشک ایدی جعنده اشکان نسبیتده اشکانی
و آنک جعنده اشکانیان دیدیلر علی ماسبق فی قواعد المقدمه چونکه سلطان
انبیا علیه افضل التحایا بعثتدن اول معلوم اولان دول عجم درت طاشقه در
بری پیش دادیان و بری یکانیان و بری دخی ساسانیان و بری اشکانیان دیو
بعض کتب توار یخده مشر و حدر لکن کاتب چلبی مرحوم تاریخ تقویم نام
کتابنده زمان سعادتدن اقدام اولان دواتی یکریمی بشه اخراج و حصر
ایلدی فاحفظ * سرشک شینک و رانک کسر لری و شین مجمه نک سکونی
و کاف فارسیه ایله اشک کبی کوز یاشی معناسنه و مطلق یاش و قطره معناسنه

دخی کلور همدخی سرشک شراره آتش و خرده آتش معناسنه و کل سرخ
معناسنه و برقریزی شکوفه لی اغاج معناسنه ده کلور شمس فخری قطعه
پادشاهان شرم دست توار رخ * سیاه آمدست و بر بخت سرشک * نیش
ره بسوی بحر گفت * زان همی باردش ز دیده سرشک زانکه کوزه بدیش
از قبضت * اعل رستی بجای کل ز سرشک * اول مطلق یاش و قطره معناسنه
ثانی معنی دمع ثالث قرمزی شکوفه او اغاج معناسنه تکمله فرهنگ شعوریده
اشک کاف عربیله سرشک کاف فارسیله مضبوطدر فاحفظ * کریمه کاف
فارسیه نک کسری و رانک سکونی و یاه تحتیه نک فقی و هاء رسمیه ایله اسم مصدر
معنی بکاء ابوالمعانی بیت نوحه و کریمه دما دم من * کشته اند آسمان بیرار
* کریان دیمک اغلا یحیدر قائلو صو خوناب *

کریان * کاف فارسیه نک کسریله کریستن امر حاضرینک آخرینه الف
ونون الحاقیه اسم فاعل یا خود صفت مشبهه درز برامستقبلاتی کرید
و کسرینده و کری کلور میر نظمی بیت زدست اختیارم چشم
کریان * عنایش می ستان نیست درمان * بعض فرهنگده فدا و قربان
معناسنه ده مرویدر * خوناب * اصلنده و اعطافله خون و آب ایدی قان
دخی صومعناسنه چونکه خون قان دیو او توننجی قطعه نک بیت
سابعنده کلور آب صومعناسنه کما سبق بعده وصف ترکیبی اولی ایچون و او
حذف اولوب تخفیف ایچون دخی نونی مفتوحه و همزه بی حرف مدقیلوب
قائلو صومعناسنی مفید اولدی میر نظمی بیت شده خوناب اشک دیده
از غم * که سوزدا آتش صبرت جگر هم * خوناب اکثری کوز یاشنه مسنه لدر

* مفعول مفاعیل مفاعیل فعوان *

یعنی بو قطعه بحر هزج بمن الاجز اندر لکن صدری و ابتداسی اخب
و عروضی و ضروبی محذوف و حشوری مکشوف و در تنبیه اخب مفاعیلان اولندن
همی و آخرندن نونی حذف ایدوب فاعیل قالدقده مفعول به نقل اولوب
اخب دیو تسمیه او انور کف جز و سباعینک آخرنده کی سبب خفیفک ساکنی
اسقاط اتمکدر که مفاعیلن و فاعلاتن نونلری دوشورب مفاعیل و فاعیلان
قالدقده مکشوف دیو تسمیه او انور باقی اصطلاح را ماسبقدن معلوم در

* بکرز او نقوشه بوجهانکمر اوله برآب *

یعنی بودنیا صرا و زرنده اولان نقوشه بکرز چونکه * نقوش * جمع نقشدر

جهان * معنی دنیا تکم بکرمی ابکنجی قطعه نك نیت ثالثه جهان کینی
دیو کلور * بر * ادات استعلاء در کاسبق فی الادوات المركبة * آب * معروف

* قطعه چون مهر و مه برتوفزای این کتاب *

قطعه * و همزه سی قطعه اولینک عنوانی شرحنده یکدی * چون
کبی دیو قطعه ثالثه نك نیت ثالثه کجدی * مهر * کنش دیو * ماه
آی دیو قطعه نك نیت اولنده کلور مه اندن مخفقد * برتوفزای * وصف
ترکیبیدرز را برتوشعاح دیو اوتوزالتنجی قطعه نك نیت رابعه
کلور فزای فائک کسری وزای ممدوده نك فتنی و بآء تحته ایله فزودن لفظندن
امر یا خود اسم فاعل مخفقد * چونکه مستقبلانی فزاید و فزایند * کلور
بولفظ و امثالی مثلاً جانفزای و فرخفزای کبی فتح فاء ایله مشهور در
لکن ارباب لغت مکسوره ده اتیان ایلدیلر * این * بودیو قطعه ثالثه نك
نیت رابعه یکدی * کتاب * معروف حاصل معنایه حرف باده بو کتبه شعاع
ارتجیحی کون و آی کبی بر قطعه یا خود قطعه در چونکه بو قطعه ده مراعات
نظیر و طباق و امثالی صنعترا ایله اکثری مذکور و مترجم اولان شعاع
وصفوت صاحبی و آنک اضدادی نسنه در فاحفظ

* آسمان کو کدر کنش خورشید و مهر و آفتاب *

آسمان * همزه نك مد یله کول که عربیده سما و فلک دیرل کال پاشازاده بونده
تصرف خاص ایدوب بیورر که آسمان و صف ترکیبیدر دکر منه بکره یجی
معناسنه بعده تعل ایله یا خود غلبه ایله کو که اسم فاعل مشدر انتهی چونکه
آس دکر من دیو بو قطعه نك نیت ثانی شرحنده کلور مان قطعه ثانیه نك
نیت خامسده یکن ماندن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفقد همسخی
شهور فارسیه نك بکرمی بدنجی کونته آسمان دیرل بوا یکی معنایه مسعود
سعد سلمان نیت آسمان روزای چوما آسمان * باده نوش و داردل را
شادمان * و اول کونه موکل فرشته به دخی آسمان دیرل * خورشید * خاء معجه نك
ضمی و و او مجهوله و شین معجه ممدوده نك کسری و دال ایله کنش معناسنه
لفظ مرکبدر چونکه خورشید دیو بکرمی برنجی قطعه نك نیت ثالثه
کلور شید کنش دیو اوتوزالتنجی قطعه نك نیت رابعه کلور بوا یکی
لفظده خایک ضمیمه و شینک کسریله اکتفا ایدوب خوردن و اوی و شید دن
بآء تحته بی حذف ایدوب خورشید دخی جاردر حاصلی بونده علی الانفراد

و علی

و علی الاجتماع سکز لغت واردر ۱ خور ۲ خر ۳ شید ۴ شد ۵
خورشید ۶ خورشید ۷ خورشید ۸ خورشید * مهر * مملک کسری
و هانک سکونی و رالیله بودخی کنش معناسنه در همدخی هر سال شمسیدن
بدنجی آیک آیدر که نیر اعظم برج میرانده اولدینجی مدندر و هر شهر
شمسینک اونالتنجی کونی اسمیدر و دخی روز مزبوره موکل فوشته نك اسمیدر
و شفقت و محبت معناسنه ده کلور مؤید الفضلاده مهر بمعنی سنک سرخ دیو
مرویدر و بعضی فرهنگرده استرنک معناسنه منقولدر * آفتاب * همزه
ممدوده نك فحیهله بودخی کنش معناسنه مر حوم کال پاشازاده
بونده دخی تصرف خاص ایدوب بیورر که آفتاب و صف ترکیبیدر
صوقزدر یجی معناسنه چونکه آف اصلنده آب ایدی بآء موحده فایه
ابدال اولمشدر * ناب * تاء فوقیده ممدوده نك فتنی و بآء موحده ایله تاییدن
لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفقد بعده کنشه خاص
اولمشدر شیخ سعدی نیت عمر برفست آفتاب تموز * اندکی ماند
خواجسته غره هنوز * فائده عربیده کنشک اون اوج اسمی واردر که
نظم لالک شواوچ یتمندن فهم اولنور نیت غوره و بوجی و بوج و جاریه
و شمس و بوج * کون یوز یجی کس سبوح نجم و قریلدز و آی * دیگر نیت
صبح و جونا و دکا و جونه هم صقه مانه کون * آی هم کوندز مهان یور ضیا
و یرمک مزون * دیگر نیت کون بوات شق مخفف کورتون قتی خر
باقی * عین و غین فاء وقاف و کاف و لام و فیم و نون

* یلدز اختر ماه آی آید نلقیدر ماهتاب *

اختر * همزه نك فتنی و خاء معجمه نك سکونی و تاء فوقیده نك فتنی و رالیله یلدز که
ستاره دخی دیرل شمس فخری نیت ملک دین رابقدرت کرکر * کشت مسعود
عاقبت اختر * همدخی یخت و طالع نيك معناسنه و لم که بیراق معناسنه
و مراد مسعود معناسنه ده کلور * ماه * میم ممدوده نك فتنی و اظهارها ایه آی که
عربیده قروهم نیر اصغر دیرل که دوزاننده نوری بوقدر بلکه شمسدن استفاده
ایدر حاصلی سبعة سیاره نك بریدر همدخی سنه نك اون ایکی بولکده بر بولیکدر
عربیده اکاشهر دیرل بودخی ایکی نوعدر بری شهر شمسیدر بری شهر قریدر
ایکسسی دخی حالا بلاد اسلامیه ده متداولدر که سنه قریه و سنه شمسیه در
سنه قریه اوجوزا الی ش کوندز و آیلری محرم و صفر و غیر ذلک سنه شمسیه

او چيز انش بش كوندروايلر ينك اسمي يونان لسانده مارت ونيسان
 وباقيلى معلوم وفرس لسانده فروردين وارديشت وباقيلى معلوم
 شهر وفرمسانده حسن غزنوى بيت كردم سال وماه را ادوار * شهر را سال
 را دوماه را ماه * بو بيت بي نقطه واقع اولشد بر بونردن بشقه هر ماه شمسيت
 اون ايكنجي كونسك اسمند ده همدخى اكاوكل فرشته نك اسمند ماه ديرل
 ماهتاب * تركيب ضايفدراصلى تاب ماه ايدى بحق تقديم وتأخير كلاب كى
 لفظه تخفيف فاده ايلدى * ماه * آى ديو آنجا كچدى * تاب * تاء فوقيه نك
 فتحياه بمعنى شعاع رفروغ ديو بوقطعه نك بيت رايعي شرحنده كلور نك
 نابد اريارق ديو بكرمى درديجي قطعه نك بيت اوآنده كلور همدخى استعاره
 طريقه روى دلبه ماهتاب ديرل شاعر بيت آن قدس روى ماهتابش * باجو
 خورشيد كشته پرتابش * اريارق بيدار از غم ش غنوده اويقو خواب *
 بيدار * باء موحده ممدوده نك كسرى ودال ممدوده نك فتحى ورايله وياثق
 معناسنه عربيده يقطان وچغنايده اويقاغ ديرل صائب بيت تاكى غبار هستي
 موهوم چون حباب * صائب حباب ديدنه بيدار من شود * همدخى آگاه ومنتبه
 معناسنه كلور * غنوده * غين مجمه نك ونون ممدوده نك ضملى ودالك
 فتحى وهاء رسيده ايله امر غمق يعنى اويقويه هنوز وارمش عربيده سنه ونعاس
 ديرل * خواب * خاء مجمه نك بين الفتح والضم اماله سى وواو علامت والف
 وباء موحده ايله بمعنى نوم همدخى روباكه واقعه معناسنه ده كلور ابكى معناه
 حضرت مولا نايت سرفواد و خواب بردش خواب ديد * كامدش از حق
 نداجاش شنيد * وكاهى خوابيدن لفظندن امر حاضر دخی او اور
 * او بومش خوابيده دونكى كچه دوش ودوشده خواب *

خوابيده * او بومش معناسنه اسم مفعول در مصدرى خاء مجمه نك بين الفتح
 والضم اماله سى وواو علامت والف وباء موحده ممدوده نك كسرى له خوابيدن
 لفظه در * دوش * دال ممدوده نك غمى وشين مجمه ايله دونكى كچه معناسنه
 عربيده بارحه ولبه الامس كى بونردن بشقه او موز معناسنه ده كلور عربيده
 منك كى همدخى دوشيدن لفظندن امر حاضرده او نور * خراب * دوش
 معناسنه عربيده رويانك كى كاسبق آنجا

* هيت وحشت شكوه علايمك والايمش *
 شكوه * شين مجمه نك وكاف ممدوده نك ضملى واطهارها ايله بمعنى هيت

وحشت ووقار وعتانت وزيبايى وتناسب خواجه سلمان بيت باشكوه كوه
 حكمت ابر كر يان بر جبال * باوجود جود دست برق خندان در سحاب * همدخى
 شكوهيدن لفظندن امر او اور وقرية صغيره ده شكوه ديرل * والا * واو ولام
 ممدوده نك فتحليه بمعنى اعلى وبلند قدر وبحسب المرتبه برزكو استناد
 منوجهرى بيت از كرم ونعمت والاى او * كس نشيند از ابها الاى او
 همدخى اينجه ابريشمدن طوقمش بر لطيف نسنه در كه واله دخی ديرل

* جاه منصبدر مرادينه بر ندر كامباب *

جاه * جسيم ممدوده نك فتحى واطهارها ايله بمعنى منصب ودولت وعزت
 واقبال ورتبه وقدر عالى عربيده وفارسيده مستعلا در * كامباب * سكون ميم ايله
 وصف تركيدر چونكه كام مراد بوقرق درديجي قطعه نك بيت خامسند كلور
 ياب اللى بدنجى قطعه نك بيت حادى عشرنده كلان يافتن لفظندن امر يا خود
 اسم فاعل مخففدر ابو المعانى بيت سعى ميكردم كه باشم كامباب * ليك از وصلت
 بكشتم كامباب * تاب طاقت پنج بوكلوم در مطولاش قدر دخی *

تاب * تاء فوقيه ممدوده نك فتحى وباء موحده ايله بمعنى طاقت شكتم ناب وتوان
 ديرل طاقت وقدرت معناسنه شاعر بيت سپهر باتو بهنكام كين ندارت تاب
 محبط باتو روز سخا نكيردپاي * بونردن بشقه اون ابكى معناه دخی كلور اول
 بمعنى حرارت ثانى بمعنى ضبا وفروغ ثالث بمعنى رنج واضطراب رابع بمعنى
 پنج يعنى طولاشق شكتم پنج تاب ديرل خامس بمعنى درد وحنيت سادس بمعنى درد
 عالم سابع شورش ثامن بمعنى خشم وغضب تاسع بمعنى خوف وهراس عاشر
 بمعنى كرديدن يعنى دوندر مك شكتم روگردان مقامنده روتاب ديرل حادى
 عشر بمعنى تافتن يعنى بوكك ثانى عشر بمعنى التماع بواوج معناسنه اسم
 مصدر در امر ووصف تركيبى دخی او اور ماهتاب وعالمتاب وموتاب كى پنج
 باء فارسيله ممدوده نك كسرى وجيم فارسيله ايله بوكلم وطولاشق ونور قاج
 معناسنه شاعر بيت اى بسا كز آتش سوداى آن مشكين رسن * درد
 يجا پنج دل زين آبكون چنبر گذشت * همدخى پيچيدن لفظندن امر او اور
 * اصطلاح اولمش دينور فكر وتلاشه پنج تاب *

پنج تاب * بو ينيك مصراع اوآنده كچن ابكى لفظندن مر كيدر فكر
 وتلاش معناسنه اصطلاح در وجهى ماسقندن ظاهر در

فاش ظاهر در خبر معناسى پيغام وپيام *

فاش * ناء ممدوده نك فتي وشين معجمه ايله بمعنى ظاهر و آشكار شمس فخری
بیت حدیث خام و کسری زمانه در پیچ * چنین در کرم و عدل شد
شهرش فاش پیغام * ناء فارسیه نك فتي و باء تحتیه نك سکونی و غین
معجمه ممدوده نك فتي و ميم ايله فقط غینك حذف ايله پیغام فقط الفك
حذف ايله پیغم و معا ایکسنی حذف ايله یم بودرت کلمه خبر یعنی سابق
معنا سینه نیروی الهی قی بیت عاشق از هریک نکه مذعا گوید
بیار * عشق چون این رتبه دارد قاصد و پیغام چیست * حکیم انوری
بیت نوک پیکانهای چوپیکان قضا * از اجل آرند خصما را پیغام
* اولدی پرسیدن سؤال اتمك دخی پاسخ جواب *

پرسیدن * باء فارسیه نك ضمی و راء سکونی و سین ممدوده نك کسری و دالك
فتی و نون ايله مصدر در صورت و سؤال اتمك معاسنه پاسخ * باء فارسیه
ممدوده نك فتي و سینك ضمی و خاء معجمه ايله * جواب شیخ نظامی
زبانش کرد پاسخ را فرامشت * نهاد از عاجزی بریده است
* بولاشق الایش آلودن بولاشمقدردخی *

آلایش * همزه ممدوده نك فتحیه بومصر اعده مذکور آلودن لفظندن مر
حاضر صیغه سی آخرینه ماقبلی مکسور شین معجمه الحاقیه اسم مصدر در
میر نظمی رای اقمه مکشادهان را * مساز آلایش منت زبان را * آلودن همزه
ممدوده نك فتي و لام ممدوده نك ضمیله مصدر در هم لازم و هم متعددی او اور
بولاشق و بولاشمدرق معناسنه همدخی که کار لفته حقیقت عرفیه اولمشدر
شاعر بیت دعایی میکنم یارب باین آوده دامانی * مکن شرمنده پیش قدسیام
از دعای خود * مستقبلاقی و اولك الف و باء تحتیه به ابد ایله آلاید و آلاینده کلور
* خالص صافی و خاصك اولدی هب مفهومی تاب *

تاب * نون ممدوده نك فتي و باء موحده ايله بومصر اعده ایکی معناسی
مذکور در اول یعنی خالص و صافی حتی بعضی سنه به صفت اولور لعلتاب
و مشکتاب کبی ثانی یعنی خاص مخصوص همدخی ادیب ضارب معناسنه
کلور عربیده سوری دیشه تاب دیر که اکا ترکیده ایت دیشی دیر
* آرمیدن دکاتوب اکلمه صبر اولدی شکیب *

آرمیدن * همزه ممدوده نك و راء سکونی و ميم ممدوده نك کسریله مصدر در
دکاتوب طمك و صبر ايلك و راحت اولق معناسنه کمال بخندی بیت بی توان

دردم آرمیدن نیست * و از توام طاقت بریدن نیست * راء سکونی و الف ايله
آرمیدن و ایکسینه ده ميم نصکره باء تحتیه بی حذف ايله آرمیدن و آرمیدن دخی
بومعنا به در * شکیب * شین معجمه نك و کاف ممدوده نك کسری و باء موحده
ایله یعنی صبر و آرام حکیم اندی بیت ندرت جهان بر یکی شان شکیب
فراز نیست پیش از پس هر نشبت * همدخی شکبیدن لفظندن امر او اور
* نك يلوب کر نك نكا بوی یعنی ابو مکدر شتاب *

نکا بو * مرکب در چونکدن قوشش دیو قطعه ناسعدنک بیت اخبرنده
کلور * بو * نر فحی قطعه نك بیت نشده کلان بوییدن لفظندن امر
صیغه سی او زره اسم مصدر در بویکی لفظك پیونده کی الف توسلدر و الف
مقامنده و او مکتوبه غیر ملفوظه ايله نك و بودخی بومعنا به در * شتاب
شبنك کسری و ناء فوقیه ممدوده نك فتي و باء موحده ايله شتابیدن
لفظندن امر صیغه سی او زره اسم مصدر در حکیم انوری بیت پای خم تواندار
دخالك هکاده در نك * تاب حکم آوند ارباب هکام شتاب
* ابکیر اولمش صو جمع اولدیغی بر تاب لاهم *

آبکیر * وصف ترکیب در صوط و ثنی معناسنه ایدی لکن مجمع ماده حقیقت عرفیه
اولمشدر چونکه آب صو کما سبق فی خامس الابعه کیر وصف ترکیبی اوله رق
قطعه نك ناسعدنک بیت سادشده کلور همدخی آبکیر بر سپور کدیه دیر که
جلاهلر آتی صویه بازوب آنکله بر صور لر و ابکچی معنا به حکیم
خاقانی بیت برفته بر قطعه جد و ماشوره و کلاوه و چرخ * بابکیر و بمشوت
و میخکوب و طناب * تالاب * ناء فوقیه و لام ممدوده نك فتحی و
و باء موحده ايله بودخی مجمع مامعناسنه همدخی حوض معناسنه ده کلور
* آسیا کرد در کر منجی دکر من آسیاب *

آسیا کر * اسم فاعل در چونکه آسیا آسیابدن مخفف در کرات اسم فاعل در علی
ما سبق فی الادوات المركبة * آسیاب * همزه ممدوده و باء تحتیه ممدوده نك
فتحی و بینارنده سین و آخرنده باء موحده ايله دکر من عربیده رحی و طاحون
دیر لاصلنده ترکیب اضافی اوله رق آس آب ایدی صود کر من معناسنه نكم آت
دکر مننه آس اسب و اشک دکر مننه آس خریدکری کبی صود کر مننه ده آس
آب دیدیلر لکن کسر ايله الف ممدوده نك جمعنده نواعثقت اولغله همزه بی
باء تحتیه به قلب ایدوب آسیاب دیدیلر بعده اکثر دکر من ضو ايله اولغله علی

العموم ذکر نموده تا علمیا آسیاب دیدار ابو المعانی بیت دانه ایام عمرم بخوشد *

جوی اشکم کرده چشم آسیاب * دست خوشمدر کتوردم خطه آریدن *

دستخوش * دائما لده طویلان نسنه معناسنه وادات الفضلاده بمعنی دستمال

و مجمع الفرسته بمعنی سخره و سهل الحصول شیخ نظامی بیت فی سیر جرعه میر

خوارکان * دستخوش باری سیارکان * اصلنده ترکیب اضافی اوله رزق

خوشه دست ایدی ال باشخی معناسنه چونکه خوشه بشاق دیو قطعه عاشره نك

بیت تاسعنده کلور دست ال دیو یکر می بدنجی قطعه نك بیت رابعنده کلور

معنای مذکوره نقل او انچه علامت نقل تقدیم و تأخیر و تخفیف ایچون خوشه

آخرندن هاء رسمیه حذف و اسقاط اولوب دستخوش دیرل * خطه * خاء

معجمه نك کسری و فتحی و طاء مشدده نك فتحی و هاء رسمیه ایله سنور و اولکه

معناسنه همدخی معمارلک دیوار بنا سنده چکدکری ایپ معناسنه اصلنده

عربیدر انشارده دخی شایع در چغنایده اولکه و مملکت معناسنه جوی

دیرل * ایران * عجم دیو یکر می او چنجی قطعه نك بیت اخیرنده کلور

* کاله ملک عجم دیو کتاب مستطاب *

کاله * هاء رسمیه ایله یکر می بدنجی قطعه نك بیت خامسنده کلان کالاکبی

قاش معناسنه و فماش خاه معناسنده کلور حضرت مولانا بیت و خزان که

رسیدند بیازار کهن * کاله کاسد ایشان بهای رسید * ملک * معروف عجم

بمعنی ماعدای عرب و سکون جیم ایله نقطه و اعراب و حرف معناسنه کتاب

و مستطاب عربیلردر و انشارده دخی مستطابدر خاتمه بو قطعه دخی سابقه

کبی بحر رمل مثنی الاجزادندر لکن جمیع ضربلری و اکثر عرضی مقصور

و به عن عروضا محذوف در ماعداسی سالمدر بو قطعه و زنده قطعه سابقه

کبی اولغله نك وزنی بیان ایله بوندن اکتفا ایلدی ثبیه قصر فاعلات و مفاعیلن

و فعلان آخر لنده اولان سبیلرک ساکنی حذف و متحرکی اسکاندر فاعلات

و مفاعیل و فعول قالد قدده مقصور دیو رسمیه اولنور باقبارک بیانی سابقه

مرور ایلدی * قطعه نادره خوب ادای و نیاب *

قطعه * و همزه سی قطعه اولی عنوانی شرحنده یکر می * نادره * و * دا

عربیلردر انشارده دخی شایع در * خوب * کوزل دیو قطعه عاشره نك بیت

نایدنده کلور * نیاب * و قطعه نك بیت خامسنده کلور حاصل معنی ینه حرف

باده قلیل الوجود ورنکین آدلو بر قطعه یا خود قطعه در زیر ابو قطعه ده اکری

بحسب الاستعمال قلیل الوجود و کوزدن نهان و مستور اولوب ذکر می دخی

مستعجن اولیان نسنل در همدخی دیباچه ده صنایع موعود ددن و امثالندن

خالی دکلدر * آیار اولدی صواریجی صو سزدر بی آب *

آیار * وصف ترکیبدر صو کتور بی و صواریجی معناسنه چونکه آب صو

معناسنه کما مر فی خامس الرابعة یا اصلنده همزه مدوده نك فتحیه آریدن

لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفف اوله رزق آریدی تخفیف ایچون همزه سی

یاء تخفیفه ابدال اولندی ابو المعانی بیت خامه ام میراب کلزار سخن بودست نا

آیار نخل معنی ریشه شده هر قطره اش * بی آب * صو سز معناسنه همدخی

بی رونق و بی لطافت معناسنده کلور میر نظمی بیت همین از خارم مکرشد

کباب * شود برم بی باده و آب و ناب * چونکه بی ادات تغیر علی ماسقی فی

الادوات المرکه آب معنال بله قطعه رابعه نك بیت خامسنده و شر حنده کدی

* صواقوب طولدی بی برداخی ستخر و کولاب *

ستخر * سبک کسری و تاء فوق نك فتحی و خاء معجمه نك سکونی و را ایله

آبکیر و تالاب کبی مجمع ماء معناسنه در همدخی فارس مملکتنده بره عظم و مشهور

قلعه اسمیدر قر بنده بره عظم آبکیر اولغله نك اسمیه مسمی در * کولاب * لام

مدوده ایله ترکیب اضافی چونکه کول کاف فارسیه مدوده نك ضمی و لام ایله

فارسیده و ترکیبده مجمع ماء معناسنه معروف اقتدر آب صو معناسنه کما ر آنفا

* حق قوشی مرغ شب آور ایغندن اصلور *

مرغ شب آور * اصلنده وصف ترکیبدر چونکه مرغ قوش دیو یکر می

التنجی قطعه نك بیت ساد سنده کلور شب کیمه دیو قطعه نایه نك بیت

سابعده یکدی آور فرق برنجی قطعه نك بیت حادی عشرنده لار آور یختن

لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر بویه او انچه معناسی کیمه ایغندن

اصلیجی قوش دیمک اولدی لکن حق قوشی یعنی دون قوشی کیمه ایله

ایاغندن اصلوب حق حق دیو بیدار و صد ابراز اولغله غایه ایله اکاعلم

اولشدر شو قدر که ایغندن اصلور قولنک تفسیرده مدخلی بو قدر فاقما که

ناظم نحر برک تعبیری ایضاح و نکته دن خالی دکلدر فافهم

* پراسه شب پره بلندز بوجکدر شبتاب *

شب پره * سکون باء مؤخده ایله پراسه که عربیده و طواط و خفاش دیرل

اصلنده هاء رسمیه سز کیمه او چیمی معناسنه وصف ترکیب ایدی چونکه شب

بمعنی کیمجه کماثر آنفا بر بآه فارسیه نك فتحی ورا ایله پریدن لفظندن امر یا خود
اسم فاعل مخفف قدر بعده راسه معناسنه نقل اولججه علامت نقل برهاء رسمیه
الحاق اولندی * شبناب * سکون با ایله یلندز بوجکی که عرییده براع برل
فارسیه چراغک و چراغله دخی دیرل شیخ نظامی بیت چو شبناب گرمی که
نابدر دورزی بوری شب زند لاف نور * همدخی کیمجه پار لایجی معناسنه وصف
ترکیبی او اور چو نکه شب کیمجه کماثر ناب تابیدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل
مخفف قدر شکم اسم فاعلی قطعه رابعه عشر نك بیت ثالثه کلور

* کیمجه دن قالد شبنه کیمجه لك اولدی شی *
شبنه * کیمجه دن قلان طعام و شراب بقیه سی همدخی اوزرینه کیمجه کیمش
معناسنه چو نکه شب بمعنی اللیل کماثر آنفا بآه تحبیه نك بیت ایچوندر نون
تا کیدن سبتدر هاء رسمیه علامت نقلدر * شی * آخرنده بآه نسبییه ایله
کیمجه جامه سی معناسنه هم دخی بآه تحبیه وحدت ایچون یا خود مصدر ته
او اور بر کیمجه یا خود کیمجه لك معناسنه شاعر بیت بکون نك آن دلبر کس
دختر نمی ماند * اکرم اندشی ماند شی دیگر نمی ماند *

* او یقونك اولی معناسنه اولش سر خواب *
سر خواب * ترکیب اضافیدر عرییده سنه و نعلاس معناسنه ترکیده
مزغنه دیرل چو نکه سر باش دیو یگر می بدنجی قطعه نك بیت اولنده کلور
خواب او یقود و قطعه خامسه نك بیت ثانیته کیدی میر نظمی بیت بکفت
این له وزاری بگردید * سر خواب رفته اورا خوا برادید

* رهروان بولجیلره دیندی دواسه اولاغه *
رهروان * بوله کیدیجی معناسنه وصف ترکیبی اولان رهرواخرینه جمع
ایچون الف ونون الحاقیه جمدر چو نکه راه بول دیو او توز سکرنجی
قطعه نك بیت ثانیته کلور ره اندن مخفف قدر و قرق برنجی قطعه نك بیت ثانی
عشرنده کلان رفتن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفف قدر شکم اسم فاعلی
قطعه ثانیته نك بیت عاشرنده کیدی * دواسه * نك ضمی ووا و مجمله ایله
اولاق معناسنه اصلی آخرنده هاء رسمیه سر مرکبدر ایکی آت معناسنه
زیراد و ایکی دیو اون طغوزنجی قطعه نك بیت اولنده کلور اسب آت دیو
اون بدنجی قطعه نك بیت ثانیته کلور بعده معنای مذکوره نقل اولججه علامت
نقل آخر بنه هاء رسمیه الحاق اولندی وجه تسمیه چونکه اولاق اکثر آتانه

بنوب بر بنی دخی بد کنه آلوب الغار ایندی کیمچون دواسه دیو مسمی اولدی

* یعنی ایا عی اوز نکیده دیمك بار کاب *

بار کاب * مرکبدر چو نکه با ایاق دیو یگر می بدنجی قطعه نك بیت
رابعه کلاور بآه موحده مفحوضه ادات طرفدر علی ماسبق
فی الادوات الیسبیطه رکاب رانك کسری و کاف ممدوده نك فتحی و بآه
موحده ایله اوز نکی معناسنه عرییده و فارسیه شایعدر

* نابید اولدی بلور سن بوق اولاندر نابود *

نابید * مرکبدر چو نکه نا ادات نفیدر کاسبق فی الادوات المركبه بدید
بآه موحده نك فتحی و دال ممدوده نك کسری و دال ثانیته ایله بمعنی ظاهر
و آشکار و روشنا ابو المعانی بیت بحر عشق یار بی پایان و ساحل نابید *
در مطلب بی شمار قعر در یا نابید * نابود * دخی مرکبدر
چونکه نا ادات نفیدر بود الی التجی قطعه نك بیت رابعه کلاور
بودن لفظندن ماضی صیغه سی اوزره اسم مصدر در وجود معناسنه
حاصلی بر نسنه نك و یجودی وار ایکن بوق اولججه نابود دیرل میر نظمی
بیت وجود هستیش نابود کشته * که کارش در جهان بی سود کشته

* بولور ایسه ده نك آر بولاندر نایاب *

نایاب * اصلنده نادان کی وصف ترکیبدر چونکه نا ادات سلیدر کاسبق
فی الادوات المركبه نایاب الی بدنجی قطعه نك بیت حادی عشرنده کلان
یافتن لفظندن امر در لکن معنای مذکوره حقیقت عرفیه اولشدر فافهم

* مرغزن دیندی مزار آدینه هم کورستان *

مرغزن * ميمك فتحی و رانك سکونی و زا و غین معجمه نك فتحی و نون ایله
بمعنی قبرستان و مزارستان درودکی بیت هر کراره رزغن باشد * گذراو
و مرغزن باشد * همدخی زای معجمه نك غین معجمه اوزره تقدیمیه مرغزن دخی
بو معنایه در کورستان * اسم مکاندر زرا کور کاف فارسیه ممدوده نك
ضمی ورا ایله بمعنی قبر و مزار همدخی جار و حشی معناسنه و عبش و عشرت
معناسنه کلورستان ادات اسم مکاندر علی ماسبق فی الادوات المركبه

* قبه با پاش اولان تریه دیرل کوراب *

کوراب * کاف فارسیه ممدوده نك ضمی ورا ممدوده نك فتحی و بآه موحده ایله
کنند لوزیه معناسنه امیر خسرو بیت مردم دانا زهد زین دو کور

بالا کوراب و فرو چاه کور * هم دخی بر شهر اسمیدر و سرداب معناسنه ده
کلور اصلنده وصف ترکیبدر معنای ترکیبی اصولو قیدر دیکدر زبرا
کور بمعنی قبر کاسبق آب صود دیکدر کاسبق فی خامس الرابعة

* ایوسوز جله سیده دکله جورده یوز یکی *

بو مصراع تفسیر و ترجمه در مفسری مصراع ثانی در

* هم یکی نیک سخن گوش بکن روی مناب *

هم یکی * هانک و همک فتحلری و کاف فارسیه ممدوده نک کسر یله جله سی
وقوسی معناسنه * نیک * ایو دیو المبحی قطع نک بیت عاشرنده کلور
سخن * سوز دیو او توز برنجی قطع نک بیت سابعنده کلور * گوش
کاف فارسیه نک ضمیمه کوشیدن لفظندن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در
استماع و دکلمک معناسنه * کن * کاف ضمیمه ونون الیه بکرمی بدنجی
قطع نک بیت ثامننده کلور کردن لفظندن امر حاضر در شکم مضارع
متکلمی قطع ثالثه نک بیت ثانی عاشرنده یکدی شانی بیت رفتن نیکو نبود
چورقی بزم غم * خواهی بنوش باده و خواهی نماز کن * اولنده کی
باء موحد صلاه در کاسبق فی الادوات البسطة * روی * یوز دیو بکرمی بدنجی
قطع نک بیت اولنده کلور * مناب * نهی حاضر در زبرا اولنده کی ميم
مفتوحه ادات نهیدر کاسبق فی الادوات البسطة * تاب * ناء فوقیه
ممدوده نک فتحی و باء موحد الیه امر در مصدری تایدن لفظیدن چوزمک
و یوکم معناسنه ده بوقطه نک بحری و احوالی سابقه لردن معاوندرند کر
قطع ده دایسند و رونقیاب *

قطع * و همزه سی قطع اولی عنواننده یکدی * دلپسند * طبعه موافق
کلان دیو قطع عاشره نک بیت نایسند کلور * رونقیاب * رونق بویایی
معناسنه چونکه باب وصف ترکیبی او ادبغی حالده قطع خامسه نک بیت نایسند
یکدی حاصل معنی طبعه موافق کلان و رونق بویایی بر قطع باخورد قطع
* صوکی چولده کیم کورینه سراب *

سراب * شعاع شمسدن و برنو آفتابدن مسافه بعیده ده صوکی کور بنور
بر معنادرا کتری زمین شوره ده و چول برده واقع اولور بعض ترکیدها کالغیم
دیرلظهوری بیت جکر تشنگار کند جان کباب * بصحرای ر بواز زلال سراب
اصلنده ترکیب ضافیدر صوابی معناسنه چونکه سر باش دیو بکرمی بدنجی

قطع نک

قطع نک بیت اولنده کلور آب صود دیو قطع رابعه نک بیت خامسند یکدی
لکن معنای مذ کوره کوره نقل اولنجه علامت ایچون رامفتوحه و همزه حرف
مدقلندی فلا تفعل * دیندی کوراب هم نمایش آب *

کوراب * کاف ممدوده نک ضمیمه و راه ممدوده نک فتحیه بمعنی سراب مذ کور
عنصری بیت بهر آب آرزوی سوی کوراب * کم کنی جان وزوینایی آب
اصلنده ترکیب توصیفدر اعمی صو معناسنه چونکه کوراعی دیو بکرمی
برنجی قطع نک بیت سادسند کلور آب قدسبغی آفنا * نمایش آب * شین
مجمعه نک کسر یله بمعنی سراب مذ کور ایضا اصلنده ترکیب اضافیدر صو
کوستریشی معناسنه چونکه نمایش کوسترش دیو او توز بدنجی قطع نک
بیت اولنده کلور آب معروف بمده معنای مذ کوره نقل اولندی فاحفظ
* شرمسار او تون نجل کیدر *

شرمسار * میم فتحیه بمعنی نجل یعنی او تون کسه حاصلی بوه صراع سه زباند
حکیم اسدی بیت ازدهر یکی رخ همی تافتند * کر و شرمساری همی
یافتند * اصلنده اسم مکاندر چونکه شرم او تون دیو فرق برنجی قطع نک
بیت اولنده کلور سارادات اسم مکاندر کاسبق فی الادوات المركبة لکن
میم اجتماع ساکنینده نو ما ثقلت اولفله تخفیف ایچون مفتوح قلندی
* ردکی اولکیم اوله اهل حجاب *

ردکی * بمعنی اهل حجاب و بمعنی مستور و مخفی عموما و بمعنی امرأه مستورة
خصوصا نظامی بیت آنکه رخس ردکی خاص بود * آینه صورة اخلاص
بود * اصلنده اسم منسوب صیغه سیدر چونکه برده حجاب و نقاب
معناسنه در آخرین بانه نسیبه لاحق اولنجه آخرنده کی هاء ریمیه
کاف اسم فارسیه مکسوره به ابدال اولندی کاسبق فی الادوات البسطة
* چچه در چشم بند و چشم آویز *

چشم بند * سیاه قیلدن و سیاه بویانمش خر بردن طوفیش بر معروف نسنه که
انی زبان بوزلینه طوترل اکاز کیده چچه عرییده برقع و شعریه دیر اصلنده
وصف ترکیبدر کوز بغلیبی معناسنه چونکه چشم کوز دیو بکرمی بدنجی
قطع نک بیت اولنده کلور بند قطع ناسعه ده ماضی کلان بندیدن
لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفقد * چشم آویز * منله شیخ او حدی
بیت مخر چشمان تو باطل نکند چشم آویز * سست هر چند پیوستند نباشد

مستور اصلنده بودخی وصف ترکیب رکوزہ آصلان معناسنه تتکم آویر
وصف ترکیبی اوله رق قرق بشیمی قطعه نک بیت خامسده کلور
* هم یازی دیمک دخی اونقصاب *

ایازی * همزه نک ویا تحتیه ممدوده نک فتحلری وزای مجمه ممدوده نک کسریله
معنی چشم بند مذکور وزای مجمه بدله سین ابله ایاسی دخی بومعنايه در * نقاب
نوک کسری وقاف ممدوده نک فتحی ویا موحده ابله معنای مذکورده
عربیدر فارسیده دخی شایعدر ابوالمعانی بیت برای دیدۀ عشاق رانقصاب
کند * بدست نارکشایدوزلف مشک اکین * مزیدزاده بیت پرده غطنا
وستره وسترادق وحباب * وجهه دی یوز پرده سی اولدی نقاب

* احتلام اولغه دینور کوشاشب *

کوشاشب * هم عربیه هم فارسیده اولان کافک ضمی وواو مجهول وشین مجمه
ممدوده نک فتحی وسینک سکونی ویا موحده ابله معنی احتلام بوندن بشقه اوج
معناسی دخی واردراول معنی خواب کذا فی المجمع ثانی معنی جوان نوخط مدیده
کذا فی فرهنگ میرزاثالث بمعنی کابوس کذا فی کتاب السامی فی الاسامی
وادات الفضلاده باکاف ویا فارسیین معنی احتلام وجوان خط نباورده
ولسان شعرا ده زیاده تاء مثنیات ابله کوشاشب مسطوردر لکن فرهنگ
شعوزیده خط سادر دیو حکم اولندی چونکه درت و بش کتابده ناسر
منقولدر کتاب مزبور ک کانی سهوا یتش اوله دیو جواب ویرلدی

* هم خیالاتی کیجه نک کوشاب *

کوشاب * کاف ممدوده نک ضمی وشین مجمه ممدوده نک فتحی ویا موحده
ابله کیجه زده واقع اولان خیالات معناسنه دره دخی احتلام معناسنه ده
می ویدر کذا فی فرهنگ جهانگیری فاما که کاف فارسیده ابله کوشاب
معنی دوشاب یعنی بکمر کذا فی فرهنگ جهانگیری و فرهنگ شعوری
* ناتوان دینلور ضعیف اوله *

ناتوان * نادان کی وصف ترکیبدر چونکه نادان سلبدر کاسبق فی الادوات
المرکبه توان تاء فوقیه نک ضمی وواو ممدوده نک فتحیه توانستن لفظندن
امر میغه شی اوزره اسم مصدر در معنی قوت و قدرت یا خود امر یا خود
اسم فاعل مخففدر ز برامسته لانی سینک حذفله تواند وتواننده کلور

* قوتی قالمیان دخی بی تاب *

بی تاب

بی تاب * بمعنی مذکور چونکه بی ادات نفیدر بمعنی بلا کما سبق فی الادوات
المرکبه تاب طافت دیو قطعه خامسه نک بیت رابعنده کجدی شاعر بیت ناتوان
بی تاب بودست انکه در ضعیف خرد * کرچه تابنده وتوانادر بدن همچو خیال
* جاهل و مفلس اولان بی مایه *

چونکه * بی * بمعنی بلا قد سبق آنفا * مایه * هم ممدوده نک ویا تحتیه نک
فتحلری وها رسیمه ابله معنی مقدارو بمعنی اصل مال همدخی خبر مایه سی
معناسنه و عموما دیشی خیوان معناسنه و خصوصاً دیشی دوه معناسنه ده کلور
ایکی معنایه شاعر بیت انکه بی مایه بود بی مایه بود * کرچه علم و معرفت شانش
بود * جاهل و مفلس انشارده مستعمل عزیلدر بومقامده ترجمه قلندیلر
علی ما وعده فی الدیاجه * مترادف انکله خانه خراب *

خانه خراب * مفلسده حقیقت لغویه جاهلده حقیقت عرفیه در چونکه
اصلی ترکیب توصیفی اوله رق هاء رسیمه اوزره همزه مکسوره ابله خانه
خراب ایدی ویرانه او معناسنه بعد حذف الهمزه بنده بهادر کی وصف
ترکیبی قلنوب ویرانه اولو معناسنه اولدی خانه او دیو قطعه ثالثه نک
بیت تاسعده کجدی خراب ویرانه معناسنه در خرابه دخی دیرل
* کاسه لبس اول چناق بلا بیکم *

کاسه لبس * شیخ بهاء الدین عاملی بیت ذابرا فر وزان ازان نور جان
چند باشی کاسه لبس بوعلی * اصلنده وصف ترکیبدر زرا کاسه کاف
ممدوده نک وسینک فتحلری وها رسیمه ابله معروف مطلق چناق معناسنه وجمع
الفرسده اول یصی چناقدر که چوبانلرده و کدارده اولور کاس وکاش
و کجکول و کشکول دخی دیرل * لبس * لام ممدوده نک کسری وسین ابله
بالامق معناسنه اولان لبسیدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر
* طالق او قلعه اوله شهر نیاب *

چونکه بومثل لوکسنهیه ترکیبه طالق او دیو حقیقت عرفیه اولشدر ایسته
بودخی ناظم تحریر کتفردایلدیکی تعبیرل دندر تکم دیبا جده و عدیوره شبیدی
شهر نیاب شهرت بولیجی معناسنه وصف ترکیبدر شوقدر که بومقامده تفسیردن
جزو در * بوسوزی سبو یلم سکا کله *

بومصراع تفسیر و ترجمه در مفسر و مترجی مصراع نایسدر
* این سخن را بگویمت در باب *

این * بودیو قطعه ناله نك بيت رابعه كجدي * سخن * سوز دیو او تون
برنجی قطعه نك بيت سابعه كلور * را * ادات مفعولدر علی ماسبق
فی الادوات المركبة * بكومت * الی بشنجی قطعه نك بيت سادسده كلان
كفتن لفظندن مضارع نفس متكلم وحده در زیر امستقلاتی كاف فارسیه
مدوده نك ضمی ویا تخیله نك فتحیه كويد و كویته كلور كاسیجی اولنده کی
باه موحد صله در آخرنده کی ميم مفتوحه ضمير متصل متكلمدر فاعله در
ناه فوقیه ساكه ضمير متصل مخاطبدر مفعولدر علی ماسبق فی الادوات
المركبة * دریاب * اكله دیو قطعه اولی نك بيت سادسده كجدي

* فاعلان مفاعیلن فعلن *

یعنی بوقطعه بحر خفیف مسدس الاجزاند که صدر و ابتدای سالم
وحشوری مخبون وعروض و ضربلری کمی مخبون مقصور و کمی اصل
و کمی اصل مسبقدر تنسیه قصر فاعلان و مفاعیلن و فاعولن آخرانده
اولان سبب خفیفك ساكنی حذف و متحرکی اسكاندن عبارتند اشته
بوزنلردن نونلری دوشوب ماقبلاری اسكان اولوب فاعلات و مفاعیل و فاعول
قالد قدّه مقصور دیو تنسیه اولنورل * تسبیغ * تفعیل و زننده مزبور وزنلك
آخرلینه بر حرف زیاده اتمكدن عبارتند که فاعلاتان و مفاعیلان و فاعولان
قالد قلرنده مسبق دیو تنسیه اولنورل باقی اصطلاحها مسبقدن معلومدر

* دشمنكدر کورشدیك احباب *

بویله اولجه احتراز واجتناب ایدوب حتی بالبتنی لم اتخذ فلا ناخلیلا مضمونیه
ندامت زده سینّه و ملامت کرده کینه اولیه سك * دشمن * دالك ضمی و او
مجهول و شین معجمه نك سکونیه بمعنی عدو و خصم فی الاصل و اوسزدن لکن
یاوز قمشو آدمی حاجت صاحبی ایدر مضمونی دوستك خاطری ایچون و اونحریر
اولندی صائب بیت بر نواضعهای دشمن تکیه کردن ابلههست * پای بوس
سبل از با و کند دیوارها * قطعه بو العجب از نعمت رب *

قطعه و همزه سی قطعه اولی نك عنوانی شرحنده كجدي * بو العجب
بمعنی ملازم تعجب و استغراب و بمعنی حقه باز و شعبده انداز شاعر بیت
عشق جوان حقه و آن مهره دید * بو العجبی کرد و بساطی کشید * اصلنده
همزه نك فتحیه ابو العجبدر مخفقدرتکم بو الهوس ابو الهوسدن مخفف
اولدنی کی کاسبق فی فوائد المقدمة * از * بمعنی من کاسبق فی الادوات

المركبة * نعمت * دیباچه نك بيت اولنده كجدي * رب * دیباچه نك بيت
تاسعه كجدي حاصل معنی ینه حرف باده رب تعالینك نعمتدن اولدنی
حانه لازم العجب باخود حقه باز و شعبده انداز بر قطعه باخود قطعه در زیر
بوقطعه مدكور مترجم اولی نك اکثری اول امرده نفسه اقبال ویره جك
نسنه لدر * نه كوزل یعنی زهی افد عجب *

زهی * زای معجمه نك فنی و هاء مدوده نك کسریله کله حسبدرنه كوزل
معناسنه ابو المعانی بیت تعالی الله زهی رخش فلك سیرسیرانی * که اورا
صیغ دوات بود ظاهر ماهیشانی * افد * همزه نك فنی و فاك سکونی و دال ايله
بمعنی عجب اصلنده تعجب معناسنه اولان افدیدن لفظندن امر حاضر ایدی
عجب ايله معاسنه * دخی شایسته و شایان انساب *

شایسته * شین همزه مدوده نك ویا تخیله نك فتحلری و شینك سکونیه
شایستین لفظندن اسم مفعولدر انساب و لائق معناسنه میرنظمی بیت
هر آن سرکه شایسته تاج نیست * با و ملك راشاه محتاج نیست * شایان
شایستن مذکوردن امر آخرینه الف و نون الحاقیه اسم فاعل یاخود
صفت مشبهه در زیر امستقلاتی شاید و شاینده كلور شیخ فیضی بیت
در جدول تو عالم امکان چو بنکرم * شایان دل تو بود باین کنج شایگان * سوال
شایان لفظنی انساب ايله تفسیر انساب و اسون فاما که شایسته ندن مناسب
جواب فارسیده اسم فاعل و اسم مفعول بری ری معناسنه كلور

* اولدی چسپان مناسب دیمکه *

چسپان * جیم فارسیه نك فنی و سینك سکونی و یا فارسیه مدوده نك
فنی و نون ايله یا قشقلو و راشقلو معناسنه دیو کتب افنده و فره نکرده ضبط
و تفسیر اولمشدر اشته بویله چسپان لفظنك یا قشقلو و راشقلو مفهومه
دیو ضبط و تفسیر و لشمی ناظم تحریرك و امثالک چسپان بمعنی مناسب
دیو تفسیر اتملرینه سنبت اولدی تنکم مصرع ثانی انی افصاح ایدر

* راشقلو دیمه مفهومی سبب *

خذ هذا و کن من الشاکرین ولا تحسب شیئا آخر فتکون من الخاطئين
ذاتنده چسپیدن لفظندن امر حاضر آخرینه الف و نون الحاقیه اسم فاعلدر
فارسیده دخی مستعملدر * مصرع ثانی به مربوط و مرهوندر

* عربیده چه که الی غیب *

غیب * ایکی غین معجمه نك فتحلری وایکی باده موحده نك سکونلریله اصلنده
منفرك بوغازی التده صارقان دری به موضوع ایدی صکره معنای مذکورده
شایع اولدی لکن وضع قدیمی عربیده فارسیده سبب زخمدان دیر ابوالمعانی
بیت مسقط آن عارض کبرک تر * باسم غیب حسن وفر * هم چشم آه ورامکر
پردہ دل وجام نهان * بونده غین ثابته نك حذفیله غیب دخی جائز در فلا تغفل
* همه دینسه دو کلی دیر ازانک *

همه * هانک ویمک فتحلری وهاه رسمیه ایله عربیده جمع وجهه ترکیده دو کلی
وهاب چغتایده همزه نك فتحی و سنینک کسری وراه ممدوده نك ضمیه اسرو
معناسنه شکم یورر * اسرو دیر چغتای یعنی هب *

بوندن بشقه اسرو بند چغتایده مقام مبالغهده مستعمل غایله دیمکدر بوا یکی
معنایه میرعلیشیر بیت کند لغونک اراسالما پیچ و تاب اسرو * کوکل شکنجه
سیکایشما کبل طناب اسرو * چغتای * جیم فارسیده نك و غین معجمه نك
وتاء فوقیه ممدوده نك فتحلری و باده تحیه ایله اصل ترک لسانیدر حالا
برنم بلده لر مرزده مستعمل اولان اندن مأخوذ در و تراش اولمشدر شکم
قطعه اول نك بیت اولی شرحنده فی الجمله بیان اولمشدر
* هرزه کوهر که سوزی صاچه اوله *

هرزه کو * وصف ترکیبدر بهوده کو و او کو کی چونکه هرزه هانک فتحی
ورانک سکونی وراه معجمه نك فتحی وهاه رسمیه ایله بمعنی باطل و باده و بهوده
سوزده و غیریده مستعملدر کو و وصف ترکیبی اوله رق قطعده اولی نك بیت
خامسند کیدی تنبیه بوش سوزده صاچه تعبیری ابتدا اسلامبولدن نشأت
ایدوب بعده الناس علی سلوک ملوکهم معنوی حالیه عامه ممالک رومده
صاچه کی منتشر اولدی ناظم نحر پرده قصیده سخن بیت بود
و میشود و باشد و آمد شد ایله * فارسی اولدی صانور پایدی صاچه ای سخن
* لاف معناسی کزاف ودخی کب *

کزاف * کاف فارسیده نك کسری وزای معجمه نك فتحیه لاف که دعوی تفاخر
ایمان معناسنه بونده هاه رسمیه ایله کزافه دخی دیر حضرت مولانا بیت
زهی جهول که مشوق بخانه او * بسوی خانه نیاید کزاف می بوید
همدخی بسیار و بی حد معناسنه کلور بوا یکی معناده عامه بونی ضم ایله
او قورلر لکن شعوری مرحوم فرهنکنده مکسوره ابراد ایلدی * کب * کافک

فتحی و باده موحده ایله ایکی معنایه در اول بمعنی لاف مذکور خفاس بیت
نالی از نوک و این لاف بود * چون تو کی همسر خفاف بود * نالی آورد ایچی
معناسنه لکن بو مقامده مراد اولدر * لاف * لام ممدوده نك فتحی و فایله تفاخر
دعواسی ایلمکده فارسیدر لکن ترکیده شیوعی حسیه تفسیر قلندی شمس
فخری بیت هست عاری رافش از حیف و میل * هست خالی خصلتش
از کبر و لاف * دخت رزد دختر زباده دیمک *

دخت رز * تاء فوقیه نك کسری وراه واحد ایله * دختر رز * ایکی رایله یکسیده
ترکیب اضافیدر بمعنی باده یعنی شراب انکور ابوالمعانی بیت بمهر دختر رز
میدهم نقود خردشوم زرد و غم فکر صحبت آسوده * بونلرک معنای ترکیب لری
اوزم قزی دیمک اولور زری را سر دخت قز دیو قطعه ثالثه نك بیت سابعنده
کیدی رایله دختر قز دیو یکرمی ایکیچی قطعه نك بیت رابعنده کلور
رز * رانک فتحی وزای معجمه ایله اوزم و باغ معناسنه شکم او توز او چچی
قطعه نك بیت خامسند رزبان باغچی دیو کلور * باده * باده موحده
ممدوده نك و دالک فتحلری وهاه رسمیه ایله فارسیدر عربیده خرد ترکیده سبی
معناسنه در لکن ترکیده شیوعی حسیه تفسیر قلندی

* عربی ترجمه سی بنت غیب *

بمعنی دختر معناسنک لغته واصطلاحنه عربیده دخی رعایت واردر
فاما که فرزند رز و این غیب دیمدی زراخر مؤنث سماعیدر تنبیه باده به
دختر رز و بنت غیب اطلاق ایدوب و انلری باده ایله تفسیر خفیه اوزنک
غیرندن اولان خرم باده دینلمد یکنه تنبیه ایچوند رانامقه الفقهیر بوز یلوب
ام خیانت اولسه بنت غیب * اب اغوشه چکر دم قدحی همچو بکور
* اولدی بخاله کریوند اوچق *

بخاله * تاء فوقیه نك فتحی و باده موحده نك سکونی وهاه معجمه ممدوده نك
ولامک فتحی وهاه رسمیه ایله حرارت کبدن و تأثیر حی دن شفهده ظاهر
اولان قیرچق که اکاز کیده اوچق دیر زواستعاره طریقه قدخده کی باده
اوزرنده ظاهر اولان حیاه دخی دیر ایکی معنایه بوجه ترتیب میر تقی
بیت شده بخاله لب شرین ذهن را * چنان بخاله می در پاله * کریوند
کاف فارسیده نك وراه ممدوده نك کسری و واولک فتحی و نونک سکونی
ودال ایله بودخی مزبور اوچق معناسنه به ضایع کور دیمشدر

* دتره نك لرزه ديت و ستمه تب *

لرزه * لامك فتحى و رانك سكونى و زاي مجمه نك فتحى و هاء رسميه ايله
دتره مه كه عريسه رسته ديرل همدخى دتره مى اولمغله ستمه و زلزله
ارضه ده ديرل مير نظى بيت زمين آيد لرزه از ستمدش * چنان تند
و توانايش توندش * تب تاء فوقيدنك فتحى و باء موحدده ايله حى عانى كه
تر كیده ستمه و ايسمه ديرل و حرارت معناسنه اولان تاب لفظيله تركيب ايدون
تب تاب ديرل ابو المعانى بيت ضعيف و خسته شدم فى همدن غم و حسرت
زيم غمزه و تاب رخت شدم در تب * اگر نجومك ساعد و كره اننه ايلك بلاق
مشهور اولمغين خواجه سلمان بيورز بيت تب تبار رسته مى بنسند
مردم ليك او * هر شى بنده تاب رسته تب خواندن

نوعى كوشش و قهر خواندن *

كوشش * كاف مدوده نك ضمى و شين مجمه نك كسرى و شين ثابته ايله
معنى سعى و اهتمام يعنى چالشمق ها اتى بيت چو كوشش زهر دوطرف شد
قوى شكوهنده شد دوات خسروى * همدخى جنك و جدال و حرب و قتال
معناسنده كلور بوايكى معناده كوشيدن امر حاضر نك آخرينه ماقبلى
مكسور شين مجمه الحاقيله اسم مصدر در على ماسبق فى قواعد المقدمه
بونلردن يشقه كوشش ياتى ديد كلى يصى ظرفده ديرل * خواندن
خاء مجمه نك بين الفتح والضم اماله سى و واو علامت و الف ايله قرأت يا خود
دعوت معناسنه مصدر در زير ابو لفظ خواندن تركيده اوقق كى بوايكى معناده
كلور على ماسبق فى شرح سادس القطعه الاولى تنبيه لفظ كوشش ايله
خواندنك امر حاضر لى قطعه اولى نك بيت سادسده كچدى

* خواجه استاد دستان مکتب *

خواجه * خاء مجمه نك بين الفتح والضم اماله سى و واو علامت و الف و جيمك
فتحى و هاء رسميه ايله استاد و خداوند خاله و صاحب مال و شيخ و حاكم
ووزر بر معنالى بنده مستعملدر شيخ نظامى بيت خواجه مع القصه كه در پند
ماست * كره خدا نديست خداوند ماست * بومقامده استاد تفسيردر
خواجه مفسر در قاتا كه اون التجي قطعه نك بيت اخبرنده على العكسدر
فانتظر * دستان * ذالك فتحى و كسرى و باء موحدده نك كسرى ايله
ديبرستان لفظندن محققدر مکتب معناسنه اسم مكاندر چونكه ديبر

کاتب ديو قرق او جخي قطع نك بيت اولنده ديو کلورستان ادات اسم مكاندر
كاسبق فى الادوات المركبة حكيم خافانى بيت چوديدم كاین دیستان راست
کلى علم نادانى * هر انجم حفظ جزوى بود شستم ز آب نسيانيش * بواج
کله كه ديستان و ديبرستان و ديبر لفظلر بى شعورى مرا حوم هم مفتوحه ده
و هم مكسورده ايراد و فتحلر بى و كسرل بى معناده تصريح ايلدى

* فاعلا تن فعلا تن فعلن *

يعنى بوقطعه بحر رمل سادس الاجزادندر لکن اکثر صند و استداسى
سالم و بعضى بخون و اکثر عروض و ضربك كچى محذوف و مخبون
و كچى اصل و حشوى اككرى بخون و بعضى سالمدر

* سبب رفعت اولور علم ادب *

سبب * دياجه نك بيت حادى عشرنده كچدى * رفعت * عريدر انشالده
دخى مستعملدر * علم * دياجه نك يكر مجي پيسته كچدى * ادب معروفدر
هنرم دخى افته ادب ديرل بونقديرجه عطف الخاص على العام اولور
* قطعه تالفاك چون مه تايسته رخت *

قطعه * و همزه سى قطعه اولى عنوانى شرحنده كچدى * تا * تاء فوقيه
مدوده نك فتحيله حروف مجيدن و حروف معانيدن و حروف مبنايدن
ت لفظلك اميددر فاما كه مقصود اولان حروف مبنايدن اولاندر * بفاك
اولنده كى باء موحدده مفتوحه يعنى الباء الجارة فى العربى كاسبق فى الادوات
البيضة فلك فتحين ايله آسمان معناسنه عريدر انشالده دخى مستعملدر
لكن بومقامده معنای مجازى انسيدر كه فلكدن مراد بومنظومه اوله چونكه
بومنظومه يكر مى سكر حرف اوزره مرتبدر شكم فلك يكر مى سكر منزلى مشتمل
اولديغدن منازل فردخى يكر مى سكر در شكم بوقطعه ده جمع ايتشدك قطعه
كوكبه يكر مى سكر منزل مهيامه ايجون خدايدم بربر رضاء حضرت الله
ايجون * نيلاكه شرطين و بطين و هم ربا پر شعاع * رابع ادبران و هفقه هفقه
سابع ذراع * نثره طرفه جهدز بره صرفه عتوا و سماك * همدخى غفر روز باوداخى
اكال اى سفاك قلب و شواه هم نعام بلده ذابح اعنا هم سعود اخيه و مقدم
مؤخر هم رشانتكم حق تعالى و اقم قد رناه منازل بيورز حى معنای مجازيه قرينه
قوله چون مد تايسته لفظلر جو كه چون كى بوقطعه نك بيت تايسته
كچدى * مه * آى ديو قطعه خامسه نك بيت اولنده كچدى تايسته لامع ديو

اون در دنجی قطعه نك پیت نائنده کلور * رخ * یکاف دیو دخی تاج دیو بکرمی
بدنجی قطعه نك پیت نائنده و شر حنده کلور * است * اذات ربطدر علی
ما سبق فی الادوات المركبة حاصل معنی حرف ناقطه معنی فلکه یعنی بوجده به
مه لامع کبی تاجدر یا خود یکا قدر چونکه بوقطه فی الجملة اوائل محفیه ده
اوله کانه تاج و یکاف اولدی و درون نکت مشحونه مندرج
اولان الی آخر القطعه بر برینه منازل قرو و حروف هیجا کبی پیوسته
و متصلدر فائده تا بفکاک تا بکسر کبی اولسه ده جاز در فافهم
* و بره سی اولدی پسادست و پشین پشادست *

پسادست * پاء فارسیه ایله وره سی که عربیده نسته دیرل بونده پاء فارسیه
مقامنده پاء عربیه ایله ده پسادست دخی جاز در ابو شکور پیت سند و داد مکن
هر کز جز دست پسادست * که پسادست خلاف آرد و الف تبرد * پشادست
پا فارسیه ایله پشین که مقابل پسادست در عربیده نقد معناسنه فارسیه
دستادست کبی ایپی پیت سند و داد جزبه پشادست * داوری ناشد و زبان
شکست * بوا یکی کله ده کی الف الف توسلدر چونکه معنای ترکیبیری
ضو کدن اله و او کدن اله دی مکندر چونکه پس اکسه دیو بکرمی طقوزنجی
قطعه نك پیت رابعنده کلور پش اوک دیو او توزنجی قطعه نك پیت اولنده
کلور دست ال دیو بکرمی بدنجی قطعه نك پیت رابعنده کلور بعده معنای
عامدن معنای خاصه نقل اولمشلدر * پشین * دخی فارسیه پشدر چونکه
پاء تحتیه نسبت ایچوندر نون تا کیدر لکن ترکیده شیوعی حسیله تفسیر قلندی
تده بو مقامده نقد و نسته و مراد فلری درهم و دیناره و غیر یسند شاه لدر در فاحفظ

* تنکدستان زو کردلرالی بوش یادیدست *

تنکدستان * کافک سکون و فتحیه تنکدستک جمعیدر فقیرلر و زو کردلر معناسنه
همدخی بخیل و تمسک کلدنده کایه ایدرلر آخرنده کی الف و نون اذات جمعیدر
علی ما سبق فی المقدمه میرنظمی پیت کشته ام درجه ان آواره * مانده
ام تنکدست و بیچاره * تنکدست اصلنده دست تنک ایدی ترکیب توصیفیدر
طارال معناسنه زبرادست ال دیو آفا یکدی تنک طار دیو او بدنجی قطعه نك
پیت نائنده کلور فیه ان قدیم و التا خیر سیاه چشم کبی وصف ترکیب قلنوب
طارال معناسنه اولدی یادیدست معنی نهی دست و بی حاصل والی بوش ان
بمین قطعه تنکیه رچار چیرمی نکنی * که شوی زان امید یادیدست * بروخای

زان تعصب عام * خونی مرد و تواضع مست * معنای ترکیب سی الدیل
وهو ادیمکندر زبرادیل دیو بکرمی ایکنجی قطعه نك پیت نائنده کلور
پاء موحده مفتوحه اذات ظرفدر علی ما سبق فی الادوات البسيطه دست
قد سبق انفا * دخی پیوسته و همواره و همواره دائم *

پیوسته * پاء فارسیه نك فتحی و پاء تحتیه نك سکونی و واول فتحی و سینک سکونی
وتاء فوقیه نك فتحی و پاء رسمیه ایله معنی همیشه که دائم حکیم انوری پیت یاد
پیوسته از سرشک حسد * روی بدخواه تو چو پشت پانک * همدخی
مصراع نائنده کلان پیوست لفظک اسم مفعولیدر معنی متصل و مر بوط
یعنی بر برینه اولاشمش و اولاشدرلش میرخسرو پیت زان زو فولاد که
پیوسته شد * راه خصوصیت زمیان بسته شد * تحفه الاحبابده پیوسته زیاده
کر به دن سوزده قادر اولماقی و الم و غم بدن طقینه رقی سوبلک فقیرشویله فهم
ایدر مکه بواوچ معنی اتصاله مبنیدر * همواره * هانک فتحی و میمک سکونی
و واول موده نك و رانک فتحی و پاء رسمیه ایله معنی همیشه و دائم ایضا
همدخی اندن فقط واولک حذفیه همواره و فقط هاء رسمیه نك حذفیه
هموار و ایکسینکده حذفیه همواره حاصلی بونده درت لغت وارد همدخی
بودرت لغتدن هر بری اندازه معناسنه و حساب معناسنه ده کلور
* اولاشوب بر برینه متصل اولدی پیوست *

پیوست * پاء فارسیه نك فتحی و پاء تحتیه نك سکونی و واولک فتحیه فعل
ماضیدر مصدری پیوستن لفظیدر که اولاشقی و اولاشدرقی معناسنه هم لازم
و هم متعدی اولور * مجلسه برزم دی طورمه ایچ ایچ نوشانوش *

برزم * پاء موحده نك فتحی و زای میم نك سکونی و میم ایله معنی مجلس شراب
و عیش و صحبت و مهمانی و خوشحالی حکیم نزاری قهستانی پیت اسباب
طرب جمع کن و برزم یارای * اطباق سموات چه کسترده و حیطی * همدخی
برزم برقریه اسمیدر و خیمه معناسنه ده کلور * نوشانوش * ایکی نوش میاننده
الف توسل ایله متصل شراب ایچمکه دیرلر یعنی کیچه بی کوندوزه قاتوب
جهت ایله شراب ایچمک معناسنه چونکه بو مقامده نوش او توزنجی
قطعه نك پیت اخیرنده کلان نوشیدن لفظندن امر صیغه سی اوزره اسم
مصدر در نفس امر دکلدر حاصلی نوشانوش لفظندن و ایچه ایچ لفظندن مراد
معنای مصدریدر امر دکلدر زرا ترکیده قیره فیراوه اور دیرلر معنای

مصدری مراد ایدر از خواجه حافظ بیت شراب خاکی از ترس محتسب
خوردن * بروی باز بنوشیم و نانک نوشانوش * بودند بشقه ترش لفظتک راز
معنای دخی وارد بر یکرمی سکر نجی قطعه نك بیت نانسی شر خنده کلور
* هم ادبسر لك ایدن سرخوشه دیرل بد مست *

بد مست * دلك سكونيله تركيب توصيفدر چونكه بد كتم مناسبند اولان
فنادیو اتوز بشنجی قطعه نك بیت اولنده کلور * مست * میك فتحی وسینك
سكونی و ناء فوقیه ايله اگر چه سرخوش مناسبند در فاما كه مست ايله سرخوش
پیشنده فرق وارد در مست شول كسینه دیرل كه شرب مسكردن زیاده باشی
دونوب كوزی قاره ره سرخوش اول مرتبه دن كتر چه اولانه دیرل بویه اولنجه
سرخوش دخی فارسیدر زكیده وانشالده شوعی حسینه ترجمه قلندی
* قالدی برخاست همان بك عجله ابتدی تراخت *

بر * ادات تحسیندر علی ماسبق فی الادوات المركبة * خاست * خاء مجمه
ممدوده نك فتحی وسینك سكونيله خاستن لفظندن ماضیدر میرزا فلی بیک
بیت از برم تاز آمدن من برون شد * برخاست کرم و دادن خارا بهانه ساخت
سؤال طلب مناسبند اولان خواستن ايله بو خاستن پیشنده فرق نه گونه در جواب
فرق ایکی جهتند در اول طلب مناسبند اولان بین الفتح والضم خانك اماله سی
واوعلامت والفاء ايله در بو محله اولان فتحه صریحه و فقط الفله در ثانی طلب
معناست اولانك مستقبلاتی قیاس اوزره سینك هابه ابد الاله خواهد و خواهند
کلور بونك مستقبلاتی شد و اوزره خاء مجمه ممدوده نك کسری وسینك زاء
مجمه ابد الاله خیر د و خیر نده کلور * تراخت * ناء فوقیه نك کسری و ناء
ممدوده نك فتحی و خاء مجمه نك سكونی و ناء فوقیه ايله تراختن لفظندن
فعل ماضیدر عجله ابتدی معناست ابو المعانی بیت اگر نیاز
و فایمکن دازان خونی * بقتل عاشق نالان تراختن کیرد

* بچرو کلدی در آمد دخی او توردی نشست *

در آمد * ماضی مرکبدر چونكه در معنی درون یعنی ایچرو دیو قرق النجی
قطعه نك بیت بی شر خنده کلور آمد کلدی دیو یکر می طفورنجی قطعه نك
بیت اولنده کلور شاعر بیت در آمدنش در آمده جان * از رفتن همیرو دجان
ایسته بویه ایکی در لفظه درت صورت جائزدر یعنی ایکی سیده ایچرو
معناست یا خود ایکی سیده ادات تحسین یا خود اول ایچرو معناست ثانی

ادات یا خود بالغکس لکن ثانی مقامه مناسب دکادر * نشست * نونك
کسری و شین مجمه نك فتحی وسینك سكونيله نشین لفظندن
ماضیدر نك امر حاضر قطعه نك بیت نانسی شر خنده کلور
* قالدی بکر یخت فورلمدی یعنی زهید *

بکر یخت * کاف فارسیه نك و ناء ممدوده نك کسری ايله قر فتحی قطعه نك
بیت ثلثه کلان کر یختن لفظندن ماضیدر لکن بومقامه کاف سكونيله در
اولنده کی ناء موحده مکسوره صله در علی ماسبق فی الادوات البسيطة کمال
نشدی بیت آهوان برکوشه کلزار دیدند آن دو چشم * هر یکی باتیر
عمره جانجی بکر یخت * زهید * فعل یخت مطلقدر چونكه تون مقوجه
ادات نفیدر علی ماسبق فی الادوات البسيطة زهید رانك فتحی و ناء ممدوده نك
کسری و دال ايله ماضیدر مصدری زهیدن لفظیدر میرزا فلی بیت
اگر خواهی زد و زخ در زهیدن * فراغت کن بی لغست دویدن
* کندی رفت حکدی کشد اوردی زد فردی شکست *

رفت * بعینه قطعه نك نایه نك بیت عاشر نده کدی لکن نه تکرار عدد اولمان
چونكه مقلدانه کوره مناسبی بشقه در همدخی بعض نسخده رفت بدلنه
شد واقع اولشدر نك قطعه اولی نك بیت سادسینده واقع اولدیغی کی
بو صورتده سؤال تکرار مندفع اولور فافهم * کشید * قر فتحی قطعه نك بیت
نایه نك کلان کشیدن لفظندن ماضیدر * برد * بود دخی بیت مزبورده
کلان زدن لفظندن ماضیدر * شکست * شین مجمه نك کسری و کاف
فتحی وسینك سكونی و ناء فوقیه ايله شکستن لفظندن ماضیدر نك
نهی حاضری مشکن قیرمه دیو للی اوچنجی قطعه نك بیت رابعنده کلور
خواجه حافظ بیت یارم چوقدح بدست سیرد * بازار بتان شکست
کیرد * لکن بویه شکست ماضی صیغه سنده اسم مصدر در
* دستگیرك هله معنایی طویش قاچقن *

دستگیر * اصلنده وصف ترکیبدر ال طویشی معناست چونكه دست
ال دیو یکر می بدنجی قطعه نك بیت رابعنده کلور کیر کاف فارسیه ممدوده نك
کسری و ناء ايله گرفتن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفدر
زیرا مستقبلاتی علی الشذوذ کیرد و کیرنده کلور همدخی ال طوت معناست
امر حاضر مرکبدر ایشته اغلرده رسیده نظر اولان معنای بونلدر فاما کناظم

نحر برک ایرانده پنجه کوره اکثری قاجن کسه طوتلجه الندن طوتوب
کتور دکاری اجندن طوتلان قاجن معناسنه حقیقت عرفیه
اولسدر همه حال هر معنایه ترکیبک مساعده سی وارد لکن فقط
مساعده کفایت اتمز بلکه استعمال شرطدر ذلله دره

* طوتدی بکرفت دخی باغلدی بنید و بیست *

بکرفت * کاف فارسیه نک و رانک کسر لری و فاک سکونی و تاء فوقیه ایله
کرفت لفظندن ماضیدر لکن بومقامده کافک سکونیه در اولنده کی
باء و حده مکسوره صله در علی ماسبق فی المقدمه فارسیده کی کرفت مقامده
عربیده اخذ و امساک و قبض و حبس و منع دیرل ترکیده طابله طوتدی
چغنیاید تاء فوقیه ایله توتماق دیرلر را چغنیاید همیشه مقام طاده
تاء فوقیه استعمال ایدرل * بنید * باء موحده نک فحی و نونک سکونی و دال
مدوده نک کسری و دال نایه ایله بنیدن لفظندن ماضیدر بنیدن مقامده
عربیده ربط و تقید کی چغنیاید اماله ایله ایشماک دیرل * بیست باء موحده
نایه نک فحی و سبک سکونی و تاء فوقیه ایله بستن لفظندن ماضیدر باء موحده
مکسوره اولی صله در خواجده سلمان بیت حدیث دوسه ان درست نتوانم
شکستن در * ولیکن توبه بتوانم که باز میتوان بستن * بویته و واقع اولان
مصدر در * دادرس ارشن امداد ایچون ارشدی رسید *

دادرس * وصف ترکیبدر چونکه دادعدل دیو یکر می دردنجی قطعه ت
بیت ناشده کلور لکن بومقامده مجاز امداد معناسنه در رسیدن
لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفدر * رسید * رانک فحی و سبک
مدوده نک کسریله رسیدن لفظندن ماضیدر

* یعنی قوراردی رهانید و خلاص اولدی رشت *

رهانید * اون سکرنجی قطعه نک بیت سادسده کلان رهانیدن لفظندن
ماضیدر رشت رانک فحی و سبک سکونی و تاء فوقیه ایله رستن لفظندن ماضیدر
اولنده کی باء موحده مکسوره صله در علی ماسبق فی الادوات البسیطة خواجه
سلمان بیت میخوانم ازین توبت زتوبه توبه کلی * بدست شاهدان کردان
زدست زاهدان رستن * بکن بویته و واقع اولان مصدر بدر خلاص و نجات
معناسنه * قایلان اولدی ر بوده و گرفته طوتلان *

روده * فرقنجی قطعه نک بیت ناشده کلان ر بودن لفظندن اسم مفعولدر

گرفته

گرفته دخی اسم مفعولدر نتمک ماضیسی و وصف ترکیبسی بوقطعه نک بیت
سادسده یکدی * تله و دام طوزا قدر بالی آغینه دی شست *

تله * تاء فوقیه نک و لام مشده و مخففه نک فتحلری و هاء رسمیه ایله طوزاق که
انکله قوش طوتار را کا ترکیبده فحی عربیده فحی و شبکه طیردیرل شمس
فحری بیت در ارتفاع دولت تودست کبریا * بنیدر قدر قائمه عرش
برتله * بوندن بشقه تله سکر معنایه دخی کاور اول درز یلر خباط
ایتد کد نصکره همواره محبط ایچون اتخا ذاتد ککری آلت که اکاز کیده
اوتودیرل تانی ایکنه نک که درز یلر ایچینه ایکنه قورل ثالث شول کبسه که
درز یلر ایچینه بوسکوک و تباشیر و ابریشم قورل کذافی مشکلات رابع مطلقا
طور به کبردن و ایلکدن ایدوب ایچینه بعضی نسینه قورل بعضیلر ابریشم
ایتد ککری طور کبسه دیو تفسیر ایلد یلر خامس بمعنی مسلخ که اکاز کیده
قناره دیرل سادس بمعنی پایه زردبان سابع ذکر معناسنه مرویدر نامن بمعنی
فسان که ترکیبده بکودیرل * دام * دال مدوده نک فحی و سبک ایله مطلقا
طوزاق که هرته نک اولورسه اولسون حکیم انوری بیت اگر از خود تو
کیتی بمنل دام نهد طائر و واقع کردوش در آیند بدام * همدخی چار با
جنسندن برنجی اولیان حیوانانه دیرل نتمک برنجی به الفسزد ددید ککری کی
کرک سباع و کرک غیر بسی عموما حیوانات مراد اولدقده ددودام دیرل
ددایله داد میاننده بوفرقی انیمان ددایله دادی بیلر شیخ نظامی بیت
ددودام از نشاط دانه خویش * همه مطرب شده در خانه خویش
شست * شین مجمه نک فحی و سبک سکونی و تاء فوقیه ایله بالی آغی و اگر بجه
دهور که آنکله بالی طوترل عنصری بیت طره اوبدست من چون شست
من چو صیاد اوچو ماهی شیم * بوندن بشقه طقوز معنایه دخی کلور
اول باش پارمغک یای چکیلان موضعی تانی بمعنی تیشتر فصاد ثالث زنا که
راهبان کیران بلارینه بغلر رابع بمعنی مضراب که انکله ساز چارل
اکاز کیده ترنه دیرل خامس بمعنی ستین که عقود ثانیه دن التمش معناسنه نتمک
صادایله شصت اون طقوزنجی قطعه نک بیت ثالثده کلور سادس شرفنامه ده
طنبور قبلی و ابریشم تیلی که سازه بغلر سابع یینه حلقه رسن و حلقه کنند
نامن فرهنگ حسین و فائده بمعنی زلف دلبران تاسع بمعنی زهکیر

* پشه در سوری سکک کهله سپس اوادر کش *

پشه * پاه فارسيدنك وشين معجه مشدده نك فتحلى وهاه رسيد ايله سوزى
 سلك معناسند شيخ سعدى بيت پشه چو پرشد بزند پيل را * باد همه مردى
 و صلابت كه اوست * سپس * سينك و پاه فارسيدنك ضملى وسين ثابته ايله
 كهله و بت كه و سخ فضلائدن يعنى مستامان دن چيقان كيردن تكيون ايدر
 لا كا عريده قله ديرل مير نظمى بيت * سراپا چنان بودنا پاك چشم * ازان
 شد سپس در جهان منقسم * كش كافك ضمى وشين معجه ايله قتل معناسند
 اولان كشتن با خود كشيده لفظ نندن امر حاضر در زير است قبلاتى ضم ايله
 كشد و كشيده كلور اطيعه كانه ناظم نخرير بو مصرع اعهده
 كل مصرع بقتل مضمونه اشارت ايلدى

* پره در كيك و چكر كه ملح و صحرادى جست *
 كيك * كافك فتحى و پاه تحيته نك سكونى وكاف ثابته ايله وكاف اولى نك
 كسريه دخی مرويدر پره كه عريده بر غوث ديرل و اماله ايله ده كوز پيكي
 معناسنده كلور مردم چشم كى شمس فخرى بيت هنگام اجتماع بوقت مقابله
 از كينه مهر كند از دیده اش كيك * ملح * ميك و لامك فتحلى و خاء معجه ايله
 چكر كه كه عريده جراد ديرل بر غريب جانور در كه انده سكر نوع حيواندن
 نشان واردر نك شاعر ديمشدر بيت خوك چشم و ماردم كر كس
 پرو كردم شكم * شير صدر و پيل كردن ناقه پاواسب سر * جست * اللى
 در دنجى قطعه نك بيت خامس بنده كلان جستن لفظ نندن ماصيدر
 * كوه طاع بوجه بلند و يوقشه ديشدى فراز *

كوه * كاف ممدوده نك ضمى و اظم سارها ايله طاع كه عريده جبل معناسند
 بلند باه موحده نك ضمى و لامك فتحى و نونك سكونى و دال ايله بوجه كه
 عريده عالي معناسند مقابلى بيت در نك شاعر ك بوقولنده واقع در بيت
 چهارا بلندی و پستی تويى * ندانم چه هر چه هستى تويى * فراز * فانك
 كسرى وراء ممدوده نك فتحى وزاى معجه ايله يوقش كه عريده عقبه ديرل
 مقابلى نون ايله نشيب در نك شاعر مخفى مصرع ثابته كلور استادر و دى بيت
 شيب تو با فراز و فراز تو با نشيب * فرزند آدمى بتواندر بشيب تيب * بوندن
 بشقه فرازون اوچ معنايه دخی كلور اول معنى بلند مذكور ثابى معنى بالا كه
 ضد زير ثالث معنى كشاده و پهن يعنى هر نسنه كه آچق و يعنى اوله رابع
 معنى بسته يعنى باغلو خامس معنى قريب و نزديك سادس معنى جمع سابع

معنى

معنى پيش آوردن ثامن معنى از بن باز يعنى بوندن كير و تاسع معنى فروز
 و فروزان يعنى باقى و ياندر عاشر معنى فرارفتن يعنى ايلرو كتمك حادى عشر
 معنى پوشيدن يعنى ستر ثابى عشر معنى خرزه ثالث عشر معنى سر كش
 * دشت و هامون اوه در شيب انبش الحق پست *

دشت * دالك فتحى وشين معجه نك سكونى و ناء فوقيه ايله معنى بيايان
 و صحر اكه اوه معناسند عموما همدخی ولايت خراسانده بر شهر اسميدر
 و تركستانده بر مشهور صحراناميدر دشت قيقاق دخی ديرل و كوردستان
 معناسند دخی مرويدر * هامون * هاه ممدوده نك فتحى و هم ممدوده نك
 ضمى و نون ايله معنى دشت مذكور يعنى اوه و صحر اشخ سعدى بيت زدر باى
 عمان برآمد كسى * سفر كرده هامون و در بابسى * بعض فرهنكده هامون
 معنى دشت پنهان يعنى زباده يصى و دوز اوه ديومسطور در شعورى مرحوم
 طباغ اراسنده اولان دوز براولماسنى تصحيح ايلدى * شيب * شين معجه
 ممدوده نك كسرى و باه موحده ايله راى تخفيف اولندن نون مفتوحه نك
 حذ فله نشيب لفظ نندن مخفقد انبش كه عريده هبوط ديرل مقابلى
 فراز مذكور در ناصر الدين بجه بيت فراز و شيب اين راهست بسيار
 اكر مرد رهي خضرى بدست آر * همدخی كثر امطار ايله مرطوب اولوب
 بعده ترد آينده و رونده ايله اياچجا حفره ل پيدا اولمغه صعب المسالك
 اولان زمينه ده نشيب دخی شيب ديرل بوندن بشقه شيب باز يانه
 معناسند و مدهوش و منحير معناسنده كلور كذا فى فرهنگ جهانكبر و المجمع
 تحفه الاحياده سين ممله ايله روايت اولمشدر شمس فخرى و حسين وفابى
 ناز يانه معناسند اولان كسره صريحه ايله طب طب قافيه سنده ابراد و ايكي معناده
 اولان سيب و شكيب قافيه سنده ابراد ايتشدر * پست * باه فارسيدنك فتحى
 و سينك سكونى و ناء فوقيه ايله الحق معناسند مقابلى بلند مذكور دخی
 بالادر شيخ سعدى بيت خدائى كه بالا و پست آفريد * زير دست هر دست
 دست آفريد * استعاره طريقه خيس و دنى به پست وضدنه بالا
 اطلاق شده در معيار جهانده پست معنى كوتاه ديومرويدر

* مع و كبر اولدى مجوسى و نصارى ترسا *
 مع * ميك ضمى و غين معجه ايله معنى آتش پست كه عريده مجوس ديرل
 استاد عنصرى بيت خوشب رفت و بردست پستى گرفت * هوا چون

مغ آتش پرستی گرفت * واحدی مغی نیکم محوسده محسوسه دیکلری کبی
همدخی مغ مطلق کافر معناسنده کلور نیکم ابن کافره مغ بجه دیرلر
کبر * کاف فارسیه نک فتحی و بیه موحده نک سکونی ورا ایلله بودخی
مغ کبی محوس معناسنه شیخ سعدی بیت اگر صد سال کبر آتش فروزد
اگر یک دم فرو افتد بسوزد * مطلق کافر معناسنده کلور همدخی کبر
برسلاحدر که آنی جنک وقتنده کبر را کا خفتان دیرلر * ترسا * ناء فوقیه نک
فتحی ورا نک سکونی و سین ممدوده نک فتحیله بمعنی نصاری شیخ سعدی قطعه
ای کریمی که از خزانه غیب * کبر و ترسا وظیفه خورداری * دوستار ایکا کنی
محروم تو که باد شمنان نظر داری * واحدنده ترسای دیرلر نیکم نصرانی دیکلری
کبی * طایلان صورت محسوسه دی بت طایدی پرست *

بت * بیه موحده نک ضعی و ناء فوقیه ایلله صورت محسوسه معبوده که عریده
صنم و وثن دیرلر زمانای مسیحا بیت در بت شکنی خلیل عهدم هر چند
در بتکده آید شه آزدادند * واستعاره طریقیله جوان محبوبه ده بت و صنم
دیرلر لفظ بت لسان عوامده بیه فارسیه ایلله مشهوردر لکن بیه عریده ایلله
مضبوطدر * پرست * بیه فارسیه نک ورا نک فتحی و سینک سکونی و ناء فوقیه
ایلله دسترس اولدیغیمز لغت کابلرنده امر حاضر و وصف ترکیبدر بت پرست
کبی مصدری عبادت و عبودیت معناسنه اولان پرستیدن لفظیکه مصدر
دالیدر نیکم بیت آیددی لفظ پرستش دخی بونی تأیید ایدر فاما که ناظم
نحریر فعل ماضی عنوائیله تفسیر ایلدی بو تقدیرجه مصدر ثانی اولان پرستن
لفظندن مشتق اولور دالیدن مأخوذ اولماز مکر ناظم نحریر مطلع اولاش
اوله یا خود پرست ماضی معناسنه اولان اسماء افعال فارسیه دن اوله فافهم
* این نک و تازو پرستش بو قوشش بو طایش *

این * بود بو قطعه ثالثه نک بیت رابعده یکدی * نک * ناء فوقیه نک فتحی
و کاف ایلله سکردهش و قوشش معناسنه بو ییدن و دویدن کبی عریده عدود دیرلر
شیخ سعدی بیت بتک زاله میر یخت برکوه و دشت * تو کفی مکر اریسان
گذشت * اکثری بو معناده نک و بو دیرلر کاسبق فی سابع القطعة الخامسة
همدخی رذن معناسنده کلور بویکی معناده تکیدن لفظندن امر صیغه سی
اوزره اسم مصدردر بو معناده کاف فارسیه ایلله دخی جائزدر یونیدن بشقه نک
التي معنا به دخی کلور اول تکیدن مذکوردر امر حاضر و وصف ترکیبی

اولور ثانی بمعنی بن یعنی دیب که عریده قعر دیرلر ثالث بمعنی اندک یعنی قبل
رابع بر او تدر که بغدادی اراسنده بتر و بغدادی صابندن یک اولور خامس
بر او تدر که صولرده بتر کاهی اندن حصیر ایدرلر ترکیده کا بردی دیرلر سادس
ادات تشبیه اولور مثلاً ماه نک و باد نک دیرلر * تاز * ناء فوقیه ممدوده نک فتحی
وزاء معجه ایلله تازیدن لفظندن امر صیغه سنده اسم مصدردر سکردهش
و قوشش معناسنه یونیدن بشقه درت معناسی دخی وارد اول تازیدن مذکوردر
صیغه امر و وصف ترکیبی اولور ثانی مجمع الفرسده بمعنی فرومایه که عریده
سغله و دون دیرلر ثالث بمعنی امر دفا سق که فسقه ایلله معاشرت ایدرلر رابع
نویسنر تازه دیو یکر می ریجی قطعه نک بیت ثانیده کلور * پرستش
پرستیدن مذکوردر امر صیغه سی آخرینده ماقلی مکسور شین معجه الحاقیه اسم
مصدردر * جله سی النون ایچوندر همکی بتر زرست *

همکی * جله سی دیو قطعه سادسه نک بیت اخیرنده یکدی * بیه * بیه
موحده نک فتحی و هسانک سکونی ورا ایلله اادات تخصیص که ترکیده ایچون
عریده لام جاره فارسیده لفظ را معناسنه لکن لفظ را ایلله بهرک میساننده
فارسیده فرق شو قدر که بهر اول کلمه به داخل اولور لفظ را آخر کلمه به
لاحق اولور مثلاً بهر شهادتی شمار ایدرلر یونیدن بشقه بهر فارسیده اوج
معنا به دخی کلور اول بمعنی حصه و نصیب بهره کبی ثانی بمعنی شعاع قر
و نجوم ثالث ولایت استیلا عریده ایکی معنایه در اول بمعنی عجب ثانی بمعنی
هلاک * زرست * مرکبدر چونکه زرا تون دیو یکر می ایکیجی قطعه نک
بیت سادسده کلور است اادات ر بطدر لکن بو معناده اولنده همزه
لفظاً و خطاً حذف اولندی علی ماسبق فی الادوات شاعر بیت زرع کن زرا که
زرع از جمله کاری بهترست * زرع را ثلثان زرست ثلث باقی هم زرست
تمه * بو قطعه نک بحری رمل مثنی الاجزادریسانی ماسبقدن معلومدر

* قطعه که اورا قلم بر سر او حش نوشت *

قطعه * ماسبقدن معلومدر اما بو مقامده همزه یوقدر نیکم وزن شاهد عدلدر که
ادات ر بطدر علی ماسبق فی الادوات * اورا * اکا یوقرق سکر نیجی قطعه نک
بیت ثانیده کلور * قلم * قرق او جیحی قطعه نک بیت اولنده کلور * بر
بمعنی علی وادات مفعولدر علی ماسبق فی الادوات المركبة * سیر * باش
دیو یکر می بدنیجی قطعه نک بیت اولنده کلور * او حش * لایک فتحی و واولک

سکونی و حاکم فتنی و شین مجمه ایله ترکیب اضافی در چونکه لوح تحفه
و صحیفه معنیه عربی در و انشالده دخی شایع در شین مجمه ضمیر غائب در
علی ماسبق فی الادوات البسیطة بودند بشقه لوحش ایکی معنیه دخی کلور
اول الله تعالی و حشت و برسون و اراق ایلمسون دیمکدر اصلی لا او حش
الله ایدی تخفیفه فالوحش الله دیدیلر ابوالمعانی بیت لوحش الله زهی قصر
رفیع البیان * که شاه ملک کرم کردیم آباد * نانی بمعنی تحسین و آفرین خواجه
حافظ بیت زر کباب ماصد لوحش الله * که عمر خضرمی بخشد ز لاش * نوشت
یازدی دیو قطعه نک بیت رابعده کلور حاصل معنی قطعه که انک قلم سر لوحه
یازدی یعنی بوقطعه ده مذکور و مترجم اولانک اکثری سرای والاره و بیوت
منارله متعلق اولان نسته لدر چونکه اینده معظمه نک ختامی اکثر حالده
قیوسی اوزره دخی سر لوحه نام و تاریخ واکا مناسب شیلر ایله اوور
* کل چامور آهک کرج کریخ و قوم ریک و حشت *

کل * کاف فارسیه نک کسری و لام ایله علی العموم چامور معنیه عربی
صلصال و طین درل شاعر بیت بگردش زاب و کل سوری رسیده * کل
سوری ز اطراف رسیده * همدخی کل ترا بکه طیراق معنیه ده کلور * آهک
همزه ممدوده نک و هانک فتحلری و کاف ایله کرج و الحیکه کرجلو چامور و قوملو
کرج معنیه عربی ده جضین و کلس و صاروج دیرل ازواج المائر بیت
زمین ملاقات طوفان تیغش * همان خاصیت یافت کز آب و آهک همدخی
آهک توره که خرزمه معنیه و کوب الارض دیدلری بالدرایق طاشی
معنیه ده کلور * ریک * رانک بین الفتح و الکسر اماله سی و بیه تحفه
بجهوله و کاف فارسیه ایله قوم که عربی ده رمل دیرل هائی بیت زر ریک بیابان
فزون لشکری * ز چوچی برادانش هر سوسری * همدخی بخت و طالع
معنیه ده کلور * حشت * خاء مجمه نک کسری و شین مجمه نک سکونی و تاء
فوقیه ایله مطلق کریخ معنیه کرک بخته و کرک نا بخته شاعر بیت بوفای
تو اگر حشت زنداز کل من * همچنان در دل من مهر وفای تو بود * قایما که
بخته اولدقد نصکره رومده کرم و توغله و فارسیه ده حشت بخته و عربی ده
آجر دیرل همدخی کوچک حربه دموزینه و حشت دیرل فرهنگ چه انکیریده
کتاب زندیکرمی برنسک اوزره مرئیدر اون ایکیجی نسک اسمی خشتدر کتاب
زندیکرمی برسمندن هر برسمنه نوک ضمیمه نسک دیرل دقیقه ناظم بحر و

بوریک ایله خشتی تفسیرده لف و نشر معسکوس ایلدی چونکه بویکی
لفظک شهرتی وارد در نظمه رعایت ایسه واجبه ذمت و خاتمه خالدر
* کارد بجا قدر دخی نیره برتاب حشت *

کارد * کاف ممدوده نک فتنی و راودال ایله بجا ق که عربی ده سکین دیرل
شاعر بیت عاشقازا کارد و خنجر میر نند * غمزه جلاد چشم خونیش
نیره برتاب * هاء رسمیه اوزره همزه مکسوره ایله برنوع قصه حربه در که الده
کتورزل و کاهی ایکیجی و اوچی بر علاقه قیوب آت باشده طموز طر فند قورل
فارسیه ده و ترکیده اکا حشت دیرل بواقظ اصلنده ترکیب توصیفی دیرل
طاقت اولان مرزاق معنیه ایدی چونکه نیره مرزاق دیو یکر می ایکیجی
قطعه نک بیت سادسده کلور برطلو دیو قرقچی قطعه نک بیت اوئنده کلور
تاب طاقت دیو قطعه خامسه نک بیت خامسده یکدی بعده معنای عامدن
معنای خاصه نقل اولندی یا خود غالب اولدی نکته بو بندده تحسین نام وارد در

* طبعه موافق کلان هر نه ایسه دلپسند *

دلپسند * وصف ترکیبدر چونکه دل قلب دیو اون بدیجی قطعه نک بیت
ثالثده کلور پسند قرق بشجی قطعه نک بیت حادی عشرنده کلان
پسندیدن لفظنیدن امر یا خود اسم فاعل مخففدر

* خوب کوزادر دخی جر کین اولان نسته زشت *

خوب * خاء مجمه ممدوده نک ضمی و باء موحده ایله کوزل که عربی ده حسن
دیرل بعض محله ترکیب ایدوب خوب رو و خوب صورت دیرل * زشت
زاء مجمه نک کسری و شین مجمه نک سکونی و تاء فوقیه ایله جر کین که
عربی ده قبح دیرل شیخ سعدی بیت * مکن همدشینی تو باید سر زشت
دکه دزد واز و طبع تو خوی زشت * همدخی زشت بمعنی دویذن
یعنی سکر تمک معنیه ده کلور

* مارت آبی آزار اوئجی کونی نوروز ایش *

آزار * همزه و ذال مجمه ممدوده نک فتحلری و را ایله سنه شمسیه دن اول
بهار آبی که اکامارت دیرل فارسیه فروردین دخی دیرل خواجه سلمان
بیت آزار بیدر آب زخ آذر و کانون * وزدر دشر هر دو امان داد جهار
عربی ده دال مهمله ایله معنای مر قومه استعمال ایدرل و اشعار لنده دخی
اراد ایدرل شمس الدین احمد الطیبی بیت اسقینمافی فصل آزار * حتی

یصل السکر بی ال تموز فاما که دالذ نصرکه الفسر سنه شمسیه دن
 طقوزنجی آیک اسمیدر که اول آید نیراعظم برج قوسده اولور * نوروز
 و اوینک سکونلریله سنه شمسیه نیک ایکی کونندن هر یزینک اسمیدر اول
 نیراعظم برج جمله تحویل ابتدیی کوندر که مارت آتیک اوتنجی کونیدر
 بوکا نوروز عامه و نوروز کوچک دیرل و مطلق نوروز ذکر اولسه بوکون مراد
 اولنور و آنک وجه تسمیه سنده ایکی روایت وارد روایت اولی حق سبحانه و تعالی
 حضرت نلری عالمی و آدمی بو کونده خلق ایلدی کیچون نوروز دیومسی اولدی
 روایت ثانیه جشید شاه جمله جهانی سیرسیاحت و کشت و کذار ایلوب
 آذربایجان کلدکه انواع جواهر ایله مکمل و مرصع بر تخت عالی نصب
 و وجه سنی جانب شرقه توجیه و باشنه ذی قیمت بزنج مجوهر کیوب و جقوب
 تخت اوزره جلوس ایلدی بود مده کونش طلوع ایدوب اول تاج و تخت
 طوقند قد بر رتبه شعاع و ضیا و بر توطا هر اولدی که عالمی روشن اتمکله
 خلائی آنی کوروب جمله شادمان اولوب این روز نوست دیدیلر و شاه مشار
 الیمه دخی جشید دیدیلر اول بویکی کوندر معناسنه ثانی کونلو پادشاه معناسنه
 چونکه روز کون دیو قطعه ثانیه نیک بیت سابعده یکدی نویکی دیو
 قرق یدنجی قطعه نیک بیت ثانیسنده کلورچ پادشاه معناسنه دیباچه نیک
 قرق سکرنجی بیتنه یکدی شید کونش دیو اوتوز النجی قطعه نیک بیت
 رابعده کلور نوروز ثانی اولدر که مارت آتیک النجی کونیکه نامی خرداد
 لفظیدر بو نوروز ثانیسه نوروز بزرگ و نوروز خاص دخی دیرل و بونک وجه
 تسمیه سی شویله در که جشید اول کونده تخت اوزره طرزمذ کورایله اوتوروب
 خاص و عامه اذن و یروب جمله پیشگاهنه جمع اولدفلرنده نظام عالم ایچون
 ترتیب قوانین سلطنت و تدوین تدوین سیاست ایدوب و جمله به حق جل
 و علی به عبادت و اطاعت و امریله ایتبار و نهیله انتها و اداء شکر نعم و ادراک
 حقائق و حکم ایلک دیو رنگامیز خطاب و نصیح امیر جوابلر ایلدی
 و منقولدر که اکاسره عجم نوروز بزرگدن نوروز کوچکه و انجیه دکن
 حاجات نامی قضایا و محبوسلری اطلاق و مجزملری عفو ایدرل و خلقه
 انعام و احسان و کدول عیش و عشرت ایدرل دی

* مه آی تنسان آبی آیدر آرد بهشت *

مه * بمک فتنی و اظهاریه ایله قطعه خامسه نیک بیت اولنده کین ماه لفظندن

مخفدر

مخفدر لکن آنده فر معناسنه بوئده شهر معناسنه در بویله اولجه لفظاوه
 زکرا رعد اولن ساز * آرد بهشت * دالک کسریله قصول ار بعد دن ربیع ماه
 ثانیسنده رومیلر نسیان و یونانیلر ابریل دیرل شمسیک برج نوره اولدیغی
 ایامدر شیخ سعدی بیت اول آرد بهشت ماه جلال * بلبل کوینده برمنابر
 قضبان * بوئدن بشقه آرد بهشت اوج معنایه دخی کلور اول تاریخ جلالیده
 کیسه اعتباری اولما غله شهر مزبورک اوجنجی کونیدر هر سنه بروقت معینده
 واقع اولور اول کونک اسمیدر قاعده عجم اوزره هر آیک اسمی کونک اسمنه
 مطابق کلسه اول کونی عید ایدرل ثانی فرهنگ جها نکیریده بر فرشته نامی که
 محافظه جباله و تدبیر امور ماه آرد بهشته و کلدلر ثالث بمعنی آتش یعنی نار
 تنبیه * آرد بهشت لفظی ترکیب اضافیدر معهور جنت معناسنه چونکه
 آرد مده همزه ایله اون دیو و قهر و خشم دیو بو قطعه نیک بیت عاشرنده
 و شر جنده کلور بهشت جنت دیو قطعه اولی نیک بیت ثانی عشرنده یکدی
 بومعنای ترکیبی نیک معنای سابقه به مناسبی ختی دکلدر

* صاحب علم اوله نیک جمله سی دانشوران *

دانشوران * آخرینه جمع ایچون الف و نون الحاقیله دانشورک جعیدر
 دانش علم دیواون النجی قطعه نیک بیت عاشرنده کلور و زادات نسبت
 و صاحب و ذومعناسنه علی ماسبق فی الادوات المركبة

* اکلدی فهمید و خواند او قیدی یازدی نوشت *

فهمید * اون بشنجی قطعه نیک بیت ثالثده کلان فهمیدن لفظندن ماضیدر
 خواند * قطعه ثانیه نیک بیت ثانیسنده کین خواندن لفظندن ماضیدر نوشت
 تونک کسری وضعی و واول کسری و شین حجه نیک سکونی و تاء فوقیه ایله نوشتن
 لفظندن یازدی معناسنه ماضیدر واسم مصدر دخی استعمال اولنور

* ایشه کوچه عاده طرزه دی کردار هم *

کردار * کافک کسری و رانک سکونی و دال بمدوده نیک فتنی و رایلله اوج
 معنایه در و اوچیده بومقامده مذکور در اول ایش کوچ که شغل و عمل
 و کسب و کار معناسنه انوری بیت هوا سیاه بگردار قیر کون خفتان * فلک
 یکود بگردار نیل کون مغفر * ثانی بمعنی عادت و آیین و روش که ترک شده تورم
 دیرل ثالث بمعنی طرز و اسلوب و قیافت شیخ نظامی بیت یکی نامه تغزینگر
 نبشت * بنفیری بگردار باغ بهشت * کمال پاشا زاده مر حوم تصرف خاصیه

پیور که کردار لفظ می کیدر کرد ایله آردن معناسی چوره و طرفه کتور یچی
دیمک اولور مراد اده اولیان نسنه بی عند نه احضا رانک اولور انتهی
بویله اولجه کاف فارسیه اولق کرک ایدی لغت یازنلرایسه بالجه کاف عربیله
ضبط ایشار در کذافی فرهنگ شعوری فقیر شود یله فهم ایدر مکه کردار وصف
ترکیب در چونکه کرد کاف عربیله معنی عمل و کار علی ماصرحه فی بحر الغرائب
آر همزه نک مدی ورا ایله آیدن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر

* اولدی طبیعت منش داخی نهاد و سرشت *

منش * میم فیتی ونونک کسری و شین میجه ایله معنی طبیعت و خوی شاه
ناصریت تا نو بمنش مراخوانی * مندیش که منت خواستکارم * همدخی
خلقت و جبلت معناسنه و همت و کرم معناسنه ده کلور * نهاد * نونک و هاء
ممدوده نک فتحلری و دال ایله بودخی طبیعت معناسنه در حکیم سنائی بیت ای
شده در نهاد خود عاجز * کی شناسی خدا را هرگز * سرشت * سبک و رانک
فتحلری و شین میجه نک سکونی و ناه فوقیه ایله بودخی طبیعت معناسنه در همدخی
فطرت و طینت معناسنه و بوقطعه نک بیت عاشقانه سرشت یوغردی
دیو کلور

* آمده گلش طیب آدی بچشک و برشک *

آمده * همزه نک مدیه آمدن لفظندن اسم مفعولدر همدخی بدیهه و اطبقه
معناسنه ده کلور * بچشک * بیا، موحده نک و جیمک کسری و شین میجه نک
سکونی و کاف فارسیه ایله معنی طیب و حکیم و جراح بعض
اصحاب فرهنگ باء فارسیه ایله تصحیح ایلدیلر * برشک * زای میجه ایله
معنی بچشک مذکور معنی طیب حکیم اسدی مثنوی خورش
باید از میربان گونه کون * نه که فتن کزین کنم خور دزان فرزون
اگر چه بود میربان خوش زبان * برشکی نه خوب آمد از میربان
* گفت دیدی نیکتر نک ابودر خوشجه نش *

گفت * الی بشخی قطعه نک بیت سادسنده کلان گفتن لفظندن
ماضیدر * نیکتر * کاف سکونیه اسم تفضیلدر چونکه نیک ابودبو
المنجی قطعه نک بیت عاشقانه کلور ترادات تفضیلدر علی ماسبق
فی الادوات المرکبه * نش * نونک کسری و شین میجه نک سکونی
و ناه فوقیه ایله خوشجه معناسنه کذافی فرهنگ شعوری
* آصفیه آویزه و قبه کنید دینور *

آویزه * همزه ممدوده نک فیتی و و او ممدوده نک کسری وزای میجه نک فیتی
و هاء رسیمه ایله آصقی که بلاوردن و بیوض طیور دن و بونک امثالی نسنه لردن
جامعله و معظم سربلره ترین ایچون آصرلر بوندن بشقه درت معنایه دخی
کلور اول کویه که فارسیه کوشواره عربیده قرط دیرلانی هر چنکالکه
نسنه آصلور ثالث مخصوص ات آصدقلری چنکال رابع بمعنی اطراف
و جوانب کذافی فرهنگ شعوری * کنید * کافک ضمی ونونک سکونی
و باء موحده نک فیتی و دال ایله بمعنی قبه شیخ سعدی بیت صحبت
نیکان نگیرد هر که بنیادش بدست * تربیت نا اهل را چون
کرد کان رکندست * همدخی اتی نقل ایله سورمک معناسنه ده کلور

* صارفش اولان نسنه در هشته صالی و پردی هشت *

هشته * هانک کسریله اسم مفعولدر * هشت * ماضیدر مصدری هانک
کسری و شین میجه نک سکونی و ناه فوقیه ایله هشتن لفظیکه صالی و برمک
و صار فتمی معناسنه در شیخ نظامی بیت همه برقع فرو هشتند برماه * روان
کشند سوی حضرت شاه * همدخی هشتن قومق و ترک ایلمک معناسنه ده کلور
* ارغچ ارش تارو بود هم طوقی بافتن *

نار * ناه فوقیه ممدوده نک فیتی ورا ایله ارغچ معناسنه که عربیده سدی دیرلضدی
بود لفظیدر معاستعمال اولند قدده تارو بود دیرل حکیم فردوسی بیت زبردان
واز مابدان کس درود * که تارش خرد باشد و زاد بود * شیخ نظامی بیت
چندز نار طبع و بود لاف * برقد هر سفله شود حله باف * بویینک مقتضاسی
بار ارغچ و بودارش اولقدر لکن ولایت رومده لغت جمع و تخریر ایدنلر مثلا
نعمه الله و حلیمی و غیر یلر بودار غنچ تارارش دیویاز مشنلر در بونک
وجهی لسان فارسیده توغللری چندان اولماقدردیو فرهنگ شعوریده
تشیع اولندیلر بویله اولجه نظم تخریر کمال حذاقت ایدوب تارارغچ بودارش
دیو تفسیر ایلدی قلله دره لکن شاهی مرحوم رومی اولدیغی حبیبیه عکس
ایدوب پیورر بیت دندان دیش ارشدر بلاء تارارشدر * بودار غنچه دی پشم
بوکه قالیه پستر * شاهی شرح زده دخی حق تصریح ایلدک همدخی
نار بوندن بشقه طقوز معنایه دخی کلور اول دپه معناسنه که عربیدر فرق دیرل
آدمک اولسون غیرک اولسون بو معناده تارک لفظندن مخففدر ثانی تاریک
لفظندن مختصر در قرارمش نسنه معناسنه در کیجه اولسون غیری اولسون

ثالث بولانی صوبه دیرلر رابع ایشتم تلبدر خامس ساز قلی معناسنه سادس
 بمعنی و تر قوس سابع بمعنی میان بند ثامن بمعنی موی زلف و موی کبوتر تاسع
 براغا جلدز که خرما اغا چنه مشابهدر اندن برص و حاصل ایدرلر اگر چه کیف
 کتور رلکن در دسرا برات ایدر تال دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری * بود
 بآه فارسیه ممدوده نک ضعی و اماله سی و دال ایله ارش که عرییده حمله دیرلر
 تفصیلی آنجا کجری همدخی کهنه و عتیق معناسنه ده کلور و اماله سبزه اسکی
 بری یا قوب قاوایدلر اگا عرییده حراق دیرلر شمس فخری بیت شک نیست که
 آتش زنه سنک بلارا * جز جان و تن دشمن جانش نبود بود * یافتن * بآه
 موحده ممدوده نک فتحی و فانک سکونی و ناء فوقیه نک فتحی و نون ایله مصدر در
 مطلقا طوق معناسنه دقش اولسون بر اولسون حصیر اولسون جمله سنه
 یافتن دیرلر عرییده نسج چغتایده توقولماق دیرلر مستقبلاتی علی الشدوذ فانی
 ابقا ایله بافد و بافنده کلور علی القیاس بآه موحده به ابدال ایله باید و باینده کلور
 * رشته در ایلک ستاد آندی اگر دی رشت *

رشته * رات کسری و شین معجه نک سکونی و ناء فوقیه نک فتحی و هاء رسمیه
 ایله ایلک و ایشتم تلی بوندن بشقه اوج معنایه دخی کلور اول بر مرصدر که
 انسانک یا غنده اولور ابتدا ایلک کی برنسنه ظاهر اولور کتد کجدا و زار قبراسه
 صاحبی هلاک اولور اگا و ایله تار و دخی دیرلر ثانی رنوع حلوا در اگا ایلک
 خلوا سنی دیرلر بواوج معناده اگر مک معناسنه اولان رشتن لفظندن اسم
 مفعولدر ثات برطماندرا کثر شور بایدلر * ستاد * قر فحی قطع نک بیت
 ثابته کلان ستاد افظندن ماضیدر * رشت * رنک کسری و شین
 معجه نک سکونی و ناء فوقیه بآه رشتن لفظندن ماضیدر اگر دی معناسنه ایلک
 و ایشتم و کال مرنه اولور سه همدخی شدی و ایشتم معناسنه ده کلور صائب
 بیت زرد داغ محبت مرشته اندمرا * بر آفتاب قیامت مرشته اندمرا * مر حالده
 اولندی بآه موحده مکسوره زائده در علی ماسق فی الادوات المستطه
 * اره جوار زن طری و بغدادیه کتدم دینور *

چو * جیم فتحی و او ایله اریه که عرییده شعر دیرلر همدخی محمودیه بمعنی
 زخمه من مردیومد کوردر شرفنامه ده طقسان الی شقال التونه درت درهم
 کش اضفه دیرلر که آتشه محمل اولسون دیواشته او طقسان مثقال التونه
 دخی چو دیرلر عرییده و اوک تشدیدله هوا تنکم چو سادیرلر هوا معناسنه در

ارزن همزه نک فتحی و زانک سکونی و زای معجه نک فتحی و نون ایله طیارو که
 عرییده در دیرلر کتدم * کاف فارسیه نک فتحی و نونک سکونی و دالک ضعی
 و معیم ایله بغدادی که عرییده خلیلر اساننده خطبه و شامیلر اساننده قمع
 و مصریلر اساننده و دیرلر لطیفه بر قحط اساننده خواجه عبدالله
 انصاری حضر تلینه بریزن بغدادی رجاسنله کاد کده خوجه حضر تلی
 انبیار دارینه بر رقه بازوب عورت یدیه رقه مریزوره بی ارسال ایدر
 یازمشکه از زنی آید کند مشر دهد ماش فرستادم بخود آمده

* خوشه بشق ایدر بر را کین دخی کشت *
 خوشه * خاء معجمه ممدوده نک ضعی و شین معجه نک فتحی و هاء رسمیه ایله
 بشق که اکین بخیلر کن بره دو کیلان صاب و سنبل معناسنه عرییده عصافه
 دیرلر نظم لائل در مقام هضم نفس بیت اولار مسند نشین من در کزیم
 اولار خرمن فکن من خوشه چینم * همدخی خوشه اون ایکی بروج سمواتدن
 بروج سنبله معناسنه ده کلور و رفوشه دخی خوشه دیرلر * برز * بآه موحده نک
 فتحی و زای معجه نک سکونی و او ایله مشهوردر اکین معناسنه عرییده زرع
 و حرث دیرلر تنکم حارث و زارع معناسنه برز کردخی بوندن در لیکن فرهنگ
 شعوریده زای معجه نک اوزرینه راه مهمله نک تقدیمه مضبوطدر واضح اولانده
 بودر غایب مشهورک اضلی ایکی سنه در اول زای معجه نک تقدیمه تلفظ آساندر
 ثانی فی الاصل عربی و فارسیه دخی شابع اولوب تخم معناسنه اولان بذر لفظی
 ذال معجه نک را اوزرینه تقدیمه مضبوطدر ایشتم اگا اشتباهدر * کشت
 کاف کسری و شین معجه نک سکونی و ناء فوقیه ایله بمعنی برز مذکور شیخ نظامی
 بیت هر آن همواره کشت از نیر وی بخت * چو کشت بر کاوخ از مالش سخت
 * اتمکه نان نانوان کیم دینور اتمکچی به *

نان * نون ممدوده نک فتحی و نون ثابته ایله خبر کی اسم جنسدر هر نوع اتمکه
 دیرلر سخ سعدی بیت ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند * نانوانی
 یکف آری و بغلت نخوری * نانوان بمعنی خباز اسم فاعلدر چونکه نان
 قد سبق آن اذات اسم فاعلدر علی ماسق فی الادوات المركبه
 * بوقفه ایش کرده اون آردیو غوردی مرشت *

کرده * کاف فارسیه نک کسری و زانک سکونی و دالک فتحی و هاء رسمیه ایله
 برنوع بوقفه اتمک معناسنه ترکیده دخی بعض محالدره کرده دیرلر بوندن بشقه

کرده اوج معنایه دخی کلور اول کو چک بصدق معناسنه که کرده بانس دخی
دیرل ثانی هر د کرمی اولان نسنه به دیرل ثالث بر پارچه بز که طائفه بهود فرمان
سلطان ایله مسلماندن تمیز ایچون اموزلینه دیکر را کا عرییده غیار دیرل * آرد
همزه ممدوده نک فتحی و رانک سکونی و دال ایله اون که عرییده دقیق و طحین
دیرل بغدادی اولسون غیری اولسون همدخی قهر و خشم معناسنه ده کلور
سرشت * سبک و رانک کسر لری و شین مجمه نک سکونی و ناء فوقیه ایله ماضیدر
مصدری سرشتن لفظیدر تعجین و تخمیر معناسنه خیر اولسون غیری اولسون
محسوسا و معقولا استعمال اولنور هائی بیتا کر بیضه زاغ ظلمت * سرشت
نهی زیرطاس باغ بهشت * سؤال بوقطعه ده عیوب قافیه دن ابطا
وارد که سرشت لفظنی بدی بیت یکمدن تکرار ایلدی جواب معنار
بشقه اوانجه ایطاعه او انمدیغی علم قافیه ده مسطور در

* طوز نک و تخم مرغ اولدی بومرطه ادی *

نک * نونک و ممیک فتحی و کاف ایله طوز که عرییده ملح دیرل اسنه ماره
طریقیه طعمه لذت و بر دیکچون محبوبک ایلرین اکانشیه ایدرل
تخم مرغ * ممیک اولی نک کسر یله بومرطه که عرییده بیضه دیرل معنای ترکیبی
قوش بذری دیمک اولور چونکه تخم فارسیده و ترکیده شایع در مرغ قوش
دبو بکرمی النجی قطعه نک بیت سادسنده کلور ابو المعانی بیت یا و ره کن
بوعده و زنه ساردل مده * از ما کیان نسنه به این تخم مرغ نسنه

بیطاوعه دی ما کیان هم رفدان نیم رشت *

ما کیان * ممیک ممدوده نک فتحی و کافک کسر لری و یاء تحیه ممدوده نک فتحی
ونون ایله مطلقا طاق معناسنه که خانکی اولسون دهکی اولسون عرییده
دجاجة چغتایده طاوغ دیرل هائی بیت نه پال عقابان بر تیر کیر * بر ما کیان
نست در خور تیر نیم رشت * ممیک سکونی و باء موحد نک و رانک کسر لری
رفدان شمش بومرطه به دیرل واکا بکزر نه اولور سه کذا فی فرهنگ شعوری
اصلنده نیم پخت قیلندن وصف ترکیبیدر یارد شمش معناسنه چونکه نیم
یارم دیوان طقوزنجی قطعه نک بیت سابعنده کلور * رشت * بوقطعه نک
بیت نامنده ماضی اوله رق یکدی لکن بومقامده اسم مفعول معناسنه در
علی ماسبق فی قواعد المقدمه * رفدان * رانک ضمیمه هرندن اوور سه
نیم پخت معناسنه بعض محک ترک بیدر

* خاچه چلیپا دینور داخی بر همین پاپاس *

چلیپا * جیم فارسیه نک فتحی و لام ممدوده نک کسر لری و یاء فارسیه ممدوده نک
فتحیه خاچه نصاری که عرییده صلیب دیرل بلکه صلیب اندن معرییده فایده
طائفه نصاری صلیبی اغاجدن و کشدن و التوندن ایدوب اکا طارل
عقیده باطله لری بویله در که حضرت عیسی علیه السلام صورت
مصلوب به سی اوله خاشاک حاشاک مصلوب اولماشدر حتی قرآن عظیم الشانده
وما قتلوه و ما صلبوه و لکن شبه ا لهم * وارد اولمشدر و هر نه که بیچ و تاب اوله
اکاده چلیپا دیرل شیخ سعدی بیت کر مسجد روم ابروی تو محراب منست * وردر
آتشکده زلف تو چلیپا دارم * بر همین * باء موحد نک و رانک فتحی
و هانک سکونی و ممیک فتحی و نون ایله بمعنی دانشمند نصاری که اکا پاپاس
دیرل شیخ سعدی بیت بتقلید کافر شدم چند روز * بر همین شدم در مقالات زند *
همدخی بر همین دانشمند بیت پرستان معناسنه و حکیم فیلسوف معناسنه
و بتکده معناسنه ده کلور نکته بر همین رانک سکونی و هانک فتحیه دخی
مر ویدر لکن نظم تحفیه مناسب اولان مضبوط بر در

* چاکنه ناقوس دی یعنی کلیسا کشت *

ناقوس * ون ممدوده نک فتحی و قاف ممدوده نک ضمی و سین ایله کفره کلیسا زنده
بعض مخصوص و قتلرده چالارل اکثر ایلر یلو و اوقلو ایچی بوش اغاجلر در که
بری بری یاننده دورلش کورک ایله نفس و پروپ چالارل بی نظیر صدال ظاهر
اولوب مقاملر پیدا اوور مولانا عرفی بیت مالب آوده بهر توبه بکشایم لیک بانک
عصیان میر نند ناقوس استغفار ما * عرییده دخی ناقوس و جعنه نواقیس دیرل
لواحد من الشعر ایبت قد قلت لالعین ای الضرب یرملکا * ضرب النواقیس ام
ضرب البواقیس * همدخی بر یوک چاکدر که مناره کی بلند بنا اولمش موضع
باشنه وضع ایدوب وقت معینه چالارل صداسی برایکی فرسخ محله کیدر
بعضیلر ارغنون دید کلری یوک ساز معناسنه دیمش * کلیسا * کافک فتحی
و لام ممدوده نک کسر لری و سین ممدوده نک فتحیه کفره عبادتخانه سی عرییده
دیر معناسنه استاد لطیفی بیت دیدم اندر مسجد خوبا چند * چون کلیسای
یشان پنداشتم * ترکیده دخی شیوعیه ناظم نحر بر آتی بومقامده ترجمه ایلدی
کنشت * کافک ضمی و نونک کسر لری و شین مجمه نک سکونی و ناء فوقیه
ایله هر کلیسایه دیرل عموما و یهودی کلیسا سانه دیرل خصوصا حکیم

سنایی بیت زو فلك وار مسجد مؤمن زو كنشت و كلبسای ایمن فائده
فریده نصای عبادتخانه سنه بیعه و بهود عبادتخانه سنه كنسبه دیرلر

* مقدمات فاعلن مله سرح اوزانیدر *

یعنی بوقطعه بحر منسرح من الاجزادندر لکن جمله اجزای مطویه
و جمیع ضروبی و بعض اعار یعنی موقوفه و خشوری مکشوفه در باقی
بومقامه مناسب سنه لقطه ثالثه نك بیت اخیری شرحنده یکدی

* کسب کال ایله کیم اولمه سلبد سرشت *

کسب * معلوم * کال * اواخر دیاجده یکدی * بد * فنادیو اوئوز
بشجی قطعه نك بیت اولنده کلور * سرشت * طبیعت دیو بوقطعه نك بیت

خامسده یکدی * قطعه در نظم لغتهای عرب *

قطعه * قطعه اولی عنوانده یکدی * در * ادات ظر قدر علی ماسبق
فی الادوات المركبه * نظم * دیاجه نك بیت ثالثه عشرنده یکدی * لغتها
جمع لغت در لغت دیاجه نك بیت تاسعه نك بیت ها ادات جمع در
علی ماسبق فی قواعد المقدمه * عرب * بیانی بیت مزبور شرحنده
یکدی حاصل معنی عرب لغتاری نظمده قطعه چونکه بونده
بیان ایده چکی سکر حرفی سه زبان ایده جکر در اکاتمهید لازمه در

* ثاو حاو ذال و صادای نورعین *

بومقامده نورعین خط ایدر چونکه مصرع ثانی آخرنده حرف عین کلور

فلا تشبه * داخی ضاد و طاو و طاو حرف غین *

بوسکر حروف اسماء حروف در تکم تفصیلی قطعه اولی عنوانی شرحنده یکدی

* فارسیده قافیه اولی محال *

قافیه * لغته تابعه معناسنه در اصطلاحده عربی اشعارنه متعلق علم
قافیه ده اون ایکی در او تعریف ایلدیلر از جمله مصرع ثانیه قافیه دیدیلر
باقیبری دخی محلنده مسطور در فاما که اشعار فارسیه ایچون ترتیب اولسان
علم قافیه ده حرف روی به قافیه دیرلر تکم ناظم بحر نك کلامنک سیاق و سیاق
انی اقتضا ایدر گاهی حرف رویدن بشقه حرف روی کند و سندن جزو
اولان کلمه به ده اطلاق ایدر لکن بومقامده مراد حرف رویدر * محال * متمم
معناسنه در لکن بومقامده مراد محال عادی در نهایت وقوعی بوقدر

* یازمشم شاید اوله نقص کال *

شاید * احتمال دیو قرق التبحی قطعه نك بیت رابع عشری شرحنده
کلور * نقص * ضد کالدر * کال * اواخر دیاجه ده یکدی

* بوسیدن اول سکر حرفه تمام *

سبب * دیاجه نك بیت حادی عشرنده یکدی * حرف * قطعه
اولی نك عنوانده یکدی تمام معروف

* بشقه اسلوبیله قیلدم خوش نظام *

اسلوب * اقنوم وزننده طرز و روشن وقایون وقاعده معناسنه فارسیده
و ترکیده دخی بومعشارده شایع در ابوالعانی بیت شنبدم چنین گفت
اسلوب استاد * خورش رانیاشد از اسلوب معتاد * فارسیده ایکی معناسی
دخی وارد در حکیم آدی ثانی برنوع طعابدر * خوش * بمعنی خوب
کامسب فی رابع الاربعة * نظام * دیاجه نك بیت ثالثه عشرنده یکدی

* ضم ایدوب تازی لغاتن آخره *

ضم * معروف * تازی * تاء فوقیه ممدوده نك فحی و رای مجمه ممدوده نك
کسریله عربی دیمکدر مثلاً اسب تازی و لسان تازی دیرلر شرف الدین
یزدی در معمای بوسه بیت زاعل یار خواهم ضد شرفی تازی و درزی و قلب
و اصحیف هم دخی تازیدن لفظندن اسم مصدر در تکمله حل معمای بوسه
ضد شرق غربست و مصحف غرب عرب و مرادف عرب تازی و مصحف
تازی بازی و مرادف تازی لعب و مقلوب لعب بعل و مصحف بعل بعل و مرادف
بعل استر و مصحف استراشتر و مرادف استر جل و مصحف جل جل و مرادف
جل بره و مصحف بره بره و مرادف زه بقله و مقلوب بقله قبله که این مرادست

* قافیه م اولدی آنکله فاخره *

قافیه * قدسقی انفا * فاخره * عربی در انشالرده دخی مستعملدر مأخذ

اشتقاقی فخر در * اوچ لسان اوزره یازلدی اول حروف *

یعنی بوسکر حرفك قطعه لری سه زبان اولدی تکم بعض فضلاء
جموع تحفه سنی سه زبان ایلدی یکی کی چونکه لساندن مراد بومقامده
لغندر تکم تفصیلی دیاجه نك بیت سابعی شرحنده یکدی

* هب محلنده مرتب در صفوف *

محل * و * مرتب * و * صفوف * عربی در انشالرده دخی مستعملدر

* فاعلاتن فاعلاتن فاعلات *

یعنی بوقطعه بحر رمل مسدند رکن عروض و ضرب یکیمی مقصور و کیمی
محدوف در

لکن فارسی و ترکیبده زینیه رعایت انجمنی قنصر

* قطعه در ثابسخن کرده لطافت اراث *

قطعه در * قطعه اول عنوانده یکدی * تا * حرف معهوده سخن
اولنده کی باء موحدہ مفتوحه تعدیه ایچوندر علی ماسبق فی الادوات البسیطة
سخن سوز دیو اونوز برخی قطعه نك بیت سابعنده کلوز * کرده * یکیمی
بدیخی قطعه نك بیت نامنده کلان کردن لفظند ن اسم مفعولدر لطافت
ثلاثی * و اراث * افعال وزنده مصدر در بیلدر انشارده دخی مستعملدر
حاصل معنی حرف ثاء مثله حقند کلامه لطافت پیدا ایدر قطعه

* برز کردیندی اکیمی به عربجه حراث *

برز کر * اسم فاعلدر چونکه برز رای مهمله نك زای میجه او زینیه تقدیمیه
مضبوطدر تکم قطعه حاشیه نك بیت ناسعنده یکدی کرات اسم فاعلدر
علی ماسبق فی الادوات المركبة * حراث * شده ايله معالغه اسم فاعلدر

* تشنکی اولدی صوسزاق هم او معناده لهات *

تشنکی * عربیده لامک فیتی وهاء مدوده ايله لهات معناسنه کینده عربیده ظما
وعطش دخی دیرل اصلنده مرکبدر چونکه تشنه صوسزاق قطعه رابعه نك
بیت اولنده یکدی هم دخی آخرنده هاء رسمیه اولان کلمه بیا تحیه مصدریه
لاحق اولجه کاف فارسیه مفتوحه به منقلبه اولور دیومقدمه ده یکدی

* قرطوغرماغه دی زایدن دخت و ایناث *

زایدن دخت * نونک کسریله ترکیب اضافیدر عربیده افعال بابندن ایناث
معناسنه چونکه زایدن زای میجه مدوده نك فیتی و بیا تحیه مدوده نك کسری
ودالك فیتی و نون ايله مصدر در طوغر مق معناسنه عربیده تولد دیرل انسان
اواسوت حیوان اواسون دخت قرذیو قطعه ثالثه نك بیت سابعنده یکدی

* دی جشاع ایتکه کادن دینلور هم ارفاث *

کادن * کاف فارسیه مدوده نك ودالك فتحلری و نون ايله مصدر در معنی
الجماع والوقاع که عربیده افعال بابندن ارفاث دیرل ثلاثیسی رفتدر ابوالمعانی
بیت بوقت کادن اعل لبش کر زردهن کیری * چوطالغریبانی کادن اولدت
بسیار * مسبقاتی الفتنصره بیا تحیه مفتوحه ايله کایدو کاینده کلوز

* جمله از کک دیمه مفهومی نران ايله ذکر *

نران * آخره الف و نون الحاقیه یکیمی او جیمی قطعه نك بیت ثالثه
کلان زلفظنک جمیدر تکم عربیده مفردنه ذکر جیمه ذکر کور دیدکاری کی

* ماد کان اولدی دیشی جیمی آنک کی ایناث *

ماد کان * بیت مزبورده کلان ماده لفظنک جمیدر کاف فارسیه هاء رسمیه دن
مبدلدر علی ماسبق فی قواعد المقدمه تکم عربیده مفردنه اثنی جیمه کسرا ايله

ایناث دیدکاری کی * دوشمه آدینه مندش دیدیلر معنی بساط *

مندس * ممک کسری و نونک سکونی و دالك کسری و شین میجه ايله دشمه که
عربیده بساط دیرل استاد فرخی بیت نیلکون پرده برکشیده هوا * باغ بنوشت
مندش دیبا * او متاعنده دی کاجال و دخی دیندی ایناث *

کاجال * کاف مدوده نك و جیم فارسیه مدوده نك فتحلری و لام ايله او متاعی که
عربیده کسر همزه و ایکی ثاء مثله ايله ایناث همدخی اثواب منزل دیرل
عنصری بیت ز و دیر کسند و باز سودندش * همه کاجالها نمودندش

* دستیار اولکه اعانت ایده مفهومی نصیر *

دستیار * معنای ترکیبیسی اللودیمکدر ز یادست ال دیو یکیمی بدیخی قطعه نك
بیت رابعنده کلوز یارادات نسبتدر علی ماسبق فی الادوات لکن معین
ونصیر معناسنده غالب اولشدر عنصری بیت دستیار و سنور کار سفر
ساخته کردهر چه نیکوز نصیر فعل وزنده اسم فاعل عربیدر

* یاور ی اولدی مدد ایتکه معناسی غیاث *

یاوری * عربیده غیاث واعانت معناسنده اصلنده مرکبدر چونکه یاور بیا تحیه
مدوده نك و واولک فتحلری و را ايله بمعنی معین و نصیر آخرنده کی بیا تحیه
مصدریه در شاعر ترکی بیت یاور اولور سه اگر اطف خدابر قوله بر پوله محتاج
ایکین خلقه او اور پادشا * غیاث * اصلنده کسر غین میجه ايله غواث ایدی

* دیندی فارشمشه آمیخته ممزوج کی *

آمیخته * الی التخی قطعه نك بیت خامسینده کلان آمیختن
لفظندن اسم مفعولدر عربیده ممزوج و مخلوط دیرل

* دی قرشدرمغه شور بدن داخی ممشاث *

شوریدن * شین میجه مدوده نك ضمی وراء مدوده نك کسریله مصدر در
قرشقی و قرشدرمق معناسنده آمیختن لفظی کی هم لازم و هم متعدی او اور

شاعر در صفت عروسی بیت چو شوریده درغن بشهدوشکر * که پیچیده
در جامه خواب یکدگر * عربیده قرشدر مغه مزج و ثمات دیرل همدخی
شوریدن بمعنی تیره کردن یعنی بولاندر مق معناسنه دخی دیوانه اولق
معناسنه دخی شستن یعنی غسل معناسنه ده کلور کذا فی فرهنگ
جهانگیری * ثمات * کسر میله زلال کی مصدر مضاعف عربیدر
* او الکه تنبلد رانک آدی کنیر و عفشل *

کنیر * کافک فحی ونون ممدوده نک کسری ورا ایله بمعنی کامل
وتنبل و بسیار خسوار که عربیده عفشل و متکاسل دیرل میر نظمی
بیت مشودر طعام دگر را کنیر * شود راضی مردان بنان و پیر * عفشل *
جعفر وزنده عین وفاوشین معجه ولام ایله مضبوطدر

* زودر و تیز یور بیچی هم او معناده دلات *

زودرو * وصف ترکیبدر عربیده دلات و سربع السیر دیرل چونکه زود تیز دیو
یکرمی سکر بیچی قطعه نک بیت تاسعهده کلور و قرق بر بیچی قطعه نک بیت ثانی
عشرنده کلان رفتن لفظندن امر یا خود اسم فاعل تخفقد رنتکم اسم فاعلی
قطعه ثانیه نک بیت عاشم رنده یکدی * دلات * کسر دال ولام ایله مضبوطدر
* کرویدن دی اینا مانعه که ایمان کیدر *

کرویدن * کاف فارسینه نک کسری و رانک فحی وواو ممدوده نک کسر یله
معنی ایمان مصدر در ابوالعسانی بیت وعد خوبان جهان را کرویدن
نشود * دادن عاشق صادق بغریب استاندند * همدخی رهن معناسنه ده کلور
* اولدی قندرمه فر ولیدن هم استخشات *

فر ولیدن * فاک وزای فارسینه ممدوده نک ضمیری ولام ممدوده ایله بمعنی
تخصیص و تحریک و تشویق و استخشات مصدر در * استخشات * استفعال
وزنده مصدر عربیدر * صاتون الماغه خریدن دیدیلر یعنی شرا *

خریدن * خا معجمه نک وراء ممدوده نک کسر یله بمعنی شرا و اشترا مصدر در
کال بخندی بیت حکمت فروش ناک میمرهم همیکند عرض * فاحستان
نخواهیم اینها بجان خریدن

* دخی کوندرمه فرستان ایمش هم ابعاث *

فرستان * فاک و رانک کسری و سبک سکونی و تاء فوقیه ممدوده نک
فخیله مصدر در عربیده افعال باپندن ابعاث وارسال و چقنایده

بیار مق دیرل * ابعاث * و ثلاثی بعث مترادف لدر

* هر اسنانک عربی منتخبدر چایی *

اسنان * دنیاچه نک بیت سابعنده یکدی عربی و منتخب * معروف لدر * چایی
شاعر بیت چلیب لکده شهاد دخی بوقدر نسبک * عملله متصف اولان کسه
دیرل چلی * فارسی کرچه ایدر طبعه لطافت اراث *

بونده البلاغه فی العرب والملاحه فی الفرس والسیاسة فی الترك کلاسه اشارت
واردر بونک بحری سابقدن معلومدر همدخی بوقطعهده ردالحجز علی الصدر
کی صنعت واردر فاهم * قطعه در جیم پر کوهر چو کج *

قطعه در * قطعه اولی عنوانده یکدی * جیم * بومقامده مرادحروف
میانیدن اولاندر * ر * طولودیو قرق بیچی قطعه نک بیت اولنده کلور * کوهر بیانی
دنیاچه نک بیت عاشری شرحنده یکدی * چو * ادات تشبیهدر کاسبق
فی الادوات المركبة کج * خزینه دیو بوقطعه نک بیت اولنده کلور حاصل
معنی جوهر طولوخزینه کی جیم حقهده قطعه یا خودر قطعه در مناسبت دخی
ظاهر در * کوشه در کج و خزینه اولدی کج *

کج * کافک ضمی ونونک سکونی و جیم ایله پیغواله کی کوشه معناسنه که عربیده
زاویه دیرل کوشه دخی فی الاصل فارسیدر لکن ترکیده وانشاده شپوعی حسبیه
ترجمه قلندی حکیم فردوسی بیت کرتدبادی برآیدز کج بخاک افکنند نارسیده
ترج * همدخی کج مطلقا چین و شکج معناسنه ده کلور * کج * کاف
فارسینه نک فحی ونونک سکونی و جیم ایله خزینه و دینه معناسنه در حتی کنز
بوندن معربدر * نوجوان شول کسه در کیم اوله کج *

نوجوان * واو اولی نک سکونیله مرکبدر زیرانو یکی دیو قرق بد بیچی
قطعه نک بیت نایسنده کلور * جوان * جیمک ضمی وواو ممدوده نک
فحی ونون ایله تازه و بکت معناسنه انسانده و سائر حیوانده مستعملدر
* صاییده اون بش اولور کرچه سه پنج *

سه پنج * سبندن صکره هاء رسمیه ایله اون بش معناسنه که عربیده خمسة عشر
کی چونکه معنای ترکیبی اوج بش دیمک اولور زراسه اوج پنج بش
دیوان مطقوز بیچی قطعه نک بیت اولنده کلور البته اوج بش اون بش
بش اولور بو معنی اگر بینلرنده و او عاطفه اولماز سه فاما که اولور سه اوج
دخی بش دیمک اولور مقام ترقیده مستعملدر نهایت یدی معناسنه اولور

* عاریت دخی مسافر در سنج *

سنج - واوسز و هاء رسمیه سزدرت معنایه در اول بمعنی عاریت وامانت که
دنیایه سرای سنج دیرل دار عاریت معناسنه ثانی بمعنی مسافر و مهمان کی
حکیم فردوسی بیت * که امشب درین خانه باشم سنج * نباشد کسی راز من
هیچ رنج بویکی معنایه مصراع اولده اولان معنادن نقل اولجه علامت نقل
هاء رسمیه و و او اسقاط اولندی مناسبت دخی خفیه دکلدز چونکه مسافر
واردیخی محله قبل المکت اولور همدخی مدت اقامت شرعا مسافر اقلی
اون بش کوندز بومناسبت ایله شعر ادنیایه سنج دیرل ز یاد نیاده ایکی اعتبار
وار که بری اوج کوندز بوم ذهاب و بوم ایاب و بوم مکت بری دخی بش کوندز
چونکه شهر و احوالک اساسی اسبوع در اسبوع دخی بدی کون بویه اولجه
بوم ایاب و بوم ذهابدن بشقه بش کون بوم مکت در کانه دنیا بش کون اولمش
اولدی بوم مضمونه خواهه اشارت ایدر مصراع هر کسی پنج روز نوبت
اوست * ثالث بوستان و باغ و امثالی نسبه لک بکجیلر بک ابتدکری خانه
مختصر در که خس و خاشاکدن تدارک اولمش اوله رابع بمعنی چراگاه
حیوانات که آب و علنی وافر اوله لکن بوم مصراعده مذکور ایکی اولکی معنادر
نکته و یتده جناس تام و آردر * اوجه بمعنی اوراق بیری سرین *

سرین * سبک ضمی و زاء بمدده نک کسری و نون ایله انسانک اوراق بری که
اکا ترکیده اوجه دیرل بولفظ اوجه فی الاصل چغتای اساندر زلالی
خونسالاری بیت خوزین آرمگاه آن سرین شد * خیر فرصه
ابر یزین شد * همدخی هر چار با حیوانک صغر یسنه سرین دیرل و بویکی
معناده راء مدده ده نک ضمیمه سرون دخی دیرل عنصری بیت کریمین
هرگز ندیدی از کان آویخته * بنکران فربه سرون و بنکران لاغر میان

* صاغری غنج و شیخ و ناز و شیوه غنج *

غنج * غین معجمه نک کسری و نونک سکونی و جیم ایله بمعنی سرین مذکور که
صاغری دخی اوراق بری یعنی اوجه عربیده اوجه مقامده حجه صاغری
مقامده کفل دیرل * شیخ * شین معجمه نک کسری و نونک سکونی و جیم ایله
معنی سرین مذکور ایضا بویکی لفظی شمس فخری بیت بفرمانش حیوان
وانس و بری همه داغ دارندر شیخ غنج * شیوه * شین معجمه بمدده نک
کسری و واول فقی و هاء رسمیه ایله ناز دایران و جلوه مهوشان معناسنه

که خوبان محبوبانه مخصوص بروصف مرصوصه در عربیده خدر و دلال
دیرل بوندن بشقه درت معنایه دخی شیوه دیرل اول بمعنی طرز و روش ثانی
معنی عمل یک و طور خوب ثالث بمعنی حسن و زیبا بی رابع بمعنی هنر
و معرفت غنج * غین معجمه نک فقی و نونک سکونی و جیم ایله بمعنی ناز دایران
ایض بوندن بشقه حرکت ناز کانه معناسنه و برنوع الاجد چوال معناسنه
کاور ناز * دخی فارسیدر حتی قطعه ثانیه نک بیت نایسنده ناز جلوه
دیو کیدی لکن ترکیده وانشالده شیوهی حسیله ترجمه قلندی

* چوق قبور حق ضایع ادی مرغول ایش *

مرغول * مینک فقی و رانک سکونی و غین معجمه بمدده نک ضمی و لام
ایله بمعنی مذکور که عربیده جعد کثیر دیرل بوندن بشقه بش معناسی دخی
واردل اول بمعنی بختاب ثانی بمعنی خط خوبان ثالث بمعنی آواز رابع
معنی نشاط و خرمی خامس بمعنی نعمه و ثمره

* بوکله چین و شکن درهم شکج *

چین * جیم فارسیده بمدده نک کسری و نون ایله بوکله معناسنه که عربیده اف
دیرل شاعر بیت بچین زلف ترسانچه ایمان بدل کردم * که هر موی
بمخسرخون بهای صدمه مسلمانست * بوندن بشقه اوج معناسی دخی و آردر
اول بمعنی راست و صواب ثانی اسم مملکت که معنی چین لفظی در ثالث
چیدن لفظندن امر حاضر و وصف ترکیبی اولور شیخ چین کی * شکن
شین معجمه نک کسری و کافک فقی و نون ایله چین مذکور کی بوکله
معناسنه در مثلاً شکن زلف و شکن جامه دیرل کمال اسماعیل * بیت
درست کشت همان شکستی منش * که نک ازان بشکستنت زلف
پر شکنش * بوندن بشقه شکن یددی معنایه دخی کاور اول بمعنی تندی و تیزی
و اعراض ثانی بمعنی خوردن و خاییدن ثالث بمعنی هزیمت عسکر
و شکستی لشکر را بغ بمعنی اصول خامس بمعنی مکر و حيله سادس نام
ولایتدز اما بومعناده مؤید الفضلاده فتح شین و سکون کاف ایله مرویدر سابع
معنی لحن و سرود * شکج * شین معجمه نک کسری و کافک فقی و نونک سکونی
و جیم ایله بوکله معناسنه در چین مذکور کی مطلقاً میرخسر و بیت کسوز شکج
ناز ماندش * زکس زکر شمه باز ماندش * بوندن بشقه درت معناسی دخی و آردر
اول بمعنی شکجه که مجرمة تعذیب ایچون ایدر لثانی برنوع مار سرخ ایدر

ثالث اصول که موسفیده اولور رابع بمعنی مکر و حیل و ضم کاف ایله بر مقله
برعضوک جلدنی طونوب صغماغه دیرل که اکابعض ترکیده چیدیک دیرل
ادات الفضلاده قبرجی عللرندن برعلندر که حبارک دخی دیرل دیومر ویدر

* سرکلواولدی زکام آماس شیش *

سرکلو تخفیف ایچون رانک سکونیه اگرچه ناظم تحریر زکام دیو و فرهنگ
شعوری قمر دماغده برعلندر دیو تفسیر ایندیلمعنا ی ترکیبی بوغاز باشی
دیگدر چونکه سر باش دیو یکر می بدنی قطعه نیک بیت اولنده کلور کلو
بوغاز دیو قطعه مزبور نیک بیت نالنده کلور بهر حالده مناسبت ظاهر در چونکه
زکام اکثری اثری بوغاز باشنده ظاهر اولور * آماس * همزه و میم مدودتینک
فتخلری و شین ایله شیش که انسان و حیوان وجودنده ظاهر اولور سریده ورم
و دمل دیرل شمس فخری بیت مبادخرمی خصم و یخرزجنون * مباد فرجهی
دشمت مکرز آماس * او کسور کدر سرده هم دیرل سکج *

سرفه * سبنک ضمی و رانک سکونی و فاک فحی و هاء رسمیه ایله او کسورک که
عزیده سهال دیرل میر نظمی بیت نشان تنکی سینه است از سرفه طبعتر ادهد
بسیار کشته * سکج * سبنک کسری و کاف فارسیه نیک فحی و نونک سکونی
و جیم ایله سرفه کی بمعنی سهال همدخی تراش کردن معناسنه و کزیدن یعنی
اصرمق معناسنه که سکجیدن لفظندن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در
و بر نوع بیولک زهر ناک ایلاندر * در دسر باش آغریسی دشوار کوچ *

در دسر * ترکیب اضافیدر چونکه درده صراع نایده کلور سر باش دیو
یکرمی بدنی قطعه نیک بیت اولنده کلور * دشوار * دالک ضمی و شین معجه نیک
سکونی و و او مدوده نیک فحی و و ایله کوچ که عسیر معناسنه جالای شیرازی
بیت مکس آسان بشهد افتد * ولی دشوار برخیزد * اصلی تاء مشات فوقیه نیک
و هاء معجه نیک فتخلری و و او علامت ایله دشخوار ایدی حاصلی بونده اوج
لفت وارد راول دشخوار اتوری بیت هر چه پنهان قضاء خرم تو پیدا داشته
هر چه دشخوار قدر عزیم تو آسان یافتد * نانی اندن مخفف تانک حذفیه
دشخوار ناصر خسرو بیت کر آسانی همی بایدت فردا * مکبر از بهر دنیا
کار دشخوار * ثالث اندن مخفف دشوار مذکور

* در دمحنت رنج اینجتمه مرنج *

در د دالک فحی و رانک سکونی و دال ایله بمعنی محنت و رنج و مشقت مرخسرو

رباعی

رباعی عشق داریم و سینه سوزانی * دردی داریم و دیده کربانی * عشق وجه
عشق عالمسوز * دردی وجه درد دردی درمانی * رنج * رنجیدن
لفظندن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در * مرنج * نهی حاضر در چونکه
میم مفتوحه ادا ت نهیدر عملی ماسبق فی الادوات البسیطة رنجیدن اینجتمک
دیو فرق بشیخی قطعه نیک بیت اولنده کلور همان بواجلندن بومه فاده اینجتمه
لفظی ماقبلنده رنج لفظنی تفسیر اولسه ده جازر در مابعدنده مرنج لفظنی
تفسیر اولسه ده جازر در راز لفظ اینجتمه ترکیده هم اسم مصدر در
و هم نهی حاضر در علی ما لا یخفی علی من له ذوق من الکلام

* یاره شول مسهل ایارج حیدر *

یاره * یاء مشات تحتیه مدوده نیک و رانک فتخلری و هاء رسمیه ایله بر مشهور
مسهل حب ترکیبدر که لطیف و ناز کدر همزه ایله ایاره و ایارج دخی دیرل
ناظم تحریرک مسهل ایارج حیدر دیو تفسیرینک نکته سی بودر که ایارج لغت
یکابرندن همزه نیک و رانک فتخلریله مضبوط در اکثری تفسیر اولر ذکر ایلدیلمر
ناظم تحریر دخی اکثره تابع اولدی شهر یاری رباعی باتیغ جفا کر جکریم یاره کند
ناچاره آن یر شک بیچاره کند * از اشک چو یاقوت وزر بر رخ خویش * ای
خسته جکر مفرح و یاره کند * بوندن بشقه یاره بش معنایه دخی کلور اول بمعنی
دوست لفظ یار کی ثانی بمعنی قوت و قدرت ثالث صورتلر قوللرینه طاقد قلری
اینجو و اعل امثالندن قول باغی رابع زمان قدیمده علامت بند کی ایچون آلتون
و کومشدن بنده قوللرینه طاقد قلری قول باغی خامس بمعنی جرح

* دیدیلر راونده هم ریوند و سح *

ریوند * راء مدوده نیک کسری و واولک فحی و نونک سکونی و دال ایله راوند که
بر مشهور کو کدر اعلاسی ولایت جینده اولاندر و روم دیارنده دخی اولور
جکری تازه ل دافع حرارت و مخرج صفرا غایتله نافع و معتبر و ادر و اکثر
مسهل اشربه زده استعمال ایدرل * راوند * دخی فارسیدر لکن ترکیده
و کتب طبده شیوعی حسیله زجه قلندی * منج * میمک فحی
و نونک سکونی و جیم ایله بمعنی راوند مذکور

* یاغ روغن جرب یغاونسته در *

روغن * راء مدوده نیک ضمی و غین معجمه نیک فحی و نون ایله مطبق یاغندر
عزیده سمن و دهن معناسنه اکثری محصول عنه معاذ کر اولغسی

قاعده در مثلا روغن ساده و روغن زیت و روغن کنجد و روغن لوز دیرل
فاما که عربیده روغن ساده به سمن و روغن بادامه دهن اوز دیرل فارسیده
جمله سینه روغن دیرل * جرب جیمک فتحی و رانک سکونی و باء موحده ایلله
یاغلو که دسو متلو اولان سینه در حکیم خاقانی بیت جرب شیرین
نعمت دنیا * بمکس راندش نمی ارزد * عربیده فتحی ایلله وجود اندانده
برخارش و حکه در که اکا ترکیبده او یوز دیرل

* دینه قورق ایچ یاغی پیه وزدنج *

دینه * دالک ضمی ونونک سکونی و باء موحده نک فتحی و هاء رشمیه ایلله مطلقا
قورق معناسنه قوزی و قیون و آت و سائر حیوانده استعمال اولنور
لکن عربیده مد و رینه ایلله طویلنه ذنب دیرل و کونکا محبوبانه ده استعاره
طریقیه دینه دیرل ابو المعانی بیت نصیحتی شنوا من که اختیار مده
برای دینه قریه دلت همین از دست * پیه * باء موحده مد و دندک کسری
و اظهار ها ایلله ایچ یاغی که عربیده شکم دیرل و قورق یاغیده ده دیرل
زدنج * زای فارسیده نک و دالک فتحی ونونک سکونی و جیم ایلله معنی پیه
مذکور ابو المعانی بیت مهر نبود اندرین بزم جهان را که فلک
از زنج درد مندان کرد و شمع میفر وخت

* کوفته یعنی دو کلمه ش کوشتات *

کوفته * کاف ممدوده نک ضمی و فاک سکونی و تاء فوقیه نک فتحیه مطلقا
دو کلمه ش معناسنه هر نه اولور سه اولسون همدخی دو کلمه شات که معروف
طعامدر شیخ سعدی بیت کوفته بر سفره من کومباش * کوفته رانان نهی
کوفتست * اسم مفعولدر مصدری گرفتن که مطلقا دو کلمه معناسنه مثلا
هوانده دو کلمه و خرمنده دو کلمه و قیوقه معناه و امثالنه شاهلدر * کوشت
کاف فارسیده ممدوده نک ضمی و شین معجمه نک سکونی و تاء فوقیه ایلله مطلقا
معناسنه آدمده اولسون حیوانده اولسون طپورده اولسون عربیده لحم معناسنه

* طوا و مناره دی جرغند و روج *

جرغند * جیمک فتحی و رانک سکونی و غین معجمه نک فتحی ونونک سکونی و دال
ایلله قییه ایلله مملومبار که جگر آکنده و روج و روج دخی دیرل عربیده عصبیب
معناسنه جیم فارسیه دخی منقولدر جمع الفرسیده بمعنی چراغدان واقع
اولشدر معنای اوله ابو المعانی مشوی روستایی برفته در بازار * زربو بالا

چو کرده

چو کرده کشت و گذار * پیش آشپز سینه بدنا که * دید جرغند
پزیده بودنه * استهایش بر و جو غالب بود * بخردن بجان طالب بود
روج * رانک و واولک فتحی ونونک سکونی و جیم ایلله بمعنی جرغند مذکور
* اوقو ورنیه بونظم دلکشی *

وزدن مراد وزن عروضا در تنگم او آخر دیناچه شرحنده کجی * نظم
دیناچه نک بیت ثالث عشرنده کجی * دلکش * اوکل چکیچی دیو
قطعه ثانیه نک عنوانی شرحنده کجی

* اوله سک سنجیده طبع و نکته سنج *

سنجیده * سبک فتحی ونونک سکونی و جیم ممدوده نک کسریله طار تاش
و بکنش معناسنه و صاحب تجربه معناسنده کلور اسم مفعولدر مصدری
سنجیدن لفظیدر * طبع معروف * نکته سنج * وصف ترکیبدر سرد فقی
وزن ایدیحی معناسنه زبانه کته سرد فقی دیو عنوان رابعه شرحنده کجی
سنج سنجیدن مذکور در امر یا خود اسم فاعل محققدر تنبیه بحر قطعه ماسبقدر
معلومدر * قطعه در حاسبهر است فروزان چو صباح *

قطعه در حاسبه * بیانی قطعه اوله عنوانی شرحنده کجی * سهر * کولک دیو
فرق سکرینجی قطعه نک بیت سادسده کلور اولندکی باء موحده مفتوحه
اتهاء غایت ایچون عربیده الی معناسنده در علی ماسبق فی الادوات البسیطة
است * ادات ربطدر علی ماسبق فی الادوات المركبة * فروزان * فانک
وراء ممدوده نک ضمیری و زای معجمه ایلله فرختن لفظدن امر حاضر آخرینه
الف ونون الحاقیه اسم فاعلدر براق و مشتعل معناسنده در تنگم فروزنده
بارلیچی دیو او توز بشنجی قطعه نک بیت رابعده کلور * چو * ادات
تشبیهدر علی ماسبق فی الادوات المركبة * صباح * معروف * حاصل
معنی صباح کی کو که دک مشتمل اولان حرف حاقنده قطعه در

* آچیحی اولدی کشاینده عربجه فتاح *

کشاینده * کاک ضمیمه اسم فاعلدر عربیده شده ایلله فعال وزنده
فتاح معناسنه در مصدری کشاییدن یا خود کشودن لفظیدر
نونک کافی مشهور اولان عربیدر فرهنگ شعوریده کاف نارسیده ایلله مضبوطدر

* دی اناختر دیه جک رده مرانک و فتاح *

مرانک * مینک و زای فارسیده نک فتحی ونونک سکونی و کاف ایلله کلید کی

انما خبر معناسنه عربیده مفتاح دبر لر لکن فر هنگ شعور یده اغنج کلید
دیو ضبط ایلمدی به عنی نسخنه ده زای فارسیه بد لته دال مهمله ایله
مدنک واقع اولمشدر لکن رسیده نظر فقیر اولان اغنلرده مدنک لفظی
دندانده کلید یعنی کلید پری دیو مدنک ور در

* تکرری آدی ایله بانام خدا بسم الله *

بانام خدا بمعنی بسم الله چونکه باء موحده بمدوده ادات الصافدر
کاسبق فی الادوات المركبة نام آدیو قرق دردنچی قطعه نک بیت
سادسنده کلور خدا تکرری دیو قطعه اولی نک بیت اولنده کجیدی
* سبب خوردن بدم المانی اکت التفاح *

سبب خوردن * ترکیب استنادیدر عربیده اکت التفاح معناسنه چونکه
سبب المادیو الانجی قطعه نک بیت سادسنده کلور خوردن ماضی متکلم
وحده در مصدری خوردن قطعه نالسه نک بیت عاشرنده کجیدی
* بار لیان نسته به تابنده و لامع دینلور *

تابنده * اسم فاعلدر عربیده لامع و مشتعل و مضی معناسنه مصدری
تاء فوقیه بمدوده نک فتحی و باء موحده بمدوده نک کسری و دال و نون ایله
تاییدن لفظیدر که شعله و ضیا و یرمک و لسان ایتک و قزمق و قز درق
و طافت کوزمک و بوکمک معناسنه در

* شمع ابران چراغک ادیدر هم مصباح *

شمع ابران * جز و نایسی همزه بمدوده نک کسری و زای همزه بمدوده نک فتحی
و نون ایله مرکب اوله رق چراغ معناسنه در عربیده کسر ایله مصباح دبر لر
فر هنگ شعور یده و فر هنگ جهل نکریده یاغش چراغ و یاغش چراغ دیو
مد کور در چراغ * دخی فارسدر ترکیده شیوعی حسیله ترجمه قلندی

* لحسه معناسنی بمنک و دخی بلبال ایله *

بمنک * باء موحده نک کسری و میمک فتحی و نون سکونی و کاف ایله غصه
واندوه که عربیده ایکی باء موحده نک فتحیه بلبال و حزن دبر لر
* شاد کردن دی سو بندر که معنی افراح *

شاد کردن * مصدری کبدر عربیده تفریح و افراح معناسنه چونکه
شاد بمعنی مسرور و فرحناک دیو قطعه رابعه نک بیت ثالثه کجیدی
کردن ایتک دیو بکر می بدنجی قطعه نک بیت ثمنده کلور

صافلق

* صافلق اولدی نهفتن که مالی اخفا *

نهفتن * نونک و هانک ضمیری و فایک سکونی و تاء فوقیه نک فتحی و نون ایله
عربیده ستر و اخفا معناسنه مصدر در خواجه سلمان بیت کوری
چشم مخالف من حسینی مشرم * راه حق نیست توانیم نهفتن راه راست
* اشکار ایلمه واکردن ایش هم ایضاح *

واکردن * مصدر مرکبدر عربیده ایضاح معناسنه همدخی بودن
معناسنه و خراب کردن معناسنه ده کلور چونکه و او بمدوده نک فتحیه
والفظی آحق معناسنه علی ماسبق فی انشاء الادوات المركبة بومقامده
مد کور اوج معناده مطابقه و تضمننا و التزاما اخذی ممکندر
کردن بمعنی ایتک کاسبق آنفا ایضاح اخفا کبی واضحدر

* گوشه چشم دی کوز اوجنه هم غمز العین *

گوشه چشم * ترکیب اضافیدر ایکی معنایه اول کوز و پروغی ثانی بمعنی
نظر نهان یعنی کوز اوجله بقیع عربیده لمخ دبر لر بوا یکی معنایه ترکیده
کوز اوجی و عربیده غمز العین دبر لر حافظدر معنای ثانی بیت آنانکه
خاکرا بنظر کیمیا کنند آیا بود که گوشه چشمی بما کنند معنای ترکیبسی
کوز بوجاغی دیکدر چونکه گوشه کاف عربیه نک یاخود فارسیه نک
ضمیمه بوجی و پیغوله معناسنه کاسبق فی اول الثالثة عشر چشم کوز دیو
یکرمی بدنجی قطعه نک بیت اولنده کلور * غمز العین * ترکیب اضافی
عربیده چونکه * غمز * غین معجمه نک فتحی و میمک سکونی و زای معجمه ایله
کوز قیامغه دبر لر بوضو رتبه غمز العین ترکیبده تجرید وارد لر لکن کوز اوجی
اولسی حقیقت عرفیه اولیه محمولدر کایقال نظر ته غمز العین

* نکریدن دینلور با قغه دخی المساح *

نکریدن * نونک کسری و کاف فارسیه نک فتحیه مصدر در نکرستن
و نکرستن کبی عربیده نظر و المساح دبر لر

* قوجی به دیندی سخن چین تمام او یله *

سخن چین * بمعنی تمام اصلنده وصف ترکیبدر سوز دیرمک معناسنه ز را سخن
سوز دیو اوتوز رنجی قطعه نک بیت سابعنده کلور چین جیم فارسیه بمدوده نک
کسری و نون ایله امر حاضر یاخود اسم فاعل مخفقد در مصدری چیدن لفظیدر
نتکم اسم مفعولی اوتوز بدنجی قطعه نک بیت سادسنده کلور ز را مستقبلا فی

خلاف قیاس اوزده چینه و چینه کور تمام شده ایله وزن و معناده غمار کی
* کو پکک اورمه سی لاییدن سک یعنی نباح *

لاییدن سک * ترکیب اعضا فیدر چونکه لاییدن لام مدوده نك فتحی و بای تحیه
مدوده نك کسریله کو پک و چقال و امثال حیواناتک اورمه سی و اوومه سی
معناسنه عریده کو پک اورمه سنه نونک ضمی و بای موحده ایله نباح دیرل
جمع الفرسده بمعنی بیهوده گفتن یعنی هرزه سوز سو پک دیومذ کوردر
سک کو پک دیو قرق برنجی قطعه نك بیت سابعده کور

* شایکان دی اوچوزلوغه رفاغه کیدر *

شایکان * شین مجیه مدوده نك فتحی و بای تحیه نك سکونی کاف فارسیه
مدوده نك فتحی و نون مدوده نك کسریله اوچوزلق و بولاق که عریده
رفاغه و رخوا و وسعت دیرل آخرنده کی بای تحیه نسبیله در چونکه لای
ایکجی قطعه نك بیت ناپسند کنج شایکان کور تفصیل انده در * رفاغه
رانک و فاء مدوده نك و غین مجیه نك فتحیله مضبوطدر

* خشک سال اولسه کیم قحط و غلا اوله کلاح *

خشک سال * قحط او و غلا اوسنه که عریده کاف ضمیله کلاح و سنین دیرل
اصلنده ترکیب توصیفیدر چونکه خشک قور و دیوالی برنجی قطعه نك بیت
اوانده کور سال یله معناسنه در عریده سنه و عام دیرل چغتایده ایغله و ایل دیرل
* ایلکک ایله بکا آج قیوی ای آچچی *

بومصرع ساده تفسیر و ترجمه در لکن مفسری فقط عربی قیلدی کانه عربی
جهله اسانک اشرفی و منتخبی اولدیغنه اشارت ایلدی کما اعترفه آنفا

* افصح الباب با کرامک لی یافتاح *

بمحمد الله الملك المنان عربینک بلاد مزده بلکه کافه بلاد اسلامیه
شهرت و شیوعی حسبیله فارسی به اولان معامله کی تفصیل اولمادی
همان ناظرک ذهنته احاطه اولاندی تمه بحر قطعه ماسبقدرن معلومدر

* قطعه درخا چوشکر خای و بکن استنساخ *

قطعه درخا * بیانی قطعه اولینک عنوانی شرحنده یکدی * چو * ادات
تشبیهدر کاسبق فی الادوات المركبة * شکر خا * وصف ترکیبدر شکر چینیچی
معناسنه زراشکر شین مجیه نك و کاف مشدده باخود مخففه نك فتحی
ورایله معروف شکر وقتند معناسنه مضراع شکر بترازوی وزارت برکش

لکن بو عنوان قطعه ده شین مجیه تخفیفله در خای وصف ترکیبی اولدیغی
خالده قطعه نك بیت خامسند کور * بکن * ایله دیو قطعه سادسه نك
بیت آخیرنده یکدی اولنده کی بای موحده مکسوره تحسین لفظ ایچوندر
استنساخ * استفعال وزننده نسخده المق معناسنه حاصل معنی حرف
خا حقیقه اولان قطعه بی شکر چینیچی کی استنساخ ایله

* اناجک دالی نهال اولدی هم آنک کی شاخ *

نهال * نونک کسری و هاء مدوده نك فتحی و لام ایله عریده غصن معناسنه
میرز فصیحی بیت نهانشینی باغمت سوادی بسیار آورد * آخر نهال عشق
تودیوانکی بار آورد * همدخی بستر کی قالیچه معناسنه چغتایده نال دیرل
شاخ * شین مجیه مدوده نك فتحی و خاء مجیه ایله نهال مذکور کی غصن
معناسنه مثلاًغیات بیت کشته دستم شاخ کل از بسکه دارد رانها * یادکار
باغ نومید ست بر سر میرتم * بوندن بشقه شاخ اون ایکی معنایه دخی کور
اول بو قطعه نك بیت ناپسند بو بنور دیو کور ثانی فرخال کی بولک صیاج
معناسنه ثالث پاره معناسنه مثلاً شاخ شاخ دیرل پاره پاره دیمک اولور
رابع بمعنی قدح شراب منقولدر که کور چستانده صغن و اوکوز بو بنورندن
موزون قدح دوزوب باده ایچرلر بو اجلدن نقل یاخود غلبه ایله هر طرف
شرابه شاخ دیندی خامس اوزون دیرک که اوزرینه سقف خانه ایدرل
اکاشاه تیر و فرسب دخی دیرل سادس بمعنی پلشانی سابع قوله دیرل تا اوموز
باشندن ال اوچنه دک عریده یکدی ثامن نهر کیردن متشعب نهر صغیره معناسنه
تاسع بمعنی قفتان و کو ملک عاشر خوشبو اولان عطر یاندن زباد و امشالی
قوید قلمری طرفه هم مظاروفه دیرل حادی عشر بمعنی استخوان پهلوی
ایکو کی ثانی عشر باسکه او تور اقدن پرمقاره و ارنجیه دک عریده رجل کی
مؤید الضلاده کلاب ایله مزوج شرابه دخی شاخ دیرل

* پیراغه برک دینورداله به داغه دخی فاخ *

برک * بای موحده نك فتحی و رانک سکونی و کاف ایله پیراغه ایکی نوعدر اول
انج پیراغیدر نیکم شیخ سعدی بیورر بیت برک درختان سیردر نظر هوشیار
هرورقی دفتر بست معرفت کردکار * ثانی شکوفه و نبات زمین پیراغیدر
خواجه حافظ بیت بلبل برک کلی خوش رنگ درمنقار داشت * واندرا ن برک
نواخوش ناله های زار داشت * بویکی نوعه عریده ورق دیرل بوندن بشقه

برك طقوز معناه دخی كلور اول تدارك مهمات سفر ثانی اسباب ولوازم راه
ثالث انتظام حال و مال و منال و ارتباط كلام رابع بمعنی ساز و نغمه و آهنگ
و نوا خامس بمعنی سرانجام سادس بمعنی عزم و قصد سابع بمعنی پروا
ثامن بمعنی رزق و زخیره تاسع بمعنی سرو سامان * فاخ * فاء مدوده نك
فتحي و خاء معجه ايله بمعنی نه سال و شاخ بمعنی اغا جك دالی و بوداغی میر نظمی
بيت بهر سوی افراشت فاخ دراز * شده سایه چون خیمه هر برك ساز

* کچی براوغلاغه برغاله دی قوزویه بره *

بر * باء موحده نك ضمی وزای معجه ايله بوزن رخ اهلی کچی که عریده مغز
دیرلر ز برادشتی سنه زهك دیرلر شکم بوشعده دلالت وارد در بیت بلی بزرا
چو کیرد آخرین خواب * بیای خودر و ددر کری قصاب * برغاله باء
موحده نك ضمی وزای معجه نك سکونی و غین معجه مدوده نك و لامك فتحلی
و هاء رسمیه ايله کچی اوغلاغی که عریده جدی دیرلر و صغر بوزاغی سیکه عریده
بجول دیرلر * بره * باء موحده نك و رانك فتحلی و هاء رسمیه ايله قوزیکه عریده
حل دیرلر بو معناده رانك تخفیفی و تشدیددی جائز در بو مناسبتله حل برجنه
برج پر دیرلر شکم جدی برجنه برج بر دیدکاری کچی میرزا فصیحی بیت آهوی
آنشین دم چون از بره بر آید * کا فور خشک گردد یا مشک تر بر آید * بو بر مصنع
یتدیر چونکه آهوی آنشین دم کنشدر بره برج جلدلر کا فور خشک روز
در مشک ترشیدر همدخی بره بره لفظندن محققدر ففتان یوزی معناسنه

* کوسفند اولدی قیون هم دخی بو یوزدر شاخ *

کوسفند * کاف فارسیه مدوده نك ضمی و سبنك سکونی و فانك فتحي و نونك
سکونی و دال ايله قیون که عریده ضآن دیرلر فاموضعه باء فارسیه ايله کوسفند
دخی جائز در * شاخ * اون اوج معناه در بری بو یوز که عریده قرن دیرلر
باقیسی بیت اول شرخنده یکدی همان معنار مغایر اولغله عیب ایطامد فوعدر

* اکلمتی اولدی شناسیدن هم فهمیدن *

شناسیدن * شین معجه نك کسری و نون مدوده نك فتحي و سبنك کسریله
مصدر در شاخن معناسنه ایکس بنکده مستقبلاتی شناسد و شناسنده
کلور * فهمیدن * فانك فتحي و هانك سکونی و میم مدوده نك کسریله مصدر در
شاعر بیت شعر گفتن کرچه در سفتن بود * ایک فهمیدن به از گفتن بود
* دیندی ظن ایتمکه پندار و کان ایتمکه راخ *

پندار * باء فارسیه نك کسری و نونك سکونی و دال مدوده نك فتحي و را ايله
پنداشتن یا خود پنداریدن لفظندن امر صیغه سی اوزره مصدر در بمعنی ظن
و کان هم دخی زعم و وهم معناسنده کلور و امر حاضر و وصف ترکیبی دخی
اولور * راخ * راه مدوده نك فتحي و خاء معجه ايله بمعنی ظن و کان ایضا
ابوالمعانی بیت ندارم راخ بامن چرخ کردون دوستی دارد * باین دلت که
از روزا زل بختم سیه بودست * هم دخی غم و اندوه معناسنده کلور
کان * دخی فارسیه لکن ترکیده شیوعی حسیه ترجمه قلندی

* قصر نعمانه خورنق دینلور کیم مشهور *

خورنق * خاء معجه نك و واولق فتحلی و رانك سکونی و نونك فتحي و قاف ايله
بر قصر بچیدر که نعمان شاه بنیا ایندر مشدر بر روایتده بهرام کور کوشکیدر
اما اصحی نعمان شاه بنیا ایندر مشدر اسم معماری سمار ایدی عجایب البلدانده
مسطور در که ظهر کوفه ده نعمان امری القیس امریله سمار بنیابی انعام
ایدوب نعمان کلوب سیر و غماشا ایدوب مبالغه فحسین و آفرین ایتد کدنصرکه
سماره سئوال ایدر که بو قصرک انهدامنه باعث اولور بناسنده محل واری
سمار بلی بر موضعه برطاش قومش اکر برکسه اول طاشی قورسه فی الحال
قصر منهدم اولور دیو جک نعمان دیدیکه اول محلی سندن غیری کسه بلورمی
سمار بندن غیری کسه بلز دید که نعمان شاه بالای قصر دن سمار آتوب
هلاک ایلدیکی کچی بو حکایت میان خلقده مشهور اولوب ضرب مثل اولدی
بیت جهانده ایلکه ایلک اولیدی * که نعمان شاه سماره ایدردی شاعر
بیت نه قصر قصر خورنق نشانکه بنیادش * نمیتوان که کند صد هزار شه
نعمان سمار سینک و نونك کسری و میم مشدده مدوده نك فتحي و را ايله بر استاد
معمار ادیکه نعمان شاهه قصر خورنق و عمارت سدیری بنیا ایتدی اصلی
سام نسلندن ایدی شیخ نظامی شوی * هست نام آوری ز کشور روم ز برکی
کوز سنک سازد موم * چاپک و جرب دست و شیرین کار سام نسلی و نام
اوسمار * بونده میمک نون اوزره تقدیمی دخی لغتدر

* زینت و حسنه دی رونق دخی کوشک ایدی کاخ *

رونق * بمعنی زینت و حسن و لطافت میر نظمی بیت رونق و حسن
توای رشک جهان * کرده آشفته نکه دیده جان * کاخ * کاف مدوده نك
فتحي و خاء معجه ايله کوشک معناسنه شمس فخری بیت برای زهت طمع

مبارکش دائم * کند سعادت ترتیب باغ و حجره و کاخ * بوندن بشقه
درت معنایه دخی کلور اول بمعنی خانه بالاثانی بمعنی تماشاگاه که عربیده
منظره دیرل ثالث بمعنی باران رابع تون مضاف شدن بر قصه نماید

* راز خا خلط کلام ایدیحی کبرن لفاف *

راز خا * وصف ترکیب در معنی پیوده کوز بر راز یکی زای فارسیه پندیده
الف مدایله فائده سز برد کنلوا و تدر خای خاء معجمه مدوده نك فتی و یا
تحیه ایله خاییدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر بو تقدیر چه راز خا ک
معنای مزبور دیکنی چینیچی دیمک اولور چونکه مزبور دیکنی چینیان حیوان
بود امیوب بو غار زنده قالد یعنی کبی هرزه کودخی اکا تشبیه اولوب راز خای
هرزه کو معنایه استعاره قلندی حضرت مولانا بیت بر دلبر ما هیچ کسی را
مفرایید * مانده او نیست کسی راز مخایید * کبرن * وصف ترکیب در
فعال وزننده لفاف معنایه در چونکه کب لاف دیو قطعه نامنه نك
بیت خامسینده یکدی زن قر قچی قطعه نك بیت سابعینده کلان زدن
لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر زیرا مستقبلائی خلاف قیاس
اوزره زای معجمه نك و نونك فخریله زنند وزننده کلور خفاف بیت
تاکی از تو کب و این لاف بود * چون تو کی همسر خفاف بود

* طرز اطواری اولان بی ادبانه کستاخ *

کستاخ * کاف فارسیه نك ضمی وسین مهمله نك سکونی و تاء فوقیه
مدوده نك فتی و خاء معجمه ایله طرز و اطواری و روش و اوضاعی بی ادبانه
اولانه دیرل میر نظمی بیت بیزم خاص آن بی شرم و کستاخ * در آمد
مست آرمی در یواخ * کستاخ لفظی میان عوامده کاف عربیله اوقنور
اما غلط در فصیحی کاف فارسیه ایله در

* بر تغه بر تغه دی چاک باری اولدی شکاف *

چاک * جیم فارسیه مدوده نك فتی و کاف ایله بو مقامده ایکی معنای
مذکور در اول بر تغه عربیده مخروق و مشقوق دیرل ابو المعانی بیت تاکی
از هجوم درد و غمت * دامن و جیب صبر سازم چاک * ثانی بر تغه که قفقان
انکنده و یککنده ایدر لر و له بیت کشته از درد و حسرت رویت * دامن
و آستین صبرم چاک بو یکیدن بشقه چاک بش معنایه دخی کلور اول بمعنی
حجت که عربیده صك و قبایله دیرل ثانی بمعنی بیاض صباح ثالث بمعنی صدای

شمشیر و خنجر و تیر رابع اول کوچک پنجره لر که بیوک قبول و قلعه قبولی ایچنده
اولور خامس بمعنی حاضر و آماده * شکاف * شین معجمه نك کسری
و کاف مدوده نك فتی و فایله باری که عربیده شق دیرل خواجه سلمان بیت
آتش در ادرن پوشیده میدارم ولی موستره مو تراش و هیچ نتواند شکافت
همدخی شکافتن لفظندن امر حاضر و اسم مصدر در و وصف ترکیبی
اولور سینه شکاف کبی و کاهی استعاره طریق قسبه تحقیق و تدقیق
ایدنلره مو شکاف دیرل همدخی ابریشیم کلاوه سینه شکاف دیرل

* کد که رخنه دینور داخی دلکدر سوراخ *

رنخه * رانك فتی و خاء معجمه نك سکونی و نونك فتی و هاء رسمیه ایله کدك
و دلک معنایه که عربیده قله و ثقبه دیرل بو لفظ رخنه دیوارده و خنجر و قلع
امثالی نسندلرده و غیری شیلرده مستعملدر هاتنی بیت یکی کوه از رخنه
دیوار بست زده در کریان آن رخنه دست * شمس فخری بیت ابواسحق
سلطانی که در ملک * نهشت انصاف و عدلش هیچ رخنه * و بای کزی
معنایه استعمال اولنور و محسوس اولیان نسندلرده دخی استعمال
اولنور خواجه حسین ثنایی بیت زمینی که شد رخنه سد حضور * مرتب
نماید سیرای حضور * تحفه الاحیایده رخنه بمعنی کاغد واقعدر لکن بو معنی
مستغریدر * سوراخ * سین مدوده نك ضمی و راء مدوده نك فتی و خاء
معجمه ایله عموما دلکه دیرل عربیده ثقبه کبی خواجه سلمان بیت افعی
مهره ربای سر رمح از دست * کرد سوراخ دل خصم دران ثقبه خرید

* حسد ایدیحی بداندیش ایکی یوزلو دوروی *

بداندیش * وصف ترکیب در معنی حسود میر نظمی بیت مزن کوش
هر سخنها بداندیش * دهد بر طبع پاکش رنج و تشویش * زیرا بد فناد بو
اوتوز بشیحی قطعه نك بیت اولنده کلور اندیش و صف ترکیبی اولدینی حالد
اوتوزنجی قطعه نك بیت ثانینده کلور * دوروی اصلی ترکیب توصیفی
اوله رق روی دو ایدی ایکی یوزلو معنایه زیرا دو ایکی دیوان طوقوزنجی
قطعه نك بیت اولنده کلور روی یوز دیو یکر می بدیحی قطعه نك بیت اولنده
کلور بعد التقدیم و التاخیر سیاه چشم کبی و صف ترکیبی قلوب ایکی یوزلو
معنایه اولدی * اچمه نك قلبی منافق کشینک آدری ماخ *

ماخ * میب مدوده نك فتی و جاء معجمه ایله ایکی معنایه در اول سیم و زردن خاص

اولیان قلب اچمه معناسنه ثانی منافق آدم معناسنه ایکی معنایه شمس فخری
بیت بصاع و دامن من نخل زرتعمام عیار * نه سیم ماخ دهد بر مثال مردم ماخ
* تنکنا طار یزه دی بوفقه تنک طار در تنک *

تنکنا * تاه مشات فوقیه تک فخی ونونک سکونی وکاف فارسیه تک ونون
مدوده تک فخریه بمعنی محل تنک و جای مضیق * تنک * تاه فوقیه تک ونونک
ضمیری وکاف ایله بوفقه که عرییده رقیق دیرلر و بوفقه لقند تحملی اولیان
نسنه یه ده تنک دیرلر ابو المعانی بیت تنک طرفان عالم راسر انیسست بیاشامیدن
آز اباد * عشق * تنک * تاه فوقیه تک فخی ونونک سکونی وکاف ایله طار
معناسنه که عرییده مضیق دیرلر ابو المعانی بیت بدن تنک آمده بر جان از اروسینه
کردم چاک * میندار یکله از شکوی کر بیان پاره میگردم * بوندن بشقه
بمعنی ضیق اولان تنک اون ایکی معنایه دخی کلور اول بولک دخی معناسنه
عرییده عدل دیرلر ثانی بمعنی بار بسته یعنی بغلو بولک ثالث نقاشک اوزرینه
بر صنعت تصویر ایله یکی صفحه یه دیرلر عموما و نکار خانه یه دیرلر خصوصاً
ارتشک وارژنک کی رابع آنک ابرینی ضبط ایچون ایتد کلری قولان معناسنه
خامس بمعنی دره کوه یعنی طاع اراسنده اولان دره سادس بمعنی تهوز و غضب
و خشم سابع بمعنی اختناق یعنی بو غلق ثانی بمعنی زدیک ناسع بمعنی نایاب
و عذیم المثل عاشر بمعنی تیر عصار یعنی دهن عصر ایتد کلری الت معروفه
حادی عشر بمعنی شیخ ثانی عشر مدینه بدخشانه قریب بر موضع
اسمیدر که اهل بسنه ترکان تنکی دیرلر

* بوللغه دیندی فراخی اچمه بوله فراخ *

فراخی * فانک وراه مدوده تک فخریه و خاه معجمه مدوده تک کسر یله بمعنی
وسعت و فسحت و انکشاف که ترکیده بولاق و آچقلاق دیرلر چونکه فراخ بول
و آچق معناسنه که عرییده واسع و مکشوف دیرلر آخرندکی باه تحته مصدر به در
جایی بیت کل این باچمه کرسر شاخ * صیجدم کوش کشادست فراخ

* نسخه نادره در فن لغته بو کتاب *

نسخه و نادره و فن و لغت و کتاب عربیله در انشالده و فارسی و ترکیده مستعملدر

* جمله ارباب هنر ایتسه سرا استنساخ *

جمله * دیباچه تک بیت تانسنده * ارباب * بیت تاسعده * هنر * اونوز سکر نجی
بیتلرنده کچدی سرا الاثقی دیو قطعه اولان تک بیت سادسنده کچدی استنساخ

معلوم * چه دیو بوقطعه تک بیت ثانی عشرنده کلور * دلجو * تک مقبول اولان

چه * دیو بوقطعه تک بیت ثانی عشرنده کلور * دلجو * تک مقبول اولان
دیو بیکرمی بیتی قطعه تک بیت اولنده کلور * قطعه در حرف دال * قطعه
اولی عنوانده کچدی دالش آخرنده کی ماقبلی مقتوح شین معجمه ضمیر غایبدر
علی ماسبق فی الادوات البسیطة * کرده ام * ایلشم معناسنه ماضی متکلم
و حده در چونکه کرده بیکرمی بدنجی قطعه تک بیت نامنده کلان کردن
لفظندن اسم مفعول صیغه منی اوزره ماضی در و قد مر تفعیه فی قواعد المقدمة
ام ضمیر متکلم در علی ماسبق تحقیقه فی الیم البسیطة من المقدمة * انشاد *
افعال بایندن مصدر در شعر اوفق معناسنه * حاصل معنی حرف دال
حقنده نه تک مقبول قطعه یا خود بر قطعه که انی انشاد ایلشم

* مبارک فرخ و فرخنده و معمور در آباد *

فرخ * فانک فخی وراه مشده تک ضمی و خاه معجمه ایله مبارک و میمون معناسنه که
ترکیده قوللو دیرلر امیر خسرو بیت براهم طائر میمون زد این قال * کت از فرخ
رخ فرخ شود حال * هم دخی خسته مسه قه سال ملکی دن ایکیجی کونک
اسمیدر فاما که رانک سکونیه فرخ عرییده ایکی معنایه در اول قوش یا ورسی
معناسنه ثانی مزروعات صاینده اولان کوچک دالار معناسنه * فرخنده *
فانک فخی و رانک سکونی و خاه معجمه تک ضمی ونونک سکونی و دالک فخی
و هاء رسمیه ایله بمعنی مبارک و میمون ایضا فرخسته و خجسته کی شیخ نظامی
بیت بفرخندکی قال زن ماه و سیال * که فرخ بود قال فرخنده حال * آباد
همزه و باه موخده مدود تینک فخریه و دال ایله بمعنی معمور شمس فخری
بیت ذکر دکار بزین پادشاه یاد آباد * که کرد ملک جهان را بعدل و داد آباد
بوینده آباد اول بمعنی همیشه و دائم بوا یکی معنادن بشقه آباد بش معنایه
دخی کلور اول بمعنی آفرین و تحسین ثانی بمعنی خانه کعبه معظنه ثالث بمعنی
خوب و نیک رابع بمعنی خوش آمد خامس بمعنی صحرا و فضا بوندندر که
بعض صحرا له اسد آباد و قاز آباد دیرلر اسد صحرا سی و قاز او و اسی دیمک
اولور بعضیجه مجازاً غم آباد دخی دیرلر

* سونمش خرم و دلشاده هم محزوندر انشاد *

خرم * خاه معجمه تک ضمی و رانک تشدید و فخی و میم ایله بمعنی شاد و مسرور
شیخ سعدی بیت پشت دوتای فلک راست سدا ز خرمی * ناچون تو فرزند زاد

مادر ایامرا * بودند بشقه سکر معنایه دخی کلور اول بمعنی مکان زهت
و جای فرح فرا ثانی زمانه صفت او اور ثالث بمعنی کشایش خاطر و سرور بال
رابع نیر اعظمک برج جدید اولدینقی قبش آبی معناسنه خامس ماه دیدن
روز پیاور دید کاری کونه روز خرم دیرل اولکونده عجم شاهلری زمینه بیاض
دو شادوب و بیاض کیوب و خاص و عامه اذن و رخصت و برزل و هر کسک
رجاسنی قبول ایدرل سادس رانک سکونیه قبر اسکندر اولدینقی محکک آیدر
روایت اولنور که اسکندر ذوالقبرین وفات ایندکده دفن ایدر جککری محله
اختلاف ایندیلر انجامکار بر عاقل حکیم قطع نزاع ایچون اول خرم دید کاری
محلی تعیین ایندی سابع بر سرخ رنگ چچکدر بعد القلع مدت مدیده طورر
صوملر ثامن اعلام رجالدندر تنکم بعض پادشاهلره خرم شاه دید کاری کبی
دلشاد * لامک سکونیه اصلی ترکیب توصیفی اوله رق لام مکسور ایدی
بعد الاسکان خوش دل و سرور الفواد معناسنه اولدی زیر دل قلب
دیو اونیدنچی قطعه نک بیت نالینده کلور شاد بمعنی سرور کاسبق
طالب آملی بیت ما که ویران شد کانیم بدین دلشادیم * که جهان شده آباد
زورانی ما * ناشاد * بمعنی محزون چونکه تون مفتوحه * مدوده ادات نقیدر
کک ماسبق فی الادوات المركبة باقی بیت دیسم بر بوسه و بر جانا دیر احسان
ایندی لیلی * جمال باغ نک شفتالو سندن قیس ناشاده

* دی بیکر صورته ارتنک بر صورت کنایه *

بیکر * پاء فارسیه نک فتحی و پاء تحیده نک سکونی و کاف نک فتحی و را ایله هیئت
و صورت و شکل معناسنه کاید ایله بیکر من وجه مشترکدرا رانده فرق
بو جهته دندر که کالبدده هیئت و شکل و صورت معتبر دکلدر ایچق شخصیت
مراد در فاما که بیکرده هیئت و صورت معتبرد سعد سلمان بیت بی آن باد پای
و کوه بیکر * زمین کوب و ره انجام و نک آور * ارتنک * همزه نک فتحی و رانک
سکونی و ناء فوقیه نک فتحی و نون نک سکونی و کاف فارسیه ایله نقاش مانی نک
دستور العمل اولان کنایه معناسنه که عجیب فن نقوشده منتهی کتابدر شمس
فخری بیت چو حسن صورت نقاش نقش نامیده دید * باب داد زمانه صائف
ارتنک * آب داد ضرب مثلدرا ایشه صورت و پردی معناسنه بو معناده ناء مثله
ایله ارتنک دخی جاؤ در تنکم حسین و فائیده مصر حدر حتی لغت فارسیه ده ناء
مثله واقع اولماش الارتنک دخی ثعلف طلری وارد اولمشدر همان بوسیدن

بونده اولان ناء مثله بی زاء فارسیه به و بجم فارسیه به وسین همزه به ابدال
ایدوب ارتنک وارچنک و ارتنک دخی دیرل بویله اولنجه بو معناده بش لغت
وارد بودند بشقه ناء فوقیه ایله ارتنک نفس مانی به و نکارخانه به ده اطلاق اولنور
* ایکی نقاش مشهور آیدر مانی ایله بهزاد *

مانی * میم مدوده نک فتحی و نون مدوده نک کسر یله بر مشهور نقاشک اسمی در که
نقش و سیاه قلده جهانه مثلی کلامشدر منقوله در که ردیواره الدن یکرمی زراع
بر خط یا خود برداره چکر ایمش جدول و پرکار ایله تجر به ایدرل سر موسقامت
بولنر ایمش هم دخی کروه مجوسدن طاشقه مانویه نک رهنسینه مانی دیرل
طاشقه مزبوره زرد شت دینی اوزره آتش پرست مجوسددر که نور فاعل
خیر ظلمت فاعل شد دیرل تنکم اشعر الشعر اهرام رتبه کوکب شعر اتمنی انلرک
خوف و شردن بر شب تارده امین اولد یغندن طاشقه مزبوره نک رنده
مناسب بیور مشلدر بیت و کم لظلام الیل عنندی من ید تخیران المانویه
نکذب * هم دخی قطعه ثابیه نک بیت خامسینده کجی ماندن لفظندن
بکر رنک معناسنه مضارع مفرد مخاطبدر * بهزاد * پاء موخده نک فتحی
وهانک سکونی وزای معجمه مدوده نک فتحی و دال ایله بر مشهور نقاشدر
* سید چرده دی اسم چهره لویه بمعنی کندم کون *

سید چرده * هانک سکونیه اصلی ترکیب توصیفی اوله رق چرده سیه ایدی
لون اسود معناسنه فبعد التقديم والتأخیر سیاه چشم کبی وصف ترکیبی
قلنوب اسم چهره لویه معناسنه اولدیکه عزیزیده آدم واسم ترکیبده قاره یغز
دیرل قوه جاذبه شرطیه ساده و محبوب بلره صفت ایدرلر خواجه حافظ بیت
آن سیاه چرده که شیرینی عالم بااوست * چشم می کون لب خندان دل خرم
بااوست چونکه سیه قاره دیو قرق برنجی قطعه نک بیت خامسینده کلور
چرده جیم فارسیه نک فتحی و رانک سکونی و دال نک فتحی و هاء رسمیده ایله
بمعنی لون و رنک تنکم صاری یاغز آدمه زرد چرده دیرل و دخی اصلی اولمیان
آنه چرده دیرل لکن مجودیده خصی یعنی اسکندیش دیو مستطورد
کندم کون * میم سکونیه ترکیب و معناده سیه چرده کبی چونکه کندم
بغدادی دیو قطعه عاشره نک بیت نامسینده کجی * کون * در او دیو
قرق طغوزنجی قطعه نک بیت نامسینده کلور خواجه سلمان بیت خال مشکین
نور عارض کندم کون دید * آدم آمد ز پی دانه در و دام افتاد * بو بیتده دخی

اون منورده جاذبه مقناطیسیه اولد یغنی اشعار ایدر

* ایکی محروبی چوق شهره دینورهش خلج ونوشاد *

خلج * خاء معجه نك ولام مشدده نك فخری وحاء معجه نك ثانیه ایله ولامك ضعیفی
دخی مرویدر خطا عمل کینده بر مشهور شهر عظیمدر که غایت محبوب و محبوبه سی
چوقدر هاتنی بیت قدافزای سهی سروان خلج * جال آرای رعنا یان کلرخ
بویتده ضم لام ایله در شیر فنامه صاحبی ابراهیم فاروقی فتحین ایله روایت
ایلمشدر نوشاد * نونك فتحی وواوك سکونی وشین معجه ممدوده نك فتحی ووال
ایله ولایت ترکستانده بر شهر مشهوردر که خوبلری بی نظیر در فارابی بیت
مر ازان چه که سیمین بریست در کشمیر * مر ازان چه که شکر لیست در نوشاد
فاما که معنای ترکیبسی یکی مسرور دیمکدر چونکه نو یکی دیوقرق بدیجی
قطعه نك بیت نایسینده کلور شاد مسرور دیو قطعه رابعه نك بیت ثانی
شر خنده کچدی * ایچنده آی کورنمش بر فیودر چاه نخشب هم *

چاه نخشب * اضافله ولایت نسفده حکیم ابن مقفعک بر طاعده بر قیوقازوب
علم حکمتدن سحر و شعیبه ایله ایچندن بر آی کوسر مشکه ماه آسمان طلوع
ایند کده عکسندن زمینده بر آی ظهور ایدردی اطرافنده ایکش فرسخ بره
برنو و شعاع صالاردی التمش کیچه بو متوال اوزره کوسرتدی اول قیویه
چاه نخشب واول آیه ماه نخشب دیرلرتکم مصرع ثانی بیان ایدر

* وایدر ماه نخشب ابن مقفع ایلمش ایجاد *

چاه * قیودیو یکر می سکر نیجی قطعه نك بیت نامنده کلور * ماه * آی دیو
قطعه خامسه نك بیت اولنده کچدی * نخشب * نونك فتحی وحاء معجه نك
سکونی وشین معجه نك فتحی وباء موحده ایله بعضیلر من بورقینك اسمی بعضیلر
طاغك اسمی بعضیلر شهر نسفك اسمی بعضیلر حکیم اسمیدر دیدیلر هم دخی
نخشبك معنای اصلیسى تابان اولغله بو مقامه مناسبتی ظاهره دره و لانا جامی
یوسف چاهده اولدیغی محله دیر بیت سه روزان ماه در چه بود تا شب
چوماه نخشب اندر چاه نخشب * هم دخی اول ماهه ماه سیام و ماه کاش دیرلر
چونکه * سیام * سینك کسری وباء تحیه ممدوده نك فتحی ویم ایله چاه
نخشبك اولدیغی طاغك اسمیدر کاش کافك فتحی وشین معجه ایله شهر نسفك
اسمیدر استادرودکی بیت نه ماه سیام و نه ماه فلك * که اینت غلامست
وآن پیشکار * شمس فخری بیت کر چه مقنع بر آوزید مهی * از چه نخشب

وزکوه سیام * ابو الخطیر بیت تاریخ او غیرت خورشید ورشک ماه شد

ماه کردون همچو ماه کاش نهان در چاه شد

* درفش کاویانی شول دری بیرا که ایتمشدر *

درفش کاویانی * و * درفش کاویان ایکسیده اضافله فریدون شاهک
سنجایی اسمیدر که کاویان نام آهنکر رفع ایدوب ضحاک اوزینه خروج ایتمشیدی
تفصیلی مصرع ثانیه ضحاک شر خنده کلور امیر معزی بیت کر فریدون را
خبر بودی زرای فرخت * فال نکر فتی فریدون از درفش کاویان * چونکه
تحلیل اولنسه درفش دلك کسری وزانك فتحی وفانك سکونی وشین معجه ایله
بدی معنایه در اول آهنکر لك اوکلرینه قوشاندقاری دری معناسنه در ثانی
مطلق سنجاق و علم معناسنه ثالث یعنی برق یعنی شمشک زایع یعنی درفشنده
هر نه اوور سه درفشان دخی دیرلر خامس مغفر یعنی تو غلغه اوزرینه صار دقلری
شال سیادیس او جی سوری جریبه معناسنه سابع کفشد وزوسراج آلرلردن بیر
واو جی سوری دور وکیل معناسنه ده کلور وهر رنکدن علامت معناسنه ده
مرویدر کاویانی * کاف ممدوده نك فتحی وواوك سکونی کاویا تحیه ممدوده نك
فتحی ونون ممدوده ایله علم کاویان کندویه منسوب آهنکر ك اسمیدر کذافی بعض
فرهنگ بومعنا ده آخرنده باء تحیه سر کاویان دخی مرویدر کاعرفت آنفا

* دمر جی کاوه ضحاک کز ایدکله اعلدون بریاد *

کاره * کاف ممدوده نك وواوك فخری وحاء رسمیه ایله نورن باوه آهنکر
مشهور که ضحاک اوزرینه هجوم و خروج ایدوب فریدونی شاه ایلد کد انصرکه
ضحاک کز ایلدیلر حکیم خاقانی بیت کاوه یم پتک زخم بر سر دیو * درد کان
کوره وسندان چکنم * بوکا کاویان وکاویانی دخی دیرلر علی ماسبق آنفا
هم دخی کاوه نافه مشك معناسنه ده کلور * مشهور بادشاه نامیدر اصلی ده آك
ایندی یعنی اون عیلمدیمکدر چونکه ده اون دیو طغوز نیجی قطعه نك بیت
نایسینده کلور آك همزه ممدوده نك فتحیه عیب ونقصان معناسنه ترکیب مزوری
عرب تعریب ایدوب دالی ضاد معجه به ایدال ایله ضحاک دیدیلر کذافی فرهنگ
شعوری بو تقدیر چه تشدید حاء مهمله لحن و غلط دیرلر کن مشهور اولان تخفیف
وتشدیدی وارد وواقعدر نیکم ناظم بحریرك بومعنا ده تشدید ایله اولدیغی
کی همدخی تشدید ایله عربیده خندان یعنی ضحاک ایدنیجی معناسنه اولور
اسم مزبور اولماز مثال مخفف حلوائی سمرقندی بیت زلف ترازیب یکردن

گرفته بود * ضحاک را بر جث ماران کذشتیم * مصراع ثانی ضرب
 مثلدر مثال مشدد قاضی ابن سینا الملك بیت اسمی بضحاک فوزی
 فیک من طرب * وفوزی غیر یسمیه بعباس * تنبیه ضحاک شاهک ایکی
 اوموزی باشیده یلان شکنده ایکی پاره ات پیداواوب جمیع اطباء اندن عجز
 کتورد کده ایلین علیه الله برکون طبیب صورتنده ایچروکلوب دیدیکه
 بومرض مرض عظیمدر شوقدر ککه زحمتی دفع ایچون بومیه ایکی
 صبی اوشاق دماغی اوزرینه وضعه محتاجدر فی الحقیقه تجربه
 ایادیلر اگرچه دفع ایتمدی فاما که مستریخ اولدی بعدزین کونده ایکی صبی
 اهلاک ایدوب یینی سنی اورلردی حاصلی اوشاق سالبانه سی ایتدیلر بویله روز
 مره اضراروغدر اوزره ایکن مزبور کاوهک ایکی اوغلو واریدی برینی اهلاک
 ایتملرایدی برینی دخی کلوب دمرچی کورکک خلفندن کتوروب آلوب کیدرکن
 شفقت پدریه زیدابوک عطوفامضمونی غلبه ایدوب نه اولق احتمالی واردبو
 اوغرینه قوشاندیخی سختیانی بر عصایه کوروب آتی دسننه علم ایدوب هرچه
 باد اباد صداسیله نعره کش وصبت بردازو باشمه قائل اولان کلسون دیو حرف
 اندازوز باندرا اولمغه ناس ضحاک الندن دلکیر اولدیغی اجلدن باشنه بی شمار
 خلق جمع اولوب جهورایله سرای ضحاک صیاروب ضحاک کی تختندن خلع
 ایدوب قتل ایده چک اولدیلر ساحر وکاهن اولمغه بردارو سلاح وزهر تأثیر
 ایتمدی انجی امکار بر غاره حبس ایدوب جوعله هلاک ایتدیلر بعد ناس
 کاوه بی تخته تکلیف ایتدیلر کندو قبول ایتمدی لکن اول زمان جشید اوغلو
 فریدون زاولستانده ضحاک کدن فرار ایتمیدی آتی دعوت ایدوب کتوروب تخته
 اجلاس ایلدی فریدون دخی کندوی وزیروسر عسکر ایدوب واول سختیانی
 انواع جوهرایله آراسته ایدوب لانشیه سنجاغ رسول کی حروب عظیمدرده
 برابر کتوروب شویله اعتقاد ایدر لردیکه آنک بولندیغی عسکر منصور و مظفر
 اولور یسلورلردی واول سنجاغه درفش کاوه ودرفش کاویانی ودرفش
 کاویان دیو تسمیه ایدرلردی حتی قرنا بعد قرن سناسانیان واکاسره اعتقاد
 واعتبار ایدرک کلدیلر نهایت حضرت عمر رضی الله عنه خلافتی زمانته
 کلدی اولوقت سعد بن ابی وقاص رضی الله تعالی عنه حضرت تلمی سر عسکر
 ایزان ایدی تختگاه ایزان اولان مدینه مداینی آخر اکاسره اولان یزدجرد
 شاهک قبضه نصر فندن اخراج و حوزو خلافته ادراج ایتد کده خزینه

اکاسره دن اخذ ایلدیکی تحف نادیده لدن درفش کاویانی ودرفش زمستانی
 تحف ناشیده ساژه به اضافه وعلاوه وجانب خلافتیناهه ارسال بیور دیلر
 وصولنده حضرت عمر الفاروق رضی الله تعالی عنه حضرت تلمی دخی
 اعلاء کلمه علیا ایچون فرش زمستانی ودرفش کاویانی و معانیجه تحفلمی
 پاره لدوب موجود اولان اصحاب کزینه یغما ایتدردی حتی شبرا فی شبر
 مقداری حضرت علی رضی الله تعالی عنه حضرت تلمینه اصابت ایتمکله
 بیع مراد ایتدیلر اون بیک دینار قیمت کسندی حاصلی نه قدر جواهر و تحف
 ذوات قیم واریسه دنیاده خزینه اکاسره به مجمع اولمشدی اولوقت منقسم
 اولدی چونکه اقطاع ارشدن جوهر فروشان و تحف خران پیشگاه خلافت
 پناهه جمع اولوب ایادی غانمندن اشرا ایلوب کتوردیلر فرش زمستانی
 بریستر نادیده و بساط ناشیده ایدیکه وسعتی ایوان کسری مقداری ایدی
 وایوان کسری اوچوز ارشون اتی و اوچوز ارشون اوزونی واریدی و انواع
 جواهرایله مکمل وهر شکوفه ایچنده رنگارنگ مصور ایدی هنگام شاده پستر
 مذکور ایوانه بسط ایدوب و میانه تخت شاهی بی قوروب کانه ایام تابستانده
 انواع زهارایله مالامال اولان ریاض پر حیا ضده کی صفایاب اولورلردی
 * محابا احتراز اولدی دخی پروا او معناده *

محابا * ممیک ضمی وحاء مهمله وباء موحده ممدوده تینک فتحاریله بمعنی
 احتراز واجتناب شیخ علی تقی بیت جد عجیب کر حذر از ناله دلها انکنی * که
 نوی بالک ز شمشیر محابا انکنی * همدخی مدار ایدوب موافقت بله ترک نزاعه
 محابا دیلر بو تقدیر چه معنیان میانه سنده مناسبت ظاهره در * پروا * بآه
 فارسه نک فتی ورائک سکون وواو ممدوده نک فتی ایله بمعنی احتراز محابا کی
 کمال اسماعیل بیت کمال از عاشقی پروانه دارد * که این از سوختن پروا ندارد
 میر خسرو بیت جوان وشوخ و فراموشکاروی پرواست * زمان زمان زمین
 خسته دل که یار دهد * بوندن بشقه پروا اتی معنایه دخی کاو واول بمعنی توجه
 والتفات ثانی بمعنی طاق و آرام ثالث بمعنی دانش و عرفان رابع بمعنی سر
 وبرک خامس بمعنی فراغت و ترک سادس بمعنی سراسیمه وسست اندامی
 * دیمکدر هر نه اولورایسه اولسون هر چه باد اباد *

هر چه باد اباد * مرکبدر چونکه هر ادات عمودر عرییده کل معنایه ترکیده
 دخی مستعملدر چه عرییده مائر کیده نه معنایه ادات استقامدر تحفه بی

جیم بسطیده یکدی باد اواسون دیو قطعه ثانیه نك بیت سادسده
یکدی باد اباد میتده اولان الف الف توسل والف مقابله در شاعر بیت
هر چه باد اباد حرفی چند میگویم بنو * غایتش رین وصل تا چندان مرا
مهروردار * بونده النی حذفه هر چه باد باد دخی جازدر

* کدر اواسه کوکده خار خار و شوك مامدر *

خار خار * الفاظ مکرره دندر بمعنی دغدغه درون و الم دل لطیفی بیت درون
خار خار محنت از هجر * کد ابروای کلکشت بهارست ابوالمعانی بیت
خار خار دل من کشته غمی هجرانش * زان کرده تم محنت دل ویرانش
همدخی طاقی تعلق قلب معناسنه ده کاور فاما که غیر مکرر اولان فقط
خار الی معنایه در تفصیلی یکرمی پنجی قطعه نك بیت ثالثه و شرحنده
کلور * سوک * سین ممدوده نك ضمی و کاف ایله در کافعی و او جمع و اول ایله ده
اوقنور بمعنی یأس و ماتم حکیم اسندی بیت کرسن بهنگام باسوک و درد *
به از خنده بهنگام سرد * بوندن بشقه بغدادی واره و سنبله سنده اولان
ذکن یعنی قلیق معناسنه و کوسه صفال معناسنه ده کلور

* جفر مق آه حکم کدر فغان و ناله و فریاد *

فغان * فاک کسری و غین معجه ممدوده نك فتحی و نون ایله افغان دندن
مخففدر خواجه حافظ بیت فغان کین اولبان شوخ و شیرینکار و شهر
آشوب * چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغمارا * ناله * نون
ممدوده نك و لامک فتحی و هاء رسمیه ایله بمعنی فغان مذکور میر نظمی بیت
کنیدی ناله و طنبور و زاری * هر آندم میکند او نغمه کاری * فریاد * فاک
فتحیه که کذلک شیخ سعدی بیت پیش که بزم زدشت فریاد * هم پیش
تواز تو میخواستم داد * آه * دخی فارسیدر قرق دردیجی قطعه نك بیت
ناسنده کلور تر کیده شیو عی حسیده ترجمه قلندی

* بشک که واره مام ناف ایه قاری دخی ناراج *

که واره * که واره دن مخففدر بشک معناسنه که عربیده مهد دیر حکیم
سنایی بیت دایه عقلست از برای سخن * مجتهد را بکا واره ظن * مام ناف
ایه قاری که عربیده قابله دیر اصلنده ترکیب اضافی در کوبک ناسی معناسنه
چونیکه مام میم ممدوده نك فتحی و میم ثانیه ایله مادر کی انا معناسنه در ناف الی
بدنجی قطعه نك بیت ثانی سنده کلان نافه دن مخففدر کوبک معناسنه جره که

قابله ل

قابله ل کوبک کسد کاری ایچون مام ناف دیو موسومه اولدی * باراج
باء موحده ممدوده نك وراء ممدوده نك فتحی و جیم ایله بمعنی قابله ایضا

* چو جی کوبک یکی طوغش اولان نوزاده و نوزاد *

کوبک * کاف ممدوده نك ضمی و دالک فتحی و کاف ثانیه ایله بمعنی طفل میر
نظمی بیت هر که کوبک را بسا و زدادب * کر شود کامل نمی باشد عجب
شاهدی * مرخوم بومضراعنده دی اوغلا نجغه کوبک و کنگ کرز
بیوردیغندن کاف ثانیه تصغیر ایچون اوله سی فهم اولور فاما که کتب
موتوقه رده کاف ثانیه سز کوبک طفل معناسنه نقل اولمادی فله در الناطم
نوزاده * هاء رسمیه ایله نوزاد هاء رسمیه سز ایکسیده سکون و او ایله
یکی طوغش اولان معناسنه مرکبدر چونکه نویکی دیو قرق بدنجی قطعه نك
بیت ثانی سنده کلور زاد دخی زاده قرقجی قطعه نك بیت سادسده
کلان زادن لفظندن مشتق و مأخوذ در

* ترجم مهر بانی و نوازش او خسته مقدر هم *

مهر بانی * آخرنده کی باء تحیه مصدر به در مهر بان مرخولو دیو قطعه
اولی نك بیت ثالثه یکدی همدخی بر نوع حریر باف جامه به مهر بانی دیر ل
نوازش * نونک و او ممدوده نك فتحی و نواختن لفظندن امر حاضر آخرینه
ماقبل مکسورشین معجه الحاقیه اسم مصدر در چونکه مستقبلانی خاء معجه نك
زای معجه به ابدال ایله نواز و نوازنده کلور علی ماسبق فی قواعد المقدمه
* ستم کردیدی ظالم کسه به ظلمه دینور بیداد *

ستم کردیدی * و ستمکار ایکسیده کاف فارسیه ایله اسم فاعل در چونکه ستم ظلم
معناسنه در کرو کار ایکسیده اسم فاعل ادا تیدر لکن ستمکار میان عوامده
کاف عربیله مشهور در فاما که فصیحی کاف فارسیدر میر نظمی مشوی بعدل
و مخاوت بشو سرفراز * نیاید ستمکار عمر دراز * بهشتت جای سروز کریم
که دوزخ مکان ستمکرائیم * بیداد * بمعنی ظلم و جور چونکه بی ادا ت نفیدر
بلا معناسنه کاسبق فی الادوات المركبة داد عدل دیو یکرمی در بدنجی قطعه نك
بیت ثالثه کلور همدخی بیداد ترکستانده بر شهر اسمیدر پادشاهنه کافور
دیر ل ایدی بر مردم خوار کافر ایدی صکره رستم اول شهری فتح ایلدی

* جهالت اولدی نادانی معنا ذلله دیمک برکس *

نادانی * آخرنده باء تحیه مصدر به ایله بمعنی جهالت ز بر نادان جاهل دیو

قطعه اولی نك بيت حادی عشر نده كجدي

* بیلجی كسه در دانه دانش علم واستعداد *

دانه * دانشن لفظندن اسم فاعلدر تنك ماضی متكلم وحده سی یك رمی
طقوزنجی قطعه نك بيت ثالثه كلور چونكه مستقبلاتی سینك حذفیه
داند و دانه كلور * دانش * دانشن مزبور امر ينك آخرینسه ماقبلی
مكسور شین معجه الحاقیه اسم مصدر در معنی علم واستعداد

* دی طاشلو پیره سنكستان وطاشلق سنكلاخ اولاش *

سنكستان * اسم مكاندر چونكه سنك طاش دیو قطعه ثانیه نك بيت تاسعنده
كجدي ستان اذات اسم مكاندر علی ماسبق فی الادوات المركبة میر نظمی بیت
نیاید نظم خوب از طبع كردون * چوسنكستان نباشد جای كلشن * لکن یو پیتده
مقطعه حجر معناسنه در فافهم * سنكلاخ * مر كبدر چونكه لاخ لام ممدوده نك
فتی و خاء معجه ایله هر قتی اسم لاحق اولور سه وفرت و كثر معناسنی افاده ایدر
میر نظمی بیت * بیابانی سراسر سنكلاخست * در و آدم نبوده دیو لاخست

* دخی دیوارك آدی لادو دیوارك دبی بنلاد *

لاذ * لام ممدوده نك فتی و دال ایله بمعنی دیوار كه عربیده حائط دیر لمختاری
دز هجویت همت همی از طسافت سائل بكذاری * سر لاد چنان بند كه
بردار بنلاد * دیوار دخی فارسیدر لکن شیوعی حسبیه ترجمه قلندی صائب
بیت بر توافقه ای دشمن تكیه كردن ابله هست * پای پوس سبل از با فكنند
دیوارها * بوندن بشقه لادیدی معنایه دخی كلور اول دیوار در جهه سی كه تركیده
قور عربیده مدمك دیر لانی بمعنی قاش لطیف ثالث بمعنی خاك یعنی تراب رابع
معنی كل وشكوفه خامس بمعنی آبادانی و تعمیر سادس لادن لفظندن تخفیف
اولمشد سابع شهر لارك بر نامی دخی لاددر * بنلاد * تركیب اضافیدر
چونكه بن یاء موحدیه نك ضمی ونون ایله هر نسه نك غایبی و اجاك كوکی
وقیونك و حوضك قعری حاصلی بن لاد دیوار دبی معناسنه تنك
سر لاد دیوار بانی معناسنه اولدیغی کی کلامی اضافهسانی بیت یقین
شناس كه چندان بقایه خواهد ماند * بنای عزم و را چو بدو بنلاد

* چه میكوی نه سویلر سك نمی داند بیلزل *

چه * نه معناسنه كامر غیره * می * ادات حالدر كاسبق فی الادوات المركبة
كوی * مقرر مخاطبدر تنك متكلم وحده سی قطعه سابعه نك بيت نامنده

كجدي نمیدانند جمع غائب نفی حالدر چونكه نون مفتوحه نافیه در

* كجایی قتی ردنسك تویی بیکانه سن سك یاد *

كجایی * قتی ردنسك وقفده ایدن وقتندن كلور سك دیمكدر چونكه آخر نده کی
باء تحیه خطایه در كاسبق فی الادوات البسیطة بكافنده دیو قطعه ثالثه نك
بيت رابعنده كجدي خواجه حافظ بیت صلاح كار كجا ومن خراب كجا
بین تفاوت ره كز بكاست تا بكجا * تویی * ناء فوقیه نك ضمی و واو مجمل و یاء
تحیه ممدوده نك كسر یله سن سك معناسنه حكیم سنایی بیت چه كیم رجعت تویی
و دویی * چو یقین شد كه من منم تویی * چونكه توسن دیو قطعه ثالثه نك
بيت ثانیسنده كجدي یاء تحیه اولی ثانیه مسند و معتمد اولسون دیو زیاده
اولندی یاء ثانیه خطاب ایچوندر * بیکانه * یاء موحدیه ممدوده نك كسری
و كاف فارسیه ممدوده نك ونونك فتحاری و هاء رسمیه ایله یاد و اجنبی
معناسنه كه مقابلی آشادر مولا تا صائب بیت ای دل زاوضاع جهان بیکانه
شو بیکانه شو * با آن نكار خانیکی همخانه شو همخانه شو

* مفاعیلن مفاعیلن هر جدر بحر ينك آدی *

یعنی یو قطعه بحر هزج ثمن الاجزادندر شوقدر كه ضربی مزالدر چونكه اذاله
دیو سبب خفیف آخرینه بر حرف ساكی زیاده ایتمكه دیر لمثلا مفاعیلن
مفاعیلان او اور * ایشتدم خواجه دن بر رشیدم يك از استاد *

شیدم * قرق بشجی قطعه نك بيت عاشرنده کلان شنیدن لفظندن ماضی
متكلم وحده در * يك * بر دیو اون طقوزنجی قطعه نك بیت اولنده كلور * از
معنی من علی ماسبق فی الادوات المركبة استاد همزه نك ضمیله معروف
معلم و قنده ماهر كسنه معناسنه در حكیم انوری بیت تمتعی كه من از خلق
جهان دارم * همان جقای پدر بود سله استاد * چونكه كسر الفله
عربیدر بمعنی سید و صاحب عید و مالك و جوارى تنبیه عجم یومقوله لری
تصرف ایدوب كند و لسانلرنده استعمال ایدكلرنده بعضیجه ابدال حروف
و ابدال حرکات ایدر لفافهم خواجه دخی فارسیدر لکن تركیده شیوعی
حسبیه ترجمه قلندی تنك قطعه ثامنیه نك بیت نامنده معكوس اولدیغی کی

* قطعه معجزادادر زدهر مشكل پسند *

قطعه * بیانی قطعه اولی عنوانی شرحنده كجدي * معجز * افعال باندن
اسم فاعل عربیدر * ادا * معروف معجزاداسیاه چشم کی وصف تركیدر

مجززاد الو معنسانه * در * ادات ظرف دیو ادوات مرکبه کجی * نزد
یان دیو الی برنجی قطعه نک بیت اخیرنده کلور هر ادات عمومدر مشکل
پسند * وصف ترکیبدر چونکه مشکل افعال بایندن اسم فاعلدر پسند
وصف ترکیبی اولدیغی حالده قطعه عاشره نک بیت ثانیه کجی حاصل
معنی هر مشکل قبول ایدییی چندنده معجزاد الو قطعه یاخود بر قطعه در
* کیرایدن خودیین کندوسین بکشمش خود پسند *

خودیین * وصف ترکیبدر بمعنی متکبر و متعجب ابو المعانی بیت دردو عالم
همی شودمذهوم * نکند سودظالم و خودیین * چونکه خود کند و دیو
او توزیجی قطعه نک بیت رابعنده کلور بین دیدن لفظنندن امر حاضر یاخود
اسم فاعل مخففدر بیانی قطعه اولی نک بیت ثانی شرحنده کجی * خود پسند
دخی وصف ترکیبدر علی ماعرفه آنفا کمال بخندی بیت بام خود را
کرد مانندی کل از باد هوا * گفت در رویش صبا این خود پسندی تابکی
* هم اوزون بویلو به هم ممتازه دیرل سر بلند *

سر بلند * رانک سسکونیه مر کبدر چونکه سر یاش دیو یکر می بدیجی
قطعه نک بیت اولنده کلور بلند بوجه دیو قطعه ناسعه نک بیت
عاشرند کجی یکی معنایه کوره ده الو بر ابو المعانی بیت بجه ورتبه
هشش چوسر بلند شده ام * اسیر خال و خط و زلف در کنند شده ام
* بی نوا دیندی نصیبی اولیان بچاره *

بی نوا * مرکبدر چونکه بی ادات نفیدر کاسبق فی الادوات المركبه نوا
نصیب و چاره دیو قرق بشیجی قطعه نک بیت خامس عشری شرحنده
کلور بچاره دخی فارسیدر لکن ترکیده شیوعی خسیله ترجمه ده ذکر اولندی
* قلی مجزون هم نیاز اهل دیمکدر مستمند *

مستمند * اسم منسوبدر یکی معناده زیارت میم ضمی و شینک شیکونی
وتاء فوقیه ایله یکی معنایه در اول بمعنی غم و اندوه و حزن ثانی بمعنی نیاز و شکایت
و رجائند ادات نسبتدر کاسبق فی الادوات المركبه مستمند بمعنی مجزون
و غمناک شیخ سعدی بیت آتش سوزان نکند باسند * آنچه کنددود
دل مستمند * و بمعنی نیاز مند و مشککی کمال بخندی بیت کفتی
میرشش تو چو آیم چه آورم * رحنی بیار بر من و بر مستمند

* دلستان دایدار تعبیر اولور دلبر لره *

بو اوج کله دن هر بری وصف ترکیبدر چونکه دل کو کل دیو بوه صراع ثانیه
مذکور درستان قرقیجی قطعه نک بیت ثانیه کلان ستان لفظنندن امر
یاخود اسم فاعل مخففدر نکم امر اولدیغی حالده الی برنجی قطعه نک بیت
صا بعنده کلور دار بو قطعه نک بیت سادسده کلان داشتن لفظنندن امر
یاخود اسم فاعل مخففدر بر وصف ترکیبی اولدیغی حالده قطعه اولی نک بیت
خامسده کجی فاما که دلبر فارسی ایکن ترکیده شیوعیله ترجمه قلندی
* دل کو کلدر قلب معناسنده بغلامه مینده *

دل * دالک کسری و لام ایله قلب که ترکیده کو کل دخی یورک دیرل ذاتنده
برکوشت پاره در که صنوبری الشکل معلق بالکبد دیو تعریف ایدرل حضرت
مولانا بیت سریشتر عشق برک روح زدند * یکقطره خون چکید و نامش
دل شد * میند * نمی حاضر در چونکه مین مفتوحه ادات نمیدر علی ماسبق
فی الادوات البسیطة بند بندیدن امر حاضر در نکم ماضیسی قطعه ناسعه نک
بیت سادسده کجی * آجلش اولدی کشایش بسته بکشمش دیمک *

کشایش * کاف فارسیه نک ضمیه کشودن یاخود کشایندن لفظنندن امر
حاضر آخرینه ماقبلی مکسور شین معجه الحاقیه اسم مصدر در نکم اسم فاعلی
کشاینده دیو اون دردخی قطعه نک بیت اولنده کجی میرنظمی بیت کشایش
دهد کارها را خدا * عقیده ات شود کرد در ست با خدا * بسته بستن لفظنندن
اسم مفعولدر نکم ماضیسی قطعه ناسعه نک بیت سادسده کجی بومناسیله
اکثر اصول موسیقی به مر بوط اولان شعره ده بسته دیرل کذا فی تحفه الاحباب
همدخی نسج قاش ایچون نخته پاره لینه الوان جری صرار لر ا کادخی بسته دیرل
کذا فی الجمع * هم دو کوم آدی کره او چقوردر شلوار بند *

کره * کاف فارسیه نک و رانک کسر لری و اظهاره ایله بمعنی عقده حتی باغ
و بنده خصوصاً او چقورده و قوشاقده اولان عقده به کره بند دیرل ابو المعانی
بیت کشاد داد کره بند پرده نورش * یکف آورده مفتاح کنج پنهانش شلوار
بند * وصف ترکیبدر چونکه شلوار طون دیو قرق بدیجی قطعه نک بیت اولنده
کلور بند بندیدن لفظنندن امر یاخود اسم فاعل مخففدر کاسبق بیانه آنفا معنای
ترکیبسی طون بغلامیجی دیمکدر لکن او چقورده غالب اولدی ابو المعانی
بیت شلوار بند بسته نقش کره بود * برکنج شایگان چو مار مطلقه است
* طنلو کیکدر شکر خند و اطفیه بنده در *

شکر خند * وصف ترکیب در صدى زهر خند شاعر بیت خنده ماهر و شکر
خند است * خنده اهر من زهر خند است * چونکه شکر فارسند و ترکیده
معروف در لکن فارسند تشدید کاف ایله ده جاز در غریبه شکر و قند در زهر
معروف در عربیده سم در زهر خند او تو زنجی قطعه مک بیت نامیده کلان خند
لفظندن یا خود فرق بشجی قطعه مک بیت اخیرده کلان خندیدن لفظندن
امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفدر * بذله * باده * و حده نک کسری و ذالک
سکونی و لام فتنی و هاء رهمه ایله بمعنی لطیفه لکن عربیده ایس اسبابی
معناسند در * کلک استهزا ایله هم خنده ریش و ریشخند *

ترکیده معنای افویسی اولان مصقاله کلک دخی بومعاده اصطلاح اولمشدر
چونکه بوناز ترکیب اضایلر در که * خند * امر صیغه سی اوزره اسم
مصدر در * ریش * مصقال دیوالی او جنجی قطعه مک بیت نامشده کلور
* داشتن طومق شدن ایشدوب طومق دیمک *

داشتن * دال مدوده نک فتنی و شین معجمه ایله طومق معناسنه مصدر در کرک
محسوس کرک معناخواجه سلمان بیت ملک را امید از چرخ اید قطع کرد چشم
بر کرد سمنده باید داشتن * مستقبلاتی شین معجمه نک را هم ایله ایله دارد
و دارنده کلور * شوند * شین معجمه نک و نون مدوده نک ضمیر ایله بمعنی استماع
یعنی ایشدوب طومق که قبول اتمک معناسنه مصدر در میر نظمی بیت
شوند آن سخن شهر بار جهان * برانونده سرفکران * مستقبلاتی
شوند و شونده کلور علی ماسبق بیانه فی سادس القطعة الاولى
* هم قبول اتمک پذیرفتن نصیحت اولدی پند *

پذیرفتن * باده فارسیه نک فتنی و ذال معجمه مدوده نک کسری و رانک فتنیه
مصدر در مستقبلاتی علی الشذوذ پذیرد و پذیرنده کلور یا خود قیاس اوزره
پذیریدن لفظندن مشتق اوله * پند * باده فارسیه نک فتنی و نون سکونی و دال
ایله بمعنی نصیحت هم دخی زغن کی جالب معناسنه ده کلور

* سرکش اولدر کیم طاعت سزا اوله بدخوی اوله *

سرکش * بومعاده انسانه و حیوانه صفت اولور حتی منحرف قطع اولمش
قلبه ده سرکش دیرل اصلنده وصف ترکیب در باش چکیجی معناسنه زیرا
سر باش دیو یکریمی بدنجی قطعه مک بیت اولنده کلور کس قر قنجی قطعه مک
بیت سابعنده کلان کشیدن امر یا خود اسم فاعل مخفدر هم دخی

ایکی مطرب وار ایدیکه برینه سرکش و برینه سرکب دیرل ایدی زمانلرنده
بی نظیر استاد ایدی * بدخوی * دخی فارسیدر اصلنده سیاه چشم قیلندن
وصف ترکیبدر فناطبعو معناسنه چونکه بد فنادیو او تو زنجی قطعه مک
بیت اولنده کلور خوی بمعنی طبیعت دیوالی بدنجی قطعه مک بیت سابعی
شرخنده کلور * مشت بومرق سله در سبلی اوزرلر میرند *

مشت * میمک ضمی و شین معجمه نک سکونی و ناء فوقیه ایله بومرقیکه عربیده
لکنمیدیرل بوندن بشقه اوج معنایه دخی کلور اول بمعنی کف و راحه حتی بر اوج
مقامند * بکشت و مشت دیرل ثانی بمعنی چیراندک یعنی شی قلیل دیمک در
ثالث بمعنی مالیدن یعنی مشت لفظندن اسم مصدر در * سبلی * سین و لام
مدوده تینک کسر ایله صحیحی بوجمله در که بر آدم بار مقلربن راست ایدوب
زده کف ایله خطا ایدن کسه نک بوینه تیغ واری اوزرلر عامه غلط ایدوب
طبیجه دیرل حکیم فردوسی بیت بفرمود نادست سبلی کند سبلی قفا کفش
نبلی کند * لکن طبیجه اولدیغنه بو بیت شاهد در هاتنی بیت نخورده غزالی
چوسبلی زشیر * کند جلوه در صید کاهش دلیر * چونکه ارسلاندن
وجه مذکور اوزره اوزمق ملحوظ دکلدر انجیق کف و دستله راست اوزر
می * ادات عالی در علی ماسبق فی الادوات المركبة * زند * قر قنجی
قطعه مک بیت سابعنده کلان زدن لفظندن جمع مضارع غائب در

* بوزغه آت اولدی نکاور یا غزه شید بزدی *

نکاور * بوزغه آت معناسنه اولدیغی کی مطلق آت معناسنه ده کلور خواجه
سلمان بیت زتاب رخس نکاور بوزراومی ماند * باشی که رانکیر دآب حیوانش
فی الاصل وصف ترکیبدر چونکه نک قوشش دیو قطعه تاسعده نک بیت
اخیرنده یکدی آورو وصف ترکیبی اوله رزق یکریمی برنجی قطعه نک بیت اخیرنده
کلور * شیدیز * باده و حده نک سکونیله هر سیاه آه دیرل عموما زراشب کیجی
معناسنه اولدیغندن سیاه لازمیدر دیرل مدوده نک کسری و زای معجمه ایله اسب
کی آت معناسنه در خواجه سلمان بیت از پی شیدیر شیدی شب رکاب زر زدن
نقره خنک آسمان ازل زرین برزدند * هم دخی خسرو پرویز ک مخصوص
آشک اسمیدر که یاغزایدی مجمع الفرسده نام اسب شیرین در که خسرو و برهش
دیوب بوینه تمسک ایلدی بیت خور ویز آن سخن بشید شدیر * بچست
از جای و شدیر پشت شیدیز * فائده تاریخ طبریده مسطور در که مذکور آت

دنیاده اولان آتلردن درت قارش یو کسک ایدی و قور و غی سائر آنلرک ایکی
 قور و غی قدر و ارایدی و ایکی بوالک طور زردی و هر باغچه اون ایکی مجع ایله نعل
 اور زردی خسرو کند و طعامندن کایدیر ایدی هر نه طعام ایسه پردی مزبور
 آت اولد کده بر مرمر شفافه صورتی قصویر ایتد زدی حالا اول طاش شهر
 کرمانده در دیرل * اسب آت اشکنور هوار و قوله آندر سمند *

اسب همزه ناک فتحی و سینک سکونی و باء موحده ایله مطلق آت معناسنه عریده
 فرس کبی * رهوار * سکون ها ایله بمعنی فرس قاره زبیر ازاه یول دیو او توز
 سکرچی قطعه ناک بیت نامنده کلور و ازادات نسبت و ازادات صفت در علی ماسبق
 فی الادوات المركبة میر نظمی بیت زیر او زاهوار خوش رقتار * بود در پی
 صبا نند غبار * میر خسرو بیت به از عنان ادب در کشم درین میدان
 که نشیب و فرازش بیای رهوار ست * سمند * سینک و مینک فخری و نونک
 سکونی و دال ایله قوله آت ده دیرل عموما آت معناسنه خصوصاً حکیم
 فردوسی بیت نشسته ابر تازی اسب سمند * همی تاخت رسان ز بیم گزید

* کویلرک بیلکچ کی سوز صاحبی دهقان ایش *

دهقان * دالک کسری و هانک سکونی و قاف ممدوده ناک فتحی و نون ایله
 کویلرک سوز صاحبی معناسند که اکا بعضیلر بیلکچ و بیلچین دیرل فرهنک
 شعور یده کویلرک معناسنه دیو تفسیر ایلدی کال پاشازاده مرحوم کند و تصرف
 خاصبله بیور که دهقان لفظ معر بدر فارسبی دهقان ایدی اصلی خان ده علم
 اولیحق مضاف الیه تقدیم اواندی چونکه خان رئیس معناسنه ده قریه
 معناسنه در تنکیم عمده المحققین سعدالدین رحیم الله تعالی بیضاوی
 حاشیه سنده تصریح ایتد در بوعباره سیله الدهقان رئیس القریه و مقدم
 اصحاب الزراعه و هو معرب انتهی بیت چو آید بخت دهقان در کرانی
 داش مائل شود بر جفت زانی * کال پاشازاده بویتی مدعاسنه شاهد کتوردی
 لکن شعوری مرحوم بیوردیکه بویتدن رئیس اولق فہم اولماز انحق کویلر
 اولسی فہم اولنور چونکه کویلرک رئیس اولان جفت سور من انتهی فقیر شویله
 فہم ایدر مکہ شاعرک مرادی رئیس معناسی اولدیغی بعد تعمق النظر ظاهر در
 همان ناظم فخر بر بواجلدن رئیس معناسنه اولان سوز صاحبی دیو تفسیر
 ایلدی بلکه ناظمک تعبیرده بوا یکی میانده توفیقہ دخی اشارت وارد کال انحق

* روستا وده دیمک کو بدر هم اول معنادہ کند *

روستا * راه ممدوده ناک ضمی و سینک سکونی و باء فوقیه ناک فتحیله بمعنی قریه
 حضرت مولانا بیت قول یلغیر شوای اوستنا * کور عقل آمد وطن در
 روستا * بونده و اوسر رستا و ایکی صورتد آخر نده بیا تحفه ایلر رستای و روستای
 دخی جاز در بو تغیر بجه بونده درت لغت وارد عرب تغیر بیدوب رستاق
 دیدیلر کال پاشازاده مرحوم بونده دخی تغیر فای خاص ایلدوب بیور که
 فی الاصل روستا مزعوم معناسنه چونکه رست زسن لفظندن اسم مضمر در
 آی مد ایلر آیدن یا خود آمدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل محققه در * ده
 دالک کسری و اظهار ها ایلر دنه لفظندن محققه رقریه معناسنه حضرت
 مولانا بیت ده مرو چون مر در احق کند * عقل رانی توری رونق کند
 کند * کافک فتحی و نونک سکونی و دال ایلر ده کبی قریه معناسنه کال پاشازاده
 مرحوم دیر که کندی ارباب لغت کوی معناسنه فخر بر ایتدیلر اما ایلدیلر بلکه
 مدینه یعنی شهر معناسنه در بومدعاسنه شاهد سمرقند که اصلی شعر کند ایدی
 تغیر بیدوب سمرقند دیدیلر زراشهر مزبور سمر نام بر جاریه ایچون بنا و ایتدیلر
 اول امرده کند سمر دینلوب بعده علم اولق ایچون مضاف الیه تقدیم اواندی
 ابن خلکان تار یخنده یازمشکه ان سمر اسم جاریه الاسکندر مرضت فوصف
 الاطباء از صادرات هواء طیب و اشار الیه بطاهر صفة فایسته ایاها فلما طابت
 بنی مدینه و کند بالترکی هو المدينه فکانه يقول بلد سمر بوسنیدن سمرقند
 دینلشدرا نتهی لکن بونله اولقندن قریه معناسنه اولماق لازم دکلد ز جاز که
 ایکیمی بیننده مشترک اولسون بهر حال ناظم فخر بر ارباب لغتہ تابع اولدی
 فله دره بوندن بشقه کند اوج معنایه دخی کلوز اول بمعنی شکر که معرب
 قند در ثانی بمعنی ریش یعنی جراحت ثالث بمعنی کر بر یعنی فرار

* ایفک باش اوزره قورل او کر نورسک معرفت *

توجه و تفسیر در * کریا موزی هر بای را بر سر نهاد *
 کر * ادات شرط در کاسبق فی الادوات المركبة * یا موزی * فرق ایکنجی
 قطعه ناک بیت تابع معنده کلان آموختن لفظندن مضارع مفرد مخاطبدر
 اولنده کی باء موحده صله در کاسبق فی الادوات البسیطة * هیز * هانک
 ضمی و نونک فتحی و ایلر بمعنی معرفت و صنعت میر نظمی بیت هیز صاحبش
 را بعالم همی * میان کسائر کند آدمی * پای * آبی دیو بکرمی بد فحی قطعه ناک
 بیت را بعنده کلور * ترا * تحقیق قطعه ثالثه ناک بیت اولی شرحنده کجندی

فاهم * بر * ادات استعمال در علی معنایه کاسبق فی الادوات المركبة * سر *
باش دیو بکرمی بدیجی قطعه نیک اولنده یکدی * نهی * نونک کسریله نهادن
لفظندن مضارع جمعی غائب در نهادن مقامنده عریده وضع و خط دیلر
قطعه در ذال بخوانش که کنی استلذاذ

قطعه در ذال * بیانی قطعه اولی عنوانی شرحنده یکدی * بخوان * اوقو
دیو قطعه اولی نیک بیت سیادستنده یکدی آخرنده کی ماقبلی مغروح شین همه
ضمیر غائب در علی ماسبق فی الادوات البسیطة * که ادات را بطدر کاسبق ایضا
کنی ایدرسک دیو بکرمی طغوزنجی قطعه نیک بیت آخرنده کلور * استلذاذ
استعمال وزنده در حاصل معنی حرف ذال حقنده اولان قطعه بی اوقو که
استلذاذ ایدسک * دور کردن اوزاق اتمک که عریجه اشقاد *

دو کردن * مصدر مرکبدر چونکه دور اوزاق دیو بکرمی برنجی قطعه نیک
بیت را بعنده کلور کردن اتمک دیو بکرمی بدیجی قطعه نیک بیت نامنده کلور
اشقاد افعال وزنده مصدر عریدر ثلاثی شین همه نیک فیتی وقافله شقد در

بعده معنایه * دی قلداغغه جنبیدن او معناده نیاز *

جنبیدن * جیمک ضمی و نونک سکونی و باء موخده بمدوده نیک کسریله
مصدر در عریده نون مدوده نیک باء موخده اوزره تقدیمی ایلله نیاز دیلر
حرکتیه مراد در خواجه سلمان بیت صیایوی توچندان دیوده
بود که دوش * نداشت تابشحر که مجال جنبیدن

* زود رفتار او که یک یوریه یعنی خدخا *

زود رفتار * سیاه چشم کی وصف ترکیبدر اصلی رفتار زود ایدی سیر سریع
معنایه زیر اوزدیر دیو بکرمی سکرنجی قطعه نیک بیت تاسعنده کلور رفتار
یوریمک دیو قطعه ثانیه نیک بیت ثانیستنده یکدی فبعد تقدیم والتا خیر
سریع السیر معنایه اولدی عریده صلصال وزنی اوزره ایکی حاء همزه ایلله
خدخا دیلر * پویه کردن یوریمک سرعته هم احواد *

پویه کردن * مصدر مرکبدر عریده افعال وزنده احواد واسرع معنایه
زیر اویه یوریمک سکرنجی قطعه نیک بیت سیادستنده کلور کردن قدسابق
انفا احواد * افعال وزنده مصدر در عریده ثلاثی حاء همزه نیک فیتی
وواو ایلله خود معنی سرعت و شتابدر حاصلی بوند ثلاثی و مزید قیه برده عابه در
* در شدن کر مکه دیلر که آنک کپی وقوب *

در شدن * رانک سکونیه مصدر مرکبدر ایچر و کیرمک معنایه عریده
دخول و وقوب دیلر زیاد در معنی درون دیو قرق اتجی قطعه نیک بیت را بی
شر حنده کلور شدن اولاق و کتمک دیو قرق بشنجی قطعه نیک بیت سادسی متن
و شر حنده کلور * وقوب * واور قاف و باء موخده ایلله وزن و معناده دخول کیدر
* گذرانیدن ایش یعنی کچورمک انفاذ *

گذرانیدن * کاف فارسیه نیک ضمی و دال همزه نیک و راه مدوده نیک
فخاری و نون مدوده نیک کسریله گذاشتن اظندن مصدر متعدی عریده
افعال وزنده انفاذ معنایه ثلاثی نفوذ در چغنایده و تکار مک دیلر
* پاره پاره دیمه در لیت و شقه شقه *

لیت * لامینک فخاری و باء فوقیه نیک سکونیه پاره پاره معنایه
عریده قطعه قطعه و شقه شقه دیلر زربا و لفظ مکرر در فقط لیت طغوز
معنایه در اول یعنی پاره و شقه ثانی یعنی ضرب یعنی اوزره ثالث یعنی کرز
رایع کان بری خامس یعنی در ست و صواب سادس قیوقنادی سابع
بر رود خانه اسمبدر ثامن کونک معنایه تاسع یعنی شکم

* پاره پاره مفهومی کراره هم او معناده جذاذ *

کراره * کافک و راه مدوده نیک و راه ثانیه نیک فخاری و باء رسیمه ایلله پاره
و جامه کهنه معنایه که عریده جیمک ضمی و ایکی ذال همزه ایلله جذاذ
دیلر همسخی راه ثانیه معناده دال ایلله بوه عابه در کما فی الجمع
حتی بد مزده اولان متن دخی دال ایلله در

* قاوغه دیندی کلونه که عماره کیدر *

کلونه * کافک و لام مدوده نیک فخری و باء فوقیه نیک فیتی و باء رسیمه ایلله
قاوق که عریده قلنسوه و عماره دیلر لکن عماره فخریه مطاق باشه کیلان
نسند در هر نه اولور سه اولسون ایسته بودخی تعریف اظفیده جاز در حکیم
سوزنی بیت صوفی شدی ز صوف سیه شد لباس تو * چون صوفیان کلونه
بسر بر عقیق رنگ * صارغک آدینه دستار دینور هم مشواد *

دستار * عریده عمامه کی میمک کسری و شین همه وواو ایلله مشواد
معنایه همسخی مفرمه به و دستماله ده دستار دیلر شیخ سعیدی بیت
ای نهی دست رفته در بازار * رسمت پریناوری دستار * فی الاصل
وصف ترکیبدر الکتور معنایه چونکه دست ال دیو بکرمی بدیجی

قطعه يك بيت را بنده کاور آرند همزه ايله آریدن لفظندن امر يا خود اسم فاعل مخفف در الله در النياطم الخبر بركه نكثير فوائد همچون لفظ کلونه و لفظ دستاری عربیده لغت غیر مشهوره ايله تفهیر ایلدی

* اولدی قورتلغه رها یافتن هم استخلاص *

رها یافتن * مصدر مرکب در عربیده نجات واستخلاص معنایه چونکه رها قورتلوق دیوقطعه اولی نك اون ایکجی بیتنده یکدی یافتن بولوق دیو الی ربجی قطعه نك بیت حادی عشرند کاور

* دخی قورتلارده رها نیدن اوبله انقاد *

رها نیدن * رانك وهاء ممدوده نك فتحلری ونون ممدوده نك کسر یله رها نیدن لفظندن مصدر متعدی در عربیده نون و قافله افعال وزنده انقاد که انجا معنایه نطایم بیت من سرکشته راز کار جهان * توتوانی رها نید باز رها ن

* دیدیلر قورق اولان کسمیه غر دل رعوب *

غر دل * غین معنی نك فتحی و رانك سکون یله عربیده رعوب و خائف در لر فی الاصل مرکب در فحیه یور کلوم معنایه چونکه غر معنی فحیه دل کوکل و بولك دیوان بدنجی قطعه نك بیت ثالثه یکدی شکم اکامرادف شتر دل دیندیکی کی چونکه شتر دوه معنایه میر نظمی بیت نیاید کار مردان از شتر دل که غر دل هم باشد مرد مقبل * رعوب * راوعین وایکی باه ممدوده ايله عصفور وزنده مضبوط در

❦ دی صفماغه یناهیدن او معناده معاذ ❦

پناهیدن * باه فارسیه نك ونون ممدوده نك فتحلری وهاء ممدوده نك کسر یله مصدر در عربیده فتح میله معاذ و التجماع معنایه حکیم فردوسی بیت بدیدازید و نیک بازار او ❦ بیزدان پناهید از کار او

❦ باصمغه دیندی نهیدن که مراد قدر دوس *

نهیدن * باه ممدوده نك فتحی وهاء ممدوده نك کسر یله مصدر در عربیده دوس در لر حتی پاپوشه مداس تعبیری یونند در

* غالب اولماغه دی فیروز دخی استخوان *

فیروز * فانك فتحی و باه نخبه نك سکونی وراء ممدوده نك ضمی و رای مجمله ايله عربیده ظفر و غلبه و استخوان معنایه عبدالواسع جلی بیت دولت فیروز و رای روشن و بخت جوان * همت والا و عزم فرخ امر روان هم دخی فیروز بر طاع اسبدر و خسته مسترقه دن او چنجی کونك استبدر

وقوباد

وقباد شهر یارک پدری اسبدر * استخوان * استفعال وزنده مصدر عربی در شکم حق تعالی استخوان علیهم الشیطان پیور مشدر

* فارسی و عربی ايله سوزم شیر و شکر *

فارسی * دیباجه نك یکرمی طفوزنجی بیت شرحنده عربی دیباجه نك بیت ناسعی شرحنده بیانلری یکدی * شیر * سوددیو اونوز بدنجی قطعه نك بیت سابعنده کلور * شکر * معروف

* اوقیان کودك نوساله ایدراستلداذ *

کودك * چو جق دیوقطعه سادسه عشر نك بیت ثامننده یکدی نویکی دیو فرق بدنجی قطعه نك بیت ثانیسنده کاور * سال * ییل دیوقطعه رابعه عشر نك بیت ثامننده یکدی یونده اولان هاء رسمیه هاء مقداره قریب هاء ثانییه در * استلداذ * بوقطعه نك عنواننده یکدی بوقطدیرجه کاه بوقطعه ده رد العجز علی الصدر کی صنعت وارد در فا حفظ

* قطعه رایبه رازهمه رنگین شمس *

قطعه رایبه * حرف رایبه منسوبه قطعه دیمکدر * را * ادات مفعول در * از معنی من کاسبق فی الادوات المركبة * همه * هب دیوقطعه ثامننده نك بیت رابعنده یکدی رنگین * بیانی قطعه ثالثه نك عنوانی شرحنده یکدی شمار * صای دیو بوقطعه نك بیت اوننده کلور حاصل معنی حرف رایبه منسوبه اولان قطعه بی جمله سندن رنگلور و زیبا صای

* يك رايکی دوسه اوچ درده دی چار و چهار *

يك * اصلنده باه مشتات نخبه نك فتحه صریحه سبله اول مراتب اعداد در کاهی اماله ايله دخی تلفظ اولنور شاعر بیت ییک ساعت ییک لحظه ییک دم ذکر کون مشود احوال عالم * دو * دالک ضمی ايله عددده ایکی معنایه در افصحی بودر که واو اشباع اولنمید کاهی ضرورت وز فای همچون اشباع جائز او اور حکیم اسدی بیت نخبه عقیقین نقطه میم کرد * شب اهنک در دیم دونیم کرد * و کاهی او اور که آخر بنه حرف باه الحاق اولنوب موی و روی قافیه سنده استعمال او انوب کال اسماعیل بیت طاق و رواقم زیکی طاق بود * خود بیچمان طاق نبود ست دوی * و کاهی آخر بنه باه مصدر یه لاحق اولدقده البته و او ثابته او اور حکیم سنایی بیت چه کم زحمت نوی و ذوی * چو یقین شد که من منم توتوبی * سه ❦ سبنك بین القمح و الکسر اماله سی وهاء رسمیه ايله

مضبوطدر * چار * جیم فارسیه مدوده نك فتحی و رایله بمعنی اربعه حکیم انوری
بیت ز حسن یوسف رایش بمصر چرخ چارم در * دل خورشید بابك خامشان
درد ز لجنای بوندن بشقه چاره دن مخفقه اولور هم دخی بزاق واریق سقا این
معناسنه ده کلور * چهار * جیم فارسیه نك و هاء مدوده نك فتحی و رایله
چار کبی بمعنی اربعه هم دخی خرچك بمعنی سرطان معناسنه ده کلور

* پنج بش والی شش هفت بدی صای شمار *

* پنج * بیه فارسیه نك فتحی و نو نك سکونی و جیم ایله مراتب اعداد در بمعنی خسه
شیخ نظامی بیت پنج نمازست به از پنج کج * به که بدین پنج شوی کج پنج
* شش شین معجمه نك فتحی و شین ثانیه ایله بمعنی ست از مراتب اعداد چغنائیده
التا و دیرل التیسی به دیمکه التا و لا اوچا و لایك اولادخی بو کافیه اس
* هفت فتحیه بمعنی سبعة * شمار * شین معجمه نك ضمیه شماریدن لفظندن
امر در بوندن بشقه عدد و حساب معناسنه و هودت و محبت معناسنه
و مثل و مانده معناسنه و صاعلمسی محمل جرح معناسنه ده کلور

* هشت سکرنه طقوزده دخی او ندر تمام *

* هشت * فتحیه بمعنی ثمانیه از مراتب اعداد شکم سکرنه نك بمعنی
هشت بهشت دیرل * نه * نو نك ضمیه و اظهارها ایله بمعنی تسعة چغنائیده
نو غوز دیرل سبعة سیاره ده افلاك حقنده دیریت نه بنه پرده لارا پرده
بیر بر ایچر تو غوز سرا پرده * ده * دالك فتحی و اظهارها ایله بمعنی
عشره از مراتب اعداد هم دخی دادن لفظندن امر حاضر در

* بست بکرمی او توزسی و چهل قرقه وار *

* بست * بیه موحده نك کمبری و سبنك سکونی و تاء فوقیه ایله بمعنی
عشرین از عقود ثمانیه اعداد اصلی بیه موحده مدوده ایله بست ایدی
ابو المعانی بیت چارده ساله کرچه محبوبست * بیست ساله جوان مطلقو بست
* سی * سین مدوده نك کمربله بمعنی ثلاثین * چهل * جیم فارسیه نك
و هانك کمبری و لام ایله بمعنی اربعین بونده هانك سق و طبله چل دخی دیرل

* الی به پنجاه دی شست دینور آلمشه *

* پنجاه * بیه فارسیه نك فتحی و نو نك سکونی و جیم فارسیه مدوده نك فتحی
و اظهارها ایله بمعنی خمسين از عقود ثمانیه * شصت شین معجمه نك فتحی
و صادق سکونی و تاء فوقیه ایله بمعنی ستین فصیحی صادق معناسنه سین ایله

شست اما شیوعی صادق ایله در بوندن بشقه سین ایله شست سکرنه معناه دخی
کلوز اول اولته دیدکاری اگر بچه دمور که آنکله بالیق طوژر تائی باش پارمك
یای چکن بری ثالث بمعنی نیشتر فصادرابع بمعنی زرار راهبان خامس بمعنی
مضرب که آنکله ساز چادرل سادس بمعنی تاز طنبور سابع بمعنی حلقه رسن
و حلقه کند و امثال نسنل ثامن بمعنی زلف دلبران و کبوسوی محبوبان

* نمنه هفتاد یاز دوبره ای نامدار *

* هفتاد * هانك فتحیه بمعنی سبعین از عقود ثمانیه اعداد

* سکسایه هشتاد دی طقسان او پنجه نود

* هشتاد * هانك فتحیه بمعنی عاشرین نود نك و واول فتحی و ذال ایله بمعنی
تسعين از مراتب اعداد میر نظمی بیت چون رسد عمر نو بسال نود * از جهان
رخت زندگانی بند * صد یوز اولور صاییده بیکه کلنجه هزار *

* صد * فتحیه بمعنی مائه از مراتب اعداد ظهوری بیت ز راحت دل از پرده مخبر
دید * که در سینه صد زخم غم سیرید * چغنائیده ضم همزه ایله اوز دیرل اونك دخی
فصیحی سین ایله چونکه فارسیه اصلی اوله رق صادق بولماز دیو بوندن اقدام
نصربج اولندی * هزار * فتحیه بمعنی الف آخر مراتب اعداد هم دخی هزار
بلبل دیو قرق بشخی قطعه نك بیت خامس عشرینده کلور بلبله مشابه بر فروش
دخی واردر اکا هزار داستان دیرل بویکی معنایه ترتیب اوزره حافظ بیت صد
هزاران کل شکفت و بانك مرغی بر بخاست * عندلیب از اچه بدش آید هزار از ا
چه شد * اوچده بری سه یکی در دده بری چار يك *

* سه یکی * بیه تحیه ایله سه يك بیه تحیه سز اوچده بر معناسنه * چار يك
و چار یکی و امثالی بوقیاسند ر شکم پیورر

* هب بوقیاس اوزره ناونده قبلور سک قرار *

* مثلاً بشده ره پنج يك التیده بره شش يك دیرل و قس علی هند

* آخر آحاده بریم کتور سک همان * مرهون

* جله ایکنجی دوم کی اولور آشکار *

* مثلاً ایکنجی مقامنده * دوم * دردیجی مقامنده چارم او پنجی برنده دهم
بکر منجی برنده بیستم دیرل قاعده فارسیه ایکنجی و او پنجی و امثالی مقاملرنده
عدد آخرینه برما قبلی مضبوطیم زیاده ایدرل کا عرفت آنفا لکن سوّم و او
اوزرنده همزه مضمومه ایله او پنجی معناسنه سی ام بیه تحیه کمره صبر بچه

و یروپ همزه مفتوحه ایلہ اوتوزنجی معناسنه فاحفظ تنبيه بوتقدیرجه ناظم
نحر یزک مرادی آحاددن عموم بحاظ یقیله افراد اعداد دیمکدر کرک بالذات
آحاد عرفیه دن اولسون کرک عقود عددیه اواسون تذیل عرییده عددی
فاعل وزنه قورر مثلاً ثالث و رابع دیرل اوچنجی و درنجی دیمک اولور و قس علیه
سازهما * نیم یارم یارسی نیمه بتوند درست *

نیم * نون مدوده نك كسری ویم ایلہ بمعنی نصف شیخ سعدی بیت نیم نانی
گر خورد مرد خدا * بذل درویشان کند نیم دگر * نیمه * هاء رسمیه ایلہ مطلقاً
نصف معناسنه کر تمام نصفی و کر نصف نصفی انکچون ناظم نحر برایکی معنایه
احتمال ایلہ تفسیر ایلدی لله ذره * درست دالک ضمیمه بتون و صحیح که صدی
شکست معناسنه * صایسی قاجدر دیمک چندایکی کره دوبار *

چند * جیم فارسیه نك فتحی و نونك سکونی و دال ایلہ بمعنی سؤال عن المقدر
عددده و غیریده استعمال اولور میرزا فصیحی مصراع چند کفم غم دل
باتوازان خوار شدم * دوبار * ایکی کره معناسنه ز براد و قد سبق آغایان کره
معناسنه بارک باقی معناری بکرمی رنجی قطعه نك بیت اولی شرحنده کلور
* بازده اون بش دیمک بشبوره پانصد دینور *

بازده * پاه فارسیه مدوده نك فتحی و نونك وزای معجمه نك سکونلری و دالک
فتحی و اظهم سارها ایلہ بمعنی خمسة عشر * پانصد * بمعنی خمسمائة تمکم
اون بره بازده اون ایکی به دوا زده اون التي به شازده اون طقوزه نوازده
دیدکلی کی بونلرک شرحی شاهدی شرحزده مشرو حدر
* اون نیکه بیوردخی بوزیکه دی صد هزار *

بیور * باء موحده مدوده نك كسری و واولك فتحی و ر ایلہ بمعنی عشرة آلاف حکیم
فردوسی بیت کجا بیور آن بهلوانی شمار * بود در زبان هادری ده هزار * بواقظی
محمود بیستمانی باء فارسیه ایلہ ضبط و تحجیح ایلش همدخی بیوار سب لفظان
تحقیق اولدیغی حالده صحاح مارینک اسمیدر * صد هزار * بوزیک دیمکدر
اگر هزار و صد دینسه نيك بوز دیمک اولور مفرد لری ماسبقدن معلومدر
* بویله جفاسک فلاك صایسی ایلدی بکا *

ناظم نحر برجفایی حق تعالی به استناددن تأدب ابدوب انتب الربیع البقل
اعلوتده اداء امر ایلدی * چرخ چنین جور خود کرد مرانی شمار *
چرخ * جیم فارسیه نك فتحی و رانك سکونی و خاء معجمه ایلہ فلاك معناسنه عموماً

و فلاك اطللس معناسنه خصوصاً یونندن بشقه چرخ طقوز معنایه کلواول
بمعنی دولاب و امثال ثانی مطلقاً دوران صاحبی اولان نسنه له چرخ دیرل مثلاً
ضوفیلرک دور و سماعی و دکر ما نك معروف چرخ و عربیه تکرلکی و امثالی
والحاصل فی الجملة کندوده دور اولان اشیا به اطلاق اولنور انجق بعضیست
امتیاز ایچون اضافله استعمال ایدرل ثالث بمعنی کر بیان جامه رابع بمعنی پیرامن
و اطراف خامس غزنین مضام فائیدن برقصه اسمیدر سادس بمعنی طاق
ایوان و رواق کیوان سابع برنوع بیاض کوکرک طوغابه دیرل ثانی فلکک
حرکه دوریه سنه اطلاق ایدرل حاصلی جمیع معنایه دور معتبره و بالجملة
کندوده دور اولان نسنه به اطلاق اولنور * چنین * بویله بوقطعه ثالثه نك
بیت ثالثه کچدی * جور * بمعنی ظلم و جفا * خود * کندود یواوتوزنجی
قطعه نك بیت رابعه کنده کلور کر دیکرمی یدنجی قطعه نك بیت ثامنه
کلان کردن لفظندن ماضیدر * مر * بکا دی بوقطعه ثالثه نك بیت اولنده کچدی
بی * ادات نفیدر بلا معناسنه کاسبق فی الادوات المركبة * شمار * بمعنی عدد
کاسبق فی شرح عنوان هذا القطعة بوقطعه ده دخی رذ العجز علی الصدر کی
صنعت وارد رتبه بوقطعه نك بحراری ماسبقدرن معلوم اولغله بیانه تعرض
اولندی * قطعه باصنعت اعنات لطافت کستر *

قطعه * معلوم ماسبق * یا * بمعنی مع کاسبق فی الادوات المركبة * صنعت
بومقامده مراد محسنات لفظیه دن و محسنات معنویه دن بریدر مثلاً ایهام
و جناس کی * اعنات * افعال و زننده لغتده برکنسه کویجی تمیدیکندن برایشی
برافعه دیرل اصطلاحده قافیه ده یا خود سجعده یا خود فاصله ده ردیف یا خود
دخیل یا خود حرف مخصوص التزام ایتمکه دیرل کفوله تعالی و اما الیتیم
فلا تسهر و اما السائل فلا تنهر و قوله علیه الصلوة والسلام اذا استطاع
السلطان تسلط الشيطان تذیل ردیف علم قافیه ده قبل حرف الزوی
متصلاً واقع اولان حرف اینده دیرل مثلاً بال و تقریب و یعقوب کی لفظلرده
الف و یاء و واوله ردیف دیرل دخیل ردیفدن مقدم الفد نصکره واقع اولان
حرفدر مثلاً ر و احل کبیده جاء دخیلدر لطافت کستر * وصف ترکیبدر
چونکه لطافت معلومدر کستر کستریدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل
مخففدر تمکم امر حاضر اوله ر ق بوقطعه نك بیت ثالثه کلور حاصل معنی
صنعت اعنات ایلہ لطافت دو شیچی قطعه چونکه بوقطعه ده سین

و تاء فوقه حرف رویدن مقدم التزام اولندی سثوال بوندن مقدم قطعه مرده
دخی اعنات وارایدی نیچون بومقامه تخصیص بالذکر اولندی جواب
انلرده بر حرفله اعنات وارد رتا بوقطعه به کلجه به دکن فاما که بوقطعه ده
ایکی حرفله اعنات وارد را انکچون تخصیص بالذکر اولندی
* بارکش یوک چکچیدردخی خواهد استر *

بارکش * وصف ترکیبدر چونکه بار یوک دیو یکر می ربجی قطعه نک بیت
اولی شرحنده کلور کش وصف ترکیبی اوله رقی قطعه سابعه عشرک بیت
سابعده یکدی * خواهد * خاء مجمه نک بین الفتح والکسر اماله سی
و و او معدوله ایله خوا هیدن لفظ نندن مضارع مفرد غایبدر
* خرا لاغ اشکه دیندی قازدر استر *

خر * خاء مجمه نک فتحی ورا ایله اشک معنایه عربیده اهلپسنه خار و غیردیرل
امار انیسه خار و حشی دیرل که فارسیده کور دیرل حضرت مولانا بیت کوش
خر بفروش دیگر کوش خر * کین سخن را بر نیاید کوش خر * بوندن بشقه
خر درت معنایه دخی کلور اول قره اوزا و بتاق چامور که حیوان دوشجه
جقه سی عسیر اوله ثانی آلات له وک کاسه لری اوز رنده قیلار چکیلان اغاج
معنایه ثالث خریدن لفظ نندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولور رابع
بدلکی کاله ایرمش نسته * آلاخ * همزه و لام مدود بینک فتحی و غین مجمه ایله
خر کی اشک معنایه دیو ناظم تحریر ایراد ایلدی فاما که عند مزده
وجود مکتب لغاتده موجود اولادی غالباً ناظم تحریرک بودخی
محتجاً ننددر * استر * همزه نک فتحی و سینک سکونی و تاء فوقه نک فتحی
ورا ایله قازر که عربیده بغل دیرل

* همه پستان بکشا آج قیامه یعنی میوش *

پستان * پاء فازیسه نک کسری و سینک سکونی و تاء فوقه مدوده نک فتحی
ونون ایله هم معنایه عربیده دیو برضائب تبریزی بیت عقل دور ندیش
برماراه روزی بسته است * ورنه هر انکشت پستانیت طفل شیرا * بکشا
امر حاضر در مصدری کشایدن لفظیدر اسم فاعلی قطعه رابعه عشرک
بیت اولنده یکدی اولنده کی باء موحد صله در * میوش * نهی حاضر در
اولنده کی میم مفتوحه ادات نهیدر کاسبق فی الادوات البسیطة مصدری
پاء فازیسه مدوده نک فتحی و شین مجمه ایله پوشیدن لفظیدر که متعدی

صورتنده لازمی پوشا نیدن اوتوز النجی قطعه نک بیت ثامنده کلور
والحاصل بونده لازم * مدی و بالعکس در نیکم عربیده کب ایله اکتباب کی
* یا قرم می نکر می هم دخی بتا کوستر *

می * ادات حالدر کاسبق فی الادوات المركبة * نکر * اون دردنجی قطعه نک
بیت سادسده کین نکریدن لفظ نندن مضارع متکلم وحده در * بتا امر حاضر در
اولنده کی باء موحد صله در مصدری تونک و هم مدوده نک ضمیر یله نمودن
لفظیدر ز برامه قیلاقی واولک الف و یاء تحثیه به ابد ایله نماید و نمایند کلور
* ناز بالاش دیمه یوز یا صدیقی معنایه در *

ناز بالاش * زاء مجمه نک کسریله ترکیب اضافیدر چونکه ناز جلوه دیو قطعه
ثانیه نک بیت ثانیسده یکدی کانه یوز یصدیقنه جلوه لازم کی بر معنادر بالاش
باء موحد مدوده نک فتحی و لامک کسری و شین مجمه ایله بالین کی یا صدیق
معنایه عموماً و قولتی یا صدیقی معنایه خصوصاً ابو المعانی بیت * می نهد
بر ناز بالاش آن بری رخسار و * بر تو خور شبید افتادست بر کل توده را
* جامه خواب اولدی بتاق هم دوشه دیرسه کستر *

جامه خواب * بتاق معنایه که یورغان و دوشکدن عبارتدر اکا ترک صرفنده
بتاق دیرل اصلی همزه ایله جامه خواب ایدی مطابق او بقوا ثوابی معنایه علمیه
نقل اولیحقی علامت اضافت اولان همزه حذف اولمشدره و لا ناجای بیت
جدا کردیس یوسف ژرف یاب * ز پیش زلیخا شب جامه خواب * چونکه
جامه خواب دیو قرق بدنجی قطعه نک بیت اولنده کلور خواب او بقود یو
قطعه خامسه نک بیت ثانیسده یکدی * کستر * کاف فارسیده نک ضمی
و سینک سکونی و تاء فوقه نک فتحی ورا ایله کستریدن و کسترذن لفظ نندن
امر حاضر در دوشه یعنی تمهید و تمکین و فرش ایله معنایه شاعر بیت اگر
خواهی که باشی جاودانه * بساط عدل کستر در زمانه * وصف ترکیبی دخی اولور
شاعر بیت کرم کستر کار ساز * که دارای خلقت و دانای راز

* دینه دیو یورغانه دواج و دخی یا صدیق بالین *

دواج * دالک فتحی و ضمی و و او مدوده نک فتحی و جیم ایله یورغانکه عربیده
ملحظه دیرل همدخی چادر شب که نسوان عجم فراجده مقامنده طشره به
چقد قلرنده یورینورل اکثر دیار رومده آنک برینه فراجده کیرل اکن بزم مملکتلرده
دخی چادر شب قوللور لر میر نظمی بیت * پیوشیده دواج از اطلس سرخ

ز باب می رخس رنگین فرخ * و خاصه دالاک فتحی - له بخت و سرور و فرخی
معناسنه ده کلور * بالین * بام موحد مدوده نک فتحی و لام مدوده نک کسری
وتون ایله مطلق یا صدیق معناسنه صائب اصفهانی بیت یا خیال یاردر یک
پیرهن خوابیده ام * برندارد سر بیالین هر که بیدارم کند * و اعتماد معناسنه ده
کلور چارشب چارشبه دیرل که دوشکدر بستر *

چارشب * رانک کسری و سکونیله چادر شدن مخفقد در دوشک چارشبی
معناسنه وزن باشلرینه بورید کلری نسنه که یالکز چادر دخی دیرل چونکه
چادر جیم فارسبه مدوده نک فتحی و دال بعده را ایله ابکی معنایه در اول بمعنی
خیمه ثانی نسوان باشلرینه بورید کلری اورنی شب کیچه دیو قطعه تابه نک
بیت سابعنه یکدی بو تقدیر چه چارشبه چارشب دیمک مناسب اولدی
بستر * بام فارسبه نک کسری و سینک سکونی و تاء فوقیه نک فتحی و را ایله
دوشک و دو شمه که عربیده فراش و بساط دیرل طاب اب آملی بیت
یار اشتیاق ترا آتش فراق * اجزای آب کشنده بستر فرو جکد

* هیزم و همه اود و ندر کور آدی انکشت *

هیزم * هاء مدوده نک کسری و زای معجه نک فتحی و میم ایله اود و بکه عربیده
حطب دیرل * همه آخرنده هاء رسمیه ایله مثله خواجه سلمان بیت
ناتسرای که آتش قهر تو در روی شعله زد * تاقیامت همه دوزخ شد و ایش
سراسر است * ار باب لغت فی الجملة همه و هیزم بر معنایه در دیدلر نیت کمال
پاشا زاده مرحوم بونده دخی تصرف خاص ایدوب بیورر هیزم بمش و بر
اغنا جلدن اولوب و هنوز کسلاش اولوب برنده بتور اوله تکم بو ییتمدن
ظاهر در بیت چو آمد بد آنکونه هیزم فراز * یدانست بالا و پست و دراز
فاما که کسلد کدن صکره یاغی ایچون آماده اولمش اودونه همه دیرل
اصلنده دخی فیوه سر اوله اتھی * انکشت * همزه نک فتحی و نونک
سکونی و کاء نک کسری و شین معجه نک سکونی و تاء فوقیه ایله بمعنی
فم شیخ نظمی بیت بیاع شعله در دهقان انکشت * بنفشه میدر و دولاله
میگشت * فاما که کاف فارسبه نک ضمه سبله پارمق معناسنه در

* قوره اخگر دینلور هم کلنه خاکستر *

اخگر * همزه نک فتحی و خاء معجه نک سکونی و کاف نک فتحی و را ایله آتش قوزی
معناسنه کذلک دخی دیرل حکیم خانانی بیت زرد و مشرق آتش افروزد

سوی هر روزن اخگر اندازد خاکستر * خاء معجه مدوده نک فتحی و کادک
کسری و سینک سکونی و تاء فوقیه نک فتحی و را ایله کل که عربیده رماد دیرل
صبری سمرقندی بیت نسیم غیری برخا کسرم کر بگذر در روزی * هزاران
شعلهای غیرت از خاکسرم ریزد * شعر اخا کسری طیراق و بنه استعاره
طر بقیه استعمال ایدرل چونکه هر شی مقرر که بعد الغنا کل و طیراق او اور
اسکنه بورغو دیمکدر که درو کرد و اگر *

اسکنه * همزه نک کسری و سینک سکونی و کاف نک و نونک فتحی و هاء
رسمیه ایله نجار آلتلرندن بورغو که آنکله نسنه دیرل عربیده بیرم دیرل حضرت
مولانا بیت جور و جفا و دوری کا کنکار میکند * بدل جائز ایترا اسکنه
کار میکند * درو کر اسم فاعلدر بمعنی نجار کمال بخندی بیت بکا کنند درست
اهل زهد نغنه عشق * که مشکت بمیون درو کری آوخت * چونکه درو
اصلنده دالک و راه مدوده نک ضمیری و دال ایله درو دایدی یچمک معناسنه
یتکم قطعه اولی نک بیت تاسعی شرحنده یکدی بونده دال تابه نک حذفیه
درویتکم ناظم نحر برک کلامنده اولدیغی کی همدخی دال و واولک حذفیه ده
جائز در کر ادات اسم فاعلدر بو تقدیر چه بونده اوچ لغت وارد در ۱
درو دکر ۲ درو کر ۳ در کر بلکه دواکر دخی بوندن محرف اوله

* بحقی ازه دخی ال بحقیسی اولمش دستر *

ازه * همزه نک و راه مدوده نک فتحی و هاء رسمیه ایله مطلقا بحقی معناسنه که
عربیده منشاردیرل تخفیف ایله دخی جائز دره میر نظمی در تهریف بمعنی بیت
نقطه نیکه سراله * سین بود ازه نخل بکاه * دستر * مرکبدر
معنی منشارید اصلنده دست ازه ایدی حاصلی بونده اوچ لغت وارد در
بری فقط همزه نک حذفیه بری فقط هاء رسمیه نک حذفیه
بری ایکسینک معاحذ قبله یتکم بو مقامده وارد اولان نالدر

قوندزک خایه سنه کشید ستر دینلور *

کند بدستر * کاف نک ضمی و نونک سکونی و دالک کسری و بام موحد نک
فتحی و کسری و دالک فتحی و سینک سکونی و تاء فوقیه نک فتحی و را ایله قوندز
دیدکاری حیوانک خایه می که اطبا بعض معالجه یه ادخال ایدرل اخراج
ریجه و دفع امراض بلغمیه و سودایه نافه در کاف موضعنه جیم ایله چند بدستر
دخی بو معنایه در کذافی فرهنگ شعوری بو اضافک مقتضایی کنده طایف خایه

معناسند اوله قاما که بدستر همدخی باء ممدوده فتحله بادستر همدخی کسرا ايله
 پید ستر فوندز معناسند دیواغترده مسطور در فوندر قافک ضمی ونوک سکونی
 ودالت ضمی وزای معجه ايله جانور اردن برجانو در درستی قلبی ایدر لکن
 خایه سی نافه در کاسبق عجائب المخلوقات کنایه مسطور در که در با کسار لکن
 کندی ایچون او بیار حتی متعدد اولر ایدر ایش برخی کندی دیشی سبيله
 ساکن اولق ایچون بری یاور یلری ایچون ایدر مش و خد متکار لری دخی
 اولور مش انلر ایچون دخی او ایدر مش و هر او ایکی قبوقور ایش بری در بابه
 و بری قاره یه و صیادلرندن منقولدر کنیدی خایه سی ایچون صید ایلد کلری
 حس ایدوب خایه سی قو باروب در با کسارینه اتر و صیادی کورد کده ارقسی
 اوزره باتوب خایه سی اولدیغنی کوستر مش احد کرمانی بیت غریبان شود
 از سهر بدرام * از قاف صبح و قندز شام * سیاهلغندن کنایه در مجمع الفرسده
 قندز ایکی معنایه در اول نام ولایتدر ثانی برجانو در در که درستی کورک
 ایدوب سلامین کیرلر و قلیساق ایدرل کذا فی الادوات حکیم خاقانی
 بیت ای چشم توفته فلك قلاوز * وی ابروی تو بر کلاه خوبی قندز * غالبا
 بحج دیارنده غایت ابوتو یلوسی اولور ایش که سلاطین کورک ایدر ایش
 والا بزم بلدیکمز برخشین تو یلو در یسی او اور ایشه صالح اولدوب
 قیلان پوستلرینه پرواز ایدرل کذا فصله الشعوری

* کندو سکلاب و سکا و دخی بدستر *

سکلاب * سبک فنی و کاف فارسیه نک سکونی و لام ممدوده نک فنی و باء
 موخده ايله قندز مرقوم کندو معناسند مختاری بیت جو بند چوسکلاب
 باموی بخسبند * بینی بکل و خشت برارنده بیکند * باء موخده برینه
 و او ايله سکلادخی جا زدر بو ایکی صورتده بادن و او دتصکره باء تحبیه ايله
 سکلابی و سکلای دخی جا زدر * سکا * قندز مرقوم معناسند ایض
 بولفظک روجه اضافت رکیندن ظاهر اولان صوابی دیمک اولور بوتقدیرجه
 بر م شهر مرالستانک و سطنندن جریان ایدن چیمخنده بر حیوان اولور که اکا
 دخی صوابی دیرل به غن دیارلده صوموری دیرل فقیرک فهمند کوره اولحیوان
 بشقه قندز بشقه غایه مافی الباب نوع واحدن اوله سموز ايله زرد واکچی
 بدستر * باء موخده ممدوده نک کسریله قندز مذکور معناسند ایض
 کامر آنفا هنک شعور یده مسطور در که اولحیوانه سک بحری دیرل انتهی

این

* این مثلث قطعه از پیمانه حور است خور *

این * بودیو قطعه ثالثه نک بیت رابعده یکدی * مثلث تعیل بایندن اسم
 مفعولدر اوج گوشه لونسنه معناسند و شول شیرایه دیرل که ثلثانی کیدوب بر ثانی
 قالمجه قیناده بعده اکسبه و کوپو کانه قاما که بو مقامده مثلث لفظنک ابرادی
 علی وجه التشبیه و تشبیهن مقصود کرجه معنای ثانی امام منای اوله
 دخی اشارت و ایما واردر کاسیجی انشاء الله تعالی * قطعه از * قطعه اولی نک
 عنوانی شرحنده یکدی * پیمانه * قورح دیوالی النخی قطعه نک بیت شابعده
 کاور * حور * حاء ممدوده نک ضمی ورا ايله جنت دایرلرینه دیرل فی الاصل
 هر یدر فارسیده دخی استعمالی شایعدر لکن عربیده جمعدر مفردی اخور
 و حورا که صفة مشبهه صیغه در سبجه صیبان بیت اعین بیوک کوزاودر
 عینا مؤنث جمعی عین * اخور کوزی قاره تی غایتده آقدر جمعی حور
 شوقدر که فارسیده حور حورا کی مفرد اولدیغنی خالده استعمال اولنور
 شیخ سعدی قطعه ای شیرزبان چوین خوش نماید * معشوق منست آنکه
 بز دیک تور شست * حوران بهشتی رادوزخ بود اعزاف * از دوزخیان برین که
 اعزاف بهشت * هاتنی بیت شمیر بری چهره حور اسرشت * نه حور
 و بهشتی که خرم بهشت * امت * ادات ربطدر کاسق فی الادوات المربکة
 خور * قطعه ثالثه نک بیت غایتسرنده یکن خور دن لفظندن امر در لکن
 بو مقامده بحار الریح معناسند در باقی سبک معناسی دخی وار در بو قطعه نک
 بیت ثانی شرحنده کلور حاصل معنی بو مثلث قطعه در حور قد حندن
 ایچ یا خود بو مثلث خور قد حندن رایح و علی کسلا التقدر برین مقصود
 ظاهری قطعه بی صفا ایخش ایتده شراب مثلثه تشبیهدر بو کله برله
 بو قطعه ده ایرادون کراوانان کلماتک بحیله سی اوچر حرفلواولوب زیاده
 اولدیغنه و هر مصراعده اوچر کله اولوب زیاده اولدیغنه و اوچر حرفلواولوب
 کلماتک اولی سنک اولی مفتوح ثانی سنک اولی مکسور ثالثه نک اولی مضموم
 اولدیغنه اشارت دخی وار در بلکه مقصود حقیقی بو اشارندر چونکه ناظم
 بحر بر بو قطعه ده ایراد ایلدیکی کلمات فارسیه بی جهات ثلثه دن مثلث ایلدیکی
 کی جهاتی اوچ اتیمی دخی بر ثلث آخر در فله دره * سؤال *

مصرعیه حروف مذک اوجسته رعایا تریع جهات دیکلی جواب
 ثلث حروف و ثلث حروف نه رجوعندن بشقه اکثر دیر کلی دکادر

شکم زفت کیدر تخلف ایدر کما لا یخفی علی من له ادنی مسکه

* بار میوه بیریتا قدر فستی رنگ اولدی بور *

بومصر اعده تثلثات ثلثیه بعد ال عایه کله لک اولی پاه مو حده آخری رادر
 بار * مطلق میوه معناسنه در کرک استعماله قابل اولسون کرک اولسون
 عزیزیده نمر دیرل شاعر بیت چو باشد ایدر دوات بر تو بر بار * فروز باش همچون
 شاخ پر بار * خصوصیه انسان بدیکی میوه معناسنه در که عزیزیده فاکهه
 دیرل بوندن بشقه بار بکری الی معنایه دخی کاور اول اسم شریف خدای تعالی
 کما سبق فی الاسماء الحسنی ثانی بمعنی کره و مره ثالث بمعنی اذن وز خصت
 واجازت رابع بمعنی بارگاه بطریق اختصار خامس بمعنی بیخ و بن سادس
 مرادف کار شکم بکری دودنجی قطعه نیک اون ایکنجی پشته کار و بار ایش
 کوچ دیو کاور سابع بمعنی جای جعبت و محل بسیاری ثامن بمعنی بارنده که
 زلف مشکبار و اربار ان دیرل ناسع بمعنی حاصل نباتات عاشقش اولمق که
 زعفران و مشک کبی نسنه ل غیری نسنه لره آمیخته اوله حادی عشر بمعنی
 دیکدان یعنی ساج یاغی ثانی عشر بمعنی برده و ستره ثالث عشر بمعنی دوست
 و صدیق رابع عشر بمعنی حل زنان و حل سار حیوان خامس عشر بمعنی
 انبار که ایچنه غله و نخل قورل سادس عشر بمعنی قلعه و حصن سابع عشر
 بمعنی یوک که کرک انسان از قه سنده اولسون کرک حیوان از قه سنده ثامن عشر
 برکسنه ایله ملاقات ایلمک ناسع عشر بمعنی طریق و سبیل عشرون بمعنی گاه
 و ذنب حادی و عشرون بمعنی غمی و ترجی ثانی و عشرون بمعنی دیوان شاهان
 ثالث و عشرون بمعنی آلت لهن و ساز رابع و عشرون بوزه که برنج و طاز بدن
 ایدرل خامس و عشرون بمعنی شکوفه سادس و عشرون نیا بور مضافاتدن
 برقریه اسمیدن * میوه * شرحی اللہی قطعه نیک بیت عاشق شری خنده کاور
 بیر * بوزن جیر بمعنی جامه خواب که بتاق دیو بکر منجی قطعه نیک بیت ثالثه
 یکدی شمس فخری بیت توان شمنی که همیشه عادت میکوبند * مسافران
 همه در راه و خفتگان در بیر * همدخی صاعقه معناسنده کاور * بور
 بوزن نور فستی رنگ معناسنه به ضیلر قریله مائل آت و بعضیلر دخی بوزات
 دیدیلر و هند ستانده جمیع اها لسی کفره بر شهرک اسمیدن حتی عجبیلر
 که فرشته بدو بی رحم معناسنده کافر بور دیرل

* بار بیلدر قوجه آدم پیر اوغلا در دخی بور *

بومصر اعده دخی بعد رعیه التثلث مذ کوره اولان کله لک اولی پاه فارسیه
 آخری کذلک رادر * بار * بمعنی سال گذشته که ترکیده بیلدر دیرل کین بیل
 معناسنه طالب آملی بیت مطالب چراغ بخت تراکم نکشته نور * امسال نیز بزم
 چو بار از تور و شست * همدخی پاره قطعه معناسنه و پاریدن و پریدن
 معناسنه و دباغت اولمش صغر جلدی معناسنده کاور * بیر * بمعنی مسن
 و اختیار همدخی مرشد طریقت معناسنه ده کاور خواجده حافظ بیت دوش
 از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما * چیست یاران طریقت بعد ازین تدبیر ما
 و فتح پاه فارسیه ایله بوزن سیر فرهنگ جهانکریده بمعنی پدر مسطور در
 بور * بمعنی ولد حکیم خاقانی بیت دل در سخن محمدی بند * ای بور علی زبور
 علی چند * فرهنگ جهانکریده خاصه کتوج حاکنه بور همدخی قور
 دیرل دیو مسطور در نسخه میرزا ابراهیمه بمعنی نجاهل یعنی کلبدنی جاهل
 صکوستر مکه بور دیرل دیو مسطور در

* ناز تو یمن تاره کسکین تبر هم کسب ایله توز *

بومصر اعک کله لری بعد رعیه التثلث اولی تاه فوقیه آخری زای معجمه در
 ناز * بمعنی حساده و محبوبیکه تازه دخی دیرل حکیم فردوسی بیت بدو گفت
 مادر که ای ناز نام * چه بودی که کشتی چنین زردوام * همدخی امر د فاستی
 و پشت او غلان معناسنه و فرومایه و پس پاه معناسنه همدخی بازیدن افظندن
 صیغه امر و وصف ترکیده او اور * نیز * بوزن جیر بمعنی جدید یعنی کسکین که
 شمشیر و خنجر و سکین و امثالی نسنه لره استعمال او اور همدخی اکشی
 و طبل و واجی نسنه لره استعمال او نور مثلا نیز نیز و روغن نیز دیرل همدخی
 ریح سفلی که شرطه و قسوه معناسنده کاور * توز * امر حاضر در
 مصدری توز بدن و توختن اظطربدر کسب ایله و حاصل ایله معناسنده در
 همدخی کدار کبی ادا ایله معناسنه و کش کبی چک معناسنه و شتاب کبی
 سکرک معناسنده ده کاور و بومعنا لره وصف ترکیدی دخی او اور بونلردن
 بشقه آغج قیه غننه و سر حد فاسده بر شهر ده توز دیرل

* ناز طلمت حصه در تیره دنور و مشوقه تور *

بونده دخی بعد رعیه التثلث اولی تاه فوقیه آخری رادر * ناز * بمعنی طلمت
 مطلقا طلمت اللیل او اسون غیری او اسون بومعنا لره نازیک لفظندن
 مرخدر احکیم انوری بیت ای یجنب همت تو پایه اجر له پشت * وی پیش

طلعت توجشده خورشید تار * بوندن بشقه طقوز معنایه دخی کلور اول
 ارشکه ضدی بود در معاستعمال ایدوب تارو بود دیرلرانی بولانی صو
 معنایه در ثبات ایشم نیلی رابع ساز قبلی خامس یای کریشی کزانی الجمع
 و فرهنگ جها نگیری سادس صحاحده معنی میان بند سابع موی زلف محبوب
 ثانی رنوع اناجدر خرما اغاجنه بکرز ناسع دهه معنایه عرییده فرق دیرلر
 نیز * معنی حصه و نصیب بوندن بشقه جمع افرسیده و فرهنگ جها نکریده
 و ساز فرهنگرده دسترس اولنان معنای او توز اوچدر اول هر ماه شمسیک
 اون اوچجی کونی اسمیدر نانی سال شمسیک ماه رابعی نامیدر هر برنام روز که
 ماهه موافق کله فارسیان اول کونی مبارک عد ایدوب انده امور خیر بهی اتیان
 ایدرلر بونقدیر جبه بوماه رابعک بوم ثالث عشری روز مبارکدر شاعر بیت
 بروز نیز و مه نیز عزم شادی کن * که از سپهر ترانیر نصرت آمد * بوینده
 نیز اول معنی روز مذکور نیز نانی معنی ماه مزبور نیز ثالث معنی حصه و نصیب
 ثالث بر فرهنگ اسمیدر که ستوزان اوزره مؤکدر و تدبیر امور ماه مزبوره
 معیدر رابع معنی سهم و نصاب خامس معنی کوکب عطار دسادس سقف خانه
 تحت قویلان عریض و طول عود که اکا ترکید کرش دیرلر سابع معنی قهر
 و غضب نامن معنی تنک و طار ناسع معنی تازی و تیره عاشر معنی فصل خریف
 حادی عشر معنی سرفروم و رتیس جماعت ثانی عشری قار او بونلرندن براهنک
 اسمیدر که اون سهم قلور و هر سهم بر حصه تعیین اولنوب اوج سهمی خالی
 قاورا کاتیر دیرلر همدخی قداح ميسردن هر برینه عرییده قدح دیدکاری کی
 فارسیده نیز دیرلر ثالث عشری کیلزده بلکه بغلقلری سرن بند کلری دیره که
 دیرلر رابع عشر معنی قدر و مرتبه خامس عشر هر طوغزو و اوزن اغاجه
 دیرلر سقف خانه کریشی و کی سرنی و ترازو کفه سنی اضدقلری آغچ و معصره
 ایکی دید کلری آغچ و اوقلاغی و دخی هر نه که بونلره بکرز غلی العموم اکا
 اطلاق اولنور سادس عشری صبیان اوقی خاصه سابع عشری بنده قویاره چق
 ایچمه و اوزن دمور ثامن عشر معنی صاعقه یعنی یلدرم ناسع معنی شب کوفه
 خرما که عرییده طلعت دیرلر العشرون معنی دلیل و رهبری حادی وعشرون
 معنی تاب و توان یعنی طاقت ثانی وعشرون رنوع بلان که ایچمه اولور چوق
 اوزن اولسار انبار تاب ایته کده دمور دن بکرختی بغضی املوگ اوزنیکسقی
 دلدیکی واقعدر ثالث وعشرون جنس طبودن رنوع قوشدر رابع وعشرون

قققان انکیکنک طولامسی خامس وعشرون اخکرسوزنده یعنی پانمش کوز
 ستادس وعشرون برنوع قرنجه سابع وعشرون معنی کرباس یعنی برنام
 وعشرون ترکس چچکنه دیرلر ناسع وعشرون شول نیننه به دیرلر که کندو
 چلنی افرادندن بهر اوله الثلثون طوب و توفناک کله سی حادی وثلثون بلوک
 معنایه ثانی وثلثون معنی موی یعنی قبل ثالث وثلثون معنی رشته یعنی ایپاک
 تور * بوزن حوز معنی معشوق حکیم قطرانی بیت هیچ توری زانقر ماید
 فلک نیکار تو * و بر ماید بخون اندر شود مستور تور * لکن اصل صدد من
 مضراع ثانیده اولان تور اظفیدر انده ایسه عقله امس اولان معشوق هیز
 معنایه سیدر تکم فرس قدیمده اولدیغی کی کذا فاصله فی فرهنگ شعوری
 فاما که فطن حاذقه خنی دکلکه بیت مزبوره مطلق معشوق معنایه اوله
 بوندن بشقه توز اون بر معنایه دخی کلور اول معنی به سادز و بهلوان تکم بیت
 مزبوره می تور اول کی ثانی فریدون شاهنک بیوک او غلوانک اسمیدر که اوزج
 دخی دیرلر توران زمین اکامس ویدر ثالث مملکت توراندر که تخفیفانور دیرلر
 رابع معنی بیوه یعنی طول عورت معنایه خامس سرفنامه ده دختر ارجکه
 منوچهر اندن وجوده کلمدر سادس اداة الفضلاده نام مهمانی واقعدر
 سابع جمع افرسیده معنی اوتی و ظروف ثامن فیماقلو بشمش بالوده ناسع معنی
 رم اور کک که نوریدن ورمیدن معنایه عاشر معنی تجسس و تفحص
 حادی عشر براکشی او نکه طمعانه قورلر

حاک طیرا قدر طلوم خیک اولدی خنیر آدی خوله

بومضراعده دخی بعدر غایه التلیث اولی خاه مجبه آخری کاف اولان کله در
 حاک * طمیرا که چغتایده توفراغ دیرلر * خیک * بال و باغ و صوامشالی
 قوبدقلری طلومه دیرلر * خوله * آروسر کفره اولنده ترینه ایلد کلری
 خنیرا هلی معنایه اما و حبسینه کراز دیرلر تکم بویندن فهم اولنور بیت
 خوککه دندان کرازی نمود * طمیرا کراز کرازی چه سود * لکن ناظم
 نحر برک و شاهدی مرحومک تغیر لندن منقهم اولان عیسی الاطلاقدر
 * هم دیکندر خار شامش خیر شمشک آدی حور *

بونده اولی خاه مجبه آخری را اولاندر * خار * معنی شولک مطلقا شیخ سعدی
 بیت جهنم کز چه سرامنر لاله زارست * برهنه نامز و آنجا که خارست
 بوندن بشقه یش معنایه دخی کلور اول معنی ناز و کرشمه ثانی معنی ماه بدر

ما هتاپ کی ثالث سنک خارایه خار دیرلر رابع ری مضافا تندن برقصه اسمیدر
خامس خاریدن لفظندن امر ووصف ترکیبدر * خیر * بوزن شیر یعنی
سرکشته و حیران یعنی شامش حکیم قطرائی بیت ای بخوبی برستان کابل
و کشمیر میر * ماندم از بس کآوری در عهد هانا خیر خیر * بوندن بشقه التي
معنايه دخی کلور اول یعنی هرزه و بی سبب ثاني کورده غبار معناسنه ثالث
اعضاده او بوشق معناسنه رابع یعنی ناچار خامس رشکوفه اسمیدر
سادس یعنی رند و دلیر و دلور بومعنايک جمله سنده هام رسميه ايله خیره دخی
جائزدر * خور * کونش معناسنه در شکم شرحی قطعه خامسه نیک بیت
اولنده خور شید مناسبتله یکدی بوندن بشقه فقط خور سکره معنايه دخی کلور
اول شهر شمسینه نیک اون رفیعی کونی اسمیدر ثاني بهرام کورک مشهور کوشکی
اسمیدر قصر خورنق دیرلر ثالث خوردن لفظندن امر ووصف ترکیب او اور
دیو بوقطعه معنايک عنوانی شرحنده یکدی بومذکور درت معنايه معمود
ستعد سلمان نیت روز خورست ای بدوزخ هم جو خور * یافت خوراز
چرخ فلک باده خور * رابع یعنی لائق و سرادر خور کبی خامس
یعنی شریک مثل انباز سادس یعنی جانب مشرق مثل خاور سابع یعنی
خوردنی کما مر فی القطعه الثانیة ثامن یعنی کتره و مره
* داد و بردی دید کوردی هم توتون معناسی دور *

بومصر اعده بعد رعایه التلیث مذکور اولان کله لک اولی دال و آخری ایضا
دالدر * داد * دادن لفظندن ماضیدر کاهی مصدر دخی اولور مثلاً می
باید داد دیرلر و یرمک کرک معناسنه بوندن بشقه درت معنايه دخی کلور اول داد
صدالت دیو یکرمی ایکنجی قطعه نیک بیت نایند سنده کلور ثاني عدل استمک
معناسنه ثالث یعنی عمر سن رابع برنوع قبر جق که عربیده قویاً دید کاری
فلندر * دید * فرق بشنجی قطعه نیک بیت ناسنده کلان دیدن لفظندن
ماضیدر شاعر بیت نامی پنجه بینی اندر جام * دید باید هزار غوره خام * و ظاهر
اولدی معناسنه دخی کلور * دود یعنی دخان اسم عامدر هر شبک توتونه
دیرلر همدخی لوله ده وجه معروف اوزره استعمالی شایع اولان توتون معناسنه که
فارسیده تنباکو عربیده طبقه دیرلر فحاشات بلکه الله دقیقه اگر چه مزبور توتون
محددر و حدوثی دخی تاریخ هجرت سکر بوزی یکوب مطلق بوزه قریب
اولدوره یکی دنیایی بولدقلری اثنا ده ظاهر او اوب و کمال شهرتی بیک اون

نار پنخنده

نار پنخنده اولدی لکن اولرتبه قوت ظهور بولمشدر که جهاندن رفیعی
درجه محاله رسیده اولمشدر حتی بعض اولی الا بصار ذوی الاعتباردن
منقولدر که لفظ طبقه و لفظ قهوه و اسماء حسنی دن لفظ قوی هر برلری
حسابده بوزاون التي اولوب مزبور طبقه و قهوه اسم قوی به حسابده
نسبا و یرلره جهاندن رفیعی ممکن اولدی دیو پور دیرلر همدخی
بحار ادود دل دیرلر غم و اندوه معناسنه

* در طوت کج اولدی دیو دیدیلر اوزا غه دور *

و مصر اعده اولی دال آخری رادر * دار * اون بدنجی قطعه نیک بیت ساد سنده
یکن داشتن لفظندن امر در و وصف ترکیب دخی اولور بوندن بشقه دار
بش معنايه دخی کلور اول هر دی کلوب طوران آغج معناسنه ثاني آدم صلب
ایندکاری آغج معناسنه ثالث جانبا زلک او بناد یعنی رشندن بوقار و دیکدی یکی
ایکی آغج که اولنده اولان رسن اولمشدر کرلش دکلدر اول اغاچه جانبا ز
اصطلاحده دار و اینده اجل بشکی دیرلر و بعض نسخنده جانبا ز اینک جمله
اغاجلرینه دیرلر رابع اسقف خانه بی اوزرینه قویدقلری اغاچه دیرلر خامس
هندستانده مانده مضافا تندن ز شهر اسمیدر * دیر * بوزن زبر کج معناسنه
شاعر بیت معشوقه که دیر دیرینند * آخربه ازان که سیرینند * و دخی
اکلمک معناسند دیر آمدن دیرا و جوق معناسنی دخی افاده ایدر * دور * یعنی بعید
مقابلی نزدیکدر میر نظمی قطعه اگر از آستان دور اقم * مینداری که مدحرا
نکفم * دعا کوی توام نزدیک اکر دور * مینداز این دل محزون مهجور

* زفت ششمان قاره ساقز زفت هم آج کوز اوزفت *

بومصر اعده دخی بعد رعایه التلیث اولی زاء معجه آخری ناه فوقیه و اوسطی
قادر * زفت * فتحیله ششمان و بوغون و قالین و بداندام معناسنه شمس
فخری بیت پرویز برکایش چو اسب تازی شد * میاش در ره حکمش چو کاو
کاهل و زفت * کاب السامی فی الاسامیده ضیق و محکوم دیو مسطوردر
زفت * کسر ایله معروف قاره ساقز که عربیده قیر دیرلر * زفت * ضم ايله
یعنی بخیل و خسبیس که اندن ترکیبده آج کوزلو دیو تعبیر ایدر ز شمس فخری
بیت باعطای شیخ ابو اسحق زاد * بحر و کان ممسک شمار و ابر زفت

* ایکنجی زار اشاعه زیر کوچ قونده زور *

بومصر اعده دخی بعد رعایه التلیث اولی زاء معجه آخری زاء معمله در *

زار بمعنی نالان بوندن بشقه اوج معنایه دخی کلور اول زاریدن لفظنندن اسم
مصدر در ثانی بمعنی رفت حال ثالث ادات اسم مکان اولور لاله زار و نمکرار کی
زیر * اشاعی معناسنه مقابلی بالا که زیرو بالادینلور شاعر در وصف اسب
بیت * زیرو بالادوی چو باد صبا * که یکدم شود جهان بجا * بوندن بشقه
دزت معنایه دخی کلور اول آلت معناسنه مقابلی زیر که آلت واوست دیمکه
زیر و زیر لثنی بمعنی پوشیده و پنهان ثالث باغ بوده بچق آتدر رابع هر
نسنه که ضعیف اوله * زور * کوچ و قوت معناسنه بر حالتدیر که تاب ایله توان
میائنده اولور شاعر بیت چنان باشد ول که کونی تنش * دودل دارد از تاب
وز ورتوان بوندن معلوم اولدیکه زور تاب و تواندن غیری بر قوتدرا اما اصح اولان
بودر که زور کسی اولان کوجدر که ادما لاله زیاده اولور اما توان خلقی کوجدر که
کسبله اولور * کا معدن کین هم کز او غضبدر دیر کون *

بومصر اعده مذکور کله لک اولی کاف و آخری نوندر * کا بمعنی معدن
هم دخی کنندن لفظنندن امر حاضر و وصف ترکیبی دخی اولور استاد فرخی
بیت بازوی کف را دوز کار کهر * کهر بر آید بی کوهکان و بی میتین * کین
درونده کز او غضب معناسنه میر نظمی بیت بدرکن از دلت کین و عداوت
مکن از بهر دیار اخصومت * کون * و او معروف بمدود ایله هر ییده درواست
معناسنه میرزا اوغ بیت فاتیوانی کر کونی کور کن کا حسن الاشکال شکل مستدیر
* کار ایش کیر آلت معهوده اعمی دخی کور *

بومصر اعده دخی مذکور اولان کله لک اولی کاف و آخری زادر * کار بمعنی
شغل و عمل و ایش بوندن بشقه ایکی معنایه دخی کلور اول بمعنی زراعت کاریدن
معناسنه اسم مصدر در و امر حاضر دخی اولور لک معناسنه ثانی بمعنی جنگ
ورزم که کار زار دیر و بیکار دخی دیرل * کیر * آلت معهوده اولدینی عامه نك
معلومیدر و شاهی عنده بله در حتی عصب علی عنقه جراب فیه بیضتان
مفهومی کلبسته حصرا ما صد قدر * نکه * ناظم بحر یه صد هزار آفرین که
هر کسی کور صانوب کون ایله کیر میائنده کار کتوردی * کور اعمی و بی چشم
معناسنه معروفدر فاما که اصلنده اعماه نایند دیرل کور صکره دن کوزی چبقانه
دیرل شاعر بیت سپهر اول کندش خرد کور * بس آنکه رخردمند افکند زور

* مردمک ماش و قیوندر مېش دخی فاره موش *

بومصر اعده دخی بعد رعایه التمثیل کله لک اولی میم آخری شین معجزه در

ماش

ماش * حیواندن شول معروف دانه که اکامردمک دخی دیرل حکیم شیرازی
بیت باد ناله آمدن خود و هم خطیر * دجر و قول و ماش و میخوهم شعر * هم
دخی مرکب اولور مایله شین معجزه دن بزانی معناسنه شکم بر عوزت خواجه
عبدالله انصاریدن بغدادی التماس ایستاده انباردار بنه پیور مشدر بیت
ارزنی آید کند مش دهد * ماش فرستادیم نخود آمده * مېش * قیون
معناسنه شمش فخری بیت کز از نهیب عدل تواندر دیارتو * از بیم مېش
بدرقه کبر و سک شیان کوسفند کی اهل بسی برانیسی میائنده لافرقدر کال باشا
زاده نك اهل بسنه مېش دشنی سنه کوسفند دیرل دیو نصر فی و اهدیر چونکه
قیونی اکثر اوقاتده صحرا ده تر بیه ایدرل نادرا قبش اولجه اوده قالور بوبله
اولجه قیونده دشنی بشقه اهل لی بشقه اولماز * موش * بمعنی فاره شیخ
سعدی بیت کر به شیرست در گرفتن موش * لیک موشست در مضاف
وانك زکیده صحیح جفتاده چیچقان دیرل الله در المص سوه تهر ایتمد یلر
* مار حسنه هم بلاندر مریک قارنجه دور *

نونده دخی اولی میم آخری زادر * مار بمعنی مریض و علیل بیمار کی و بمعنی
حبه یعنی بلان بوندن بشقه بش معنایه دخی کلور اول بمعنی ام یعنی انا
بوتقدیر چه مار دن مخفف در ثانی میار لفظنندن مخففدر کتورمه معناسنه ثالث
حکام غرجستان در که غرجستان خانلر بنه شار مار دیرل رابع بمعنی زدن
خامس بمعنی حساب و ارقام * میر * هر زمره نك باشنه دیرل حتی رئیس الخله
عربیده و عوب فارسیده میر زبور دیرل * دور * بمعنی غله شیخ سعدی بیت
هر یک چشمه بود شیرین مردم و مرغ و مور که دانید هم دخی جسم آهنده اولان
ایس پاس معناسنه ده کلور * بر نشاط آور مشادر بونظم دلکشم *

نشاط آور * وصف ترکیبدر چونکه نشاط معروف آور همزه بمدوده نك
و اوله فتحلر ایله آوریدن لفظنندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر بولفظی
بفضیلر و اوله ضمیمه ضبط ایملار لکن سودی مرحوم ضمیمه ضبط ایدنك
آوردی بر تلسون دوتشبع بشبع ایدر * نکش * کوکل چکیچی دیو قطعه
نایسه نك عزوانی شرحنده یکدی * مثلاً * قد سبق فی عنوان هنده
انقطعه * نظم * دیباجه نك اون اوچنخی بیتی شرحنده یکدی

* نوش ایدن معنای رنگین ایدر که ب سرور *

نوش * نون مدوده نك ضمیمه او تو زنجی قطعه نك بیت اخیرنده کلان نوشیدن

لفظنیدن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در مطلق ایچمک معناسنه لکن
یاده ایچمکده حقیقت عرفیه اولمشدن کا هو المراده هینا * زنگین * بیانی
قطعه ناله نك عنوانی شرحنده کیدی * معنی و کسب و میرور معروف و لر در
* زهی این قطعه شاهانه چون افسر راز کوهر *

زهی * نه کوزل دیو قطعه ناله نك بیت و آید کیدی * بر قطعه قطعه
رابعه نك عنوانده کیدی * شاهانه * شاهه لایق معناسنه در آخرنده کی
الف بعده نون بعده هاء رسمیه لیاقت ایچوندر کاسبق بیانه فی الادوات * چون
کبی دیو قطعه ناله نك بیت نالنده کیدی * افسر * تاج دیو بو قطعه نك
بیت اولنده کاور * پر * طواود دیو قر قیچی قطعه نك بیت اولنده کاور * از
معنی من کاسبق فی الادوات المركبة * کوهر * دیبا جهنك بیت عاشری
شرحنده کیدی حاصل معنی جوهر دن طوی تاج کبی شاهه لایق نه
کوزل بو بر قطعه چونکه مناسبت ظاهر در

و اوسلطان شاهنشاه دی حکم ابدی داور *

شاهنشاه * ایکی الفاله * شاهنشاه * فقط الف اول ایله * شاهنشاه
فقط الف ثانیه ایله * شاهنشاه * بلا الف جمله سی هاء اولی نك کسری
ونونك سکونی ایله اول اولو پادشاهه دیر لکه عصرنده اولان پادشاهلر
جمله سندن قوت و عسکر و شوکت و خزینه و مملکتی زیاده اوله وانك
امدادیه نیجه ل ممالکته سلطان و پادشاه اوله ل بود کر اولنان شروطک
جاییسی بر ذنده یوانما نیجه بو لفظلری اطلاق اتمزل چونکه
بونلرک اصلی شاه شاهان ایدی اضافله مضاف الیه مضافه تقدیم
اولوب و بعضی حروفی دخی حذف اولوب وصف ترکیبی اولدی شکم تحقیقی
شاهدی شرح ده مهمما مکن ذکر اولندی فارجمع الیه * داور * دال
ممدوده نك وواو نك فتحلری ورا ایله بمعنی صاحب حکومت شاه عزایت
از تو بکه نالم که دکر داور نیست * وز دست تو هیچ دست بالا تر نیست
بوندن بشقه درت معنایه دخی کلور اول اسماء شریفه حاکم حقیقی جلالت
عظمته دندر کاسبق فی الاسماء الحسنی ثانی مجازا هر پادشاه عادل دیر
بلکه اصلی دادور ایدی کثرت استعمال الیه دال ثانیه حذف اولندی بوقدرجه
حقیقت اولور ثالث بمعنی درمان و دوار اربع بمعنی خصم

* دخی اورنك تخت و تاج ایمش دیهم هم افسر *

اورنك * همزه نك فتحی وواو نك سکونی ورنك فتحی ونونك سکونی وکاف
فارسیله پادشاهلرک فتحی معناسنه شمس فخری بیت خدیو ملک سلیمان
ملانوسیف قسم * عزیز خلق جهان زیب افسر واورنك * بوندن بشقه
یدی معنایه دخی کلور اول بمعنی عقل و دانش ثانی بمعنی زینت و زیبائی ثالث بمعنی
شادی و سرور رابع بمعنی حیات و زندگی خا س کلچهر نام محبوبه نك عاشقی
آیدر غایت مشهور زایدی شاعر در تمنا د عشاق قطعه * بلبل چو شیرین
کل هم چو خسرو پروانه آتش هم شمع شیرین * آدم بخوایوسف زلیخا
مجنون ایلا فرهاد شیرین * کلچهر اورنك آرزوی قنبر کاشاه ورقه و بسه بر امین
افتاده کل عشق مجازی انجام ایشان شوق الهی * چونکه مجازی جسر
حقیقی گفتند آنها اصحاب تمکین * سادس استعاره طریقه آسمانه ده اورنك
دیر ل سابع بمعنی مکر و حیل * تخت * دخی فارسیدر زکیده شیوعی حسبیه
ترجمه قلندی * دیهم * دال و هاء ممدود تبنك کسر لری ویم الیه عجم شاهلر
مخصوص اولان مرصع تاج در شمس فخری بیت شهر یار جهان طلعت اوست
زینت تخت وز یور دیهم * بونده یاه اولی بی حذفله دیهم ویا ثانیه بی حذفله دیهم
دخی بوم معنایه در حاضری بونده اوج لغت واردر * افسر * همزه نك فتحی
وفاك سکونی و سینك فتحی ورا ایله بمعنی تاج مرصع ایضا حکیم سنایی بیت
بر افسر شهان جهانم بدی فخر * کز بار دم مر کبش افسار منی
همدخی افسار لفظنیدن مخفدر * تاج * فی الاصل عربیدر فارسیده
و ترکیده شیوعی حسبیه تفسیر و ترجمه قلندی

* دینور هم پادشاهه شهر یار و خسرو و دارا *

شهر یار * راد نصکره یاه تختیه ایله زمانده اولان شاهلردن اعظم و ذی قوت
پادشاه معناسنه کر فی الجمع * پادشاه * بیانی قطعه رابعه نك بیت رابعی
شرحنده کیدی * خسرو * خاء معجمه نك ضمی و سینك سکونی ورنك فتحی
وواو الیه بمعنی پادشاه ذی قوت و ذی قدرت ایضا همدخی اعلام رجال دندر
دارا * دال وراء ممدود تبنك فتحلریله بمعنی پادشاه ذی شوکت و ذی هیبت
ایضا بوندن بشقه درت معنایه دخی کلور اول شراب در دیکه کوب دینده
قالور بوا یکی معنایه غنیمتی بیت زمی کریمش زدارا کشم * اگر چند
سلطان و داراوشم * ثانی رمشهور پادشاه نامیدر که کعباد و دارا دخی
دیر ل آنی اسکندر ذوالقرنین قتل ایلدی ثالث اسکندر رومی دیمکله معروف

اولان اسکندر ثانی که پدری اسکندر چونکه اسکندر یکبار در ذوالقرنین
لقبیه مشهور اولان اسکندر که پدری فیلقوس جیری در دیر لر رابع داشتن
لفظندن مبالغه اسم فاعله در طو توجی معناسنه

* عدالت داد اطاعت ایدیکدر امره فرمانبر *

داد * بمعنی عدالت شیخ سعدی بیت * پیش که همییم زدست فریاد * هم پیش
تو زدست تو میخواهم داد * باقی معنای بکرمی ربیجی قطعه نک بیت رابعی
شرحنده یکدی * فرمانبر * وصف ترکیدر چونکه فرمان بادشاه امری دیو
اللی التبیجی قطعه نک بیت ثالثه کاور بر وصف ترکیبی اولدیغی حانده قطعه
اولی نک بیت نه مسنده یکدی هاتنی بیت رسانده فرمان بر فرمانبران * پذیرنده
آن همه سروران * ستم ظلم و شکایت بجا بر همه داد خواها ردی *

ستم * بمعنی ظلم و جور ترکیده دخی معروف در شاعر بیت بیخ بیضه که سلطان
ستم روادارد * زنده لشکر یانش هزار مرغ بسج * همدخی دیدن دانستن
معناسنه و عمد او قصد معناسنه ده کاور * داد خواهان * وصف ترکیبی
اولان داد خواها که جمیع در آخر نه کی الف و نون علامت جمع در چونکه
داد بمعنی عدالت کاسبق آنرا خواه خواهی دیدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل
مخفف در تنکم مضارعی بکرمی ربیجی قطعه نک بیت اولنده یکدی

* جهان کیتی رعایا زبردست اقلیدر کشور *

کیتی * کاف فارسیه و تاء فوقیده مدودینک کسر لیه بمعنی عالم کون فساد
یعنی دنیا و جهان شمس فخری بیت تا که باقیست نام کیتی باد * ذات تو پادشاه
در کیتی * جهان * دخی فارسیدر ترکیده شیوعی حسیله نفسیر قلندی
زبردست معنای ترکیبی ال الی دیکدر چونکه زبالت دیو بکرمی ربیجی
قطعه نک بیت خامسی شرحنده یکدی دست ال دیو بکرمی ربیجی قطعه نک
بیت رابعده کاور لکن کتب افتده زبردست رعایا و قول و خدمتکار معنای
حقیقت عرفیه اولمشدر تنکم صاحبزاده زبردست حقیقت عرفیه اولدیغی
کیتی شیخ سعدی بیت ای زبردست زبردست آزار * کرم تا کی بماند این
بازار * کشور * کاف کسری و شین معجمه نک سکونی و واول فیتی و رالیله بمعنی
اقلیم و مملکت و ولایت شمس فخری بیت همچو شیر از خرم از عدالت
نپست اقلیم در همه کشور * کمال یا سازنده مرحوم بونده تصرف خاص
ایندوب بیور کشور لفظی کش ایل و ردن مرکب در اصلی کشت و رایدی کشت

اکین معناسنه و رذو معناسنه در که اکینا و دیمک اولور بعد التركیب تا حذف
اولوب کشور دیدیلر رعایانک اکوب بچوب او نور دینی به دیر لرتنهی
اقلیم * سانی دیبا جه نک او توز ربیجی بیجی شرحنده یکدی

* مکان جای زمین بر در قلمر والده کی اولکه *

جای * جیم مدوده نک فیتی و یاء تحیه بلیه بمعنی محل و مکان و منزل حقیقه
و بحار شاعر بیت بتون و بتجه باب سیاه * بجایی که هرگز زوید کاه
زمین * زای معجمه نک فتحبله بمعنی ارض مقابلی اسمندر کمال پاشازده
بونده دخی تصرف ایدوب بیور زمین لفظی مرکبدر بر جزوی زم صوق
معناسنه خاکک طبیعتی بارد و یاس اولمده برودت مقرر در و یاء تحیه
نسبت اچوند و آخرنده کی نون تا کید نسبتدر اول طریق ایل ارضه
زمین نسبه اولندی انتهی لکن بوکا کوره زای معجمه مکسوره اولملاوادی
فاما که کاف کتبده مفتوحه در * قلمر و اصلنده وصف ترکیبی در قلم یور بیجی
دیکدر چونکه قلم معروف رور فن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل
مخفف در فاما که والده کی اولکه معناسنه اولدیغی فرهنگده بو قدر ایشته
بودخی ناظم نحریرک تحقیق استند در

* بودر مشهوری مغرب باختر مشرق اوله خاور *

باختر * باموحده مدودینک فیتی و خاء معجمه نک سکونی و تاء فوقیه نک فیتی
و رالیله * خاور * خاء معجمه مدوده نک و واول فتحلری و رالیله مضبوطدر
کلام تفصیلنه متأخرین خاور مشرق دیو و باختر مغرب دیو نص ایلدیلر
اما متقدمین عکس اولمق اوزره بیان ایلدیلر یعنی خاور مغرب باختر مشرق
دیو یازدیلر ناظم نحریر دخی متأخرینه تابع اولدی حتی آفتاب قصیده منیده
بیورر بیت خاور ستاندن کلوب هر کون ایدر وضع جبین * آستاننده
نه در بیلم رجای آفتاب نتمه * جمیع ارباب لغت بوا یکی لفظده اختلافاتی
فصل ایدوب باختری کیمی مشرق و کیمی مغرب دیو یازدیلر گانه هریری
شعرادن برینک شعر بلیه استشهاد ایدیلر مثلاً شمس فخری * معیارده
باختر مشرق باشد پیش اغلب شعر از باختر غرض مغرب و از خاور
مشرقست دیوب بویینی نظم ایش بیت خورشید و اردر ایت صبت
و صدای تو * بکرفت بخاور و از حد باختر * و هند و شاه صاحبده باختر
مشرق و خاور مغربست دیکدر بو قولی مؤید حکیم لامعی بیت

خورشید را چون بست شد از جانب خاور علم * پیدا شد اندر باختر بر آستین
شب علم * حکیم خاقانی خاور مشرق باختر مغرب اولی اوزره پیور بیت
ماه چون در جیب مغرب برد سر * آفتاب از جانب خاور برار

* سپاه هم سپه لشکر دینور باشو غه سر کرده *

سپاه * سینک کسری و بای فارسیده مدوده نك فتنی و اظهار هاه ایله بمعنی لشکر
و عسکر لکن سپاه جفته و افرا دنه دینور اما لشکر مجموع سپاهه دینور الفک
اسقاطیله * سیه * دخی جائز در ماه و مدافعه سی اوزره * سر کرده * رانک
سکونیه باشو غ و رئیس معناسنه معنای ترکیبسی باش قلمش دیمکدر چونکه
سر باش دیو یکر می بدیجی قطعه نك بیت اولده کلور * کرده * رانک سکونیه
قطعه مزبوره نك بیت نامنده کلان کردن لفظ نندن اسم مفعول در بوندن بشقه
سر کرده ایکی معنایه دخی کلور اول کاف عربیله ایشه باشماق معناسنه نانی کاف
فارسی ایله باشی دوغش معناسنه سر کردن کی بویکی معنایه بوجه ترتیب
شاعر بیت چوسر کرده بکار عشق خوبان * شود در دشت غم سر کرده
حیران * باشو غ معناسینه او انچه بهر حال کاف عربی در فلا تفعل

* سپهبد دیندی سردار سپه سالار سر عسکر *

سپهبد * سینک کسری و بای فارسیده نك فتنی و هانک سکونی و بای موحده نك
فتنی و دال ایله بمعنی سردار عسکر شمش فخری بیت بود ترک کردن کینه
سپهبد و کرر سمت کو بدایام شاهی * معنای ترکیبسی صاحب عسکر دیمک
اولور چونکه سپه بمعنی عسکر کما سبق آنقاد فرس قدیمه بمعنی صاحب
سردار دخی فارسیده ترکیبده شیوعی حسبیه تفسیر قلندی اصلنده وصف
ترکیبدر باش طریجی معناسنه چونکه سر باش معناسنه دارد داشتن لفظ نندن امر
یا خود اسم فاعل مخفف در معجم البلادانده مسطور در که سپهبد طبرستان
بادشاهریته مخصوص اقدار شکم قیصر و خاقان و فقه نور و زای و کسری و تیغ
و نجاشی و امالی هر برری بر پادشاه مملکت نك لقب مخصوص برری اولدیغی کی
سپه سالار * بمعنی سر عسکر میراظمی بیت سپه سالاران رستم نهادان
پسندیده نکه کرد جنگ مردان * فقط جزو ثانی سالار دخی بومعنایه در
سر عسکر * دخی فارسیده شیوعی حسبیه ترجمه قلندی بولفظ نلرک
وامشائک فرقلری هر دولتک و هر اهل مملکتک هر قلعه کوره در

* سپر قلغان زره جوشن جبه زرخ آیدر جله *

سپر * سینک کسری و بای فارسیده نك فتنی و ایلله قلغانک عرییده مجنه و جنه دیور
هم دخی سپر بدن لفظ نندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولور تمام ایله و کیت
معناسنه * زره * زای * مجه نك و رانک کسری و اظهار هاه ایلله دموردن منسوج
معروف قفتانکه چنک ایامنده کیرار ترکیبده دخی زره و ررخ دیور عرییده درع
و لبوس دیور خواجه سلمان بیت که دو پیکر زره گذارستان * شده یکن
چون توان باشد * بوندن بشقه زره ایکی معنایه دخی کلور اول افراسیاب
اقر باسندن بر پهلوان نامیدر ثانی ولایت سیستانده بر ناحیه امیدر * جوشن
جیمک فتنی و واولک سکونی و شین مجه نك فتنی و نون ایلله زره مرقوم معناسنه
ترکیبده دخی مستعملدر استاد فرخی بیت مزکانت همی کذر کندر از جوشن
مانند منان کبود در چنک پشن * سین * ایلله ایلله دخی لغندر * جبه * جیمک و بای
مو حده نك فتنی و هاه رسمیه ایلله بمعنی جوشن مذکور هاتنی بیت رسیدن
خوار زمینان فوج فوج * زد از جبه پوشان همه دشت موج

* قلیج شمشیر و تیغ و نیزه مزارق دشنه در حنجره *

شمیر * اگر چه عامه لساننده شین اولی نك کسریله مشهور در فاما که افصحی
فتخله در بمعنی سیف * تیغ * تاه فوقیده مدوده نك کسری و غین مجه ایلله
هر کسکین و نیز اولان نسنه دیور عموما دمور اولسون غیری اولسون فاما که
تفصیلی از جمله قلیج معناسنه شاعر بیت عالمی را کشت و دست و تیغ اور نکین
نشد تیری شمشیر باک از خون کد شمشیر را * فارسیده و عرییده قلیجک هر برنده
قرقردن زیاده اسماری وارد دیو شعوری مرحوم تصریح ایلادی هم دخی تیغ
خنجر دموری و اوق دموری و مزارق دموری و بچاق دموری و بجلد و سراج
و کفشکر استمال ایلدکاری بچی دموری معنایه و طاع دپه سنک سپوری
بری و هر نسنک یوکسکی و سپور یسی و کار سطوح معنایه و خرمن تیغی
معناسنه و فروغ و روشنی معناسنه و برق و صاعقه معناسنه و کفشکر بیزی
معناسنه دخی کلور * نیزه * نون مدوده نك کسری و زای مجه نك فتنی و هاه
رسمیه ایلله بمعنی مزارق ترکیبده سکودیر مزارق دخی عرییده ترکیبده شیوعی
ایلله تفسیر قلندی * دشنه * دالک فتنی و شین مجه نك سکونی و نونک فتنی
و هاه رسمیه ایلله خنجر مخصوصک اسمیدر و بر نوع خنجر تیغی که اولقدر
هر یض اولماز ابوالمعانی بیت زمز کان دشنه هازد سینه دل * شده حال
دل بچاره مشکل * خنجر * عرییده ترکیبده شیوعی ایلله تفسیر قلندی

* دمور آهن فلای ارز بر باقر مس روی نوجدرهم *

آهن * همزه ممدوده نك وهانك فتحلری ونون ايله مطابق دور معناسنه هم دخی قلیج معناسنه کلور * ارزیر * همزه نك فتحی ورائك سکونی وزای معجه نك کسری وزای ثانیه ايله معادننن فلای در که عربیده رصاص دیرل مس * میك کسری وسین ايله معادننن باقر که عربیده نحاس دیرل ابو المعانی بیت اگر بخت کند یاری بهر کار * شود مس سیم وزرد دست بازار * روی رائك ضمی وواوك اماله سی ویا تحتیه ايله توج که عربیده صفر دیرل قاما که اماله سزیش معنایه دراز جمله ری یوزدیو یکر می بدنجی قطعه نك بیت اولنده کلور * دمسقور شنه اسرب کوه شد رسیم التون زر *

اسرب * همزه نك ضمی وسینك سکونی ورائك ضمی وباء موحد ايله قورشونکه عربیده انك دیرل * فائده * یوقورشون بر معدنر که کش ايله بر معدنه حاصل اولور وزنده التون ايله جیوه دن ماعدام معدنلردن کران اولور غایبه نرم اولور جمیع معادنلردن الین دروالماس که جمیع معادنلردن سختتر در قورشون جمله دن نرم وسست ایکن صونپاره بی قوشونه قویوب الماس تراش ایدرار شاعر بیت آنچه در سختی محمد بوده است الماس بین * اینقدر سستی ز اسرب میتر اشد چون بنیر * سیم * سین ممدوده نك کسری ومیم ايله کش که عربیده فضه دیرل فرهنگ میرزاده بر نوع بیاض بالغه ده سیم دیرل زر * زای معجه نك فتحی ورا ايله التونکه عربیده ذهب دیرل کاهجه تشدید را ايله ده استعمال ایدرل شاعر در معمای زر قطعه قطران دانه که دور محیط جدر تصحیف ضد نسبه بود * هم نشینش مصحف کردم * نام آنست که بنده را نبود * شاعر در لغز بیت زرع کن زیرا که زرع از جمله کاری به ترست زرع را نشان زرست ثلث باقی هم زرست بوندن بشقه زر ایکی معنایه دخی کلور اول بمعنی پیر یعنی قوجه ثانی نام پدر رستم چها نکیر * تنبیه * اشبو معمای اولك توجیهی شوبله در که ضد نسبه دن مراد نقد که مصحف تقدیر تقد دخی حسابده در تیز سکسان درت که جذری یکر می ایکیدر ایشه بو یکر می اینکینك قطری بدیدر اشبو بدیدن * ز * مراد در رائك انیسی مصحف کردم در چونکه برج غفر بک جر فی زای معجه در مصحفی راه مهمله در بو تقدیر جبه زر حاصل اولمش اولور فا حفظ

* دکر در یا کی کشتی رئیس ناخدا ایل یاد *

در یا * ترکیده دخی شایعدر شیخ سعدی بیت بدر یاد منافع بی شما رست اگر خواهی سلامت در کار بست * کشتی * کافک فتحی وشین معجه نك سکونی وناه فوقیه ممدوده نك کسریله کی که عربیده ز ورق وسفینه و مرکب البحر دیرل شمس فتحی بیت چودین رازی بیت فره ودرایش * همزه کفار بکسیستند کشتی * ناخدا * نون ممدوده نك فتحی وحاء معجه نك ضمی ووال ممدوده نك فتحیه بمعنی مهتر ملاحان یعنی کی رئیس دیمکدر بولفظ مفرد در زنهار مرکب فهم ايله میر نظمی بیت چوملا طان همه آماده بودند در کشتی ناخدا آراده بودند * یاد * بمعنی زنج و هوایا فی اون معنایه دخی واردر قطعه ثانیه نك بیت سادسی شر چند بکدی

آحق یلکن کشاده بادبان بغلور دمور انکر

کشاده * کاف فارسیه نك ضمیله آحق و آچماش معناسنه اسم مفعولدر کشادن لفظندن بوماده نك جمعینی شعوری مرحوم کاف فارسیه ده ذکر و ابراد ایلدی فلان تغفل * بادبان * دالك سکونیه کی یلکنی که عربیده شرع دیرل حکیم انوری بیت آسمان در کشتی عزم کنند اثم دوکار * کاه شادی بادبانی وقت انده لنگری معنای * ترکیبسی یله منسوب دیمکدر چونکه بان بومقامده ادات نسبت دیو ادوات مرکبه ده بکدی بوندن بشقه بادبان ایکی معنایه دخی کلور اول قفتان و پیراهن بقه سی ثانی استعاره طریقه بمعنی ساغر بعض فرهنگرده سیرن درکی دیو تفسیر ایلدی اما یلکن معناسنه اولمسی انسبدر * لنگر * ترکیده دخی شایعدر نظم الال بیت لنگره مر سات دی یلکن شرع * اسکله کلا و جزیره اطبا * بوندن بشقه درت معنایه دخی کلور اول بمعنی خانقاه یعنی تکیه ثانی بمعنی وفار و نمکین ثابت بمعنی مکار و محیل وصاحب خدعه رابع بمعنی قلندر خانه و مکان رندان

یقین اولمه مشوزدیک سلطان اسلاطینه

مشو * قرق بشیجی قطعه نك بیت سادسنده کلان شدن لفظندن همی حاضر در اولده کی میم مفتوحه ادات نهیدر کاسبق فی الادوات البسیطة میر نظمی بیت مشو تا اینقدر پر جور و غدار * نماید آچنین بر کرم بازار * نزدیک نونك فتحی وزای معجه نك سکونی ووال ممدوده نك کسری وکاف الله قدر که عربیده قرب معناسنه اصل نزدیک در قرب معناسنه آخرنده کی یا تحتیه نسبت ایچوندر کاف الحاقیه نزدیک دیرل باریک و ناریک کی و قرب معناسنه ده

کلور ابو المعانی بیت بنزدیک تو جای عاشقان نیست * گرفته جای نزدیک تو
اغیار * سلطانا * آخرینده کی لفظ را ادات مفعول در کما سبق فی الادوات المركبة
فانا که سلاطینه دیوناظم تحریر کتفسیری حیرت فیده و نهیده واقع
اولان بکره عمومی مفسد اولد یفته منبی اوله فتامل

* اوزاقدن کوربین از دور دخی باقی دیمک بنکر *

بین * فرق بشجی قطعه مک بیت ناسعده کلان دیدن لفظ نندن امر حاضر در
مستقبلا تنده اولفنامه رجوع اولنه اولنده کی باء موحده صله در کما سبق
فی الادوات البسیطة صائب تبریزی بیت جلوه مستانه آن سر و قامت را بین
چشم بکشم موجه دریای رحمت را بین * از معنی من کما سبق فی الادوات المركبة
دور اوزاق دیو بکرمی برنجی قطعه مک بیت رابعده یکدی * بنکر * اون در دخی
قطعه مک بیت سادسده یکن نکریدن لفظ نندن امر در اولنده کی باصله در

* زخویش آگاه باشد آنکه گرد این قطعه را از بر *

ز * بمعنی من کما سبق فی الادوات * خویش * کند و دیو او تو زنجی قطعه مک
بیت رابعده کلور * آگاه * همزه مک مدیده خیر دیو بکرمی بشجی قطعه مک
بیت خامسده کلور * باشد * اوله دیو قطعه ثانیه مک بیت سادسده یکدی
آنکه * اولکم دیو بکرمی طقوزنجی قطعه مک بیت اولنده کلور * کرد
ابتدی دیو بکرمی بدخی قطعه مک بیت ثامنه کلور * این قطعه * قطعه
رابعه مک عنوانده یکدی * را * ادات مفعول در * از بر * همزه مک فحی وزای
مجموعه مک سکونی و باء موحده مک فحی و را ایله حفظ ایلمک معناسنه حکیم خاقانی
بیت روزی هزار بار بخوانم کتاب صبر * چشم نیست لاجرم از بر نمیشود
حاصل معنی کند و دن آگاه و خیر او اور اول کسسه که بو قطعه بی حفظ ایله

* پدر بابا پسر فرزند او غلدر هم انا مادر *

پدر * معروف بابا وانه عریده اب دیر حضرت آدمه دخی پدر و بابا و اب وانه
دیر حافظ بیت پدرم روضه رضوان بدو گندم بفروخت * ناخلف باشم اگر
من بجوی نفر وشم * پسر * باء فارسیه مک کسر یله اوغل معناسنه
فرزند * فتحله بمعنی ولد اگر چه ذکر واثایه شاملدر لکن ذکرده استعمالی
غالبدر مادر * بمعنی والده و ام شیخ سعدی بیت پشت دونای فلک راست
شد از خرمی * ناچوتو فرزند زاده مادر ایام را

* قرننداشدر برادر دادر و همشیره در خواهر *

برادر * باء موحده مک کسر یله حقیقه قرننداش معناسنه هاتنی در لیلی و مجنون
بیت صدبار بود شک موافق * بهتر ز برادر منافق * دادر بمعنی برادر ایضا
حضرت مولانا بیت تلخ خواهی کرد بر ما عمر ما * که بدین مینداردی
دادر را * بعضی نسخده یازمشفق و محب صادق معناسنه مرویدر * خواهر
خاء مجموعه مک بین الفتح و الکسر اماله سی و و او و بعده الفله بمعنی همشیره
عریده اخت دیرل * همشیره * دخی فارسیدر ترکیده شیوعیه تفسیر قلندی

* نیا اولدی بیوک بابا نیره اوغلنک اوغلو *

نیا * نونک کسری و باء تحته مدوده مک فتحیه بمعنی جد یعنی بیوک بابا که
ترکیده دده دخی دیرل * نیره نونک فحی و باء موحده مک کسری و رانک
فتحی و هاء رسمیه ایله اوغل اوغلو ترکیده طورن عریده سبط و حفید دیرل
حکیم فردوسی بیت نیره که چشم او ردیابا * هم از ایله بی باشد و کما

* نپسه هم قز اوغلو در برادر زاده در اقدر *

نپسه * نونک فحی و باء مدوده مک کسری و سینک فحی و هاء رسمیه ایله
قز اولادی حاصلی اوغل اولادی نیره قز اولادی نپسه * اقدر * همزه مک
فتحی و فانک سکونی و دالک فحی و را ایله بمعنی برادر زاده بعضی فرزند کرده
بمعنی همشیره زاده دیو مسطور در ابو شعیب بیت سلسله جمعی
بنفشه عارضی * سکت ستاوش اقدر و پرور جسد

* دیشی در ماده عورت زن دینور طول عورته کالم *

ماره * میم مدوده مک و دالک فتحی و هاء رسمیه ایله بمعنی انشی هرنه مک
اولور سه مقابلی زلفطیدر ذال مشته ایله عریده اصل معناسنه * زن
زای مجموعه مک فحی و نون ایله عورت که عریده امرأه دیرل مقابلی مرد لفظ پدر
شاعر بیت درین مزرع اگر مرد ست اگر زن * کسی گندم نخورد از گشت
از زن * همدخی زدن لفظ نندن صیغه امر و وصف ترکیبی دخی او اور
کالم * کاف فارسیه مک و لاک فتحی و میم ایله طول عورت معناسنه
شمس فخری بیت دشمن در که تر باشد * بچه دانه یتیم وزن کالم

* راولدی شوی و شوهر یعنی زوج ارکک دیمکدر *

شوی * شین مجموعه مک ضمی و و او مجهول و باء تحته ایله بمعنی زوج یعنی
عورتک اری و و او معروف ایله شستن لفظ نندن امر و وصف ترکیبی دخی او اور
جاءه شوی کی * شوهر * شین مجموعه مک فحی و و اول سکونی و هانک فحی

ورایله بمعنی زوج مذکور است نادایی بیت زن دنیا عجز حبله اندیش
کند هر پنج روزی شوهر خویش * ز * نونک فتی و رایله ارکک معناسنه
هر نه نك اولوز سه بوئدن بشقه بش معنایه دخی کلور اول بمعنی زشت و قبیح
ثالث نام پدر سیم که زم و زمین دخی دیرل رابع بمعنی موجد آب خامس اعاج
اوزه سنده اولان شاخلر بو معنایه آخونده هاء رسمیه ایله نزه و شنده
ایله نزه دخی دیرل شکم قرق بزنجی قطعه نك بیت ثالثه کلور

❖ دو کون سوراویون بازی ضیافت اولدی مهمانی ❖

سور * سین مدوده نك ضعی و رایله دو کون معناسنه خواجه سلیمان بیت
حبذا سوری و سروری که اگر در نگرانی * خله زهره بود بر بی ازان عالم سور
همدخی ایام سرور و همنکام جهورده اولان ضیافت معناسنه و قلعه سوری
معناسنه کلور * بازی * باء موحده مدوده نك فتی وزای معجه مدوده نك
کسر بله بمعنی لعب یعنی او یون ابو المعانی بیت طفلی چو کند بجان عاشق
بازی * باید که کند عاشق او سر بازی * بعض نسجده جانباز معناسنه کلور
مهمانی * آخونده باء مصدریه ایله بمعنی ضیافت و قونقلق ابو المعانی بیت
خیال آن پری کاشانه دل را اگر آید * کنم با خون دل بخت جگر ترتیب مهمانی
چونکه مهمان مسافر دیو قرق سکر بزنجی قطعه نك بیت اولنده کلور
* سونمک شادمانی با کره دوشیره قزدختر *

شادمانی * دالک سکونی و ضرورت وزنده کسری و آخونده باء مصدریه ایله
بمعنی فرح و سرور چونکه باء تحته سر شادمان فرح نك معناسنه ابو المعانی
بیت یک نفس بالطف جانا ترا نکشتم شادمان * در همه عمری ندانستم که
چون شادی شود * دوشیره * دال مدوده نك ضعی و شین معجه مدوده نك
کسری وزای معجه نك فتی هاء رسمیه ایله بکر قز معناسنه کال اسماعیل
بیت دوشیر کان خاطر من بین که غنچه وار * برزخ گرفته اندز نوشهر مسار
دوست * جمع قلند قده هاء رسمیه کاف فارسیه به ایدال اولمه سی قاعده
کلیه در نکته بکر قز معناسنه با کره بی نه قدر که غلط دیدلر ایدسه لکن غلط
مشهور است فصیح مددن اولی اولمله غلط اختیار اولندی * دختر * دالک ضعی
و خاء معجه نك سکونی و ثناء مشات فوقیه نك فتی و رایله بمعنی بیت را سز دخی
بو معنایه در ❖ خصم لر جمله خوشاوند وزدیکی بقینلقد ر *

خو بشاوند * خاء معجه نك بین الفتح و الکسر اماله سی و او مجهور

و باء تحته نك سکونی و شین معجه مدوده نك و واولک قنخلری و نونک سکونی
و دال ایله بمعنی اقر یا معنی خصم لر تکم مفردی خویش خصم دیو او بزنجی
قطعه نك بیت رابعه کلور حاصلی خوشاوند فی الجملة خلاف قیاس
اوزره جهمیدر * زدیکی * آخونده کی باء تحته مصدریه در نزدیک بقین
دیو بکرمی ایکنجی قطعه نك بیت آخونده کیدی

❖ اوکی اوغل پسندر هم اوکی بابا پدر اندر ❖

پسندر * باء فارسیه نك ضعی و سینک فتی و نونک سکونی و دالک فتی و رایله
اوکی اوغل معناسنه عرییده ربیب دیرل چونکه اوکی معناسنی مفید اولان
کله نك اکثر آخری حذف ایدرب بعده برتون ساکن بعده بدال مفتوحه بعده
براء مهمله کنور لر تکم مادندر اوکی اناود خندندر اوکی قز معناسنه اولدقلری
کی استاد عنصری بیت جز نمادندر نمادین جهان کینه جو * با پسندر
کینه دارد هم چو باد خندندر پدر اندر * راه اول نك سکونی و همزه نك
فتحه ایله اوکی بابا معناسنه رانک و همزه نك حذفیه بدندر دخی دیرل استنادایی
بیت از پدر چون از پدر دشمنی پندهمی * مادر از کینه برد مانند مادندر شود
❖ کشی زاده اولان والا زاد نك کوهر در ❖

والا زاد * کشی زاده معناسنه چونکه والا اعلی دیو قطعه خامسه نك بیت
ثالثه کیدی زادنونک کسری وزای فارسیه مدوده نك فتی و دال ایله
بمعنی اصل * نالک کوهر * مثله چونکه نالک بمعنی طاهر کوهریسانی
دیساجه نك بیت شاعری شرحنده کیدی

❖ تبار و خاندان قوم و قبیله جمله سی یکسر *

تبار * تاء مشیات فوقیه و باء موحده مدوده نك قنخلری و رایله بمعنی
قوم و قبیله عرییده تبار هلاک معناسنه در * خاندان * لغتلرده و فرهنگده
اهل بیت و خرمندن کله دیو مفسر در فاما که قوم و قبیله معناسنه کلدیکی
بودخی ناظم نحر برک غالباً اهل ایراندن روایت خاصه سیدر * یکسر
باء تحته نك فتی و کافک سکونی و سینک فتی و رایله جمله سی معناسنه که
ترکیده اندن براو غوردن و باشند دیو تعبیر ایدرل

❖ فرومایه دی صو یسر شخصه بد اختر او غور سر در *

فرومایه * معنای ترکیبی دخی اصلی الحق معناسنه ز برافرو فاک و رانک
ضمیری و اخفاء و او و اظهاریه ایله الحق و دون معناسنه مایه بمعنی اصل شیخ

سعدی بیت با فرومایه روزگار مبر * کزنی بویا شکر نخوری * بد اختر
 بمعنی مشؤم الطالع و بد بخت یعنی او غور سرز چونکه بد فنادیو او تو ز بشبخی
 قطعه نك بیت اولده کلور اختر طالع دیو قطعه خامسه نك بیت اولی شرحنده
 یکدی سعدی عبدالله هانفی بیت زانعام واحسان صاحب قران فراموش
 کردند بد اختران * فائده فرودرت معنایه در اول اشاعی والحق معنایه ثانی
 بمعنی بلع یعنی یومق ثالث صوبه طالع معنایه رابع تحسین لفظ ایچون
 اوائل مشتقانه داخل اولور مایه بش معنایه در اول بمعنی اصل مثلاً سرماییه
 کبی ثانی هر حیوانك دیشبسی عموماً و دوه نك دیشبسی خصوصاً ثالث
 خیرمایه سی رابع بمعنی قدر و مقدار خامس فریدونی تریسه ابتد کبری
 کاوه دیرل ککذانی فرهنگ جهانگیری

* تلنکی آج و محتاجه دینور جری اولان بیز *

تلنکی * بآه فوقیه نك و لامك ضمیری و نونك سکونی و کاف فارسیه ممدوده نك
 کسر یله بمعنی آج و محتاج و سائل کال اسماعیلی بیت بکیش حام طمع
 خواندویکی بی نفس * یکی تلنکی کابل بکیش خواری خاز * بیز
 بمعنی فقیر و مسکین یعنی جری معنای ترکیبسی التوسر و افچه سر
 دیمکدر چونکه بی ادات نفیدر کاسبق فی الادوات المركبة زرالتون دیو
 بکرمی ایکنجی قطعه نك بیت سابعنده کجری

* سخی آدم جوانمرد باغشلا بیچی بخشنده *

جوانمرد * نونك سکونیه بمعنی سخی و کرم النفس ترکیده جو مرد بودن
 غلطدر معنای ترکیبسی کنج آدم دیمک اولور اما بو معنایه استعمالی یوقدر
 بخشنده * بآه موحده نك فتحی و خاء معجه نك سکونیه بخشیدن لفظندن اسم
 فاعلدر جای بیت جرم بخشنده و بخشاینده * در بروی همه کشاینده

* خسبمن و الخغه ناکس دینور استکلو خواهشکر *

ناکس * بمعنی خسبمن و سقه و دون معنای ترکیبسی آدم و انسان دکل
 دیمکدر چونکه نادان نفیدر کس آدم و انسان معنایه معروفدر شیخ سعدی
 بیت هان کس نان کس نباشی * باکر به خوان کس نباشی * خواهشکر
 اسم فاعلدر چونکه خواهش خاء معجه نك بین الفتح و الکسر اماله سی و و او
 علامت و الفله خواهیدن لفظندن امر آخرینه ماقبلی میکسور شین معجه
 الحاقبله اسم مصدر در کرادات اسم فاعلدر کاسبق فی الادوات المركبة

* عجمدن بن کتوردم بویله اینجو بویله جوهر هم * تفسیردن *

* زابان من پیاوردم چنین درو چنین کوهر *

ز * بمعنی من کاسبق فی الادوات * ایران * همزه ممدوده نك کسری و راه
 ممدوده نك فتحی و نون المجموع ولایت عراق و فارس و آذر بایجان و خراسان
 مملکتلر بیدر که فریدون شاه فرزند کبیری ارج شاهه و پرمشدی اول اجلدن
 ایران تسمیه اولمشدر و نهر جیحونك اونه جانبی تور نام او غلونه و پرمشیدی
 توران تسمیه اولمشدر همدی ایران نام هوشنك شاه بن سیامک شاهدر * من
 بن دیو قطعه ثالثه بیت اولنده کجری * پیاوردم * ماضی متکلم و حده در
 کتوردم معنایه مصدری همزه نك مدیله آوریدن لفظ بیدر شکم وصف
 ترکیبی اولدیغی حالده آوریکرمی ریجی قطعه نك بیت اخیرنده کجری
 اولنده کی بآه موحده مکسوره صله در چونکه آوردم همزه سی بآه تحبیه ابدال
 اولمشدر علی ماسبق فی المقدمة * چنین * بویله دیو قطعه ثالثه نك
 بیت ثالثه کجری * در * اینجو دیو قطعه رابعه نك بیت رابعنده کجری
 کوهر * عرب جوهر دریائی دیبا جه نك بیت عامری شرحنده کجری

* قطعه چون مهر رخشان در جهان پرتو نثار *

قطعه چون مهر * قطعه خامسه نك عنوانده کجری * رخشان * رانك فتحی
 و خاء معجه نك سکونی و شین معجه ایلر بخشیدن لفظندن امر آخرینه الف و نون
 الحاقبله اسم فاعلدر بمعنی لایع و مشرق ناصر الدین بلخی بیت * رخ رخشان
 او خورشید جان باد * لب لعلش حیات و جاودان باد * در * بمعنی فی کاسبق
 فی الادوات المركبة * جهان بمعنی دنیا کاسبق آنفا * پرتو نثار * وصف
 ترکیبدر شعاع صاچیمی معنایه چونکه پرتو شعاع دیو او تو ز النجی
 قطعه نك بیت رابعنده کلور نثار نونك کسری و ناء مثله ممدوده نك فتحی
 و ر ایلر صاچق و صاچیمی معنایه میوه و افچه و امثالی لکن بو مقامده اسم
 فاعل معنایه در شکم کوهر نثار که سنده اولدیغی کی فی الاصل عربی سندر
 فارسیده و انشالده شایعدر جای بیت اصیحت زار الک بلخینه التحقیق
 بهر نثار مقدر تو نقد جان بکف * حاصل معنی شعله صاچیمی جهانده و اشراق
 ایدیمی کونش کی بر قطعه یا خود قطعه در ماسبق قلم کی مناسبت ظاهر در

* رخس آن بار لایچی رخشنده باراق تلدار *

رخس * رانك فتحی و خاء معجه نك سکونی و شین معجه ایلر بمعنی اسب یعنی آن میر

لفظی بیت رخس و دولت همیشه در زین باد * زود از کفش عثمان مراد
فی الاصل رخس رستم مشهور ارش دیدگری آنک دول اسمی آید که کا
فردوسی پور ارش دیو تعبیر ایدر صبر که غلبه استعمال ایله کیده رک مطلق آن
معناست اولدی هر نه رنگه اولورنده اولسون و شعر استعاره طریقه بمذبح
آنه رخس دیرل بوندن بشقه رخس بش معنای کلور اول بمعنی قوس قزح
ثانی ضیا و فروغ ثالث آینه و امثالی براق نسته دن ظاهر اولان عکس معناست
رابع بمعنی دونک سرخ و سپید خامس بمعنی فرخ و مبارک * رخسیده * فخره
رخشیدن لفظن اسم فاعلدر * تابدار * بام موحدنک سکونیه ضیا و
و خراقلو معناست در اما اکثر فروغ و ضیا و شعله معنای استمال او انور
عنصر بیت کفتم می برین دلم آبادار زلف * کفتا که مشکات ندارد قرار

وتاب * ان لطافتلو طراوتلو دیکدر آبدار *

آبدار * بام موحدنک سکونیه بمعنی طری و لطیف تازه مویه اولسون غیری
اولسون بوندن بشقه اوج معنای دخی کلور اول بمعنی مرد مصاحب و مجلس
آرامانی بمعنی تیغ و خنجر جوهر دار رابع بر نوع گیاه که لیف خرمایه مشابه
پراوند رفی الاصل آبدار وصف ترکیب در آب طونجی معناست تنگ
تابدار تاب طونجی معناست اولدیغی کبی چونکه آب معنای بله قریبجی
قطعه نك بیت اولی من و شرحنده کلور تاب معنای قطعه خامسه نك
بیت خامسده یکدی دارد اشن لفظنن امر یا خود اسم فاعل مخفدر

* عاشقك معناسی اولش دوستار و دوستدار *

ایکسیده وصف ترکیبدر چونکه دوست معلوم آرمد همزه ایله آریدن
لفظنن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفدر در اشن لفظنن کذلک شاعر
بیت دوستدار الم و دشمن شادی شده ام * حالت عشق عجب حال دگر میباشد
* بر برینه راست کلمک دوچهار زبله دوچار *

بویکی لفظك معنای ترکیبدری ایکی درت دیمک او اور تنگم اون طغوزنجی
قطعه نك بیت اولده یکدی * دوچهار * استاد فرخی بیت هر که بانو
چنک شد دوچار * اظفر زدا و یکست بحر * دوچار * حضرت مولانا
قدس سره بیت ز دامن میان داه تنگی * دوچاری و دوچاری و دوچاری
بویکی پیونده مراد بر برینه راست کلمک معنای یزد

* داد کر عدل آید مجیدر جبراید بچی زور کار *

داد کر اسم فاعلدر بمعنی عادل چونکه داد عدالت دیو یکر می آید بچی قطعه نك
بیت نایسده یکدی کرات اسم فاعلدر کاسبق فی الادوات المركبة ملاعبه
الواسع بیت کر چه چون ضحاک ظالم بر جهان وی ظلم کرد * داد چون نوشین
رو ب داد کر خر و اراو * بوندن بشقه داد کر ایکی معنای دخی کلور اول حضرت
حاکم حقی جل شاه کاسبق فی الاسماء الحسنی ثانی مان ملکی جیستلر نلرن
بر جیسن اسم در زور کار * اسم فاعلدر بمعنی ظالم و جائز چونکه زور کوج دیو
یکرمی رنجی قطعه نك بیت خامسده یکدی کرات اسم فاعلدر کاسبق
فی الادوات المركبة * ترست سدر زمار دخی هوادر روز کار *

روز کار * زای میجه نك سکونیه اوج معنای در اول بمعنی فرصت ثانی عصر
وزمان و ثالث بمعنی هوا و باد معنای ترکیبسی کونجی دیکدر لکن انده استعمال

بوقدر * قورچه دیندی در عواش و دخی اغوشن *

در اغوش * اسم مصدر در امر صیغه می اوزره چونکه تحسین لفظ ایچون در
اغوش بد همزه ایله اغوشن لفظنن مشتقدر یا خود در بمعنی کاسبق
فی الادوات المركبة اغوش قوجاق دیو او تو ز رنجی قطعه نك بیت نایسده
کلور اسم تاد اطلاق بیت وه که من وی توانم که بیوسم فی او * ای بسا کس
بصرف زدر اغوش گذشت * اغوش همزه ممدوده نك فخریه مصدر در بمعنی
در اغوش مذکور فرق اعتبار یدر

* هم قوجاق اولدی کار المی قوجاغه در کار *

کار * اغوشکه قوجاق معناسه عربده جردیرل طرف و جانب معناسه ده
کلور ایکی معنای معکوسا حضرت سلطان ولد بیت خود حدیث عشق را
شود کنار * کبر دائم عشق را اندر کنار * در کنار * بونده در بمعنی فی در

* ساختن دوزمک دخی بول طاقیدر برک ساز *

ساختن * مصدر در دوزمک و یا مکی و فلیق معناسه مستقبلانده خامسه
زای میجه ابدال اولنوب ساز دوسازنده دیرل * برک ساز * بمعنی مهمات سفر
واو از طریق ساز مقدم برک مؤخر اولدیغی حانده ساز برک دخی بومعنایه
بویکی صورتده واو عطفه و واو سز دخی مستملدر فقط لفظ برک و فقط
لفظ ساز دخی بو معنایه در بویه اولجه بونده الی اغت وارد در فافهم شاعر
بیت راه تودور آمد و منزل دراز * برک راه توشه منزل بسار * خواجه سلمان
بیت ساقیا برک طرب ساز که از بلبل وکل * کاروبار چن امروز برکست

وسار فائده فقط برک اون معنایه کلور نیکم اون بشجی قطعہ نک بیت اولی
شرحنده یکدی فقط ساز اون معنایه در ایضا اول بمعنی تدارک سفر کا عرف
آنسانانی بمعنی انتظام حال ثالث بمعنی معروف رابع بمعنی سامان اما سامانک
اون ایکی معنایه سی و اردز اکثریسه استعمال اولور خامس بمعنی سلاح
جنک سادس بمعنی تدارک ضیافت سابع بمعنی مکر و حیلۀ ثمن بمعنی نفع
و فائده تاسع بمعنی مثل و مانند عاشر صیغه امر و وصف ترکیبی او اور
* منتظم در ساز مند و یک موافق ساز کار *

سازمند * رای معجمه نک سکونیه اسم منسوب در چونکه ساز بمعنی انتظام
کما عرف آنسانان مندادات نسبت در کاسبق فی الادوات المركبة شیخ نظامی
بیت برین سازمندی جهانگیر شاه * برافراخت رایت زماهی بماء
ساز کار زای معجمه نک سکونیه ایضا چونکه کارادات نسبت واسم فاعل در دیر
نظمی بیت ای زلطفت ساز کار باجران * کار عاجز ساز و احسانت رسان
فاما که کسر زای معجمه ایله بمعنی آلت اهل صنایع معنای ترکیبی به دخی اوفقی او اور
* شوالکه ما کولاندن میخوش اولد خوشخور دیتور *

خوشخور * شین معجمه نک سکونیه اطعمه و اشربه و میوه لردن بر مقدار
حوضتلی اولانه دیر لفظی بحر برک ما کولانه قصری تغلیب یا خود بخاردر
اصلنده وصف ترکیبی در چونکه خوش قطعہ رابعه نک بیت رابعی
شرحنده یکدی * خور * خوردن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر
میخوش * دخی فارسیدر ترکیبه شیوعی ایله تفسیر قلندی

* هم کواریدن سکر مک هضمی آسان خوشکوار *

کواریدن * کاف فارسیه نک هضمی و او ممدوده نک فتحی و راه ممدوده نک
کسر یله مصدر در معنی هضم * خوشکوار * اصلنده وصف ترکیبی در
هضمی آسان معنایه و اطعمه دن و اشربه دن لطیف و لذیذ معنایه
ابو المعانی بیت چو باقل خوشخور و بارنگو * می خوشکوار ز کف خو برو
* اولدی فکر ایتمک نهیدن هم سکا ش اوله ذر *

نهیدن * نون فتحی و هاء ممدوده نک کسر یله مصدر در فکر ایتمک معنایه
همدخی غم خوردن معنایه و نهادن معنایه ده کلور کذا فی فرهنگ زفانکوبا
سکا ش * سبک کسری و کاف ممدوده نک فتحی ایله سکایدن لفظ نک امری
آخریته ماقبلی مکسور شین معجمه الحاقیه اسم مصدر در معنی فکر و اندیشه

استاد رودکی بیت ای میج کتون تو شعر من از رکن و بخوان * از من دل و سکا لش
وازتوتن و زبان * بمعجم الفرسده بمعنی اندیشه مند و متفکر اسم فاعل دیو
مرویدر که کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم همدخی حیلۀ و خدعه معنایه ده کلور
* ایسته تا خبر و تانی ایلمکدر بر دیوار *

بر دیوار * باء موحده نک ضمی و رانک و دانک سکونی و باء موحده ممدوده نک
فتحی و رانله ایسته تانی و تأخیر و سکونت و وقار ایتمک معنایه شیخ عطار
بیت برای جوی و بی آزار باش * تا که گردد در هر نام نوقاش
* صلح معنایه در یعنی بارش می آشتی *

آشتی * همزه ممدوده نک فتحی و شین معجمه نک سکونی و ناء فوقیه ممدوده نک
کسر یله بارش می که عرییده صلح معنایه عرفی مقابل ایله ذکر ایلمشدر
بیت جنک آتش آشتی آتش مدار آتشست * خوش سرو کاری از آن
بدخو مرانا آتشست * جنک آتش برخاش و رزم و گیر و دار و کارزار *

برخاش * باء فارسیه نک فتحی و رانک سکونی و خاء معجمه ممدوده نک فتحی و شین
معجمه ایله بمعنی جنک و غوغا شمس فخری بیت کرا بحال که پادشاه ابو اسماعیل
کند تصور کین و تخم برخاش * رزم * رانک فتحی و زای معجمه نک سکونی
و میم ایله بمعنی جنک و جدال ایضا خواجه حافظ بیت مردیش روز رزم
نیست * مرد از برادر بخوهر اندازد * همدخی همزه و هیرم معنایه ده کلور
گیر و دار کاف فارسیه ممدوده نک کسری و رانک ضمی و و او مجمل و دال
ممدوده نک فتحی و رانله بمعنی جنک و آشوب ایضا معنای ترکیبی اور طوت
دیمکدر اکثر صفت جنک اولور و مطلق جنک معنایه ده اولور نیکم بومقامده
اولد یخی کبی میر نظامی بیت بخوش آمده شورش گیر و دار * زهر دوطرف
کسته شدی شمار * بومعنایه دار و گیر و دار کذا فی فرهنگ شعوری * کارزار سکون
راه اولی ایله بمعنی جنک و جدال ایضا حکیم سوزنی بیت بنفشه سمن آمیغ
تیغ تو با کماله کاستن دشت کارزار تو باد * معنای ترکیبی آهلویش دیمک
او اور * جنک * دخی فارسیدر ترکیبه شیوعی حسیله تفسیر و ترجمه قلندی
* طاسه او اند و هکین و طاسه اولمشدر فزم *

اند و هکین * اسم منسوب در چونکه انده همزه نک فتحی و نون سکونی و دال
ممدوده نک ضمی و اظهاریه ایله بمعنی غم و غصه کین ادات نسبت در کاسبق
فی الادوات المركبة * فزم * فانک و زای معجمه نک فتحی و میم ایله بمعنی

غم و غصه اندوه کی و رای فارسیه و راه مهمله ایله دخی مرویدر لطیفی
بیت چه شور از دلایت ای شاه کرم * رهساند دل مارا از فرم

* قای محزون خاطری مجروحه دیر دلفکار *

دلفکار * لامک سکونیه بمعنی محزون القلب و مجروح الخاطر معنای ترکیبسی
دخی بویه در چونکه دل قلب دیوان بدیجی قطعه یک بیت ثالثه یکدی
فکار فانک کسری و کاف فارسیه بمدوده نک فخی و رایله بمعنی مجروح و مشوش
گاهی مجروح خاطر معناسنه ده کلور ابوالمعانی بیت رسد ز خنجر
جانان را حنی بدل * نه بدست کرم سینه فکار ما

* داز مفهومی بناد ازار هم معمار ایش *

داز * دال مدوده نک فخی و رای مهمله ایله بمعنی بنا و بالحق همدخی تشدیدتون
ایله بنا معناسنه که یابوچی دیمک اولور و بغدادی و اربه سنبله سی فلجی که
داس معناسنه ده کلور * دازار * بمعنی معمار و بمعنی بنا یعنی یابوچی همدخی
حق جل و علی حضرت نرینه اطلاق اولور کاسبق فی الاسماء الحسنی اصلنده
وصف ترکیبدر چونکه داز بنیاد یو آنفا یکدی آرمه ایله آریدن لفظ نندن
امر یا خود اسم فاعل مخفف قدر اصلی آورده صدری آور بدن ایدی

* یازاوی تحکم دخی محکم دیمکدر استوار *

تحکم * تاه فوقیه نک فخی و خا مهمله نک سکونی و کاف فارسیه نک فخی ویم یله
بمعنی خانه نایستان همدخی ترکستانده بر اولکه اسمیدر * استوار * همزه نک ضمی
وسینک سکونی و تاه فوقیه نک ضمی و و او مدوده نک فخی و رایله بمعنی محکم
و متین مسعود سعد سلمان بیت پایدار و استوار ست از تودین و ملکیت * پایدار
و پایدار و استوار و استوار * و بوندن یشقه درت معنایه دخی کلور اول بمعنی
معمد و امین ثانی اینا معنی معناسنه ثالث بمعنی تمام شدن رابع بمعنی برابر آمدن
* ریزه ریزه پاره پاره طار طغاندر توت مرت *

ریزه * راه مدوده نک کسری و رای مهمله نک فخی و هاء رسمیه ایله بمعنی
قطعه و پازچه و خرد * پاره * پاء فارسیه ایله فارسیده و ترکیبده
دخی بویه شایعدر بویه اولنج ریزه ریزه معناسی پاره پاره دیمک اولدی
توت مرت * تاه فوقیه نک و میمک ضملری بعد همسارا و تاه فوقیه ایله بمعنی
نار مار بمعنی طار طغان دیمک او اور توابع الفاظ قیلنددر شمس فخی
بیت بدستکال نیکو خواهش نار مار * نیکخواه بدستکالاش توت مرت

همدخی توت مرت بداندام و بداسلوب و نظرده حقیر معناسنه در فرهنگ
جهانگیریده فتحه ایله روایت اولمشدر و بر معناسی دخی ناراج دیو منقولدر
* خرد برد اوفق تفک یعنی طاعلمش نار مار *

خرد برد * شاه مجه نک و میمک ضملری بعد همسار اودال ایله توابع الفاظ
قیلنددر اوفق تفک معناسنه و او معروف ایله خورد مرد دخی بویه معنایه در
نار مار * دخی توابع الفاظ قیلنددر بمعنی پراکنده و پریشان یعنی طاعلمش
شمس فخری بیت عالمی کردی ز تاب تیغ بران توت مرت * کشوری کردی ز سهم
تیر بران نار مار * چغنایده الاقاق دیر که الاق بولاق بونددر قاعده توابع
الفاظ قیلنددر اوله نک معناسی اکثر بر کلمه دمنصکره کلمه مذکور نک حرف اولی
بریندیم کتوروب تکرار ایدر لار مثلاً نار مار و خرد مرد کی بوضوئنده ایکی کلمه
اراسنده کانت و او یازمده و ترکنده مختاردر لکن بهر حال و او قمنار فا حفظ
* ایش قیار ایشلیجی به قیار آور دینور *

قیار * فانک و یاه تحیه مدوده نک قنعلری و رایله بمعنی شغل و عمل اطنقی بیت
نیت جز عشقت اختیار مرا * نیت جز ذکر تو قیار مرا قیار آور
وصف ترکیبدر چونکه قیار قدرقت آنفا آور وصف ترکیبی اولدیغی
حاده بکرمی برنجی قطعه نک بیت اخیرنده یکدی

* ایش طو تنجی کار دار ایش کوچ دیمکدر کار و بار *

کار دار * وصف ترکیبدر چونکه کار ایش کوچ دیو یکریمی برنجی قطعه نک
بیت خامسند یکدی دار داشتن لفظ نندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر بوندن
بشقه کار دار جامع اموال و صاحب دیوان ووز بر معنایه ده کلور زاراشت
بهرام بیت درین خرجت زمان کار داران * نکشت ای شه یکی از صترف
هزاران * کار و بار * رانک سکونی و بینارنده و او غیر ملفوظ ایله و او سر ایش
و کار و کسب معناسنه ابوالمعانی بیت کار بارم در جهان شد عشق بار
زانکه نبستم در جهان بی کار و بار * فقط کار قدسقی آنفا فقط بار بمعنی عمل
و کار دیو یکریمی برنجی قطعه نک بیت اولی شرخنده یکدی

* اولامق اولدی شکردن هم مدیدن اوله در *

شکردن * شین مهمله نک کسری و کاک فخی و رانک سکونی ایله مصدر در بمعنی
اصطیاد حکیم فردوسی بیت جهان زاندا نم چرا بروری که پرورده خویش را
یشکری * سور کون آوی چر که و آودخی نخبیر و شکار *

چر که * جیم فارسیدنک فتنی و رانک سکونی و کاف فارسیدنک فتنی و هاء رسمیه ابله
سورگون اوی معناسنه طالب آملی بیت بصحن دشت چو حکم شکار چر که نمود
زمین چو کوی در حلقه سوار افتاد * تخجیر * نوک فتنی و هاء معجمه نك سکونی
و جیم مدوده نك کسری و راء ابله معنی صیدیه می او میر خسرو بیت بازان سوار
مست تخجیر میرود * رستم ز کار کارند میر میرود * همدخی اولان جانور معناسنه
عموما و طاع کچینسه درلر خصوصاً * شکار * کسر ابله معنی صید تخجیر کی
* هر نه استرسک استه دائما للهدن * تفسیر و ترجمه در

* هر چه میخواهی بچو همواره از پروردگار *

هر چه * هر نه دیوان التجی قطعه نك بیت سادسده یکدی * می * ادات
حالد کاسبق فی الادوات المركبة خواهی خواهیدن لفظندن مضارع
مخاطب در شکم مفرد غایب بکر منجی قطعه نك بیت اولده یکدی * بچو
جیم ضمیمه جویدن و جستن لفظلندن امر دراسته و طلب ابله معناسنه
اولنده کی باء مؤنثه مکسوره صله در * همواره * داغ دیو قطعه
تاسه نك بیت ثانیسده یکدی * از * معنی من کاسبق فی الادوات المركبة
پروردگار * قطعه اول نك بیت ثانیسده یکدی

* این قطعه شیرین بود دلنشکارا جوی شیر *

این قطعه * قطعه رابعه نك عنوانده یکدی * شیرین * طئلو دیو فرق
سکر نجی قطعه نك بیت اخیره کور * بود * اولور دیو فرق بشیمی
قطعه نك بیت عاشقنده کور * دل * قلب دیوان بدنجی قطعه نك بیت
ثالثه یکدی * تشکان * نشنه آخرینه علامت جمع اولان الف و نون
الحاقی و هاء رسمیه نك کاف فارسیه به ابدال ابله نشنه نك جعبدر نشنه
صوصامش دیو قطعه رابعه نك بیت اولنده یکدی * را * ادات مفعولدر
کاسبق فی الادوات المركبة * جوی * ارمق دیو قطعه رابعه نك بیت
خامسده یکدی * شیر * سود دیوانوز بدنجی قطعه نك بیت رابعه کور
همدخی جوی شیر فرهاد معشوقی شیرین ابرماغی دیوانوز سکر نجی قطعه نك
بیت سادسده کور حاصل معنی بو شیرین و طئلو قطعه
کو کلو صوسنزه سود ابرماغی اولور

* دجلو و دلاور اولکه پک مقبول اوله هم دایدر *

بونلر وصف ترکیبدر هر برلری محبوبه و امثاله صفت اولور چونکه دل

معنی قلب کاسبق آنفا جو جویدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفدر
آور همزه مدوده نك فتنی و واول کسری ابله او مختن لفظندن امر یا خود
اسم فاعل مخفدر چونکه مستقلا فی هاء معجمه نك زای معجمه به
ابدال ابله آورد آورد نده کور بدیر او بدنجی قطعه نك بیت
سادسده کلان بدرفتن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفدر

* دانی دلاور کی هر صاحب شجاعه در دلیر *

دلاور * وصف ترکیبدر یورکلو و صاحب شجاعت و بهادره معناسنه چونکه
دل معنی قلب کاسبق آنفا آور وصف ترکیبی اولدیفی جالده یکدی برنجی
قطعه نك بیت اخیره یکدی * دلیر * دالک و لام مدوده نك کسری و راء ابله
معنی شجاع و بهادر ایض ثانی بیت ز قوت نهی مرد باز و دلیر * ز بهر زبونی
سیر افکنده بر * اولدی نشین او توراق رخبر دینسه طور ماقای *

نشین * نوک و شین معجمه مدوده نك کسری و ویک فتنی و نون ابله او توراق
و او توراق بر معناسنه شمس فخری بیت ز ناب انتقام سطوت تو * کند
یکم اهره کی ترک نشین * ادات تحسین و نا کیددر کاسبق فی الادوات المركبة
همان ناظم بحر زک طور مدلفظنی تفسیره ضمیمه نوک نا کید ایچون اولدیفنه
مبیدر * خیر * خردن یا خود خاستن لفظندن امر در چونکه مستقلا فی هاء
معجمه مدوده نك کسری و زاء معجمه نك فتحیه خیر دو خیر نده کور شکم ماضیسی
قطعه تاسه نك بیت رابعه یکدی حافظ بیت ساقیای خیر درده جاده را خاک

بر سر کن عم ایام را * است قدمدر بایدار بر اشمش اولان حاء کبر *

بایدار * سکون بلاء تحبیه ابله وصف ترکیبدر معنی ثابت قدم و محکم و استوار و قائم
چونکه پای ایاق دیو یکدی بدنجی قطعه نك بیت رابعه کور * دار
دانش لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفدر شبح سعدی بیت یارنا بایدار
دوستانه مبار دوستی را شاید این غدار * جایکبر * بودخی بلاء تحبیه نك
سکون ابله وصف ترکیبدر بر اشمش و زنده ثابت و صاحب قرار معناسنه
چونکه جای مکان دیو یکدی ایکی قطعه نك بیت رابعه یکدی
کبر وصف ترکیبی اولدیفی جالده قطعه تاسه نك بیت سادسده یکدی
* کبر کور کور کور دخی مهتر دیکدز نك بیوک *

کبر * اسم تفضیلدر معنی اصغر و احقر چونکه که کالک کسری و ظهارها
ايله معنی صغیر و حقیر * ز * ادات تفضیلدر کاسبق فی الادوات المركبة * مهتر

اسم تفضیل در ایضا معنی اعظم و اکبر ز برامه میبک کسری و اظهار هاله بمعنی
عظیم و کبریا و المعانی بیت زهار بامه تران عمر و مال و جاه را * بی توقف جرأت
گفتار و اوضاع ممکن * شهنای و خالوز و رنه در طاول دهل کوسیدر شیر *

شهنای * شاهنایدن مخمدر ایگه سیده هانک سکونیه رورنه دیدکری
دودک معناسنه معنای ترکیبی شاه دودی دیمک اولور چونکه سلاطین
عظام و وزراء کرام تو بت و قسده طبل و نقاره ایله مر بور دودی آهنگ
ایتدیر لر سین ایله سورنا دخی فارسید ربو معنایه شاعریت شودانس
و ملکر اشوق افزون * اگر بشنیده شهنای و لغزش * خالو * خاء معجمه
ممدوده نک فتحی و لام ممدوده نک ضمیمه شهنای مرقوم معناسنه هم دخی
طای معناسنه که عرییده خال دیر لر * دهل * دالک و هانک ضمیری ایله
طاو لکه عرییده طبل دیر لر هاتی بیت دهل زن فراموش کرد از دهل
بکزدن دوالش شدار دیده غل * تیره * ناء فوقیه نک فتحی و باه موحده
ممدوده نک کسری و رانک فتحی و هاء رسیده ایله بمعنی کوس و طبل استاد
منوچهری بیت تیره زن بز طبل نخستین * شتر بانان همی بندید محمل
* یولدن خبر ایله کلوب کیدن ایمن بیک و برید *

بیک * پاء فارسیه نک فتحی و پاء تحیده نک سکونی و کاف ایله بمعنی قاصد و نامه
و شاطر معناسنه ده کلور * برید * ناء موحده نک فتحی و زاء ممدوده نک کسری
و دال ایله بمعنی قاصد ایضا شاعر بیت ناکه شان ظاهر شد از جانب برید
کس پیغام دوست در گوشم رسید * عرییده اون ایکی فرسخه برید دیر لر
* مرده نوید و مرده بر مفهومی اولمدر شیر *

نوید * نونک فتحی و واو ممدوده نک کسری و دال ایله بمعنی مرده ظهیر قاریابی
بیت مرادش اقبال بامداد بگاه * نوید عاطفت آوزد از آستانه شاه * مرده
دخی فارسیدر تر کیده شیوعی ایله تفسیر فاضلی شاعر بیت مرده اقبال دارد
جنبش ادبها * یک دو خط و باز رفتن پرده و ثواب را * بوندن بشعه نوید
اویج معنایه دخی کلور اول بمعنی متحرک و لرزان دخی معنی نواله ثالث بمعنی قوت
مرده * و صف ترکیبدر چونکه بر پیغمبره کی بر کیدر * بشر * بوزن فعل
مرده جی معناسنه فی الاصل عرییدر فارسیده و ترکیده شایعدر

* در یافتن بن اکدم شناس توسن اکله هم *
در باقم * ماضی متکلم و حده در مصدری در یافتن لفظدر تنکم امر حاضری

قطعه اول نک بیت ساد سیده کیدی شاعر بیت بی هزاره ل هزان شود
در یافتن سخن اهل هنرم هنرست در یافتن * بونیده ایکیجی در یافتن ایر شک
و بولق و ملاقی اولق معناسنه در تنبیه ناظم بحر برک بن لفظنی تفسیرده ادراجی
بحر در شافت نظمه اصابت عین اولماسولک دیو بو خسه چندان تفسیرده مدخلی
بو قیدر ز برادر یافتن لفظندن ترجمه مطابقه سی لفظین اولمفسر فقط اکدم
لفظیدر فاما که تفسیرده بن او ایجه مفسیرده من اولموایدی کالایجی علی من له
معرفة بالتراجیم تنکم شناس توسن اکله هم قولی بو کاشاهد عدلدر * شناس
اون بشیجی قطعه نک بیت ثالثه یکن شناسیدن لفظندن امر حاضر در
اولنده کی پاء موحده صله در علی ماضی فی الادوات * تو * سن دیو
قطعه ثالثه نک بیت ثانیه کیدی

* غایت ز کیدر نیر دل آگاه معناسی خیر *

نیر دل * سین کون زای معجمه ایله اصلی ترکیب توصیفی اوله رق دل نیر ایدی
کسیکین کوکل معناسنه فبعد التقدیم و التاخر سیاه چشم کی وصف
ترکیبی اولوب کسیکین کوکل معناسنه اولدی چونکه نیر کسیکین دیو یکر می
برنجی قطعه نک بیت ثانیه کیدی دل بمعنی قلب * آگاه * همزه و کاف
فارسیه نک مدلی و اظهار هاله بمعنی خیر و تيقظ میر غنایی بیت ساری
در رسیدن سوی ناگاه * ز احوال و لایت کشته آگاه * هم دخی آگاهیدن
لفظندن امر حاضر و اسم مصدر در و وصف ترکیبده او اور

* نوید و کیم مایوس اوله حیف اولمش افسوس و دریغ *
نوید * نونک فتحی و واو سکونی و هم ممدوده نک کسری و دال ایله بمعنی
مایوس و محروم * افسوس * همزه نک فتحی و فاک سکونی و سین ممدوده نک
ضمی و سین نایه ایله بمعنی حیف و حسرت هم دخی فتحی و مایوس معناسنه
و منع و تقصیر معناسنه ده کلور * دریغ * دال و زاء ممدوده نک کسری و غین
معجمه ایله بمعنی حیف و حسرت و بمعنی منع و تقصیر خواجه حافظ بیت قدم
در یغ مدار از جزه حافظ * اگر چه غرق کناهست میرود بهشت * بسته
خواجسته حافظ بیشک کر امشواری بر قصه مشهوره سی واردر

* هم انتقام المی دماوردن هم اولدی طوت بکیر *

دماوردن * دالک و هم ممدوده نک و واو فتحی و رانک سکونی و دالک فتحی
و نون ایله بمعنی اخذ و انتقام مصدر در * بکیر * گرفتن لفظندن امر در چونکه

مستقبلاتی کاف ممدوده نك كسر به كبره كلور اولنده کی باء موخده ضله در
نكسری * تنزوی تنسوخك آدی خوش بوی بو قو وایدر * من

تنزوی * زای معجه ایلدوخ معناسنه دیو عند مزده موجود اغلرده رسیده
نظر اولدی غالب بودخی ناظم نکر برک مرویات خاصه سنددر * خوش بوی
بودخی سیاه چشم کی وصف تر کیندر چونکه خوش قطعه رابعه نك بیت
رابعی شرحنده کجی بو قو وایدر یکرخی التبی قطعه نك بیت نایسند کلور
شیخ سعدی بیت کلی خوشبوی در جام روزی * رسیدار دست محبوی بدستم
* غایت لطیف اشکرف تنسوخ دیمکدر بی نظیر *

اشکرف * همزه نك کسری و شین معجه نك سکونی و کاف فارسیه نك فتحی
ورانك کسری و فایله غایت لطیف معناسند یوندن بشقه اوج معنایه دخی
کلور اول بمعنی برک مرتبه ثانی بمعنی قوی و توانا ثالث بمعنی وقار و حشمت
و تمکین * تنسوخ * تاء فوقیه نك فتحی و نونك سکونی و سینك ضمی و خاء
معجه ایلد بمعنی بی نظیر و نادر و غایت نفیس عرب نعر باب ایدوب تلبوق بدیلر
* صوباشیه داروغه دی داخی کلانتر محاسب *

داروغه * دال ممدوده نك فتحی وراء ممدوده نك ضمی و غین معجه نك فتحی
و هاء رسمیه ایلد صوباشی معناسنه که حکام قبولنده بر شخص صاحب
مرتبه ناسیدر فی الاصل چغتای اسناددر صوباشی تقدیر صاد ایلد معروف
ایسده صحیحی سین ایلد صوباشی دیمکدر بولک و طرف معناسنه فافهم
کلانتر * سکون نون ایلد اسم تقدیر بمعنی محاسب و بمعنی اعظم و اکبر
چونکه کلان کیر دیو مصراع نایسده کلور زادات تقدیر ابوالمعانی
بیت اگر چه دیده ام خرطوم پیلی * نباشد همچو بینی از کلانتر

* کر چه کلان معناسدر جمله اغلرده کیر *

کلان * کاف و لام ممدوده نك فتحی و نون ایلد بمعنی کبر و عظیم و جسام
الجند حکیم فردوسی بیت عدورایک کوچک نیاید شمرد * که کوه کلان دیدم
از نك خرد * ناظم نکر برک کر چه کلان معناسیدر جمله اغلرده کیر
دیمکدر مرادی چونکه محاسب کلانتر دیور کلان دخی عظیم معناسنه
اولد قدح محاسب زیاده بیوک رتبه صاحب اولقی اقتضایدر مع هذا محاسب
بس پایه در دیو نامیدر مکر اوائلده محاسب برک رتبه سی بیوک اوله

* مستفعلن مستفعلن بحر رجز در بو کوهز *

یعنی بو قطعه بحر رجز منن الاجرادندر چونکه بحر رجز منن سکز کره
مستفعلن در * جوهر کی حفظ ایلسته شایسته مخدوم وزیر *

جوهر * دیباجه نك بیت عاشری شرحنده کجی * حفظ * معروف
شایسته * انسب دیو قطعه نامندنك بیت اولنده کجی * مخدوم
بیانی دیباجه نك اوتوز النجی بیی شرحنده کجی * وزیر * معروف
* قطعه در راز کهرها شده کجینه راز *

قطعه در راز * مثلی قطعه اولی عنواننده کجی بو تقدیر چه زاحرفدر یوندن
بشقه در زادالك ضمیمه اینجو طوغروچی معناسنه در زای لفظندن مخفف
وصف تر کینده اولسه جا زدر چونکه در اینجو معناسنه کماز غیر مره زای
اون ایکجی قطعه نك بیت نایسند کن زایدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل
مخففدر * ز * بمعنی من کما سبق فی الادوات * کهرها * آخرنده علامت جمع
اولان هالفظی الحاقیه کهرک جمیدر کهر دیناچه نك بیت عاشری شرحنده کجی
شده * قرق بشقی قطعه نك بیت سادسده کلان شدن لفظندن اسم
مفعولدر کجینه * خزینه دیو الی ایکجی قطعه نك بیت نایسند کلور
راز * راء ممدوده نك فتحی و زای معجه ایلد بمعنی سر کرک قول و کرک فعل شاعر
بیت خوا آمدن روز کار دراز * سپهر آن زهر کس که میداشت راز * یوندن
بشقه آلی معنایه دخی کلور اول بمعنی رک در رک ثانی بمعنی خار پشت یعنی
کر بی ثالث بالحق ایلد یلان دیوار معناسنه رابع بر شهر یا خود بر قصبه نامیدر
خامس شهر بر واره بر فرسخ برده واقع بر قصبه اسیدر سادس بر کتاب
حاشیه سنده امام فخر الدین رازینک خطیله بحر بر اولمشکه زمان سابقده
ایکی شاهزاده و از ایدی برینک نامی راز برینک اسمی ری ایدی اتفاقه شهر
نایلدوب هر بری کند و نامیله تسبیح مراد ایلدی میانه زنده منازعه واقع
اولوب محاربه به مؤدی اولد قدح عقلای رجال دولت و مدبران امور مملکت
بویله معقول کور دیلر که شهری برینک اسمنه مضاف و اهل شهری برینک
اسمنه مضاف ایلد بناء علیه شهره ری و اهل شهره راز دیدیلر اما عریده
رئیس الممارین و البنایین معناسنه در کذا فی فرهنگ شعوری حاصل معنی
حرف زاحقه اولان قطعه خزینه استرا اولش کهر لر دندر

* چوق رسا چوق یمه بسیار مخوراندك از *

رسا * رانك و شین ممدوده نك فتحی و نون ایلد بمعنی کثیر میر نظمی بیت بساک خدم

کرداریم روا * چومن بندکان درد اورسا * بسیار * باء موحده نك كسری
وسبك سكوتله معنی كثیر ایضا * مخور * قطعه * ناله نك بیت عاشقانه
کچن خوردن لفظندن نمی حاضر در اول شده کی میم موقوفه ادات میسر
کا سبق فی الادوات البسیطة * اندك * همزه نك فتحی ونونك سكوتی
ودالك فتحی وكاف ایله معنی قلیل که مقابل بسیار مذکور در میرنظمی
بیت اندك اندك نوش كرده را * بهر از بسیار خوار افتاده را
* اولدی خرسند قناعت ایدمی حرصه دی آر *

خرسند * خاء معجمه نك ضمی و رانك سكوتی وسبك فتحی ونونك سكوتی ودال ایله
معنی قانع وقناعت معنایسته ده کلور میرنظمی بیت افزودرخش بدیده ام نور
خرسند نیم نظاره از نور * آز * همزه مدوده نك فتحی وزای معجمه ایله معنی
حرص و طمع حکیم خاقانی بیت افسر عقل بایدت برسر * از سر آرخون
دل چه کنی * کنندادر برصد سر صرامساق ققو بوی *

کنندنا * كاف فارسیه نك فتحی ونونك سكوتی ودال نون مدوده نك
فتحرله براسه دید کاری بدراجه اوصرمساعك برنوعی مثالو سیره در که
اسلامبولده غایت مبدولدر حکیم شقای در هجو منلا خلیل طیب قطعه
بروزن فعوان فعوان فعوان فعولان خلیل معجم که از طب نداند * سفوف
از ابارج شراب از معاجین * ندانسته از کنندادار حین * رفتدر یوند از ماه
برون * بدو کفم از طب چها خوانده گفت * گلستان و بوستان و فرهاد و شیرین
چونارج حوان تو بیرسیدم ازوی * که کیلان بنا کرده کبست خندین
بگفت آن بناراعلی شیر کرد * بهندوستان در حوالی قزوین * به کفم که رسم که
بودست دستان * فرامرز و کودر زهرام و جوین * چونکه بوقطعه نك
صاحبه واری اولدیغك حکمتی کیلان خواز زم انصا لنده عجم داخلنده
بر ملکندر علیشیر پادشاه ترکستان در قزوین دخی ایران داخلنده در رسم
معروف پادشاه در باباسی اسمی دستان ایدی اوغلونك اسمی فرامرز در
کودر زطائفه ساسانیان شاپور اوغلور در جوین دخی نام پادشاه در
بونلرک ماقبلی دخی معلومدر * سیر * سین مدوده نك کسره صبر ایچه سنی
ورایله صرمساق که عزمیده نوم دیر لافاما که قطعه ناله نك بیت عاشقانه
سیر طوق دیو کجی اماله ایله در * بوی باء موحده مدوده نك ضمی و باء محیه ایله
معنی رایحه بودندن بشقه شرف داده بش معنای سنی دخی ذکر

ایلدیکه ۱۱ امید ۲ محبت ۳ طبع ۴ خوی ۵ پس روی
* دینلور قوقشه کندیده صوغان یعنی پیاز *

کندیده * كاف فارسیه نك فتحی ونونك سكوتی ایله کندیدن لفظندن اسم
مفعول لکن میبادری بد قوقش معنایسته در * پیاز * باء فارسیه نك كسری و باء
تحیه مدوده نك فتحی وزای معجمه ایله مطلق صوغان معنایسته صریده بصل
دیرل میرنظمی بیت کرناشدر یشتن یارک ساز * همچو سنبیل میتوان بایک پیاز
* اولدی پروند قور مساق که دیمکدر بوزونك *

پروند * باء فارسیه نك فتحی و رانك سكوتی و وواوك فتحی ونونك سكوتی ودال ایله
عاشق ایله معشوق میباند اولان واسطه که عجم قور مساق و ترک بوزونك دیرل
بومعنایه میرنظمی بیت میان یار و بامن نیست پروند * مکر دل دامن آهم
کند بند * مجمع الفرسده پروند معنی امر یعنی ساده رودیو تفسیر ایلدی
* اشته کانی و غلامپاره به دیرل بچه باز *

کانی * كاف مدوده نك فتحی ونون مدوده نك كسریله نك که بفعلند که راضی
اولان اوغلان یا خود عورت معنایسته لکن اوغلانده غالبدر * بچه باز *
غلامپاره معنایسته فی الاصل وصف ترکیبدر چونکه بچه بوری دیو
بوقطعه نك بیت ساد سنده کلور بازقر فتحی قطعه نك بیت نامنده کلان
بازیدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل محفقد * غلامپاره * دخی فارسیدر
شیوعی ایله تفسیر قلندی چونکه باره باء عربیه ایله معنی دوست و یار و مائل
لکن بین الناس باء فارسیه ایله مشهور اولمشدر * اشته همزه نك كسریله
فی الاصل ابن لفظنك مؤنثدر عزیز لکن ترکیبده و فحاش سیده
معنای مز بوراده غالب و شایعدر

* مول اویناش دخی دیوسه دینور کردنکل *

مول * میم مدوده نك ضمی و لام ایله شول عسوقه که ترکیبده اویناش عزیز
خندن دیرل حضرت مولانایت آن زنك میخواست تا بامول خویش * میرند
در پیش شوی کول خویش * بودندن بشقه دخت معنایسته دخی کلور اول مولیدن
لفظندن امر در کلن معنایسته ثانی معنی صبر و تأخیر اسم مصدر در ثالث
معنی باز کشت رابع معنی ناز و جلوه * کردنکل * كاف فارسیه نك فتحی ایله
معنی دیوث و احمق کدی ابوالمعانی بیت نکند ضبط زن فاحشه اش * انکه
کردنکل عالم باشد * معنای ترکیبسی بوی چا وری دیمکدر چونکه کردن بیون

دیو یکرمی بدیجی قطعه نک بیت سابعده کلور کل چامور دیو قطعه
عاشره نک بیت اولنده یکدی مناسبت ظاهر در یکم ترکیده بویه کسه به
بوی سوزی چامور لودیرل * دیوت * آخرنده ناه مثله ایله مضبوط در کتا
فی القاموس لکن ترکیده ناه مثله اولدیغی حسبله از الکسین ایله تکلم ایدرل
* روسی به جاف جلب دی باشی اچق سرباز *

جاف * جیم مدوده نک فحی و فایله نسا ده روسی و خسه و رجالدی وفا
معنا سنه هم دخی خشک معنا سنه ده کلور * جلب * جیم و لامک فحلی
وباء موحده ایله یعنی روسی عورت ایض شمس فحری بیت کسی که یکسر مو
از هواش بر گردد * بقین که مادر اوزانیه است و زنش * بر معنای دخی رنج که
چالارل و زرفنده اولان نسنه معنا سنه ده کلور * سرباز * وصف ترکیبدر
باشی اچق معنا سنه و شمع و بهادر معنا سنه ده کلور ایکی معنایه بیت
توان گفتن مراورامز دسر باز شود * در روز میدان مرد سرباز

* یسی بین ایجه ده بار یک ستر اولدی قان *

بین * بیه فارسیه نک فحی و هانک سکونی و نون ایله یسی معنا سنه در شاعر بیت
زدرای صبر ف کند سکه دار بین * امنت بر آن کسی که ورا کرد میکند
اما اصلنده عز یعنی که اینلو معنا سنه ده کلور کاسیجی بعد المصراع * بار یک بیه
موحده مدوده نک فحی و راه مدوده نک کسری و کاف ایله ایجه و اینجلیش
معنا سنه باردخی دیرل لکن بعضی ارباب اغت فرق آیدیلر فرق دخی ظاهر در
شاعر بیت چشمان خوش و میان بار یک * ما اطیب فالد جل بار یک
ستبر * سیک کسری و ناه فوقه نک فحی و بیه موحده نک سکونی و رایله
قان و یوغون معنا سنه اکثر ارباب کتابت بونی طایله سطر یازرل
وطایله او قورل لکن غلطدر چونکه فارسیده طایبولمار دیو یکدی حکیم
فردوسی بیت جوجندی برآمدش سالیان به بد سرو بالاستیرش سال

* اینلو بهنا قصه کونه و اوزن دخی دراز *

بهنا * بیه فارسیه نک فحی و هانک سکونی و نون مدوده نک فحی ایله اینلو که عرب
عریض دیر چونکه بین القسز ابعاد ثلثه دن برینک علی التعین اسمدر که
عرب عرض فرس بین ترک این دیرل * کونه * کاف مدوده نک فحی و ناه فوقه نک
فحی و اظهارها ایله کوتاه لفظدن محققدر قصه که عرب قصیدر دیرل مقابلی
دراز دالک کسریله اوزنکه عرب طویل دیرل بعضی ترکیبدره صفت واقع

اولور

اولور شب دراز و عمر دراز کی شاعر بیت نکونسا رکشی بجاه دراز * که هر کران
اوبریایی دراز * قوش می چینه و بوری بجه لانه بویه در *

چینه * جیم مدوده نک کسری و نون فحی و هاء رسمیه ایله قوش می معنا سنه
شیخ سعدی بیت مرغ آنجا رود که چینه بود * نه با آنجا رود که چه نبود * بجه
باء عربیه نک و جیم فارسیه نک فحلی و هاء رسمیه ایله بوری معنا سنه اسم عامدر
ترساود هقان بجه کی بوالسنده بیه فارسیه مشهور در مافصیحی بیه ایله در
چونکه بیه فارسیه ایله بجه صرماشق معنا سنه در * لانه * بوزن دانه آشیان کی
بویه معنا سنه در شیخ مغربی بیت مرغ دل مازهر دو عالم * اندر برو گرفت
لانه * فرهنگ جیم انگیریده آشیانه بزنده دن غیری آشیانه چرنده به دخی
دیرل بوندن بشقه لانداج معنایه کلور اول یعنی صدا و نغمه پردازی ثانی
یعنی کاهل و بیکار و آواره ثالث یعنی خانه زنبور

* مرغ قوش بال فتنه دخی اوچق پرواز *

مرغ * میمک ضمی و رانک سکونی و عین مجده ایله عمو قوش معنا سنه عربیده
طائر کی بوندن بشقه ایکی معنایه دخی کلور اول نیرا نظم اسماستدن بر اسمدر
ثانی یعنی زنجیل که مریده اوور * بال * بیه موحده مدوده نک فحی و لام ایله
یعنی جناح طائر هم دخی سائر حیوان فنادی معنا سنه ده کلور طایب آملی
بیت باختلال اسم صبا عجب نبود * که شمع کلین پروانه را بستوزد * بال بوندن
بشقه الی معنایه دخی کلور اول چار با حیوانک اللرینه دیرل ثانی انسانک
قوللرینه دیرل ثالث بر نوع ماهی که غایت ایری اولور رابع یعنی نشو و نما
خامس پرچک که عورتک قصه صاچی سادس یعنی مال و کاه * پرواز * بیه
فارسیه نک فحی و رانک سکونی و واو مدوده نک فحی و زای مجده ایله اوچق
و فناد آچق معنا سنه و فناد آچیقی معنا سنه دخی کلور چونکه و فناد معنا سنه
واز و او مدوده نک فحی و زای مجده ایله یعنی کساده باز کی شمس فحری بیت
زمانه بر من چون مشفق نه ساد آغاز * گرفت مرغ دلم دزهوای حق پرواز
* فائده سود و کزند اولدی ضرر رساندی فروخت *

سود * سین مدوده نک ضمی و دال ایله یعنی فائده بوندن بشقه ایکی معنایه
دخی کلور سودن لفظندن ماضیدر و اسم مصدر دخی اولور ثانی یعنی چشم
و شادمانی عربیده اسودک جمیدر چغنایده فائده به آسبغ دیرل اصی اندن
عباسدر چونکه اسان ترکده واقع اولان صادی انلر سینه قلب ایدر یکم

دالی و طاسی تا فوقیه به ابدال ابتدای کبی * کزند * کاف فارسیه نك ضمی
وزای معجمه نك فخی و نونك سکونی و دال ایله بمعنی ضرر و زیان مقابلی سود
مذکور میرنظمی بیت جوهر که کزند قصه دیگر کنند * یحسا خودش را
کزند سر کنند فروخت * فانك وراء ممدوده نك ضمیر به فروختن لفظ نندن
فعل ماضی در بولفظ فروختن ایکی معنا به کلور اول بمعنی بیع ثانی بمعنی
احراق معناسنه لکن مستقبلاتی بیع معناسنه اولیچہ خاء معجمه نك شین معجمه به
ابدال به فروشد و فروشنده کلور و اگر احراق معناسنه اولور سه خاء معجمه نك
زای معجمه به قلیله فروزد و فروزنده کلور خواجه حافظ بیت پدرم جنت
رضوان بدو کشدم بفروخت * ناخلف باشم اگر من بجوی نفروشم

* رایکان دی او جوزه مفتهم اور تاق انبار *

رایکان * بیه تحیه نك سکونیله ایکی معنایه در اول بمعنی ضد کران یعنی او جوزه
خواجه سلمان بیت رایکان در قد مش چون سرور ز باخته ام * سر چرا
بر من دلخسته کران میدارد * ثانی بمعنی مفت یعنی بی مشقت و بی عوض اله
گیر حکیم سنایی بیت هیچ طاعت یابد از هم چنین بی علی * رایکان
ما آفریدی رایکان مادر پذیر * اصلی راهکان ایدی ها بیه تحیه به ابدال
اولم شد * مفت * ممك غمی و فانك سکونیله فارسیه در ترکیده شیوعی حسبله
ترجمه قلندی ثابت بیت ثابت بره انقاسی حساب اوزره و برز * بر مفت
صولق یوق یا بوغو غانه بلادر * انبار * همزه نك فخی و نونك سکونی و بیه
موحده ممدوده نك فخی وزای معجمه ایله بمعنی شریک میرنظمی در نو حید
بیت اوست در قدرت دصنهش بی نظیر * نیست و انبار و وکیل و هم وزیر

* صمانك آدی فلاخن چو ماهه دیندی شان *

فلاخن * فانك و لام ممدوده نك و خاء معجمه نك فتحلری و نون یله صیا نکه آنکه
طاش آزل عریبده مقلع دیرل اکثر چوبان طاشقه سی استعمال ایدرل
حکیم اسدی بیت بسنك فلاخن ز صد کام خوار * بدوزند در خواه بیخ
استوار * اصك افلاخان و فلاسنك و فلباسنك دخی دیرل * شان * شین
معجمه نك ضمی و بیه موحده ممدوده نك فخی و نون ایله چوبان معناسنه کال
استماعیل بیت بعهد عدل تو کرک از بی خوش آمد پیش * جو خرس مصطبه
بازی کنند بچوب شان * چوبان * بیه فارسیه ایله بودخی فارسیه در
ترکیده شیوعی حسبله تفسیر و ترجمه قلندی

* آتمق انداختن طاش آتمق سنی انداز *

انداختن * همزه نك و دال ممدوده نك فتحلری به مصدر در آتمق معناسنه عرفی
بیت ای متاع در در باز از جان انداخته * کوهر هر سود در جیب زبان انداخته
مستقبلاتی خاء معجمه نك زای معجمه به ایدالیه اندازد و اندازنده کلور سنك
انداز * وصف ترکیبدر چونکه سنك طاش دیو قطعه ثانیه نك بیت ناسعده
مکدی انداز انفا مذکور دن معلومدر بودند بشقه سنك اندازد من خیر
معناسنه و قلمه کنکره سنده اولان اوفقی سوراخلر معناسنه دخی کلور

* کرد و سر دینه با فلماز بوفناد نیانك *

کرم * کاف فارسیه نك فخی و رانك سکونی و بیع ایله بمعنی حاری یعنی امی که
چقنایده لبس و ایشیق دیرل * سرد * سنك فخی و رانك سکونی و دال ایله
شاعر بیت روز ست خوش هوانه کرمست و نه سرد * ابراز رخ گلستان همی
کرد شود * ایله و فکی ضایع دیمه قبش باز او قوباز *

فله در النظم که زهی تجسس سلبس نام ایلمدیکه نظیر قبول این ترتیبه بوقطعه
بحر ردل متن الاجز اندر یعنی فاعلاتن فعلاتن فعلن لکن صدر و ابتدا
و حشوری بعضی لری مخبون و بعضی لری سالمدر و خبر لری بعضا مخبون
مقصود و بعضا مخبون محذوف و بعضا اصل و عروض لری مقصود در
این قطعه فرخنده دم چون روز روشن دلفروز *

این قطعه * قطعه را به نك عنوانده کچدی * فرخنده * مبارک دیوان
التجی قطعه نك بیت اولنده کچدی * دم * دالك فخی و بیع ایله بمعنی وزن
شعر حضرت مولانا بیت س کن و هیچ نکو کر چه دهان بر شکرست * رانکه
این وزن و دم و قافیه هم عبارتند * بودند بشقه اون طقوز معناسی دخی واردر
نکتم تفصیلی بکرمی طقوزنجی قطعه نك بیت ثانسی شرحنده کلور چون
کبی دیو قطعه ثالثه نك بیت ثالثه کچدی * روز * کون دیو قطعه ثانیه نك
بیت سابعنده کچدی * روشن * ایدین دیو او تو زیدنجی قطعه نك بیت ثالثه
کلور * دافروز * وصف ترکیبدر کوکل باقیچی معناسنه لکن بومقامده مجازا
کوکل ضیالندیر یی دیمکدر چونکه دل کوکل دیوان بدنجی قطعه نك بیت
ثالثه کچدی فروز قطعه سابعده نك بیت سابعنده تحقیق کچدی حاصل
معنی بومبارک و زینلو قطعه ایدین کون کبی کوکل ضیالندیر بچیدر

* سر باش و پیشانی آن ابرودی قاشه چشم کوز *

سر * معروف باش معناسنه بوندن بشقه اوج معنایه دخی کلور اول هر نسنه نك
 اوجی و طرفی مثلاً سرانكشت دیرل ثانی بمعنی هوس و محبت بو اوج معنایه
 خواجه سلمان بیت خاك باداسره من كرسرافسردارم * تاز خاك سر كوی
 نوسرم آتچورست * ثالث بمعنی سر عسکر و سر قوم و سر گروه و تشدید ایله
 سربار معناسنه ده کلور * پیشانی * بآء فارسیه مدوده نك كسری و شین مجمه
 مدوده نك فتحی و نون مدوده نك كسریله آكن معناسنه كه عرییده جبین
 و جبهه دیرل شیخ نظامی بیت به پیشانیش داغی بر كشیده * چو خطی ر خطایی
 بر كشیده همدخی متابعت نفس و دلخواهی معناسنه ده کلور * ابرو * همزه نك
 فتحی و بآء مو حده نك سكونی و راء مدوده نك ضمی ایله قاش معناسنه عرییده
 حاجب دیرل ایکی جای مراد اولد قده ابر و ان دیرل شاعر بیت ابر و انست طاق
 ایوان جال * آب روی حسن خوبان ابر و بیت * چشم * جیم فارسیه نك
 فتحیه كوز معناسنه عرییده عین چغتایده قاراق و قاراغ دیرل دیده ایله فرقی
 قرق بشنجی قطعه نك بیت تاسعی شرحنده کلور بوندن بشقه چشم یكرمی
 اوج معنایه دخی کلور اول بمعنی مفصل عضو ثانی مجرم باغنه اورد قلمری
 بو قاعی ثالث صندوق و سپت قیاقلمنه و قیو و پنجه قنادل بنه میخلد قلمری
 دمور رابع بمعنی قفل خامس بمعنی مکر و حیه سادس بمعنی ریافریب سابع
 بمعنی عهد و عین ثامن بمعنی غم و غصه ناسع بمعنی كره و عقده عاشر صوبند بكه
 اكین و پستان ایچون ایدرل حادی عشر بمعنی خیال و ملاحظه ثانی عشر
 بمعنی توقع و امید ثالث عشر كمر بند و میان بند قوشق و قلیج و تیركش باغی رابع
 عشر قبا باغلی كه ایلک و دو ككه برینه خامس عشر بمعنی رسیان و طناب
 سادس عشر تر جیع و تر كیب پشته دیرل كه برقافیه ده برقاج پشته نضكره ایراد
 ایدرل سابع عشر بمعنی كرو یعنی رهن ثامن عشر كور شیجی او یوقی ناسع عشر
 طومار كاغده دیرل عشرون داراخر بدن اسیر طومق حادی و عشرون بچاق
 و امثالی نسنه لك باغی ثانی و عشرون چیلای قوشی ثالث و عشرون بمعنی پستر
 * كرك مره مردم بلك بینی نور و ندر روی بوز *

مره * میك ضمی و زای فارسیه نك فتحی و هاء رسمیه ایله كرك بلك معناسنه كه
 عرییده هذب دیرل * مردم * میك فتحی و رانك سكونی و دالك ضمی و میم ایله
 كوز بیکي كه عرییده انسان العین دیرل خواجه سلمان بیت مملكت را مردم عین
 و عین مردمی * سلطنت را دره التاجی و تاج سروری * هم دخی آدم و انسان

معناسنه ده کلور * بینی * بآء مو حده نك و نون ممدود نك كسری ایله بوز و نكه
 عرییده انف دیرل هم دخی كور رسك معناسنه مضارع مخاطبدر * روی
 راء ممدوده نك ضمه صریحه سی و بآء تحیه ایله بوز كه عرییده وجه دیرل شاعر
 بیت محبوب خوب صورت و پاکیزه روی را * نقش و نكار و خاتم فیروزه
 كومباش * بوندن بشقه بش معنایه دخی کلور اول بمعنی زرق وریا ثانی بمعنی امید
 و توقع ثالث بمعنی پساد کردن و تفحص نمودن رابع بمعنی سبب و علت
 خامس اما نه ایله توج دیو یكرمی ایکنجی قطعه نك بیت سابعنده یكدی
 * رخسار و رخ عارض یكاق دندان دیشدر لب طوداق *

رخسار * یكاق معناسنه عرییده خد دیرل اگر چه رو بدن غیری مخصوص
 یكاعك آیدر اما كراستعمال ایله رویه بدل جمله چهره به دخی اطلاق اولدور
 كال پاشا زاده نك بونده اولان تصرف خاصی ادوات مركبه دن سارافظنی
 تحقیقه كیدی بمعنی مركب اعتبار ایلدی قاتما كه كتب معتبره لغاتده اسم
 مفرددر یكاق معناسنه ابو تراب بیت عمری نظران مهر برویت كردم * نظاره
 رخسار نكوبت كردم * رخ * رانك ضمی و جاء معجه ایله بود دخی یكاق معناسنه
 حتی شعر اربع ترا كینه جزو ایدوب مثلاً كرخ و پری رخ دیرل غبائای جلوایی
 بیت پیش كلزار رخت لیلی و كل مجنونست * سرودر پیش قدت مصراع
 ناموز ونست * بوندن بشقه رخ بش معنایه دخی کلور اول بر عظیم الهیكل
 و كیر الجئه قوشدر عنقا كی وجود خار جیسی بو قدر شطر میخ قطع لرنده اولان
 رخ اول قوشدن عبارتدر یعنی آنك اسمیله نسیمه اولمشدر ثانی بمعنی عنان اسب
 یعنی آت دیركنی ثالث بر نوع تاجدر سلف پادشاهلر كیرل ایدی رابع بمعنی
 سوی و جهت خامس بر اوند * عارض * كسیر ایله بود دخی یكاق معناسنه در
 فی الاصل عرییدر خواجه حافظ بیت ز شرم روی نو خورشید كشته غرق
 عرق * زادر مانده مه آسمان ازان عارض * بوندن بشقه عارض ذرت
 معنایه دخی کلور اول بمعنی بنا كوش ثانی بمعنی عسکر و لشكر ثالث بمعنی
 نویسنده یعنی كاتب رابع هنوز قناتلمش قوش معناسنه عرییده سكر معنایه
 کلور مملنده مسطوردر * دندان * دالك فتحیه دیش معناسنه كه عرییده سن
 دیرل چغتایده تبش دیرل * لب * طوداق معناسنه همدخی كار معناسنه ده کلور
 * اغز دهان دیل زبان گفتار ایش معناده سوز *

دهان * دالك و هاء ممدوده نك فتحیه ایله اغز معناسنه كه عرییده فم دیرل

القصير دهن دخی بومعنايه دردهان ناسده دالك كسريله مشهور لكن
 فزهنك شعور يده ايکبسنی ده دال مفتوحه ده ابراد ايلدی فلا تغفل * زبان
 زای معجه نك و باء موحده ممدوده نك فتحلری بمعنی لسان زانك ضمه سيله
 دخی روایت او انمشدر شیخ سعدی بیت زبانه دهان ای خرد مند چیست
 کلید در کج صاحب هنر * لكن فتح زالازمدر شویته جهنم در عدونك
 صحتی زبانی طورماز * محبت اهلنه چونکه عذاب ایدن زبانیدر * و بر قومك
 استعمال ایند کلمی لغته دخی زبان دیرل لسان دید کلمی کبی گفتار کنن
 لفظندن ماضی آخرینه الف و را الحاقیه اسم مصدر در علی ماسبق فی قواعد
 المقدمة حکیم فردوسی بیت بعبری زبان تیر بکساده * بکفتار داد سخن داده
 * سینه کو کس بوغاز کلو بشکنج مفهومی هلك *

سینه * معروف در عرییده صدر دیرل حکیم فردوسی بیت برو سینه آن صنم
 سیم نك همید اشت از تخنه سیم نك * کاف فارسیه نك فتحی و لام
 ممدوده نك ضمی ايله بوغاز که عرییده حلقوم دیرل شانی تکون بیت توهرمی که
 زجانم بکلو میریز دیکلو ناسده از دیده فرو میریز * بشکنج * باء موحده نك فتحی و
 شین معجه نك سکونی و کاف فتحی و نونك سکونی وجیم ايله بلاک معناسنه که عرییده
 ساعد دیرل بعضی فرهنگرده بمعنی دست چپ یعنی اصول ال دیومذ کوردر
 * وارن دیشلر دیرسکه پشت ارقه اولمش دوش اوموز *

وارن * و او ممدوده نك و رانك فتحلری و نون ايله دیرسك که عرییده مرفق دیرل
 و رانك کسريله دخی شایع در اغاجی بیت زمانی دست کرده جفت رخسار
 زمانی جفت زانو کرده وارن * پشت * باء فارسیه نك ضمی و شین معجه نك
 سکونی و ناء فوقیه ايله ارقه معناسنه که عرییده ظهر دیرل همدخی ولایت
 نیشنا بورده بر شهر اسمیدر و نواحی هراتدن برقریه اسمیدر کذا فی المجموع
 دوش * دال ممدوده نك ضمی و شین معجه ايله اوموز معناسنه که عرییده
 منکب دیرل هاتنی بیت کشیدند در دوش کردان کار * زرهای داودی
 زرنکار * همدخی دون کیجه معناسنه که عرییده بارجه دیرل

* انکشت بر مقي دست ال زانو دیر اوادی پای ایاق *

انکشت * همزه نك فتحی و نونك سکونی و کاف فارسیه نك ضمی و شین
 معجه نك سکونی و ناء فوقیه ايله بر مقي که عرییده اصبع دیرل محمد قولی سلیم بیت
 مکن بحلقه آن زلف تا بدار انکشت * که هیچکس نکند در دهان مار انکشت

دست معروف ال معناسنه که عرییده بد دیرل بوجه حقیقت و بحجاز
 شیخ سعدی بیت از دست وزبانکه برآید * کز عهد * شکرش بدرآید
 بودند بشقه اون معنایه دخی کلور اول بمعنی نفع وفائده ثانی بمعنی نصرت
 وظفر ثالث بمعنی مقام عالی رابع بمعنی صدر مجلس خامس بمعنی قوت و قدرت
 سادس بمعنی غلبه و تسلط سابع بمعنی طرز و روش ثامن برنسنه تمام اولمق
 تاسع بمعنی کزه و مرتبه عاشر بمعنی دستور و اذن * زانو * زای معجه
 ممدوده نك فتحی و نون ممدوده نك ضمیله دیر معناسنه که عرییده رکه دیرل
 میرنظمی بیت بمسانده در ککل خیرت بزانو * ندارد پای رفتن زایکسو
 چغتایده تیر دیرل همدخی زانو نه عظیم و تفخیم معناسنه ده کلور * پای * باء
 فارسیه ممدوده نك فتحی و باء تحته ايله ایاق معناسنه که عرییده رجل دیرل
 بودند بشقه درت معنایه دخی کلور اول بمعنی تاب و طاقت ثانی بمعنی مقاومت
 ثالث بمعنی اثر یعنی ایز رابع پایدن لفظندن امر حاضر و وصف ترکیبی او اور
 * هم طرغه ناخن دینور قاشی بخار کر او بور *

ناخن * نون ممدوده نك فتحی و خاء معجه نك ضمی و نون ايله طرغ که عرییده
 ظفر دیرل میرنظمی بیت خراشیده رخ دلجو بناخن * بجسای اشك زفت
 ازیده اش خون * چغتایده تیر ناغ دیرل * بخار * خاء معجه ممدوده نك فتحی
 و را ايله خاریدن لفظندن امر در اولنده کی باء موحده مکسوره صله در
 علی ماسبق فی الادوات المركبة * کر * کاف فارسیه نك فتحیه او بور که
 عرییده جرب دیرل بر علتدر که فضلات صفر اور مندن وجود انسانده ظاهر
 اولوز حکیم ناصر خسرو بیت کر نخواهی رنج کر از کرکان پرهیز * کن جهل
 کرست ای بسر پرهیز کن زین زشت کر * بودند بشقه درت معنایه دخی کلور
 اول ادات شرطدر ثانی ادات اسم فاعلدر علی ماسبق فی الادوات المركبة
 ثالث بمعنی مقصود و مراد رابع بمعنی قدرت و مکن

* دکانلو بوللر کوچه و تجار دز سودا کران *

کوچه * کاف ممدوده نك ضمی و جیم فارسیه نك فتحی و هاء رسمیه ايله دکانلو
 بوللر معناسنه بودند بشقه اوج معنایه دخی کلور اول بمعنی ارتحال و انتقال
 ثانی عظیم و کبیر ثالث قفتان و بندش مثلاً و یقاسنه دیکیلان دو که
 سودا کران جعفر بمعنی تجار چونکه سودا سیک فتحی و واولك سکونی و دال
 ممدوده نك فتحیه سودا کبی فائده معناسنه کر ادات اسم فاعلدر کاسبق

فی الادوات المركبة الف ونون ادات جعفر علی ماسبق فی قواعد المقدمة
کانه تاجر لطلب فائده لدر آنکچون سودا کران دیو تعبیه اواندیلر
بوندن بشقه سودا ایکی معنایه دخی کلور اول اخلاطار بعدن برینک اسمیدن
فائی بطریق الاستعاره شب تار یکده اطلاق اولور مذکور اوج معنایه
میر نظمی تقاضا کرد سودا شام سودا * سفر کرد از انجا بهر سودا

* دادوستد آتش ویرش کالا قاش ارزان اوجوز *

دادوستد * دال ثانیه نک کسر یله بمعنی بیع وشر او اخذ و عطا بوا یکی لفظلر
ماضی صیغه سی اوزره اسم مصدر لر در چونکه داد و پردی دیو یکرمی در دنجی
قطعه نک بیت را بعهده یکدی ستاد آلدی دیو قطعه عاشره نک بیت نامنده
یکدی همدخی دادوستد انتقام معناسنده کلور لکن بومعنا ده دال ثانیه
موقوفه اولور * کالا * کاف ولام مدود تنک فخر یله بمعنی قاش و مناع حکیم
سنایی بیت چو عجم آموختی از حرص آنکه ترس کاندرشب * چو دردی با چراغ
آید کزیده تر و کالا * همدخی اثاث المنزل معناسنده و صوت و صدا معناسنده
کلور * ارزان * همزه نک فتنی و رانک سکونی وزای معجه نک فتنی ایله اوجوز که
عزیده رخیص معناسنده میر نظمی بیت غم جانان بجان ارزان ستانده بمعنی
نی دهند و جان ستانده * همدخی لایق و سرامعناسنده کلور

* کرما و تابستان یاز ساحل محلد کر مسیر *

کرما * کاف فارسیه نک فتنی و رانک سکونی و میم مدوده نک فتنیه یاز
فصلی در که مقابلی سرما که مضارع ثانیه کلور انجق بومقامده یازدن مراد
فصل صیغه فصل ر بیع کلور چونکه وضع قدیمه ترک ریعه زای معجه ایله
یا صیغه یاء تحیه ایله پای دیرلری کیده رک ایکی فصله بردن یازدیدیلر لکن بته
یاز صیغه غالب اولدی اشته بونده مراد غالب در شاعر بیت زمین پر نکار
وهو امشکبارنه کرمانه سرما همیشه بهار * معنای ترکیبسی اسی کلجی دیمکدر
چونکه کرم اسی دیو قطعه سابقه نک بیت اخیری شرحنده یکدی آیدن
لفظندن امر یا خود اسم فاعل محققدر * تابستان * بامو حده نک کسری
وسینک سکونیه کرما کی بودخی صیغه معناسنده در معنای ترکیبسی اسم زماندر
زمان حرارت معناسنده در چونکه تاب حرارت دیو قطعه خامسه نک بیت
رابعی شرحنده یکدی ستان ادات اسم زماندر کما سبق فی الادوات المركبة
کر مسیر * غایت اسی و خار موضع معناسنده تکم غایت صاوق موضعه سرد

سیر دیمکری کی معنای ترکیبسی اسی طوق دیمکدر چونکه کرم اسی و سرد
صاوق دیو یکرمی التنجی قطعه نک بیت اخیری شرحنده یکدی
سیر طوق دیو قطعه عاشره نک بیت عاشرنده یکدی

* قبشدر زمستان و دی سر مادخی پاییز کوز *

زمستان * قبش فصلی معناسنده اگر چه زمزای معجه ایله صاوق معناسنده در
لکن السنه کسر زایله شهر در آنکچون ار باب لغت زمستان لفظی کسر
فصلنده یازدیدیلر علی ماصرحه فی فرهنگ شعوری خواجده سلمان بیت شها
جهان حرف را گذشت فصل خریف * رسید کوکبه موکب زمستانش * دی
دالک فتنی و یاء تحیه نک سکونیه بوزن می بودخی فصل شتامعناسنده امیر
خسرو بیت بجان میداد راحت دیدن ازوی * چو برف اندر غموز و شعله
دردی * بوندن بشقه ایکی معنایه کلور اول سال شنیدن او تنجی ماهه
دیرلر ثانی بر فرشته نامدر که ماه دیده تدبیر امور و مصالحه موکلدر * سرما
سینک فتنی و رانک سکونی و میم مدوده نک فتنی ایله بمعنی فصل شتا ایضا
پاییز * بام فارسیه نک فتنی و یاء تحیه مدوده نک کسری وزای
معجه نک فتنی ایله بمعنی فصل خریف یعنی کوز میر نظمی بیت شراب
کهنه خورد در فصل پاییز * بهار کهنه بار و ساقی جاژ

* یغموز باران برف قارداخی بوندر ابرودخ *

باران * معروف یغموز معناسنده همدخی باریدن لفظندن اسم فاعل اولور
یا غنجی معناسنده و بهارده سحر و قی رطوبت هوادن حاصل اولور اکاخی
باران دیرلر * برف * بام مو حده نک فتنی و رانک سکونی و فایله قار که عریده
ثلج دیرلر میر نظمی بیت یاره نخ بوده خنجر بکف * کرد بخیر دبسر دهر
برف ار * همزه نک فتنی و بام مو حده نک سکونی و رایله بمعنی سحاب یعنی
بوات شیخ سعدی بیت ابرو بادومد و خورشید و فلک در کارند * ناتوانی
بکف آری و بقلند نخوری * میغ * میم مدوده نک کسری و غین معجه ایله
ار کی سحاب معناسنده همدخی طومان معناسنده ده کلور

* بخونه درلر ششکه بخجه طووخ اولدی بوز *

بخونه * بام مو حده نک و خاء معجه نک سکونی و نون مدوده نک غمی و نون
ثانیه نک فتنی و هاء رسمیه ایله بمعنی برق یعنی شمشک بخود دخی دیرلر ابو المعانی
بیت تاب رویش را بوشد طره ها * زیر تار زلف چون بخونه است

بخجه * باء تحته نك فتحی وحاء معجمه نك سكونی وجمك فتحی وهااء رسمیه ايله
طالو معناسنه كه تكرك دخي ديرلر عربده برلر ديرلر بدرالدين شاشي بيت
درعبر تولا له درست يدولولو * در غنجه تونش برين در بخجه آذر * بخ
باء تحته نك فتحی وحاء معجمه ايله بوز كه عربده جدر جغتايه موز ديرلر
نهي کردن بيوندر ايمكه کردن دی کردن دونی

کردن * كاف فارسيه نك سكونی و دالك فتحی و نون ايله بيون معناسنه كه
عربده رقبه و عنق و جید ديرلر شاعر بيت ز کردن فرازان نكوست
اكد اگر تواضع كند خوی اوست * همدخی مكنت و قدرت معناسنه ده
كلور * کردن كاف عربی ايله ايمك معناسنه مضمر در لکن فعل عام
اولد يخی حسيله برنسته به اضافه محتاج در مثلاً كار کردن و عمل کردن کي
چغتايله ايمك ديرلر ماضيه بنده ايی ديرلر همدخی ايلات ديرلر ايلوب ديمك
او اور و ايلابان ديرلر ايلوب ديمك اولور و دخي ايتكاي ديرلر ايله ديمك
کردن * كاف فارسيه نك فتحی و رانك سكونی و دال مدوده نك فتحی ايله
کردن لفظ دن اسم فاعل در مثلاً چرخ کردن ديرلر چرخ دوار معناسنه
هم دخي كاپ معناسنه ده كلور كه عربده مسوی ديرلر

* اولدی دگر می کرده هم کردایتدی داخی کردتوز
کرده * كاف فارسيه نك كسری و رانك سكونی و دالك فتحی وهااء رسمیه ايله
دگر می نسته معناسنه كه عربده مدوز ديرلر بونده هاء رسميه سر کرد دخي
بومعنايه در بوندن بشقه کرده اوج معنايه دخي كلور اول برنوع بوفقه ايمك
معناسنه ثانی برپارچه صاري بر كه يهود طائفه سی فرمان باد شاهله
اوموزل بنه دكرلر مسلمانن امتياز ايجون اكا عربده غبار ديرلر ثالث معنی کرده
بالش کرد * مضراع اولده كچن کردن لفظندن ماضيدر * کرد * كاف
فارسيه نك فتحی و رانك سكونیله توز معناسنه كه عربده غبار و قتره و نفع و هبا
ديرلر شمع نظامي بيت کرد بود خاك راينك بخته * خاك تهی به كه در آميخته * بوندن
بشقه طقوز معنايه دخي كلور اول کردیدن لفظندن امر در دوندن معناسنه ثانی
معنی کردن و فلك ثالث نير اعظم اسم اسندن براسيدر رايغ معنی بوی
خوش خامش معنی نفع و فائده سادس معنی فرح و سرور سابع معنی غم
واندوه ثامن معنی عكس ناسع ابريشمیدن برنوع

مكرای مال و جاها را ميل ايمه مال و منصبه

مكرای

مكرای * نهی حاضر در ميل ايمه معناسنه مصدری كافك كسری وراء
ميدوده نك فتحی و سينك سكونیله كراستن لفظيدر چونكه مستقيلائی
سينك باء تحته مفتوحه ايله ايله كرايدو كراينده كلور * مال * معروف
جاه * منصب ديو قطعه خامسه نك بيت نالنده كچدی

* علم و معارف كسب ايدوب جوله حسودك بغيرين اوز *

علم و معارف * فرقاری دياجه نك يكر منجي بيتي شر جنده كچدی كسب و جوله
و حسود اصللری عربيدر انشالده دخي شایع در نيه ايشته بوقطعه يكر می
يدنجی قطعه در وزنی بوندن اقدام كچن يكر می بشیخی قطعه نك وزنی كی
بحر جز مثنی الاجزادندر یعنی هر بيتي سكر كره مستفعلن در فاحفظ
قطعه چون آب كهر پاس و مریر *

قطعه چون * قطعه خامسه نك عنوانده كچدی * آب * صودیو قرقی
قطعه نك بيت اولنده كلور * كهر * دياجه نك بيت خاشترنده كچدی
پاس * اونوز بشیخی قطعه نك بيت خامسده كلان پاسیدن لفظندن امر در
حفظ ايله معناسنه باقي معنای قرق سكر منجي قطعه نك بيت ناسعی شر جنده
كلور * مریر * نهی حاضر در اولنده كی ميم مفتوحه ادات نهيدر تكیم
امر حاضری بوقطعه نك ايكنجی بيتنده كلور حاصل معنی كوه
ضوی كی اولان قطعه بی حفظ ايله ده دو كده بعض نسخده پاس موقعه
شین معجمه ايله پاس واقع در بوضو رنده كهر پاس كهر صاچيخی معناسنه
وصف تركي اولور چونكه پاس باء فارسيه مدوده نك فتحی و شین معجمه ايله
باشیدن لفظندن امر حاضر در فاحفظ

* بعض برخی شمیدی اكنون داخی نیر *

برخی * باء موحده نك فتحی و رانك سكونی وحاء معجمه مدوده نك كسری ايله
براز و بعضی معناسنه همدخی فدا معناسنه ده كلور * اكنون * همزه نك فتحی
و كافك سكونی و نون مدوده نك ضمی و نون ثانیه ايله شمیدی معناسنه عربده
حالا و الان ديرلر عرفی مضراع خم بجوش آمد بكو كه توبه اكنون * والفسر
كافك كسریله كنون دخي ديرلر * نیر * نون مدوده نك كسری و زای معجمه ايله
دخی معناسنه عربده واو عاطفه معناسنه چغتايله داخی ديرلر

هست و اردر ندرست بوقدر نسته چیر *

هست * هانك فتحی و سينك سكونی و باء فوقیه ايله واردر معناسنه چونكه

هاوار معناسنه است ادا ت ر بطدر علی ماسبق فی الادوات المركبة بوتقدیر چه هست اصلنده ها است ایدی التي حذف اولوب هست اولادی کاه اولور که فقط است معناسین مفید اولور شاعر بیت بین دل من و پیکان بحساب دور * که هست کوه غم و چشمها آب دور * شکم کاهی است هست معناسی مفید اولدیغی کبی هست مقابل نون مدوده نک کسریله * نیست * که یوقدر معناسنه خواجه حافظ بیت در عشق خا نقا و خرابات فرق نیست هر جا که هست بر توروی حبیب هست * چونکه فی نونک کسری و بیه تحتیه مجهوله ایله حرف نفیدر یوق و د کل معناسنه عریده لبس ولا چغنایده ایماس دیرل حکیم اتوری بیت چنان کامل که فی کرمست فی سر د * چنان عادل که فی خشک فی تر * لکن فی لفظی است ایله یا خود میم متکلم ایله تعانی اید نجه بیه مجهول معروفه مبدل اولور است ایله تعانی بوم مقامده کوزادی میم ایله تعانی قرق یدنجی قطعه نک بیت اخیر نده کلور * چیز * جیم فارسیه مدوده نک کسریله نسه معناسنه عریده شی دیرل شیخ سعدی قطعه کلی خوش بوی در جام روزی * رسید از دست مجبوی بدستم * بدو کفتم که مشکلی یا عنیری که از بوی دلاویز تو مستم * بکفتمان کلی ناچیز بودی * ولیکن مدتی با کل نشستم * کمال همنشین در من اثر کرد * و کر نه من همان خاکم که هستم

* بک طلوع سرشار دستیدر سبوح *
سرشار * راه اولی نک سکوتیله بمعنی لبریز که بک طلوع معناسنه صائب بیت یارب از عرفان مرا بمانه سرشارده * چشم بینا جان آگاه و دل بیدارده * معنای ترکیبسی باشدن صو سسی دیمکدر چونکه سر باش دیو بکرمی یدنجی قطعه نک بیت اولنده یکدی * شار * شین معجه نک فتحیه شاریدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر شاریدن صواقرکن مسلمکه دیرل * سبوح * سینک فتحی و بیه موحده مدوده نک ضمیمه دستی که ایچنه صو و شراب قوزلر بابا فغانی بیت وقتبیت ای حریف که می در سبوح کند * دردی کشان بمنزل مقصود رو کنند

* ایچ بنوش صاچ بیفشان دوک بریز *

بنوش * اوتوزنجی قطعه نک بیت اخیر نده کلان نوشیدن لفظندن امر در اولنده کنی بیه موحده صله در علی ماسبق فی الادوات البسیطة کال خجندی بیت بیاد لعل دایر خون دل نوش * شراب لعل نوشیدن

چه کار ست * بیفشان * قرق ایدنجی قطعه نک بیت عاشق نده کلان افشاندن لفظندن امر حاضر در چونکه اولنده صله اولان بیه موحده داخل اولنجه ابتداده کی همزه بیه تحتیه ابدال اولندی علی ماسبق فی المقدمة بریز * بیت مز بورده بکن ریختن لفظندن امر در چونکه مستقبلا فی خاء معجه نک زیاده ابدال بیه بریز دوریز نده کلور اولنده کی بیه موحده صله در

* قول رهی بنده کوله زنکی عرب *

رهی * قول و بنده معناسنه کال پاشا زاده بیوردیکه رهی بوله کیدوب کلان خد متکاره دیرل چونکه معنای ترکیبسی بوله منسوب دیمکدر اوده خدمت ایدنه غلام دیرل متکم بویتدن فهم لولور شعر پدیری و برادری بگذار * این رهی و آن غلام در همه کار * اتهی بوفرقی مرحومدن ماعددا ارباب لغت ذکر اینما مشدر انجیق رهی بمعنی بنده دیو مطلق تفسیر ایلدیله کذا فصلة الشعوری لکن شوقدر که غلام خوب روکشی زاده اولسه رهی سیاه زننجی و یولاق بومشلق اولسه جاژدر * بنده * مطلق قول معناسنه لکن ارکک اولاق شرطیله انکچون کوله ایله تفسیر ایلدی کرک حقیقت و کرک مجاز و کرک کفار دن سنی اولسون کرک اولماسون جمله به اسم عامدر حکیم فردوسی بیت سپاه اندر ایران پراکنده شدن و مرد و کورک همه بنده شد * زنکی * زنک و لایتنه منسوب اولان سپاهکه اکا ترکیده عرب دیو تعبیر ایدرل اکثر انلردن قول و کوله اولور و هر سیاه اون اولان آمده دیرل استعاره طریق بیه جمعی زنکیان کلور خواجه ثانی از اسکندر نامه بیت جواز زنکیان راند دانا سخن * شد آن بزم همچون ن اهرمن

* نغز دلبر چاره اولدی کنیز *

نغز * نونک فتحی و غین معجه نک سکونی وزای معجه ایله بمعنی دلبر و اطفیف استاد عنصری بیت بکویش که من نامه نغز نک * فراز آوز بدستم از نغز پاک کنیز * کافک فتحی و نون مدوده نک کسری وزای معجه ایله بمعنی امه و جاره حکیم اسدی بیت بروی کنیز بچان دوست گشت * که ناگاه روزی بروی گذشت * همدخی دختر یعنی مطلقا قزم معناسنه ده کلور

* دی نبیره ناسره قلب ایچه به *

نبیره * نونک و بیه موحده نک فطاری و هانک سکونی و ر ایله بجز قلب ایچه و فنانسنه و فرومایه آدم معناسنه هاء رسمیه ایله نبیره دخی دیرل * ناسره نون

ممدوده نك وسينك ورائك فخرى وهاء رسميه ايله بودنى نهر كى قاب اچمه
ومتاع كلسمه معناسنه چونكه سمره كچن اچمه ومتاع رايح معناسنه
همدنى ناسره كشتار يعنى اكلك معناسنه ده كاور

اولش الدامق فريب بول بشير

فريب * فانك ورا ممدوده نك كسرلى وياه موحده ايله اوتوز النجى قطعه نك
بيت سابعنده كلان فريبدين لفظندن امر صيغه سى اوزره اسم مصدر در
شمس فخرى بيت ايام عدل خسرو رستم مهتابست * نه روز كار رزق
فيسو بست با فريب * بشير * ياه فارسيه نك فخرى وشين مجمه نك كسرلى
وزاى مجمه ايله بول معناسنه كه باقردن و پرچدن ايدرل شيخ سعدى بيت چنان
روز كارش بكنجى نشاند * كه بريك بشيرش تصرف نماند * شمس فخرى
بردرهم برينه كچر اچمه ديوتفسير ايلدى مجمع الفرسده منقرديو تفسير ايلدى

* قورقودر بيم وهراس ورس وباك *

بیم * باء موحده ممدوده نك كسرلى ویم ايله بمعنى خوف و خشيت شاعر
بيت هم اندر زمان روى اوشد سفيد * مرا ای خداوند بیم و افید * هراس
هــانك كسرلى ورائك فتحيله اوتوز النجى قطعه نك بيت سادسده كلان
هراسيدن لفظندن امر صيغه سى اوزره اسم مصدر در شيخ سعدى بيت اميد
وهراسش نباشدز كس * برينست بيباد تو خيد بس * ترس * تاء فوقيه نك
فخرى ورائك سكوفى وسين ايله ترسيدن لفظندن امر صيغه سى اوزره اسم
مصدر در * باك * باء موحده ممدوده نك فخرى وكاف ايله بمعنى خوف ايضا فاما كه
بیم ايله بونك فرقى بودر كه بیم اصلنده خوف معناسنه باك صكره دن خوف
واحتراز معناسنه شمس فخرى بيت رحى اخراى مه بي باك * نظرى
آخراى بت چالاك * حاصللى باك خوفه مخصوص دكلدر كاه قورقودن كاه
اجتابدن كاه حبادن اوور عريده اول حالات ايله تعبير ايدرل

* قاچه جق پردردنى جاي كرى *

جای كرى * تركيب اضافيدر بمعنى ملجا و ملاز چونكه جاي مكان ديويكرى
ايكنجى قطعه نك بيت رابعنده كچدى كرى قرقجى قطعه نك بيت ثابنده
كلان كرىختن لفظندن امر صيغه سى اوزره اسم مصدر در

* كت بروهم اور برن بكر بر قاچ *

برو * رفتن لفظندن امر در نكهم مضارعى قطعه نك ثابنده بيت ثابنده

كچدى

كچدى * زن * قرقجى قطعه نك بيت رابعنده كلان زدن لفظندن امر در
چونكه مستقبلاى نون ايله زند و زنده كاور * بكرىز * كرىختن مزبور دن
امر در چونكه مستقبلاى خاء مجمه نك زاي مجمه ايله كرىزدو كرىزنده
كاور بواوج كلمه نك اولنده كى باء موحده صله در

* قارشلقى شورش و غه غاستير *

شورش * اون ايكنجى قطعه نك بيت سادسده كچن شورشدين لفظندن امر
صيغه سى آخرينه ماقبلى مكسور شين مجمه الحاقيله اسم مصدر در قارشلق
وغوغا وفته معناسنه * ستير * سينك و تاء فوقيه ممدوده نك كسرلى بلاء معنى
غوغا و خصومت شيخ سعدى بيت چوچنك آورى با كسى در ستير * كه ازوى
كر يرت بوديا كرىز * غوغا * دخی فارسيدن تركيده شيعى ايله تفسير قلندى
همدنى ستير تعصب و سر كشتى معناسنه و خشم و كين معناسنه ده كاور

* بويه ياك بکچه قوشمى تركاز *

بويه * باء فارسيه ممدوده نك ضمى وياه نحيه نك فخرى وهاء رسميه ايله ياك
ويپورمك معناسنه اسم مصدر در استاد لپي بيت بكرى چورق و بيزى
چوار * به بويه چورنك و بكنه چوبير * بوندن بشقه ايكي معناه ده دخی كاور
اول بمعنى آرزو يا اضطراب ثانى ديلمى طاشقه سندن بر شخصك ناميدر كه
اولادلى بر مدت پادشاهلى ايلدیلر طبعدهلى تورنغده مسطور در آل بويه
ديوتسميه اول نورلر ياده كزیده لى عضد الدوله ايدى * تركاز * تاء فوقيه نك
ضمى ورائك سكوفى وكافك كسرلى و تاء فوقيه ممدوده نك فخرى وزاى مجمه ايله
بکچه سكرتمك و خبر سز چايق و يغممايه سكرتمك معناسنه حكيم سنابى
بيت تركازى كنيم و برشكنيم * نفس زنى مزاج در بازار * حامى آمدى
بيت تركاز ايلرايسم صيد كه معناه * بند قراكم اولور صيد فروغيله اصول
اصلنده ترك ايله تاز لفظندن مركيدر چونكه ترك يغمما و غاراتده چا بگر در
تاز اسم مصدر در نكهم اسم مفعول اوتوز بشجى قطعه نك بيت اولنده كاور

* داخى بك چاك كيدندر كرىخيز *

كرىخيز * وصف تركيددر بمعنى سريع السيرهاتى بيت چودر بيش كيرند راه
كرىز برانكخت برتوسن كرىخيز * چونكه كرم حرارت ديويكرى النجى
قطعه نك بيت اخيرى شرحنده كچدى خير خيريندن لفظندن امر يا خود اسم
فاعل مخفدر نكهم امر اولديغى حالده بكرى بشجى قطعه نك بيت ثابنده

یکدی * شور طوزلو زرف و معنی در یک *

شور * شین معجمه مدوده نك ضمی و را ايله معنی شیء مالح یعنی طعامده و ذائقه ده ملوزلو اولان نسبه بوندن بشقه سكر معنایه دخی کلور اول معنی غوغا و فتنه ثانی معنی نحس و شوم ثالث معنی سعی و کوشش رابع معنی نفیر خامس معنی ورزیدن یعنی اهتمام سادس بر برینه اورمق معنایه سابع معنی مشغله ثامن معنی غیل و شستن * زرف * زای فارسیه نك فتنی و رانك سکونی و فاليله معنی عمیق یعنی در یک حضرت مولانا بیت صد هزاران ماهی از در پای زرف * در دهان هر یکی را شکر ف * بوندن بشقه بدی معنایه دخی کلور اول معنی بسیار و کثیر ثانی معنی برك و کیر ثالث هر نسیه بی کهنهله بیلیجی معنایه رابع معنی دقیق خامس معنی عاقبت و انجام سادس معنی دور در از سابع معنی امان نظر و اتقان فکر * مع * میك فتنی و غین معجمه ايله زرف کبی در یک و عمیق معنایه صاحب فرهنگ منظومه بیت زرف را گفته ند مع معنی * که بترکی در یک دور معنی * همدخی اورد خانه معنایه ده کلور

* قوی چاه و قویچدر چاه ویر *

چاه * جیم فارسیه مدوده نك فتنی و اظهار ها ايله مطلقا قوی معنایه صوبی اولسون اولما سون عرییده بتر و حفر دیرل * چاهویر * هانك سکونیه قیوچی یعنی قیو پاك ایدینی و قیو پاك ایده جك آتیه دخی دیرل چونکه اصلنده وصف ترکیبی که ویر و او مدوده نك کسریله و بختن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفیه در فقیر شویله ظن ایدرمکه و بختن بختن معنایه اوله یعنی اله مک و سحکم چونکه فارسیه بین الباء الموحده والواو تبادل شایع در

* تند باد اولدی قصرغه زود تیر *

تند باد * دال اولی نك کسریله قاصرغه و شدید رور کار که عرییده اعصار دیرل شاعر بیت کرند بادی بر آیدز کنج * بخالك افکند نارسیده ترنج * چونکه تنداء فوقیه نك ضمی و نونك سکونی و دال ايله معنی تیر و کسکین باد بل دیو بکرمی ایکنجی قطعه نك بیت ثامننده یکدی زود زاء معجمه نك ضمی و دال ايله معنی سریع و چا پك یعنی تیر دیمکدر

* هم دخی خشم و غضبدر تند تیر *

تند تیر * بینلرنده و او سز معنی خشم و غضب و ايله تند و تیر کسکین و حید معنایه چونکه تند قد سبق آنفا تیر کسکین دیو بکرمی برنجی قطعه نك بیت

نایدسند *

نایدسند یکدی * مغز ایچیدر کیم عریجه ابدینور *

مغز * میك فتنی و عین معجمه نك سکونی و زای معجمه ايله مثلاً مغز بادم و مغز قسقی دیرل و خاصه آدم بیی شسته دو مغز دیرل شیخ سعدی بیت باش تادشش بیلدد روز کار * پس نکام دوستان مغزش آرز * * پسته قسقی در قوری اوزم مویر *

باء فارسیه نك فتنی و سیک سکونی و ناء فوقیه نك فتنی و هاء رسمیه ايله فستقی معنایه در شکم اعزی آچماش فستقه بسته و خندان دیرل صائب تبریزی بیت مهر زن برده خنده که در باغ جهان * سر خود میخورد آن بسته که خندان باشد * مویر میك فتنی و او مدوده نك کسری و زای معجمه ايله قوری اوزم که عرییده زینت دیرل * بادزن یلپاز دزدی دینور *

بو بیتک ایکی مصرعته ثلاثه نظری جمله یلپاز معنایه که عرییده مروحه دیرل جمله سنک جز و اولی باد لفظی جز و ثانی لری حرکات ايله بیان اوانور * بادزن ذالک سکونیه اصلنده وصف ترکیبدر چونکه زن فر قجی قطعه نك بیت رابعنده کلان زدن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفیه در ابو المعانی بیت آتش سوزدم نسکین نکرد بادزن * شعله آتش شود افزون از باد وزان

* باد بسیرن باد باز باد بیر *

باد بیرن - ذالک سکونی و ناء موحده مدوده نك کسری و زای معجمه نك فتنی و نون ايله مضبوطدر کمال ججندی بیت باد بیرن که کسی برمن بیمار زدن وضعی چونمکس باد برد بکرم * باد باز * باین موحده نك فتنی و ذالک سکونی و زای معجمه ايله محفوظدر * باد بیر * اصلنده بل صا جیمی معنایه وصف ترکیبدر چونکه بیر ناء موحده مدوده نك کسری و زای معجمه ايله اله مک و سحکم معنایه اولان بختن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخفیه در * سن همان سعی ايله ای نور بصر * لفظ لری بیانندن مستغیدر

* علم و عرفان صاحبین ایلر عزیز *

علم و عرفان * فرقلری دیباچه نك بکر معنی بیی شرحنده متبع یکدی تنبیه بوقطعه نك و زنی فاعلان فاعلان فاعلان ایکی کره اکثر عروضی مخذوفدر که فاعلان و زنده بعض عروضی وجع ضرب لری فاعلات و زنده مقصور در فاحفظ

* قطعه سینه رادر سینه کن بهر هوس *

قطعه * بیانی قطعه اولی عنوانی شرحنده یکدی * سینه حرف سینه
منسوب دیکدر * را * ادات مفعولدر * در * ادات ظرفدر علی ماسبق
فی الادوات المركبة * سینه * کو کس دیو یکدی بدیجی قطعه * نیک بیت
نالنده یکدی * کن * ایت معناسینه امر در تکم بیانی قطعه سادسینک
بیت اخیرنده یکدی * بهتر * یک ابو دیو الایجی قطعه * نیک بیت عاشونده
کلور * هوس * میل دیو بوقطعه نیک بیت اخیرنده کلور حاصل معنی حرف
سینه منسوب اولان قطعه به سینه کده یک ابو میل ایله دکنه کانه
بوقطعه ده رد العجز علی الصدر مثلاً و صنعت وارد در

* کلدی آمد کلدی خندید انکه اولکم کیمه کس *

آمد * همزه نیک مدتیله ماضیدر مصدری قرق بشیجی قطعه * نیک بیت
تاسعنده کلور * خندید * قطعه * مز بوره نیک بیت اخیرنده کلان خندیدن
لفظندن ماضیدر * انکه * همزه ممدوده نیک قحی ونونک سکونی و کافک
کسری و هاء رسمیه ایله اسم موصولدر عرییده الذی والی ترکیده
اولکم درل عری فی بیت بانکه یقین است که فردوس * صد کل تهی دستی
هر خار فروشد * کس * کسینه معناسینه ترکیده دخی شایعدر
شیخ سعدی بیت افشاده ایست آزاده * کس نیاید بچک افتاده

* قوروعه دنیاله ودم دی برمعناسی کس *

دنیاله * دالک کسری ونونک سکونی و باء موحده ممدوده نیک و لایک
فخیزی و هاء رسمیه ایله قوروق معناسینه هاء رسمیه سیر دنیال ونون پرینه
میم ایله دمیال و دمیاله دخی جازدر شاعر بیت مبادا هیچکس را نیکی حال
بحال فرق نبود پیش دمیال * و کوز قوروق و غنه دمیال چشم درل
دم * دالک ضمی و میم ایله دنیال کس قوروق معناسینه که عرییده
ذنب والیه درل * بیر * قرق بدیجی قطعه نیک اول التیجی بیتده کلان
ریدن لفظندن امر در اولنده کی باء موحده صله در

* صواو مقدر دم زدن هم دم مصاحب راز سر *

دم زدن * صواو مقدر یعنی تیر تیر نفس و بر مک معناسینه مصدر مرکبدر
چونکه * دم * نفس دیو یونینک مصرع ثانیسینه کلور * زدن * اورمق
دیو قرقی قطعه نیک بیت سابعنده کلور * همد * سکون میم ایله مصاحب
و قرین معناسینه چونکه هم معنی مع دیو ادوات مرکبه یکدی راز سر دیو

یکدی

یکدی التیجی قطعه نیک عنوانی شرحنده یکدی

* او فمک هم ظاهر اولمقد در دمیذن دم نفس *

دمیذن * دالک قحی و میم ممدوده نیک کسریله مصدر در او فمک معناسینه
همدخی ظاهر و آشکاره اولمق معناسینه ابو المعانی بیت دمیذن صبح سعادت
بروی خندان * رسید مرده بشب نمکشان هجر از * بونلردن بشقه درت
معنایه دخی کلور اول اور بر مک معناسینه مثلاً سیره نیک کنی نانی معنی غو
یعنی اغاج و اوت یک معناسینه ثالث معنی لاف زدن رابع معنی حله آوردن
دم * دالک قحی و میم ایله معنی نفس بوندن بشقه اون طغوز معنایه دخی کلور
اول معنی وزن شعر دیو یکدی بدیجی قطعه نیک عنوانی شرحنده یکدی
ثانی دم وقت دیو قرق اوچنجی قطعه نیک بیت سیادستده کلور ثالث معنی
قریب یعنی الدامق رابع معنی کبر و نخوت خامس معنی بوی که شم سادس معنی
آه و این سابع معنی افسون ثامن معنی دهن ناسع معنی ظاهر و آشکار عاشر
برایچم صومعه سادسینک حادی عشر کورک که دمورچی و قیوچی آنکه آتش باقرل
ثانی عشر معنی عیش و عشرت ثاث عشر قلم اغزی یعنی کسکین طرفی رابع
عشر اوق دمر فی ونیزه اوجی خامس عشر مقراض اوجی سادس عشر قرون
اغزی سابع عشر معنی دهن ماهی ثامن عشر سرور و حبور ناسع عشر معنی

عجب * سو یاسدم کفمی یلمش ایدم دانستی *

کفمی ماضی متکلم وحده در آخرنده باء تحته حال ماضیدر حکایت ایچوندر
علی ماسبق فی الادوات البسیطة مصدری الی بشیجی قطعه نیک بیت سادسینه
کلان کفمن لفظیدر * دانستی * هر وجهله کفمی کیدر مصدری
دانستن لفظیدر * بسکه از بسکه نیچه چوقدن بتر دخی ز بس *

بس * باء موحده نیک قحی و سین ایله اوج معنایه در اول نیچه که عرییده کیف
معناسینه شیخ سعدی بیت ای بسا است تیر زو که هماند * بس خرنک
جان بمنزل برد * ثانی بسیار دن مخففدر چوق معناسینه وله ایضا بیت بس
نامور بر زمین دفن کرده اند * کز هشتیش بروی زمین بر نشان نماند * ثالث
معنی کافی یعنی بتر وله ایضا بیت چو یکبار کفنی بکو باز پس * که حلوا
چو یکبار خوردند بس * بسکه * آخرنده کی که لفظ ادات ربطدر * از *
معنی من یعنی دن کما سبق فی الادوات المركبة * ز * مثله حاصلی بسکه
بومقامده ایکی معنایه در بری نیچه بر بتر از بسکه چوقدن معناسینه ز بس

دخی جو کردن معناسنه فلا تغفل

* اوکده کیدن پیشرو و کبر و فلان بسمانده در *

پیشرو * وصف ترکیب در اوکده کیدن معناسنه مقدمه جیش و غیره
شیخ سعدی بیت اگر کدایش زولش کرامت بود * کافرازییم توقع
برود تادزچین * و ساز زده مقدم ادا اولسان آهنگ معناسنه ده کلور چونکده
پیش اون دیو قطعه آتیه نک بیت اولنده کلور زور و رفتن لفظ بندن امر یا خود
اسم فاعل مخفف قدر تنگم امر او ادنی جالده یکر می سکر نجی قطعه نک بیت
ساد سنده یکدی * بسمانده * بمعنی بقیه مثلاً فضله طعام و مخلفات
بیت کی چونکه پس اکسه دیو مصرع نابده کلور مانده قطعه نابده نک
بیت خامسده یکن ماندن لفظ بندن اسم مفعول در

نصکره سیدر واپسین هم صکر در هم اکسه پس *

واپسین * و او مدوده نک و پاء فارسیه نک فتحلری وسین مدوده نک کتسری
و اون ایله هر سنه نک صوکی مثلاً نفس واپسین دیرل صون نفس معناسنه
پس * پاء فارسیه نک فتحلی وسین ایله اکسه و قفا وارد معناسنه که عریده
وراء دیرل مقابلی پیشدر حکیم فردوسی بیت پس و پیش ترکان
طاووس رنگ * چپ و راست شیران یو لاد جنک * همدخی صوک
معناسنه ده کلور عریده بعد دیرل شیخ سعدی بیت پس از مرگ
دشمن یکی شربت آب * به از ملک کاوس و آفراسیاب

ساربان صوران دوه اشتر یو لاریدر مہار *

ساربان * دوه جی معناسنه که ترکیبده صوران عریده جبال دیرل چونکه
سارسین مدوده نک فتحلی ورا ایله جله معانی بندن بری دوه معناسیندر کاسبق
فی المقدمه بان ادا اسم فاعلدر کاسبق فی الادوات المركبة خواجه سلمان
بیت کوس رحیل میزند ای خفته ساربان * رخبر و راه رو که روانست
کاروان * اشتر * همزه نک ضمی و شین معجمه نک سکونی و ثاء فوقیه نک
ضمی ورا ایله دوه معناسنه عریده اممسانی چوقدر مثلاً جل و ناقة و مطبیه
و بعیر کی همزه نک اسقاطی و ضم شین ایله شتر دخی لغتدر شیخ سعدی بیت
نه باشتری سوارم نه چواستر ز بر بارم * نه خداوند رعیت نه غلام شهر یارم
مہار * ممک و هاء مدوده نک فتحلری ورا ایله دوه یو لاریدر عوما میر نظمی
بیت هزارن مہار اشتر سرفراز * که یارش متاعست بهر جهان

* بانک یک سن چک دراز آیدہ اولش جرس *

بانک * پاء و حده مدوده نک فتحلی و نونک سکونی و کاف فارسیه ایله نک
سنس که عریده صوت شدید دیرل عرفی بیت مالت آوده بهر تو یکساییم
لیک * بانک عصیان میزند ناقوس استغفار ما * هم دخی براغا چکه خوشبو
شکوفه سی او اور عریده قضیب البیان دیرل تخمینه حب البان دید کلری کبی
درا * دالک وراء مدوده نک فتحلری ایله درای لفظ بندن مخففدر حال معناسنه
عریده جرس دیرل کاستری حکیم انوری بیت آن یکی که رفیب کرد نظر
و آن یکی که سہیل بانک درای * بوندن بشقه اوج معناسنه دخی کلور اول
دمور جی چکیچی معناسنه ثانی سوزہ شروع ایتک معناسنه ثالث ایچر و کل
معناسنه و وصف ترکیبی دخی اولور * جرس * جیمک ورا نک فتحلری
وسین ایله چاک معناسنه عریده و فارسیده شایددر خواجه حافظ بیت
مراد منزل جانان چخہ جای عیش چون هر دم * جرس فریاد میدار که
بر بندید مجملها * همدخی زندان یعنی سجن معناسنه ده کلور

* عقربه کر دم دخی صدایه دیرل طرطله *

کر دم * زای فارسیه نک سکونیه بمعنی عقربه که دائماً قو ووغنی اکری
طوند و غندن اکری قو برق دیو تسمیه اولندی چونکه کر کافک فتحلیه اکری
معناسنه دم قو برق دیو یو قطعه نک بیت اولنده یکدی مشهور و معروفدر که
عقرب اناسندن طومغاز ولادت قریب اولدقدہ قارنی برزطشره چقار
انامی هلاک او اور ابو المعانی بیت قطعه پس ناخلف جو بدبختست * در حق
اودعای هر دورود * زانکه در رحم هم چو کر دم او * بکشد مادر و شکم
بدر * صدایه * سکون دال ایله اغاج فوردیکه ترکیبده طور طور دیرل کذا
فی فرهنگ شعوری ترکیبده لام ایله طرطل دخی لغتدر بعضار چیان دخی
تفسیر ایلدی تنگم شاهی مصرع عقربه چیان آدی کر دم دی و صدایه
ابو المعانی بیت درخت امیدم سر ایا نخورد * غم خسرت دل جو صدایه بود
معنای ترکیبی یوزا افلا و دیمک در چونکه آخرنده کی هاء رسمیه نقله علامتدر
یا خود تسمیه در زبانه یوز خوانده ایاق کی خرده اسمیه چوقدر

هم اور بچکدر تنده اولدی سنک آدی مکس *

تنید * ثاء فوقیه نک و نون اولی نک فتحلری و نون ثانیه نک سکونی و دال ایله
اور بچک که عریده عنکبوت دیرل استاد اغاجی بیت زنا یکی و سستی هر دو یام

تومیکو بی مکر پای بندست * همدخی کاهل و نبل معناسنه ده کلور * مکس
میک و کاف فارسیه نک فتحلی وسین ایله سک که عریده ذیاب دیرل بال اروسنه
دخی دیرل نکم اکاز کیده سکک دیکلری کی شاعر بیت یکی آن مکس که
انکین کر بود * به از صید مکس که انکین حور بود * و پیتده مکس اول
بمعنی نعل مکس ثانی بمعنی ذیاب چغایده کسرتین ایله چین دیرل

* فشی سرکین و سیلوب سپورمه اولاش رفت روب *

سرکین * سینک فتحی و رانک سکونی و کاف فارسیه ممدوده نک کسری ونون ایله
فشی که حیوانات رسی معناسنه مری سرقین لفظیدر ابوالمعانی بیت روی
ناشته او کشته فراهم سرکین * ریش کچ مج چون بر سر سرکین رشتد * رفت
روب * سیلوب سپورمه معناسنه چونکه رفت قطعه ثانیه نک بیت عاشقانه کی
ماضی صیفه سی اوزره اسم مصدر در * روب * راه ممدوده نک ضمیمه اسم
مصدر در شکم وصف ترکیبی اولدیغی حالده لای بشیخی قطعه نک بیت
خامسده کلور بوندن بشقه رفت روب چاروب کی سپور که معناسنه ده کلور

* چور جوبه سو برندی به خاشاک دی هم خار و خس *

خاشاک * خاوشین معجمتین ممدودینک فتحلی و کاف ایله چور جوب
وسو برندی که عریده دفعع و کاسه دیرل * خار * خاء معجمه ممدوده نک فتحی
ور ایله * خس * خاء معجمه نک فتحی و شین ایله خاشاک مذ کوره مراد فلرد
شاعر بیت زخاشاک و از خار و شاخ درخت * یکی آنشی بر فروزنده بخت
عطفله خس و خاشاک دخی خار و خاشاک بومعنا رده شایع در بوندن بشقه
خار لفظ نک درت معناسی دخی واردر شکم بکرمی رنجی قطعه نک بیت ثانی
من و شرخنده کجدی خس بش معنایه دخی کلور اول بمعنی فرومایه و مرد
رزیل معناسنه ثانی بمعنی بخیل و خستیس ثالث صوا و زرنده اوچار حیوان
معناسنه رابع طور نه دن کوچوچک بر فوشدر خامس بمعنی کاهو
یعنی مار و ل دیکلری سبزه در

* آبدان یعنی مثانه بول ایش شاشا چین *

آبدان * بای موحد نک سکونیه بمعنی مثانه که ترکیده قاق دیرل بوندن بشقه
قاون و قار پوز معناسنه و صوجع اولدیغی معناسنه ده کلور معنای ترکیبی
صومکائی دیکدر چونکه آب صود پوز ققنی قطعه نک بیت اولنده کلور دان
ادات اسم مکاندر علی ماسبق فی المقدمة * شاشا * ایکی شین معجمه ممدوده نک

فتحلی بله

فتحلی بله بمعنی بول * چین * جیمک فتحی و هم ممدوده نک کسری ونون ایله
بمعنی اول ایضا حضرت مولانا بیت چاره نبود درجه از این چین * لیک
نبود این چین ماء معین * غائط معناسنه دخی کلور و له ایضا بیت بلبل از
جای میرید چن * هر جیل رادر چین خوشتر وطن

* شرطه تیر و فارسی کافیه کوه اولدی بخس *

تیر * بمعنی ریح سفلی که عریده شرطه دیرل باقی معنای بکرمی رنجی
قطعه نک بیت ثانیسی من و شرخنده کجدی میر نظمی بیت منکر هر نعمت
حق مد برست * تیر بد و سبک هر که منکرست * کوه * کاف فارسیه
ممدوده نک ضمیمه و اظهار ایله بمعنی بخس و و ایله دخی مرویدر

* اوکر نورسک بن کی سن تو بیاموزی چو من *

تو * سن دیو قطعه ثانیه نک بیت ثانیسده کجدی * بیاموز * اوکر نورسک
دیو اون بدنجی قطعه نک بیت اخیرنده کجدی * چو * ادات تشبیهدر
کاسبق فی المقدمة * من * بن دیو قطعه ثانیه نک بیت اولنده کجدی
* میل ایدرسک کر یور کدن کر کتی ازل هوس *

کر * ادات شرطدر کاسبق فی المقدمة * کنی * بکرمی بدنجی قطعه نک بیت
ثامنده کلان کردن لفظندن مضارع مخاطبدر * از * بمعنی من کاسبق
فی الادوات المركبة * دل * کوکل دیو اون بدنجی قطعه نک بیت ثانیسده کجدی
هوس * بمعنی آرزو و خواهش و دختره فارسیده و عریده و ترکیده مستعیددر
خواجه حافظ بیت حال دل باتو کفتم هوست * خبر جان شغفم هوست
قاضی السعیدان سینا بیت لا اسمع العذل انی عنه فی شغل * عذل العواذل اعلا
رتبه الهوس * قطعه در شین منشین تانکینی در دل خویش *

قطعه در شین قطعه اولی شرحنده کجدی منشین او تور مه معناسنه نهی
حاضر در چونکه مبع مفتوحه ادات نهیدر کاسبق فی الادوات البسیطة نشین
او تور دیو قطعه ثانیه نک بیت ثانیسده کجدی تا بمعنی حتی کاسبق
فی الادوات المركبة نکنی مضارع مخاطب منفیدر اگر او انده کی تون مفتوحه
او اورسه یا خود مخاطب مشیدر اگر اولنده کی باء موحده مکسوره اولورسه
مصدری بکرمی بدنجی قطعه نک بیت ثامنده کنی کردن لفظیدر کاسبق
آفادر بمعنی فی کاسبق فی الادوات المركبة دل قلب دیو اون بدنجی قطعه نک
بیت ثانیسده کجدی * خویش * کند و دیو بوقطعه نک بیت رابعنده کلور

حاصل معنی حرف شین حقنه بر قطعه او توره حتی کندک در خاطر
ایلاسک با خود حتی کندک در خاطر ایتمد که

* پیش او کدر ایلر و ایلرودی پیشایش *

پیش * ماء فارسیه مدوده نک کسری و شین معنی ایه اوک معنی مقابلی
بس لفظیدر و ایلر و معنی سنده کور حکیم اسدی بیت آباهای الوان
ز صد گونه پیش * بخوانهای رزین نهادندیش * عربیده امام دیرل
پیشایش * ایلر و ایلر و معنی سنده چونکه ایکی پیش اراستند کی الف
مساوات و توسل ایچوند که ما سبق فی المقدمه

* اگسکه کم دینلور اولدی زیاده دخی پیش *

کم * کافک فتحی و هم ایلر ابدان نافص اولاند مقابلی پیش مذکور در
شیخ سعدی بیت بشهر این مثل شهره عالمست * که هر کس هنر پیش روزی
کست * ضکردن نقصان پذیر اولانه کاست دیرل همدخی کم بخار اقلیل
یعنی آرمعنا سنده کور * پیش * ماء موحده مدوده نک کسری و شین
معنی ایه ابتداده زائد معنی سنده فاما که کیدرک آرنده افزون دیرل شکم
فرق طغوز نجی قطعه نک بیت عاشق زنده کور همدخی بر کو کدر که
اصلا دوت کاغده سورلد کده اسوده ماثل ایلر

* خرده بین اولکه بقار دقتله هرايشده *

خرده بین * دالك فتحی و هاء رسمیه ایه همدخی خرده بین هاء رسمیه سر
دالك سکونيله ايکینده وصف ترکیبدر معنی مدقق و محقق و دقتله لقان
معنی سنده کال مجدی بیت تادهانت هست پیدا کر نظر هاشدنهان * خرده بینان
وصف آن پیدا پنجهان کرده اند * چونکه خرده خرده خاء معنی نک ضعیفی
ورنک سکونيله اوفاق و کوچک معنی سنده بین وصف ترکیبی اولدیغی
خائنده اون بدخی قطعه نک بیت اولنده کجیدی

* هر شیک عاقبت فکر ایدمچی دور اندیش *

دور اندیش * وصف ترکیبدر چونکه دور اوزاق دیو یکر می رنجی قطعه نک
بیت رابعده کجیدی * ندیش * همزه نک فتحیه اندیشیدن لفظندن
امر یا خود اسم فاعل مخفف در

* قاعه در اغزش و غلطیده یوار لغشدر *

اغزش * لامک فتحی و غینک سکونی وزای معنی نک کسری یله لغشیدن لفظندن

امر حاضر آخر بنده ماقبلی مکسور شین معنی الحاقیه اسم مصدر در
سورجک و قایم معنی سنده عربیده زال دیرل * غلطیده * عین معنی نک فتحی
ولامک سکونی و طاء مدوده نک کسری یله غلطیدن لفظندن اسم مفعول در
یوار لغش معنی سنده ظهوری بیت زلطف صبا شاخ کل در چن * چه
منانه غلطیده بر یاسمن * اصلنده ناء فوقیه ایه علنیده ایدی چونکه
فارسیده طا اصلی اوله رق یولماز دیوان رنجی قطعه ده کجیدی
* قور و بالقی که ایاغه یا پشوردندی خابش *

خلیش * خاء معنی نک و لام مدوده نک کسری و شین معنی ایه شول قویو
بالغه دیرل که آدم بصدقه ایاق کوجه قانقار کذا فی ادات الفضلا

* امدن کند و بقی سنده به دیرل خود رو *

خود رو * وصف ترکیبدر چونکه خود کسد و دیو یو مصرع ثانیده کور در و راه
مدوده نک ضعیفه رسین لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر چونکه
منتقبلا فی خلاف قیاس اوزره سینک و اومدیه ابداله روید و رویند کور
* کند و خود هم خصمه کند و سنده دیرل خواش *

خود * خاء معنی نک فتحی و و او مجهول و دال ایه بوزن شده کمد و غریبه
بنفسه معنی سنده و و او معروف یله تو غلفه که عربیده مفرد دیرل که چکده
کیدکری دمور کلاهدر * خویش * خاء معنی نک بین الفج و الکسر
اماله سی و و علامت و یا تحیه نک سکونی و شین معنی ایه اتی معنیه کور
لکن بو مصرعه ایکی اولین مذکور در اول معنی قریب و ذی رنجی یعنی
خصم ثانی معنی خود یعنی کند و کند و سی بو معناده خویشاوند دخی
دیرل ثالث معنی کا و آهن و خوش کار مزارع رابع معنی وجود و هستی
خامس معنی خوش و خوب سادس بر نوع غلیظ طوفمش کسان

* میده مستوره اولان یعنی عقیقه خاتون *

میده * هم مدوده نک کسری و دالک فتحی و هاء رسمیه ایه دالک دامن مستوره
و عقیقه عورت معنی سنده میر نظمی بیت یکی پیر بوده در نچامدام * زانش میده
بودست هم خوش خرام * خاتون دخی فارسیدر زکیده شیوعیه تفسیر قلندی

* عاقله معنده قادینه هم دیندی خدیش *

خدیش * خاء معنی نک فتحی و دال مدوده نک کسری و شین معنی ایه
وزر او مرا و سلاطین خانه لنده کنخدا قادین کنی عاقله و معنده قادین

معناسنه که اکا کد بانودخی دیرل استاد رودکی بیت انکو کفت
مزد و ربان خدیش * مکن بد اگر بد نخواهی بخویش

* پیش مزد اولکه مقدم و زیلورا جردن *

پیش مزد * اجیره و اهل صنعته عملدن اول ویریلان اجرت معناسنه چونکه
پیش اول دیو قطعه نك اولنده یکدی مزد اجرت دیوالی اوچنجی قطعه نك
بیت رابعده کلور میر نظمی بیت بوعد و صالاش یکاشدیلی * بده پیش مزدش
اگر عاقلی * حاضر آماده دخی اوکده دیمکدر در پیش *

آماده * همزه و میم مدوده نك و دالك فتحلری و هاء رسمیه ایله آمادن افظندن
اسم مفعولدر بمعنی حاضر و مهیا میر خسرو بیت تودادی بدل کجج آماده را
تو کردی بلند آدمی زاده را * هم دخی اولمش و بتمش و دیزلمش معناسنه ده
استعمال اولنور * در پیش * اوکده معناسنه چونکه در بمعنی فی کاسبق
فی الادوات المركبة * فانه خون و طهره نك دی ابرکدر دخی ریم *

خون * خاء معجه مدوده نك ضمی و ونون ایله فانه عرییده دم دیرل شیخ سعدی
بیت خوش بکردنم پدرت رازن بکش * عبسی مریمی تو پدر راجه میکی
نك * رانك فتحی و کاف فارسیه ایله طهر که عرییده عرق دیرل خواجده حسین
ثنایی بیت فسرده که بخصم تو کرد خون دگر * رکش درون جگر کرد کار
چو به نیر * ریم * راه مدوده نك کسری و میم ایله ایرك معناسنه که
عرییده قبح دیرل جرا حاندن و دما میلدن خروج ایدر شمس فخری بیت
بسکه پیوسته ریم ریزد خصم * کشت چشم عدوش هم چو سقیم
* یاره ریش و آجیان قلبی کدردن دل ریش *

ریش * راه مدوده نك بین الفتح و الکسر اماله سی و شین معجه ایله بمعنی جراحت
ویاره عموما میر زافصیحی بیت بالقلاب دهر چه سازم که درد دوست * دی
روز ریش بوده و امروز مرهم است * هم دخی شور بای غایظ معناسنه که شله
اشلری اوزرینه دو کرل فاما که اماله سر کسره صریحه ایله صفال و قهر
و بول دیوالی اوچنجی قطعه نك بیت ثالثی متنی و شرحنده کلور * دل ریش
لامک سکونیه سیاه چشم کی وصف ترکیبدر کوکلو یاره لومعناسنه چونکه دل
کوکل دیو اون بدنجی قطعه نك بیت ثالثده یکدی ریش یاره معناسنه کاسبق
آفشا * ایکلش نالاش وزاری دخی بولمک خندن *

نالاش * نالیدن امر نك آخرینه ماقبلی مکسور شین معجه الحاقیه اسم مصدر در

زاری

زاری آخرنده کی باء تحتیه مصدر یه در زار ایکلیجی دیو بکرمی برنجی قطعه نك
بیت خامسده یکدی * خندن * خاء معجه نك فتحله بمعنی ضحک مصدر در
* دیندی سخنر یه ایله کولکه هم خنده خریش *

خنده خریش * ایکی خاء معجه نك فتحله مضبوط در قره خی بیت ای کرده
مرا خندن خریش همه کس * ماراز تو بس جانامارز تو بس * چونکه هاء
رسمیه بمعنی ضحک خریش خراشیدن معناسنه اسم مصدر در خاء ثانیه نك
حذفیه خنده ریش دخی بو معنایه در تنکیم اون بدنجی قطعه نك بیت خامسده
یکدی * ماده کا و اولدی اینک بوزاغسی کوساله *

ماده کاو * اینک معناسنه معنای ترکیبسی دیشی صغردیمک اولور چونکه
ماده دیشی دیو بکرمی اوچنجی قطعه نك بیت ثالثده یکدی کا و صغردیو
بو مصراع ثانیه کلور ابو المعانی بیت نیاید کار مرد از دست نامرد نباشد شیرز
هر ماده کاوی * کوساله * کاف فارسیه مدوده نك ضمیمه بوزاغی که عرییده بچول
دیرل اصلی کا و ساله ایدی استخفاف الف ایچون الف حذف اولنوب و کاف دخی
مضموم اولدی * هم صغر کا و قیونک دیشی سی ماده مبش *

کاو * کاف فارسیه مدوده نك فتحی و و و ایله اهلی صغردر که اوکوز دیرل شیخ
سعدی بیت اسب لاغر میان بکار آید * روز میدان نه کاو پرواری * همدجی
برنوع صرا حیدر اوکوز صورتنده دوزب شراب ایچرل * ماده مبش * دیشی قیون
معناسنه در چونکه ماده قدس بق آفامیش قیون دیو بکرمی برنجی قطعه نك
بیت سابعده یکدی * ری عناد اوزره اولان کافره نا کر دیده *

نا کر دیده * کاف فارسیه نك فتحی ایله بمعنی مذکور اصطلاح در
معنای ترکیبسی دوغماش دیمکدر چونکه نادوات نفیدر کاسبق
فی الادوات المركبة کر دیده کر دیدن لفظندن اسم مفعولدر تنکیم اسم
فاعلی بکرمی بدنجی قطعه نك بیت ثامنده یکدی

* یک جفا کاره ده تعبیر اولنور کافر کیش *

کافر کیش * رانك سکونی و کسریله بمعنی جفا کار اصطلاح در
معنای ترکیبسی کافر مذهدر چونکه کیش ملت و مذهد دیو قطعه
اولی نك بیت تاسی متنی و شرحنده یکدی مولانا جای بیت این نه
صه فکری منه درویش * نامسلانی و کافر کبشت

* زهر ایچمک کبیدر آجی سوز آدم اولانه * تفسیر و ترجمه

سخن * سوز دیو او نور برنجی قطعه نك بیت سابعده کلور * تلخ * آجی
دیو قرق برنجی قطعه نك بیت سادسده کلور * بگرد * لفظنده کی
باء موحده ادات مفعولدر کما سبق فی الادوات البسیطة مرد آدم دیو الی
او پنجی قطعه نك بیت ثانیسده کلور * است * ادات ربطدر کما سبق
فی الادوات المركبة * چو * ادات تشبیهدر کما سبق ایضا * نوشیدن * نون
ممدوده نك ضمیمه مصدر در ایچمك معنایه شراب او اسون صوا او اسون
کال بخندی بیت بیادلعل دابر خون دل نوش * شراب اعل نوشیدن
چه کارست نبش * زهر دیو قرق برنجی قطعه نك بیت سادسده کلور
* کویت قطعه رنگین بکوش *

کویت * سویلرم سکا دیو قطعه سابعده نك بیت ثانیسده کچدی قطعه
رنگین قطعه ثالثه نك عنوانده کچدی * بکوش * کاف عربیه ممدوده نك
ضمیمه چالش و دروش معنایه امر در مصدری کوشیدن لفظیدر اولنده کی باء
موحده صله در کما سبق فی الادوات البسیطة یا خود کوش کاف فارسیه ایله قواقی
معنایه در بوضو رتده باء مفتوحه ادات مفعولدر کما سبق ایضا حاصل معنی
قطعه رنگینی سکا سویلرم دورش یا خود قطعه رنگینی قولایککه سویلرم
* طوشنک آدی اگر چه خرکوش *

خرکوش * اصلنده رانك است کونیه سیاه چشم کی وصف ترکیبدر اشک
قولقاو دیمکدر چونکه خراشك دیو یکر منجی قطعه نك بیت اولنده کچدی
کوش * قواقی دیو بوقطعه ده کلور طوشنک دخی قولقلری اوزن اولغله
خرکوش دیو نسیمه اولندی شاعر بیت کوش خر بفروش دیگر کوش خر
کین سخن را در نیاید ککوش خر

* دی یلان وعده به خواب خرکوش *

خواب خرکوش * باء موحده نك کسر یله یلان وعده واصلسوز
معنایه اصطلاحدر ترکیده دخی طوشان او یقوسی و یردی دیرل
ابوالمعانی بیت بوعده و صلتش عمرم گذشت و مانده ام محرم * بجای
خواب راحت خواب خرکوشم دهد مردم * خواب * او یقودیو
قطعه خامسده نك بیت ثانیسده کچدی

* قاچدی بکر یخت گرفته طومش *

بکر یخت * کر یختن لفظندن ماضیدر اوکنده کی باء موحده صله در

گرفته

گرفته * گرفتن لفظندن اسم مفعولدر

* کدیه کر به دینور قاریه موش *

کر به * کاف فارسیه نك ضمی ایله کدی معنایه عربیده هر ه کی * موش
معنی قاره کاستان بیت کر به شیرست در گرفتن موش * لیک موشست

در مضاف یلک * صار یلوب قوجه در اغوش دیمك *

یکرمی در دنجی قطعه نك بیت رابعده در اغوش قوجه دیندی دیو
یکمسنده تکرار بوقدر زیر قوجه ایله صار یلوب قوجه میسانده فرق
ظاهر در حاصلی ایکی معنایه در فافهم

* بر دینور کوکسه قوجا قدر اغوش *

بر * باء موحده نك فتحی ورا ایله کوکس معنایه سینه کی بوندن بشقه اون
سکز معنایه دخی کلور اول تحسین ایچون اوائل مشتقانه داخل او اورثانی بمعنی
علی استعلا ایچوندر ثالث بمعنی فی ظرفیت ایچوندر رابع بمعنی اطراف سینه
خامس بمعنی کاره اغوش سادس یکاغک جانب بالاسنه دیرل که عذاره مساوی
اولان موضعه در سابع فرهنک جهانگیریده مخفف بک استعمال اولنور ثامن
برمیوه دیو اللنجی قطعه نك بیت عاشرنده کلور تاسع بمعنی حاصل نباتات که
یستایده و تارلاده اولور عاشر بمعنی بذریع تخم حادی عشر بمعنی نصیب
وحصه ثانی عشر بمعنی قرارگاه و خانه و متسکن و وطن ثالث عشر بردن
لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبدر دلبر و هو شیر کی رابع عشر بمعنی پنا
یعنی یصی خامس عشر بمعنی زن تازه سادس عشر بمعنی یاد و حفظ مثلاً از بر
حفظدن معنایه سابع عشر بمعنی طرف و جانب ثامن عشر بمعنی نزد و قرب
اغوش * همزه ممدوده نك فتحی و غین محیه ممدوده نك ضمی و شین محیه ایله
قوجق که عربیده بحر فارسیده کنار دیرل شیخ سعدی بیت در اغوش آچنان
کیرم ننت را * که نبود آکهی بیراهنت را * همدخی قوجاغه المق معنایه
و قوجاغه صغاجق نسنه معنایه و بنده بمعنی قول معنایه ده کلور

* هم قواقی توزی بنا کوش اولدی *

بنا کوش * باء موحده نك کسری و نون ممدوده نك فتحی و کاف فارسیه ایله
عربیده عذارید کلری قولایک توزی یعنی دبنده بیاض یری شعرا شعرلنده
چوق استعمال ایدرل صائب بیت از خجلت روی تو که سرخوش بهارست *
شبنم عرق شرم بنا کوش بهارست * و قولایک کو به طاقه جق یری

معنا سنده کلور شیخ سعدی بیت انگشت خو بروی و بنا گوش

دلفریب * گوشوار و خاتم پیروزه شاهدست *

* کوبه منکوش قولقدر دخی گوش *

منکوش * میمک فحی و فونک سکونی و کاف فارسیه مدوده نک ضمی
وشین معجه ابله گوشوار کبی کوبه معنا سنده عرییده قرط دیرل چغنایده
ایسیرغه دیرل * گوش * کاف فارسیه مدوده نک ضمیله بوزن هوش بش
معنا یه در اول قولاق معنا سنده بمقامده مراد دخی بودر ثانی بمعنی گوشه
و پیغوله ثالث رفرشته اسمیدر که امور مهمات خلافت مؤکد در رابع شهور
شمسیه نک اون دردخی کونی آیدر که بوکونی عید جشن ایدوب عظیم
اعتبار ایدرل خامس بمعنی نظر و انتظار

* صاحب عقله خرد مند دینور *

خرد مند * اسم منسوبدر چونکه خرد خاء معجه نک کسری و رانک فحی و دال
ابله بمعنی عقل و بصیرت مند ادات نسبتدر کاسبق فی الادوات المركبة

* عقله اوص دیر چغنا ی بمعنی هوش *

هوش * هاء مدوده نک ضمی و شین معجه ابله بمعنی عقل کذا فی المجمع ترکیده
اوص دیرل اصلی چغنایدر فرهنگ شعور یده هوش اگر چه عقل دیوتقل
ایدرل اما ضمی عقلک و راستنده اولور بر حالندر که کسب ابله تر ایدر
ضدینه عرییده اغما تعبیر ایدرل چونکه عقل کند و ذاتنده زیاده و نقصان
قبول ایتمز فطریدر مکر علت واقع اوله دیوینوردی محمل تأملدر شمس
فغری بیت زبنده کی شمی چون تو سر چر اید * کسی که باشد یک ذره عقل
او با هوش * بوندن بشقه هوش اوج معنا یه دخی کلور اول بمعنی جان
یعنی روح ثانی بمعنی هلاک و مرگ ثالث بمعنی زهر یعنی سم

* عقلی نقصانه سراسیمه دینور *

سراسیمه * بمعنی متحیر و عقلی نقصان شاعر بیت ما یم سراسیمه در
اطراف جهان * از نیک و بد خلق روگردان * کمال پاشا داده بونده دخی
تصرف خاص ایدوب بیورر که سراسیمه لفظی مرکبدر بر جزوی سراسیمه
معنا سنده و بر جزوی دخی آسیم لفظیکه وزن و معناده آسیب کبی فتنه
معنا سنده در بلکه آسیب لفظنده کی باء موحدده میه قلب اولمش اوله
آخونده کی هاء رسمیه نقله علامتدر انتهی

بایلوب

* بایلوب کندونی بیلز مد هوش *

مد هوش * بوزن مقول اصلی عرییدر فارسیده و عرییده شایعدر شمس فغری
بیت حدیث خلق تو میکفت دوش باد صبا * بیاض بلیل اذان کشت واله
ومد هوش * می و مل باده شرابک آیدر *

می * میمک فحی و یاء تحیه ابله بمعنی شراب انکور دیوه عروقدر مجازا مایه
عشق معنا سنده کلور خواجه حافظ بیت بده ساقی می باقی که در جنت
نخواهی یافت * کنار آب رکت آباد و کل کشت مصلارا * همدخی می پیاله
و جام معنا سنده و کلاب معنا سنده کلور * مل * میمک ضمیله بمعنی شراب
ایضا خواجه حافظیت در خلاصه کل و مل خوش خواند دوش بلیل * هاتوا
الصیوح هیوا یا لها السکاری * باده * بمعنی شراب ایضا لکن هر شراب
مسکره باده دیناز انجی تازه اوزمدن بخته اولانه باده دیرل همدخی پیاله
معنا سنده کلور حکیم سنایی بیت چون شوخ نه بسان ترکس * یک باده
دهدز باده رنگت باده اول بمعنی پیاله باده ثانی بمعنی شراب چغنایده شرابه
چاغیر و چاقیر دیرل ترکیده سخی عرییده خرد دیرل عرییده اسامیسی فحی چوقدر
صبوح کبی * بره در جرم و کنه ایچمه هوش *

بره * باء موحدده نک وزای معجه نک فغری و هاء رسمیه ابله بمعنی جرم و کنه
و خطا شیخ عطیار بیت خلق خود را با کدار از هر مزه * نایفنی در و بال
و در بره * عرییده دخی بوم معنا یه در عماد الکاتب الاصفهانی بیت و عزیز
علی ان اصطباری * قبه قد غرة الغرام و بره * متوش * قطعه سالفه نک
بیت اخبرنده کچن نوشیدن لفظندن نهی حاضر در ایچمه معنا سنده اولنده کی
میم مفتوحه ادات نهیدر کاسبق فی الادوات البسیطة

* سوز سخن سوز بایلبدر کوبا *

سخن * سینک ضمی و خاء معجه نک فحی و عکسیه سوز معنا سنده عرییده
کلام کبی لفظی و نفسی قسملرینه شاملدر لفظ کبی دکلدر شیخ نظامی
بیت فائحه فکرت و ختم سخن * جد خدایهست برو ختم کن * کوبا کدن
لفظندن امر آخرینه الف الحاقیه اسم فاعلدر شکم مضارع متکلم
و حده سی قطعه سابعه نک بیت ثامنیه کچدی همدخی کوبا مثلاً دیو
قطعه ثانیه نک خامسده کچدی فارجمع الی شرحه

نزد سوز بیلز بمعنی خوش *

تن زده * بمعنی ساکت و صامت که خوش معناسنه خواجه سلمان بیت
روان شد مرکب جانان چراتن میرنی ای جان * چو خواهی رفت ازین
خوش تر خواهی یافت همراهی * معنای ترکیبی دو کلمه بدن معناسنه
اما عر فده حصرا خوش معناسنه در چونکه تن بدن دیو قرق بدنی
قطعه نك بیت اولده **ك** اور زده قرقی قطعه نك بیت سابعده
ك لان زدن لفظ نیدن اسم مفعولدر

* اولدی یغور اقای اادی بارانی *

بارانی * آخریده یاء تحتیه نسبه ايله یغور لفظ علمیدر باران یغور دیو قرق
بدنی قطعه نك بیت سابعده یکدی حکیم انوری بیت تاجه ابرست کان
شانکه جو باران بارد * آسمان بر سر خورشید کشد بارانی

* اویله اوسته **ك** ان بالا پوش *

بالا پوش * رومده قوتوش و فراجه و عیری اسمی واری واردر اصلنده
وصف ترکیبدر چونکه بالا پوش دیو قطعه نك بیت اولده یکدی
پوش پوشیدن لفظ نیدن امر یا خود اسم فاعل مخففدر نکم نهی حاضری
یکر منجی قطعه نك بیت نانبندده یکدی

* وبله بن کشد و قاشک ضاعه * تفسیر و ترجمه در

* تو چنین کاله خود را مقروش *

تو * سن دیو چنین بوبله دیو قطعه نك بیت ثانیه و ثالثه یکدی
کاله قاش دیو قطعه خامسه نك بیت آخری شرحده یکدی خود کندو
دیو اونوزی قطعه نك بیت رابعده یکدی * را * ادات مفعولدر کاسبق
فی الادوات المركبة * مقروش * نهی حاضر در مصدری فالك ضمه
فروشدن لفظیدر صاتمق معناسنه اولنده کی میم مفتوحه ادات نهیدر
علی ماسبق فی الادوات البسيطة

* زصاد قطعه صاقبست پاك و خالص و خاص *

زصاد قطعه * مثلی قطعه رابعه عنوانده یکدی * صافی * بمعنی خالص
ضد مغشوش * است ادات ربطدر کاسبق فی الادوات المركبة * پاك
بمعنی طاهر * خالص و خاص * عربیلدر در انشالده دخی مستعملدر
حاصل معنی حرف صاد دن صافی و پاك و خالص و خاص بر قطعه یا خود
قطعه در بعض نسخده خاص الخالص واقعدر

* نغو و مینه اریك آدیدر عریجه اجاص *

نغو * نونك وغین مجیه مدوده نك ضمیر ايله اریك معناسنه هم میوه نسبه و هم
اناجنه اطلاق اولنور * مینه * میم مدوده نك کشری و نونك فتحی و هاء
رسمیه ايله نغو کی اریك معناسنه عرییده همزه نك کشری و جیم مدوده نك
نشیدیدله اجاص دیرل فارسیده الودخی اممیدر

* دراز دیندی اوزن نسبه هم اویله شخاص *

دراز * دالك کشریله اوزنکه طویل معناسنه مقابلی کو تا هدر شاعر
بیت نکوتسار کشی بجه دراز * که هر کز او و بر نیایی دراز * عرییده
شاین مجیه نك و نونك فتحی اریله شخاص طویل کی مستعملدر همدخی دراز
ارغج معناسنه ده **ك** اور تار کی

* کروغ * اولدی یلا زور ايله مراد فذر *

کروغ * کاف فارسیه نك و راه مدوده نك ضمیری وغین مجیه ايله وزن
و معشاده دروغ کی یلان معناسنه عرییده زور و کذب دیرل حکیم فردوسی
بیت یکی دیگر کی زن برین برنشان * کروغ از کناهست بر سر کشان

* دروغ زن دی یلاچی به همدخی حراص *

دروغ زن * وصف ترکیبدر عرییده کذاب و حراص معناسنه ابو المعانی بیت
دروغ زن شده رشاخ کل هزار چن * اکر یعشق صداقت بری نکرد فاش
ز برا دروغ یلان دیو اونوز بدنی قطعه نك بیت اخیرده کلور زن وصف
ترکیبی اولد یغی حالده اون بشجی قطعه نك بیت خامسده یکدی
حراص * حاء مهمله ايله وزن و معشاده کذاب کی

* نکو قور جق اولان صاچه دیندی جعد کی *

نکو * ناء فوقیه نك فتحی و کاف فارسیه مدوده نك ضمه قور جق صاچ
معناسنه که عرییده جیم فتحی و عین مهمله ايله جعد دیرل کذا فی الجمع و فرهنگ
جهانگیری امیر خسرو بیت ای نکار سیه چشم و نکو موی * سر و قد و نکو
روی و نکو کوی * و نسخه میرزا ابراهیمده مطلق موی معناسنه مرویدر

* دی چیره قیل یولا جق نسبه دخی مخاص *

چیره * جیم فارسیه مدوده نك کشری و زای مجیه نك فتحی و هاء رسمیه ايله
جنبستره معناسنه که بر د مور آتدر آنکه قیل یولر و خرده نسبه لری
طویرل عرییده مخاص دیرل میرنظمی بیت بوده در حسن خط ناخیره

موی رو کرده پاك با چیزه * مناص ذاتنده اسم آتدر قبل بولد قری
معهود نسنه در مصدری نونك فخیله نمص قبل بولق معناسنه حتی
ماشطه به نامضه دیدگری قبل بولد بیچوند

* توانگری دیمه زنکنك اولدی یعنی غنا *

توانگری * قطعه ناله نك بیت نامنده کن توانگر لفظ نك آخرنده
یاء تحیه مصدر به ایل زنکنك معناسنه عربیده غنا دیرل

* زو کرده خسته دینور هم زو کر تلکده خصاص *

خسته * خاء معجمه نك فتحی و شین معجمه نك سکونی و تاء فوقیه نك فتحی و هاء
رسمیه ایل عربیده مفلس و خصیص در که عربیده مصدری افلاس
و خصاصه و خصاص لفظلر بدر حتی حق تعالی و یوزون علی انفسهم
واوکان بهم خصاصه بیور مشدر کسر خاء معجمه ایل خسته دخی مرویدر

* شونسنه که اوله اگری دینور کج و موج *

کج * کاف فتحی و جیم ایل اگری معناسنه که عربیده موج و سفیم چغنایده
ایکمه و اگری دیرل کسر الفله بوندن بشقه کج اوج معنایه دخی کلور اول
کرج که عربیده حص دیرل ثانی ابریشمك فناسی که کزدخی دیرل ثالث فانیجه که
اوجی اگری دمور موج افعلال باشند اسم فاعل عربیده ثلاثی عوجدر

* دی طوغری ایتمکه راست کردن و اراض *

راست کردن * مصدر مرکبدر عربیده اراض و تصویب و تقویم دیرل
چونکه راست طوغری دیو قطعه اولی نك بیت خامسنده یکدی * کردن
ایتمک دیو یکری بدیجی قطعه نك بیت نامنده یکدی * اراض * افعال وزنده
مصدر عربیدر ثلاثی تاء فوقیه نك فخیله اراض بمعنی صوابدر

* زیل آدی تال دخی صنج ایش او معناده *

تال * تاء فوقیه ممدوه نك فتحی و لام ایل زیل که کوچکر پارمه قرینه طاقوب
چالوب او بنارل عربیده اکا صنج دیرل ایشته بودخی ناظم نحر برک کشف و حل
ایلدیکی الفاظدندر چونکه لغتدر رسیده نظر اولان بومعنی مقامنده تال
برنجیدن ایکی کوچک طبقدر که رقاصلر رقص ایدر کن زیل کی بر برینه
اوروب اصوله آهنگ ایدر که اکا چار باره دخی دیرل شالی عبارتدر عینیه
زیل دیو تصریح کورلدی هم دخی صنج معرب چنک که بره روف ساز
و آلت لهودبو ذکر اولندی عینیه زیل دیو تصریح کورلدی لکن صنج

حقنده ناظم نحر برک کشفی تأیید و تقویه ایدر شیخ نظامینك شویتتی
ره بط بازتیر آهنگ میرد * برقص کیک شاهین چنک می زده

* کوچک که او بنایه باز بکر اولدی هم رفاص *

باز بکر * بمعنی رفاص اسم فاعلدر چونکه بازی او یون دیو یکری اوچخی
قطعه نك بیت رابعنده یکدی کرات اسم فاعلدر کاسبق فی الادوات المركبة

* مفاعیلن مفاعیلن فعلات *

یعنی بوقطعه بحر بحر تحت من الاجزادندر اصلی مستفعلن فاعلاتن
درت ککره مخبون و مقصور لر در

* بو بحر ایچنده بولور کوهر استین غواص *

بونده ایهم حسن واردر هم دخی مراعات نظیر صنعتندن ایهم تناسب نوعی
واردر چونکه بحر و کوهر و غواص بر برینه مناسبتدر

* قطعه در ضاد بخوان سینه نهی از اغراض *

قطعه در ضاد قطعه اول عنواننده مثلی یکدی * بخوان * او قود بوقطعه
اولی نك بیت سادسنده یکدی * سینه * کوکس دیو یکری بدیجی قطعه نك
بیت نالنده یکدی * نهی * بوش دیو قر فخی قطعه نك بیت اولنده یکدی
از * بمعنی من کاسبق فی الادوات * اغراض * همزه نك فتحی و کسری
بومقامده ال و یر رفح صورتنده غین معجمه ایل غرضك جمعی اوله با خود
همه ایل غرضك جمعی اوله عین هممه عرض مرضدن و غیریدن انسانه
عارض اولان نسنه و دراهم و دنانیردن و سارامه دن مال معناسنه و دخی
کتب کلامیه ده و حکمیه ده جوهرک مقابلی در که اعراض تسعه و مقولات
تسعه دیرل نسامقه قطعه بشنوا من ده مقولات حکم * یک یک از بر بکن شو
محترم * جوهر و فعل انفعال و وضع و ملک * هم متی و این اضافت کیف
و کم حاصل معنی ضاد حقنده قطعه بی او قوس سینه اعراض دن خیالی

* یا قی افروختن اولدی عربیسی ارماض *

افروختن * همزه نك فخیله مصدر در یا قی معناسنه چراغ اولسون آنش
اولسون کمال نخندی یلت شی کز آنش عشق تو جام سوختن کیرد * چراغ
دوشم آن شب ز سر افروختن کیرد * عربیده افعال وزنده ارماض و ابقاد
و اشغال دیرل لفظ ارماضك ثلاثی ربی رمض رمضانك دخی مأخذ اشتقاقدر

* شمشک چاقه سیده رخشش ایش هم ارماض *

رخش زانك فتحيله رخشدن لفظندن امر حاضر آخر بنه ماقبل مكسور
 شين مجله الحاقيله ششك چاقه مي معناسنه اسم مصدر در يعني برق اورمه سي
 عريده همزه ممدوده نك كسر بله افعال وزنده ايماض ديرل همدي سائر
 منور نسنه لرك برق اورمه سنده ديرل نككم يكرمي درديجي قطعه نك بيت اوانده
 رخشنده كچدي رزه قر بندي ديمكدر كه فراضه كيدر *

برزه * باء موحده نك فتحيله بوزن هرزه قر بندي كه ريده مقر اضدر عريده
 قراضه ديرل فائده فانك ضميله فعاله عريده فضله و بقيه معناسنه وزن
 شايعدرتكم كناسه سو بندي عصاره صيرقندي كساره قر بندي معنار بنه
 مسته ملاردر * كاردو ديندي مقص آدينه يعني مقراض *

كاردو * كاف ممدوده نك فتحى و رانك سكوني و دال مده نك ضميله مقصكه
 عريده مقراض ديرل مقص دخی عريده ريكده شيوحي حسيبله تفسير قلندي
 لكن عريده ميمك كسري لازمدر همدي كاردو خر ماچچكي معناسنه ويات
 اولمش نسنه معناسينه و مقصدن چيقان قر بندي معناسنه ده كلور
 ايش كورن آلد يغير ساره مالى رشوت *

ساره * سين ممدوده نك و رانك فتحلى و هاء رسميله بوزن چاهه بمعني رشوت
 يعني ايش كورن آدمك آلد يغي نسنه در همدي هندول كيرل رنوع سرپوش
 معناسنه و هداستانده اشلور رنوع فوطه معناسنه و پرده كه حجاب معناسنه ده كلور
 قرض باشك هم اوديج المي ايمش استقراض *

باشك * باء موحده ممدوده نك و شين مجله نك فتحلى و كافله لغت
 جديده اولغله غايبا بودخي معنات ناظمه ندر

* ديده بان كوزجي ديمكدر هم او معناده رقيب *

ديده بان * عريده رقيب معناسنه اسم فاعلدر چونكه ديده كوزدو قرق شينجي
 قطعه نك بيت غاشريده كلوزبان ادا ت اسم فاعلدر كما سبق في الادوات المركبة
 جلال بيت برآن كوه سربانك زدديده بان * كه از كردشديره روى جهان
 هم دخی كوز قيامي اولدي كلوج واعراض *

كلوج * كاف فارسيله نك و لام ممدوده نك فتحلى و جيم بله كوز قيامي كه
 سويلر كن باخني اشارت اوله يا خود معناد ايدنمش كوز قيارق سويلر عريده
 افعال وزنده اعراض ديرل مير نظمي بيت مكر بوده كلوجي اندران زم * كشيده
 اينچنين وضع آن پري شرم * ديلور باعجي به رزبان دخی ناطور اوله *

رزبان * باعجي معناسنه اسم فاعلدر عريده ناطور ديرل چونكه رزبانك فتحى
 وزاي مجله ايله معني درخت انكور يعني اوزم چوغي كاسبق في دختر ز
 في سادس الثانية ناطور بوزن لاهور باع بكجيسي معناسنه عريده
 باعجه بالير ديمك روضه كبي جعي رباح *

بالير * باء فارسيله ممدوده نك فتحى و لام ممدوده نك كسري وزاي
 مجله ايله باعجه و بستان كه عريده روضه ديرل جعي رباح كلور
 همدي لفظ مزبوري ثعرب ايدوب فالير دخی ديرل

* صافلي اولدي نكه داشتن و خول ديمك *

نكه داشتن * هانك سكونيله مصدر مر كيدر صافلي و كوزنك و محافظه ايمك
 و بصيرت اوزره اواقي معناسنه چقايله ايسرامق ديرل چونكه نكه نكاه نك
 كسري و كاف فارسيله ممدوده نك فتحى و هانك اظهار بله باقى و كوزنك معناسنه
 الفك حذفيله نكه دخی بومعنايه داشتن طوتمك ذبواون يديجي قطعه نك بيت
 سادسند يكيدي خول خاء مجله نك و واوك سكوني و لام ايله معني محافظه
 عريده رفا حفظ * صفنا جق بك آديده بنا كاه اضاض *

بنا كاه * اسم مكاندر عريده اضاض و لمجا معناسنه اصلي پناه كارايدي تخفيفا
 هاء اولي حذف اواندي چونكه پناه اظهار بله ايله اون سكر نجي قطعه نك بيت
 سابعنده كچن بناهيدن لفظندن اسم مصدر در كاه ادا ت اسم مكاندر كما سبق
 في الادوات المركبة * اضاض * كسر همزه ايله مضاعف عريده رفا فهم
 ايمكه ديندي مزيدن دخی مص اوليله ايمش *

مزيدن * ميمك فتحى وزاي مجله ممدوده نك كسري بله معني مكيدن
 يعني ايمك عريده مضاعفدن مص ديرل حكيم سوزني بيت در رخ
 چون جنبش كردم نكاهي هر زمان * ازلب چون كوزش بوسه مزيدم
 چون شكر * هم دخی طامق و چيمك معناسنه ده كلور

* دي اصراغ كزیدن هم اودر عض و عضاض *

كزیدن * كاف فارسيله نك فتحى وزاي مجله ممدوده نك كسري بله مصدر در
 اصراق معناسنه عريده مضاعفدن عض و عضاض ديرل كال نچندي بيت
 كفتش ازدهانت اي بت حق * كام من غيراب كزیدن نكست * زاي فارسيله ايله
 كزیدن دخی جازدر * اولدي ايندرمه فرو كردن اهابط اوله *

فرو كردن * مصدر مر كيدر عريده افعال وزنده اهابط معناسنه

ثلاثی سنی هبوطدر قزو بونده محسن لفظ ایچون دکدر بلکه فرواشاغی دیویکرمی اوچنجی قطعه نک بیت سابعی شرحنده یکدی کردن اینک دیویکرمی بدنجی قطعه نک بیت نامنده یکدی

* دندی قالدرمغه افراشتن هم انهاض *

افراشتن * همزه نک فتحیه مصدر در عریده افعال وزنده انهاض معناسنه ثلاثی سنی هبوطدر شیخ سعدی بیت چه میخواهی از طارم افراشتن * همبست پس از هر یکداشتن * بره یارب ایکی دنیاده ایشی آسان ایت *

ترجمه در مترجی محضاعر پیده کانه انا افصح من تکلم بالصادقیدانی من قریش حدیث شریفه اشارت پیوردی ز برضاد عربی مخصوص صدر * سهل الامر بدارین انا باغیاض *

سهل * تفهیلدن امر در * الامر * مفعول صریحدر * لنا * غیر صریحدر یا حرف ندادن فیاض * وزن و معناده و هاب کبی حق تعالی نک اسم شریفدر فافهم * قطعه در طاکه زخویدست مجد افراط *

قطعه در طاکه مثلی قطعه اولی عنواننده یکدی * که اادات ربطدر کاسه بقی فی الادوات * خو بیست * هر کبدر چونکه خوب کوزل دیو اوچنجی قطعه نک بیت نانپسند یکدی یاه تحیه مزبوره مصدریه در راست اادات ربطدر کاسه بقی فی الادوات المركبة * مجد * غایتده دیگدر چونکه یاه موخده مفتوحه اادات طرفدر بمعنی فی کاسه بقی فی الادوات البسیطة حد بمعنی نهایت و غایت * افراط * ضد تفریط حاصلی معنی حرف طاده قطعه صکوزلاکدن غایتده افراطدر

* بوله هنجار دینورمش هر پیسنده صراط *

هنجار * هانک فتحی ونونک سکونی وجم ممدوده نک فتحی ورا ایلله بمعنی طریق و صراط و سبیل و هیچ شیخ نظامی بیت ز هنجار دیگر برآمد بروم * فرومانده کج اندران مرزوبوم * تحفه الاحبابده ایشاک اولیان بول معناسنه فرهنگ و فایده بولدن حقوب بوله برابر بدن کنندکری موضع که ترکیده اکافچاق دیرل و مجاز اسلوب و روش معناسنه ده کلور

* هم اوزا قلی دیمه مومیده دوری و شطاط *

دوری * یکرمی برنجی قطعه نک بیت رابعنده کچن دوراخرینه یاه مصدریه الحاقیه اوزاق لاق معناسنه هر پیده فتح شین معجه ایلله مصدر در مضاعفدن

شطاط و بعددیرل * صفالک نک قبایسی یله و هلو فیه ایش *

یله * یاه موحده نک فتحی و لامک سکونی ویم ممدوده نک فتحی و هار سمیه ایلله فیاض فالکله یله ریش دیرل حضرت مولانا بیت آنچه کوسه داند از خاک کسان یله از خاک خورش کی داند آن * عریسده هانک کسری و لام مفتوحه نک تشدید یله ستوره وزنده هلو فیه دیرل فائده معنای السعاده ده یازر که حضرت معاویه حضرت علی حقنده هلو فیه یحملها مائق دیو تعریض ایتدیرل حضرت علی دخی حضرت معاویه به والذی خبت لا یخرج الا نکدادیو تعریض آمیر اشراق جواب ایلدیرل رضی الله تعالی عنهما و نفعنا من برکاتهما * کوسه به دندی تنک ریش او معناده سناط *

تنک ریش * سیاه چشم قییلندن وصف ترکیبدر طار صاقل و معنا سنه کوسه ده حقیقت عرفیه در چونکه تنک طار دیوان بشنجی قطعه نک بیت نامنده یکدی ریش صفال دیواللی اوچنجی قطعه نک بیت ثالثده کلور عریسده کوسه به سینک کسری ونون ایلله سناط دیرل * کوسه * دخی فارسیدر ترکیده شیوعی ایلله ترجمه قلدی حتی معربی کوسج کلور

* قاره قولغه فرانق دینلور دخی عناق *

فرانق * فانک وراه ممدوده نک ونونک فتحی و قاف ایلله قاره قولاق دیدکری حیوانکه عریسده نغمه و عناق دیرل و منقولدر که دائما ارسلانک اطرافنده تعیش ایدر یعنی ارسلانه قلاغوزا و لب شکار کوسر و والدیغی شکارک فضل سندن غدا ایلدینور تنکم شاعر پیورر منوی فرانق شیر راجا سوس بوده * همیشه شیر را صیدی نموده * چو صیدی میکند که که آن شیر ازان صیدش فرانق میشود سر * عناق عینک فتحی ونون ایلله مضبوطدن

* اوی ارسلان دیمه در شیر زیان کی عطاط *

چونکه شیر * ارسلان دیو قرق برنجی قطعه نک بیت سابعده کلور * زیان زای قار سیه نک و یاه تحیه ممدوده نک فتحی و نون ایلله بمعنی خشمناک و مهیب هر مرد شجیع صفت واقع اولور و زای فارس سیه بدله غین معجه ایلله و یاه تحیه بدله را ایلله غران و غریبن دخی لغتدر عریسده شیر زیان مقامنده فتح عینله مضاعفدن عطاط دیرل میر نظمی بیت در آمد بمیدان چو شیر زیان * نموده هزارنیل پهلوان

* اوکی قوشینه دینور کوف دخی ضوع او یله *

کوف * کاف ممدوده نك ضعی و فایله اوکی قوشی که عرییده فتح ضیاد
مجه و و او و عینله ضوع و هاءمه دیرل شمش فخری بیت جمال ملک و دین
کاندر دیارش * نداشت هیچ آوی و مفر کوف

* براسه آدی شب انکیر هم اولدر و طواط *

شب انکیر * بمعنی شب بره که عرییده خفاس و طواط دیرل تکم امام ابی
یوسف ابن الوطواط کنی الرجال بیور مشدر هم دخی کیجه طاهر و آشکار
اولجی معناسنه وصف ترکیبی دخی اولور چونکه شب کیجه دیو قطعه ثانیه نك
بیت سابعنده یکدی انکیر همزه نك فقی و نونك سکونی و کاف فارسیه
ممدوده نك کسری وزای مجهله ایله انکیر یکن لفظیدن امر حاضر یا خود اسم
فاعل محققدر انکیر یکن طاهر و آشکار اولق معناسنه مصدر در

* طینه معناسی فرم کر به مراد قدر هم *

فرم * فاک وزای مجهله نك فخری و هم ایله بعضی نسخده زای فارسیه ایله
دخی مر ویدر طاسه معناسنه که عرییده کر به و غصه دیرل

* شاد کامی دی سو و کلکه مانند نساط *

شاد کامی * آخرنده یا مصدریه ایله شو نك که عرییده نشاط و فرح دیرل
چونکه شاد کام شین مجهله ممدوده نك فقی و نونك سکونی و کاف فارسیه
ممدوده نك فقی و هم ایله بمعنی مسرور و فرحناک منلا هاتنی بیت که اعدای دین
شاد کامی کند * مجزیه زهی کند کامی کند * مانند * ادات تشبیه در تفسیر
داخلنده در * یاورنده دخی یاردجی معاون کیدر *

یاورنده * یا تحیده ممدوده نك فتحیه یاوریدن لفظندن اسم فاعل در
یاردجی که عرییده معاون و مقین و نصیر دیرل

* داد کردن دیمه عدل اتمک ایش هم اقساط *

داد کردن * مصدر مرکب در عرییده افعال وزنده اقساط معناسنه
ثلاثی قنطدر چونکه داد عدالت دیو یکرمی ایکنجی قطعه نك بیت
ثانیسده یکدی کردن اتمک دیو یکرمی بدنجی قطعه نك بیت سابعنده یکدی
* بالواسه دینلور ایبلکه برآیده خیط *

بالواسه * یا مو حیده ممدوده نك فقی و لا مک سکونی و و او ممدوده نك
وسینك فخری و هاء رسمیه ایله طوق فقی ایچون حاضر ایش ایلاک که تانه
دخی دیرل عرییده خیط کی کذا فی فرهنگ جه انکیری

* ایکنه نك یوردیسی سوفار دخی سم خیاط *

سوفار * سین ممدوده نك ضعی و فاء ممدوده نك فقی و را ایله ایکنه دلوکی معناسنه
عرییده سم خیاط دیرل و حواله دوز دلکونه و هر طار دلو که سوفار دیرل
حکیم سوزنی بیت باید برون زخانه اخوان حسود تو * نادر نشد بسوفار
سوزن در جل * بوندن بشقه اوق کزی معناسنه و سفالدن اولان
ظروف و کوس معناسنه ده کلور سم خیاط ترکیب اضافی عرییده چونکه سم
فتحه یوردی و دلوک معناسنه خیاط ایکنه معناسنه ابره کی تکم
حق تعالی حتی یلج الجمل فی سم خیاط بیور مشدر

* دی اور شماغه زدنش یعنی تضارب دیمه در *

زدن * زاه مجهله نك فقی و دالک کسری و شین مجهله ایله امر حاضر آخرینه
شین مجهله الحاقیه اسم مصدر اصل مصدری زدیدن لفظا پیدر اشته بودخی
غالب الغنلرده بوانموب مصححات ناظمند در بونق دیرجه زدن ایله زدیدن
میاننده فرق زدن اورقی زدیدن ارشقی معناسنه در فافه

* اولدی غوغا غلبه لیرانک کی هباط *

غوغا * بمعنی غلبه و جمعیت ترکستانده قر لقای و برنم و لایتلرده قریباق
دیرل حکیم سوزنی بیت شه غوغا غوغا شکن کز تیر و و هم او * بنات
الغش برکردون زروین بشکنده غوغا * عرییده هالک کسری و یا تحیه ایله
هباط دیرل و یقال الغوغا من الناس الکثیر المختلطون هم دخی مجازیه
و هیکامه معناسنه ده کلور بو معنی جمله خلقت معلومیدر * لیر * لامک
فقی و نونك سکونی و باء مو حیده نك فقی و را ایله غوغا کی غلبه
معناسنه فرهنگ جه انکیریده بمعنی فر به و شیرین دیو مسطور در

* دیده دن فطره اشکم دو کلور دل مجروح *

مرهوندر بو ایکی مصرع ناظم نحر برک اسمی حقنده معمار

* اسمی خون دلدن ایده سن استنباط *

دیده * کوز دیو فرق بشجی قطعه نك بیت عاشرنده کلور * فطره طمله
معناسنه عرییده انشارده دخی مستملدر اشک کوز یاشی دیو قطعه رابعه نك
بیت عاشرنده یکدی * دل * قلب دیو اون بدنجی قطعه نك بیت ثالثه
یکدی مجروح * معلومدر * اسم * بمعنی نام * خون * فان دیو او توزنجی
قطعه نك بیت سابعنده یکدی دل قدسقی آغا استنباط بمعنی استخراج حل

می دیده دن چشم مراد در نقطه دل کلوب قلبی یعنی سین مجروح و مسقوط
اولنجه حم قالور بعد خوندن دم مراد در جم ایله ترکیب و قلب اولنجه محمد اولور
بو تقدیرجه بونده اعمال معلومیه دن زادف و اسقاط و انتقاد و ترکیب و قلب
عملری وارد مدخی بونده حل می بشقه کونده ممکندر مثلاً خون دل
لفظنک انتقاد قاعده سیله دیده سندن قطره یعنی اولندن نقطه دو کلوب
هم دخی قلبندن و او مجروح و اسقاط اولنجه درت حرف اوزره خندل قالور که
حساب جملده طقسان ایکی عدد اولور محمد دخی طقسان ایکی عدد در چونکه
اسم ناظم نحر بر محمد در مخلصی و هی در که دیده ایله و هی حسابه مساوی بلور
بویله اولنجه بونده اعمال معلومیه دن انتقاد و استعاره و اسقاط و امثالی نسندر
وارد سوال ناظم نحر بر اسمی معمایه بوقطعه آخری تخصیصک وجهی
نه در جواب حروف تمجیئی مزدوجه بکرمی طقوز اولدیغی قول اوزره
حرف طاعین وسط حقیقیدر بکرمی سکر اولدیغیه کوره نصف نصف
وسط حقیقیدر و من حیث الایات دخی بیت معنی وسط تقریبیدر سوال عین
وسط حقیقی اولنجه نه کونه اولور و نصف نصف وسط حقیقی اولنجه نه کونه
اولور جواب اسمی حروفنک حرفی بی تعداد و لام الفی دخی الی حرف
حساب ایدنجه طانک ماقبلی اوتوز سکر حرف اولدیغی کی مابعدی دخی
اوتوز سکر حرف اولور ایشته بصورتده طاعین وسط حقیقی اولمش اولور
هم دخی حروف مزدوجه بی حروف منفرده کی طابع عناصره دیباجده
ایچده شرحنده کچدیکی و فقیحه تقسیم اولنسه شورتیب اوزره اولور

ن ا ج ز ش ط ق ن
ه و ب ح ر ص ع ل و
م ا ت خ ز ض غ ل ه
ز اب ث د ش ط ف م ی

ایشته بو تقدیرجه نصف نصف وسط حقیقی اوور سوال نصف نصف
نیچون اعتبار اولنیده عین وسط اعتبار اولنیدی جواب نصف نصف
مزبور عین وسط حقیقی مرتبه آخری اولغله کانه انما الاعمال بالحوایم
مضمونیه رعایت ایلدی فافهم

* قطعه در ظا که بظا هر رنکین الفاظ *

قطعه در ظا * قطعه اولی عنوانده منلی کجی * که * ادات بطدر کاسبق

فی المقدمة بظا هر اولنده کی باء موحد ادات ظرف در در کی هر رنکین
اون طقوزنجی قطعه نك عنوانده کجی * الفاظ * جمع لفظ در عر بیدر
حاصل معنی حرف ظا حقننده قطعه که ظاهرده جمله رنکین الفاظ لو
* دیدنی چشم ایچکه ارغیدن و تازیده نکاظ *

از غیدن * همزه نك فتحی و رانک سکونی و غین معجمه ممدوده نك کسریله
مصدر در معنی خشم و غضب و نهور * تازیده * تاء فوقیه ممدوده نك فتحی
وزای معجمه ممدوده نك کسریله یلک و سکر نك و عجله معناسنه که عربیده
نون ایله نکاظ دیرل * بد منش اولدی فناخو یلو هم اولیه جنعاظ *

بد منش * بمعنی سی الخلق عربیده جیمک فتحی و نونک سکونی و عین مهمله
ممدوده ایله جنعاظ دیرل چونکه بد باء موحد نك فتحی و دال ایله فنا و کتو
معناسنه مقابلی نك لفظیدر شیخ سعدی بیت بر تو نیکن نکیر دهر که
بیداش بدست * تربیت نا اهل را چون کردگان بر کنبدست * اسلامبولده
واطراف ممالکده اکثری کتو مقامنده فسادیرل ناظم نحر بر دخی اکا تابع اولدی
منش طبیعت دیو قطعه عاشره نك بیت خامسنده کجی * خوی * دخی
فارسیدر ترکیده شیوعی حسبله ترجمه دن جزو قلندی

* چنکه پیکار دینور مش مترادف در حرب *

پیکار * باء فارسیه نك فتحی و باء تحیه نك سکونی و کاف ایله بمعنی چنک و جدال
عربیده حرب دیرل شیخ سعدی بیت به پیکار دشمن دلبران فرست * هنر بران
نیاور دشیران فرست * باء مکسوره ایله دخی جاساژدر

* دخی چنک ایچمه ستیریدن هم اولیه غماظ *

ستیریدن * سینک و تاء فوقیه ممدود تینک کسر لری و دال و نون ایله مصدر در
بمعنی چنک و عناد و لج عربیده غماظ دخی دیرل شاکر بخاری بیت هر آنکس که
جانش زدانش تهیست * ستیریدنش مایه ابله بیست * غماظ تاء مشات
فوقیه ایله تفاعل بانندن مصدر عربیدر غماظ القوم دیرل کذا فی و انقوی

* دیدیلر او یقودن او یغنه بیدار شدن *

بیدار شدن * مصدر مرکبدر چونکه بیدار او یا نوق دیو قطعه خامسنده نك
بیت ثانینده کجی شدن قرق بشنجی قطعه نك بیت سادسنده کلور

* کوز یکی آج که او معناده اعش استیقاظ *

یعنی اکل و کوز یکی آج که بیدار شدن مقامنده عرب استفعال و زننده استیقاظ

دیر بونده دخی لطافت وارد در فله دره

* هم فروزنده و بارق دیمه در بارلجی *

هم فروزنده * فاك وراه ممدوده نك ضميره فروختن لفظنیدن اسم فاعل در عربیده بآء موحده ايله بارق معناسنه چونكه فروختن ايكي معنایه در اول بمعنی بروق و شروق و لمان ثانی بمعنی بیع و شرا لکن مستقبلا فی صورت اولی ده قیاس اوزره خاء مجمره نك زای مجمره به قلی ايله فروز دو فروزنده کلور صورت ثانیده شد و اوزره خاك شین مجمره به ابد ايله فروشد و فروشنده کلور مولانا جامی بیت نقطه هایش جو فر وزنده نجوم * بشیاطین قوی وهم رجوم *

* آتش شعله سینه دیندی تیش یعنی شواظ *

تیش * تاء فوقیه نك فتحی و بآء موحده نك کسری و شین مجمره نك سکونیه تاب معناسنه اسم مصدر در عربیده شین مجمره ايله شواظ دیرل یعنی شعله نار ذیمك همدخی حرارت و کرمیت معناسنه ده کلور شیخ سعدی بیت همی بر فلک شد ز مردم خروش * دماغ از تیش می در آید بجوش فرهنگ چها نکیر بده تابش افطنك مخفی دیو مستطو در

* کزلن اولدی نهفته دخی مکتوم اولیه *

نهفته * اون در دنجی قطعیه نك بیت خامسده کچن نهفتن لفظنیدن اسم مفعول در عربیده مستور و مکتوم دیرل

* دیندی حفظ ایتمک بآسیدن او معناده لحاظ *

بآسیدن * پاء فارسیه ممدوده نك فتحی و سین ممدوده نك کسریله مصدر در بمعنی حفظ و نگه بانی عربیده کسر لامله لحاظ دخی دیرل * دیمش ابو درمکه اعجال و شتابانیدن *

شتابانیدن * شین مجمره نك کسریله شتابانیدن لفظنیدن مصدر متعد بدر عربیده اعجال دیرل لازمه بحاله دید کاری کی * یعنی تعجیل آنک کی هم اویه انکاظ *

یعنی عربیده افعال بآیدن اعجال دید کاری کی تعجیل بآیدن تعجیل و افعال بآیدن نون ايله انکاظ دیرل * کوشواره کوبه معناسنه در قرطه مثال *

کوشواره * کاف فارسیه ممدوده نك ضمیره کوبه معناسنه که عربیده ضم قافله قرط دیرل میر نظمی بیت سخنهایش چو در شاهواره بکوش آویره کرد چون کوشواره * هاء رسمیه سز کوشواره دخی دیرل

طوت

* طوت قولاغك که لالی کیدر بو الفاظ *

لالی جمع لؤلؤ در عربیدر بو مصراع اخیرك مصراع اوله ارتباطده خوش لطافت وارد در فله دره * قطعه در عین و عیان چون مهر از خیط الشعاع * قطعه در * قطعه اولی عنوانده کیدی * عین * حرف معروف و کنش و چشم معنایینه در * عیان * معروف * چون * کبی دیو قطعه ثالثه نك بیت ثالثه کیدی * مهر * کنش دیو اول خامسده کیدی * از * بمعنی من کاسبق فی المقدمه خیط الشعاع بمعنی ایض که حق تعالی حتی بدین لکم الخیط الایض من الخیط الاسود بیوردی بو مقامده مقصودنه اولدیغی حاصل معادن ظاهر اولور حاصل معنی بو قطعه عین حقیقه و ظهورده خیط ایضدن کنش کی یعنی خیط ایض عقینده ظاهر اولان کنش کی چونکه بو قطعه ایچنده کونش و سائر ظاهر اولان سنه ل وارد

* قوله باز و دیندی معناسی عربجه اولدی باع *

بازو * بآء موحده ممدوده نك فتحی و زای مجمره ممدوده نك ضمی ايله قول معناسنه در همدخی قولك طرف الایسی که ترکیده قراجه عربیده بآء موحده ايله باع دیرل شیخ سعدی بیت هر که بابولاد بازو پنجه کرد * ساعد سیمین خود را پنجه کرد * کزدخی ارشون دیمکدر کیم مراد قدر زراع *

کز کاف فارسیه نك فتحی و زای مجمره ايله ارشون معناسنه کرباسی اولسون نجاری اولسون عربیده زراع دیرل بوندن بشقه درت معنایه دخی کلور اول کزیدن لفظنیدن امر و وصف ترکیبی دخی اولور ثانی برانچدر اکثر صوکار زنده بتروایلغون اغاچی دخی اولوق مرویدر ثالث بز نوع یلاندر رابع بز نوع او قدر بی پروپیکان * ایچمک آشامیدن وهم اقتباع و افتماع *

آشامیدن * همزه نك و شین مجمره نك مدله مصدر در مطلقا ایچمک معناسنه عربیده اقتباع و افتماع دیرل ایکسبیده معا افتعال بآیدن مصدر عربیله در شوقدر که برینک عین الفعی بآء موحده برینک عین الفعی میدر * بوغمه دیندی فرو بردن دینور هم ابتلاع *

فرو بردن * مصدر می کیدر بوغمه که عربیده ابتعال و زننده ابتلاع معناسنه و اشاعی ایلمك معناسنه کلور چونکه فرو اشاعی دیو یکر می اوچجی قطعیه نك بیت سابعی شرحنده کیدی بردن بآء موحده نك ضمیره ایلمك معناسنه افعال عامه دن مصدر در هائی بیت فرو بردن در کر بیان فراغ * فرو بردن آسودگی

* اولدی نو پید او محدث یکی ایجاد اولنان *

نو پیداه عربیده اسم مفعول وزنده محدث معناسنه چو نیکه نو یکی دیو فرق
بدیجی قطعه نیک بیت ثانیستده کلور پیدا بیه فارسیه نیک فتحی و بیه تحیه نیک
سکونی و دال مدوده نیک فتحیه بمعنی ظاهر و روشن و آشکار مقابلی نهاندر شیخ
شعری بیت بگفت احوال مابرق جهانست * می پیدا و دیگر دم نهانست

* دخی پیدا کردن ایجاد ایلک هم اختراع *

پیدا کردن مصدر مرکبدر عربیده ایجاد و اختراع معناسنه چونکه پیدا
قد سبق آنفا کردن ایلک دیو یکر می بدیجی قطعه نیک بیت ثانیستده یکدی
* شیدا و لمشدر کنش دخی آنک کی ذکا *

شید * شین محجه مدوده نیک کسری و دال ایلک کنش معناسنه عربیده
ذال محجه نیک ضمه له ذکا کی حکیم فردوسی بیت بدو گفت ازان سو که
تابنده شید * بر آید یکی پرده یتم شید * بعده خور افطیله ترکیب اولنوب
خور شید دخی دیرل لکن مر کی مفر دندن شا بعدر تکم تفصیلی
قطعه خامسه نیک بیت اولی شرحنده یکدی

* ایشغه آیدینلغه بر تو دینور یعنی شعاع *

بر تو * بیه فارسیه نیک فتحی و رانک سکونی و بیه فوقیه نیک فتحی و و او ایلک عربیده
شعاع و ضیاء معناسنه عموماً سیف الدین اسفری کی بیت بیاض صبح نمود
از دل شب دیجور * چنانچه بر تو نور از سواد دیده خور *

* شمشکه دیرل درخش اولش هم اول معناده برق *

درخش * دالک کسری و رانک فتحی و خاء محجه نیک سکونی و شین محجه ایلک
اشمشک که عربیده برق دیرل عنصری بیت کر بلر زانیش بادست
ز محبتانی درخش * اویندازیش تیرست از نیمانی کان * هم دخی
درخشیدن لفظندن امر و اسم مصدر اولور

* بارلق اولدی درخشیدن نظیری التماع *

درخشیدن * مصدر در عربیده افتعال وزنده التماع چغتابده ایشتامق
ترکیده بارلق معناسنه تکم ماه درخش قرلامع معناسنه
* دیندی قور قتمغه با کانیدن و ترهیب هم *

با کانیدن * با کیدن لفظندن مصدر در عربیده ترهیب و تخویف معناسنه
تکم اسم مصدر لازمی یکر می سکونجی قطعه نیک بیت خامسده یکدی

* خوف ایتیکدر هر اسیدن مالی ارتباع *

هر اسیدن * هانک کسری ایلک مصدر در عربیده خوف و روع و ارتباع معناسنه
کمال اسماعیل بیت چه بایدش ز ستمکار کان هر اسیدن * کسی که حفظ خدایش
نکاهبان آمد * ارتباع اصلنده ارتواع ایدی و او بیه تحیه ابدال اولندی

* الدایق اولدی فرییدن که غین آنک کی *

فرییدن * فانک و راه مدوده نیک کسریله مصدر در عربیده غین
و غیر بر معناسنه مولانا جامی بیت تادرین طبع فرییده سرای نهند حادثه
زلزله پای * چغتابده الدایق دیرل

* دی فریایدن آلدانغه یعنی انخداع *

فریایدن * مصدر در آلدانق که عربیده انخداع دیرل بولفظ نفدر
فرییدن صیغه سندن متعدی صورت ایشده لکن فرییدن متعدی
فریایدن لازمدر عربیده دخی بونک نظیری وارد که ثلثیدن کب لفظی
یوزی اوزره دوشرمک معناسنه افعالدن اکباب یوزی اوزره دوشمک معناسنه
حاصلی بویه محارده لازم متعدی لازم دینسه صحیح اولور فلا تغفل
* اولدی پوشانیدن اور تو نمک تستر کیدر *

پوشانیدن * بیه فارسیه مدوده نیک ضمی ایلک مصدر در اور نمک معناسنه
عربیده تستر کی صورته پوشیدن لفظندن متعدی صیغه سی فاما که
فی نفس الامر معکوسدر کاسه سی آنفا

* هم آچلمقدر کشانیدن مثالی انجلاع *

کشانیدن * مصدر در عربیده انجلاع معناسنه عند مرده اولان استخذه
نون مدوده نیک کسری و دالک فتحیه و افعدر غالباً کشادن لفظندن متعدی
صورته در فاما که ینه آنفا کن لازم متعدی لازم قاعده سی اوزره
اولغله انفعال بایندن انجلاع ایلک تفسیر ایلدی فله دره

* حقدرا نحق قائل اولماغه هم او یماغه سرا *

* انما الحق حقیق بالرضا والاتباع *

بوقطعه سه زبان اولدیغی حسیله نو پیده مفسر محضاعر بیدر انما
ادات حصدردر * حقیق * بمعنی سرا و لایق باقی لفظلر معلومدر

* قطعه در غین بعین دل و طبعست فروغ *

قطعه در غین * مثلی قطعه اولی عنوانده یکدی * بعین * لظنک او آئنده کی

باء موحده بمعنی فی ظرفیت ایچوند رعین کوز یا خود کنش معناسنه عریدر
دل * قلب دیوان بدنجی قطعه نك بیت ثالثه بدنجی طبع بمعنی مزاج
عریدر * است * ادات ربطدر کما سبق فی الادوات المركبة * فروغ
آید بتلق دیو بوقطعه نك بیت رابعه کله حاصل معنی ندین حقنه اولان
قطعه قلب و طبع کوزنده نوردر یا خود کنش کبی اولان دل و طبع موده
ضیادر بهمه حال است معناده فروغ افطنه مرتبطدر

* کوسرش اولدی نمایش بوجه رنه آمروغ *

نمایش * نوک ضمی ایلله نمودن لفظندن امر حاضر آحرینه ماقبل مکسور
شین معجه الحاقیله اسم مصدر چونکه نمودن مستقبلاتی واول الفه ویا تحته به
ابدالیه نماید و نمایش کله میر نظمی بیت که در بر بوده زیب و زر نمایش
که یعنی داده در جنبش فرایش * آمروغ * همزه ممدوده نك فتحی و میمک
وراء ممدوده نك ضمی وغین معجه ایلله بمعنی قدر و مرتبه عاله کذا فی فرهنگ
جهانگیری ابوشکور بیت نداند دل آمروغ پیوند دوست * نداند که بی دوست
کارش نکوست * هم دخی مقدار جزئی معناسنه و نفع و فائده معناسنه کله
لکن بولفظ آمروغ * فرهنگ شوریده بواج معناده راد نصکره و اوسر واقعدر
* هم اوزن بولویه هم دیندی وقاره آمروغ *

آمروغ * همزه ممدوده نك فتحی و میم ممدوده نك ضمی وغین معجه ایلله ایکی
معنایه در اول بمعنی طویل القدر و القامة و نفس قد و قامه معناسنه کله
ثانی بمعنی وقار و هیبت میر نظمی مشوی بکیر دلزه در اندام شیران * زاموغ
و وقار شاه ایران * نکیر دجای هرگز کوه از بیم * که آمروغ شاه از تاج و دهم
* اسمک یازه و خیاره ککره نك آروغ *

یازه * یاه تحته ممدوده نك وزای معجه نك فتحی و هاء رسمیه ایلله اسمک که
عرییده تشاوب دیرلر بوکا فارسیده آسادی آساره دخی پامک دخی
دهاندره دخی فازه مراد فلدر مؤید لفضلا ده یازه بمعنی رزه دیومسطوردر
خیازه * خاء معجه نك فتحی و میم سکونیه یازه کبی اسمک معناسنه بو معناده
باء تحته بدله بباء موحده ایلله دخی مرویدر ابوالمعانی بیت از شراب عشق دل
خیازه حسرت کشد * در همه برنم محبت رانشد مست وصال * و خاء
معجه د نصکره الفله خامیازه دخی دیرلر شیخ عطاسار بیت خامیازه فعل
شطانت و قی * ای بسرا بمن مباش از مکرووی * آروغ همزه ممدوده

وضع راء همزه وغین معجه ایلله ککره نك که طبعیام معنده ده غلیان ایدوب
همزه قریب اولدقده ریح عارضی حرکت ایدوب فم معنده دن ظاهر
اولان صدادر عرییده جشادرلر

* ولدی آمیغ قارشمش دینور آرنسینه شوغ *

آمیغ * همزه ممدوده نك فتحی و میم ممدوده نك کسری وغین معجه ایلله بمعنی
آمیخته و مختلط حکیم خاقانی بیت بحر بست کفش که ماهیش تیغ * بر ماهی
بحر کوهر آمیغ * همدخی مجامعت و باشرت معناسنه کله * شوغ * شین
معجه ممدوده نك ضمی وغین معجه ایلله بمعنی اندک چیز یعنی شئی * قلیل

* روشنایی دینور ایدلغه روشن ایدین *

روشنایی * آخرنده بقاء تحته ایلله ایکی معنایه در اول بمعنی آیدنلق و ضیاء
معناسنه اکر یاه تحته مصدر به اولور سه ثانی بمعنی ذی شعاع و ذی ضیاء اکر
یاه نسبه اولور سه چونکه روشناراء ممدوده نك ضمی و شین معجه نك کسری
ونون ممدوده نك فتحی بمعنی ضیاء و آیدین کمال خجندی بیت دارم اندک
روشنایی در نظر * در حال اولی فیه نظر * بویینک مطابقی معنای اوله
ظاهره در فاما که فرهنگ شوریده معنای ثانی به شاهد ایلدی * روشن
راء ممدوده نك ضمی ایلله ایدین معناسنه بعضی نسبه صفت اولور روز روشن
وهوش روشن و راه روشن کبی حسین ثانی بیت پای تاسر سوزم و روشن نکرد
دانشم * کی دهد از بس کدورت آتشی ماروشنی

* دخی آیدیلغه هم پارلایشه دیندی فروغ *

فروغ * فاکت و راء ممدوده نك ضمیری وغین معجه ایلله ایکی معنایه در اول بمعنی
ضیاء و شعاع بمعنی آیدنلق ثانی بمعنی شروق و لمعان بمعنی پارلامتی کمال اسماعیل
بیت شب سیاه فروغ بیاض دیوارش مؤذنازا از صبح در کان افکند

* شیر شود ماست بوغر ندر تره باغی مسکه *

شیر * شین معجه ممدوده نك کسری صریحه سی و راء ایلله سود که عرییده حلیب
و این دیرلر منلا و فانی مروی بیت فی جنونم بجنون ماندونی عقل بعقل آنچه
مادر بکلور بخت مر اشیر نبود * بوند نصکره شیر ارسلان دیو قرق برنجی
قطعه نك بیت سابعه کله لکن آنده امانه ایلله در * ماست * میم ممدوده نك
فتحی و سینک سکونی و تاء فوقیه ایلله بوغر نکه عرییده لین وراثت دیرلر
مسکه * میم فتحی و سینک سکونی و کاف فارسیده نك فتحی و هاء رسمیه ایلله تره

یاغی که چوق ترکیده تاه فوقیه مقامنده کافله کره یاغی دیو تعبیر ایدر حکیم
شیرازی بیت خلیه و کجده چکند رانکین * مسکه و هم روغن کاواچین
* فله دیرل آغزه قیمه تو ابران دوغ *

فله * فاک حرکات ثلثه سی و لامک فقی و هاء رسمیه ایله اعز که سوددن او اور
عزیده لب ایدر تحفه الاحیاده پیرتازه دیو تفسیر ایلدی بولفظده لامک تحفه فی
و تشدید جار در متوجهری بیت نوای مطربان داریم و بر بطهای کوینده
مساعده ساقیان داریم و مساعده های خون فله * بو پینده پیرتازه معناسنه
اوله سی عقله امسدر * تو * ناء قوقیدنک ضمی و و او معروف ایله سود قیماغیکه
عزیده قسط ایدر بوندن بشقه قات معناسنه و پرده معناسنه ده کلور حضرت
مولانا در معنای قات بیت من این ایوان نه نور امیدام نمیدام * من این نقاش
جادورا نمیدام نمیدام * هم دخی توسن دیو قطعه * ناله نیک بیت نایبند
یکدی لکن آنده و اوج هول ایله در * دوغ * دال مدوده نیک ضمی و غین ایله
آبرانکه بو غرندن او اور کاهی بو غرت معناسنه کلور حکیم شیرازی بیت
هم بصل در دوغ آغسته بخور * باز ازان دوغ زش کشته بخور
* بیقامق شستن و بیقامشه شو پیده دینور *

شستن * شین معجه نیک ضمی و سبک سکونی ایله مصدر در عرییده غسل دیرل
شو پیده * شین معجه مدوده نیک ضمی و یاء تحفه مدوده نیک کسر ایله
شو پیدن لفظدن اسم مفعولدر عرییده مغسول کی ابوالمعانی بیت
نشو پیده همه در عمر ویش * مکر شو پیده در آخر مرده بش
* چرک دی کبره دخی کبر ایله یاسه آروغ *

چرک * جیم فارسیدنک کسری و راک سکونی و کاف ایله کبر و پاس معناسنه
همدخی ایزک که جراحندن و چشمندن حقرا کاشوخ و شوغ و شوق دخی دیرل
میرنظمی بیت هیچ رویش نشسته آن ید حال * کوش و بینی زچرک مالامال
آروغ * همزه مدوده نیک فقی و زای فارسیه مدوده نیک ضمی و غین معجه ایله
کبر و پاسکه دمورده و امثالنده او اور ابوالمعانی بیت خصمت نتواند که
کشید تیغ از نیام * ازو هم تو آروغ گرفتست در نعل

* دیر یلوب دیو شیریلن چیده و بر چیده امش *

چیده * جیم فارسیه مدوده نیک کسریله چیدن لفظندن اسم مفعولدر
خواججه سلمان بیت بغیر برک کلنکان نمیتوانم چید * که هیچ زوی مرانست بر کل

بر چیده * دخی چیدن مذ کوردن اسم مفعولدر چونکه بر تحسین لفظ ایچون
زائد در علی ماسبق فی الادوات البسیطة عمه بخاری بیت هوای قیر کون
زجه نقاب قیر کون از رخ * سپهر ساج کون بنهاد تاج عاج کون و منر *

* دیندی پروند قاش صار قیسنه بو چیده بوغ *

بوغ * یاء موحده مدوده نیک ضمی و غین معجه ایله بو چیده که ایچنه ایسه و اثواب
قورل میرنظمی بیت بنا اهلان چنان ارزان فروشد * متاع دایران در بوغ
بستند * قلیزن کسه به دیو نه دغلزن دینور *

دغلزن * نیک سکونیه ایکی معنایه در اول بمعنی قلیزن که قلب چیه کسچی
ثانی بمعنی دیو که فاحشه عورتلو کاهی زن لفظی تقدیم اولوب زن دغل دخی
دیرل میرنظمی بیت میکم کار دغل ای زن چیل * تابکی این کار بدای زن دغل
زیر دغل دالک و غین معجه نیک فتحلری و لام ایله باطنی ظاهرینه و وافق اولمایه
دیرل و قلب افچه و عیب و فساد معنای پنده کلور زن وصف ترکیبی اولدیغی
خالده اون بشچی قطعه نیک بیت خامسند کیدی هم دخی زن عورت دیو
یکرمی او چچی قطعه نیک بیت نالینده کیدی قلیزن فارسیده وصف
ترکیبدر شوعی حسیله تفسیر قلمدی

* دخی مجهول اولان نسنه به دیرل آشوغ *

آشوغ * همزه مدوده نیک فقی و شین معجه مدوده نیک ضمی و غین
معجه ایله شین مجهول معناسنه حکیم طرطری بیت چه کتم از جفای
دهر که من * هستم آشوغ در میان شما

* مئلودیللویه دینور جربز بان شیرینکو *

جربز بان * سیاه چشم کی وصف ترکیبدر بمعنی فصیح اللسان
و شیرین سخن و خوش صحبت و لطیفه کو ابوالمعانی بیت لسان منطلقم
بسته از غم هجران * که شرح دل نکند هیچ کلک جربز بان * چونکه جرب
باغلود یواون او چچی قطعه نیک بیت نامنده کیدی زبان دل دیو یکرمی بدیجی
قطعه نیک بیت نایبند کیدی * شیرینکو وصف ترکیبدر چونکه شیرین
مئلود یوقرقی سکر نیچی قطعه نیک بیت اخیرنده کلور کو وصف ترکیبی اولدیغی
خالده قطعه اولی نیک بیت خامسند کیدی

* شاعره دیندی سنجساز و یلان اولدی دروغ *

سنجساز * وصف ترکیبدر چونکه سخن سوز دیو او تو ز برنجی قطعه نیک

بیت سابعده یکدی ساز بکرمی دردیجی قطعه نك بیت خامسده کچن
ساختن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر * دروغ * دال ممدوده نك
وزاء ممدوده نك ضمیری وغین معجمه ایله بمعنی کذب و مین مقابل راستدور
کاقیل دروغ مصطلحت آمیز * به از راست فتنه انکیر

* جاهله جاهله رفعمی کلور عالمده *

چونکه معرض بیانده سکوت حصری مفید او اور قاعده سنده معنی اولدیغی
حالده حق تعالی رفع الله الذین آمنوا والذین اوتوا العلم درجات
بیوردی تنکیم ادات حصص صریحله انما یجشی الله من عباده العلماء
بیوردیغی کبی لکن آیت ثانیه ده مدار استند لال لفظه جلالک رفیعله
علمانک نصی قرآیدر نکتته بومصر اعده جناس نام وارد رفله دره

* علم افراز معارفدر اولان صاحب طوع *

علم افراز * وصف ترکیبدر بیراق قالدیریجی معناسنه چونکه علم بیراق دیو
فرق او چنجی قطعه نك بیت اخیری شرحنده کلور * افراز * همزه نك فتحی
وفانک سکونی و رای ممدوده نك فتحی وزای معجمه ایله افرازیدن لفظندن
امر یا خود اسم فاعل مخففدر * معارف * صاحب * معروفدر * طوع
مشهوری طایفه در لکن فصیحی تاء مشدات فوقیه مضمومه ایله در شول
معروف لاجه قبلدر که نیره باشلرینه ایدر لر انجق دولت علیه عثمانیده
شول معروف نسنه در که وز بر او چنی میرمیران ایکبسنی میرا و برنی طاشلر
و هر طائفه نك اعتباریده انکله در بلکه بومقامده ناظم تحریرک مرادیده
بو اولسی غالبدر زیر ازمانه ده اندن اعظم باعث رفعت او اور نسنه بو قدر فافهم

* قطعه چون بوی عنبر قوت آرد دردماغ *

قطعه چون * قطعه خامسده یکدی * بوی * فقود بوی بکرمی التجی
قطعه نك بیت ثانیه سنده یکدی * عنبر * بیانی الی بدیجی قطعه نك بیت
اولی شرحنده کلور * قوت * بمعنی قدرت عریبدر * آرد * همزه ممدوده نك
فتحیه آریدن لفظندن فعل مضارعدر * در * بمعنی الباء الجارة کاسبق
فی الادوات المركبة * دماغ * معروف حاصل معنی رایحه عنبر کی
دماغه قوت کتور بر قطعه

* سرچه کنجشک و کو کر حیدر که تر قارغه زاغ *

کنجشک * کافک ضمی ونونک سکونی و جیمک کسری و شین معجمه نك سکونی

وکاف

وکاف ایله سرچه معناسنه عربیده عصفور دیرل خصوصاً سوار کو چنک
قوشلره دیرل عموماً شمس فخری بیت خنجر و در زمان و در زمان معدلت
ندهت باز رحمت کنجشک * کبوتر * کافک فتحی و باء موخده ممدوده نك ضمی
وتاء فوقیه نك فتحی و رایله انواع کو کر چنه اطلاق اولور عربیده حمامه دیرل
حکیم خاقانی بیت انکسانکه طریق تو میروند * زاغند وزاغ راروس کبک
آرزو * همدخی گوشه کان معناسنه و علم موسیقیدن برطن معروف معناسنده

کلور * خنج باقوش او یکیدر فاخته قوزغون کلاغ *

خنج * خا معجمه نك ضمی ونونک سکونی و جیم ایله بوزن قفیل بوقوش که
عربیده بوم دیرل * فاخته * لغت مشترکه در عربیده دخی بومعنایه در ذاتنده
برخوش آواز و خوب اندام قوش اولمغه اکثر شعر اشعارلر نده ذکر ایدر لر عربیده
جیمی قواخیت کلور ابوالمعانی بیت سحر که بر سر سر و سر اقرار شود
فاخته بعشق یار دمساز * کلاغ * کافک و لام ممدوده نك فتحی ایله
قوزغون که عربیده غراب دیرل استاد عنصری بیت هر که رار هبری
کلاغ کند * بیگمان دل بر خه داغ کند * بومضمونی عربیده دخی نظم
ایتمشدر شعر اذا کان الغراب دلیل قوم * سیه دیم الی دارالوار

* داخی قرلنچ رستو آشیان اولدی بوه *

پرستو * باء فارسینه نك و رانک کسری و سینک سکونی و تاء فوقیه ممدوده نك
ضمی ایله قرلنچ که عربیده خطاف دیرل شمس فخری بیت همای فتح
برایوان قدرت * نهاده است آشیانه چون پرستو * آشیان * آخرنده هاء
رسمیه سز و هاء رسمیه ایله بوه معناسنه عموماً عربیده و کردخی عیش دیرل
عزقی بیت ای نه فلک زخوشه صنع بودانه * در جنب کبرای تو عرش
آشیانه * وقوش بوه سنده دیرل خصوصاً کاهی وطن معناسنده کلور

* کاغ آتش قارغه و قوزغون صداسی کاغ کاغ *

کاغ * کاف ممدوده نك فتحی وغین معجمه ایله آتش که عربیده نار دیرل حکیم
قطران ارموی از ابر نیره برق بناید روز پاک * چون سرخ زاغ از شب نیره
زدود کاغ * بوندن بشقه ایکی معنایه دخی کلور اول کویش که حیوانات بدیکی
علنی چیروب تکرار جنبوب بودرل ثانی ناله و فریاد عموماً و ناله * کلاغ
خصوصاً جمع افرسده ناله * طاوس دیومسطوردر * کاغ کاغ * مکرر
اولدیغی حالده قرغه و قوزغون آوازی برهان الدین برار بیت شد زلون

مختلف خون جامه صباغ باغ * زاع بیرون شد زراغ و ماند اندر کاغ کاغ

* زنده کانی دیرک اولدی زنده کی صاغلوق دیمک *

زند کانی * آخر زنده یاه تختیه ایله بمعنی حیات زنده کی * کدالک چونکه آخر زنده
هنا رسیده اولان کلمه به ادات جمع با خود یاه تختیه مصدر به لاحقه و انچه
هنا من پوره کاف فارسیه به ابدال اولور دیو مقدمه ده کجندی شیخ عمر خیام
رباعی می نوش که عمر جاودانی اینست * خود حاصلت از روز جوانی اینست
هنکام کل و باد و یاران سمر مست * خوش باش دمی که زندگانی اینست

* جان روان مرک اولدی زمرده اولمش زنده صاغ *

جان * بمعنی * روان * و بالعکس ارباب لغت اگر چه جانی روان و روانی جان ایله
تفسیر اینتلر در قافیه یکنارنده فرق وارد چونکه روان انسانه مخصوص
اولان روح که سائر حیوانده اولمازا کاعلوم عقليه ده نفس ناطقه و انسان حکما ده
نفس مجرده و انسان صوفیه ده روح انسانی دیرلحق سبحانه و تعالی الیک حقنده

یستلونک عن الروح قل الروح من امر ربی پیور مشدر اشته روان بودر
اما جان روح حیوانی که هر زنده ده او او روح حی حکیم ابن سینا رساله معراجیه بنده
مراد از روان نفس ناطقه باشد و از جان روح حیوانیهست دیمشدر هم دخی

روانک روح انسانی معناسنه اولدیغنی شیخ سعدی بویتده تصریح اتمشدر
بیت سیردم ترا جان و رفتم بخاله * بیدم روان روان را بیدان پاک

جانک روح حیوانی معناسنه اولدیغنی بو بیت ناطقه در بیت کریمسان زنده
کیست حیوانرا * زندگانی تو میدهی جازا * فرهنگ شوریده کاهی روان
جان معناسنده استعمال او او حکیم اسدی زرخم سنان بیش زخم زبان که
این تن کند خسته و آن روان * دیو مسطور در ناظم مجری دخی از باب لغت

نفس برلری و بواسطه مال اوزره تفسیر پیور دیرلری تفصیل دیساجده نک بیت
سادسده کجندی نکته معلوم اولسونکه ترتیب مصرعده کوره جان مفسر
روان تفسیر در مشهوره کوره معکوسدر * مرک * میک فحقی و رانک سکونی

و کاف ایله بمعنی موت هائی بیت بود مرک به از بون زیستنه * از زهر خندست
بگریستن * مرده * میک ضمیمه مردن لفظندن اسم مفعولدر * زنده * زای

معجمک کسر بله بمعنی حی که مقابلی مرده در شیخ عمر خیام رباعی در پای
اجل چون افکنده شوم * وز دست غمش ز بیخ برکنده شوم * ز بهار کلم
بخر صراحی میکند * نا چونکه زباده بر شود زنده شوم * بوندن بشقه درت

معنا یه دخی کاور اول بمعنی فقیر و درویش ثانی ولایت اصفه انده برنهر
عظیم استمیدر که زنده رود دخی دیرل ثالث بزرک و عظیم رابع توران
پهلوانلرندن بریملوان نامیدر که انی رستم برمشت ایله اهلانک اتمشدر

* پک طولی لبریر او معناده لبالب او بله در *

لبریر * و مصف ترکیب دیرلک طولی معناسنه و دوداغدن طاشوب دوکلن
نسنه معناسنه حوض اولسون غیری اولسون زبرا اب دودق دیو بکرمی
یدنجی قطعه نیک بیت نایسنده کجندی ریز قرق ایکنجی قطعه نیک بیت
عاشرنده کلان ریختن لفظندن امر با خود اسم فاعل مخفقدن رشید فنی بیت
سناغر جانم ز هر غصه لبریر ست و من * نا نکرد مدعی خوش دل تبسم
میکنم لبالب * الف توسل ایله مثله مصرع لبالبیست ز خون جگرم پیاله ما

* هر دخی سناغر قد حدیرک بیولک اولسه تفاع *

سناغر * غین معجمک فتحیه بمعنی قدح صبری سمرقندی بیت من آن شیدام
ای صبری که دست ساقی کوثر * اگر در خلد باشم زهر غم در ساغر زبرد
فی الاصل شراب طولی قدح در لردی صکره مطلق قدحده استعمالی
غالب اولدی * تفاع * ثناء فوقیه نک وفاء بمدوده نک فتحلری و غین معجمه
ایله بمعنی قدح عظیم و سناغر بزرک آنکه آخر برنده طولی ایچرلر شمس
فخری بیت در برم عبس دولتی باد اهرار مسال * بردستگیر نوش بکن کاسه
تفاع * هم دخی آهپانه یعنی قفا کوکی معناسنه ده کلور معنای اولده
بو معنادن استعاره طریقه ایله در چونکه زمان اولده مشاهیر شجاعت دیو کله سن
ساغر ایدوب شراب ایچرلردی کیده رک سناغر معناسنه اولدی

* چاغ وقت اما بجم خاطر سوال ابتد کجه دیر *

چاغ * جیم فارسیه بمدوده نک فحقی و غین معجمه ایله بمعنی وقت و هنگام
کجی هم دخی عنکوت معناسنه ده کلور بولفظ اصلنده چغتای لسانیدر

* صاغ اولاسک برینه باشد دماغت کوک چاغ *

معنای ترکیبی دماغت زمانی اوزن صدا الو اولسون دیمکدر چونکه * باشد
مضارع صیغه سنده امر غایبدر * دماغ * عریذ فارسیده دخی مستعملدر
ثناء فوقیه ساکنه ضمیر خطاب متصلدر * کوک * کاف بمدوده نک ضمی و کاف
ثانیه ایله بمعنی آواز بلند و صوت اعلا هم دخی مارول معناسنه ده کلور اکا کاهو
دخی دیرلر عریذه خس دید کاریدر خاصه سی جلب نوم و نصفیه دمدر

چساع * زمان و وقت دیوانه کجی بو تفصیل معلوم اولدیسه کانه دماغ
اعضای ریسه دن اولدیغی علاقه سهله بحازاجاد اتدن عبارتدر بوتقدیرجه
برذاتک زمانی اوزن صدالواولسنه صاعلی لازم کلور ایسته بوتوجیه فقیر کدر
لکن بهضیلر بویه توجیه ایندیله کولک چاغدن مراد مارول وقتی دیمکدر یعنی
وقت ربیع و فصل بهار معناسنه بوتقدیرجه باشد دماغت کولک چاغ ترکیبک
معناسی دماغت وقت ربیع کی برنشو و نما اولوب طراوتلو و ملاحلو اولسون
دیمکدر * جوی شیر اول صو که افش بر زمان شیرین ایچون *

جوی شیر * اضافله جوی شیرین لفظندن مخففدر معنای ترکیبسی شیرین
ارماغی دیمکدر چونکه جوی ابرق دیو قطعه رابعه نیک بیت خامسده
یکجی شیرین * فرهادک معشوق اسمیدر قصه لری محلیده مسطور در

* کوهکن فرهاد و کوه بی ستون دلیدی طاع *

کوهکن * فرهادک اسمیدر اصلنده وصف ترکیبی ایدی طاع قازجی معناسنه
چونکه کوه طاع دیو قطعه ناسمه نیک بیت عاشرند کجی * کن * لای اوچجی
قطعه نیک بیت سادسده کلجک کندن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر
فرهاد چالشوب طاعی قزدیفیچون کوهکن دیو مسمی اولدی کوه بی ستون
دیار عجمده بر مشهور طاعدر که فرهادانی کسوب صو کتور مک قصیده بو قدر
زمان عشق شیرین ایچون چالشوب و هر کسیدی طاعی طاعی شیرینک صورتک
قازوب نقش ایتمشد معنای ترکیبسی دیر کسر طاع یعنی اغا جسر طاع دیمک
اولور چونکه کوه قدسبی آنانی ادات تغییر کاسبی فی الادوات المرکبه
ستون * دیرک دیو الای اوچجی قطعه نیک بیت سابعده کلور

* اصفهان شهرنده کی نهرک آدی زایده رود *

زایده رود * معنی نهر منور که زنده رود دخی دیرل که ساسبی فی شرح هنده
القطعه معنای ترکیبسی طوعجی جای دیمک او اور تکم زنده رود دیری جای
معناسنه اولدوغی کی چونکه زایده اون ایکجی قطعه نیک بیت نایسنده کن
زایدن لفظندن اسم فاعلدر * رود * راه مدوده نیک ضمیمه جای و نهر معناسنه
* بر مزین باغچه در بانده انک چار باغ *

یعنی شهر اصفهانده زایده رود عنندنه و عظیم و معمور و مشهور باغچه در که
شاه باغچه سیدر حقه دینلشد بیت کرندی دی در جهان باغ ارم * کن تماشا
چار باغ پر نعم * حتی ناظم نحر را برانه سفارته کنند کده باغچه منور و نهر

مزبوری سیر و تماشا ایلمش تکم بر قطعه سنده دیر قطعه شکایت کرجه تیر غمزه
جادولر ننددر * بنم جکد کلم اما کمان ابرولر ننددر * صفا هانده کوروب بر چار
ابرو بی خطن صوردم * دیدی بوجار باغک سنبل و شبولر ننددر * هم دخی چار
باغ عناصر رابعه معناسنه ده کلور تکم اصطلاحک بیت خامس عشرنده کلور
معنای ترکیبسی درت باغ دیمک او اور باغک بیانی بو قطعه نیک بیت اخیرنده
کلور * راه بول کراه از غون ضایع اولمش کم شده *

راه * اظم بارها ایلله مطلق بول که عربیده طریق دیرل شیخ عمر خیام رباعی
راهبست بمیخانه بمقصد پیوست * وز جانب میخانه ره دیگر هست ایک ره میخانه
ز آبادانی * راهبست که کام میتوان داد بدست * بوندن بشقه بدی معنایه دخی
کلور اول بمعنی رسم و عادت ثانی بمعنی کره و مره ثالث بمعنی هوش و عقل
رابع بمعنی مقام موسیقی خامس بمعنی سخن سادس بمعنی درون شخص سابع
هندستان پادشاهلرینه رای دید کلری کی راه دخی دیرل بوسکر معناده الفک
حذیفه ره دخی جائز در * کراه * و کره ایکسیده از غون و یوانی یترمش
معناسنه محسوسده و معقولده مستعملدر مثلا جای بیت آن نمیکویم که بودم
ساله سادر راه تو * هسنم آن کره که اکنون رو بر آ آورده ام * معنای
ترکیبسی دخی بویه در چونکه کم کاف فارسیه نیک ضمیمه و میم ایلدیک وضایع
معناسنه * راه * قدسبی هنا * کم شده * ضایع اولمش معناسنه چونکه شده
قرق بشجی قطعه نیک بیت سادسده کلان شدن لفظندن اسم مفعولدر
هم قلاوز رهما و بدرقه رهبر سراغ *

رهما * افله رهمان مخفف وصف ترکیبدر بمعنی مرشد و دایل و هادی
چونکه راه بول دیو آنفا کجی * نما * نوک ضمیمه نمودن لفظندن امر یا خود اسم
فاعل مخففدر تکم امر اولدیغی جاده دیگر منجی قطعه نیک بیت نایسنده کجی
ابوطالب کلیم بیت صاحب قران و شاه جهانکه ز بخت او * هر لحظه اش و بهر
آمد رهما شود * بدرقه * بام موحده نیک فحی و دالک سکونی و رانک و فافک
فتحلری و هاء رسمیه ایلله بمعنی مرشد و هادی و دلیل ایض میراظمی بیت راه
طلب بدرقه در پیش گیر * نیت صافی ز همه خویش گیر * رهبر * بودخی افله
راهبردن مخفف وصف ترکیبدر چونکه بر وصف ترکیبی اولدیغی حبالده
قطعه اولانک بیت خامسده کجی خواجه حسین شبانی بیت رهمای
رهی که سخن آن * هر قدم پای رهبر اندازد * سراغ * سبک ضمیمه

بمعنی رهنمای ایض محشم کاشی مصرع سراغ یوسف من کن که
بنده و آزاد * بوندن بشقه ایکی معنایه دخی کلور اول بول صور مق
معناسنه ثانی بمعنی ضال یعنی ازغون عرییده بمعنی سوال و تفقد و طلب
* باق بیفروز بسیار اینجا کتور بونده دیمک *

بیفروز * اوتوز اوچجی قطعه نیک بیت اولنده بکن افر وختن لفظندن امر
حاضر در چونکه مستقبلاتی خاء معجمه نیک زاء معجمه ابد الیه افروز دو افروزنده
کلور اولنده کی باء موحده صله در اوائل مشتقانه داخل اولجه الفات
باء تحتیه منقلبیه اولور دیو مقدمه کجی * پیار * و او حذقله آوردن
لفظندن امر حاضر در تکم مضارع متکلم وحده سی بکرمی اوچجی قطعه نیک
بیت اخیرنده کجی * اینجا * بونده معناسنه مرکبدر چونکه ان بوندیو قطعه
نالته نیک بیت را بونده کجی جامکان دیو بکرمی ایکنجی قطعه نیک بیت را بونده
کجی * شمعدان اولدی لکن بامش فقیله دی چراغ *

لکن * لامک و کاف عرییه نیک فخری ونون الیه بمعنی شمعدان شیخ سعدی بیت
میل در سرمدان چنین سخت * کن بن شمع در سر لکنی * بوندن بشقه اتی
معنایه دخی کلور اول بمعنی آفتاب ثانی بمعنی شمعدان تیسبسی ثالث بمعنی فانوس
کوملکی رابع آتش منقلی خامس بمعنی خوردان و عود سوز سادس کناری
یوکسک طبق معناسنه * چراغ * جیم فارسیمه نیک فتحی و کسر بله بانی شعله نیک
آدیدر هم دخی مجازا اینجا باده باغ و فتل قیوب باقدقلری آتیده دیرل کذا فی الجمع
* باقی ایچون شول دمردن داغلی داغینه هم *

داغینه * آخرنده نسبت ایچون باده تحتیه ونون مفتوحه و هاء رسمیه الحاقیه داغ
اورا جق دمر آت که اکا عرییده مکوات ترکیده داغلی دیرل ابوالمعانی
بیت آسمان از مقدمش یافته شرف * مهر بر پیشانیش داغینه است
ناظم بحر بر بونده ایهام سیاقی بی شمار لطافت ایلدی فله دره

* کی قاجن دخی عریجه یا قیدر کی بمعنی داغ *

کی * کاف فتحیه فارسیده درت معنایه در اول زمان مجهولدن سئوالکه
ترکیده بکن عرییده می الیه تعمیر ایدرل لطیفی بیت تراکی خداداده قدر و جلال
خداداده رانیست هرگز زوال ثانی کی بادشاه دیو التجی قطعه نیک بیت نالنده
کلور ثالث عناصر را بعددن هر بر بنده کی دیرل جمع مراد اولند قده کیان و کیانا
دیرل رابع بمعنی پال و پاکیزه عرییده کی ایکی معنایه در اول بمعنی داغ که آتش

ایله بقار لر خواجه حافظ بیت بصوت و بلبل و قری اگر نوشی می علاج کی
گفت آخر الدواء الکی * ثانی ادات تعلیلدر ایچون معناسنه عرییده فارسیده
داغدن حاصل اولان بدن انسانده و بدن حیوانده اولان داغ نشانه سنه ده دیرل
* بوکام برکستاندر او قو بلبل کی *

کستان * کلی چوق بر دیو قطعه رابعه نیک بیت نالنده کجی * بلبل ضمتین
ایله معروف قوشدر عرییده و فارسیده و ترکیده مستعملدر قطعه اذا احتاج
غری و قدناج بلبل * لازهار روض فوق غصن مسؤل * قتادهما الیغناء بکن
خمسره * فغانیک من ذکر ی حبیب و منزل * عرییده خاصه اسمی عندل
و عند لب و حوجم افظایدر مرید زاده در مستزاد نظم السفرائند بیت
فی جتک عندل وصلی اینادی * اروجهم یاورد * باغکده سنک بلبل کوکلم
ایدرا واز * کوسر یوزیک ای کل مشوی فک از بسکه بارد بر سرم خون
مر اشد طره دسار کلاکون * دما دم بلبلان بوسند دستم * که خدارند کل بر سر
دستم شاعر ترکی بیت اگر زاغ اولیوت بلبل او اورسک نه غم برسک سفکدر آشیانه
* سیر کلزاره نه حاجت ایسته بودر باغ راغ *

کلزار * کلی چوق بر دیو قطعه رابعه نیک بیت نالنده کجی * باغ * معروف
و باغچه و تفرجگاه و اشجار و ازهار ی مشتمل مسیره گاه ضائب تبریزی بیت
چند نکه بهار است و خزانست درین باغ * چشم دل شبنم نکرانست درین باغ
راغ * راء مدوده نیک فتحی و غین معجمه ایله بمعنی چمنزار و شکوفه زار و تفرجگاه
شاعر بیت تاران مرکب تو پی سپر * همدن روی کشته لاله راغ * کذا
فی الجمع و دامن کوه و قله جبال معنایه ده کلور کذا فی فرهنگ
جهانگیری و بعضیجه ایکی برارادن باغ راغ دخی دیرل کاکان ههنا
* قطعه در فاق کهر بر چو صدف *

قطعه در فاق * مثلی قطعه ولی عنوانده کجی ز * بمعنی من کاسبق فی الادوات
کهر بیانی دیباچه نیک بیت عاشری شرحنده کجی * بر * طری دیو قرقبی
قطعه نیک بیت اولنده کلور * چو * ادات تشبیهدر کاسبق فی الادوات المربکه
صدف * فتحین الیه اینجوقای که انده اینجوا و اوور مولانا جامی بیت شاه
والاکهر و دریا کف * که فک کوه را و راست صدف * عرییده فتحین و ضمتین
ایله یوکسک اولوطاغ معناسنه و قرآن عظیم الشانده واقعدر بین الصدقین
ای بین الجبلین المرتفعین همدن هرنه که مرتفع اوله اکادیرل و داخل الاذنین

معنا سنده کاور حاصل معنی کمردن طلا و صدف کی حرف فاحشده قطعه
* رده ورسته وزده بجه سی صف *

رده * رانك و دالك فتحلری و هاء رسمیه ایله بمعنی صف مطلقا حکیم فردوسی
بیت رده برکشیدن ایران یان * بیستند خون ریختن رامیان * همدخی خرمن
سوره جك دکن معنا سنده کاور که اکا عرییده مرضه دیرل رسته * رانك فتحی
وسپنك سکونی و ناء فوقیه نك فتحی و هاء رسمیه ایله رده کی صف معنا سنده شکم
رسته مردم ورسته لشکر ورسته دندان دیرل لطیف بیت خر و شید بر رسته
و آمیخت كرك * پر كده كردش چو كده كرك * بوندن بشقه اوج معنایه دخی کاور
اول بمعنی خلاص شده یعنی قورنش ثانی بمعنی بازار یعنی سوق ثالث بمعنی
شارع عام و شاه راه * زده * زای معجه نك و دالك فتحلری و هاء رسمیه ایله بمعنی
صف ایضا حکیم فردوسی بیت کشیدن کردان زده بر زده * بطوق برنجیر
زرین زده * بوندن بشقه بدی معنایه دخی کاور اول بمعنی خورده ثانی بمعنی
بریده ثالث بمعنی ظهور کرده رابع زدن لفظنندن اسم مفعول در بعض تراکیه
صفت واقع او اور سودا زده و دم زده کی سادس بمعنی سطور کتاب سابع بمعنی

کهنه * سو بسو هر یکا در سوی طرف *

سو بسو * مانده بام مو حده نوسلیه ایله هر یکا و هر طرف معنا سنده چونکه
سوی سین ممدوده نك ضمی و یاء تحیه ایله بمعنی جانب و طرف میر نظمی بیت
اشارت از شه عالم بدیدند * پرستاران بهر سویش دویدند * بونده یانك
حذفیله سودخی دیرل * زند و آتش زنه چاقق آیدر *

زند * زای معجه نك فتحی و نونك سکونی و دال ایله بوزن بند چاقق که دموردن
ایدرل بوم عناده عریله مشته کدر خاصه عرییده مقدحه دیرل حکیم سوزنی بیت
چون خاطر من مدح تو زآید چون زند * اشکسته بود زند و فرزند شکسته
بوندن بشقه درت معنایه دخی کاور اول بمعنی بزرگ عظیم ثانی مورد آغاجی که
آکا عرییده آس دیرل ثالث نام کتاب مجوس رابع بعض فرهنگ کرده صحف
ابراهیم معنا سنده فرس قدیمه جان و ذی روح معنا سنده کاور * آتش
زنه فی الاصل وصف ترکیبی ایدی آتش اور یچی معنا سنده آخرنده علامت
نقل ایچون هاء رسمیه کتوروب چاقق معنا سنده خاص اولدی چونکه
زن وصف ترکیبی اوله رق اون بشقی قطعه نك بیت خامسده کیدی
* کل قلعیم دیمه در قاودر خف *

کل * کاف فارسیه نك ضمی و لام ایله نه قدر ورد معنا سنده ایسده لکن
استعاره طریقه ایله قلعیم که شراره آتش معنا سنده استعمال اولور نکتکم
شعوری مرحوم تصریح ایدرلر ارباب لغت کا هیجه معانی مجاز به دخی
پیان ایدرلر میر خسرو بیت برک میر بر دز کل دائم خزان خواهد رسید
میهمان آید بخانه چونکه کل بارد چراغ * خف * خاء معجه نك فتحی و فاء
ایله بوزن کاف فاو که عرییده حروقه دیرل بزدن و غیر بدن ایدرلر شمش فخری
بیت آتش زنه سنك شبانان شمار * از اطلس افلاك دهد چرخ برین خف
همدخی ایچنه اسباب قود قلری بوچیه معنا سنده ده کاور

* صاحب نخت خنك داخی صاوق *

خنك * خاء معجه نك و نونك ضمیری و کاف فارسیه ایله ایکی معنایه در اول بمعنی
صاحب نخت و مسعود طالع شیخ سعدی بیت نيك و بد چون همی بیاید
مرد خنك انكس که کوی نیکی برد * ثانی بمعنی سرد عرییده بر دیرل کال
بخندی بیت باشد اینها حرکات خنك و باد سری * که دران روضه کنی کشته
شبدستان کستاخ * سنکچه دی طولی به قاره خشف *

سنکچه * سپنك فتحی و نونك سکونی و کاف فارسیه نك و جیم فارسیه نك فتحلری
و هاء رسمیه ایله طولی که بخچه و تکرک دخی دیرل عرییده بر دیرل * خشف
خاوشین معجه تپنك فتحلری و فاء ایله بمعنی برف که عرییده تلج ترکیده قاز دیرل
* اولدی یامق اریك سوز و کداز *

سوز * سین ممدوده نك ضمی و زای معجه ایله سوختن یا خود سوزیدن لفظنندن
اسم مصدر در و امر حاضر و وصف ترکیبی دخی او اور عالم سوز کی * کداز
کاف فارسیه نك ضمی و دال ممدوده نك فتحی و زای معجه ایله کداز
و کدازیدن لفظنندن اسم مصدر در و امر حاضر و وصف ترکیبی دخی او اور
جا کداز کی استاد لطیف بیت تا نمودی ز حب شیوه و ناز * کاره ن شدد در سوز
و کداز * سوخته یا نمشه دی بالکه تف *

سوخته * سین ممدوده نك ضمیه سوختن لفظنندن اسم مفعول در همدخی
حروقه که قاو معنا سنده کاور شیخ سعدی بیت در سوخته نتوان نهان
داشتن آتش * ماهیج نکفتم و حکایت بدر افتاد * تف * ناء فوقیه نك
فتحی و فاء ایله یالک و پر تو و روشنی معنا سنده حکیم خاقانی بیت آه من چندان
فروزان شد که کوران نیمشب * از تف این آه سوزان رشته در سوزن کشند

همدخی حرارت معناسنه و بخار معناسنه ده کلور

* صاقسینک آدی سقال اماکیم *

سقال * سینک کسریله صاقسی و چاق و جولک و امثالی نسنه که عرییده
خاصه فخر و خور دیرل شمس فخری بیت بکاه بخشش از غایت سخاو کرم
چه اهل و کوه نزدیک او چه سقال همدخی جوز و فستق و بادام و امثالی نسنه که
قبوغنه سقال دیرل * مشترک در عربی ایله خرف *

خرف * خا وزای مجمه تنک فخری و فایله سقال مذکور معناسنه
عرییده و فارسیده علی الاشتراک مستعملدر میرنظری بیت کهر
بود نطق که دارد شرف * که گفتاری بود اینجا خرف
* قور بغاغوک دی ارغه کارین *

غوک * قین مجمه مدوده نك ضمی و کاف فارسیه ایله قور بغا که عرییده
ضفدع دیرل فارسیده وزغ و جغزدخی دیرل امیر خسرو بیت مگو
بشهو تیان ماجرای عشق میرش * حدیث بحر زغوکی که در سمر باشد
کارین * کاف فارسیه مدوده نك وراء مدوده نك کسری وزای مجمه ایله
صویولی که باک اولسون چرکاب اولسون ترکیده ارق عرییده نهر
صغیر دیرل شمس فخری بیت زاطف طبعش اگر باد و آب رخ یاید
ز سنک خار بهر سوز و آن کند کارین

* دیندی قابلو بغیه داخی کشف *

کشف * کافک و شین مجمه نك فخری ایله قابلو بغیه که قبلو بغیه و طوسبغه
دخی دیرل عرییده سلحفات دید کلر بدر خواجه سلمان بیت اردهای
رابط در دامن آخر زمان * فتنه هار چون کشف سردر کریبان یافته
بودن بشقه برج سرطان معناسنه و یاصنی بر دق معناسنه ده کلور

* اینجو معناسنه در مر و اید *

مر و اید * ممیک ضمی و رانک سکونی و و او مدوده نك فتحی و راء مدوده نك
کسری و دال ایله اینجو که عرییده او او و در دیرل ابو المعانی بیت حجاب
باده کل کون بساغر * چو مر و اید و اعل اندر کشیده در * دالک ضمیله فارسیده
دخی شایع در تنگ در شهوار دیرل پک ایوا اینجو معناسنه بویله او انچه
ناظم نحر رک بویتند ایهام حسن وارد در فله دره

* کوش ماهی ایشیدرسک دی صدف *

کوش ماهی * معنی صدف که اینچوده اینجو او او را میر خسرو بیت چو او او
باشد اندر کوش ماهی * سرش را باز کن کردید خواهی * همدخی یاصی نیاز
بویچقلر که دریا کارلنده اولور دوش شرب دوه و قاطر بولارلینه دیگرل اکاده
کوش ماهی دیرل معنای ترکیبسی باق قولاغی دیمک اولور چونکه کوش
قواق دیو او توز برنجی قطعه نك بیت ثلثه بده کیدی ماهی دیو قطعه
را بعد نك بیت ثلثه بده کیدی بویله او انچه ایشیدرسک لفظی دخی بوم مقامده
ملاحظه بدن خالی دکلدر فله دره * صدف * یسانی بوقطعه نك عنوانی
شرحنده کیدی * فتنه صدف ذاتنده قابلو بغیه کی بر حیواندرا کثره نند
و چین دیارلنده اولور ماه نسیان نصفیله بکره بسی پیئنده غالب اون سکر نچی
کونده در یاوزنده اغزن آچر یغسان یغور قطرلندن بردوش شربه برنک
اینجو او او را کادریتیم دخی فریده دیرل واکرایکی دوش سره اکاخوان دیرل
لکن قمتده اولکانه اصلا مائل اولماز بوند نصکره اوچ قطریه اوچ اینجو
درت اینجو و قس علی هذا حاصلی عددی زیاده اولد فجه بهاسی ناقص اولور
حکمت * صدف ابتداء امده حیوان بعده اینجو بی آلجه قعردر یایه چو کر
اغاج کوکی کی بره کوک صال بعده طاش کی او او رطرزفه حرکت انتر
حاصلی اطوار ثلثه صاحبی او او رطور اول حیوانیت که اینجو و تحملنه قابل
اولق اینچون طور ثانی شجریت که فی الجمله نمایه قابل اولق اینچون طور ثالث
شجریت که حرکت ایله حله فساد ایشماسون دیو عبرت * صدف تحمل در
اینچون نسیانک یوم معروفنده یغور ددن قطره آلدیغی کونده یلان یور یلری
کرک پرده و کرک بحرده اغزن آچر حاصلی صدقه دوشن قطره اینجو اولور
یلان اغزیننه دوشن قطره زهر قاتل اولور قطعه اری الاحسان عندالوجود
دنیا * و عندالندل منقصه و ذما * کقطر الماء فی الاصداف درا * و فی
جوف الافاعی صارسما * سبحان الذی نحر العقول فی عجائب صنعہ

* همستور اولدی نك حیوانی *

همستور * سینک و تاء فوقیده مدوده نك ضملری ورا ایله رکوب حیوانی که
دوه و آت و قاطر امثالی شیخ سعدی قطعه آن شنیدستی که وقتی تا جری
در بیابانی که افتاد از ستور * گفت چشم نك دنیا دارا * باقناعیت پر کند یا خال
کور * داخی حیوان بیه جک نسنه علف *

لفظ علف فی الاصل عزیدر فارسیده دخی شایعدر

نهر دیرل همدخی آقرصو و کار آب معنای بنده کاوراضانده اسم منسوب در
چونکه جوی ارمق دیو قطعه رابعه نك بیت خامسده یکدی بارادات
اسم منسوب در کاسه بق فی الادوات المركبة میر نظمی بیت پسند اهل دل
فصل بهارست * کنار جویبار و سبزه زارست

✽ اصمراق سپردن کوندردی هم فرستاد *

سپردن * سینک کسری و باء فارسیه نك فتحی و رانك سکونی ایله مصدر در
عربیده تفویض دیرل سپاریدن کبی * فرستاد * فانك کسریله ماضیدر
مصدردی اون ایکنجی قطعه نك بیت تاسعده یکدی

* سحمت کزیدن اولدی داخی ستادن الم *

کزیدن * کاف فارسیه نك ضمی و زای محمه ممدوده نك کسریله بمعنی
انتخاب و اختیار و تمیز مصدر در * ستادن * سینك کسری و تاء فوقیه
ممدوده نك فتحیه مصدر در بمعنی اخذ و قبض

* قاعقه دی ربودن یلك دخی دویدن *

ربودن * رانك و باء موحده نك ضمیری ایله مصدر در عربیده حفظ ترکیبه
قافیه دیرل قاعده اوزره و او مستقبلانده الف و باء تحتیه مبدل او اوب ریاید
و ریاینده دیرل * دویدن * دالک فتحی و و او ممدوده نك کسریله مصدر در
یلك و سکرتمك معناسنه عربیده رکض و عدو دیرل کال بخندی بیت مادرد
تورسیم که رفتی بصد شتاب * کی عمر رفته کس بدویدن گرفته است

✽ قاجق کر یخن هم پو ییدن اولدی قوشمق *

کر یخن * کاف فارسیه نك و راء ممدوده نك کسری و خاء محمه ایله قاجق
معناسنه مصدر در عربیده فرار دیرل مستقبلانی خاء محمه نك زای محمه یه
ابدالبه کر یز دو کر یزنده کلور * پو ییدن * باء فارسیه ممدوده نك ضمی و باء
تحتیه ممدوده نك کسری ایله یلك و قوشمق معناسنه مصدر در عربیده عدو دیرل
کال بخندی بیت این خبر چستن و پرسیدنست * این طلب کبست چه پو یید

نست * بون کسه یه دی کوندن فرتوت هم بونامش *

کوندن * کاف فارسیه نك فتحی و و او سکونی و دالک فتحی و نون ایله اون
واحق معناسنه ضمی ز بر کدر سلطان ولد قدس سره بیت بن جهان منزل
یکدشتینست * ذل نهادن در جهان از کودنست * بوندن بشقه ایکی معنایه
دخی کلور اول قوجه باشلو نور یز بار کیر ثانی بر کوبه قوشدر که مزد و عاید

وصو

وصو کنار لنده او اور * فرتوت * فانك فتحیه زیاده پیرلکدن بونامش که
عربیده معنوه دیرل شمس فخری بیت شاه آفاق شیخ ابواسحق * عقل برای
اوشود فرتوت ✽ شید اد او دیکدر کالیوه شاشقین احق *

شیدا * شین محمه نك فتحی و باء تحتیه نك سکونی و دال ممدوده نك فتحی ایله
اسود اغلبه سی یا خود عشق استیلا سی ایله آشفته دماغ و لانه دیرل کثرت
استعمال ایله دیوانه معناسنه ده استعمال اولمشدر شیخ سعدی بیت چه خوش
کفت شیدای شوریده * چو آبی که شاید نوشن بزر * کالیوه * کاف
ممدوده نك فتحی و لام ممدوده نك کسری و و او ک فتحی و هاء رسمیه ایله بمعنی رسم
و مختل الدماغ و ابله و شاشقین احق متوجهری بیت ناله بلبل سحر کاهان باد
مشکو * مردم سرمست را کالیوه و شیدا کد * همدخی صاغر و کند فمهم
معناسنه کلور * پیرایه وز یب و زبور آرایش اولدی زینت *

پیرایه * باء فارسیه ممدوده نك کسری و راء ممدوده نك فتحی و باء تحتیه نك فتحی
و هاء رسمیه ایله زینت و برک و رونق و یاقشق معناسنه پیراست لفظندن اسم
مصدر در حکیم انوری بیت بهتر از کوهر تودست قضا * هیچ پیرایه بر زمانه
نیست * زیب * زاء ممدوده نك کسری و باء موحده ایله پیرایه مذکور
معناسنه زبیدن لفظندن اسم مصدر در خواجه سلمان بیت سایه لطف خدا
شیخ او یس انکه ازوست * زیب و تاج و شرف سلطنت عزت دین کاهی
فر لفظیه مرادف ذ کرایدرل * زبور * زاء محمه ممدوده نك کسری و و او ک
فتحی و راء ایله پیرایه کبی زینت و رونق و برک معناسنه کرک التون و کش و کرک
افشه و کرک جواهر حاصلی هر نه ایله اولور سه اولسون * آرایش * مصراع
ثانیه کلان آراستن لفظندن امر آخربنه ماقبلی مکسور شین محمه الحاقیه
اسم مصدر در بمعنی پیرایه مذکور عرفی بیت تا برم این تحفه بتکمیل عرش
زوکیم آرایش قمدیل عرش * بوندن بشقه ایکی معنایه دخی کلور اول بمعنی رسم
و آیین ثانی علم و سقیده بر نو اسمیذر بو الفاظک جمله سی مفسر در الا زینت
تفسیر در * آراستن بر تمک پیراستن طونامق *

آراستن * همزه و راء ممدوده نك فتحی و سینك سکونیه بر تمک و تر بین
آتمك معناسنه مصدر در مستقبلانی سینك باء تحتیه یه ابد ایله آراید و آراینده
کلور بولفظنده رادن صکره الفک حذفیه آراستن دخی جائز در عنصری
بیت بنام کنیت آسته باد * ستایشگاه شعر و خطبه تاحشر * پیراستن

باء فارسيه ممدوده نك كسري وراه ممدوده نك وسينك سكوني ايله جميع
فرهنگ کرده برتمك و طونامق معناسنه همدخی اغاچ و باغ بودامق و زراعت
ايچون تارلا اصلاح اتمك و چقور طولدرمق معنالي بنه ده كلور مصدر در
فاما كه فرهنگ جهانك پریده پيراستن ضد آراستن ازان جهت كه آراستن بمعنی
افزون کردن است و پيراستن بمعنی كم کردن بو معنایه شاهد اولدر كه شول
وقت كه سلطان محمود خاص ايازه امر ايلديكه زافن كسوب كیده ره بازارامري
برينه كتور بچك سلطان محمود بی تاب اولديغنی عنصمری نظم ايتشدن رباعی
كر عيب سر زلف بت از كاستن است * چه جای بغم نشستن و خاستن است
چای طرب نشاط می خواستن است * كاراستن سرور پيراستن است
* آستن و سترون يوكلو قصر ديشيلر *

آبست * همزه ممدوده نك فتحيله يوكلو عورت و يوكلو حيوانه دير لر عریده
حامل معناسنه ابوالمعانی بیت حوادث را فلک آبست است هر شام
حكمت زای * كه صد گونه حوادث زاید از وی پیش خورشیدش * فارسيلر
شب ابستست دير الليلة حبلى معناسنه * سترون * سينك و ناء فوقیه نك
فتحيلری و رانك سكونی و واولك فتحی و نون ايله قصر عورت و حیوانكه
عریده عافر و عقيم دير لر حسن كاشی در منقبت علی رضی الله تعالى عنه
بیت كرتودی ذات پاكش آفرینش راسبب * تايد جواسترون بودی
و آدم عذب * نكته ناظم بحر يك ديشيلری دیو تصریحده ارككه سترون
ديمنز ايش دیوا شارت وارد در نكتم تركیده قصر ديشيلی كی فافهم
* طوغماغه دیندی زادن هم راستن طوغرمق *

زادن * مصدر در طوغرمق و طوغرمق معناسنه هم لازم وهم متعدی
اولور عریده تولد و ولادت دير لر شيخ سعدی بیت پشت دوتای فلک راست
شد از خرمی * تاچوتو فرزند زادمادر ايام رازاستن * زای * معجمه ممدوده نك فتحی
وسينك سكونی ايله طوغرمق معناسنه مصدر در مستقلانی سينك باء فتحیه به
ابد ايله زاید وزانده كلور * اورمق زدن لكدر زن نیمه اورمقی یعنی *

فتحيلری

فتحيلری و دال ايله نیمه كه اياق ايله اورمق معناسنه انسانده اولسون حیوانده
اولسون زن وصف ترکیبی اوله رق اون بشتیحی قطعه نك بیت خامسند هكیدی
* چككم كشیدن اولدی انكیختن قورمق *

كشیدن * كافك فتحيله چككم معناسنه مصدر در عریده جر و سحاب دير لر
میر نظمی بیت چو بركل بنفشه رسیدن گرفت * برنجیر دل را كشیدن گرفت
انكیختن * همزه نك فتحی و نونك سكونی و كاف فارسيه ممدوده نك كسری
و خاء معجمه ايله مصدر در قورمق معناسنه ابوالمعانی بیت چو باغبان فلک دید
قامت خوبت * بدست رشك برانكیخت سر وها از باغ * بوندن بشقه اوچ
معنایه دخی كلور اول بمعنی دور کردن ثانی بمعنی پیدا کردن ثالث بمعنی بر كشیدن
* اوینار ايكی یوتولمق معناسی باختن هم *

باختن * باء موحد ممدوده نك فتحی و خاء معجمه نك سكونیله مصدر در راعب
معناسنه در رقص معناسنه دكلدره ملاكوی و چوكان و شطرنج و قمار اوینامق
كی كال اسماعیل بیت مهرها چشم كردانی و بارینها بری * نو حریفی شوخ
چشمی باتو توان باختن * لکن اوینار ايكی یوتولمق تعیری دخی غالباً صحیحات
ناظم بدر فافهم * مستقبلانده خاء معجمه زایه قلب اولنور بازد و بازنده دير لر اما
بوقول نعمه الله و حلیمی و امثالی كسنه لك قولیدر فاما كه ولانا شارح كلستان
و دیوان حافظ اولان سودی مرحوم بوسوزده راضی اولیوب باختك مضارعی
بازد كلمكه سبب ندر انجیق بازد بازیدن لفظندن اولمق فصاحت
و بلاغته انسبدر دیدی و حق یدنده در نكتم مقدمه ده بیان او اندی
* بازیدن اوینا مقدر بازیمچه دراوینجیق *

بازیدن * باء موحد ممدوده نك فتحی و زای معجمه ايله مصدر در او یون
اوینامق و کبر و اتمك و اوچق معنالی بنه * بازیمچه * اسم تصغیر در چونكه
بازی او یون دیو یكرمی اوچجی قطعه نك بیت رابعنده كیدی چه اداات
تصغیر در كاسبق فی الادوات هم دخی بازیمچه نازكلك و خرده کاری و ملعبه
معنالی بنه ده كلور مثلا نظیری بخساری بیت صنعت بازیمچه چندست
و مارا همچون طفل * بهر دفع كریه مشغول نماشا ساخته

* مستفعلى فعولن مستفعلى فعولان *
یعنی بوقطعه بحر جزمئن الاجزادندر لکن عروضی و ضری و ابکی حشولری
خبین و قطع ايله در * حقه نوكل ایدن دائم او اورموق *

بونده اولان کلمات معروفه در *قطعه کافی که معنی را کند اکسیر نیک *

قطعه بیانی قطعه اول بیانده یکدی *کافی* حرف کافه منسوب معناسند در همدخی کیمیا را باب کاف دیو تعبیر ایدر لر بو مقامده اکادخی رمز و ایما وارد بر بوناردن بشقه کاف کافین لفظندن یاربوق معناسنه اسم مصدر اولدور هم دخی امر و وصف ترکیبده اولور کال پاشا زاده مرحوم دقایق نام کتابنده یازمشکه ار باب لغت کافی شکافله تفسیر ایشلر لکن فرقی واراید و کین بلاما شلر چونکه کافده ایریلوب کمنک لازم دکدر انجیق یارقدر اما شکافده ایرلیق لازمدر لسان عربده فصم ایله قصم کبی لکن بنه مجاز ابرری مقامنده استعمال اولور *که ادات ربط دیو ادواتده یکدی معنی معلوم * را * ادات مفعولدر کاسبق فی الادوات المربکة * کتب * ایدر دیو الی او چنجی قطعه نیک بیت ثانیسنده کلور * اکسیر * بوزن قطمیر کیمیا معناسنه عربیده و فارسیده مستعملدر * نیک * کونه دیو بر قطعه نیک بیت خامسنده کلور حاصل معنی کافه منسوب بر قطعه که معنایه کیمیا رنکی ایلر یعنی کیمیا رنکی و بر

* شیوه کرد در جلوه لی نازک کوزلدر شوخ و شنک *

شیوه کر * اسم فاعلدر جلوه لی معناسنه چونکه شیوه جلوه دیو اون او چنجی قطعه نیک بیت ثالثده یکدی کر ادات اسم فاعلدر کاسبق فی الادوات المربکة همدخی شیوه کر محبوب ظریف معناسنه ده کلور ابو المعانی بیت تنهاسنکند عاشق ازین جود توفیر یاد * عالم همه آشوب باین جلوه کری داد * شوخ شین معجمه مدوده نیک ضمیمی و خایه معجمه ایله معنی نازک و کوزل و کشاده رو و آسوده طبع و لطیفه کو و حاضر جواب و شاطر کار بو معنای بری برینه قریندر خواجه حافظ بیت فغان کین اولیان شوخ و شیرین کار و شهر آشوب * چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغمارا * همدخی شوخ چرک معناسنه ده کلور تنکم شوخ کین دیرلر چرکین معناسنه * شنک * شین معجمه ایله بوزن نیک معنی دایر شیرین حرکات و محبوب بری صفات که دایر شوخ و شنک دیرلر خواجه سلمان بیت جوان شنک و سماع و سماع جنک و شراب * شراب اعل صبروح و صبروح عیش بهار * بوندن بشقه بش معنایه دخی دیرلر اول معنی قطاع طریق ثانی معنی خرطوم قیل ثالث تخوملق خیابار که بوستانده البقورلر رابع معنی درخت و سرو خامس معنی مکا بره و مجادله * عشوه ناز و بوس او پوشدر شرم او غنق عارنک *

عشوه عینک کسری ایله معنی ناز و غنچ و دلال خواجه حافظ بیت عشوه میدار که از کوی ارادت * زوم دید آخر که چنان عشوه خریدیم و برفت * بوس باء مدوده نیک ضمیمه او پوش معناسنه عربیده قبله دیرلر لکن فارسیده باء و حده فارسیده در لغت عربیده عربیه در فافهم اصلنده بوسیدن لفظندن اسم مصدر در وصف ترکیبی دخی او اور دامن بوس کبی و امر حاضر دخی او اور مثال امر میر نظمی بوس خاک درش ای نسیم وقت سحر * رشام خسرت دل عربیده بخاک نیاز * شرم * شین معجمه نیک فحقی و رانک سکونی و نیم ایله معنی حیا و حساب لطیفی بیت شد بچکانم که دز آداب رخت * شرم جوانم بکذا رد زنان * هم دخی آلت رجل معناسنه ده کلور * نیک * نون اولانک فحقی و نون ثانیه نیک سکونی و کاف فارسیده ایله عار و ناموس میر نظمی بیت نیست پروا هر کرا از نیک و عار * نیست آدم هر کرا و عاقل مدار

* پیوه طول کر میده قزمشدرز بقجی سعتری *

پیوه * باء و حده مدوده نیک کسری و واولک فحقی و هاء رسمیه ایله طول عورت که پیوه زن دخی دیرلر مولانا جامی بیت هیچ غم نیست کرش غضب کنان * شخنه ده کشد از پیوه زنان * عربیده ازمله چغتایده تول دیرلر * کر میده * کاف فارسیده نیک فحقیله کر میدان لفظندن اسم مفعولدر قزمش معناسنه * سعتری سبک فحقی و عینک سکونی و تاء فوقیه نیک فحقی و راء مدوده نیک کسریله ز بقجی عورت معناسنه اصلنده اسم منسوبدر چونکه سعترز بق معناسنه آخرنده کئی باء نسبییه در مولانا جامی بیت نفس راپند از کلوکن دکر زنان سعتری * فارغست انکس که قوت او زنان و سعترست

* همز بق آدی مچا چنک اولدی داخی چیر چنک *

مچا چنک * میمک و جیم فارسیه مدوده نیک و جیم فارسیه نیک فتحلری و نونک سکونی و کاف ایله ترکیبده ز بق دید کلری آلتدر که عورت بالزیننه بغلوب بر برینه جماع ایدرلر آلت رجله مشابه اغا جدن یا خود در بدن ایدوب اوزرینه قطبیه چکرل عورات عرضی خوفیه ز علم رنجه کو یا زادن قاجوب بونی استعمال ایدرلر شمس فخری بیت کسند اعدای جاهت ماده و ز * فقر و دست نقل و بامچا چنک * چیر چنک * جیم فارسیه مدوده نیک کسری و زای معجمه نیک سکونی و جیم فارسیه نیک فحقی و نونک سکونی و کافله بودخی ز بق معناسنه

* کان جماع آلت معموده نیک آدی نره در *

کان * کاف فارسیه مدوده نك فتی ونون ايله بمعنی جاع ابوالمعانی بیت
سرفرو چون کبردار دهر که باشد کان دوست * با خصوصاً باشد اورا کان
کردن پیره زن * نره * نونک وراه مشدده و مخففه نك فتحلری وهاء رسمیه
ايله بمعنی آلت رجل یعنی ذکر انسان بودند بشقه بش معنای دخی وارد
نشکم بکرمی او چچی قطعه نك بیت ثانی شرحنده یکدی
* فرج کس هم آب پشت اولش منی ارکن ملنک

کس کافک ضعی وسین ايله بمعنی فرج زن یعنی وضع معموده نسوان عربیله
مشرکد ر شاعر بیت ز چر کس آمده وغارت اولس کرده * دورک کل بهم
آورد و نام کس کرده آب پشت * رکب اضافیدر معنی نطفه بمعنی منی ابوالمعانی
بیت آن قدر دارد فضائل از نیا و از پدر * آرد از سر چشمه عرفان کو یا آب
پشت * معنای ترکیبسی ارقه صوبی دیکدر چونکه آب صودیو قر قچی
قطعه نك بیت اولنده یکدی پشت ارقه دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بیت
ثالثه یکدی * ملنک * میمک ولامک فتحلری ونونک سکونی وکاف فارسیه ايله
معنی مرد مجرد یعنی ارکن که عربیده عذب دیرل بودند بشقه ایکی معنایه
دخی کلور اول باشی و باغی آجق و چلیق معنایه شاه داعی شیرازی بیت
صفات نور توروی رخاں بسته نقاب * صفات ظلمت توز مکیان عور و ملنک
ثانی نمی حاضر در اقسامه معناسنه

* کورنا پیناود غسر باشی طازلق کل کچل *

نابینا * بمعنی کور یعنی اعمی خواجه سلمان بیت درا دراک کالات خرد
چندانکه میکوشد * همان مقداری می باید که از آینه نابینا * اصلنده مرکدر
چونکه نادان نفیدر پنهان کور بجی دیو قطعه اول نك بیت ثالثه یکدی
کور * اعمی دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بیت سادسده یکدی ابجق نابینا
کوزسز طوغان معناسنه عربیده اکا کد دیرل اما کور صکره دن اولانه دیرل
دیو بیت مزبور شرحنده یکدی لکن بومقامده تفسیر اولد یغی ترکیده
مطلقاً اعمی به کوردیو شوعه منیدر * دغسر * دالک فتی و غین معجمه نك
سکونی وسینک فتی ورا ايله باشنده قیل اولیان آدم ترکیده اکا طازلق دیرل
کذا فی فرهنگ جهانگیری بودند منقهم اولان دغ فظی فیلسر و نو یسر
معناسنه ایش * کچل * کافک و جیم فارسیه نك فتحلری ولام ايله باشی کل
آدم معناسنه که عربیده اقرع دیرل شریف تبریزی بیت ز سر کدام کچل شوره

ربخت وز کون ریخ * که باشدت ز بی توره آهک وز ریخ * همدخی ا کری
ایاقلو آدم و حیوان معناسنه و برخصوص جانور معناسنه ده کلور
* کر صاغر دیرل چولاغنه چنک دی طوپاله نك *

کر * کافک فتی ورا ايله صاغر که عربیده اصم و اطراش دیرل * چنک
جیم فارسیه نك فتی ونونک سکونی وکاف فارسیه ايله چو لاق که عربیده
اشل دیرل بودند بشقه سکز معنایه دخی کلور اول بره معروف و مشهور آلت
لهو معناسنه ثانی بمعنی حبیده یعنی اگری و مخنی ثالث بمعنی چنکال رابع بمعنی
قلاب عوم و قلاب قیل خصوصاً بودرت معنایه حکیم سوزنی بیت پیران
چنک پشت و حیوانان چنک زلف * در چنک جام باده و در کوش بانک چنک
خامس نام نگار نامه مانی که ارچنک لفظندن مخففدر سادس درنده قوشلرک
طراغی سابع مزامیردن بر مشهور مزمار در ثامن طریق استعاره ايله پنجه
انسانده دیرل * نك * لامک فتی ونونک سکونی وکاف فارسیه ايله طوپال که
عربیده اعرج و اغسق معناسنه و آلت رجل معناسنه ده کلور

* قرمزی سرخ سیاه قاره یشل سیر آق سفید *

سرخ * خصوصیه بمعنی لون احمر عارضه و معروضه اطلاق اولتور طالب
آملی بیت رسید از آتش می چهره چون گلستان سرخ * بخون اهل وفادست
سرخ و دامان سرخ * همدخی ز جفیره و ز نجفیره دن یا بلان مرکب ده دیرل
سیاه * وسیه اظهارها ايله قاره معناسنه که عربیده اسود دیرل بودند بشقه
النی معنایه دخی کلور اول یککین سر خوشکه سیه مست دخی دیرل ثانی بمعنی
غلام هندی و چا کر حبشی ثالث خطوط سیه جام جیدن برینک اسمیدر
رابع بمعنی شوم و نحس خامس اسفند یارک رسیده رنگ آتک اسمیدر سادس
مصنعات زرد شدن برکاب نامیدر * سیر * یشل معناسنه که عارضه و معروضه
اطلاق اولتور عربیده احضر دیرل بودند بشقه یدی معنایه دخی کلور
اول سیاه چرده محبوبه دیرل بوا یکی معنایه هاتنی بیت درختان سیرش همه
دلپسند * چوسیران رعنای بالا بلند * ثانی بمعنی سیاه صافی ثالث بولادگی
ازرق اللون اولانه دیرل رابع بمعنی تیغ جوهر دار خامس بمعنی خنجر سادس
دهوردن اولان جوشن معناسنه سابع بمعنی چشم کبود نامن بمعنی چار و چون
سفید * سینک کسر یله بمعنی ایض که عارضه و معروضه اطلاق اولتور
همدخی قام و ضمه با فارسیه ايله سفید دخی بوه معنایه در

* كوك كبود صاری زرد بویه فام كونه رنگ *

كبود * كافك فختی و بیا، موحده ممدوده نك ضمی و دال ایله كوك رنگ که
عرییده ازرق دیرل عارضه و معروضه اطلاق اولور ابوالمعانی بیت
میرود براوج هر دم دوددل * زانکه بسته آسمان رنگ کبود * همدخی برماوی
قوزی در یسی که اعلاسی خراسانده اولور قلیق ایدرل * زرد * صیاری
لون که عارضه و معروضه اطلاق اولور عرییده اصفر دیرل شاعر بیت
روی زرد و جامه زرد و ریس زرد قلنان در زعفران غلطیده * نام * فاء
ممدوده نك فختی و میم ایله بویه معناسنه در لکن اکثری کله آخیزنه لاحق اولوب
اوج جهندن استعمال اولور اول لون و رنگ جهندن مناسبتی اولان
نسنه ل ایله مثلا ازرق فام و سیر فام دیرل مراد رنگی سیاندر خواجه حافظ
بیت ساعری بر کفتم نه تازسر * رکشم این دلق ازرق فام را * ثانی طعم
جهتیه میر خسرو بیت نواسازی که بودش بار بد نام * ندامت ساخت
آروز انکین فام * ثلث جنسیت جهتیه خواجه حافظ رباعی انصاف
بده ای فام مینافام * تازین دو کدام خوبتر کرد خرام * یامهر چمانکرد
قواز مشرق صبح * یاماه چمانگیر من از جانب شام * بوندن بشقه ایکی
معنایه دخی کلور اول بمعنی دین مثل وام ثانی خراسان مضافاتندن بر ولایت
آیدر حتی اکمل الشعر اشهاب الدین فامینک جای ولادیدر * رنگ * معروف
کونه که لون معناسنه محشم کاشی بیت صدر رنگ بو العجب هست در حسن
لیک از انما بالا تراز سنباهی بالای چشم ابرو * بوندن بشقه اوتوز ایکی
معنایه دخی کلور اول بمعنی حصه و نصیب ۲ بمعنی عیب و شین ۳ بمعنی
رنج و محنت ۴ بمعنی قوت و زوری ۵ بمعنی جاز و روح ۶ بمعنی شتر قوی که
شایح ایچون بسارل یعنی دیشی دویه اشراق ایچون ۷ بمعنی ذهب یعنی
التون ۸ بمعنی نفع و منفعت ۹ بمعنی حالت و احوال ۱۰ بمعنی چساره
و امداد ۱۱ بمعنی طمع و امید ۱۲ بمعنی زنده یعنی ثوب مرقع و خرقة ۱۳
بمعنی طرز و روش و رسم ۱۴ بمعنی برکوهی یعنی طماع کچیسی ۱۵ بمعنی
مکرو حیله ۱۶ بمعنی رستن یعنی بیتک مثلا خودرو اولان نباته خود رنگ
دیرل ۱۷ بمعنی خوبی و نیکی ۱۸ بمعنی خوشی ۱۹ بمعنی بخت و شرمندگی
۲۰ بمعنی خون یعنی فان ۲۱ بمعنی رونق کار ۲۲ بمعنی مایه اندک ۲۳
بمعنی زروسیم ۲۴ بمعنی مبسر و قار ۲۵ بمعنی والی و خداوند ۲۶ بمعنی

بدبو و کریمه الراجحه ۲۷ بمعنی نقطه ۲۸ بمعنی شیرین کار ۲۹ بمعنی خلاخل
۳۰ بمعنی خشم و غضب که بخالتدن عارض اولور ۳۱ بمعنی شبیه و مانند
۳۲ بمعنی خیانت * کونه * فارسیدر ترکیده شیوعی حسبیه تفسیر
قلندی کونا کون کی نکته بویتند جمع الاضداد صنعتی وارد
* منج و زنبور آری کند و قوغان بال انکین *

منج * ممیک فختی و نونک سکونی و جیم ایله بمعنی زنبور عمو ماشف شفروه بیت
قهر اندر دوده غوغا بیان * هم چنان دود است در منج آشیان * و بمعنی
زنبور عسل خصوصاً استاد منجیک بیت هر چند حقیر سختم عالی و شیرین
آری عسل شیرین نیاید مکر از منج * زنبور * آری معناسنه در لکن
بال آریسی اولوب بیشتر شد بد صاحبی صاری آری اولد یعنی تصحیح ایلاشدر
عریله مشترک در شاعر بیت که یافت این قصب سگری بقامت نی * که دوخت
این عسل خرقة بر قد زنبور * کندو * کاف فارسیه ایله بال قوایی که ایچنده
آری بال ایدر شاعر بیت قلم زنبور و کاغذ را چو کندو * حروفش همچو
شهد انکین است انکین * همزه نك فختی و نونک سکونی و کاف فارسیه نك ضمی
و باء موحده ممدوده نك کسری و نون ایله بال که عرییده شهد و عسل دیرل
* طناو نوشین آجی تلخ و زهر نیش و هم رنگ *

نوشین * نون ممدوده نك ضمی و شین معجمه ممدوده نك کسری و نون ایله بمعنی
شیرین و طناو خواجه سلمان بیت آن خداوندی که چون از عدل میران سخن
در تن نوشین روان نوشین روان می آورد * بو معناده فقط نوش دخی دیرل
تلخ * ناء فوقیه نك فتحیه آجی که عرییده مرد دیرل خواجه حافظ بیت بدم
کفتی و خرسندم عفاک الله نکو کفتی * جواب تلخ میریند لب امل شکر خارا
نیش * نون ممدوده نك کسری و شین معجمه ایله ایکی معنایه در اول زهر نك
حیوانلرک ایکنه سی و عقرب و زنبور امشالی شیخ عطار بیت زنبش پشه سازد
ذوالقلری * چنان کز عنکبوتی پرده داری * نانی فصایدشترندن مخفف در
کال پاشا زاده مرحوم بونده دخی بیورر که نیش سوری نسنه در حنی دشتی
طکوز دیشی نه ده دیرل کذا فصلا الشغوری فاما که ناظم نحریرک زهر ایله
تفسیری محاریدر فافهم * شرک * شین معجمه نك و رانک قحلی و نونک
سکونی و کاف فارسیه ایله زهر معناسنه عرییده سم کی ملا و قوعی تیر بری
بیت آچنان هوش زبائیده زده است که کام * شهد را وقت تمام باشد

چو شرنك * زهر * دخی فارسیدر عرییده سم ترکیده آغو دیرلکن ترکیده
شیوعی حسیده نفسیر قلندی شیخ سعدی بیت رشکم از پیرهن آید که در اغوش
تو خسبد * زهرم از غایبه آید که باندام تو شاید بوندن بشقه زهر فارسیده
غضب رخشم معناسنه و غم و غصه معناسنه کاور عرییده شکوفه معناسنه در
* خرس ابو یوزینه میمون سک کو پکدر کرک قورد *

خرس * خاء معجمه نك كسری و رانك سكونی و شین ایله آو که عرییده دب
دیرل میرنظمی در صفت ایله و کول بیت چنان کردند تعلیم و تفهیم * که
تواند کند چون خرس تقلید * یوزینه * باء فارسیده مدوده نك ضمی وزای
معجمه مدوده نك كسری و نونك فتی و هاء رسمیه ایله میمون که کبی دخی دیرل
عرییده قرده معناسنه بوند وزای فارسیده ایله یوزینه دخی جائزدر * سک
کاف فارسیده ایله کو پک اولدیغی معلوم عالمیاند * کرک * کاف فارسیده نك
ضمی و رانك سكونی و کاف عرییده ایله قورد که عرییده ذنب و سر حان دیرل
شیخ سعدی بیت عاقبت کرک زاده کرک شود * کرچه بادی بزرگ شود
* شیر ارسلان دلکی روباه و دخی قبلان پلنك *

شیر * شین معجمه نك بین الفتح و الکسر اماله سی ایله ارسلان معناسنه عرییده اسد
دیرل و جوق اسامیسی دخی وارد را اما کسره صریحه ایله سود دیو او تو ز بدنی
قطعه نك بیت سابعنده یکدی * روباه * راء مدوده نك ضمی و باء موحده
مدوده نك فتی و اظهارها ایله دلکو که عرییده ثعلب دیرل او چ نوعی اولور
بیاض و صاری و سیاه اعلاسی سیاه در غایت ذی قیمت اولور طالب آملی بیت
چو عدل او کند امداد عاجزان شاید * که یوسن راتن شیر بر کشد روباه * دایکی
کورکی تازه جوانه و محروم المزاجه مناسب دکلدر اما پیر و اختیاره و بارد المزاجه
نافع در چغنیاید نلکو دیرل * پلنك * باء فارسیده نك و لامك فتحاری و نونك سكونی
و کاف فارسیده ایله قبلان که عرییده نمر کی شعوری مرحوم بوافظی کاف
عربی ایله ضبط ایلمدی فاما که شیخ سعدی ناظم نحر بر کی کاف فارسیده
قافیه سنده اراد ایلمدی قطعه کرچه شاطر بود خروسن بچنك * چه زند پیش
باز و رو بین چنك * کر به شیرست در گرفتن موش * لبك موشست در مصاف
پلنك * جار که ایکسیده مروی اوله شو قدر که شیخ سعدیه اقتدا اعلا اقتدار
* قور بغایه دی وزغ قبلو بغایه سنك پشت *

وزغ * واوله وزای معجمه نك فتحاری و غین معجمه ایله قور بغا که عرییده

ضفدع کی فارسیده غول و جغز دخی دیرل * سنك پشت * قبلو بغا که عرییده
سلفیات کی هاتنی بیت گروهی چو کفت سفیهان درشت * رطن سنك لاخ
و خورش سنك پشت * معنای ترکیبسی طاش ارقه اودی پکدر چونکه
سنك طاش دیو قطعه ثانیه نك بیت تاسعنده یکدی پشت ارقه دیو یکرمی
بدنی قطعه نك بیت نالاشده یکدی مناسب خفیه دکلدر

* ینکجه خرچنك و کر بی خار پشت و پنجه چنك *

خرچنك * خاء معجمه نك فتی و رانك سكونی و جیمك فتی و نونك سكونی و کاف
فارسیده ایله ینکجه که عرییده سرطان دیرل شاعر بیت چو برزد سر چنك
خرچنك مور * جهان کشت روشن بسان بلور * خار پشت * سکون و ایله
کر بی که عرییده قنفذ دیرل اصلنده سیاه چشم کی وصف ترکیبدر دیکن
ارقه او معناسنه چونکه خار دیکن دیو یکرمی برنجی قطعه نك بیت نالاشده
یکدی پشت قد سبق آنقا مناسب ظاهره در شاعر بیت فتاده بر آن پهن دشت
درشت سر تا تراشیده چون خار پشت * چنك * طقوز معنایه در بری پنجه
معناسنه که قوش پنجه سی اولسون انسان پنجه سی اولسون شیخ نظامی بیت
ره بط باز نیز آهنگ میرد * برقص ککک شاهین چنك میرد * باقی
معنای یو قطعه نك بیت را بی متن و شعر خنده یکدی

* ککک کککک انچه باشه طوغان شهزاده هم *

ککک * کافک فتی و باء فارسیده نك سكونی و کاف فارسیده ایله ککک که عرییده
حجل و قیحه دیرل خواجه سلمان بیت در زمان توهر آن باز که رفت در پی ککک
رشته کم کرد ز حسرت سرانگشت کزید * باشه * باء موحده مدوده نك
و شین معجمه نك فتحاری و هاء رسمیه ایله بوزن لاشه انچه دیدکری ایچی
قوش که عرب تعریب ایدوب باشق دیدیلر هاتنی بیت ز باشه چه اندیشه
دارد عقاب * سهاچست ز بد بلند آفتاب * شهباز * مشهور پادشهار
عندنده معروف طغان که عرییده بازی دیرل شاعر بیت بکف شهباز
و درز بر است تازی * سلاح آرسنه بخودی بازی

* چایانك آدی غلبوا و زغن طورنا کلنك *

غلبوا * غین معجمه نك فتی و لام مدوده نك كسری و و او مدوده نك فتی وزای
فارسیده ایله چیلای قوشی معناسنه که عرییده حداءه دیرل شاعر بیت مکوای
رازخای بیهده ژاژ * بیاك بد تراز بانك غایواژ * زای فارسیده موقعه جیم عربی

ایله غلبواج دخی مرویدر * زغن * فتحین ایله غلبواژ مرقوم معناسنه عجبیه
منقولدر که بوقوش الی ماه ارکک والی ماه دیشی اولور ایش و هو علی کل شی
قدیر امیر خسرو بیت بهر این مردار چندت کاه زار کاه زور * چون غلبواجی که
شش مه ماده و شش مه زست * بعضیلر دیرلر که بریل ارکک و بریل دیشی
اولور حکیم انوری قطعه عنقا که زنازک منشی جای نکه داشت * هر کز طرف
دامش از عار تر آمد * وزهر زه دوی سر چو بهر جای فرو کرد * یکساله زغن
ماده و یکساله تر آمد * لطیفه بر کسینه بو جیلا غک حالی عجباً واقع میدردیو
بر طریفه سئوال اینچه ظریف جوابیده بومقوله نسبه بی تصحیح بزجاج سنه
جیلاق اولغه محتاج دیو الزام بیوردیلر کلک * کاف فارسیه نک ضمی و لامک
فخی و نونک سکونی و کاف فارسیه ایله طوریه قوشی که عرییده کر کی دیرل

* یای کان زه کرش پیکان دهرن نونک اوج *

کان معروف یای که عرییده قوس دیرلر هم دخی برح قوسه اطلاق ایدرلر حکیم
فردوسی بیت بسم اندرون جست ز اختر نشان * ستاره زخل بود و طالع کان
زه * اظهارها ایله یای کرشی که عرییده و تدریرلر خواجده سلمان بیت چواز
شبست یکشاد خسرو که * زهر کوشه برخاست آواز زه * بو بیتده صنعت
فجنیس واردر معناسی خسرو یایه کشاد و برنجه عسکر دخی هر طرفدن کریشه
کشاد و یردی بوندن بشقه الی معنایه دخی کلور اولر تحسین معناسنی افاده ایدر
زهی کی ثانی بمعنی خوش ثالث بمعنی کریشان یعنی بقدر اربع بمعنی که از طرف
خامس بمعنی اگر یک عورت اوشق طوغورر کن او اور سادس زهیدن لفظین
امردر * پیکان * بیه فارسیه ایله اوق دهرنی و مزراق حر به سی طالب آملی بیت
خندنک آتشین پیکان او کاندلر دل اعدا * خیالش حلقه چشم زه را کرده
مرکاتی نونک * نونک فخی و واولک سکونی و کاف فارسیه ایله هر سوری نسبه نک
اوجی معناسنه قلم و تیر و نیزه و دیکن و قبل و امثالی عموماً و خصوصاً شمس
فخری بیت چو کبر دشهنش قلم در بنان * رخ شیر کردون بخار دینوک

* هم نشان آماج اوقدر نونک و تیر و خندنک *

آماج * همزه و میم بمدودتیک فخری و جیم ایله اوق و امثالی نشانه معناسنه
عرییده هدف کی لطیفی بیت هر تیر که از شصت قضا و قدر آید پیشش تن
بدخواه شه نشه شده آماج * بوندن بشقه بش معنایه دخی کلور اولر قیلدن
بطور به ایچنه بنه قوبوب اوق انچه انکله مشق ایدرلر ثانی باغ جیو غی ثالث

ارباب زراعت اکثر نندن بر آندر رابع بمعنی تخت شاهی خامس بر فرسخک بکرمی
درت بولکننده بر بولوی معناسنه * نونک * واولک فتحیه اوق معناسنه عموماً
عرییده سهم کی و قوغوش اوقه دیرلر خصوصاً که زینک ایله اتیلور شمس
فخری بیت دیده دوست انوروشن باد * سین * خصم بر نونک خرخ * بونده
تجنیس واردر که ایهام معناسنه چونکه خصوصاً ایله اولیحق زینک اوق اولور
زیرا خرخ زینک معناسنه در عموماً ایله او اور سه فلک معناسنه اولان خرخک اوق
دینک اولور تیر * اوق دیو بکرمی برنجی قطعه نک بیت نانیسنده بکدی و معنای
سائر سی دخی انک شرحنده بیان اولندی مناسبتلر ایله اولدیغندن تکرار حد
اولمادی * خندنک * خاه عجمه و دالک فتحلری و نونک سکونی و کاف فارسیه
ایله اصلنده قاین اغاجنک اسمیدر که اتندن اوق ایدرلر حتی اتندن دوزیلان اوقه
تیر خندنک دیرلر صکره کثرت استعمال ایله تیر جذف اولوب خندنک اوقه علم
اولمادر حضرت مولانا بیت جله ادراکات بر خرهای لاک * اوسوار
یاد پران چون خندنک * نعمه ایله نسخده سنده کر پی اوقه دخی بکجه ده
خندنک دیرلر دیو واقعیدر قاما که شعوری مرحوم استعاره طریقه کر پی
اوقه خندنک دینسه جائز در اما بکجه مناسبتی بوقدر دیو طعن ایلدی
فخری بن ایده رم که مشترک اولسون نه فساد وارشد مور بیور

* دزد خر سزای رسن آور کتور آو بر اص *

دزد * د لک ضمیمه حرس معناسنه که عرییده سارق دیرلر هم دخی دزدیدن
لفظندن اسم مصدر و امر حاضر دخی اولور میر نظمی بیت نکو بوده است
آنجادز دبد نام * که دزد دسر مد از چشم بهرام * رسن * فتحین ایله ایب که
عرییده مشترک را بوطالب کلیم بیت شهاب دایم از رشک رای روشن او * همی
به پیچد بر خود چو تاب داده رسن * للشیخ بهاء الدین العسائی بیت من فنی
لم یعشق الوجه الحسن * قدم الرجل الیه والرسن * آور * همزه بمدوده نک
و واولک فتحلری و را ایله آوریدن لفظندن امر حاضر در مطلق کتور معناسنه
نکتم وصف ترکیبی اولدیغی حالده بکرمی برنجی قطعه نک بیت اخیرنده بکدی
آور * همزه بمدوده نک فتحیه اص معناسنه امر حاضر در هر نه اولور سه اولسون
کال بجنیدی بیت نازکی و لطف دزدند از بنسا کوش تودر * غوطه ادر آب
دادند آنکھش آویختند * مصدری آویختن لفظیدر مستقبلاً تسه جاع
معجمه نک زای معجمه به اید ایله آویزد و آویزنده * همزه * بعض نسخده دزد

خرسرای بر سن اصمق دخی آویختن واقع اولمشدر لکن اول افیددر فانیظر
* بول کسیچی راه زن شهر تلووسی شک و مشك *

راهزن * وصف ترکیبدر بمعنی قطبای طریق چونکه راه بول دیو اوتوز
سکزیچی قطعه نك بیت نامتده کچدی * زن * وصف ترکیبی اولدیغی حالده
اون بستیچی قطعه نك بیت خامسندده کچدی هم دخی راهزن سرود کوی
وه طرب معناسنده کلور * شک * شین معجه نك فیتی و نونک سکونی و کاف
فارسیه ایله مشك * میك و شین معجه نك فتملری و نونک سکونی و کاف فارسیه
ایله یواییکی لفظدن هر بری بر مشهور راهزن آدلی و علملری ایدی صکره
مرور یا ماله هر دزد دو راهزنه اطلاق اولندی حکیم سوزنی بیت ای خسرو
سیادت بر ملک شرف * ملک توبی مخافت تاراج دزد و مشك * هم دخی شک
دایر شیرین حرکات و پری صفات معناسنده کلور حی دایر و شوخ و شک درل
* بنمشه دیرل سوار و بول دور یچی رهنورد *

سوار * سینک ضعی و و او ممدوده نك فیتی و رایله بمعنی فارس و خیال و را کب
خواجه سلمان بیت هر سواری بوده کاهی خله در دشت نبرد * آهن کوهی
زوان در هر صه کاهی محشری * رهنورد * بول دور یچی و یوزغه آت معناسنده
وصف ترکیبدر چونکه راه بول معناسنده کاسبق آنفا * نوزد * نونک و واولک
فتملری و دال ایله نور دیدن لفظدن امر حاضر و یا خود اسم فاعل مخفقد
شاعر بیت اسبازی بود چندان رهنورد - وقت رفتن میرساند چرخ کرد
* هم بیان کتمک پیاده رفتن اکلمک درنک *

پیاده پاه فارسیه نك کسر به بیانکه عرییده راجل معناسنده بوندن بشقه اوچ
معنایه دخی کلور اول بر نوع کل ثانی شطرنج قطعه لرندن بر قطعه که عرییده
بیدق دیرل ثالث بر نوع سکوتدر * رفتن * رانک فتمله کتمک معناسنده مصدر که
عرییده رواج و ذهاب دیرل شکم ماضیسی قطعه نایه ده و تاسعه ده کچدی
مستقبلائی خلاف قیاس اوزره فانک و او ابد ایله رو دورونده کلور امینای
نجفی بیت رفتن نکون بود چور فنی بیرم خیر * خواهی بنوش باده و خواهی
نماز کن * درنک دالک کسری و رانک فیتی و نونک سکونی و کاف فارسیه ایله
معنی آرام و ثبات یعنی اکلمک هم دخی خلود و ابدی معناسنده کلور یواییکی
معنایه حکیم فردوسی بیت چوسازی درنک اندرین جای شک * شودنک
بر تو رفسرای درنک * بونلردن بشقه درت معنایه دخی کلور اول بمعنی وقت

وساعت و زمان ثانی بمعنی رنج و محنت ثابت ساز و ناقوس و شکستن چینی و شبشه
صداسی رابع در نیکیدن لفظدن امر حاضر و اسم مصدر و وصف ترکیبی او اور
* فهم و دانسته او اور افران ایچنده سر فراز *

فهم * معروف * دانش * علم دیوان التجبی قطعه نك بیت عاشرنده
کچدی * قران * معروف * سر فراز * ایکی معنایه در اول بمعنی ممتاز و مقبول
ثانی بمعنی قید و بالا و قامت بلند ایکی معنایه فیر نظمی بیت شده در حسن
و خوبی راسر فراز * بیاع حسن شد سر و سر فراز * اصلانده وصف
ترکیبدر سر فراز لفظدن مخفقد در هرزه رای مخفیف حذف او اندی
چونکه سر باش دیو پکرمی یدنجی قطعه نك بیت اولنده کچدی افران
افران یدن لفظدن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفقد

* کیم او قورسد بو کتانی باشه طاقسون جلدک *
* قطعه در لام همالش بجهانست بحال *

قطعه در لام * مثلی قطعه اولی عنواننده کچدی * همالش * ونک مثلی دیمکدر
چونکه همال مثل دیو بو قطعه نك بیت ثانی عشرنده کلور شین معجه ضمیر
غایبدر کاسبق فی الادوات البسیطة * بجهانست محال * دنیا ده محالدر معناسنده
چونکه باده موحده مفتوحه بمعنی فی کاسبق فی الادوات * جهان * بمعنی دنیا
کاسبق امر از است ادات ربطدر کاسبق فی الادوات المركبة محال معلوم
حاصل بمعنی لام جفته اولان قطعه نك دنیا ده مثلی و نظیری محالدر
* غازه کلکونه قزله که ایدر رخلری آل *

غازه * غین معجه ممدوده نك وزای معجه نك فیتی و هاء رسیمه ایله قزله که زنان
رخلرین آنکله آل ایدرل بونده زای فارسیه ایله غازه دخی مرویدر عرییده
عمره دیرلر بر خسر و بیت کلکونه مراد است سیه روی کونین * غازه بجزاز
اعتبت فرخار نیاید * بوندن بشقه اوچ معنایه دخی کلور اول بمعنی ندا و صدای ثانی
معنی بیخدم و بیخ بر یعنی قو برق و قناد کوکلی ثالث بار یغه چاقدقلری چوی
کلکونه * ایکی کاف فارسیه نك ضمیر یله مرقوم قزله معناسنده غازه کبی
خواجه سلمان بیت بر عارض نسرین چوزند صبح سپید * کلکونه کند باغ رخ
لاله ستار غین معجه ایله کلکونه دخی بو معنایه در هاء رسیمه بی حذف ایله کلکون
دخی جائز در اصلنده سیاه چشم کبی وصف ترکیبدر کلر کلکونه معناسنده چونکه
کل معروف کونه رنک دیو قرق برنجی قطعه نك بیت خامسندده کچدی

* وسمه قاشه چکبلان راستغه دیرل بکه خال *

وسمه * واوله فحی و سیک سکونی و مینک فحی و هاءر سیمه ایله چویدیر اغیکه زنان عجم دوکوب و قینادوب قشله سوره سورلر سیاه ایدرهم قاشله رینک بیاض قیلارینه خضاب ایدرل ترکیده کاراستغ و خداد دیرل خواجه سلمان بیت که از قوس قزح یابی هوار او سمدرنک ابرو * که از نجم و شجر بینی زمین را آسمان آسا خال * یک معناسنه که عربیله مشتر کدر فارسیده شام و شامه کی محبو بلرده یک مقبول اولغله شعر استعارات و محاز اتله مدخ ایدرل بقدر سیاه و ابری اولسه مقبولدز منظر نظمی بیت آن خال سیاه غیر آکین * از مردم دیده بود رنگین بوندن بشفه طغوز معنایه دخی کلور اول بمعنی جفت ثانی بر قوش که جشه سی قارغه کی اتی طعمده قازانده بکزر ثالت بمعنی تروسهم رابع بمعنی سیاه خامس بمعنی آبر بارنده سادس بمعنی نشان روی سابع شتر برک دامن ردیمانک رثوعنه دیرل ناسع بمعنی اژدر خرماشر هندیاد شله دیرل عربیده رادر مادریه خال دیرل

* رولایت آیدر فرخار که دلبری چوق *

فرخار * فاک فحی و راک سکونی و خاء معجه ممدوده نک فحی و رالیه ولایت ترکستانده رشهرک اسمیدر محبو بلری غایت چوق او اورا طینی بیت فرخار در ماه و بان بسی * چنان شهر مردم نه بیند کسی * بوندن بشفه ایکی معنایه دخی کلور اول بره شهر و بیت خانه در بویله مقبولدر که یمش عدد قزل اوور نفسله رینک خدمتینه وقف ایلمشله ایچنرندن ری اولسد انک مثلی بر جیله دختر دخی کلور رل اعظم خدمت لری بودر که اگر برکافر کلوب اول بتره سجده ایلمسه بعده اول بتخانه راهلری مز بوره قزلری عرض ایدرل هر قفسه میل ایدر سده اول قزاکا التفات ایدوب خلوتی کیروب مرادین حاصل ایدر زعمده چوق خدمت ایدوب و چوق ثواب تحصیل یمش اوور ثانی مصراع نایده کلان فرخان معناسنه چونکه او معنایه هم رالیه و هم لام ایله لغتدر

* مرطرفدن صالان صاچه دینورمش فرخال *

بومعنا به کافله فرخاک دخی دیرل کتاب السامی فی الاسامیده فرخال ای الشعر الندی لاجعوده فیه دمنی اول صاچه که قورحق اوایه

* چشم زخم اولدی نظر دکه نمود ناله *

چشم زخم * کوزدک معناسنه که عربیده اصابت عین دیرل عین دخی دیرل او المعانی بیت فاک عقه ثریا زهر دفع کزند * ز چشم زخم زمانه بگردنش آوینخت

اصلنده

اصلنده زخم چشم ایدی تخفیف ایچون مضاف الیه تقدیم اولندی معنای ترکیبسی کوز یاره سی دیمکدر چونکه چشم کوز دیو یکریمی بدیجی قطعه نک بیت اولنده کجیدی زخم یاره دیو قرق سکر یجی قطعه نک او بدیجی بینده کلور * نکته * نمود بالله قوانک تفسیرده دخلی بو قدر قاشه که بعین حق حدیثه اشارت ایلدی ولله دره

* دشمک داخی فناورمه سی صانوسی شکل *

شکل * شین معجمه نک فحی و کاف یله بمعنی مکر دشمن و حیلله عدو که اشکیل و اشکل دخی دیرل حضرت مولانایت چون رقم اذر و نهمه پر زهر از برون جرکیش رنگ رنگ شکل شکن بیند * همدخی حیوان یاغنه اور دقلری کوسنت عمو ما و آت یاغنه اور دقلری کوسنت خصوصاً مجمع الفر سیده شکل بمعنی شغال دیو مسطور در

* قیر وان کو کارک اطراف سواره یلدز *

قیروان * قاف ممدوده نک کسری و راک سکونی و و او ممدوده نک فحی و نون ایله فحی اطراف آسمان خواجه سلمان بیت ای رسیده عدلت اندر غره صبح شهاب * همچون نور آفتاب از قیروان تا قیروان * همدخی مشرق و غرب طرفلرینه بمعنی بر جانیدن بر جانیه و ارنجه معناسنه ده کلور مجمع الفر سیده اطراف معبوره معناسنه در عربیده لشکر عظیم معناسنه و قافله و کاروان معناسنه قافض * ستاره * سینگ کسری و نا فوقیه ممدوده نک فحی و رالیه اختر کی یلدز معناسنه عربیده نجم و کوب کی جچی ستا کان کلور اختران کی کانه ذی روح منزله منزل اولنور یا خود اهل فرس کو که ذی روح دیو اعتقاد ایدرل اوله منظر نظمی بیت چنان روشن شده کویا که روزست * ستاره هر یکی مشعل فروزست * بوندن بشفه یمش معنایه دخی کلور اول بر نوع چار که زنان باشلرینه اورتور ثانی مسطره که انیکله جدول چکر لثالت اوج قبالی طنبوره رابع بمعنی پرده قمارک اوچنجی او یونی معناسنه خامس بمعنی یخت و طماع بو معنی یلدز و اسطد سیله در

* یکی آی ماه نو اولدی عربی آدی هلال *

ماه نو * عربیده هلال معناسنه اصلنده مرکبدر چونکه ماه آی دیو قطعه خامسه نک بیت اولنده کجیدی نویکی دیو قرق بدیجی قطعه نک بیت نایندو کلور همدخی استعاره طریقه محبو بلرک قاشنده ماه نو دیرل بوندندر که

برگشته برگشته دن نفع کور د کده ماه نو بروی اودیدم لفظیله ضرب
مثل ایدرل خواجه حافظیت عید است و موسم کل و یار اندر انتظار
سنا فی بروی شاه بین ماه نوی پزار

* چشم سوزن دیمه مفهومی در ایکنه دلکی *

چشم سوزن * ایکنه و جوالد و زدن کی معناسه عریده سم الخباط کی شمس
فخری بیت بوده چو چشمه سوزن بچشم اعدایت * ز بس بلا و محن عالمی
بدین فرخار * معنای ترکیبی ایکنه کوزی دیکدر چونکه چشم کوزد بو
آفتاب کندی سوزن ایکنه دیو فرق بدیچی قطعه نیک بیت سادسته کلور
* هم او معناده دخی اوق کزی اولش سو فال *

سو فال * سین ممدود و نیک ضمی و فاء ممدود و نیک فتی و لام ایله ایکی معنایه در اول
ایکنه و جوالد و زدن کی خصوصاً و سائر امثالی دلکی عموماً ثانی اوق کزی
معناسه شمس فخری قطعه نیسافت از فلک ملک چون شهنشه مهر * زست
در چن عدل هم چو شاه نهال * چو غرق کشته ز سهم نوجانهای کان * بغیره
نکرفت ایچ در دهان سو فال * همدخی سو فال کی ساقسی معناسه ده کلور

* ادی عنقا و شنگ و ارایسه سمرغ ایش *

سمرغ * سین ممدود و نیک کسری و میم ضمی و رانک سکونی و غین مجیه ایله
عریده عنقا درل بر عظیم الهیکل و عجیب الخلقه بر قو شد در حضرت سلیمان
علیه الصلوٰه والسلام دیوانه حاضر اولور ایش اندن صکره بنی آدم
کور مدنی و ربع مسکونه چقمقی دیرل بعض روایتده حضرت اسکندر
ذوالقرنین کوه قافه وارد قده اسکندره بو اوشوب سو یلمش انسان کی تکلم
ایدر جله طبرک پادشاهی اول ایش العلم عند الله تعالی الحاله هذه
بین الناس موجود الاسم و ممدوم الجسم دیو معروف و مشهور اولد بفته
ناظم نحر بر و ارایسه قولیه اشارت ایلدی قلله دره

* قنادک باشلری شهر دخی او یله شهبال *

شهر * هانک سکونی ایله بمعنی رأس الجناح خواجه حافظ بیت شکر
خدا که باز درین اوج بارگاه * طائوس مرش میشتود صیت شهرم
اصلده ترکیب اضافی در تخفیف ایچون آخره ضاف اسکان اولندی قنادک
اغلامی معناسه چو زکده شاه دن مخففدر هر شیک ممتازی و اعلاسی
دیو قطعه رابعه نیک بیت رابعی شرحنده یکدی پر * با فارسیه نیک فخریله

قناد معناسه * شهبال * دخی هر جهته شهر کیدر فاحفظ

* دیشی آویه چقل کا هیجه طاعلرده آشوب *

* طوغر آویه حیوانی که دیرل کرشال *

کرشال * کاف فارسیه نیک فتی و رانک سکونی و شین مجیه ممدوده نیک
فتی و لام ایله برنوع حیوان و حشی که آویه ایله چقالدن توالد ایدر چقال آویه
ایجه اولمقوله بو العجب حیوان متولد اولور ایکنه نیک نیک نصب خاصیتی
واردر ابو المعانی قطعه طرفه شخص حر امزاده شود * کر بکویند نام
او کرشال * مادرش بوده خرس مدهیات * پدرش دزد کار هم چو شغال
* خاکسار او ایکنه طوز و طیراغه بو ایش اوله *

خاکسار * اسم نسویدر چونکه خاک طیراق دیو بکرمی بدیچی قطعه نیک بیت
سادسته یکدی سارادات نسبتدر علی ماسبق فی الادوات المركبه ابو المعانی
بیت آنهمای اوج استغنا مکر روزی بلطف * سایه انداز سز این خاکسازان
میشود * ایق التنده سورنش دبه لکش پامال *

پامال * اصلی باه تعبیه ایله پای مال ایدی و صفت ترکیبدر چو نیکه پای یاق
دیو بکرمی بدیچی قطعه نیک بیت رابعه نیک یکدی مال مالیدن لفظندن امر
حاضر یا خود اسم قاعل مخففدر همدخی پامال لفظی استعاره طریقیله
زبون و حقیر معناسه نده استعمال اولور میر نظمی بیت شدم پامال جور
چرخ غدار * که آه و ناله شد شام و سحر کار * ابو المعانی بیت پای مال غم
هجران نو بودم اکنون * مذم کر ترسی حال ذکر کون باشد

* دیندی آموختن او کر نیکه کسب ایکنه *

آموختن * همزه ممدوده نیک فتی و هم ممدوده نیک ضمی و خاء مجیه ایله ایکی
معنایه مصدر در اول او کر نیک و او کر نیک معناسه هم لازم و هم متعدی اولور
عریده تعلیم و تعلم کی بو تقدیرجه لو کر نیک لفظی نون ایله او قورنسه لازم
اولور تاء فوقیه ایله او قورنسه متعدی اولور حاصلی خط مساعد در قلله دره
ثانی کسب ایکنه معناسه مستقلاتی خاء مجیه نیک زای مجیه اید ایله آموزد

* هم حرام اولدی شفور دخی سراد حلال *

شفور * شین مجیه نیک و فاء ممدوده نیک ضمیری و را ایله بمعنی حرام که ضد
حلالدر همدخی بورسق دید کلمی جانور معناسه ده کلور که مزبور
حیوان دو کلمه سمر دایکی معنایه روجه تشویش ابو المعانی بیت هر که

از تیر سفور کرد روی * نام مردی سفور باد اورا * مسراده مك فتي وسينك
 سكوني وراء ممدوده نك فتي ودال ايله بمعنى حلال مير نظمي بيت
 هرا نكس راه نيكي بود معتاد * همه كارش شود تحصيل مسراده
 * ص چق افشاندن وريختن اولمش دو كك *

افشاندن * فحله صا چق وسپالمك وسلكمك معناسنه مصدر در افشاندن
 كبي مستقبلا تي افشاند و افشاندن كاور * ريختن * راء ممدوده نك
 كسري و خاء معجه نك سكونيله دو كك معناسنه مصدر در عريده صب
 كبي مستقبلا تي خاء معجه نك زاي معجه به ابداليله ريزد و ريخته كاور
 كال جندی بيت خواهيم نقد جان و سر در پای جان ريختن * در خاك
 كويش خون اشك از چشم كريان ريختن

* بر شده طولمش اولان نك طولدر مالا مال *
 بر شده * اسم مفعول مر كيدر چونكه بر طولی دیو قر فتي قطعه نك بيت وند
 كيدي شده اسم مفعول بسطدر مصدری قرق بسجی قطعه نك بيت
 سادسند كاور * مالا مال * ايكي مال مياانده الف توسل ايله زياده
 طولی معناسنه در شمس فخری بيت گرفته عرضه مكرم ثبات ميلاديل
 كشيده طبع جام هوات مالا مال * فاما كه فقط لفظ مال بمعنى قرار و آرام
 و ما اين لفظ بدن افر و اسم مصدر و وصف ركيدر

* اولدي قالجه نهال كچمك آدي عمد *
 نهال * نونك و هاء ممدوده نك فخری و لام ايله بمعنى اساط و فراش يعني قالجه
 و كچه و كا مشابه نسبه * عمد * و نك و مك فخری و دان ايله كه معناسنه
 عريده لهاد كبي هانتي بيت خروشي چوار بهار از شمس * نكر دين نمك ده
 از ديده كنم * هكبه خرچين و غرار ايش او قبل قاره چوال *
 خرچين * جيم فارسيد ايله كانه يا تخينه نسبيه و نون مؤ كده ايله هكبه
 معناسنه كه عريده عيه درل فارسيد و عريده و ز كده خرچ درل * غرار
 غين معجه نك وراء ممدوده نك فخری وراء ثانيه ايله معروف كبي قلندن
 طوفش چوال كه اكتری قاره اولغله تغليا قاره ايله تعيد ايلدي
 * باشد كيم اولسه برابر كا همزاد دينور *

همزاد * سكون ميم ايله بمعنى همسن و همسال يعني ياشيداش بوندين بشقه
 ايكي معناسنه دخي كاور اول بمعنى رفيق زاد و زواجه زري بر محله اولدني اهل

فرس ز معنجه بر ولد ديتايه كلنجه بر جني دخي دنيايه كلور ايش دائما كا همراه
 و همزاد بن اولور ايش اول جنبه همزاد ديرل چونكه هم بمعنى مع كاسبق
 في الادوات المفرمة زاد زادن لفظندن اسم مصدر در تولد معناسنه
 * دخي ماشد كبي مثل و نظير اولدي همال *

مانند * بمعنى مثل و نظير نك قطعه ثانيه نك بيت خامسند كيدي لكن
 تكرار عدد اول نماز چونكه نومق سادمه همال اقطنه شيد اوله رق تفسير
 داخلنده در فاما كه سادقه مفسر در * همال * هانت و ميم ممدوده نك
 فخری و لام ايله بمعنى مثل و نظير مانند كبي طالب آملی بيت عدیل
 خواهي در ساحة زمانه عدیل همال * جویی در غرضه جهان همال
 همدخی محبت و مودت معناسنه ده كلور * مثل و نظير * عريسلر در
 اصطلاحده شيعی حسيبله نفسير قلندي

* غصه دن ايكله فكر ايله شكر ايت حقه * تفسير ترجمه در
 * شكر ابرز دكن از اندوه مينديش و همال *

شكر * معروف ابرز * همزه ممدوده نك كسري وزاي معجه نك دخي كسري
 ودال ايله حق تعالی نك اسماء شريفه سندن در كذا في فرهنگ شعوري
 لكن محل آخرد زاء معجه نك فتي و كسري جائز در لكن فتح فصيح كسر
 شايع ديورسيده نظر اولشدر شيخ سعدی بيت اول دفتر بنام ابرزدانا
 قادر روزی رسان حي وتوانا * كن * قطعه سادسه نك بيت اخيرنده كيدي
 از * بمعنى من كاسبق في الادوات المركبة * اندوه * همزه نك فتي و نونك سكوني
 ودال ممدوده نك ضمی و اظهارها ايله بمعنى غم و غصه * مينديش * همزه نك
 فخری له انديشدن افظندن نهی حاضر در اولنده كي ادات نهی اولان ميم
 مفتوحه اوائله داخل اولنجه القات اوائله يا تخينه به منقلب اولسي قاعده
 مقرر در * منال * دخي نهی حاضر در مصدری مالبدين لفظيدر اولنده كي
 ميم ادات نهيدر كاسبق في الادوات المركبة

* اين قطعه را كشيده ام از ميم در ررق *
 اين قطعه * قطعه رابعه عنوانده كيدي * را * ادات مفعولدر كاسبق
 في الادوات المركبة * كشيده ام * همزه نك فخری له اسم مفعول صيغه سي اوزره
 ماضي م كلم و حده در همان او اادن ميم مدم اولان همزه مفتوحه در
 قر قجي قطعه نك بيت سابعنده كين كشيدين لفظيدر چونكه احيا نا ماضي

فارسیده اسم مفعول صیغه می اوزره کاور لکن مش معناسنی متضمن اولور
کاذکره السودی رحمه الله علیه * ازیم * منلی قطعه اولی عنوانده یکدی
در بمعنی فی کما سبق ایضا * رقم * فختین ابله یازی و یازلمش و نشان اولمش
معناسنه ابوالمعانی بیت قضا که در دغم در ازل رقم کرده * برای صورت حسن
واقلم کرده * حاصل معنی یو قطعه بی حرف میدن رقمه چکیمش

✽ کاتب دیر و خامه و کلک اولدی هم قلم ✽

دیر * دالک فتنی و بلاء موحده مدوده نك کسری ورا ابله بمعنی کاتب که بناغ
دخی دیرل عنصری بیت بوسه دادن نامش مدح در عنوان * فرور و بصیر
از دیده سوی دست دیر * خامه * بمعنی قلم که یازی یازرل هاتنی بیت این نامه که
خامه کرد بنیاد * توفیق قبول روزیش باد * بوندن بشقه اوج و نایه دخی کلور
اول بمعنی صراحی ثانی یعنی که کومه اولمش نسنه ثالث قلدن طوفنش او
معناسنه * کلک * کافک کسری و لامل سکونی و کاف ثانی ابله کافک ایکسیده
عریسه در قلم اولان قامشه دیرل خصوصها حکیم انوری بیت کلکت چه
قابلیست صاحب قران نطق * یعنی که نفس ناطقه در جنبش الکنست
و هر قامشه دیرل عموما حضرت مولانا بیت نه هر کلکی شکر دارنده هر زبری
زردارد * نه هر چشمی نظر دارنده هر بحری کهر دارد * بعض نسخه ده کلک
شول قامش که یونلماش اوله عریسه یا عدد دیرل بوندن قد نصکره یاز و یازمه
صالح اوله خامه دیرل بوندن فهم اولوز نویسنده از کلک چرون خامه کرد
شری مادر روشنک نامه کرد * قلم * تراشیده و تراشیده سنه علی الاطلاق
شاملدر فی الاصل عریسه فاما که فارسیده و ترکیده شیوعی حسیده تفسیر
قلندی هم دخی تقدیر ازل به ده قلم دیرل ابوالمعانی بیت شدنی شد چون
شد آخر زحده فریاد کنی * در قلم از بدو نیک هر چه که میرفت قلم

✽ مکتوبک آدی نامه یازلمش نوشته هم ✽

نامه * شول مکتوبکه اولنده یا خود آخرنده اسم یازلمش اوله و کاب
معناسنه ده کلور شرفنامه و شهنشاهه کی ترکیده بی دیرل هم دخی سیلاب
معناسنه ده کلور * نوشته * نونک و واولک کسری ابله اسم مفعول در تنکم
ماضی سی قطعه عامره نك بیت رابعه یکدی

✽ کز لک قلمزاشده و عینک دی کوز لکه ✽

کز لک * کاف فارسیه نك فتنی و زای معجمه نك سکونی و لامل کسری و کاف ابله

بر نوع قلمزاشده که اوجی کبر و دوش اولان لکله غلط حک ایدرل اگر چه
مشهوری فتح لامله در اما فرهنگ جهانگیریده کسر ابله ضبط اولمش در حکیم
خاقانی بیت کز لک شاه سعد ذایع دان * که برنج مانداز کهر او * عینک
عینک فتنی و بلاء تحینه نك سکونی و نونک فتنی و کاف ابله کوز لک که هر شیئی
ایری کوستر ظهوری بیت توان دیدر از درون بی نقاب * اگر عینک آرد قدح

از حجاب * پشم دوات کر چه دیمش لبقه به عجم *

پشم دوات * مپک کسریله شمش فخری و بعض اصحاب فرهنگ دوات
لیقه سی دیو تفسیر ایلدیلر و معنای ترکیبیسی دخی بویه در اما شرفنامه ده
کیچد لرده صبحه قریب اولان برودت دیو واقعدر معنای ترکیبیسی ایسه
یونی اقتضایتمز چونکه پشم یوک دیو قطعه تاسعه نك بیت تاسعه
یکدی * دوات دالک و واولمدوده نك فخری و تاء مشنات فوقیه ابله
معروف ترکیده دخی مستعملدر میرنظمی بیت چوزدیک بوده دوات
وقلم * نوشته بر آن نامه پرستم عریسه دوات دیدکاری کی محبره دخی دیرل
کر چه کاف فارسیه نك کسری و رانک سکونی و جیم فارسیه نك فتنی و هاه
رسمیه ابله مفر ددر مذکور لبقه معناسنه کذافی نعمه الله

* درهم اودر که بور نشه قارش بورش اوله *

درهم * دالک فتنی و رانک سکونی و هانک فتنی و میم ابله دور یلوب ج-ع
اولمق مثلا یوز بور نشوب قارش بورش اولمقله روی درهم کشید دیرل حکیم
انوری بیت تاره درهم نیاید کرد کیت * ثابت ارکان تر زخرم استوار
و اینچتمکدن کنایه ابدوب درهم شد دخی دیرل

* بر برینه یا نشمش اولانه دینور بهم *

بهم * بر برینه متصل اولان شیلره دیرل چونکه هم بمعنی مع بلاء موحده
مفتوحه آتندر کما سبق فی مقدمه

* دیوان خانه آیدیه تالار ایش دخی *

تالار * تاء فوقیه و لامل مدودت نك فخری ورا ابله دیوان خانه که درت
یا خود زیاده عمود اوزره وضع اولمش اولامیرنظمی بیت نشسته بر سر بر
چار پارا * شده تالار عز و جاه مأوی * فرهنگ جهانگیریده درت
صفه لو کوشک معناسنه دیو مذکور در

✽ شبخانه پادشاه سزاینده کی حرم *

شیخانه * سکون باء موحدہ ایلہ حرم سرای پادشاہان ودخی بعض فرهنگردہ
اول خانہ بہ دیر کہ اندہ کیچہ احیا و انوب عبادت اولنہ کذا فی الجمع معنای
ترکیبسی دخی بویله اقتضا ایدر فافهم چونکہ شب کیچہ دیوقطعہ ثانیہ نک
بیت سابعندہ یکدی خانہ دیوقطعہ ثانیہ نک بیت تاسعندہ یکدی

❦ اولمش پرستہ بسلم عورت مقولہ سی ❦

پرستہ * پاء فارسیدنک و رانک کسراری وسینک سکونی و تاء فوقیہ نک فقی
وہاء رسمیدہ ایلہ عورت خد متکارہ دیرل کذا فی فرهنگ جہانگیری
جمع الفریدہ فتح باء موحدہ ایلہ مرویدر شمدی ترکیبہ اکابسلہ دیرل

* چاکر قول اولدی دخی پرستار ایش خدم *

چاکر * جیم فارسیدہ ممدودہ نک و کافک فتحاری و رایلہ مطلقانندہ معناسنہ
ارکاک اولسون دیشی اولسون میرنظمی بیت بندہ حلقہ بکوش فرمانیم
چاکر خاندان سلطانی * پرستار * پاء فارسیدنک و رانک فتحاری وسینک
سکونی و تاء فوقیہ ممدودہ نک فقی و رایلہ خدم معناسنہ مطلقا فردوسی
بیت پرستار زادہ نیاید بکار * اگر باشدش خود پدر شہر بار * لکن بو بندہ
جاریہ معناسنہ دراصلندہ وصف ترکیبدر چونکہ پرست ماضی صیغہ سی
اوزرہ اسم مصدر در اصل مصدری پرستن لفظیدر

* یک قولونسنہ اولدی ہمایون ہما کی *

ہمایون * اسم منسوب بدرہمایہ منسوب معناسنہ واو و تون نسبت ایچوندر لکن
قولو و مبارک معناسنہ حقیقت عرفیہ اولمشدر چونکہ ہماسایہ سی مبارک
برقوش دیومشہور در دخی ہر کیمک باشنہ سایہ سی دوششہ پاشاہ اولور دیرل
شیخ سمدی بیت کس نیاید بزر سایہ بوم * کرہما از جہان شود معدوم
بونقدیر جہ ہمایہ برکت لازم کاور ہمان بواجلدن ار باب لغت ہما و ہمایون
لفظلری مطلقا مبارک و خرم و سعادت و عالی معنایینہ استعمال ایلدیلر شمس
فخری بیت شکر حق کر شکوہ طلعت شاہ * طالع سلطنت ہمایونست
خواجہ سلمان بیت ای ہمای ہمت ممتاز عنقا یافته * آن ہمایون مرغ ہما
بر نیاید پیش ازین * حالا خاندان سلاطین آل عثمان ابد ہم اللہ تعالی
الی آخر الزمان حاضرانلری تعظیمنہ سائر ناسدن تمیز ایچون انلرہ متعلق
اولان اموری ہمایون لفظیہ توصیف ایدرل مثلاً طبع ہمایون و سرای

ہمایون کی ❦ وقت مبارکہ دینلور ہم خجستہ دم ❦

خجستہ دم * بمعنی وقت مبارک مرکبدر چونکہ خجستہ خاء مجمعہ نک ضمی
و جیم فقی وسینک سکونی و تاء فوقیہ نک فقی و ہاء رسمیدہ ایلہ معنی میون
و مبارک عنصری بیت مکن خلاف دل از ناخجستہ کی برہان * خلاف کردن
اوسخت ناخجستہ بود * بر معنای دخی بر نوع صاری کلدر و مدطنندہ سیاهی
اولور * دم * نفس دیو یکر می طغور نجی قطعہ نک بیت نائیسندہ یکدی

❦ خم کوب دیمکدر اگری خم و کز دینوردخی ❦

خم * خاء مجمعہ نک ضمی و میم ایلہ کو یکہ عربیدہ دخی کوب ہمدخی دن دیرل
حتی مخانہ بہ خمخانہ دیرل شراب کو پلری اولغلہ میرنظمی بیت مخخانہ
آی و بعشرت بکوش * بینداز ساغر خم می بنوش * شیخ بہاء الدین عاملی
بیت ہاتمہ صہبہا من خمر الجنان * دغ کوٹسا واسقینہا بالذنان * بو بیت
عربیدر دنان جمع دندر بوندن بشقہ خم مزبور اوج معنایہ دخی کلور
اول بمعنی کوس رحیل کہ اکثری دویہ اوزرنندہ چالارل ثانی بمعنی قبہ و کنید ثالث
بمعنی خاموش و سکوت فاما کہ فتح لہ خم بوزن دم اگری معناسنہ کہ
عربیدہ مخنی و معوج دیرل شمس فخری بیت خم کردون زطاق خشمیت او
یافت چون قامت حسودش خم * بوندن بشقہ الی معنایہ دخی کلور اول بمعنی
صف ثانی بمعنی ناخخانہ ثالث بمعنی طاق ایوان و کر و عمارت رابع بمعنی پیچ
و تاب کند خامس بو کام کہ خجیدن لفظندن مأخوذ در سادس بمعنی کریر
و ہرب * کز * کافک فقی وزای فارسیدہ ایلہ اگری معناسنہ کہ خم ثانی کی
جیم ایلہ کج دخی دیرل حکیم سنائی بیت خلق سایہ اشت و شاہ پرمایہ
پایہ کز کز افکند سایہ * مقابلی راستدر ہمدخی احوال معناسنہ
و کزی دند کاری خرم معناسنہ دہ کلور

* بو کلانوب طولاشمش اولان نسنہ خم خم *

خم خم * بوا یکی خم میانندہ باء موحدہ مفتوحہ الف توسل معناسنہ در
خم اندر خم دخی بو معنایہ در

* ابو شہ پادان ودخی کفش و سر دینور *

پادان * ترکیبہ جیم ایلہ پاء و ج دیرل عربیدہ مداس معناسنہ اصلندہ اسم
مکاندر ایاق محلی دیمکدر چونکہ پای آتی دیو یکر می بدنی قطعہ نک بیت
رابعندہ یکدی دان ادات اسم مکاندر کاسبق فی الادوات المركبہ پاپوش
دخی نارسیدر ترکیبہ شیوعی حسیبیلہ تفسیر قلندی اصلندہ وصف ترکیب ایدی

چونکه پوش و صف ترکیبی اوله رق او تو ز برنجی قطعه نك بیت مانده کجی
کفش * کافک فتحی و فانک سکونی و شین معجه ایله پایدان کبی پابو ج و باشق
معنا سته * سر * سینک ضمی و را ایله کذلک حتی کفش کمره سر کردخی دیرلر
و چاروق معنا سته ده کلور شمش فخری بیت در بادیده مانده پراز خار
و خشک * نه نان و نه آب مانده و نه کفش و نه سر

* هم جزمه موزه و چاروقک آیدر شمم *

موزه * میم مدوده نك ضمی و زای معجه نك فتحی و هار رسمیه ایله جزمه که عریده
جرموق و چغتایده اونوک دیرلر * شمم * فتحین ایله چاروق معنا سته شاعر
بیت هرا نکس که نبود بطبعش کرم * بکف باد عصا و پایش شمم * چاروق
لفظ ترکیدر فارسیده بلکه عریده مسته ملدر شرف الدین یزدی در معمای
چاروق قطعه نقش تصحیف دود سینه من * بدل جان اگر شود ملحق * باز
بجذورر بع دامن ما * کر پایش رسد شود مطلق * توجیه معما بویه در که
دود عریدر فارسیده کسر ایله کرم معنا سته کرم مدن مراد مصحفی فتحله
کرم اندن دخی مراد عریسی حارانی دخی نقطه ایله تصحیف ایتدک چار اولدی
جانن مرادر و حدر قلبی و او در چار و اولدی دامن دادن مراد الفدر
القدن مرادیکی لفظیدر یکی حسابده قرقدر ربعی اون اونک بجذوری یوز
یوزک حرفی قافدر چاروق اوادی فافهم

* مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن *

یعنی بو قطعه صدر و ابتدای خرب و حشوری مکفوف و عروض و ضربی
مخدوف اولان بحر مضارعندرز را اصل مضارع مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن
فاعلاتن مرتین چونکه خرب مفاعیلن اولنده میم و آخرندن نون اسقاط
اوتوب فاعیل فالد قدده مفعول برینه وضع اوتجه اگا خرب دیو تسمیه اولنور
کف بدنجی ساکنی اسقاطه دیرلر که فاعلاتن و مفاعیلن آخرلندن نون دوشوب
فاعلات و مفاعیل اولغله مکفوف دیو تسمیه اولنور حذف قد سبق

* رایتکشان علم و معارف اولور علم *

رایتکشان * بیراق چکیچی معنا سته و صف ترکیبیدر چونکه رایت عریدر
فارسیده دخی مستعملدر کشان امر حاضر آخر بنه الف و نون الحاقیه اسم
فاعیلدز مصدری قرقجی قطعه نك بیت سابعده کجی علم ایله معرفت فرقلری
دیباچه نك بکر بنجی بیی شرحنده کجی * علم * فتحین ایله سکر معنایه کلوز اول

شول عالم فاضله دیرلر که بین الناس مشهور اوله بو مقامده مراد دخی بودر ثانی
بمعنی جبل یعنی طاع ثالث ففتان بقاسنه و اوکلرینه دیردکاری اینجو معنا سته
رابع کاو بحری ترسی یعنی زبلی خامس بمعنی نشان و علامت سادس ذی قیمت
اثواب واقمشیه اوردقلری تمغا معنا سته سابع سنجف که اثوابک کنارینه
ایتدکاری علم معنا سته ثامن اوست دوداغک یار یغنه و کدیکنده دیرلر

* قطعه چومشک ختن بوی دهد در شام *

قطعه * بیانی قطعه اولی عنوانده کجی * چو * ادات تشبیهدر کاسبق
فی الادوات المركبة * مشک * بیانی الی بدنجی قطعه نك بیت ثانیسی شرحنده
کلور ختن * خاء معجه نك ضمی و تاء فوقیه نك فتحی و نون ایله مشهور و معروف
برملکتدر که انده بی نظیر قماشلر و متاعلر و نازک محبو بلر اولور و آهوی مشک
انده چوق اولور حتی مشک ختن دیرلر خواجه حافظ بیت باهمه عطر دامن
آیدم از صبا عجب * کر کذر تو خاکر امشک ختن نمیکند * بوی * ققو دیو بکرمی
التنجی قطعه نك بیت ثانیسنده کجی * دهد * دهیدن لفظندن فعل
مضارعدر و برر معنا سته * در * بمعنی فی کاسبق فی الادوات المركبة
مشام * ممک فتحیه مشم لفظنک جمعیدر اصلی عریدر انشالده
دخی مستعملدر حاصل معنی مشک ختن کبی قطعه مشامه ققو و برر

* بام سحر قوشلغه چاشت دی اخشام شام *

بام * بام موحدده مفتوحه نك فتحیه بمعنی سحر و وقت صباح شیخ سعدی بیت
نیمشب دیده مؤذن شام * دیده این سوی شام و زان سو بام * بوندن بشقه اوج
معنایه دخی کلوز اول طام دیو بو قطعه ده قریبا کلوز ثانی طنبورده بم دیدکاری
قیاصد الوقیل معنا سته ثالث بمعنی وام یعنی بوج * چاشت * جیم فارسیده
مدوده نك فتحی و شین معجه نك سکونی و تاء فوقیه ایله قوشلق وقتی که
عریده ضمی دیرلر همدخی اولوقنده تناول اولنان طعام معنا سته که عریده
اول طعامه غدا دیرلر شام بمعنی اخشام که عریده مغرب دیرلر همدخی اخشام
طعامه ده شام دیرلر تنکم عریده عشا دیدکاری کبی ابوالعانی بیت شود خون
جگر روزم مرا چاشت * چنان باشد غم و آلام شام * و عریده شام ایکی
معنایه در اول بمعنی خال یعنی بک که فارسیده بو معناده مشترکدر ثانی عریستانده
برنجیه شهردن عبارت ولایتدر که دمشق و ایالتی و حلب و ایالتی بعضیلر عندنده
جانب جنوبی عریش نام محلدن نا جانب شمال و غربده چیمشان صوبی

کنارینه کلبچه جله شام اعتبار اول نور اراضی مقدسه دندر فائده
 بونقدیرچه مسقط رأ سمنزاولان البستان قصبه سی اراضی مقدسه دن
 او اور چونکه چچانک وسطنده در قاما که مقبره سی وقرله او با نام محله سی
 اراضی مقدسه دن ولسنده اشتباه بوقدر ز راحله مر بوره و مقبره جنوب
 نهر مر بوره در چونکه چچان نهر صیصه که منبعی قصبه البستاندن
 نصف ساعت بوقروده در چچان نهر اندر در جیحون نهر بلخ و بخارا و سمرقند که
 ماوراء النهر مملکتی وجه نسیمه بودر سیحون هند ده بر نهر عظیمدر

* چاشته بک ایش وقت صحاده طعام *

چاشته * اختصاص و نسبت ایچون هاء رسمیه ایله معنی طعام مزبور چاشت
 قدسقی آنفا * سایه دینور کولکه به سایه زده جن طوتان *

سایه * کولکه که عرییده ظل دیرل همدخی مازندران دیورلندن بره شهر دیو
 معناسنه خصوصاً و مطلق دیو معناسنه عموماً مان بواجلندن جن طومشه
 سایه زده دیرل و سایه داردخی دیرل امیر خسر و بیت بسکه زمین شد بعلم سایه دار
 ماند چو سایه زدکان بقرار لکن بونده اولان سایه دار معنای مزبوره دکلدر

کذافی الجمع * قو کشوبه هه سایه دی طعامه دخی دیندی بام *

همسایه * بمعنی جار چونکه هم لفظندن معیت و مقارنت معناسی وارسایه
 قدسقی آنفا * بام * بمعنی سطح یعنی طام باقی تفصیلی آنفا کجدی شیخ
 نظامی بیت زحل بزبام اواز باسداران * فلک بدر کمش از روز بانان
 * باورایناغی عین آیدیه سو کند ایش *

باور * قطعه اولی نک بیت نامنده کچن باوریدن لفظندن امر صبغه سی اوزره
 اسم مقدر در شیخ سعدی بیت ملحد کرسنه و خانه خالی برنان * عقیل
 باور نکند کز رمضان اندیشد * شو کند * سبنک و کاف فارسیه نک فخری
 و واولک و نونک سکونتری و دال ایله آند که عرییده عین و حلف و قسم دیرل
 میر نظمی بیت همیکرد سو کند میردان پاک * نبودش خبر کشته شه شرمناک

* شاهده دیرل کواه رهند کرو بور چه وام *

کواه * کاف فارسیه نک ضمی و و او ممدوده نک فحی و اظهارها ایله بمعنی شاهد
 میر نظمی بیت از غم عشق توشد قدم دو تام * روی زرد و دیده پر خون کواه
 اگر و * کاف فارسیه نک کسری و رانک فحی و و او ایله بمعنی رهن ایکی جهتدن
 طلاق اول نور باین عقابله سنده اوله یا خود قمار و ميسر مقابله سنده اولان

شرط اوله ابو المعنی بیت نزد عشقش را بدل بازیده ام دلدار گفت * غیر نقد جان
 نمی خواهم که می باشد کرو * وام * و او ممدوده نک فحی و میم ایله بمعنی دین یعنی
 بوج شاعر بیت زن خواهی ا کرت دختر قبصر بدهند * وام مستانی
 اگر وعده قیامت باشد * همدخی بام کبی سطح معناسنده کلور

* ترکی به فترالک دی کسمیه برکستوان *

فترالک * فانک کسری وناه فوقیه نک سکونی وراه ممدوده نک فحی
 و کاف ایله ترکی معناسنه که عرییده کفل وردف دیرل جای بیت صیدرا زخم
 فترالک آویخت * جانب پیر جنبیت آنکبخت * و ترکی باغی معناسنده کلور
 دیو مر ویدر * برکستوان * باء و وحده نک فحی و رانک سکونی و کاف
 فارسیه نک ضمی و سبنک سکونی وناه فوقیه نک و و او ممدوده نک فحی
 و نون ایله ایراوزرندن اوردقلری کسمه معناسنه کال اسماعیل بیت از تیغ مهر
 و ناولک انجم خلاص یافت * این ایلای زمانه ز برکستوان

* زین ایردر که دیر کینه دیرل لکام *

زین * زای معجمه ممدوده نک کسری و نون ایله ایر که عرییده سرج دیرل
 حکیم فردوسی بیت بفرمود تا رخس را زین کند * دم اندر دم نای ز زین
 کند * همدخی زین بوندن معناسنه چونکه ز معنی من کاسبق این بودیو
 قطعه ثالثه نک بیت رابعنده کجدی * لکام * لامک کسری و کاف فارسیه ایله
 او بان معناسنه که کم و دیر کین و باشلق مجموعنه دیرل معربی لجام در
 شاعر بیت طبع را کرچه خوش آید دلبران شوخ طبع * ضبط از ممکن
 نباشد همچو اسب بی لکام

* کام دماغه دینور دخی مراد و مراد *

کام * کام لفظنک بومصر اعده کافی عرییده وایکی معناسی مذکوردر
 اول دماغ که اغزک ایچنده او اور عرییده ادبک دیرل بونقدیرچه دماغ دالک
 فحیله در کسریله دکلدر فلا تفعل ثانی بمعنی مراد و مراد بوایکی معنایه
 جامی بیت کسی که کام درین بحر مینهد پر کام * بکام میرسد آخرولی
 بکام نهنگ * بو پشته درت کام واردر اول بمعنی خطوه یعنی آدیم ثانی کذلک
 ثالث بمعنی مراد و مراد رابع دماغ معناسنه در بونلردن بشقه کاف عربی ایله
 کام اوچ معنایه دخی کلور اول بمعنی کوارنده یعنی طعامی هضم ایندیرن
 هزنه اولور سه بعض نسخهده بمعنی لقمه خاییده ثانی اغاج کلید معناسنه

ثالث اغیل که ایچنه قویون و صفر یا تور لر فاما که کاف فارسیه ایله کام
اوج معنایه در اول بمعنی خطوه در تکم بومصر اعده مذکور در

* آدیمه هم فارسی کافله آد اولدی کام *

شاعر بیت کوشه کیران ستوده نام بود * کوچه کردان فراخ کام بود
ثانی بمعنی اکام بمعنی تخفیف لایم محذوف در ثالث طباق معنایه ایضا چونکه
بومعنایه کاف هم فارسی وهم مریدر فاحفظ

* نام دیمک آد ایش آدی چقان نامدار *

نام * آد معنایه که عرییده اسم و چغنائیده آت دیرل شیخ سعدی بیت بنام
خداوند جان آفرین * حکیم سخن در زبان آفرین * نامدار * وصف ترکیبدر
چونکه دار وصف ترکیبی اولدیغی حالده اون بدیجی قطعه مک بیت ثالثه

کجی * شهرت و شانی اولان کسه به دیرل بنام *

بنام * بام مو حده نک فحمله بمعنی نامدار معروف و مشهور اسدی بیت
سر پرده شاه ایران تمام * بکر دامده پهلوان بنام * همدخی بام مو حده
معیت ایچون اولوب بنام فلان دینسه فلانک اسمیله دیمک اولور

* تریبه سز شخصه ناخنه دیمک اصطلاح *

ناخنه * بمعنی تریبه سز چونکه نا ادا ت نفیدر کاسبق فی الادوات نخندیشمش
دیو مصرع تائیده کلور ناظم نحر یردر قضیده سخن بیت برالای شاعر
ناخنه لری عصر مزك * نظم رسوایی ایله ایلدی رسوای سخن * همدخی
ناخنه خام بمعنی چیک معنایه ده کلور بلکه معنای ترکیبسی ده بودر معنای اول
بوندن منقول اولغله اصطلاح دیو تعبیر پیوردی

* ناخنه دینور پشمشه چیک دیمه معنای خام *

ناخنه * اسم مفعولدر مصدری بام فارسیه نک ضمیمه نخن لفظیدر همدخی
جهان دیده و کرم و سرد کشیده معنایه مستعار و مصطلحدر ابوالمعالی بیت
معنی توان گفته تادر نکند سفته * بسیار تهب باید ناخام شود ناخنه * خام
ضد ناخنه در طعمامده و نانه و میوه ده مستعملدر عرییده فی دیرل شرفنامه ده
بی تجربه دیو مسطور در شاعر بیت صوفی نشود صافی تادر نکشد جامی
بسیار سفر باید ناخنه شود خامی * ابوالمعالی بیت تا چند مرانچر به باجور
و ستم در عشق ناخنه شدم خام نیم * بوندن بشقه خام الی معنایه دخی کلور
اول شرا ب را سیمیده خام ثانی بمعنی جلد غیر مدوغ ثالث بمعنی کند رابع

ساز قبلی ابتد کیری ابریشم معنایه خامس ابریشمدن ابتد کیری دام مرغان
معنایه سادس خامه دن تخفیف قلم معنایه

* رم سوری دخی ربه اور کشته زمکرده دی *

رم * رانک فحی و میم ایله سوری معنایه که حیواناندر هر نه سوریسی اولور سه
اولسون حتی انسان جماعتده دیرل شاعر بیت زهر سوزم آهو ورنک و عزم
زدلها دم کل زدائیده کرم * عرییده ثله و طابقه دیرل * ربه * هاء رسمیه ایله
کدک فردوسی بیت کراین خواسته رو بریم همه * رمق کرده آزاده شاه ربه
رمکرده * اورکش معنایه چونکه زم سوری معنایه اولدیغی کبی اورکش
معنایه اولان رمیدن لفظندن اسم مصدر در کرده قطعه تائیده نک بیت
نامنده کچن خویکرده نک کرده سی کیدر

* دکلش آرام ایش بمعنی مطیع اولدی رام *

آرام * همزه مدوده نک فحمله آرامیدن لفظندن امر صیغه سی اوزره اسم
مصدر در عرییده قرار و سکون معنایه امر حاضر دخی اولور ایکی معنایه
سيف الدين زهری بیت ای برده زن قرار و آرام * زدن بی قرار و آرام
رام * راء مدوده نک فحمله بمعنی مطیع و منقاد و فرمانبر همدخی شهور
فارسیه نک بکرمی ایکیجی کونی اسمیدر بوا یکی معنایه مسعود سعد سلمان
بیت رام روزیت و بخت و دوات رام * ای دلارام خیز و درده جام * بوا یکی
معنایه بشقه بش معنایه دخی کلور اول بمعنی عباس و خوش وقت ثانی
و سه نام محبوبه نک عاشقک اسمیدر چونکه عاشق مزبورک اسمی رامین
ایدی تخفیف ایدوب رام دخی دیرل شاعر بیت اگر مرغ جم صید بلقبس
کشت * دل آرام مز لکه و سه کشت * ثالث نام پادشاه مملکت سند رابع بمعنی
روان خامس بر شخصک اسمیدر که چکی اختراع ایشدر

* آه و فغان ایتمکه مائمه شیون دینور *

آه * همزه مدوده نک فحی واطه سارها ایله کله عذابدر مر یض و معلول
و متالم کسته رک درونلرندن خروج ایدن صوتدر حاصلی اهل درد و الم
تفسیر * فغان * کرچه بومقامده تفسیردر لکن مفسر اولدیغی حالده
اون التخی قطعه نک بیت سا بعهده کجی * شیون * شین معیه مدوده نک
کستری و واول فحی و نون ایله بمعنی ماتم و یاس همدخی نوحه و افغان
معنایه ده کلور * ماتم * عرییده فارسیده و زکیده شیو عی حسیله تفسیر

قلندی همدخی مائهم فارسیده دیشی کوپک معناسنه ده کلور ایکی معنایه بروجه
ترتیب میرانظمی بیت بخوبد کیر کابنده جوما تم * نمی باید اکر ماند بساتم
* دخی مراده این کیمسه به دیرلر بکام *

بکام * بام موحده نك فتحيله در بانی بنام مذ کورک بانی کبدر کام مراد
آفاق کدی * هر چه بخواهی بخوهر نه دیرلر سک دیله *

هر چه * بخواهی بخو بوز کب عینله بکرمی دردنجی قطعه نك بیت
اخبرنده بکرمی لکن انده بخواهی بونده بخواهی وقع اولمشدر
* لطف ایدر احسان ایدر سا که اورت الانام *

لطف احسان * معروفلردر * رب الانام * مربی الخلائق معناسنه عریدر
* زحرف نون بود این قطعه ام شایان فهمیدن *

زحرف نون * مثلی قطعه اولی و نایه عنوانرنده بکرمی * بود * مضارعدر
او اور دیو بو قطعه نك بیت عاشرنده کلور * این قطعه ام * قرقچی
قطعه نك عنوانده بکرمی * شایان * سکر نیمی قطعه نك بیت او انده انساب
دیو بکرمی * فهمیدن * املق دیو اون بشجی قطعه نك بیت نالنده بکرمی
حاصل معنی حرف نونن بو قطعه م الکفه انساب او اور
* افندی ایکه کم دشمنک ایتکدر افندی *

افندی همزه نك فتحيله مصدر در معنی خصوصیت کردن میرانظمی بیت
بدستش تیغ و پیرامن بکرمی * بعزم قتل او از جان افندی * افندی * لفظی
بومق نامده لطافت ایچون خط اب طریق اوزره کنوردی والا که افندی
فی الحقیقه ترکیدر مالک عید و امام و صاحب حواشی و طواشی و خد متکلم
معناسنه نفس برده مدخلی یو قدر

* جفا و جور ایش آزار و اینجه مکده رنجیدن *

آزار * همزه ممدوده نك وزای میجه ممدوده نك فتحلری ورا ایله آزاریدن
لفظلندن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر ممدوده نك بیدر معنی جور و جفا خواجه
حافظیت مباش در بی آزار هر چه خواهی کن * که در شریعت ما غیر از این
کماهی نیست * همدخی امر حاضر و وصف ترکیب ده او اور دل آزار کبی
رنجیدن * نك فتحيله اینجه نك وزجت چکیم معناسنه مصدر لازم در ولی
دشت بیاضی بیت ای سوی غیر مرفس از بدین ذکر * می هر نکاه باعث
رنجیدن ذکر * دخی شناسم سوکک سرزنش تو بخ ایتکدر *

دشنام * دالك ضحيله سوکک و نفرین ایتک که عرییده شتم و سب و قذف دیرلر
کان خجندی بیت کبی دهمت هزار دشنام * دشنام کو د عاسبت اینها * سرزنش
زالک سکونیه معنای ترکیبی باشه اورمق و باشه قافق ترکیبی کبی اوم
و تو بخنده حقیقت عرفیه اولمشدر چونکه سیر باش دیو بکرمی بدیجی
قطعه نك بیت اولنده بکرمی زنش زدن لفظلندن امر حاضر آخرینه شین میجه
الحاقیله اسم مصدر در ابو المعانی بیت ز عیش صحبت نادان
بخود را برزنش آرد * هر افکس را نداند قدر دانا یان ز دانا یی
* ملامت ایتک بد سویتک اولدی نکوهیدن *

نکوهیدن * نك کسر یله مصدر در معنی اوم کردن و بد کوی کردن ابوالمؤید
بیت در نکوهیدن کسان دارد * صد زبان و بعیب خویش آخرش
* نأسف ایتکه در افسوس کردن طعنه در نفرین *

افسوس کردن مصدر مر کبر چونکه افسوس همزه نك فتحی و فالت سکونیه
برکله در که تمجید حالت حیرنده تکلم ایدر و در بغ و حسرت و حیف معناسنه ده
کلور کردن ایتک دیو بکرمی بدیجی قطعه نك بیت نامنده بکرمی ابو المعانی
بیت آنچه کرده غمزه خونی بجان * هر که دیده بدلم افسوس کرد * نفرین
نونک فتحی و فالت سکونی وراء ممدوده نك کسری و نون ایله بمعنی طعن و ذم
اصلی نا آفرین ایدی تخفیف ایچون الفلری حذف اولوب نفرین اولدی
* ستوهیدن طارلقدر هم اول معناده عرییدن *

ستوهیدن * سبتک و ناء فوقیه ممدوده نك ضمیری و هاء ممدوده نك کسریله
مصدر در بمعنی غضب و دلشکی همدخی عاجز و سرگردان ایتک معناسنه ده
کلور استاد لطفی بیت جو کرد در باز چیره خرو * بماندیچ نکالش آخر ستوه
عرییدن * غین معجمه نك ضحيله بمعنی غضب و دلشکی مصدر در ایضا
شاعر بیت ثانی و آرام از عاقبتست * که غریمدن بی محل از جاهلیست
* املق لایه الطلق املق اولدی جابلوسیدن *

لایه - لام ممدوده نك و بام موحده نك فتحلری و هاء رسمیه ایله اسم مصدر در
یا الطلق املق که عرییده املق دیرلر حکیم خاقانی بیت بس لایه که بمودم دلدار
نیزد رفت صندبار فغان کردم و یکبار نیزد رفت * بوندن بشقه او یخ معنایه دخی
کلور اول بمعنی اظهار عجز ثانی بمعنی باخلاص نیاز کردن ثالث بمعنی لعب
و اطفیه * جابلوسیدن * مصدر در معنی لایه مذکور در معنای اول بو تقدیرجه

ناظم نحر بر بند و عربی بر بند و ترکی اراد ایلندی فله ذره

* دینور عذر اتم که پوزش هم اتم کی پوز بدن *

پوزش * پاء فارسیه ممدوده نك ضمی وزای مجمه نك کسر به پوز بدن لفظه نك
امر ضیغه نك آخریته ما قبلی مکسور شین مجمه مصدریه الحاقیه
اسم مصدر در اعتذار یعنی عذر دیمک معنایه شیخ سعدی بیت خداوند
و بخشیده و دستگیر * کریم و خطا بخش پوزش بدیر * همدخی مطلق
عذر معنایه ده کلور لکن بومعنه شین جوهر کلمه دن جز اولور
مصدریه اولور د پوزش موری مرخوم تصریح پوزدی لکن مطلق
عذر معنایه اولسه ده اسم مصدر اولیه منافی د کلد ر فافه هم

* فراموشی اوتقی یاد کردن یعنی اکقدر *

فراموش * آخرنده پاء محیه ابله دخی پاء محیه سزایکسیده اسم مصدر در
مصدری فراموشیدن لفظیدر نسبان و سهو و معنایه بوا یکی افظا ابله ابوالمانی
بیت رفتم از کویت شها زدل فراموشم مکن * کرچه خوبار فراموشی ز حسن
شیوه است یاد کردن * مصدر مکرر ذکر اتمک معنایه چونکه یاد پاء محیه
ممدوده نك فتحی و دال ابله بمعنی تذکر کردن اتمک یو بیکرمی بدیجی قطعه نك
بیت ثانیته کبری * هدیه اولدی دست آور اوشدرمک رسانیدن *

دست آور * یعنی الهدیه و التحفه شاعر ترکی بیت اگر کوش تیبه قصه دور
سلاطانی * قناعی ایدردم بوبله دستا ویر ناچیره * اصافیه وصف ز کیددر
الده و تیلان نسبه معنایه چونکه دست ال دیو بیکرمی بدیجی قطعه نك
بیت رابنده کچی آویر فرق قطعه ده لکن آوخن لفظندن امر یا خود
اسم فاعل تخفقد * رسانیدن * مصدر مکرر لازم رسیدن افظا بدن
* شوه هم میشود اوور دخی املز عیش نبود *

شود * مضارع مصدری مضارع نایده کلان شدن لفظیدر چونکه
مستقبلانی خلاف قیاس او زره شین مجمه نك و واول فحطری و دال ابله شود
و شونده کلور * میشود * كذلك لکن می ادات حاندر کاسبق فی الادوات المركبه
نبود * مضارع منقذ در مصدری الی النجی قطعه نك بیت رابنده کلور
چونکه مستقبلاتی علی الشذوذ پاء موحد نك ضمی و واول فحطیه بود کلور
اولنده کی نون مفتوحه نایده در کاسبق فی الادوات البسیطة ناظم نحر بر
قصیده سخن بیت بود و میشود و باشد و آمد شد ابله * فارسی اولدی صانور

یاد اخی صاچای سخن * شدن باشیدن اولمقدر دخی صاچه قده باشیدن *

شدن * شین مجمه نك ضمی و دالک فحطیه مصدر در اولمق معنایه عرییده
صیرورت دیرل ثلثه دخی شد دیرل اولاجق اولدی معنایه عرییده دخی بوندن
بشقه اوج و منایه دخی کلور اول کتمک معنایه عرییده ذهاب کی بونده دخی
شدنی شد دیرل کیده جک کندی معنایه بوا یکی معنایه ملک قی بیت شدم پیاغ
که نسکین دل رهم دیدم * میان بلبل و گل کرمی که داغ شدم * ثانی قوت
اولمق ثانی زائل اولمق * باشیدن * پاء عربیه ابله اولمق و طور مق معنایه
مصدر در عرییده صیرورت و کینونت و توقف کی * باشیدن * پاء فارسیه ابله
صاچق و طاغتمق معنایه مصدر در ظاهر فارابی بیت مرغی کز
آشیانه اقبال او برد * از اختران ثابته باشد ارزانش

* کیدن کی کاه بدن دیمکه اکسک اتمکدر *

کیدن * کافک فحطیه اکسک اتمک معنایه مصدر در عرییده تنقیص دیرل
ابو المعانی بیت افسوس نفس شوم کنه بره افزود * کرانمایه کیدن گرفته است
کاهیدن * کذلک لکن لازم دخی اولور نقصان معنایه ظهوری بیت
نکاهیده نك جواز بود خویش * زخاوت نشینی بکو سود خویش

* صفتمق اولدی کجایش اتمک مفهومی کچیدن *

کجایش * کافک ضمی و نونک سکوئی و جیم ممدوده نك فتحی و پاء محیه ابله
کجیدن مذکورک امر حاضری آخریته ما قبلی مکسور شین مجمه مصدریه
الحاقیه اسم مصدر در چونکه مستقبلاتی علی الشذوذ کجاید و کجاینده کلور
ابو المعانی بیت بصدط و مارود فخر اتمک حاضری کجیدن * اگر کویم یکی از
صدر عزاران در دهجرام * مکن بوییده صفتمق و صفدر مق معنایه لازم
و هم مقیدر متنده انجام معنایه مذکور در چونکه کجیدن اوج معنایه کلور
اول معنی التجا و استعاده نانی بمعنی دخول و نفوذ ثانی بمعنی ادخال و انفاذ

* رافق اولدی افکندن یو ارلا یحدر غلطان *

افکندن * همزه نك رافق معنایه مصدر در افکندن دخی دیرل عرییده
حذف واسطه و حذف معنایه غلطان * غین مجمه نك فحطیه غلطیدن
لفظندن اسم فاعل یا خود صفت مشهور در عرییده متدحرج دیرل شکم
اسم مفعول او تونجی قطعه نك بیت سادسده کیدی حاصلی غلطان * ما
هر دو ن فسنده و خصوصاً مدور اینجویه دیرل خواجه سلمان بیت برامیدانکه

میدارد یتیم زاعزیر * در بدرگاه تو غلطان آمد بحر عدن

* دینور هم دوشمه که افتادن آنک کی افتیدن *

افشار * همزه نك ضمیمه مصدر در عربیده سقوط همسخی وقوع سالینه

افتیدن * بمعنی افتادن مذکور

* صقلش نسته در افسرده طو کش نسته افسرده *

افسرده همزه نك فتحی و فاك سكونی و شین معجم نك ضمیمه افسردن لفظندن

اسم مفعول در عربیده عصر در برل * افسرده * سین مهمله ایله اسم مفعول در

میر نظمی بیت هنر پرور از خوش آید سخن * دل افسردگار نباشد سخن

* فراهم آمدن جمع اولیوم شامقه فرخیدن *

فر هم آمدن * مصدر مرکب در چو نکه فراهم فاك وراء ممدوده نك وهنت

فتخاری ویم ایله بعضی افعال و مصادر و اوائله ادخال او انوب جمع و اجتماع

معناسنی مفید او اور مثلاً فراهم آمدن و فراهم شدن و فراهم آوردن درل بریره

جمع اولی و بریره جمع اتمك معنای نینه هاتنی بیت فراهم شد از شام چندان

سیاه کزان خیره شد دیده مهر و ماه فرخیدن فاك تحوله مصدر در اصلی

سین ایله فرخیدن لفظندن سینك حذفیله مخفف در عربیده تلین و تدقیق

معناسنه همسخی رقص یعنی اوینامق معناسنه ده کاور ابو المعانی بیت فی در

دهن مطرب از عشق توانید * ساغر بکف ساقی از شوق تو فرخید

* فحن اولور برار دیمك ایش کی بود یکسون *

کی * فحن دیو او تو ز سکنجی قطعه نك بیت عاشقیده کجری بود مضارع

مثبت در نك منفیسی بوقطعه نك بیت سادسده کجری * یکسون * بمعنی برابر

و منساوی یکسان دخی بوه منایه در نك قرق النجی قطعه نك بیت عاشقیده

کلور همسخی و ایکی لفظ دئاوه همیشه معناسنه ده کلور ز شمس فخری قطعه

بلفظ یکسون پیوسته تابو دیکسان * همایه تا که نیاید حیت از مأبون مخالف

تو که کمتر زهیر و مأبوست * نه دست برد فبالد زمین یکسون

* ایشمکدر شنیدن دیده کوز کورمك دخی دیدن *

شنیدن * شین معجم نك فتحی و کسری و تون ممدوده نك کسریله بمعنی استماع

شنویدن کی * دیده * کوز معناسنه چشم کی لکن چشم ایله فرقی وار چونکه

چشم مجموع سیاه و بیاض و قیاعندن عیان در فاقما که دیده فقط شاهک یا خود

میاهک اسمیدر که اکا فارسیده مردم چشم عربیده انسان العین درل شاعر

بیت شی همچون سواد دیده پر نور * هوا غنبر فشان چون طره حور * بودند

بشق دیده اوج معنایه دخی کلور اول بمعنی مشاهده و معاینه ثانی بمعنی

دیده بانکه نسته با خود در حات اوزره او نورر شات بمعنی محل دیده بان * دیدن

مصدر در مستقبلاتی علی الشذوذ یند و بیننده کلور شکم امر حاضر ی

بکر می اینکجی قطعه نك بیت اخیرنده کجری خواجه سلمان بیت

جسال روی تور آید دیده من * غمبوغم ازین رشك دده را دیدن

* دینور شایاش تحسین و آفرین اتمك محله *

شایان * کلمه تحسین که آفرین دیمکدر شاد باش دخی بوه معنایه در بلکه

شایاش دالك حذفیله اندن مخفف در بوقدر بجه معنای ترکیبی سرور اول

دیمك او اور چونکه شاد بمعنی سرور باش آنفا لکن باشیدن لفظندن امر

حاضر در حکیم سوزنی بیت کرسیم دهی هزار احسنت * ورز ز بخششی

هزار شایاش * آفرین * همزه نك مدینه فارسیدر آکیده شوعی حذفیله تقسیر

قلندی شیخ عطار بیت آفرین جان آفرین پاک را * آنکه جان بخشید

و ایمان خاک را * بوییده آفرین ثانی وصف ترکیب در یاره دیچی معناسنه

* گزیده منتخب نسته یکم کدر پسندیدن *

گزیده * کاف نارسیدن ضمیمه گزیدن لفظندن اسم مفعول در کاف سبق

فی خامس النقطه الاولى پسندیدن پاء فارسیدنك فتحیله مصدر در

* دو کشدن قاجق ایش کال بوز غنائق دیمکدر هم *

کال * کاف فارسیده ممدوده نك فتحی و لام ایله جنکدن قاجق و هریمت

عبد کرمش فخری بیت بغیر کج عدم خود کربز کاهش نیست

اگر ز تیری تیغش بود عزیمت کال

* شخوده باره او آن کشمك اوادی شخوایدن *

شخوده * شین معجم نك ضمیمه شخودن لفظندن اسم مفعول در مطابق مجروح

معناسنه لکن شهوری مرحوم طرنق ایله باره لو دیو نفسیر ایلدی شمس فخری

بیت کندش کردن احداث نسته * شاس روی ماه و خود شخوده * شخوایدن

شین معجم نك ضمیمه بمعنی شفه فرس یعنی آن کشمك همسخی صغیر زدن

مرغان یعنی قوشلرك صقلق کی صداسی معناسنه ده کلور میر نظمی بیت

شخوایدن طبر و انعام و رخس * بود حد و تسبیح ارزاق بخش

* چاء دوشیده باغه قطره قطره درل زاله و شبنم *

ژاله * زای فارسیه نك فتحيله شول قطره در كه هوادن ياغر كن كورنر اما
اوراق و اشجار اوزرنده كورنور و دخی هوادن حاصل اولوب آحر نسته دن
حاصل اولماز نكتم بویتدن فهم او انور شمس فخری بیت ابرا کر فیض
دست او یابد * در هوا چون کهر شود ژاله * همدخی نكر ك یعنی طاووسه مناسنه ده
کلور * شبنم * سکون بآء موحده ايله مذکور چه که عریده ندی دخی طل درلر
فرهنگ شعور بده ژاله مطلقا چه نك اسمی در شبنم کچه ايله دوشن چه نك
اسمیدردی و فرق ایندی فاما که ناظم بحر يك سوق نظندن ظاهر اولان زاد قدر
فقر شویله فهم ایدرمکه شعوری مرحوم بوفرقی لفظ شبنم آلدی زیر معنای
ترکیبی کچه یاشی دیمکدر اصلی اضافله نم شب ایدی فارسیده مضاف الیهی
تقدیم جا زدر بوضوئیده شووجه اوزره جواب ممکن اولور که نعم معنای
ترکیبی بونی اقتضا ایدر لکن چه اکثری کچه ده واقع اولغله تغلیب مطلق
چه به علم قلندی حتی علامه نقل مضاف الیه تقدیم اولندی وجوه اخی
ایله دخی جوابلر ممکن اما خوف اطباب ایچون طی اولندی

❖ شکفتن کبی نهاده آچلمقدر شکوفیدن *

شکفتن * شین مجمه نك و کافک ضماری وفانك سکونی ايله شکوفه و برچین
اولان هر نه او اوره آخلق معناسنه مصدر در هاتی بیت چوکل شاه
بشکفت ز کار او * وزان کرده شد کرم بازار او * شکوفیدن * او معروفه مثله
* صالمقدر خرامیدن چاییدن چیدن هم *

خرامیدن * خاء مجمه نك کسریه مصدر در صائق معناسنه * چاییدن * چیم
فارسیه نك فتحيله مثله * چیدن * کذالك شرف الدین یزدی بیت چوسرو
تو دامن کشان می چید * چن دامن از شرم بر سر کشید * بویت * مادرا سم
چیم چقار * بیومك اوزامق نشو و نما بولمقد بایدن *

بالیدن * باء موحده ممدوده نك فتحيله مصدر در شاه ناصر خسرو بیت
ز بالیدن قد آن دلبر آوا * بکل سرو آزاد را مانده پا

* نوانعه هزار خو شو اوصوقی ابو بلبل *

نوا * نونك و او ممدوده نك فتحيله یعنی نغمه عموما شیخ نظامی بیت
بلبل و آوای دراج * شکب عاشقا را کرده تاراج * همدخی نصیب
وحصه معناسنه و چاره رونق معناسنه و اون ایکی مقامدن بری معناسنه
وطوطی معناسنه کلور * هزار * یعنی بلبل همدخی بیک دیوان طوقورنجی

قطعه نك بیت رابعنده یکدی * خوش * یعنی خوب دیو قطعه رابعه نك
بیت رابعی شرحنده یکدی * نوا * یعنی نغمه کاسبق آنفا * بلبل * السنه
ثلاثه ده مستعمل دیو او توز سکرنجی قطعه نك بیت اخیرنده یکدی

سراییدن قوش اوتنك نغمه ایتمکدر سراییدن

سراییدن * سینك و راء ممدوده نك فتحلی و باء موحده ممدوده نك کسریله
قوش اوتنك معناسنه تخصیص ایتمکدر باء موحده موضعه بآء تحیه ايله
سراییدن مطلق تغنی معناسنه شاعر بیت سراییدن بلبلان
درچن * بودرنك غم از دل مردوزن

* بویاغ ایچنده اولدم کل کبی کولمک ایچون صولش * تفسیر در

* درین کلشن شدم بر مرده چون کل بهر خندیدن *
در * یعنی فی کاسبق فی الادوات المركبة * این * بودیو قطعه ثالثه نك بیت
رابعنده یکدی * کلشن * کلی چوق بودیو قطعه ثانیه نك بیت ثالثه
یکدی * شدم بودیو قطعه نك بیت سادسده کچن شدن لفظندن ماضی متکلم
وحده در * بر مرده * باء فارسیه نك فتحی وزای فارسیه نك سکونیه صولش
و متغیر الحال معناسنه شکوفه ده و غیریده مستعملدر ترکیده دخی شایعدر
چون * کبی دیو قطعه ثالثه نك بیت ثالثه یکدی * کل * قطعه
رابعه نك عنوانی شرحنده یکدی * بهر * ایچون دیو قطعه تاسعه نك
بیت اخیرنده یکدی * خندیدن * مصدر در کال نچندی بیت این چه
خندیدن و شیرین تر است * لب دکر باشد کل خندان دکر

❖ این قطعه شایان از بهر یاران ❖

این قطعه * قطعه ثالثه عنوانده یکدی * شایان * انصب دیو قطعه
ثانیه نك بیت اولنده یکدی * از * یعنی من کاسبق فی الادوات * بهر
ایچون دیو قطعه تاسعه نك بیت اخیرنده یکدی * یاران * دوستلر معناسنه
یارک جمعیدر چونکه یار دوست معناسنه و عین و ناصر معناسنه در
ماصل معنی بودیو قطعه دوستلر ایچون انصب

❖ خویان کوزلر کولچی خندان ❖

خویان * جمع خوب کوزل دیو قطعه عاشره نك بیت ثانیسده
یکدی * خندان * آنفا کچن خندیدن لفظندن اسم فاعلدر هم دخی استعاره
طریقیه بعض شایره صفت واقع اولور کل خندان و روی خندان کبی

بوسیدن او ۱۰ عهده اولدی ۱۰ بیان

بوسیدن * باء موحده ممدوده نك ضمیمه مصدر در عربیده تقبیل معناسنه
كان بخندی بیت کر آزاد جان بلب عاشق درین کار * اب معشوق
بوسیدن چه کارست * بیان * باء فارسیه نك فتحی و باء تحتیه نك سکونیه
بمعنی عهد و میثاق همدخی اقربا و متعلقات معناسنه ده کلور آخرنده هاء
رسمیه ایله پناه بیولك قدح دیو و اولجك دیواللی التجی قطعه نك بیت سابعنده

کلور صا ایجی به دیرلر چان هم

چان * جیم فارسیه نك فتحیه قرق بشجی قطعه نك بیت رابعنده کچن
چمیدن لفظندن اسم فاعلدر خواجه حافظ بیت شنید چان در چمن
حسن و ملاحت روزی * در کاستان و صلش بچمیدیم رفت * هم دخی
بیاله شراب معناسنه و مجلس خاض معناسنه ده کلور

اولیه دیمکدر دخی خرامان

خرامان * کسر ایله بیت مزبورده کچن خرامیدن لفظندن اسم فاعلدر
ایضا ابوالمعانی بیت خرامان سوی من آمد نهاده روی برپایش
منازع معتبر ککردندی پای انداز شاهانرا

* بینند مارا میری کور لر *

بینند * قرق بشجی قطعه نك بیت عاشقنده کچن دیدن لفظندن مضارع
جمع غائبدر * ما * بر دیو قطعه ثانیه نك بیت اولنده کچدی * را * ادات
مفعولدر * باقی نگاه و کوزجی نکهبان *

نگاه * نونک کسری و کاف فارسیه ممدوده نك فتحیه باقی و کورمک
و کوزمک و نك معناسنه اسم مصدر در همدخی نگاهیدن لفظندن امر دخی
اولور و الفک حذفیه نکه دخی بویه در * نکهبان * دخی نکا هبان اسم
فاعلدر چونکه بان ادات اسم فاعلدر کاسبق فی الادوات المركبة میر نظمی
بیت کاریدند از آن سوی عدورا * نکا هبانان نکم دارند اورا

راندید از در سوردی قیودن

راندید * راء ممدوده نك فتحی و نونک سکونیه ماضیدر مصدری راندیدن
لفظیدر عربیده طرد و ابعاد کچن بودخی مصححات ناظمنددر چونکه
لفظیده راندن موجوددر راندیدن بوقدر * از * بمعنی من کاسبق فی الادوات
المركبة * در * قیوم معناسنه حضرت مولانا بیت از در اهل صفادور مشوای

دل من * هر که دورست ازین در بخد از دیه کجست * بوندن بشقه سکر معنایه
دخی کلور اول بمعنی باب که کابلرده ذ کر اولنور مثلاً عجم بر کتاب تألیف ایلمسه
این کتاب بر سه در دیر ثانی بمعنی نوع و جنس ثالث بمعنی درون و داخل رابع
بمعنی وادی جبل خامس بحسین لفظ ایچون اوائل افعال و مصادره ادخال
اولنور سادس بمعنی فی کاسبق فی المقدمة سابع بمعنی کره و مرتبه ثامن دریدن
لفظندن امر و وصف ترکیبی او اور قیویه عربیده باب چغتایده ایشک دیرلر

بکشود آجدی قاپوچی در بان

بکشود * کاف فارسیه نك و شین معجمه ممدوده نك ضمیری و دال ایله
کشودن لفظندن ماضیدر شکم امر حاضری بکشش آج دیوان طقوزنجی
قطعه نك بیت نایدسند کچدی اولنده کی باء موحده صله در * در بان
عربیده بواب و حاجب معناسنه چونکه بان ادات اسم فاعل در
کاسبق شیخ سعدی قطعه در میر و وزیر و سلطانرا * بی و سیلت مکرد
پیرامن * چوبه بینند ترسک و در بان * این کر بیان گرفت آن دامن

* راندن نه دیرسک سورمک دیمکدر *

راندن * مصدر در مذکور راندیدن کچ حکیم خاقانی بیت جرب
و شیرین نعمت دنیا * بمکس راندنش نمی ارزد

* اولش سنکلاک آدی مکسران *

مکسران * اصلنده وصف ترکیبدر چونکه مکس سک دیو بکرمی
طقوزنجی قطعه نك بیت سادسند کچدی ران مذکور راندن لفظندن امر حاضری
یا خود اسم فاعل خفقدر هم دخی مکسران بلبازه یعنی مر و حده معناسند ده کلور
خواجه سلمان بیت طوطی لفظ شکر خای تو برخوان سخن * بر طاموس ملائک
رامکسران یافته * کردم رفوشه ایتدم کاعی *

کردم * ماضی متکلم و حده در * رفوشه رانک فتحی و فاء ممدوده نك ضمی
وشین معجمه نك فتحی و هاء رسمیه ایله بمعنی نگاه میر نظمی بیت رفوشه نکردم مرا
جرم جیست * که هرگز بسویم نکا نویست * همدخی سخنر ولاغ معناسند ده
کلور * هم نادم اولدم کشم پشیمان *

کشم * کاف فارسیه نك فتحیه ماضی متکلم و حده در مصدری قطعه
رابعه نك بیت سادسند کچن کشتن لفظیدر اکن انده انقلاب و دوران معناسند در
بونده شدن معناسند در * پشیمان * باء فارسیه نك فتحیه بمعنی تأسف و ندامت

ترکیده دخی مستعملدر * کز او نهان و بلا و هویدا *

نهان * نونک کسریله بمعنی خفی * هویدا * هانک ضمیمه بمعنی ظاهر و آشکار
لکن بعضی فرهنکرده آشکار ظهور خارجیده هویدا ظهور عقاید مستعمل
دیو فرق ابتدیل حکیم خاقانی بیت زخمت است و او خط محور * فلک را تا صلیب آید
هویدا * کور بهجدر یعنی نمایان *

نمایان * نونک ضمیمه اصلیده نمودن لفظندن اسم فاعلدر چونکه مستعملانی
نماید و نمایند کور * آلد ایچی به دیندی فریبا *

فریبا * امر آخر بنه فقط الف الحاقیه اسم فاعلدر مصدری اوتوز
التجی قطعه نك بدیچی پیتیده فرییدن دیو کجیدی
* دیو اهرمن هم جنبه شیطان *

دیو * دال ممدوده نك کسری و و او ایله بمعنی جن و شیطان و اولادی اهرمن
هرز نك فتحی و هانک سکونی و و انک فتحی و کسری و ممیک فتحی و نون ایله
معنی مذکور شیخ سعدی بیت دو کس بر حدیثی کارند کوش * ازان تابان اهرمن
تاسروش لکن مجوس خالق الخیر یزدان و خالق الشر اهرمن دیو اعتقاد ایدر
لغتهم الله تعالی * شیباز بان دی سوزی فصیح *

شیباز بان * بمعنی فصیح اللسان ابو المعانی بیت بود زنده ز عشقت مرده دلها
شود زیباز بان هر لال و * لکن معنای ترکیبی دیلی روشن دیمک اولور
چونکه شیباز بان معنی ممدوده نك کسری و واء موحده ممدوده نك فتحیه بمعنی
روشن و آشکار بان دیل دیو بکرمی بدیچی قطعه نك ایکیچی پیتیده کجیدی
* سوزیلان آدم مرد سخندان *

مرد * آدم دیو الی او جچی قطعه نك بدیچی پیتیده کور * سخندان * وصف
ترکیندر چونکه سخن سوز دیو اوتوز برنجی قطعه نك بدیچی پیتیده کجیدی
دان * دانستن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفف در
* آغاز اول ایش باشقدر *

آغاز * همزه ممدوده نك او غین دجه ممدوده نك فتحلری وزای معنی ایل ابتدا
و شروع صائب بیت در تلاش جست و جویت سر بهم آورده اند * مقطع
انجامها و مطلع آغازها * هم دخی صدا و ندا معنای صد و قصد و عمد معنای صد
کلور * صو کینه دیر انجام و پایان *

انجام * بمعنی آخر کار مقابلی آغاز شمس فخری بیت چون فلک جاه اوست بی

آغاز

آغاز * چون قضا حکم اوست بی انجام * پایان * باد فارسیه ایله بمعنی انجام
مسعود سلمان بیت نیست پایان شغل من پیدا * هست یک شغل نیست پایان
* اگر کران وینی سبک هم *

کران کاف فارسیه نك کسریله بمعنی ثقیل محسوسا و معقولا حکیم انوری
زهید توفضله و ضوکر بسپهر در زدی * کوه کران حیات از گاه سبکتر آمدی
همدخی قینلو و بهالو معناسنه و فقط و غلامعناسنه ده کلور * سبک
سینک فتحی و واء موحده نك ضمیمی و کاف ایله بمعنی خفیف خواجه سلمان بیت
معدده کو بکذاند سنک خارار اسبک * لیکن آب خوش کوارش بر مزاج آید کران
* انلردر آنها بونلردر ایشان *

آنها * قطعه نالته نك بیت نالته کن آن لفظ نك جمیدر چونکه هاداد
جمیدر ایشان همزه ممدوده نك کسری و شین معنی ممدوده نك فتحی و نون ایله
ضمیر غائبدر شاعر بیت ایشان دل من دارند ایشان دارند * ایشان سر زلف
پیشان دارند * تحقیق آن اسم اشارتدر بعید ایچون عربیده ذلک و ذاک کبی ترکیده
اماله و و او معروفله شو کبی جمعی آنان و آنها کلور عربیده هولا ترکیده شونلر کبی
این * اسم اشارتدر قریب ایچون عربیده هدا و ذاک کبی ترکیده بو هم دخی اماله سر
و و او مجهول ایله شو کبی * او * ضمیر غائبدر ترکیده دخی مستعملدر عربیده
هو کبی جمعی ایشان کلور عربیده هم ترکیده اونلر کبی بو تحقیق معلوم اولدی
ایسه ناظم نحریر بو مصرعی شونلردر آنها اونلردر ایشان دیسه هم دخی
قطعه نالته ده چیست ندر آن شونچون چرا بیورسه چیست ندر آن اونچون
مقامنده اوفق اولوردی لکن بربری مقامنده مستعملدر فافهم

* یکسان نباشد اولما ز برابر *

یکسان * بمعنی برابرتکم تفصیلی قرق بشجی قطعه نك بیت عاشری شرحنده
کجیدی * نباشد * مضارع منفیدر چونکه نون مفتوحه نافیه در کاسبق
فی الاذوات البسطة تکم مضارع مثبتی ایکیچی قطعه نك پیتیده کجیدی
* پردل * در قورق هر اسان *

پردل * بمعنی تبجیع و بهادر و صاحب فکر و رأی شمس فخری بیت کجاست
در همه ایوان همچو نوشاهی * کریم و پردل و دانا و عاقل و کامل * معنای
ترکیبی طول و کمال دیمک اولور چونکه بر طولی دیو قرقجی قطعه نك بیت
اولنده کجیدی دل کوکل دیوان بدیچی قطعه نك او جچی پیتیده کجیدی

هراسان * خاتك كسريله هراسيدن لفظندن اسم فاعل در الف
ونون ادات اسم فاعل در كاسبق مير نظمي بيت ازان پيشه هراسان
ميكند شته * همه بر كارزار آماده گشتند

* كبر از اولكم بك طو بچيد *

كبرا * گرفتن آخرينه الف الحاقيله اسم فاعل در * ادات افعول تفضيل در

كاسبق * شولكم قاجي اولدي كيران *

كيران * گرفتن لفظندن اسم فاعل در الف و نون ادات اسم فاعل در

* شايد سزا در بايد كركدر *

شايد * شين معجمه ممدوده و بيا تحتيه نك فتحلي و دال ايله معني لائق و سرا
بومعنده في الاصل شايد لفظندن مضارع در تنكم اسم مفعول سكرنجي
قطعه نك بيت اولنده كجدي شاعر بيت شايد نقش بر طائوس كردن * نه دانش
پيش بطليوس كردن * همدخي شايد احتمال معناسنه ده كلور بومعنده تركيله
مشتكر كدر * بايد * بيا موحده ممدوده نك و بيا تحتيه نك فتحلي و دال ايله
بايدستن لفظندن مضارع در كرك و لازم معناسنه تنكم اسم مفعول بومعصرع
نايده كلور شيخ سعي بيت چدي بايد از ضعف حالم كريت * كه كره
ضعف پناه هم قويست * بايست لازم چوقدر فراوان *

بايست * بيا موحده ممدوده نك فتحلي و بيا تحتيه نك كسريله اسم مفعول در معني
لازم همدخي ضروري معناسنه ده كلور مير خسرو بيت سائل عزيز تر شده
از آب نشسته را * خواهنده هم ز خواسته بايست راسي * فراوان * فاك
كسريله معني كثير بسيار كمي و واسع يعني بول معناسنه ده كلور ايكي معنابه
ابوالمعاني بيت فراوان كرده كز چه جوز جانان * ولي در ماتحمل شد فراوان

مستفعلاتن بحر رجز در

يعني بوقطعه بحر رجز مربع كه جمله اجزاسي مرفلدر چونكه ترفيل اصطلاح
عروضيه مستفعلن يا خود متفاعلن يا خود فاعلن آخرينه بر سبب خفيف
زياده اتمكه دير حاصللي آخري و تد مجموع اولان جز نك آخرينه بر سبب
خفيف زياده اتمكه دير مثلا مستفعلن مستفعلاتن متفاعلن متفاعلاتن
فاعلن فاعلاتن اولوب مرفل ديوتسمه او نور سوال بومقامه درت جهندن
اعتراض ممكن او اور اولان ترفيل بحر كامل مجزوه مختص در بحر رجز و غير نده
بور يمز تنكم فاضل خزر جي مقام بيانده تنصيص و تنصيص ايدوب در بيت

فزد سببا خفا ترفيل كامل بغايته من بعد جزله اهتدي * بوقطه رجزه تعريف
ترفيلي تخصيص اتما و ايدى جواب عروض فارسي عروض عربي به احكام
وقوع داده قياس اول نماز نعم احدهما آورده اعانه تامه دن خالده اولماز
حتي هر برلي بشقه بشقه علم عدا و انور خزر جي حضرتلري ايسه الحق
عروض عربي في نظم والترام ايلدي ثانيا ترفيل علتدز الحق عروض
وضربه عارض اولور حشو و صدر و ابتداءه بور يمز تنكم خزر جي بيورر بيت
مواقعها ايجار الايات ان ات * عروض و ضربه اما عدا الحزم فابتد * جواب
مذكور در چونكه علت ايله زحافي فرق ابدن ارباب عروض عربي در فاما كه
صحاب عروض فارسي علل و زحافاته جميعا زحاف تعبير ايدر اصل
بر بردن فرق اتمز و بالجملة علامه زحافات حكمني و بر ر عروض و ضربه
تخصيص اتمز ناله عروض فارسي نسلخردن مند اول اولر كه و حيد تبريزي
املا جامي عروضلري كمي رساله زده بحر رجز مرفل ديوتصريح
بوقدر همچون ناظم بحر عروض فارسي حكمني و برمدى جواب افواه اسانده
حذاقن بالمشافهه مسموعدر كه كتب عروض فارسي مقدمه زنده جمله
و حافات و معروضاتي بيان بو خصوصه كفايت ايدر تعداد بحر ايدر كن
نوعه لرين تفصيله حاجت بوقدر فقير شويله فهم ايدر مكه بومسموع ارباب
عروض فارسي جمله علامه زحاف ديوب و زحاف حكمني اجرا اتمز رينه مفرعدر
رابعا بعض معاصر لر يمز دن مسموعدر كه شاهدي مرحوم مستفعلاتن
مستفعلاتن سن سندن اولمه عاقل ايكند يته خطا ايلدي صواب اولان
بحر متقابل اخر مدن اوله رق فعلن فعوان فعلن فعوان اولوايدى جواب
بو حكم منشائي فارسي عروضي عربي عروضنه قياس ايله بركلام جزا فيدر
همان قلت بضاعه به راجع بر معنادر چونكه كتب مشهوره ده تعداد
بحر ايدر كن بحر متقارب اخرم ديهر ك وزن و موزون بيان ايدر بحر رجز
مرفل ديوتصريح ايتديلر فاما كه جواب ثاني و ثالثه اكا حاجت بو غيدي
معلوم اولدي همان بواجلدن ناظم بحر مستفعلاتن بحر رجز در ديوانلري
ردا چون تصریح ايلدي فله دره همدخي ناظم بحر بردن و شاهدي مرحوم دن
ماعد اعانه ارباب منظومه دخي بوقطعه عدلي قطعه لك عروضي بيانده
بويله تصریح ايتديلر نظم اللال بيت مستفعلاتن مستفعلاتن * فهم ايت
رجز دن ترفلي سنده نظم الفر اديت مستفعلاتن مستفعلاتن * بحر رجز

خوش ترفیل ایله کاه سجه صبیان بیت مستغلان بحر جزدر * بلك کر کدر
وزن ایله اوزان * همان ناظم بحر بر یو تحقیقاته اشارت ایچون بیوردی
* او کرن بیاموز قولادر آسان *

بیاموز * امر حاضر در تکم مضارع مخاطبی اون بدیجی قطعه نك بیت
اخیرنده کدی اولنده کی باء موحدہ صله در داخل اولدیغی کلمه نك الفات
اوائلی باء تحتیه ابدال ایدر کاسبق فی المقدمه * آسان * همزه نك مدیه
عرییده اسهل واهون معنایه مقابل دشوار لفظیدر جلالی شیرازی بیت
با سان بر نمیکیرم دل از امل لب آری * سکس آسان بشهداقدولی دشوار بر خیر د
* قطعه چون جامه حسیده بالای سخن *

قطعه چون * قطعه خامس عنوانده کدی * جامه * انواب دیو یو قطعه نك
بیت اولنده کلور * حسیده * جیم فارسیه نك فخی و سیک سکونی و باء
فارسیه مدوده نك کسر یله یا قشمش و مناسب قلمش و بچلمش معنایه
اسم مفعولدر مصدری حسیدن لفظیدر تکم اسم فاعلی حسبان
مناسب دیو سکرنجی قطعه نك ایکنجی بیتده کدی * بالا * یوجه
دیو ایکنجی قطعه نك ایکنجی بیتده کدی لکن یو مقامده یو معنایه در
قد و قامت کی اولنده کی باء موحدہ مفتوحه الصاق ایچوندر کاسبق
فی الادوات البسیطة * سخن * سوز دیو او توز برنجی قطعه نك بیت
سابنده کدی حاصل معنی سوزك بوینه او یغون بچلمش طون کی قطعه
* جامه انوابه دی طونلق تنه تن داخی بدن *

جامه * اسم جنسدر جیم انوابه و هر لباسه اطلاق اولنور بلکه مفروش
و ملبوسدن اعمدر حتی ملبوسه تن جامه و یتاغه خواب جامه دیرلر شیخ
سعدی بیت پیراهن برک بر در خنان چون جامه عید نیکیختان * هم دخی
هر نسنه نك محیطنه و ظرفنه جامه دیرلر مثلا مطهره یه آب جامه و بستانه شهر
جامه دیرلر * تنه * هاء رسمیه ایله بدنه منسوب معنایه ایدی بعده طونلغه
علم اولدی * تن تاء فوقیه نك فخی و نون ایله کوده و بدن معنایه لکن باش
وال و اباق خارجدر تکم بدنن عرییده اطراف مذکور خارج اولدیغی
کی شاعر بیت درغم آن واله خال سیاه * جمله تن شد خال اودر روی ماه
* طونه شلوار دینور کوملکه هم پیراهن *

شاوار * ترکیده طون و تومن عرییده سراپیل چغتایده ایشان دیرلر همدخی

چقشور و چندیان معنایه ده کلور * پیراهن باء فارسیه مدوده نك کسر یله
عرییده قمیص معنایه طالب آملی بیت غافل از مصر بکنعان مروای باد سبا
که بتاراج دهی در نکمت پیراهن * الفک حذفیه پیرهن وایکی الفله پیراهان
دخی جازدر * پوستین کورک کر بیاریقه ففتان قبا *

پوستین * پوست لفظه نك آخرینه نسبت ایچون باء تحتیه و نون لحاقیه پوسته
منسوب دیمکدر لکن کورک معنایه علم اولمشد * کر بیان * کاف فارسیه نك
وراء مدوده نك کسر یله بقیه که عرییده جیب کی میر نظمی ییب کر بیان چاک
کرده ناید امان * نموده فرق دامن از کر بیان * الف و نونک حذفیه کر یب
دخی یو معنایه در * قبا * قفتان مخصوص احمیدر پنبه واسون غیری واسون
جایی بیت سر و قدش رقبا یافته ز یب * عقل راز کس اوداده فریب
هم دخی قباتک آید ضرب بشددر مضطرب اولمقدن کایه ایدرلر قباده اوغری
ایچق اولق شرطدر عرییده دخی قبادیرلر لکن مدقصر عرییده جازدر
* آستین بک یکی نو اولدی انکدر دامن *

آستین * همزه نك مدیه نك که عرییده کم دیرلر محمد جان قدسی بیت دارم ولی
اما چه دل صد گونه حرمان در بغل * چشمی و خون در آستین اشکی و طوفان
در بغل * یا تحتیه نك حذفیه آستین دخی یو معنایه در * نو * نونک فحیه یکی که
عرییده جدید کی * دامن * دخی هم در نصکره الفه دامن ایکسیده انک
معنایه عرییده ذیل کی شاعر ترکی بیت فالمرسه اگر کوشه دامن الیزده * الدن
نه کلور چاک کر بیان الیزده * خلعت فاخره اکسون برن داطلسدر *

اکسون * همزه نك فخی و کاف سکونی و سین مدوده نك ضمی و نون ایله بر نوع
فاخر سیاه جامه که اکثری معنایه ایچون سلاطین کیرلر ظهیر قاریانی بیت
برسم خدمتی اندر پی جنبیت تو * فکنده دهر ز روز اطللس و ز شب اکسون
کدافی المجمع اما صاحبده نوعی از دنیا باشد بسیاهی زید دیو مسطوردر
و فرهنک جهانگیر یه دیبای سیاه رنگ که از غایت نفیسی قیمتدار باشد دیو
واقعدر همان ناظم بحر بر جمله یه مراعات ایدوب خلعت فاخره دیو نفیس
ایلدی فله دره * برن * باء فارسیه نك فخی و نونک سکونی و دال ایله
اطلس معنایه مطلقا قما که منقشده برنیشان دیرلر دیو مصرع نایده
کلور شمس فخری بیت ای که بر تیغ و تیغ تو بکسان * سنک و سندان برن و برنیشان
* برنیشان نقشی اولان نوعه دینور اطللسدن *

بریان * اء فارسيدك فتحي ورائك سكوني ونونك كسرى وباء تحته مدوده نك
فتحي ونون ايله بمعنى اطلس نقش مذکور بند بودند اعدر شمس فخری بیت
آنکه باشد پیش رایش سرغیب * روشن و ظاهر چون نقش * بریان * نون اولی اك
حذوقه جازدر * کیش سموره دخی ك ايو کور که دینار *

کیش * كاف فارسيد مدوده نك كسرى وشين * محمد ايله سمور کورك معناسنه
هاتنی بیت بمنعم نه زربفت و نه کیش ماند * نه صد پاره خرقة بدرویش ماند
هم دخی مطلق زیاده ايو کور که ده اطلاق اولنور قافم ووشق و امثالی
وله بیت خارک کش را که پشت بودز کیش * دیده بدوش خویش
خلعت کیش * هم دخی سمور معناسنه كاف عربيله دخی مستعملدر تکم
قطعه اولی اك بیت ناسعی شرحنده یکدی هکذا الیسان فی عامه الکتب

* لیک شیرزده خلعت دیو گوش ایتدم بن *

بونده ظاهر اولان نظم سفارته ابرانه کتدیکنده مدینه شیرازده و دانه
شامده خلعتك اسمی کیش ایش واولحو الینک عرفا واداسندن دخی بویه
تصحیح ایش هاتنی بیت برون رفت قوت زدست دیر * زتفضیل کیش
وکان حریر * هاتنیك بو بینی دخی خلعت معناسنه اولدیغنی اشعار ایدر
بویه او اوجه ناظم نحر یک دیباجده شعر * کشف وحل ایتشیدم نیجه لغات
وار ایش برده مکر جوق غلطیات * بیتك ماصدقی اولمش اولدی فتال

* جشن بیرامه ضیافت کونته دیرل هم *

جشن * جبک فتحي وشين * محمد نك سكوني ونون ايله ايکي معنایه در اول
بمعنی عید و یوم عید ثانی ضیافت کونته و مجلسنه و نفس ضیافته
دیرل حکیم انوری بیت در جشن آسمان و ش نور بخته نیاز * ساقی ماه روی
نور در ساغر آفتاب * جیم فارسیده ايله دخی مروی و مستعملدر

چوق جواهر لو اولان تاجه دینورمش کرزن *

کرزن * كاف فارسيدك فتحي ورائك سكوني وزای محمد نك فتحي ونون ايله
چوق جواهر لو تاج معناسنه در شاهدی مرحوم همان تاج دیو تفسیر
ایلدی لکن فرهنگ شعوریده مسطوردر که کرزن برنوع تاجدر دیرل اوزرنده
سرچه عمو رطه سی قدر آیدار اینجیلر واکا کوره اعل و باقوت وزمرد و الماس ايله
مزین ایدی زیاده اغراضندن باشه کچک ممکن اولمبوب التون زنجیر ايله تخت
اوزرنده اصل و طور و پادشاه او نور دقه تاج باشی اوزرنده کیش کی کور بنور

ایدی اسکندر ذوالقرنین اختراع ایش اند نص کره پادشاهلره انتقال ایش
و بعضی ارنوش الروانك اختراعیدر دیرل الان نیجه قرالری اول تاجه
قور بنا دیرل اسکندردن بره انتقال ایلدی دیرل اول تاجه هر کیم مالک
اولسه سائر پادشاهلره تفوق ایلر شهنشاه اطلاق اول تاج اعتبار بیلدردیوب
بود عوای باطله دو سمندر در حضرت مولانا مریوتی ذکرا ایلدی بیت سر نادان
شود پست و دل غافل شود ناری * ازین افر وخته در هارین افراخته کرزن
* خاتم آدی نکین و یوز کلک انکشت *

نکین * نونك وكاف فارسيد مدوده نك كسرى ونون ايله بمعنى خاتم و یوزك تاشی
شاعر بیت نقش نکین مهر تو یاسید البشر * بر سینه دلم شده کال نقش فی الحجر
انکشت * همزه نك فتحي ونونك سكوني وكاف فارسيد نك ضمی وشين معجه نك
سکونی وناه فوقیه نك فتحي ورا ايله یوزك معناسنه مهر اولسون غیری اولسون
حاصلی پارغه طاقلور نسنه معناسنه محمد قلی سلیم بیت جهان برینکین
تو باچوانکشت * کند بچشم حسود توروز کار انکشت * خاتم * تاء
فوقیه نك فتحیه لغت مشتر که درخواجه حافظ بیت کرچه شیر بن دهنان
پادشاهندولی * آن سلیمان زمانست که خاتم باوست * کسر تایلله اسم فاعل

عربدر * در زینك یو کسکی انکشنه ایکنه سوزن *

انکشنه * همزه نك فتحي ونونك سكوني وكاف فارسيد نك ضمی وشين معجه نك
سکونی وناه فوقیه نك دخی سکونی ونونك فتحي وهاء رسمیه ايله مضبوطدر
سوزن * سین مدوده نك ضمی ورا ی معجه نك فتحي ونون ايله عربیده ایزه معناسنه
میر نظامی بیت همیزدیر و نیزه جان ربود * که سوزن زاطلس گذر کرده بود
* در ز یو بختی نکرده همه لیدر ژنده *

در ز * دالك فتحي ورائك سكوني وزای محمد ايله بو که باشد واده وایاقده
وانوابده و اغاجده و بناده مستعملدر عربيله مشترکدر رشید الدین یوسف بن
اولو بیت موشقة قدینت الظل دیلها * وکف حواشها وکامهادر زان * بخیه
باء موحد نك فتحي وحاء معجه نك سكوني وباء تحته نك فتحي وهاء رسمیه ايله
بمعنی نکرده هاتنی بیت کهی خرقة دوزی آن خطبروش * شندی سوزن
عبسی اش بخیه کش * نکرده * نونك كسرى وكاف فارسيد نك فتحي ونونك
سکونی و دالك فتحي وهاء رسمیه ايله ترکیده دخی نکرده دید کلری کی جامه
نکشی که رزم بلاد مناصطلاحده لادک کسر بیله آباده و صرقلو دید کلری

اسم بابك صوغ صوغ نکشی اسمیدر حاصلی نکنده فارسی ابله ترکی پیشنده
مشرکدر فارسیده خاصه آچیده دخی سوزنی دیر لر عرییده غرز دیرل * زنده
زای فارسیه نک فتی ونونک سکونی ودالک فتی وهاء رسمیه ابله بملو
اسباب معنا سنه عرییده مرقعه کبی حکیم سنائی بیت دیده وقتی که یک
پراکنده * زنده ریزهرجامه زنده * همدخی اسکیش و پرتاش معناسنده
کلور مطلقا مفروش و مملو سده مستعملدر

* بمعنای آدی در آنکه دی دوکمه به سن *

در آنک * دالک وزای فارسیه نک فتحلی ونونک سکونی وکاف فارسیه ابله بامه که
عرییده رقع دیرل * آنکه * همزه نک فتی ونونک سکونی وکاف فارسیه نک
ضمی ولایک فتی وهاء رسمیه ابله دوکمه که ایلکد کبر اثرالدین اخسیه کنی بیت
هر آن آنکه زرین که چرخ از اختران سازد * لباس عمر اورا بر کر بیان زمان
زیید * هم دخی ابله معناسنده کلور مسعود سعد سلمان بیت من دریده جیب
اندر کردن آن سیمین * دستها افکنده درهم هفت و کوی و آنکه * چونکه
بوییده کوی دوکمه معناسنده در همدخی صحبت باله سی اسکل معناسنده کلور

* پینه دوزاسکی دیکجی وکراده اسکی *

پینه دوز * وصف ترکیبدر چونکه پینه اسکی بامعناسنده فارسیه و ترکیده
مستعملدر * دوز * مصراع نایده کلان دوختن لفظدن اسم فاعل مخفف
باخورد امر حاضر در حضرت مولانا بیت مسقط آن پسر پینه دوز * شب همه
شب باه روز * بانک زند چون خروس * اسکی پابوح کیده وار * کراده کافک
ضمی وراه ممدوده نک فتی ودالک فتی وهاء رسمیه ابله بمعنی کهنه واسکی
اثواب هاء رسمیه سرکراد دخی بومعنا به در ترکیده قافله قراده دیر

* دوختن دیک ایتمش دخی بریده کسین *

دوختن * دال ممدوده نک ضمیمه مصدر در دیک معناسنده بامعنا ولسون غیری
اولسون کمال نجدی بدت زلفت یابدش عیدراز ورشته زان افزون * که این چاه
کریبا نهار فقی دوختن کید * مستقبلاتی خاء معجم نک زای معجمه ابله
دوزدود وزنده کلور * بریده * بامعنا ممدوده نک ضمی وراه ممدوده نک کسر به
اسم مفعولدر مصدری بریدن لفظیدر کمال نجدی بیت ارزان دلم چویم
جایبیت * معجمه بیکر زشاخ لرزه بوقت بریدنش * اکثری رانک
تخفیفله در لکن تشدید دخی جاز در وله ایضا بیت بمهر بوسف

از جان قطع کن * تیغ دست بریدن چاه حاجت

* بر مغاز ودخی فغیاز دیک شربلک *

بر مغاز * بامعنا ممدوده نک فتی و رانک سکونی و مملک وغین معجمه ممدوده نک
فتحلی وزای معجمه ابله بمعنی شاگردانه یعنی استادک وایش ایشلدنلرک شا کرده
ویرد کلری شربت بامعنا سنه در لکن شربلک دیوتفسیرک عمومی اولغله
کل اصاح یچون پورر * یعنی بخشش دیوشا کردلک ایندو بریلن *

کرک استاد و پرسون کرک ایش ایشلدنک کسه و پرسون آخرنده هاء رسمیه ابله
بر مغازه دخی بومعنا به در * فغیاز * فاک فتی وغین معجمه نک سکونی و بامعنا
ممدوده نک فتحی وزای معجمه ابله بر مغاز بر قوم معناسنده یعنی شا کرده و بریلان
مزد و اجرت معناسنده شمس فتحی بیت بهر طریق که خواهی همیشه مال
دهد * به بخشش و بصله خیر و صدقه و فغیاز * فاموقعه بامعنا ممدوده ابله
بغیاز دخی بومعنا به در * شا گردان کذلک میر نظمی بیت بشا گردانه
اشد لایسته * بخد مت داده شا گردا یکی باد

* در خور آنکه نیم اوکا که لائق د کلم *

در خور * دالک فتحی و رانک سکونی و خاء معجمه نک ضمی وواو مجهول ورا ابله
بمعنی لائق و سزاوار کمال غیثات بت مشرق من که رشک به وغیرت خورست
حاش فدا کنم که بدین بامعنا در خورست * آنکه * او اکیم دیو یکر می طقوز نجی
قطعه نک بیت او آنده کجری * نیم * د کلم معناسنده چونکه کنی نونک بین الفخ
والکسر امانه سی و بامعنا به بجهوله ابله ادات نفیدر لکن بومقامده بامعنا که در
چونکه حر که هم متکلم ابله تعانقک اقتضاسیدر

* و بر دی الله بکبار خد داد بمن *

بار خدا * بونده بر قاج اعتبار و اول لفظ بارک یکر می بدی معناسندن بری نام
حق جل و علا در خدادخی کذلک بوقدیرجه ایکسی بدن حق تعالی به
مخصوص علم اولدی غیره اطلاق اولنمازانی بار مجاز الخلق و انام معناسنده
و خدا نک بمعنا دخی صاحبدر کامر فی شرح البیت الاول من قطعه الاولی
حاصلی بار خدا نک اصلی خدای بار ابدی علم او الحق مضاف الیه تقدیم
اولندی بوضوح معناسی صاحب مخلوق دیک او اور بوقدیر اوزره دخی
الله مخصوص آخره اطلاق اولنماز ثالث بار لفظی بار کا مدن مخففدر
بوقدیرجه الله غیر نهاده اطلاق اولنور منو جهری بیت شاه ملکان پیشرو

بار خدایان * زابر دملکی یافته و بار خدایی * بواج اعتبارده حرف راسا کن
اولو اعتبار رابع بار لغتی عربی در اصل بار ایدی خالق معناسنه بوتقدیرجه
دخی حق تعالی به مخصوص صدر حکیم نوری بیت * ای بر اطراف ملک فرمانده
وی بر انبای دهر بار خدا * ناظم تحریرك ارادی بواج اعتباره مبتدیر چونکه
رامکسور در * بمن * بکام معناسنه چونکه بآه و وحده مفتوحه ادات مفعولدر
من بن دیو او چچی قطعه نك بیت اولنده کیدی

* قطعه کوه که قدرش می شناسد قدر دان *

قطعه کوه * نظیری اون او چچی قطعه نك عنوانده کیدی * که * ادات
ربطدر * قدرش * شین معجم ضمیر غایبدر * می * ادات حالدر کما سبق
فی الادوات * شناسد * مضارع غایبدر کلمه معناسنه مصدری اون بشچی
قطعه نك بیت ثالثه کیدی * قدر دان * وصف ترکیبدر مقدار بیلچی
معناسنه چونکه دان وصف ترکیبی اولدیغی حالده قرق النجی قطعه نك
طفوزنجی بیتده کیدی حاصل معنی بو بر کوه قطعه نك که قدرنی قدر بیان
اکل * دی مسافر قوندیغی اوصا حینه میربان نیک

چونکه میرمه مسافر دیو مصرع ثانیه کلور بان ادات اسم فاعلدر کما سبق
فی الادوات المركبة شمس فخری بیت آزادیکر نماید آرزو * هر کجا انعام او شد
میربان * هم مسافر میر و مهمان اولدی داخی مهمان *

میر * مهمم مدوده نك کسری وزای معجم ایل قونق که عریده مسافر و ضیف
کبی شمس فخری بیت مکارم نعمت باد میربان کرم * بخوان جود توصاحب
دلان شاهان میر * مهمان * بمعنی میر مذکور کال پاشا زاده دخی تصرف
ایدوب بیورر * مان وصف ترکیبدر عظیمه بکزه یچی معناسنه چونکه مه
میک کسری و اظهار ها ایل اولو و عظیم معناسنه مان مانند لفظندن امر
حاضر با خود اسم فاعل مخففدر بوتقدیرجه مسافر واجب التعظیم و لازم
التکریم اولغله هر قونقه مهمان دیو تسبیح اولندی شاعر قطعه ماسمت العجم
المهمان مهمانا * لاجل اجلال ضیف کان من کانا * فالده اکبرهم و لمان
منزلهم والضيف سیدهم ما ازمانا * قائل * مهمان * مهمم مدوده نك
کسریله بمعنی مهمان ایضا ابوزاب نك بیت خد نکت در دلم بنشست و جان
چون صاحب خانه * کبی بیرون رود کاهی بکرد مهمان کرد *

* بربری آردنجه در پی سکر از داخی پی *

پی در پی * بربری آردنجه معناسنه متصل دیمکدر چونکه پی بآه فارسیه نك فتحی
ویا تحتیه ایل ایز و عقب معناسنه مطلقا کان اسماعیل بیت دورا هر و که راهنی
رو بربک بیت * عجب نباشد اگر افتدی اندر پی * همدخی سکر که عریده
عصب معناسنه کلور بونلردن بشقه برای کبی اجل معناسنه کلور ادات
علت و اور تنکم * مصرع ثانیه کلور

* هم سنک چون از پی تو آنک چون میران *

از * بمعنی من اجله پی بمعنی برای پی اجل معناسنه ادات علندر * بو * سن
دیو او چچی قطعه نك ایکنجی بیتده کیدی * بهر * ایچور دیو طفوزنجی
قطعه نك بیت اخیرنده کیدی * آن * اودو او چچی قطعه نك او چچی
بیتده کیدی * از برای اودخی آنک ایچون اورا اکا *

ار * قد سبق آنفا * برای * بآه و وحده نك ورا مدوده نك فتحی و یا تحتیه ایل
عریده لام تعلیل کبی ادات علندر صائب بیت اگر چه سایه ام منشور دولت در
دغل باشد رای استخوان سر کشته دیم * ما باشم * اور * قطعه ثالثه مدوده متفرقا
بکدیلر * بو بجلان زینسان و آنجلان آنچنان *

زینسان * زای معجم مدوده نك کسری و نونک سکرنی و سین مدوده نك فتحی
و نون ایل بونجلان و نونک کبی معناسنه تخفیف ایل تحتیه نك حذفه زینسان
دخی دیرل * آنچنان * همزه نك و نونک سکونیه آنجلان معناسنه اولنده
آن اولیان چنان دخی بو معنایه در تنکم او چچی قطعه نك او چچی بیتده کیدی
آنشان او نلرک هم ایشان او نلرک *

آنشان دخی ایشان اول همزه مدوده نك فتحی ثانی همزه مدوده نك
کسری ایکسنده ده نونک سکونیه مضبوطدر بوه قافلدره قرق النجی
قطعه نك اون رنجی بیتک شرحه نظر اولنه حقیقت حاله واقف اولور سن
* پادشهر در کان کیلر دیمک اولدی کان *

کان * کافک فحیله بوزن بیان پادشهر معناسنه کی لفظنک جمیدر چونکه
کی پادشاه دیو الی النجی قطعه نك او چچی بیتده کلور شمس فخری بیت
جهان پناهی و شاهنشهی که می از * ز فرق فرق سدایش همیشه تاج کان
هم دخی پادشاهان قدیمدن بر طاقه در که اولی کیورث آخی کیخسرو در
کیانان دیمکله مشهور در حکیم اسدی بیت کان فته اند کان آمده بجای
هما ما کان آمده * عناصر اربعه یه ده کان دیرل * کان * کافک کسریله بوزن

جهان کیم معناسنه اولان که لفظنک جمیدر چونکه ادات جمع اولان الف و نون لاحق اولانجه که لفظنده کی هاء رسمیه یاه تختیه مفتوحه به منقلب اولور تکیم حکیم اسدینک بیتنده کی ایکنجی کبان کیملر معناسنه اولدیغی کی

* چتر چادر اوبه خرگاه و اونقدر بارگاه *

چتر جیم فارسینه نک فتحی و تاء فوقیه نک سکونی و رالیه جادر و خیمه و شمسه وزن باشلرینک اورتوسی معناسنه بجای بیت چتر فرزند فرقت سنجاب سایه نشین چتر آفتاب * لکن شعوری درجوم چتر یوکسک دبه اوچادر دیو تخصیص ایلدی * چادر دخی فارسیده ترکیده شیوعی ایله تفسیر قلندی حاصلی چتر مرقومه جمیع معناسنه مراد قدر الوغ یک بیت غلاماره نیم من ندارم آن مذهب هلاک * چادر و کسته لک پوشم * خرگاه * اگر ادو ترکیان اوبه سی معناسنه در و کچه و قلدن ابتد کوری او معناسنه در کور همدخی یاد شهلاک اوطای معناسنه در کور خواجه سلمان بیت باهم قدر و مرتبت بست کر نه ساد تو * چتر خرکمی تراخر که چرخ چترست * معنای ترکیبسی اشک مکانی دیمکدر چونکه خراشک دیو یکر منجی قطعه نک بیت اولنده کجری کاف ادات اسم دیمکدر کاسبق فی الادوات المربکة مناسبت ظاهره در شرفنامه ده کسر خا ایله مضبوطدر بوقدر چه معنای ترکیبسی خوش مکان معناسنه خرکمز خا ایله بمعنی خوش و خوب بارگاه چادر اوطای پادشاهلر قوسی و پادشاهلرک عظمتله دیوان سورد کوری موضع معنای خواجه حافظ بیت مرو بخواب تو حافظ بارگاه قبول * زور دیشب و آه صبحگاه منست * معنای ترکیبسی بارمکانی دیمکدر بارک یکر می تفصیلی برنجی قطعه نک بیت اولی شرحنده کجری بوابکی لفظده الفک تخفیفله خرکه و بار که دخی چارژدن

* یک یوک چادر دیمک هم کواکه لکدر سایان *

سایان * هر کواکه لکده دیرلر عموما و یوک چادره دیرلر خصوصاً خواجه عصمت بخاری بیت سی بیت چتر تو بالای کردون * که خرشید رامیکند سایان معنای ترکیبسی کواکه جی معناسنه در چونکه سایه کواکه دیو قرق در دنجی قطعه نک ایکنجی بیتنده کجری لکن بومقامده تخفیف ایچون هاء رسمیه حذف اولاندی نان ادات اسم فاعلدر کاسبق فی الادوات

سپهر کواکه سپهر اولدی زخل کیوان عطارد تیرامش

سپهر * سینک کسری و باء فارسینه نک فتحی و هانک سکونی و رالیه لفظ مفرددر بمعنی فلک عموما و بمعنی فلک اطلس خصوصاً شیخ نظامی بیت گفته حصاری نو اورا سپهر * کای فلک تو بکمن دار مهر * کیوان * کافک فتحیه بمعنی ستاره زحل حکیم انوری بیت کیوان موقوفان ترا کر جکر خورد * نسرین چرخ را جکر جدی بسته باد * و فلک زخله دخی کیوان دیرلر * تیر * اولوز درت معنای کلوربری اسم ستاره عطارد در حکیم انوری بیت کرنامه دهنده بیروانه نو تیر * شفلش فرو کشاده و د سنش بسته باد باقی معنای یکر می برنجی قطعه نک بیت ثانسی شرحنده کجری

اولکره پروین دیرلر عرش اعلا کر زمان

پروین * باء فارسینه نک فتحی و رانک سکونی و و او مدوده نک کسری و نون ایله یکر می سکز منازل قردن وینک اسمیدر اکا عریده ثریا دیرلر نظامی استرآبادی بیت نکو پروین نماید بر سواد شب که این خازن * بروی نطع مشکین ریخت مشق لولوی لالا * کر زمان * بوزن مهتران عرش اعلا معناسنه بعض نسخده مطلق اسمان معناسنه مرویدر لکن عرش معناسنه اولدیغی اصحدر معیار جالیده شمس فخری کاف فارسینه نک کسری و رانک سکونی و زای معجه نک فتحیه بوزن مهتران دیو بیان ایدوب بوابیاتی نظم ایلدی قطعه نابود خرشید و مه بر کر زمان * نابود در کان عقیق بهرمان * پیش تیغ خسر و آفاق بود * کوه خارابر شمال بهرستان * باد باقی ساقی تعظیم او * نا که باشد نام لوح و کر زمان لکن فرهنگ شعوریده رانک کسری و زای معجه نک سکونی ایله دیوضیط ایدوب بوابیاتی شاهی کتوردی قطعه مه و خورشید و بابهرام برجیس زحل باتیر بازهره کر زمان * همه حکمی فرمان تو دارند * که ایزد مر ترا دادست فرمان * اندنصره معیار جالینک بیساتی اراد ایلدی انتهی فاما که ناظم نحر برک سوق نظمی معیار جالینک هموزانیدر فاعرف هم دخی میم موقعه باء موحده ایله کر زبان دخی بومعنا به در

برجیس مشتری برجیس و مر ثلک آدی بهرام هم *

برجیس * باء موحده نک فتحی و رانک سکونی و جیم مدوده نک کسری و سین ایله بمعنی کوکب مشتری هم دخی سه دلودوه معناسنه در کلور ابوالمعانی بیت شاهی که اعطای او شد کدایان * هم چون عربی که اشترش برجیس * بهرام * باء موحده نک فتحیه بمعنی کوکب مرخ سراج الدین قری بیت ای زبده وجود

جهانت بكام باد كنوان زامه مخرو و بهرام رام * هم دخی بر باد شاهك اسمی و ر
فرشته ماه بدر * زهره ناهید صمان او غریبی اولش كه كشان *

ناهید * نون ممدوده نك فتحی و هاء ممدوده نك كسری و دال ایله معنی كوكب
زهره محمود بن یمن بیت نیر كردون همدانواع فضائل دارد * لیک در ملك
طرب كامر و ناهید ست * زهره به چغتایده چولبان دیرل * كه كشان
آسمانده محاب طویل کی کیچه كوز بنور اما حقیقه تده بواوت دكلدر خرده
كواكب و نچو مك ترا كندن ناشی اوبله كور بنور سما ایله برارد كرمی کی دوز
تركیده اكا حاجیلر بولی و صمان او غریبی و چرخ فلاك و غریبیده بحره
و حیكه دیرل شاعر بیت شهنی كه چرخ شد از بند كاش درگاهش * زكه كشان
شده است سایبان خرگاهش * معنای تركیسی صمان چكیچی دیمكدر
چونكه كه كاهدن محققدر صمان دیوالی برنجی قطعه نك بیت اولنده كلور
كشان اسم فاعلدر مصدری كشدن لفظیدر قر قجی قطعه نك بدنجی
بیتده كجیدی * مرز بوم اولدی وطن سرحد سنور بدر دخی *

مرز بوم * ایکی معنایه در اول بمعنی وطن ثانی بمعنی سرحد سنوری ابوالمعانی
ایکی معنایه بیت نكهسان كشم اكون مرز بوم را كه مرز بوم من ناید بخاطر فرهنگ
شعوریده مرز ایله بوم پندیده و او عاطفه بازدی لکن ناظم بحر يك عند مرده موجود
اولان نسخده و اوسر در قاما كه فقط مرز مصر اع ثابیده كلور بوم باه و حده نك
ضمیله رطن دخی بریه رت معناسنه فارسیده و غریبیده بیفوشه دخی بوم دیرل
* مرز سرحد آیدر سرحد اغاشی مرزبان *

مرز * همك فتحی و ر نك سكونی و زای معجه ایله بمعنی سرحد و سنور نك
سرحد اغاشنه مرزبان دیرل چونكه بان ادات اسم مكاندر علی ماسبق
فی الادوات المركبة خواجه سلمان بیت شاخ بان بكرفت مرز باغ و بسنا و اینغ
سرفروز كس پیش مرزبان می آورد * هم دخی زمین و مملكت معناسنده كلور
* پاس حفظ اتمك دخی بر ربی اتمش كچه نك *

پاس * پاء فارسیده ممدوده نك فتحی و سین ایله بمعنی حفظ و حراست و بمعنی ربع
اللیل كذافی فرهنگ شعوری فرهنگ جهانكریده كچه نك سكر بخشندن
بر بخشی دیو واقعدر حكیم فردوسی بیت یکی كفت صدره زبردان سپاس
نیایش كم روز شب درسه پاس * هم دخی تنگی دل و غم و اندوه و خوف و هراس
معنا ر بندده كلور * بوسیدن كچه بکچیسنه دیش پاسبان *

هم دخی مطابق بکجی معناسنده كلور چونكه بان ادات اسم
فاعلدر غریبیده پاسبان معناسنه حارس دیرل

* ران اویلق چاقشره شلوارده رانین دینور *

ران * راء ممدوده نك فتحی و نون ایله اویلق معناسنه غریبیده فتحی کی
میرنظمی بیت بزیر ران شده اسب مرادش * همكام جهان اودست دادش
هم دخی راندن لفظندن امر حاضر و وصف ترکیبی دخی او اور * رانین
چاقشر و شلوار و تومان معناسنه چونكه یا نختیه و نون نسبت ایچوندر
شاعر بیت چرا یچمد مكس دستار و فوطه * چرا دارد دلخ رانین دیبا
* قوله آت بکران انمشدن کنایه زیر ران *

بکران * یا نختیه نك فتحی و كافك سكونی و راء ممدوده نك فتحی و نون ایله
قوله آت معناسنه بهض فرهنگده چیل آت دیو منقولدر فرهنگ
جهانكریده اسب ممتاز دیو واقعدر کمال اسماعیل بیت نشسته آب زرشك
لطافت در خاك * چنانكه باد بر آتش ز نعل آن بکران

* دیندی زردشت كه کیم یا امش مجوس ایچون کتاب *

زردشت * زای معجه نك فتحی و رانك سكونی و دالك ضمی و شین معجه نك
سكونی و ناء فوقیه ایله دین مجوسده مذهب معنای اول ایچود و احداث ایدوب
دین باطلی حقیقه بر کتاب تألیف ایدن شخصك اسم بدر شمس فخری بیت
چه گونه میتوان در ملك كردون * حدیث و مذهب زردشت و برزین * کتاب
مزبورك اسمنی زای معجه نك فتحیله زند قودی و نو کتاب بکاطر ف حقدن
کلدی دیو نیجه کسنه لری اضلال ایلدی حکیم خاقانی بیت آتش زمین
بنهفت دم کرزند خوانم دیدکم * مصحف زمین بکریخت هم کر لهل ایمان نیستم
محمد کشمیری تألیفنده ذکر ایدر كه زردشت منوچهر نسلندن ایدی نبوت
دعواسی ایلدی ابتدا سنده اقلادوس حکیمك شا کردی ایدی و اقلادوس
فیثاغوس حکیمك شا کردی ایدی تمام علم حکمتی تحصیل ایدوب سیلان
حدودنده بر معظم طاغده میزوی اولوب ریاضته مشغول اولدی انجام بر کتاب
تصنیف ایدوب ناغنه زند تسبیحه ایلدی و اوقت کستاشب شاهك سلط نندن
او توزسنه کچمش ایدی طاغدن اینوب پیامن جاعل له آتش برستان رداسنی
کوب کستاشبه کلوب ادعای نبوت ایلدی کستاشب علماسله افتخار ایلدی
معجزه طلبلرنده زردشت اشارت ایلدی بر مقدار باقری آتشده ایدوب

باشند و کدیلر اصلابر برینه ضرر ایتدی ز برا حکمتله کند و به علاج ایتشدی
آتیشک ضرر زنی دفع ایدردی کستاشبه اعتماد کلی کلوب پیشوای دین مغان
ایلدی ایتدا فاعل خبر یزدان و فاعل شراهرمن دیمک اندن ظهور ایلدی
و اول کتاب حکیمی نوش الزوان زمانده منسوخ اولدی فاما که بنه جابجاقیه
بولوردی * هم مجوسک او قشلا برینه دیرل موبدان *

موبدان * جعدر آخرنده کی الف و نون ادات جعدر مفردی موبدیمک فحی
و واول سکونی و باء موحدده نک فحی و دال ایله عالم مجوسدر لکن فی الاصل
عر بیدر جمعی مواید کلور تکم عالم نصاریه راهب دیوب جمعی رهبان کلوب
عالم یهوده خبر دیوب جمعی احبار کلدیکی کی

* بیلکوطاشی فسانه سحر افسون و فسون *

فسانه * فانک فتحیله بیلکومعنا سنه سر بیده محده و عیسی کی همدخی بی فائده
حکایه و قصه معنا سنه کلور هاء رسمیه سز فسان دخی مرویدر و کسر فایله
بعض فرهنه کلرده مضبوطدر حکیم انوری بیت بادام دوه غریست که در خنجر
الماس * ناداده لبش بوسه سرا پای فسازا * افسون * همزه نک فتحیله
بمعنی سحر و کلمات حکیم انوری بیت از نهیب معده اوهرشی تابامداد
اهل شهر و روسه تارنان همین افسون کند * همدخی حبله و مکر معنا سنه
و حیوانات موزیه و جن ایچون ایتدکلدی تعویذ معنا سنه کلور * فسون
فانک ضمیه افسون مذ کوردن مخفف اوج معنا سنه مشترکدر بمعنی سحر شیخ
نظامی بیت فسون چند با خواهش برآمود * فسون کردن بیابیل کی کند سود

* دخی افسانه حکایت هم دینورمش داستان *

افسانه * همزه نک فتحیله بمعنی حکایه و بی فائده کلمات خواجه حافظ بیت
ده روزه مهر کردون افسانه است و افسون * نیکی بجای باران فرصت شمار یارا
چغتایده چورچک دیرل * داستان * بمعنی حکایه ایضا و مثل مشهور حضرت
مولانا بیت بشنوبدای دوستان این داستان * در حقیقت نقد حال ماست آن

بخت بخت اولمش التمش نسنه پرویزن الک

بخت * باء موحدده ممدوده نک کسری و خاء معجمه ایله اسم مفعولدر مصدری
بختن لفظیدر ابوالمعانی بیت خسا کراست دیده بامرکان حسرت بخت
تا باشد پای آزرده خیال نازکت * پرویزن * باء فارسیه نک فحی و رانک شکونی
و واول ممدوده نک کسری وزای معجمه نک فحی و نون ایله الک معنا سنه سر بیده

منخل کی شیخ سعدی بیت پرویزن معرفت بخت * بشهد عبارت برآبخت
بولفظده باء تحته نک حذفیه پرویزن دخی جاردر

* دوکه در کویدن و مهراس معنای هوان *

کویدن کاف ممدوده نک ضمی و باء فارسیه ممدوده نک کسریله مصدر در دوک
و اورمق و محق ایتک معنای بنه در * مهراس * همک کسریله هوانکه ایچنده
اجزادو کر لر عرییده اورتاسی باریق طاش معنا سنه و نام بدر خضرتی م
* افیمچی جویان چکیدن طه لاق باردیاغر *

جویان * جیم ممدوده نک ضمی و باء تحته نک فتحیله اسم فاعلدر چونکه الف
و نون ادات اسم فاعلدر همدخی پنجس و تفخص ایدیمچی معنا سنه ده کلور
چکیدن * جیم فارسیه نک فتحیله مصدر در مطلقا طمقی معنا سنه کال خجندی
بیت باز آتشی بسینه رسیدن گرفته است * خون از دل کباب چکیدن
گرفته است * بارد * باء موحدده نک فتحیله مضارع غایدر مصدری باریدن
لفظیدر مطلقا باغقی معنا سنه بغمور اواسون غیری اولسون

* هم اولاق میراب ایش التون اولق زرناودان *

میراب * اصل عربیدر فارسیده دخی شایددر ابوالمعانی بیت بدشش
خامنه شد میراب رحمت * که ریز دازوی آب زندگانی * زر * التون
دیو یکر می ایکنجی قطعه نک بدنجی بیتنده کجی * ناودان * مطلقا
اولاق معنا سنه دکرمن اوافتنه و سا ژینه شاملدر هاتنی بیت زخم
قطره ها کاید از ناودان * زراعت بامید اوکی توان * اصلنده اسم مکاندر
چونکه نا و نون ممدوده نک فحی و واولیه بمعنی قطره دان ادات اسم مکاندر

* اولدی صاحبش خلیده شیخ شیش بریان کاب *

خلیده * خاء معجمه نک فحی و لام ممدوده نک کسری و دالک فحی و هاء رسمیه ایله
اسم مفعولدر صاحبش و ایچنه طوغروکتش معنا سنه کذا فی المجموع
حکیم انوری بیت هر ساعتش از غصه کلی تازه شکفته * وز غصه چوخارش همه
در دل بخلیده شیخ * سین ممدوده نک کسری و خاء معجمه ایله مطلقا شیش معنا سنه
دمورا و اسون اغاج اولسون کباب شیشی اولسون آخری اولسون شیخ سعدی
بیت به پنج بیضه که سلطان ستم روادارد * زنده اسکر یانش هزار مرغ به شیخ
بریان ضمه سوکله و کباب معنا سنه تر کیده دخی شایددر عربیده شوی دیرل
شاعر بیت پس از مردن اگر مرغی نشیند بر سر سنکم شود بریان اگر آهی برآرم

از دل تنگم * کباب مثله شاعر بیت هیچ نعمت نمیرسد بکباب * هیچ شربت
نمیرسد بشراب * میچکد طبل در دینک فان طبلایچی خوشچکان *

می * ادات خالدر کا سبق فی الادوات المركبة * چکد * مضارع غائبدر
مصدری چکیدن لفظیدر آنجا کدی خون قان دیو او تو زنجی قطعه نك
بدنجی بیتده کدی * چکان * چکد ن مزبور دن اسم فاعلدر
* بسمل اولشد بر بوغاز لشمش بریدن کسمه در *

بسمل * بام مو حده نك کسری وسینک سکونی و مینک کسری و لام ایله بمعنی
مذبوح خواجه آصفی بیت قاتل من چشم می بندد بسمل مرا * نامساند
حسرت دیدار او در دل مرا * و تبیع ایله کشته او انده ده بسمل دیرل
بریدن * بام مو حده نك ضمی و راه ممدوده نك کسری یله صدر در بمعنی قطع
کال خجندی بیت لر زان دلم جویم جدا بیست همچو برک * بنکر ز شاخ لرزه
اوقت بریدنش * بونده رانک تخفیفی و تشدید جانی در لکن بو مقامده تخفیدر
* شیخ ایلاک معناسنه کلمش ککدر استخوان *

نخ مینک ضمی و خاء معجمه ایله ایلاک و بین معناسنه عریله مشرکدر کن عریده
مشدد در حکیم سنائی بیت کوی که نترسم همه عالم دیوار * از نخ چه ترسد
جو مرا و رانی بود نخ * استخوان * همزه نك ضمی و سینک و تاء فوفه نك ضمی
و خاء معجمه نك بین الفتح و السکسرا ماه سی و و او مجهول و نون ایله مک معناسنه
عریده عظم دیرل هم دخی اساس معناسنه و میوه چکر دکی معناسنه ده کلور
باره زخم و باره لوزخین و دخی زخناک

زخم * زای معجمه نك فتحی و خاء معجمه نك سکونی و میم ایله بمعنی باره
و جراحت شمشیر و خنجر و تبر و امثالی هم دخی آهوی بیاض معناسنه ده
کلور ایکی معنایه ابوالمعانی بیت تبغ غمزه زخم کرده سینه ام * چون
بچشمی زخم مارا بنکر کرد * زخین * بمعنی مجروح آخرنده کی بانه خسته
و نون نسبت ایچوندر زخناک مثله چونکه نك ادات نسبتدر کا سبق

* دی تشنج اولشه ناسور و پر خون طو لوقان *
ناسور * نون ممدوده نك فتحی و سین ممدوده نك ضمی و را ایله تشنج اولمش
ارکلاز باره معناسنه ابوالمعانی بیت نشد به در رسیده عمر آخر * مکر این
زخم دل ناسور بو دست * پر * بطولی دیو قرقچی قطعه نك بیت اولنده
کدی خون قان دیو او تو زنجی قطعه نك بدنجی بیتده کدی

* ییل میان اولمش وسطه معناسنه دخی کلور *

میان مینک کسری ایله ایکی معنایه در اول ییل که عریده صلب کی
ثانی بمعنی وسطه اراق ایکی معنایه کا تبی بیت بی که باغ راز کل شود بنک همت
کل * چکان از بکشاید میان باغ * یار * همدخی میان لفظندن مخفیدر

* قوشاغه دیرل کرهم ایچو بلالو مو میان *

کر تر کیده دخی قوشاق معناسنه در کال اسماعیل بیت چون ستان از سر فرازی
باشدش در صدر جای * هر که اندر خدمت چون تبغ در بندد کر * همدخی * امان
معناسنده کلور مثلاً کر یوان کی * مو * اللجی قطعه نك ایکنجی بیتده کلان
موی لفظندن مخفیدر لکن بو مقامده ایچو معناسنه در مجازا میان * آنه کدی
* فارسی او کرندم اولدم بویله طبلو دیلاوین * تفسیردر

* پارسی آمو ختم کشتم چنین شیرین زبان *

پارسی * معربی فارسیدر چونکه وقت تعریده بام فارسیه فایه ابدال اولنور
مشعایانی دیباچه نك یکر می طغوزنجی بیتده کدی * آمو ختم * ماضی
منکام وحده در مصدری قرق ایکنجی قطعه نك طغوزنجی بیتده کدی
کشم قرق النجی قطعه نك النجی بیتده کدی * چنین * اوچنجی
قطعه نك اوچنجی بیتده کدی * شیرین * طبلو معناسنه مقابلی تلخ لفظیدر
حکیم خاقانی بیت جسر ب و شیرین نعمت دنیا * بمکس راندنش نمی ارزد
زبان * یکر منجی قطعه نك ایکنجی بیتده کدی سثوال بو مقامده بن مقابله
من اوللوایدی جواب همان تبیم ایچوندر بو خسه مقامده دخی بوقدر

* قطعه خوب بمعنیست چنین عشو نمون *

قطعه خوب * ایکنجی قطعه نك عنوانده مفرقا کدی * بمعنیست بام وحده
مفتوحه ظرفیت ایچوندر معنی معلوم لکن فارسیده نون کسری یله اوقسه
جائز در است اداتر بطدر کا سبق فی الادوات المركبة * چنین * اوچنجی
قطعه نك اوچنجی بیتده کدی * عشو نمون * و صنف ترکیبدر ناز
ایدیچی و جلوه کو سترنجی معناسنه چونکه عشو ناز دیو قرق برنجی قطعه نك
النجی بیتده کلور حاصلی معنی برکوزل قطعه که معناده بویله جلوه ایدیدر

* لشره بیرون و بیرون ایچو ویه دیندی درون *

بیرون * بام مو حده ممدودونک کسری و راه ممدوده نك ضمی و نون ایله بمعنی
خارج و طشره ابو تراب بیک بیت خد نکست در دلم بدشت و جان چون صاحب

خانه که بی بیرون رود کاهی بگرد میمان کردد * بولفظ بیرونی بآء موحده نك
فخيله او قورار غلط درو فصیح و صوابی کسر ایله در بیرون بآء موحده نك کسر ایله
بیرون مذکور در مخفف قدر همدخی برای واجل معناسنه ده کلوز مثلاً بیرون تودیرل
سك ایچون معناسنه * درون * دلك فخیله بمعنی داخل اندرون لفظندن
مخفف در ابوالمعانی بیت درون سینه من مخزون خیال تو بود * چنانکه رسم
قدیمست کنج در ویران * چوره پیرامن او معناده ایمش پیرامون *

پیرامن * بآء فارسیه ممدوده نك کسر ایله چوره معناسنه عربیده
اطراف و حوالی کی شیخ سعدی بیت در میر و وزیر و سلطانرا * بی
وسیلست مکرر * پیرامن * میم ممدوده ایله * پیرامون دخی بومعنا به در
اوش کور بیت به پیرامون آندر بود کوهی * کران بدر دل کردون شکوهی

* اولدی مفهوم خداوند همان صاحب ورب *

خداوند * خاء مجمه نك ضمیله بمعنی صاحب ورب مطلقاً ماله و علمه
و ملکه مضاف او اور کاهی اضافتسز مطلقاً خداوند در لایذهب
السامع کل مذهب بو تقدیر چه کاف عربی ایله ده و کاف فارسیله ده معنی دار
اواره رق ایش و عمل صاحبی معناسنه اولان خداوند کار لفظنی ناس
اختصار ایدوب سلاطین آل عثمان حضراتنه جنکار دیو تعبیر ایدرل

* یوق نظیری و مثالی دیمک اولمش بیچون *

بیچون * هر کدر چرنکه بی ادات نفیدر کا سبق فی الادوات مرکبه چون
کی دیو او چنجی قطعه نك او چنجی بدیده کجی بو مقامده مثلاً معناسنه در
دینلور مانی نقاش کتابنه دخی * مرهوندر

* کرچه انجیل شریفک آیدر انکلیون *

انکلیون * همزه نك فتحی و نونک سکونی و کاف فارسیه نك فتحی و لامک سکونی
و یاء نخبیه ممدوده نك ضمی و نون ایله ایکی معنایه در اول بمعنی انجیل شریف
حکیم سنایی بیت تادم عبسی چلیپا کرشدا کنون بلبلان * بهر انکلیون سراییدن
بترسانی شدند * اتی نقاش مانینک انواع نقوشی نقش و تصویر ایدوب جمع
ارباب نقوشه دستور العمل ایلمدیکی کتابک اسمیدر رشیدالدین و طواط بیت
زنقشهای بدیع وزشکلهای غریب * صحیفه های چن شد چو صحیف
انکلیو * حاضلی حضرت عبسی علیه السلام یا خود چلیپا یا خود زنا زکر
اولندیخی محاده مذکور او اورسه مراد انجیلدر و اگر نقش و صورت و رسم

ونکار و امثالی ذکر اولندیخی مقامده مذکور او اورسه مراد کتاب مذکور در
کله مذکور وندی شکایت ایدیه احوالند *

کله مند * سم منسوبدر چونکه * کله * ذف فارسیه نك کسری و لامک
فتحی و هاء زیمیه ایله بمعنی شکایت هائی نیست رعیت زیندا نشان در کله
لشکر کرک را بهمان کله * متدادات نیستدر کما سبق فی الادوات المركبه
رجحان *

رجحان * بوزن قبور و سطور بمعنی عدل و حسته مثال اول ابوطالب
کلم بیت تاریک و بیم و راه پس دور * ازان کر دیده ام زین کونه رجحان
مشان نانی میرزا فصیحی بیت بخون میگرد ز ناله فصیحی مکرر اجل * بیکانه
امشب زدل رجحان میکشد * همدخی ایله معناسنده کارز میرنظمی
بیت مشکن تازی بهر رجحان و انشبت * که کردیم زار شوای عالم * بخون
باء موحده نك فتحی و خاء مجمه نك ضمی و نون ایله بمعنی رجحان مذکور
میرنظمی بیت رعسقت الخ شرین را چشیدم * بدین سود بخون دل کشیدم
* دیدیلر نبل اولان کسه یه نکش و هوشا *

نکش * نونک کسری و فافک سکونی، شین مجمه ایله بمعنی کاهل و تنبل و سست
و بیکار میرنظمی بیت بودند نکش و کاهل و بیکار و سست لیک * بوده در خورش
چالاک و جست * هوشا * هاء ممدوده نك ضمی و شین مجمه ممدوده نك فتحیه
معنی نکش مذکور * نذل دخی فارسیدر ترکیده شیوعی حسبله تفسیر قلمدی
کمال اسم عمل بیت در کج خانه نشست بد بواردادنش * تر خشک زاهد نیست
ازرق و تنبل نیست * ایسنی کور مکه نك سعی بدن آدم بشکون *

بشکون * بآء موحده نك فتحی و شین مجمه نك سکونی و کاف ممدوده نك ضمی
و نون ایله اشغالنه حر یض و اموزینه مقدم معناسنه میرنظمی بیت بسیعی
قسمت روزی نمیشود افزون * خرابکوشش بی فائده شوی بشکون نون محله لام
ایله بشکول دخی نومعنا به در * اتلو جانلویه نموندی فریه سمره *

نموند * سم منسوبدر بمعنی لحیم و محکم بدلو کرک انسان اولون و کرک غیری
اولسون جمله حیوانه اطلاق اولوز چونکه نونواه فوقیه نك فتحی و نون
ممدوده نك ضمیله بمعنی بدن تن کی لکن نندن ابلفدر متدادات نیستدر کما سبق
آنافر * فافک کسری و رانک سکونی و بآء موحده نك کسری و اظهارها ایله سمر
معناسنه ضدی لاغر در جامی بیت بر کله بود و سک فریه * هست ازین

فریت آن لاغریه * دخی لاغریه دیندی زار اولدی زبون

لاغر * فتح غین معنی ایله مضبوطدر شیخ سعدی بیت ادب زغر میان
بکار آید * روزمیدان نه کاورواری * نزار * نونک کسری وزای
مجموعه مدوده نك فتحی ورايله معنی ضعیف وزبون محمد بن عین بیت
زهی بسلسله زلف مشکبار محمد * دل شکسته چون من نزار کرده مقید

* ترسند دوشه معکوس اولانه مخوسه * تفسیر در

* باز که نه دینلور همدخی وارون و نکور *

باز کونه * ایکی معنایه در اول معنی معکوس و معکوس و مقلوب حقیقه و محازا
ثانی معنی مشبوم و مخبوس و مشکوب ایکی معنایه بوجه تشبیهش فرخی بیت باز کونه
دشمنانش را ز بیم کلک تو * موی کرد دبا ز کونه بدن دندان مار * معنای
ترکیبی دخی بومعنازه قریبدر چونکه باز باه مو حده مدوده نك فتحی وزای معنی
ایله کبر و معنایه کونه در اولدیو کله چک پیته کلور * وارون و او مدوده نك فتحی
وراء مدوده نك ضمی و نون ایله ایکی معناده باز کونه کی ایسی بیت ندائم تحت را
بامن چه کینست * بکه نالم بکه زین تحت وارون * شمس فخری بیت ایاشی که
هر انکو خلاف اندیشد * بود هر آینه وز تحت دوات وارون * نکون * نونک
کسری و کاف فارسیه مدوده نك ضمی و نون ایله بودخی ایکی معناده باز کونه
کی هانی بیت پس از کشتن و بستن بی قیاس * نکون کشت خوار میان
را اساس * غیری در اولدی معنای دگر کون اولاش *

دگر کون * رانک سکونیه غیر در اولو بشقه کونه معنایه میر نظمی بیت دل از
آرام نشد با لطف مقرون ز جور یار شد حال دگر کون * اصلنده مر کبدر چونکه
دگر دالک کسری و کاف فارسیه نك فتحی ورايله غیر و بشقه معنایه اصلی
بیه تحیه ایله دیگر لفظ بدر شکم قطعه اخیره نك عنوانده کلور کون * کاف
فارسیه مدوده نك ضمی و نون ایله در اولور نك معنایه خواجه سلمان بیت
یار که دم کون سبیل زلف خرم سوزم * جو بجزو بر باد خواهم راند چون خواهم
دگر * پیته که دم کون اسم اللون معنایه یعنی بغدادی رنگلوم معنایه در شکم
مصراع ثانیه کلان کونا کون دخی بونددر اصلنده کی الف توسل ایچوندر

* در اولدر او دیه چک رده دینور کونا کون *

شیخ سعدی قطعه روضه نا، زهرها سلسال * دوحه سجع طرها
موزون * آن پراز لایلهای رنگارنگ * وین پراز مویههای کونا کون

* محفه نك آدی کجاوه عربیه کردونه

بکوره کاف و جیم مدوده نك و واول فخری و هاء رسیده ایله معنی محفه عربیه
مودج کی * کردونه * کاف فارسیه نك فتحی و نونک سکونی و دال مدوده نك
ضمی و نونک فتحی و هاء رسیده ایله عربیه معنایه که عربیه بجه چغایده آراه کی
* دوند یکچون دیدن کوکله چرخ کردون *

چرخ * فلک دیو ون طهور بجی قطعه نك بیت اخیرنده یکدی
کردون * مطلق دونجی معنایه عربیه دوار کی بونقدیر چه
عربیه معنایه اولان کردونه لفظنده کی هاء رسیده علامت نقل
یاخود ادات نیستدر کاسبق فی الادوات المركبة حکیم انوری بیت
وراز مراد اتود پس نه کردون * باضطرار چو کردون بارکش دور بود

* کاست نقصان دخی نك اکسکه کتر دینلور *

کاست * کاف مدوده نك فتحی و سبک سکونی و نا، فوقیه ایله ضمی صیغه سی
اوزره اسم مصدر در مصدری کاستن لفظیدر شاعر بیت شمار اسخن کاست
باید هی ره خوشتن خواست باید هی * هم دخی ناقص و اکسک معنایه ده
کلور لکن کم لفظیه فرقی واردر چونکه کم ابتدادن ناقص اولاندر کاست
صکره دن ناقص اولاندر * کتر اسم تفضیلدر چونکه کم اکسک دیو او تونجی
قطعه نك بیت اولنده یکدی ترادات اسم تفضیلدر کاسبق فی الادوات المركبة
میر نظمی بیت بعشق از دیگران کتر باشم * همان در عشق باشم کرباشم

* هم کینه دیمک اکسکلوز یاده افزون *

یکینه * اسم منسر بدر چونکه کم آنف یکدی باء تحیه نسبت ایچوندر نون تا کید
نسبت ایچوندر هاء رسیده علامتدر میر نظمی نك کینه بنده در کاه جانان کنده
خدمه نگذاری از دل جانان * افزون * همزه نك فحیه معنی زیاده بیش کی لکن
فرقاری بیش ابتدادن زیاده اولاندر افزون صکره دن زیاده اولاندر کم ایله کاست
کی حکیم انوری بیت همیشه تا بجهان در کی و افزون نیست * حسود جاه نوکم

باد عزت افزون باد * نك نیرنه کنه الدائم بو چرخ دیونک *

نونک * کونه دیو فرقی برنجی قطعه نك بشجی پیته یکدی لکن بومقایده حمله
و خدعه معنایه * نونک * نون مدوده نك کسری و زانک فتحی و نونک سکونی
و کاف فارسیه ایله اوچ معنایه کلور اول معنی مکرو حیل حکیم اسدی بیت چهارا
چنین دست بازی بست * زهر رنگ و نیرنگ ساری بست * نانی معنی

سحر و افسون شمس فخری بیت تران کید بدان حفظ حق تکمیل است ز خرز
 ورقیه و افسون و حیل و نیرنگ آلت نقاشی نقش و تصویر زن قدیم است کاری
 رسم معناسه مؤید الفضا له معنی طلسم دیو و افسون حاصلی بود معناسه
 حیل معانیسی الویر و بولردن بشقه نیرنگ دکل معناسه مر کیده اولیست
 الویر چو نیکدنی ادات بقدر کسبی فی الادوات * چرخ دون * معنی فلک دنی

بوفنون * بام مو حیده * مودوده * نک عی و قافک فنی و لامک سکونی یله الی
 معایه کلور اول بر جانور در که کونشده قرش و طورر کونش طوقه قبه اتون کی
 پار ثانی اوان سیرچه که میادیر لثاات انواع شکوفه و غایح چیکاری شیخ
 سعیدی بیت با در ز سایه در خنانش * کسترانیده فرش بوقلمون * رابع دیو
 منقش منو چهری بیت فروزان تیغ وی هنگام هجلا * چنان دیبای بوقلمون
 مودوده * طاقس ر قوشدز صوبه باند قجه تو یلری الوان کور بنور سادس
 روز کان ملون الاحوال اولغله اکاده بوقلمون دیر ل تحقیق بود که هرنه که
 الوان و رنگارنگ کور بنور اکا بوقلمون دیرل بومفاسده مقصود دخی
 بود ربونف درجه ناظم نحر بر جامع الکلم بر معنی ایله دی فله دره
 * طعنه در و اوچونو باوه * باغ بنور *

قطعه در واد * مثلی قطعه اولی عنوانده کیدی * چو * ادات تسبیح در
 کما سبق فی الاوات * نو اوه * نرفنده بمش دیو بوقطعه معنک بیت
 عاشرنده کلور * باغ * بیانی او تونلنک زنجی قطعه معنک بیت اخیری
 شرحنده کیدی * منو * جنت * بوا بوقطعه معنک بیت بیست و یکم کلور
 جامع ال معنی جنت ناغتنک طریقه لمانمشی لکی احرف و اوده بوقطعه معنک
 شرمکین اوانمشی اولدی قاندر ساه

شرمکین اسم منسوبه بدو چونکه شرم او فنی دیو قرقی زنجی قطعه معنک بیت اولنده
 کیدی کین ادات تسبیح در کما سبق فی الادوات المزمعه بانو باه و حیده مودوده نک
 فنی و تون مودوده نک ضمیمه معنی خاتون خانه نشین که ترکیده اکا قادی دیرلر
 خسرو بیت مهن بانو چو آمدیش شیرین * نصحت کرده از گفتار بدین
 بیره زن قوجه ناری سحر ایدمیدر جادو *
 بیره زن * رادن صکره هاء رسمیه ابه و هاء رسمیه سز مستعمل در نظری بیت
 بیره زن هر طلافش بده * بر سر او بای مرادت بنه * معنای ترکیبسی ده

بو یله در چرنک که پیر قوجه دیو یکر می برنجی قطعه معنک بیت اولنده
 کیدی زن عورت دیو یکر می او چنجی قطعه معنک او چنجی بیت بنده
 کیدی * جادو * جیم مودوده نک فنی و دال مودوده نک ضمیمه سحر ایدمیدر
 معناسه هم دخی استعاره طریقه حیل چشم محبوسه ده طلاق او نور شانی * کلو
 بیت چشم بوجادو است که صورت فرنگ * در یک نگاه با همه کس آشنا شود
 وی بیره طول استمش دیمه در بیجا بیج

بیمایم * اکری انسانده و موی زلفده و کیسوی دایره مستعمل در چوبکه
 مبانده کی الف توسل بچوندر بیج طولاشق دیو بشنجی قطعه معنک در دنجی
 بیت کیدی * موی قبل شانه طریقه ساج به اکیدر کسو *
 موی میم مودوده نک ضمیمه و با حیل یله مودوده ساقیل و بونک معناسه غریبه
 شعر کی * شانه * طریقه معناسه غریبه مشط کی کال خجسی بیت
 شانزده باد زاف یار مرا * اصلح لله شانه اند * هنج دخی شانه حیوانک کرک
 کی کبر بصی که کدر اوزند قرقری خطوطی او اور بهض ناس اول خط لردن
 احکا استخراج ایدرل اکیر تار و اوزنک طاقه سی ابو یلمور اکا جعه بده
 اساقور دیول حتی * ایدنرنده معتبر اولغله مسافر عزرا و غریبه اول کی قورل
 کانه زباده اعتبار پیش او اور * کسو * کاف فارسیه نک فنی و باه معنیه نک
 سکونی و سن مودوده نک ضمیمه ساج بلو کی معناسه استاد دخی بیت آن دو
 کسودل زما می ردو میگوئی که برد * نیستی آ که کمی آید در زان از قفا
 * قاصعک آدی زهار اولدی بغل فولت قدر *

زهار * زای میج * نک کسری و هاء مودوده نک فنی و را اله قاصق و قاصعک قبلی
 معناسه ابولم فی در مجوزنی بیت که نتوان شدیقین اوراز بدبو * نکاید
 هم خراز بیه زهارش * بغل * باه مودوده نک و غین معجمک فخری و لام یله
 فونق که غریبه انطکی صائب بیت اگر چه سایه ام منشور دوات در بغل باشد
 برای استخوان سر کشته دتم جوز هابا شم * غریبه بغل دیو قاطره دیول
 * هم تراش ایتمه سستردن انکو در بهلو *

سستردن * سمنک کسری و باه فوقیه نک ضمیمه و رانک سکونی یله صدر در
 قازیمق و تراش نک معناسه شیخ نظامی بیت استاره هر چند دم نیر یافت
 موستر و مو توند شکافت * بهاو * باه فارسیه نک فنی و هانک سکونی و لام
 مودوده نک ضمیمه ابکو که غریبه ضاع کی همدخی یا نکه غریبه جنب کی

حکیم شفا یابد برستاری ندارم برسر بالین بیماری مگر آهم ازین پهلوانان
پهلوان بگرداند * اما که لامک فحبله پهلوانان فارسیه دن بر او عذر

* پهلوانه بل وال و کور شه کشتی دی *

یا نخبه ک فحی و لام ابله یعنی پهلوان و بهار و دلاور حکیم فردوسی
میشوی بروز نبرد آن بل ار چند * بدخ و بخیر بکر و کند * برید و درید
و شکست و پیست * بلا زاسر و سینه و پاودست * بویکی پیته چار در چار
و لف و نشر صنعتی وارد ریمنی تیغ ابله برید و بخیر ابله درید و کرز ابله شکست
و کند ابله پیست و تیغ بزر و خیر بسینه و کرز با و کند بدست * الب
همزه ک فحی و لامک کونی و باء موحده ابله بوزن قلب یعنی پهلوان ایضا
بوقیدر چه سقا را سمن اولان البسته لغتده پهلوان محلی و بهادر مکانی
دیگه اولور * پهلوان * فارسی در ترکیه شیوعی حبیلله تفسیر قلندی
حکیم فردوسی بیت کسی گوید پهلوان جهان * میان سینه در نماید
نهان کشتی * کاف کضمی و شش معجمه ک سکونی و تاء فوقیده ممدوده ک
کمر ابله کورش معناسنه شکم کشتی گرفت دبر کورش طوئندی دیگدر

یونده سینه مهبله ابله کشتی دخی و رویدر

* کوجاو قوتلو توانا دخی قوت نیرو *

توانا تاء فوقیه کضمی و و او و نو ممدوده ک فحبله تو نستن افطنیدن
اسم فاعلدر چونکه الف علامت اسم فاعلدر * نیرو * بون ممدوده ک
کسری و راء ممدوده کضمی ابله یعنی قوت و زور سمن فخری بیت
ابو اسحق ای کرده مسخر * مالک ریدل و داد و نیرو * شیخ سعدی بیت
در دخی اکنون گرفتست پای * بتروی شخصی برآید جای

* جاودانی ابله جاوید اندی و دائم *

جاودانی * یونده درت غت وارد جاویدانی و اودن و نوندن صکره ایکی باء
نخبه ابله جاودان ایکی باء نخبه سز جاویدان باء نایبه سز جاودانی باء اولی سز
جاوید و او ممدوده ابله دالذ صکره الف و نو نشیر لغت خامسه در

* راحت آسایش جنت کی هم جوینو *

آسایش * ام حاضر آخر بنه ماقبل مکسور شین معجمه الحاقیه اسم مصدر در
مصدری همزه و سمن ممدوده کضمی و فحبله آسودن لغتدر چونکه مستقیلائی
واو ک الف باء نخبه به ابدا ابله آساید و آساینده کاور خواجه حافظ بیت

آسایش دو کشتی تفسیر این دو حرفست * بادوستان تطف بادشمنان مدارا
همجو * هانک فحی و همیک سکونی و جیم فارسیه کضمی و و او و مجهول ابله
ادرات تشبیهدر کاسی فی الادوات المركبه مینو * میم ممدوده ک کسری و نوون
ممدوده کضمیله یعنی جنت بهشت کی شیخ نظامی بیت یکی مجلس آراست
از رودی ز سرش برآورد خوی * هم دخی زمره از جواهر معناسنه ده کاور

* سبب المادری ابویه دخی به ابوا در *

سبب سیر ممدوده ک کسری و باء موحده ابله لما معناسنه عریده نقاح کی کال
خجندی بیت کفتم از سبب سمرقندی به از نار خجند * بار خندان اب چون قند
کفتابه نبود * باء موحده ک کسری و اظهارها ابله یکی معناسنه در اول ابو
معناسنه نیک کی شاعر بیت کشتی که سناژ تو سعدست من طالع خود از تو به
بدانم * بعضیلر نیک ابله افطنی فرق ابدا لر کیده نیک ابوا ابله نمیر او نور به ک
ابله شکم بور باعیدن فهم او نور رباعی شیری که شکاری نکدر روبه به
عمری که بتلخی کزرد کوبه * انکس که حق نان و نمک شناسد کر * یوسف
مصری بود اندر حده * ثانی ابوا دیدگی میوه معناسنه عریده سفر جل کی

* نار انار واریک انواعه در لر آلو *

انار * همزه ک فحبله میوه در و فیه که ترکیده نار عریده رمان دیدک بدر
دخی خبرده وارد اولمشدر که من اکل زمانه انار الله قلبه از بعین یوما
هم دخی قرآن عظیمده فی ساعا که و نخل و رمان وارد اولمشدر فرهنگ
شهریده انار همزه ابله فارسیدر همزه سبز نارتر کیدر ناظم نحریرک سوق
کلامی دخی بونی اقتضا ابدا رک لا یخفی علی من له ادنی مذاق لکن بعضیلری
معکوس در دیدلر یعنی همزه ابله ترکیدر همزه سز فارسیدر شکم بو
قطعه دن فهم اولنور قطعه نار بخور رک نوک نار شود * قهوه بخور عقل نو
بسیار شود * در دالم دفع کند تنبا کو * باده بخور عقل نو کراه شود * شو قدیر
وار که ایکیمی علی الاشرار فارسیده و ترکیده مستعمل اوافهم * آلو
همزه ممدوده ک فحی و لام ممدوده کضمی ابله انواع اربک معناسنه در
مثلا زرد آلو یعنی دش مش سیاه آلو یعنی برقوق شقنا آلو یعنی خوخه

* اصمه تانک و اوزم انکور قور قدر غوره *

تالک * تاء فوقیه ممدوده ک فحی و کاف ابله اصمه و اوزم جوغی معناسنه ظهوری
بیت شامبکنم ایزدیا کراثر باده طارم نا کراه انکور فحبله تازه اوزم معناسنه عریده

عنب کی ط - الب آملی بیت شراب کهنه ماشیره کشت از وار کون بختی
اگر ز نشان ماند هفته نکورید کرد * حتی صحیح شرابه شراب انکور دیرل
غوره * عین مجله مدوده نک ضمی و رانک فحی و هاء رسمیه بله قورق معاسنه
هر سیده حصیره کی هم دخی هوزا حلامش بنده قوزاغی معناسنه ده کلور
بوابکی معاسنه شمس فخری قطعه و رکنی نادلفظ اودر باغ * شهید کرد ازم
در غوره * راز پس دست ابواسحق * و رکب دت وان در غوره *

* ولدی کلسار کزار و شنه در آو باو *

کلسار * کاف فارسیه نک ضمی و لامک سکونی و نون مدوده نک فحی و رانک
کر اس دید کتری معرفت و فیه که طب کتایلیزنده اکا قراضای خلودیرل
هم دخی بزفر مزی رنگین چیکدر براغا جده بتر اول اغاج انار اغاجه بکر
لکن اناری اولسار بحق محصولی چیکدر بصلر کا انار بزی دیرل غریبه
جیلدار و شوکه المصری دیرل هم دخی شیرازده و اطرافنده کل صد رل دیرل
شیخ نظمای بیت شدم از سرخ و روی تیر چون خار * خوش آر خار
ارد سرخ کلسار * آو باو * همزه مدوده بله و شنه دید کتری موه که
کر اس انواعندن حتی شعوری مرحوم کر اس دیو تفسیر ایلمی سیر نظمی
بیت * جناس است آیدار و تازه و تر * شد آو باو همچون امل دایر

* نیر و دولکل تبرد دینور امروده *

انبرود * همزه نک و نون سکونی و باء موحدده نک فحی و رانک مدوده نک ضمی
و دال ایله معنی امرو دینور دیده کتری کی صاحب کامل التعلیر بیت انبرود است
مایه شادی * مان و از قید محنت آزادی * انبرود * و اول حد قبله بوندن
خنددر * کل * لاک کسری و کاف فارسیه نک فحی و لام ایله معنی امرو
ایضا کذا فی ترهک زمانه کو با * امرو * دخی فارسیه در کیده شیوعی حسبیه
تفسیر قلندی لکن اکثری ترکیده رای میم اوزره تقدیم ایدوب از مود دیرل

شفتر نک ایله هلو ایکه سیده شفتالو

شفتر نک * شن مجله نک فحی و فاک سکونی و ناء فوقیه نک و رانک فحلی
و نون سکونی و کاف فارسیه ایله معنی شفتالو غریبه دزاق و خوخه
کی شاعر بیت قلی تو خشک میوه و نقل منست تر * چون سبب و آبی و شکر
امرو و شفتار * هلو * هانک و لام مدوده نک ضملر ایله معنی شفتالو
ایضا * شفتالو * دخی فارسیه در کیده شیوعی حسبیه تفسیر قلندی

* دیندی بارنک تورنجه بیو کیدر نارنک *

بارنک * باء موحدده مدوده نک و رانک فحلی و نون سکونی و کاف
فارسیه ایله معنی تورنجه عربیده ارج کی میر نظمی بیت همه نازک وجود
و عشوه آهنگ همه سمین و تن بستان بارنک * نارنک * باء موحدده موقعنه
نون ایله بارنک کی کبیر لکن شعوری مرحوم مطلق تورنجه دیو
تفسیر ایلدی شمس فخری بیت برای زینت بر منش فلک دهد دائم * ز آفتاب
ترنج و زمشتری نارنک * نونک معرب جیم ایله نارنج لفظیدر شاعر عربی
بیت ان فی بستان نارنجا * من جنی نارنجا ناراجنی * معرب مذکور
فارسیه دخی مستعملدر استاد فرخی بیت همیشه تازه درخت سمن
نیاید کل * برون نیاید از شاخ نارون نارنج * بونلردن منضم اولان دخی نارنک
مطلق تورنجه معناسنه اوله * ترنج * ناء فوقیه ایله رامپانده و اوسر فارسیه در لکن
ترکیده شیوعی حسبیه تفسیر قلندی شوقدر که ترکیده و اور سمی باز لر

* دخی لیون اغاجی اولدی درخت لیون *

درخت * دالک کسری و رانک فحی و خاء مجله نک سکونی و ناء فوقیه ایله هنوز
مقطوع اولیوب پرنده طورن اغاج معناسنه میوه دار اولسون اولماسون باش
اولسون باش اولماسون فاما که کسلد که نصکره اوزن و هوار اولور سه شون
دیرل دکل ایسه یعنی اوطون ایسه همیشه و هیرم دیرل بوسیدن جعی درختان
کلور شیخ سعدی بیت برک درختان سیر در نظر هوشیار * هرور فی دفتر است
معرفت کرد کار * هر سیده درخته شجر چغنایده بیغاج دیرل * لیون
نونسر لام مدوده نک کسری و میم مدوده نک ضمیله معنی لیون که معروف
میوه در طالب آملی بیت ز ترنج ذقنی ده که طبیب دل من * نشکند تلخی صفرات
یدین لیوها * لیون * نون ایله السنه ثلثه ده مستعملدر

* بارو بر میوه و تر فنده بمش نوباه *

بار * میوه دیو بکرمی برنجی قطعه نک بیت اولنده کجری لکن بوم مقامده
مراد فیله معاذ کر او انغله تکرار عدا اولندی * ر * مطلقا میوه معناسنه
بار کی شیخ سعدی بیت درخت کرم هر کجا بنج کرد * گذشت از فلک
شاخ الای بر * باقی معنای او توز برنجی قطعه نک ایکجی پشته کجری
میوه * میم مدوده نک کسریله فارسیه در ترکیده استعمالی حسبیه تفسیر
قلندی لکن ترکیده میم فحلیه شایعدر * نوباه * نونک فحی و واول سکونی

وباء موحده ممدوده نك وواوك فتحاري وهاء رسميه ايله بمعنى نورسيده
 مينوه يعني ترنده بمش شمس فخرى بيت شهر يارا تاليد هر خطه باد * باغ
 اقبال ترانوباره * واو تايه موقعه رايله نو باره دخی بوغنايه در بوتقد برجه
 عنوانده اولانی را ايله کتوزسه افيد اووردی

بهرين نك ابوسيدر ابونيك ونيكو

بهرين * آخرنده گي باء تحته نسبت ايجوند نونانی مو کدد * بهتر * اسم
 تفضيلدر چونکه به اوديو بوقطعه نك التجی بيتده کجدي تراذات تفضيلدر
 كما سبق في الادوات المركبة * نيك * نون ممدوده نك كسرى وكاف ايله معنی
 خوب یعنی ابوشیخ سعدی بیت هر که اونیك ميکنند * بايد نك و بد هر چه
 ميکنند بايد * نيكو * آخرنده واو ايله مثله

* هندوانه دینلور قاز بویه قانون کر مک *

هندوانه * قاز بوز معناسه عرییده دخی مستعملدر عرییده خاصه جیس دیرل
 خر بزه ایکسینک آدی قبی اولدی کدو *

خر بزه * خاء معجمه نك فتحی ورائك سکونی وباء موحده نك ضمی وزای
 معجمه نك فتحی وهاء رسميه ايله خر بوزه لفظندن مخفف لفظ مشتر کدر
 عرییده بطح کبی بسحاق اطعمه بیت پیر وخر بزه بینی شهید کن خود را
 که مرگهای چنین دیردیری آید * کدو * کافک فتحی و دل ممدوده نك ضمی ايله
 قیق معناسنه عرییده قرع وبقطین کی مثل مشهورده کیریینی وکدوبینی
 واقعه در اصلی بر عورت کندوبی بر اشکه بفعلدر ایش بر کون اول عورت
 طشره کشمش مکر بر جاریه سی واریامش فرصت بولوب قادیندن کور دینی کی
 ایشلدی ایشک دخی اساسه جه ادخال ایدنجه جاریه طاقت کتوره مدی
 هلاک اولدی مکر اول قادین حاجی قدرینک ماعداسنه بر قبی کچر ایش
 قادین کورچک کیریینی کد و بینی دیدی

* زیره کون و یوزرلک تخمی دخی سیندر *

زیره * زای معجمه ممدوده نك کسری ورائك فتحی وهاء رسميه ايله عرییده
 کون دید کلری کی تخم که ولایت کرمانده غایت اعلاسی اولدیغندن
 کون کرمانی دیو یازرل کال تخدی بیت میارید کوناز اینجاسو حسن
 که زیره بکرمان ندارد زواج سیند * سینک کسری وباء فارسیند نك فتحی
 ونونک سکونی و دل ايله یوزرلک تخمی که عرییده حرمل دیرل اصابت عینی

دفع ايجون اطفاله بخور کبی یاقرل شمس فخری بیت دفع عین الکمال
 ملک ترا * سوخته در بجرش سپهر سیند

* چورک اوتونه دی بوغج وماروادرگاهو *

بوغج * باء موحده ممدوده نك ضمی وغین معجمه نك فتحی ونونک سکونی
 وجیم ايله چورک اوتو که عرییده شونیر وجهه السودا دیرل کذافی نعمه الله
 کاهو * کاف ممدوده نك فتحی وهاء ممدوده نك ضمیله مارول که عرییده
 خس دیرل و هم تابوت معناسنه ده کلور

* این سخن را بوسوزی نيك شود کله ابو *

این سخن را * بوسوزی دیویدنجی قطعه نك سکرنجی بیتده کجدي * نيك
 اوديو آفا کجدي * شو * دکله دیو قطعه اولی نك التجی بیتده کجدي
 * فارسی بلیان آدم اوله مز نادره کو *

نادره کو * نادر سو بلیجی معناسنه وصف ترک کیدر چونکه
 کو وصف ترکی اولدیغی حالده قطعه اولی نك بشجی بیتده کجدي
 * همچو کهر هاست این قطعه بدیهیم شاه *

همچو * کی دیو التجی قطعه نك بشجی بیتده کجدي * کهرها * جعدر
 چونکه ها ادا جعدر * است * ادا تر بطدر کاسه سبق فی الادوات
 المركبة * این قطعه * قطعه رابعه عنوانده کجدي * بدیهیم * اولنده کی
 باء موحده ظرفیت ايجوندز دیهم تاج دیو یگیری اینکجی قطعه نك بیت
 اولنده کجدي * شاه * پادشاه دیو قطعه رابعه نك بیت رابعی شرحنده
 کجدي حاصل معنی بوقطعه پادشاه تاجنده جوهرل کیدر * نکته * کهرها
 لفظنده بوندن صکره کلان قطعه ل حرف ها حقنده اولدیغنه تلمیح
 وارد در فافهم * خشک قوری یاش ترا و تلمیه دیرل کیه *

خشک * خاء معجمه نك ضمیله قوری معناسنه عرییده یابس کی ضدی
 زرد مجازا نا کس و بخله ودرشت طبع آدمه دخی دیرل لطیفی بیت چه سود
 آیدم از توای شخص خشک * که کیرییدی نامدی از تویشک * چغایده
 قوروغ دیرل * تر * تاء فوقیه نك فتحی ورا ايله یاش معناسنه عرییده رطبی
 کی شاعر بیت کوش شه خالی و بانک غلغلش درد سرست * هر که قانع
 شد بخشک و ترشه بحر و برست * کاهی زیاده یاش ده جک برده و زیاده
 لطیف مقامنده تازه و زردیرل همدخی تراذات تفضیلده اولور * کیه * کاف

فارسیه نک کسری و یا تختیه مدوده نک فتنی و اظهار هایلله اولتی و اوت
معنا سنه عربیده مرتع و حبشش کبی هاتنی بیت نه شهرست آرایش ملک شاهه
صحرانر ویدغیر کیه * قوری چراگاه ایش اولدی صمان آدی کاه *

چراگاه اسم مکندر قوری معنا سنه عربیده حی و مرغی کبی چونکه چراغیم
فارسیه نک و راه مدوده نک فتحاری اله اوت معنا سنه در عربیده نبات کبی کاه
ادات اسم مکندر کما سبق فی الادوات المرکبه * کاه * کاف عربیه مدوده نک
فتنی و اظهار هایلله صمان معنا سنه عربیده ذبن کبی بونده تخفیفله کدخی
جائز در شاعر بیت ز شوق روی تو شاهان بدین اسیر فراق همان رسید کر آتش
بروی کاه رسید * کجه بی احیا ایدر شخصه دی شب زنده دار *

شب زنده دار * وصف ترکیبدر چونکه شب کجه دیو ایکنجی قطعه نک بدنی
پیتنه یکدی زنده صاغ و دری دیو اوتوز سکر نی قطعه نک اوچخی پیتنه
یکدی دار وصف ترکیبی اولدیغی حالده اون بدنی قطعه نک اوچخی پیتنه
یکدی * هم دخی شخیر اودر وقت سحر بامگاه *

شخیر * دخی وصف ترکیبدر شب زنده دار معنا سنه چونکه خیر وصف
ترکیبی اولدیغی حالده یکدی سکر نی قطعه نک بیت سابعنده یکدی
میر نظمی بیت بنم شب باز اگر شخیر باشم * بشب بازی هوس رانیر باشم
بامگاه * اسم مکندر معنی وقت سحر چونکه بام سحر دیو قرق در دخی
قطعه نک بیت اولنده یکدی کاه اادات اسم مکندر کما سبق فی الادوات ابو المعانی
بیت بودی نهانش آمد خیالش در رم * زشانکه ذوق وصلت کرده ام نا
بامگاه * اله توکل دیم اولدی پناه بکن *

پناه * فارسیه نک ونون مدوده نک و واک فتحاری و هاء رسمیه ايله
معنی توکل و اعتماد بکن امر حاضر در قطعه سادسه نک بیت اخیرنده یکدی
* صافانه جق یرکین یعنی صغیق پناه *

کین * کاف فتنی ویم مدوده نک کسری و نون ايله بوصو و صافلا نیق بر
معنا سنه عربیده قوره ص کبی خسروی بیت ای سر پای معدن جرمی
چش نودلم زیاده کین * هم دخی اک کلوه معنا سنه ده کاورنکم کینه قرق
طغوز نی قطعه نک اوچخی پیتنه یکدی * پناه * امر ضیفه سی اوزره اسم
مصدر ذر نک مصدری اون سکر نی قطعه نک بدنی پیتنه یکدی میر خسرو
بیت ای بر مادی پناه هم * کرم نیت عذر خواه هم * وصف ترکیبی دخی

اولور * کابه کوچک حجره در مختصری خانه وش *

کابه * کاف ضمی و لامک سکونی و یا موحد نک فتنی و هاء رسمیه ايله
معنی خانه مختصر و منزل محقر و بیت صغیر که تنک و تار یک اوله حکیم انوری
بیت محنت زده که کابه داشت بدشت * بانعت و نازدید مش دی میکشت
بعض فرهنکرده کردک خانه مزین دیو تفسیر ایلدیلر * مختصر خانه وش
تفسیر نمه سندن اولسه ده جائز و کابه افطه مراد فده اولسه جائز لکن لفظ وش
کبی معنا سنه اادات تشبیه اوله رقی نه قدر فارسی ایه ده تفسیردن اولق لازمدر
فاهم * حق بوله بایلان تکبه کبی خانقاه *

تکبه * معروف فی سبیل الله بنا اولان مسکن فقر او فقر درویشان معنا سنه
عربیده مطلقا مطابق معنا سنه بومعنی فارسیده ده شایع در صائب بیت
بر تواضعهای دشمن تکبه کردن ابله هیست * پای بوس سبیل از پا افکند دیوارها
خانقاه * خانه معجمه مدوده نک فتنی و تونک سکونی و قاف مدوده نک فتنی و اظهار
هایلله معنی تکبه مرقوم خواجه حافظ بیت در عشق خانقاه و خرابات
فرق نیست * هر جا که هست پر نوروی حیب هست * قاف موصوفه
کافه خاکگاه دخی بومعنا یه الفک تخفیفله خانه و خانه که دخی جائز در
* کاغد زردی رات اسمنه طغرا نشان *

کاغد زر * معنی برلغ مشهور یعنی اصحاب و طوائف و ارباب تیماره و بریلان
بر آنکه بوملک نکرده رات ماوراء النهر در برلغ چغتایده او چاردر برلغ شیخ سعدی
کاستان دیباچه سنده همچون کاغد زردی برند ییورد یغندن منقهم اولان جزیه
کاغذرینه و میری فرمانرینه و منصب امرلینه ده اطلاق اولور ایش بعض
شرح کاستان التون ورق معنا سنه دیو لفته بنا قلدری کبی مراد دکلدر
بلکه رام معنای عرفیدر چونکه معنای ترکیبی التون کاغدی دیمک او اور
زیرا کاغذ غین معجمه نک فتحله در ز التون دیو یکدی ایکنجی قطعه نک
سو بلرر غلط در صواب اولان فتحله در ز التون دیو یکدی ایکنجی قطعه نک
بدنی پیتنه یکدی * رات * السنه ثلثه ده مستعملدر شاعر بیت هر کس
بقدر خویش گرفتار مختست * کس رانده اند رات مسلمی * طغرا * طابک
ضمی و غین معجمه نک سکونی و راه مدوده ايله رات و فرمان اولنده اولان القاب
و نشان معنا سنه میر نظمی بیت از صنع خداست آن د و ابرو * طغرای
لطیف حسن دلجو * والقاب که عنوان مکتوبه و منشورده یازیلور

بادشاهك ويزديكي ديزلك ايمش نان شاه *

چونكه نان اتمك ديو اوئجى قطعهك اوئجى يپتند كچدى شاه
بادشاه ديو قطعه رابعهك يپت رابعى شتر خنده كچدى
* صار په كر يوه دى بول كوستريجي رهمون *

كر يوه * كاف فارسىه لك وراء ممدودهك كسرى وواوك فنى وهاه رسيمه ايله
طاغلرده اولان صارب وويلاك معناسنه شيخ اوحدى يپت دیده انداز پس
كر يوه غيب * رب خود را دیده لاریب * رهمون * وصف تركييدر چونكه
نمون نمونیدن لفظندن امر حاضر يا خود اسم فاعل مخفقد ریا خود اصلی
نمونه راه ایدنى بعد التقدیم والتأخیر تخفیف ایچون هاه رسیمه حذف اولنوب
رهمون اولدی نمونه چشنى وغمایش معناسند عرب تعریب ایدوب نموزج دیدیلر

* ایشلك اولان اولو بول آدى ايمش شاهراه *

ابو المعانی بیت زشاهراه محبت بمنزل مقصود * روم عنایت واطفتا کر شود
همراه معنای رکبسی بولك پادشادهی بمکدر

* ویره مده چك بكش قومه ديمكدر منه *

مده * نهی حاضر در تنکم امر حاضر قطعه اولانك بدیچى يپتند كچدى
اولنده کی ميم ادات نهی در کاسبق فی الادوات البسيطة * بكش * امر حاضر در
مصدري كسیدن لفظی قر فنى قطعهك بدیچى يپتند كچدى اولنده کی
باه موحده صله در * منه * اظهارها ايله نهی حاضر در تنکم جمع مضارع
اون بدیچى قطعهك بیت اخيرنده كچدى اولنده کی ميم ادات نهی در کاسبق آنفا

* آل بستان استه جواسيمه دينسه بخواه *

بستان * امر حاضر در مصدرى ستادن لفظيدر قر فنى قطعهك
يپتند كچدى چونكه مستقبلاتى شدوز اوزره نونك الف اوزرينه
تقديمه ستانده ستانده كلور اولنده کی باه موحده صله در کاسبق فی الادوات
البسيطة جوی * امر حاضر در يكرمی دردنجى قطعهك نك وقرق
دردنجى قطعهك بیت اخيرنده كچدى * بخواه * نهی حاضر در مضارع
بخاطی مجمل امز بورده كچدى اولنده کی ميم ادات نهی در

* آنسر اولان نا كهسان هم خى نا كاه ايمش *

نا كهسان * هم دخى كاف فارسىه ايله آنسر يعنى بی وقت معناسنه كال
اسماعيل بیت ازین بشارت خرم كدنا كهسان آمد * هزار جان غميش كشته شادمان

آمد * كاه مثله لطيفی بیت آنكه نا كاه كسى كشته بجای رسيد * وين تمكين
فضيلت بكذشت از همه خير * بوايكي تر كنده دخی مستعمل در
* وقته دى هنگام و كاه كاهيچه ديمكدر كاه *

هنگام * كاف فارسىه ايله معنی وقت و زمان مثلاً هنگام كل و هنگام جوانی درلر
شاعر بیت كرى به هنگام فرزندكست * ستيرى نه رجای دیوانكست * كاه
كاف فارسىه ايله معنی وقت زمان هنگام كى حكيم سنائی بیت كاه آن آمد كه
بامردان سوي ميدان شويم * يكره از كپوان برون آيم تركوان شويم * هم دخى
مكان و محل معناسنده اولور همان بواجلدن هم اسم زمان و هم اسم مكان
ادانی دخى او اورا ككن آخره حقوق شرطيله مثال اسم زمان سحر كاه و صبحگاه كى
مثال اسم مكان نكيه كاه و نخته كاه كى ايكي معنایه شيخ نظامی بیت بايین چشيد
هر زور كاه * شدی رسر كاه هر صبحگاه و كاهيچه معناسند كدى دخى بوندن در

* استريسك معرفت انمه كاده ديله *

* كرتو بخواهي هنر زدن او بخواه *

كر * ادات شرطدر كاسبق فی الادوات المركبة * تو * سن ديوار او چنجى
قطعهك ايكنجى يپتند كچدى * بخواهي * يكرمی دردنجى قطعهك بیت
اخيرنده كچدى * هنر * معرفت ديوارون بدیچى قطعهك بیت اخيرنده كچدى
زد * نونك فنى وزای محمهك سكوفى و دال ايله عربیده عند و حضرت
معناسنه مثلاً زد من درلر بم يانمده ديمكدر شيخ عمر خيام رباعی كفتی كه
كنه بيزدن سهل بود * اين نكته نكرید انكه از اهل بود * علم زلی علت
عصيان بودن * زد عقل از غایت جهل بود * من بن ديوار او چنجى قطعهك
بیت او انده كچدى آمد ايله امر حاضر در كل معناسند اصلی باه محمهك سكوفيله
آی ایدی مصدرى آيیدن لفظيدر تنکم اسم فاعلی قطعهك ثانیة لك بیت
عاشرينده كچدى ضمه واو عاطفه در تنکم ادوات بسيطة ده كچدى * بخواه
امر حاضر در مضارعی آنفا كچدى باه موحده صله در

* بود این قطعه ام رخسار دانش را چو آینه *

بود این قطعه * يكرمی بشنجى قطعهك عنواننده كچدى * ام * همزه نك
فتحه له ضمير متكلمدر كاسبق آنفا فی الادوات * رخسار * يكرمی
بدیچى قطعهك ايكنجى يپتند كچدى * دانش * علم ديوارون انجى قطعهك
بیت عاشرينده كچدى * را * ادات منفعلدر كاسبق فی الادوات * جر * ادات

تشبیه در کاسبق ایضا * آینه * فارسیدر ترکیده دخی شایع در عریده مرآت
کبی ترکیده کوزنکی دیرلر شیخ سعدی بیت تأمل در آینه دل کنی * صفای
بتدریج حاصل کنی * حاصل معنی بوقطعه م عمل یکاغه آینه کبی اولور

❦ دی رسم وعادته آیین آینه هر آینه ❦

آیین * همزه مدوده نك فتحی و باء تحته نك کسری ونون ايله بمعنی رسم
وعادت و بمعنی روش و اسلوب و طرز شیخ سعدی بیت کس این رسم و ترتیب
و آیین ندید * فریدون با آن شکوهی ندید * هر آینه * بمعنی لابد و البته خواجه
سلمان بیت کرینکرد عروس جالت در آینه * خود بین شود هر آینه آن به که

نکرد * قدیمی اولدی دیرین هم اول معناده دیرینه *

دیرین * آخرنده باء تحته ونسبه ونون مؤکده ايله بمعنی قدیمی و ازلی چونکه
دیر کیچ دیو یکریمی برنجی قطعه نك بیت رابعنده کجدی دیرینه هاء رسمیه ايله مثله
ابوالمعالی بیت بنده دیریندر اطف کرم داشتن * عادت دیرینه است در شیم

مهرتان * بولشم بر خزینه خسرو پرویز وقتنده *

بومصرع تفسیر در مفسری مصرع ثابته کک لور خسرو پرویز
نوش الزوان او غلوهر مناجدارك او غلو نك اسمیدر شیرین ايله حکایه سی
مشهور در کاکسرو پرویز دیو وجه تسمیه ده راز و جوه وارد چونکه خسرو
پادشاه دیو یکریمی ایکنجی قطعه نك ایکنجی بیتنده کجدی کله لم پرویز
باء فارسیه نك فتحی و رانك سکونی و و او مدوده نك کسری وزای همزه ايله
مضبوطدر ایش معنی به کاور اول بمعنی منصور و مظفر ثانی بمعنی عزیز و محترم
ثالث بمعنی هادی و رهبر رابع بمعنی ماهی چونکه شاه منور بالغی سوردی
خامس شکری سوزب صافی ایده چك آتدر بونلرک جله سنده خسرو
مذکوره پرویز تسمیه سنده مناسبت ظاهره در

* که کنج شایکان دیرلر خزینه دخی کنجینه *

کنج شایکان * خزینه مزبوره نك اسمیدر خواجه سلمان بیت يك حدیث
تراخورد بخرد * و بر بصد کنج شایکان باشد * خزینه مزبوره به کنج شایکان
دیو تسمیه ده وجوه متعدده وارد چونکه کنج خزینه دیوان او چنجی
قطعه نك بیت اولنده کجدی شایکان شین مجحه مدوده نك فتحی و باء تحته نك
سکونی و کاف فارسیه مدوده نك فتحی ونون ايله اوج معنایه کاور اول بمعنی
کثرت و بسیاری کبی ثانی بمعنی وسعت و فراخی کبی ثالث اجر تسزایش

معناسنه شاهکار کبی خزینه مزبوره به کنج شایکان دیدکاری کنزندن
و و معنات و اجر تسزیه کنج یکیندن ایچویدرز و اصلی شو یله در که شاه
منورلر زمانه شده بر حریف چفت شورز کن صبان دوزی حلقه به کجوب
فرار دوده بر عطیم دجه طاهر او اور و روب خسرو پرویز خبر و بر

خسرو حی معنات اد ملز کوندر و خزینه بی چقاردر و اوقیدن پرواول
خزینه به کنج شایکان دیو تسمیه یاسیلر کنج لفظی و له سزین دفظ شایکانی
دخی شایکان اول معنایه در شمس فخری قطعه نك شیخ ابوالمعالی بن محمود شاه
شاه عادل همت شاه عیدان * آتکه باشد پیش ریش سر عیب * روشن
وظ هنر چو نقش ارنیان * فکده باشد کنزین بخشاشی * از کف او کجیم ای
شایکان * کان باغ ازاده دقایقه دیر که شایکان اصلنده شاهکار ایدی
شاه لایق و قیلاوت سنده معنایه معنای کلینی حسیله نیجه مقام برده
استمال و انور از جمله شعر اشعار زنده قافیه شایکان دیو کنزندن کنایه
ایدرلر وقایفه نك رنه عنده دخی شایکان دیرلر مقبول دکلدر عوامه نسبت ایدوب
شایکانی دیرلر * کنجینه * کاف فارسیه نك فتحیه بمعنی خزینه کنج کبی
بعض فرهنگلر دکلدر دیو مسطور در

* بوجق بقوله کاشانه دیکدر مختصر خانه *

بقوله * باء فارسیه نك فتحی و باء تحته نك سکونی و عین همزه مدوده نك ضمی
و لام نك فتحی و هاء رسمیه ايله بمعنی گوشه و بوجق امیر خسرو وایت همی همی
خود کسوکم * بقوله نبسی خوکم * کاشانه * کاف مدوده نك فتحیه
معنی مختصر خانه کدانی فرهنگ جهانگیری شیخ سعدی بیت چو خلقت
در میان آمد بخوام شمع کاشانه * تمنای هشتم نیست چون دیداری بینم
فرهنگ شعوریده قش اویش شاه شهنشاه و جای عشرت و آشیانه مرغان
واقعه در * دوشربیکسرد یو کدن بطوقش نندیشینه *

می * ادات حاکم کاسبق فی لادوات المربه * کسرد * کاف فارسیه نك
ضمیه کسرتیدن افظندین مضارع در تکم امر حاضر ی یکر منجی قطعه نك
ایکنجی بیتنده کجدی * بشمینه * باء تحته نسبه ونون مؤکده و هاء رسمیه ايله
یو کدن بطوقش نندیشینه چو تکه بشم بولک دیو ایکنجی قطعه نك طوقش نندیشینه
کودی همدخی نل حلواسی که کان حلواسی معناسنه ده کلور

* خصوصت دشمنی و دوستی معناسی خلشدن *

دشمنی و دوستی * آخر زنده اولان بآ تحفه مصدر به در دشمن و دوست ترکیده
دخی شاعر در شاعر بیت مترس از دشمنی که دوست خویشست * حذر از
دشمنی که دوست خویشست * خات * عزیز بدر دوستی معناسنه

* کوکله اولسه کیرلی عداوت دیندی بیکینه *
بی * ادات نمیدر کاسبق فی الادوات المركبة * کینه * هاء رسمیه ایله معنی
عداوت خفیه نیکم کین کیر او غضب دیو بکرمی برنجی قطعه نیک التبحر پیونده
یکدی میر نظمی بیت مکن با هیچ کسی زنهار کینه * ز کینه دار و صاف
و ال سینه * طوداق طوداغدا اولسه لب لب املک مکیدن هم *

لب لب * بیهماده اولان بآ موحده مفتوحه ادات تو سملدر لب طوداق دیو
بکرمی بدنجی قطعه نیک ایکیجی پیونده یکدی * مکیدن * همک فحیه
مصدر در عریده مص و رضاع کی کال نجدی بیت یچین زلف رخت رشک
صورت چینیست * ز وقت شیر مکیدن لب نوش شیر نیست

* کوکس کلسه کوکس اوستینه دیرل سینه بر سینه *
سینه * کوکس دیو بکرمی بدنجی قطعه نیک او چنجی پیونده یکدی * بر
معنی علی کاسبق فی الادوات المركبة * سینه * قدسقی آنفا
* دینور مش زنکله حق حق ایدن خلخاله آفنده *

زنکله * زای عربیه نیک فحی و نون سکونی و کاف فارسیه نیک و لامک فتحلی
وها رسمیه ایله خلخال بر جلا جل که عورتلر باغنده وقت جاعده صدا و بر
تلازلک کم طاق محبوبه لقولینه دستینه

دستینه * بآ تحفه نسبه و نون مؤکده و هاء رسمیه ایله بلازلک مرقوم معناسنه
چونکه دست ال دیو بکرمی بدنجی قطعه نیک بیت رابعده یکدی همدخی
دستینه اهل و یاقوت و امثالین مرصع قولباغی معناسنده کاورجائی بیت
زدستینه دوساعد داده رونق * ززر کرده دو ماهی رامطوق

* سه شنبه صالی کوندر چارشنبه ار بعد ارم *

بومصر اعله اوج کله جک مصر اعده ایام اسوعک اسمی بسان ایلدی
چونکه شنبه * شین معجمه نیک فحی و نون سکونی و بآ موحده نیک کسری
واظمه ارها ایله جمعه ارنه سنک اسمی در صائب تبریزی فکر شنبه تلخ دارد
نجه اطغان را * صحت امروز بی اندیشه فردا خوشست * باقیسنک
اسما سنده ترتیب اوزره اسماء عددی شنبه اولنه کتوروب بوم احده

بک شنبه * یوم انینه * دوشنبه * یوم ثلثیه * سه شنبه * یوم اربعیه
چهارشنبه * یوم خمسه * پنج شنبه * جمعه * جمعه به آذینه * دیرل نیکم بولری
بودرت مصر اعده بسان ایلدی * نیکه * یوم ثلثیه اهل اسلام بول و اطر فی
صاد ایله صالی برنم حوالیزده سین ایله صالی دیرل فاحفظ

* جمعه پنج شنبه دیندی یوم جمعه آذینه *

پنجشنبه * قدسقی آغا * آذینه * همزئ مدوده نیک فحی و ذال مدوده نیک
کسری و نونک فحی و هاء رسمیه ایله یوم جمعه معناسنده خاتم کاشی بیت
خامس نشود طفل دبستان محبت * این مدرسه راشنبه و آذینه نباشد * اصلی
هاء رسمیه سز بادشهارک برکی و طرعی سی معناسنه اولان آذین ایدی جمعه
و عید معناسنده نقل لب علامت ایست و هاء رسمیه سز یاده ایلدیلر

* ی شنبه یوم سینه هم احدیکشنبه اولمشدر * بیانی قدسقی آنفا

* مبارک یوم انینه دوشنبه دیندی آذینه *

یوم انینه مبارک دیو بیوردی نفس لامر در کانه معناده خنامه سنک ایلدی
قلله دره تنبیه اسمای اسبوعده شنبه ایله مرکب اولان اسماء عددک آخرلی
سا که در نهایت حرکه و براسه ضرورت شعر ایچون اوور همدخی شنبه
لفظی مفرد اولسون یا خود غیر ایله مرکب اولسون هانک اظهاری
وما قبلنده بآ موحده نیک کسریله در هاء رسمیه او قنق غاطدر فاحفظ

* شکر گفتار او اوور دی طوطی طبعم کی هر کس *

شکر گفتار * راء اولی نیک سکونیه وصف ترکیبدر شکر سوزلوه معناسنه چونکه
شکر بیانی اوز بشنجی قطعه نیک عنوانی شر خنده یکدی گفتار سوز معناسنده در
بیانی قطعه نیک ثانیه نیک بیت ثانیه شر خنده یکدی * طوطی * معروف
مشهور قوشدر خواجه حافظ بیت واله و شیدا است دتم همچو بلبل
در قفس * طوطی طبعم ز عشق شکر و بادام دوست * فضولی بیت ایلسنک
طوطی به تعلیم ادای کلمات * سوزی انسان او اوور اما اوزی انسان اولماز

* مصفا ایچنه مینه سین مانند آینه *

مصفا * اسم مفعول عریبدر مصدری تصفیدر * مانند * کی دیو قطعه
ثانیه نیک بیت خامسده کجی آینه بیانی بوقطعه نیک عنوانی شر خنده یکدی

* قطعه همچو کلی در شنبه *

قطعه * قطعه اول عنوانده یکدی * هم * دخی معناسنه کاسبق فی الادوات

همچو * دیو الانجی قطعه نك بشجی پشته كجدی * کلی * با نخبه و حدت
ایچوندر * در * معنی قیادات ظرفدر کاستیق فی الادوات المزیة * شبیه
نوفعه نك در دنجی پشته کلور حاصل معنی قطعه دخی بر کل که شبیه ده

* کار و نهان دخی کز لو ایشه *

کار * ایش دیو یکر می برنجی قطعه نك النجی پشته كجدی * نهان
کز لو * معنایه مقابلی پیدا و آشکار در خواجه حافظ بیت دل می رود
دستم صاحب دلان خدرا * در دایه راز نهان خواهد شد آشکار

* بیلدی جاسوس بدانت ایشه *

بدانت * ماضیدر یکر می طغوزنجی قطعه نك بیت * اندره بر دخی كجدی
اوانده کی باء موحده صله در کاسیق فی الادوات البسیطة * ایشه * همزه
ممدوده نك کسری و شین معجمه نك فقی و هاء رسمیه ايله معنی جاسوس
دیده بان کی ابوالحسن شهید بیت در کوی تو جوابشده همیگردنگاه
وزدیده نامکرت بینم بیام و در * هم دخی اورمان معناسنده کلور ایشه کی

* کار دان ایش بیلجی مرد آدم *

کار دان وصف ترکیبدر چونکه دان وصف ترکیبی اولدیغی حالده فرق النجی
قطعه نك بیت ناسعنده كجدی * فکر ایدر معنی کداندیشه *

کند * کاف ضمی ونونك فتحیله مضارع مفرد غائبدر نفس مکلم
وحدوسی اوچنجی قطعه نك اون ابکنجی پشته كجدی * اندیشه همزه نك
فتحیله اندیشیدن لفظندن امر حاضر آخر بنه هاء رسمیه الحاقیله
اسم مصدر در معنی فکر و تأمل شاعر قطعه بارها یا خود این قرار کنم * که رود
نك عشق بار کنم * باز اندیشه میکنم که اگر نکنم عاشقی چه کار کنم

* مقصه کار و بیغده دی روت *

کار * کاف نارسیمیه ممدوده نك فتحی وزای معجمه ايله انواع مقص معناسنده
عربیده مقراض کی مقص دخی عربیدر لکن ترکیده شیوعی حبسیله
تفسیر قلندی حکیم انوری بیت بام از خطه فرمان تو بیرون نشود * سرم
از پیش تو چون شمع بر ندبکار * روت * باء موحده نك وراء ممدوده نك
ضمی و تاء فوقیه ايله یقی که عربیده شارب کی فارسیده سامت دخی دیرل

* هم صفال ریش صحافدر ریشه *

ریش * راه ممدوده نك کسره صم یحسی و شین معجمه ايله صفال که عربیده حبیه

کی کال اسماعیل در حق کمال خجندی بیت آن ملحد خجندی ریش بر زل دارد
از غایت زلر کیش در ریش میتوان گفت * هم دخی بول و توی معناسنده کلور
فاما که اماله ايله ریش یاره دیو و وزنجی قطعه نك یدنجی پشته كجدی ریشه
هاء رسمیه ايله صحاف معناسنده هر نه نك اوورسه اولسون صائب تیرزی بیت
باعقل کشتم همسفر یک کوچه راه از یکسی * شد ریشه ریشه دامن
از حار استدلالتها هم دخی وجود ده بتن قیل معناسنده کلور

* مشکن قبرمه خذر قیل زنهار *

مشکن * نهی حاضر در او ندهی میم مفتوحه ادات نهیدر مصدری شکستن
لفظیدر چونکه مستقبلاقی سینک نونه ابد ايله شکستد و شکستده کلور
تکم ماضیسی طغوزنجی قطعه نك بیت خامسند کجدی * زنهار زای
معجمه نك کسریله امر حاضر در بوندن یا نخبه ايله دخی لغتدر مصدری
ز نههار بدن لفظیدر شیخ سعدی بیت ز نههار از قرین بدنهار * و قنار بنا
عذاب النار * بوندن بشقه امان و عهد و پیمان و شکایت معنال بنده کلور

* آبکینه دخی مینا شیشه *

آبکینه * همزه ممدوده نك فتحی و باء موحده نك سکونی و کاف و رسمیه
ممدوده نك کسری ونونك فتحی و هاء رسمیه ايله صرجه شبیه معناسنده حکیم
سوزنی قطعه نك زان شرابی خورد باید خرم و یا قوت قام * از فروغش سمیکون
ساغر شود یا قوت سان * ز آبکینه عکس او چون نور بدست افکند * دست
بیرون کرد پنداری کلیم از بادبان * هم دخی شراب معناسنده و الماس معناسنده
کلور کال پاشا زاد * بیورر که آبکینه لفظ مرکبدر آب ايله آکین لفظندن
چونکه آکین ایج و جوف معناسند در الفی تخفیفه حذف و انوب آبکین اولدی
بعده علامت نقل هاء رسمیه زیاده اولدی بو تقدیرجه ایچنده شراب اولاق
شرطدر دیدی انهی * مینا * هم ممدوده نك کسری ونون ممدوده نك فتحیله
معنی شیشه و صرجه ایضا شوکت بیت بیاض کردن مینان نمودم اهل
نقوی را * کشیدم سرمه از آب زمره چشم افعی را * شیشه دخی فارسیدر
ترکید شیوعی حبسیله تفسیر قلندی استعاره طریقه افعلا که دخی دیرل شاعر
بیت لمیلا زامکر این نکته حل نیست * که در نه شبیه داروی اجل نیست

* اجسر قیله ایش ایدندر مزدور *

مزدور * اسم منسوبدر چونکه مرزا جرت دیو مصراع ثانیده کلور و را ادات

نستدر کما سبق فی الادوات المركبة حکیم سنائی بیت همه شاگرد او مدرس شان
همه مزدور او و هم ندیس شان * مزد اجرت دخی صنعت پیشه *

مزد * مېك ضعی وزای مېجه نك مسكونی و دال یله بمعنی اجرت و جزا و ثواب
پیشه * باء فارسیه بمدوده نك کسری و شین مېجه نك فتحی و هاء رسمیه ایله بمعنی
صنعت و حرفت * بیخ کول اولدی قو برقی کیدن *

بیخ * باء موحده بمدوده نك کسری و خاء مېجه ایله * کول * واصل درخت
معنا سنه شیخ سعدی بیت اگر ز باغ رعیت لاک خور دسی * بر
آوارند غلامان درخت اواز بیخ * کیدن * کاک ک فحبله مصدر در
قو برقی و قاز بقی معنا سنه عربینه قلع و حک حکمی

نی * نون فتحی و باء تحیه نك سکونی ایله نای لفظندن مخفندر مطلقا فمش
معنا سنه عربیده قصب کبی هم دخی روم و ف دوزک معنا سنه حضرت مولانا
بیت بشنوا زنی چون حکایت میکند * از جدایی هاشکایت می کند * پیشه
باء موحده بمدوده نك کسری و شین مېجه نك فتحی و هاء رسمیه ایله پیشه لاک
و چنگستان و بنستان معنا سنه شاعر رباعی بیت در قلب سیه بیخ زدن
پیشه ماست * مردی رهزهمیشه اندیشه ماست * عرشیر که در جهسان
شکاری کرد * مردان دانند که آن هم پیشه ماست *

* دیر که دیندی ستون تاشه تیر *

ستون * سینک و ناء فوقیه بمدوده نك غلری و نون ایله دیرک اغاج اولسون طش
اولسون شکم قبه یه زواق بی ستون دیرلر فاما که عربیده اغاج دیر که خشب
وظا شه محمود دیرلر تقی بیت ستونهای دوات بدولت برای ستون و از هر سو ستاده
بیای * تیر * ناء فوقیه نك و باء موحده نك فتحی و ایله بالته معنا سنه عربیده
فاس کی * دور پوسوهان کسر در تیشه *

سوهان * سین بمدوده نك ضعی و هاء بمدوده نك فتحی و نون ایله دور بو ایکه
معنا سنه ابوالعالی بیت شخ عمر نازنین را صد دروغ * کرد محنت قطع
باشوهان غم الفک حذفیه سوهن دخی دیرلر * پیشه * ناء فوقیه بمدوده نك
کسری و شین مېجه نك فتحی و هاء رسمیه ایله کسر که عربیده قدوم کبی
هم دخی طش کسدکاری کونک معنا سنه ده کلور شاعر عاشقی از همه فن
باعث فارغ بال نیست * کوهکن سینک تراشت بهیم تیشه ماه

* کیجه کونب زده شباز روز همان *

* او قوسیل ایلک مذوق و عیش *

عیش * بمعنی عشرت و راحت عربیده فارسیده دخی شایه در شباز روز
بینهماده اولان لف نوسل و نون تا کید نوسل ایچوندر روز شب ایکنی قطعه نك
بدیخی بندده کیدی * خوشا این قطعه رعنا بمصر اعما ای نوجسته *

خوشا * خا مېجه نك ضعی و و او مجهول و شین مېجه بمدوده نك فتحی لریله
نه کوزل معنا سنه عربیده طوبی کبی حکیم رکنایت خوشاهنگامه عشق مجازی
خوشاهنگام عشق و عشقبازی * این قطعه * قطعه رابعه عنوانیده کیدی
رعنا * یسانی قطعه نایه نك عنوانی شرحنده کیدی * بمصر اعما ای
اولنده کی باء موحده مع معنا سنه مصر اعما جع مصر اعدر چر نکه ها اادات
جه در نوجسته * و ایله وزن و معاده بو قطعه نك بیت خامنه ده کلان را
جسته معنا سنه در حاحیل معنی نه کوزل بود لیر قطعه ابو مصر اعما لریله
* قرسک بشکنی بیت یب دیمک آهسته آهسته *

بشکنی * مضارع مفرد مخفندر اولنده کی باء موحده صاده در شکم نهی
خامری بوندن مقدم بکن قطعه نك بیت رابعه بندده کیدی * آهسته آهسته
همزه لک مدیله صائب بیت بساغر نقل کرد از خم شراب آهسته آهسته * رآمد
از پس کوه آفتاب آهسته آهسته * حکیم شهابی بیت آهسته صبادست در آند
پیرهن انداز * یک کلز کویانش بد زده عمر انداز * آهسته بو بنده مکرر
دکلدر * قدح طوالت بیاله دی فراش دخی اشکسته *

بیاله * باء فارسیه نك کسری و باء تحیه بمدوده نك و لامک فتحی و هاء رسمیه ایله
شراب طولی قدح معنا سنه طالب آملی بیت اوزاق کهنه کریمی کهنه
میرسد ذوقی که در بیاله بود در رساله نیست * اشکسته * همزه نك کسریله اسم
مفعول در صدری اشکستن لفظ بدرهمزه نك حذفیه مخفی شکستن لفظیه در
* تماسی اولیان که جادانه دی رفته *

بر بسته * معنای ترکیب سی بغلنش میوه دیمکدر چو نکه بر میوه دیو اللجی
قطعه نك اونجی بسته کیدی بسته بغلنش دیو اون بدیخی قطعه نك
دزدنجی بسته کیدی اونقدر اوزره معنای مزبوره مناسبت ظاهره در
* انک ضری دخی بزه دوشمش سبره رسته *

رسته * معنای ترکیب سی صف اولش میوه معنا سنه چر که رسته صف

و با او تو ز طقوز نجی قطعه نك نیت اولده كجدی بونده دخی مناسبت غیر
خسبه در * سیره * نیت دیو قرق ریجی قطعه نك بشی بیسده كجدی
لكن بومعاده تفهیردن جز در

* اكار قاپوسی استگینه درگاه دیرال كم *
درگاه * بومعاده بخازدر فاما كه فاینده حق نهانك باب معتر به بدر
خواجه حافظ بیت هر كه خواهد كویا و هر چه خواهد كویكو * كبریا
و حاجب و دربان این درگاه نیست * لکن معنای بخازی متعارف اولمغله
ناظم بحرانی اخذ ایلدی اصلنده هم مكاندر چونكه در قیود بوقرق النجی
قطعه نك در دنجی بیسده كجدی گاه دت اسم مكاندر گاه سب قی در دوت
درگاه ایشكدر استاب و استابانه دخی آخته

آستان * همزه نك مدله طلقا ایشك معناسنده عتبه كی خاصه
درگاه با شاهان و مرقد انبیاء علیهم السلام معناسنده كلور طاب آلی
در منقبت علی رضی الله تعالی عنه بیت همانكه فخر كان ز آسمان اورویند
مقدسار فلاك باجابه كرد جباه * آستانه * هاء رسمیه ايله مثله وله بیت
رخ سوده كعبه بر در و دیوار خانه ات كلهای بوسه ریخت بر آستانه ات
آخته * همزه ممدوده نك و خاء همزه نك فتحتری و سبك سكونی
و ثاء فوقیه نك فتحی و هاء رسمیه ايله مثله ایضا بر نظمی بیت فرق
دارد در قد مهای زنان * من در آخته هم در آستان

* طیبك باقدیغی فاروره آدی پیشار اولمش *
پیشار * هاء غارسیده ممدوده نك كسری و شینك سكونی و یاء تحته ممدوده نك
فتحی و را ايله تشبیه من علت ایچون علیك بوانی اندقوی فاروره معناسنده
بیت دشمن در جلك ركست و ممدوده * بوندش پیش حكیمان پیشار
* علاجك آدشه دازود بنور یار ایشك

دارو * دال ممدوده نك فتحی و را ممدوده نك ضعیفی ایه معنی دوا و علاج
و مرهم ابوالمعانی بیت مریض عشق شدم ای طیب خسته غم * بغیروش
لبت دارو بی نیاید خوش * بیمار * هاء ممدوده نك كسری و نیم ممدوده نك
فتحی و را ايله معنی خسته و علیل معنای تندرست انظیر عرفی بیت
كفن بسیار و ابوت و جامه نیلی كن * كه روز كار طبعست و عافیت عمار
و استاده ۱۰ قله حشر دانه ده عمار دیرال آخته دغن * خسته

فارسیده و ترکیبده مستعلا بدر

* اكر خد صحرامق قاجق خلاص اولمق ایشك حسن *
حسن * جبك فتحی و سبك سكونی ايله مصدر در اوج معنایه كلور اول
صحرامق معناسنده عربیده و شبه كی ثانی بمعنی كریختن عربیده فرار و حذر كی
شاعر بیت كه توانی ز بند چرخ رستن * ز نقدی كی بزبان كورد حسن
ثالث بمعنی خلاص شدن خواجه سلمان بیت من مسكن بسودای یری روی
كرفتم * كه باد صبح نتواند ز بند زلف او حسن

* ابو مصراعده وصف اصطلاحی اولدی رجهسته *
رجهسته * مذكور حسن اوزرینه تحسین ایچون برلفظی زیاده ايله بر حسن
لفظتدن اسم مفعولدر بونقد رجه مذكور اوج معنایك رینه اولموایدی لكن
بومصراعده وصف اولمش اصطلاح اولمش فلامشاحه فی الاصطلاح
فی نفس الامر عنایت اولمسه مناسبت دخی ممكن اولورنون و و ايله نوجسته دخی
بومعنایه در نون و و ايله نورسته دخی كذاك فایده نورسته اصلنده یكی
قورلمش معناسنده در همدخی نورسیده یعنی تازه تمام اولمش معناسنده ده كلور
بعضیلر نورسته بی رانك ضمیمه او قورل و تازه تمش معناسنده دیرل چونكه رستن
رانك ضمیمه نك معناسنده بوضورنده فخله او قومك تحریف و غلط دیو حكیم دیرل

* مالی شوی دیده ار كورب نیت اولان عورت *
شوی دیده * یاء تحته اولی نك سكونیله مطلق ار كورمش معناسنده چونكه
شوی ار دیو یكرمی اوچنجی قطعه نك اوچنجی بیسده كجدی دیده اسم
مفعولدر مصدری قرق بشی قطعه نك عاشرنده كجدی لكن بر قاج وجوددن
قالوب نیت اولان عورته عرف اولدی شاعر قطعه جوهر روزی برو شوهر
رسیده زن دنیا هزاران شوی دیده مشونادان بكر داوم كردیند فریبیدی زان
شوی دیده * نك حاك آیدر کابین ایاغی بملو پایسته *

کابین * كاف ممدوده نك فتحی و هاء ممدوده كسری و نون ايله مهر معناسنده كه
اكاشمدی عرف نامده نكاح دیرل ازاحتی فلان عورت نكاحنی بعلشدی دیو
تعبیر ایدرل شیخ سعدی بیت با جوانی چواعت سیمین * عقد بستش بملغ
کابین پایسته * مر کبدر چونكه بالاق دیو یكرمی بدنجی قطعه نك بیت رابعده
كجدی بسته بملمش دیو اون بدنجی قطعه نك بیت رابعده كجدی

بود دنیا و زینبیل زاده درار باب عرفانه

دستاویز * ہدیہ دیو قرق بشجی قطعہ نک بیت خامسندہ کجی
منیل زاده ناظم بحر برک کتبہ سیدر کاسبق فی الدیبا جہ

کستان معارفدن کتورمش بازہ کلدستہ

کستان * دردیجی قطعہ نک بیت ثانیسندہ کجی * معارف معرفت
جمیدر * کل * معروف * دستہ * دلک فحیلہ کل وزبحان ولالہ وسنبل وامثال
شکوفہ وسبرہ دستہ سنہ وطوبہ دیرل محمد شمشعی بغدادی بیت صد دستہ
باد از کل اقبال در گفت * برفرق دشمنان تو بیغ دودستہ باد * بونلردن بشقہ
برقاج منایہ دخی کل واول قبضہ خنجر وشمسیر وامتالی معناسنہ نانی اهل صنایع
الترینک یا شاجق بری معناسنہ ثالث مجلس اکین معناسنہ بواوچ منایہ ترکیدہ
صواب دیرل ہم دخی کلدستہ منارہ دیو اصطلاحانہ کور فانتظر
* قطعہ از درج سخن چون کہ ناسفته *

قطعہ ز * یکبیدہ معارف قطعہ اولی عنوانندہ کجی * راج * دالک ضمی
ورانک سکونی وجیم ایلہ معنی حقہ و بوبہ دان یعنی زیاد و غالیہ قویہ قلمری حقہ
صغیرہ و قیتمدار جواہر حفظ ابتدکاری حقہ بہ دہ دیرل واستعارہ طریقیہ
محبوبلرک دیلرین اینجویہ تشبہ ایدوب دہانہ درج دیرل ابوالمعانی بیت
بدستش درج پراز اعل و باقوت * ہمدرد درج دیگر درج خوشاب * بویتمدہ درج
اولدن مراد ساعز پرمی درج ناییدن مراد دہن محبوبدر کانیہ درجی بر درج
اوزرینہ قودی دیمک استر * سخن * سوز دیو اونوز برنجی قطعہ نک بدنجی
بیتہ کجی * چون کھر * متغیر فیکرمی سکرنجی قطعہ نک عنوانندہ کجی
نا * ادات تغیر کاسبق فی الادوات المربک * سقہ * دلتمش دیو بوقطعہ نک
بیت رابعدہ کلور حاصل معنی دلتمش کھر کی کلام حقہ سنندن قطعہ
* عقی طاعلمشہ حیرانہ دینور آشفته *

آشفته * ہمزہ نک مدیلہ آشفتن لفظندن اسم مفعولدر بمعنی سراسمہ
و مختل الدماغ و سرگردان و حیران طالب آملی بیت آشفتن دماغ سرورک
مختتم * نیست دامن چہ کشایم کہ کلی در چمن نیست

ہم او معنادہ ہم الشمس اولان آلفتہ

آلفتہ * ایکی معناسنہ در اول وزن و معنادہ آشفتنہ کی لطیفی بیت چودل
در آن غم آلفتہ باشد * ہمہ حال بدن آشفتنہ باشد * نانی آشمش و آلفت
وانسبت پیدا آشمش معناسنہ ابوالمعانی بیت بدر دھجر آلفتن عجز حال

دشوارست * کرافلاطون کررستم کشیدن چارناچارست

* دلکش قلب آجیجی اولدی مسیرہ کلکشت *

دلکشا * روی محبوبہ و مکان خوبہ و امثالہ صفت واقع او اور مثلاً روی دلکشا
و مکان دلکشا در لاصلہ و وصف ترکیبی در قلب آجیجی معناسنہ چونکہ دل
قلب دیو اون بدنجی قطعہ نک او جیجی بیتہ کجی * کشانہ * کافک ضمیمہ
امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفقدتر شکم امر حاضری بکر منجی قطعہ نک
بیت ثانیسندہ کجی ہم دخی دلکشا شیرازہ ربانچہ دیو مشونینک بوز بتمش
سکرنجی بیتہ کلور * کلکشت * کاف فارسینہ نک ضمی و لامک سکونی
و کاف ثانیہ فارسینہ نک فنی و شین معجمہ نک سکونی و ناء فوقہ ابلہ مطلقاً
مسیرہ و تفرجکاء و چیز از معناسنہ ابوالمعانی بیت اگر یاری کند بختم کہ
یاری * بان کلرخ روم کلکشت صحرا * بعضیلر کاف ثانیہ عربیہ مکسورہ
دیر کل اکئلکی معناسنہ دیو ضبط و بیان ایلدیلر زعم باطلدیلر صواب
اولان فقیرک ضبط و بیان ایلدیلکی کیدر چونکہ کشت کاف فارسینہ نک
فحیلہ سیر و تماشامعناسنہ در شکم بومقامک بعض تفصیلی دخی مشونینک
بوز بتمش طغوزنجی بیت شرحندہ کلور فانتظر

* ہم شکوفہ چیچک آچلمش اولان اشکفتہ *

شکوفہ * شین معجمہ نک ضمیمہ مطلقاً چیچک معناسنہ کرک اغاجدہ
و کرلر بردہ حاصل اولسون بعضیلر شین معجمہ نک کسیریلہ ضبط ایلدیلر
اشکفتہ * ہمزہ نک ضمیمہ اسم مفعولدر صدیری اشکفتن لفظیدر شکم مخفی
قرق بشجی قطعہ نک اون او جیجی بیتہ کجی

* طئلواو بقویہ شکر خواب دی خفتنہ بومق *

شکر خواب * رانک سکونیلہ طئلواو بقو معناسنہ چونکہ شکر معروفدر لکن
بومقامدہ مجازاً طئلو معناسنہ خواب او بقو دیو قطعہ خامسہ نک ایکجی
بیتہ کجی کاهیچہ خوابی حذف ایدوب طئلواو بقو معناسنہ شکر دخی دیرل
خفتن * خاء معجمہ نک ضمیمہ مصدر در عریذہ نوم کی خواجہ حافظ بیت کفتم
ای مستند جم جام جهان نیت کو * گفت افسوس کہ آن دوات بیدار بختفت

او بوش باغشہ خسبیدہ دینور ہم خفتہ

خسبیدہ * و خفتہ * ایکبیسیدہ خاء معجمہ نک ضمیمہ اسم مفعولدر اولک
صدری خاء معجمہ نک ضمی و شینک سکونی و باہ موحده مبدودہ نک کسیریلہ

خسبیدن لفظیدر * پیلور چرخی دیمک پله حر بر دیناور *

پیلور یونجوق جاتی واثالی نسنده ساز کسنده معاسنه اکاز کرده جرجی برل
شیخ معدی قطعه * زبان در دهان ای خردمند چست * کلبدر کج
صاحب هنر * خودر بسته با ننداند کسی * که جوهر فروشت پایاوز
اصنه اسم منسوبدر چو کد * پله * پاه فارسیده مدوده کسری ولامک
فتی و هار سمیه ابله ابریشم وخریره معاسنه وچرخی آلاتی معناسندایدی ادان
نسبت اولان وراپله زهاتی ایدنجه تخفیف ایچون هار رسیده حذف اولوب پیلور
اولدی * پوایچه سفته ایش داخی دلمش سفته *

سفته * سبک فتی وفات سکونی و تاء فوقیه ک فتی و هار رسیده ابله
برش پرده برآنده بر مقدار اچمه و یروب شهر آخرد بهشقه آمدن المی اوزره
اولان معنایله در که عربیده سبجه ولسان رومده پوایچه دیرل * سفته
سبک ضمیمه سفتن لفظیدن اسم مفعولدر دلمش معناسنه عربیده مشوب
کبی همدخی هدیه و تحفه معناسنه و حنقه زرین معناسنه ده کاور

* فیه و فیه کور که دیندی سپور که چاروب

فیه * فاک و هانک فخلری و هار سمیه ابله کورک معناسنه در کرک چاهور کرکی
اواسون کرک کی کورکی اواسون عربیده کلامده غاخر اولانه فیه دیرل * فیه
فاک فتی هانک طهاریه مثله * چاروب * سپور که معناسنه عربیده مکنسه
کبی خواجه * لسان بیت روضه پالک حسین است اینکه مشکین زلف حوز
خویشتن ایسته بر چاروب این جنت منرا * اشپنده وصف ترکیبدر مکان
سپور یچی معناسنه چونکه جامکان دیو یکر می ایکنجی قطعه ک بیت
را بعهده جری روبرفتن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر تنکم
اسم مفعولی مصراع نایده کاور بهضیلر پاه فارسیده ابله اوقوزل غلطدر بعض
نسخده چاروب موقعه خا کروپ واقع اولمشدر جهت ترکیبی چاروبیدن
مفعولدر چونکه خاک طیارق دیو قطعه * مثله ده کجی

* خا کروه سپورندی سپورلش رفته *

خا کروه * هار سمیه نسبه ابله سپورندی معناسنه عربیده کناسه کبی
رفته رانک ضمی وفات سکونی ابله رفتن لفظندن اسم مفعولدر میر لفظی بیت
مرکان خا لراه باور فته * دردر بای اشک چشم سفته * مستقیلاقی فاک
پاه و حیده به ابدی و قبله پرواوز یاده سبله رویدور و بنده کاور

* تو میندار که سن صانمه که دایم به لورم *

نو * سن دیو او ججی قیبه ک بیت نالینده کجی * پندار نهی حاضر در
چونکه مین مفتوحه ادات نیندر کاسبق فی الادوات المکرکه پندار پاه فارسیده ک
کسر بله امر صیغه سی اوزره اسم مصدر اوله رقی اون یسجی قطعه ک بیت
نالینده کجی دایم * مضارع متکلم و حیده در بیانی قطعه اولینک بیت ثانی
شتر حنده کجی * سو یلک گفتن سو یلنمشه دیرل کسته *

کستن * کاف فارسیده ک ضمیمه مصدر در عرییده قول و تکلم معناسند شاعر بیت
شعر گفتن کرچه در سفتن بود لک فهمیدن به از گفتن بود گفته اسم مفعولدر
* دکه جوهر کبی ییل قدر یکی ایتمه ضایع * جوهر قد مر مرارا
* کوشوار اواسه سزا بویه در ناسفته *

کوشوار * کو به دیو او توز بشی قطعه ک بیت اخبرنده کجی * سز لاتی
دیو قطعه * اولی ک بیت نالینده کجی * در * اینجودبو اونوز طقفوزنجی
قطعه ک بیت سابعنده کجی * نا * ادات نیندر * سفته * قدس بق آفا
* چهرنکین قطعه * هر حرفش مصدر نکست اندوده *

چهره * نه دیو اون النجی قطعه ک بیت نینده کجی * رنکین قطعه * او ججی
قطعه ک عنواننده کجی * هر * ادات حصر بمعنی کل و جمع * حرفش
انک حرفی معناسنه چونکه شین معجم ضمیر غایبدر کاسبق * مصدر نکست
بوزرنکاه در دیمک چونکه پاه موحده ادات مفعولدر صد بوز دیو اون
طقفوزنجی قطعه ک بیت رابعنده کجی رنک کونه دیو فرق یچی قطعه ک
بیت خامسده کجی است ادات ر بظدر کاسبق فی الادوات المکرکه
اندوده * صوامش دیو بوقطعه ک بیت ناسفته کاور حاصل معنی
نه رنکین قطعه که انک هر حرفی بوزرنکله صوامش و بالذات منشد
* از لاش هم سوزلش نسنده ساینده دخی سوده *

ساینده * سین ممدوده ک فتی و پاه نخبه ممدوده ک کسر بله اسم مفعولدر
از لاش و سوزلش معناسنه مصدری سایندن لفظیدر عربیده ایکی معنایه
بدن محقق دیرل و خاصه معنای اوله تدقیق و معنای ثانیه من و مسح دیرل
شاعر بیت بی مشقت نیست هر کاری ز صندل کن قیاس * درد سر کم دارد
و ساینش درد سرست * سوده * سین ممدوده ک ضمیمه اسم مفعولدر ایکی
معنایه ساینده کبی مصدری سوزدن لفظیدر ابوالمعانی بیت دیدن و گفتن

و شنیدن بودندست * لیک ازین به دست سینه سود نست * و طلامه مناسنده
کلور * اوزلشدر کسته اشوب بیرانسه فرسوده *

کسته * کاف فارسیه نک ضمی و سینک سکونی و ناء فوقیه نک فتحیه
اسم مفعولدر اوزلش و اوزمش مناسنده مصدری کستن لفظیدر کاف
فارسیه نک ضمی و سین اولینک کسری و سین ثانیه نک سکونی ایله ایدی
فرسوده * فانک فتحی و رانک سکونی و سین ممدوده نک ضمیله اسم مفعولدر
یزارمش و آشمش مناسنده مصدری فرسودن لفظیدر شمش فخری
بیت جمال دینی و دین پادشاه کشور کیر * زهی * مند تو پشت
سپهر فرسوده * بونده واولک حذفیه فرسوده دخی جائزدر

* ستوده مدح اولمش آزموده هم صناعتشدر *

ستوده * سینک ضمیله بمعنی مدوح اسم مفعولدر فاما که قطعه اولینک بیت
خامسینده بکن ستوده لفظیدر لفظیه مصدر و محلی اولغله محمد دیو تقیر
ایلدی چونکه الالفاظ قوالب المعانی معلومدر بویه اولغله تکرارعد
اولغادی فله دره * آزموده * همزه ممدوده نک وزای معجمه نک سکونیه
اسم مفعولدر صناعتش و صناعتش مناسنده هم لازم و هم متعدی اوورگار
آزموده کی ایکی معناده شاعر بیت در جهان آزموده میشود * باشد
اوکار آزموده در جهان * مصدری آزمودن لفظیدر

* امین و سالم امین یعنی راحت اولمش آسوده *

امین * همزه نک فتحی و یاء تحویه نک سکونی و میمک فتحی و نون ایله بمعنی
امین و سالم و آسوده حال و مستریج البال صائب بیت بخاموشی زمکردشمن
بدرك * مشوایمن که توسن کوش خواپاندلکده هادر قفادارد * آسوده * همزه
ممدوده نک فتحیه اسم مفعولدر بمعنی مستریج صائب بیت در تمام عمر
اگر یکر و عاشق بوده * در حساب زندگانی روز حشر آسوده * مصدری
آسودن لفظیدر بویته دخی چوق ملاحت و اردر فافهم

* خدیو کی دیمکدر پادشاهک امریدر فرمان *

خدیو * خاء معجمه نک و دال ممدوده نک کسر لری و واوله بمعنی پادشاه
حق تعالی به دخی اطلاق اولور کاسقی فی الاسماء الحسنی شیخ سعدی بیت
خدیو خرمند فراح زراد * که شاخ امیدش بر و منداد * کی * کافک فتحیه
بمعنی پادشاه شمس فخری بیت شاه دوران شیخ ابواسحاق ای کلاه

نور شک افسر کی * باقی * معناری او توز سکرنجی قطعه نک بیت عاشری
شیر خنده بکدی لکته فرهنگ شعوریده خدیو او پادشاه دیو واقع اولدی
شاهدی مر حوم کی او او خان دیو تفسیر ایلدی شو تقدیرجه ناظم بحر پرک
پادشاه دیو تفسیری پادشاه اولوسلطانده حقیقت عرفیه اولدی یغنه
مبیدر فله دره که شعوری کی اطناب ایتدی فافهم * فرمان * فانک فتحیه
بمعنی امر سلطان همدخی منشور و رات سلطانی مناسنده ده کلور ایکی
معنایه بیت کرد فرمان آن شه حسن و بها * در میان عاشقان فرمان زوا

* یورمق اولدی فرمودن یورلشده فرموده *

فرمودن * فتحله مصدر در مستقبلانی واولک الف و یای تحویه ایله
فر باید و فرماینده کلور * فرموده * اسم مفعولدر

* ابولک صاعلق اولمش تدرستی کی بهودی *

تدرستی * آخرنده یاء تحویه مصدر به ایله صاعلق مناسنده چونکه تدرست
یعنی صحیح البدن و نام القوی چونکه تن بدن دیو قرق سکرنجی قطعه نک
بیت اولنده بکدی درست بتور دیو اون طقوزنجی قطعه نک بیت سابعده
بکدی میر نظمی بیت میشود لاغر وضعیف و زار * نشود تدرست عاشق
زار * بهبودی * یاء موحده نک سکونیه ابو اولق و ابو وصف ایتک و ابو
اولمش مناسنده میر نظمی بیت بهوده مدد در دسرم بهر علاج زخم
دل ماقابلی بهبوده نبود * معنای ترکیبی دخی بویه در چونکه به
ابو دیو اللجی قطعه نک التنجی بینده بکدی بوده مصراع نائیده کلان
بودن لفظندن ماضی صیغه سی اوزره اسم مصدر در یا خود اسم مفعولدر
بو تقدیرجه هاء رسمیه ایله و هاء رسمیه سز جائزدر لکن نسخه صحیح
هاء رسمیه بدلنه یاء تحویه ایله بهبودی اولغدر فاحفظ

* ایدی بود اولغله بودن دینور اولمش دخی بوده *

بود * یاء موحده ممدوده نک ضمی و دال ایله حکایت عن حال الماضی
ادائیدر عرییده کان ترکیذه ایدی کی همدخی * بودن * لفظندن ماضی
صیغه سیدر و اسم مصدر دخی اولور * بوده * اسم مفعولدر فائده سید شریف
قدس سره حاشیه تخریده وجودی بودن ایله تفسیر ایلدی نه کوزلدر
فاما که بعده بودنی لفظیه هستی مرادف ایلدی نه سبب ایله مرادف ایلدی
دیو شعوری مر حوم لبث شعری مقاسنده استعار ایلدی چونکه بودنی

اولا حق معناسند در تنگم بویتده مصر حدر شاعر بیت گذشته خود
گذشت و بودنی بود * پشیمانی هیچ دارد کنون سود * زیر بودنی آخرنده کی
پاء فحیه لیاقت ایچو بندر کاسلج

* فارسی اولدی آمیرش دخی آمیختن اوبله *

آمیرش * اسم مصدر در مصدری همزه مدوده نك فحی ویم مدوده نك
کمبریله * آمیختن * لفظیدر چونکه مستقبلاتی خاء معجه نك زای معجه به
ابد الیله آمیزد و آمیزنده کلور اسم مصدری امرک آخرینده ما قبل مکسور
شین معجه الحاقیله آمیرش لفظیدر کمال خجندی بیت تلخکامی می برداز
مایدوران دولت * ساقیان در باده ها کویا شکر آمیختند

* بولاشق اولدی آلودن بولاشمش نسنه آلوده *

آلوده * بشجی قطعه نك بیت سادسند کجی آلودن لفظندن اسم مفعولدر
ایکی معنایه کلور اول بولاشق ثانی بولاشمش نسنه معناسند بوا یکی معنا
بیننده فرق اول ایس و پاس و سغزو امثالی نسنه دیمکدر ثانی انلرک اصابت
ایندیکی نسنه دیمکدر همدخی آلوده مرکب معاصی معناسنده کلور عرفی بیت
مالب آلوده بهر توبه بکشایم لیک * بانک عصیان میرند ناقوس استغفار ما
بعض نسخه اول مصدر صیغه سی اوزره واقعدر لکن تکرار اوور فافهم
* دی سوز کی آدینه پالونه پالودن دخی سوز نك *

پالونه * پاء فارسیه مدوده نك فحی ولام مدوده نك ضمی ونونك فحی وهاء
رسمیه ایل سوز کی معناسند که کفکیر و امثالی کجی حکیم خاقانی بیت هر می که
ریخت بخت پالونه مره * باد خیال انس رسان تو جورم * پالودن پاء فارسیه
مدوده نك فحیه سوز نك و صاف اتمک معناسند مصدر در زفا که پاء عربیه ایل
بولاق و بولندرمق معناسند در هم لازم و هم متعدی اولور کانه و لک ضدیدر
* سوزلشدن کنایه پلته نك آدیده پالوده *

پالوده * پاء فارسیه مدوده نك فحیه پالودن مذ کوردن اسم مفعولدر
ایکی معنایه کلور اول سوزلش و غل و غشدن صاف اولمش معناسند ثانی
معروف طعامکه اکاپلنه دیرلر فرهنگ جهسانگیریده بمعنی پله ترازو دیو
واقعدر وازو بمعنی کفقه میزان

* یولک اولسه قدح پناه دی اولچک دیمکدر هم *

پناه * پاء فارسیه نك فحی و پاء نخبه نك سکونی ویم مدوده نك و نونك فحی

وهاء رسمیه ایل یولک قدح معناسند و اولچک معناسند عربیده کبل وقفیر کجی
شاعر بیت پناه خرم غم نوش دل من * بکشاز سیر زلف وفا مشکل من
همدخی پیودن لفظندن اسم مصدرده وور اولچک معناسند

* جهان پناه گزن دیایی و چو لاشده پیوده *

جهان پناه * وصف ترکیبدر جهان اولچو جی معناسند در لکن جهان
گزنجی معناسند حقیقت عرفیه اولمدر چونکه جهان دنیا دیو یکر می
اینبجی قطعه نك اوچخی پینده کجی پیودن لفظندن اسم فاعل یا خود
امر حاسر در * پیوده * پاء فارسیه نك فحی و پاء نخبه نك سکونی یله پیودن
لفظندن اسم مفعولدر مستقبلاتی واولک اف و پاء نخبه یله ابد الیله پیاید
و پیاینده کلور صائب بیت جز پشیمانی ندارد حاصل طول امل
چند پیایی مکرر این ره پیوده را

* قبا دودمان و دوده اول معناسند در انجی *

دودمان * دال مدوده نك ضمیله قبیله معناسند عرو ما و اولو قبیله و جاعت
عظیمه معناسند خصوصاً رشید الدین و طواط بیت خدای داند گز تو
بدودمان نروم * کبر بر آرد و دم زدودمان آتش * دوده * بوزن بوده ایکی
معنایه کلور اول بمعنی دودمان مذ کورنی مضراع ثابیده کلور

* تنودن دودمن حاصل اولان ایسدر دخی دوده *

شاعر مرکب وصفنده بیت همسنگ زاج دوده همسنگ هر دو مازو
همسنگ هر سه صفت و آنکه زور بازو

* نکار بدن دینور نقش ایتمک نقشه نکاراما *

نکار بدن * نونك کسری و کاف فارسیه مدوده نك ضمیله نقش معناسند
مصدر در * نکار * ایکی معنایه کلور اول امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در
نقش معناسند ثانی محبوب دیو مضراع ثابیده کلور

* دخی محبوبه دیرلر هم صواغش اولدی آدوده *

آدوده * همزه نك فحیه اسم مفعولدر مصدری ندودن لفظیدر طلقاً
صوامق و بالذلق و طلائک معناسند هر شد شامدر

* سیرز اولمش طلق اودزهره دخی آتی جکر در شش *

سیرز * سینک و پاء فارسیه نك ضمیله و زانک سکونی و زای معجه ایل طلق
معناسند عربیده طلقانی کجی اخلاط ارباب دن محل اجتماع سودا در

ابوالمعانی بیت ذکر محل عناصر دارم کویا * بجز سبز که سودا بدل
شده غالب * چونکه طعام معده ده انضمام بولد قد نصکره صاف
و خلاصه سی جکره واروب انده دخی طبع اولنوب بعد النضح صاف سی دم
و کو پو کی صفرا و ناخسته سی بلغم و دردی یعنی اشاعه چو کنی سودا او اوب
جکر دن دونوب طحال و ارانده قرار بیاورمکانی جانب یسارده تحت القلب در
زهره * زای معجمه نک فتحله اود معناسنه عرییده مراره کی محل اجتماع
صفرا در چونکه آبی اولوب اغویه مشابه اولمغله فارسیده هاء رسمیه نسبیله ابله
زهره عرییده مراره دیدار شیخ نظامی بیت زهره ندارم که بیوسم لب
تیر و کان دارد اروی تو * شش * شین معجمه نک ضمی و شین ثانیله ابله آق جکر که
اکا ترکیده او یکن در لریکی از حکما بیت چو از سل دور میناشد سلامت
که زیر میشود در شش جراحت

* دینور هم به کر که کرده با غرضی آید در روده *

کرده * کاف فارسیه نک ضمی و رانک سیکونی و دالک فحی و هاء رسمیه ابله
بو کرک معناسنه عرییده کلیه کی * روده * راء مدوده نک ضمی و دالک فحی
و هاء رسمیه ابله بغرضی معناسنه عرییده معاً کی ابوالمعانی بیت خسود جاه
واقبالش همیشه میشود در رنج * زرشکش * بیج و نابی روده را اندر شکم کرد
* دینور که سار طاعه تیغ کوه او شنیده سورینی *

که سار * اصلی و اویله کوه سار در طاع معناسنه عرییده جبل کی همدخی
طاعستان و طاع دبه می معناسنه ده کلوز چونکه کوه طاع دیو او نور سکر می
قطعه نک بیت ساد سنده کجندی سار ادات نسبت در کما سبق فی الادوات المركبة
تیغ کوه * بمعنی سر کوه ترکیب اضافی در چونکه تیغ فلج معناسنه کلدی کی
هر سننه نک بو کسک برشته ده تیغ دیول

* دبه معناسیدر بشته بغین مفهومیدر توده *

بسته * پاء فارسیه نک کسری و شین معجمه نک سیکونی و تاء فوقیه نک فحی
و هاء رسمیه ابله دبه معناسنه عرییده تل کی و مجاز ایقین معناسنه ده کلوز
توده * تاء فوقیه مدوده نک ضمی و دالک فحی و هاء رسمیه ابله مطلقاً
بغین معناسنه در حکم اسدی بیت بهمان توده کردند زرو که هر
بهار که رفت آب خجایه کر

* نوا محو و تلف اوابی تباه آنک کی اولمش *

نوا * تاء فوقیه نک و و او مدوده نک فتحله بمعنی محو و تلف بودن و بمعنی ضایع
تباه * تاء فوقیه نک و پاء محده مدوده نک فتحله و اظهارها ابله منله همدخی
بر احسن حالتی بر اقبح حاله دونمک معناسنه ده کلوز خواجه سلمان بیت
کر تو کنی حمایت کو کرد را از آتش * باقوت و شنباید تاب تب تباهی
* دخی هیچ اولدی پوج و هم عبت شوالدر که بیهموده *

پوج * پاء فارسیه مدوده نک ضمی و جیم ابله هیچ ابله مراد قدر یعنی
برایشه پرامز و معدوم معناسنه صائب بیت کفتکوی پوج ناصر انمی فتنم که
چیت * این قدر دانم که جنای پند در کرشم نیست * هیچ * دخی
فارسیه در ترکیده شیوعی حسیله تفسیر قلندی * بیهموده * کسرا ابله
بمعنی عبت و باطل و بی معنی و و او ک حذفیه بیهموده دخی بو معنایه در اصلنده
مر که در چونکه بی ادات نفیدر کما سبق فی الادوات المركبة
هو ده و هده ایکسیده بمعنی حق و صواب و صحیح

* همان آثار فیضا فیض و هی الهیدر *

همان * ادات حمیدر * آثار * جمع آر در * فیض * بمعنی جوشی آب
از آب وادی عرقده هبه معناسنه در انکچون حق تعالی به فیاض دیندی
و هاب معناسنه کذا فی حاشیه المطالع * فیضا فیض * الفی ملازمه ایچوندر
فیض فیضه معناسنه در مراد فیوضات و افره دیمکدر * و هی * نه قدر
ناظم بحر برک مخلصی اینسده بو مقامده معنای انویسی مقصود اولدیغه
اله کلام سنه اضافی شاهد عدل در نم مخلص ناظم بحر بره و ناظم بحر برک کند و سنه
و هی الهی دیو تلقیننه تلیمچدن دخی خاں دکلدر چونکه ناظم بحر بر سخن نام
قصیده سنده دیر بیت نوله و هی الهی دیو مشهور اولسم * هبه دره و هبه در
با که عطایای سخن و فی نفس الامر شعرا نک بیت تخلصده علی طریق التلمیح
اسم لینه اشارت لری نصر بحر ندن ظریفدر سوال بو قطعه بو المیحه
نیچون تخلص او اندی جواب عادت شعر اغزلارده بیت اخیرده تخلص
ایدر لکن طویل الذیل قصیده رده بر قاج بیت قاله رق تخلص ایدر ل
ناظم بحر دخی اکافیا ساقاج قطعه قاله رق تخلص ایلدی قلله دره

* دکلدر کسبله حسن و ادای سخن کوده *

سخن کوه * وصف ترکیبدر چونکه سخن سوز دیو او نور بیجی قطعه نک بیت
سابعنده کجندی کو و وصف ترکیبی اولدیغی حالده قطعه ولینک بیت خاصنده

بکری * قطعه کوه زرد برای دلم دیگر مجوی *

قطعه کوه * اون اوچنی قطعه مک عنوانه مفرقا کندی * ز * معنی
من کاسبق فی الادوات * دریا * کردیو بکری ایکنجی قطعه مک سکرنجی
پیتده بکری دل قلب دیوان بدنجی قطعه مک اوچنی پیتده بکری میم
ضمیر متکلم وحده در کاسبق فی الادوات البسیطة * دیگر * دال مسوده نک
کسری وکاف فارسیه مک فتحی ورا ابله ترکیده بردخی ابله تعبیر ایدر لنتکم
بو پیتدن فهم اوانور شاعر بیت زمان چون رفت دیگر یافت توان * عنان
زندگانی یافت توان * همدخی تکرار اولان نسته نک ایکنجی پیتده دیگر ابله
تعبیر ایدر ل مثلاً صلوٰۃ ظهر نماز پیشین وصلوٰۃ عصر نماز دیگر درل و بشقه
معنایده کلور بونده یاه تحفه مک جذبه مک کردخی جائز درنتکم فرق طغوزنجی
قطعه مک طغوزنجی پیتده بکری خواجه حافظ بیت رونق عهد شبابست
دکر بنسازا میرسد مرده کل بلبل خوش الحازا * مجوی ایسته دیوالی رنجی
قطعه مک بیت سابعده بکری اولنده کی یاه وحده صله در کاسبق فی الادوات
البسیطة حاصل معنی کوکلم در یاسندن بردخی کوه قطعه سی ایسته بعض
نسخه ده مجوی موقعه مجوی واقع اولشد بر صورنده اولنده کی میم مفرجه

ادات نمیدر * خاصه سارا دیورمش یعنی عنبر شاه بو *

سارا * سین وراء مدوده تیک فتحلر یله معنی خالص و صافی جامی نیت چه
حاصل زانکه دانی کیبارا * مس خود را نکردی ز سارا * اکثری صفت
استعمال اولنور مشک سارا و عنبر سارا کی همدخی بحر عمان ساحلنده بر مکات
اشمیدر که انده بی نظیر عنبر اولور * شاه بوی * ها نک سکونله معنی عنبر
و عود و امثال شمس فخری بیت شه عادل جمال دولت و دین * که خالدر که
اوشاه بو بست * معنای ترکیبسی اعلاقو قودیم کدر * عنبر * فی الاصل
عربیدر فارسیده و ترکیده شیوعی حسبله تفسیر قلندی قائده عنبر
خصوصاً روایات کثیره وارد اول در بای محیط باقلرندن اولوب سواحل
محیطه اولان بلادک اهالیسی اتی جمع ایدر لاتی دریا کنارنده بتر باقی
بودر اول سبله مست کی اولوب کندوی کناره اوزر سیادری وقتی بلور
اصطلاح ایدر لالت ارجح اولان بودر که ساحل محیطه بی آدم سکنا سی
اولیان محارده بی نهاده خوشبوش کوفل اولوب بوکسک باجلین قینالده
خوابی بانروری وارد اول شکوفه لردن چیمک الوب اول قیایار قلنده

بال ایدر ل حرارت شمسدن بال اریوب اقرار و یغور و وسیل مومنی دریا به
دوشور ر امواج دو که دو که کناره کنور مومنی یلورل واروب جمع ایدر ل
رابع بقر بحر ترکیدر ل اکثری شعر از لف و خال مجوبی عنبره تشبیه
ایدر ل خواجه حافظ بیت صبا اکر کذری افتدت بکشور دوست
بیار نفحه ز کشور کبوی معنبر اوست

* نک ایوستی عود مندل عود افاجی دار بوی *

عود * معروف نک اعلاسی بو پیتدن فهم اولنور شاعر بیت مشکین و سیاه
و سخت باید عود * سست و سبک و سفید باید عود * هر پیده هر افاجه عود
دیرل بعد القطع * مندل * میم فتحی و نونک سکونی و دالک فتحی و لام ابله
معنی عود خام محمد بن عین بیت از برای قوت دل کر بخوری ایدم * مندل
و مندل نیسایم غیر چوب ارس و تاغ * بحسب البلدان نام کنایده ذکر ایدر که
مندل هندستانده بر شهر در که انده عود غایت چوق اولور بو سیدن عود
مندلی دیرل لکن عود اراضی پیتده بکر بلکه عود ماوراء خط استوا ده بر جزیره ده
بتر باذن الله تعالی بنفسه قیریلوب دریا به دوشراه واجله شهر مندل کلور
شر قدر که برندن پاش قویش ایسه قلمرونی دیرل اکر قوری قویش ایسه مندل
دیرل ثقیل و مصمت اولانی اعلا در * دار بوی * رانک سکونله معنی عود ایضا
اصلی بوی دار ایدی علم اولیحق منصف الیه تقدیم اولندی شمس فخری بیت
بیزمش جام زرین آفتابست * خطب در مطبخ اودار بو بست * چونکه
دار هر دیکن اغاج دیو بکری رنجی قطعه مک بیت رابعی شرحنده بکری
بوی ققود دیو بکری التخی قطعه مک ایکنجی پیتده بکری

* نافه مشک اهل که بکدر کم دوشر جهر اندن *

نافه مشک * ضحانه معروف اهل او بکی در چونکه نافه آدم و حیوان
کوبکی عموماً و نافه مشک خصوصاً هانی بیت ابحر ای چین نافه چینی
کنیم * ده بار که فرش چینی کنیم * و در یسی کورک اولان خب و انک
قارنی اننده اولان در یلورده نافه دیرل مثلاً نافه روباه و نافه و شق و نافه
سمور کی مشک میم ضعی و شین معجمه نک سکونی و کاف ابله
میم کسریله مسک مناسبته در ولایت چین و در باختن و مملکت خطا ده
حاصل اولور بلکه اول مملکت مخرصوص در فاما که ناظم نحر برک مصر اع شیده
چین اقلیمه تخصیصی ختن و خطا ملحقات چیندن اولدیفچوندر

* چینی اقلیم در اما و آهو بشقه صوی *

حتی چین د یارنده حاصل اولان مسکن خاصی است تمام اوانسه بورندن قان
کلور و اعلا سنی دخی انجمنان بو وجه اوزردر چین جانب شرفیده و راهندده
اقصای مهورات طوایه ده بر مشهور مملکت در هر کیم اکا پادشاه اوانسه فغفور در لر
تکم فن جغرافیه طولی و عرضی و احوال سازه سی مشر و حدر تفصیل
مراد ایدن جهان نمایه مراجعت اولنه عرب تعریب ابدوب صین دیرل
آهو * همزه * مدوده نك فتی و هاء مدوده نك ضمه چیران معناسنه که ترکیده
کیک دیرل هم دخی غیب معناسنه ده کلور ایکی معنایه شاعر بیت بیه حرص
چون آهو چه نازی نفس * همچون سک بصحرای قناعت رو که بی آهوست

آن صحرای * خط را آورده هنوز تویی بلور مش تاز *

میر نظمی بیت جوشد آن شوخ را شوب آفاق * خط را آورده برای قل عشاق
فرهنگ شعوریده خط را آورده بمعنی چار ابرو محبوب دیو واقع در اصلنده
مر کبدر چونکه * خط * نریندر لکن شعرا عندند ه هنوز کریمش صفال
و بیق معناسنه حقیقت عرفیه اولشدر میر نظمی بیت بدید آمد جوراب
خط دلجو * کنز آب حیوان سبز خود رو * ابوالمعانی بیت شود از خط بار
چار ابرو * چهار ارکان عشق خلق محکم * بر آورده * کنور لاش معناسنه اسم
مفهومولدر چونکه بر ادات تحسین در کما سبق فی الادوات المركبة آورده
همزه * مدوده و واوله فتح لریله کنور مک معناسنه مصدر در

* دی تکل تو بسز اولان محبوه یعنی ساده روی *

تکل * تاء فرقیه نك فتی و کاف کسری و لام ایله بمعنی ساده روی یعنی امر داوغلان
شمس فخری بیت بدر دانی چراست خفت خسوف * رانکه تمام بود
و دیو تکل ساده رو * دخی فارسیدر چونکه ساده نقوشدن عاری و جنس
آخر اختلاطندن خالی معناسنه نقاشده و امثالندده مستعملدر و استعاره طریقیله
اصطلاحات و تعبیراتی اولیان نظم و نثرده دیرل ابوالمعانی بیت کر نه نظام
ساده لوحا زانبا شد اصطلاح * همچو قلب خویشی کو بد نظم ساده ساده دل
رو یوزد یو یکر می بدیجی قطعه نك بیت اولنده کیدی میر نظمی بیت
نباشد در جهان هر ساده روی * دلاراد افریب خوب کوی * تنیه * لفظ تکل
و لفظ ساده رو د کوزه مخصوص و صفدر انانده استعمال او امتاز فاحفظ

* جانفزا جان ارزن مردمکش آدم اولدورن *

جانفزا * وصف ترکیبدر حقیقه و مجاز مستعملدر ابوالمعانی بیت ای
لب میگون املت جانفزا ای عاشقان * وی غم هجران وصلت دلکشای عاشقان
چونکه جان روان دیو اوتوز سکر نیجی قطعه نك اوچجی یکنده کیدی قزا
کسر ایله وصف ترکیبی اولدیغی حالده بشجی قطعه نك عنوانی شرحنده
کیدی * مردمکش * وصف ترکیبدر چونکه مردم آدم دیو قطعه اولی نك
بدیجی یکنده کیدی کش کاف ضمه امر حاضر یا خود اسم فاعل محققدر
تسکم کش اولدر دیو قطعه نك بیت ناسفنده کیدی

* دیدلر معشوقه جانان و محله آدی کوی *

جانان * خیم و نون مسود نك فتح لری و نون تاء ایله بمعنی معشوق و محبوب
ابوالمعانی بیت اگر جان خواهدت جانان بده منت بکیر از جان نباشد
خوب تر از جانکه جان دان بجانان را * کوی * کاف مدوده نك ضمی و یاء
تحتیه ایله بمعنی محله و او به خاقانی بیت چویم جانب کویت دو صد منزل یکی
سازم * اگر بیرون روم در هر قدم صد جا کم منزل

* انجمن مجلس قرشد فجه دی کرما کرم اکا *

انجمن * همزه نك فتی و نون کسری و جیم ضمی و میم فتی و نون ایله
معنی مجلس و مجمع فردوسی بیت بشادی یکی انجمن بر شکفت * شهنشاه
کیتی زهازه کردت * کرما کرم * مپانده الف نوسل ایله قرشمش مجلسده
اصطلاح اولشدر نه قدر معنای لغویسی اعم ایسده چونکه کریم معنی حار
دیو یکر می بدیجی قطعه نك بیت اخیری شرحنده کیدی
* اولدی کرما لغت ابو کورشمه تردد دخی خوی *

کرما لغت * معنای اصطلاحی و لغویسی اظهاردر * خوی * خاء و همزه نك
بین الفتح و الضم اماله سی و و او مجهول و با تحتیه ایله تر معناسنه عربیده بحر ق
کبی لکن وزنه رعایت ایچون بهر حال بالفتخ خوبی سازه ره یا خود ساری
خویه تطبیق لازمدر * رستمک با اسدر زال دخی نك اختیار *

زال * زای * همزه مدوده نك فتح لری نام بدر رستم جهابگیردر چر که اصل
معنای پیر ساخورده دیمکر زال مزبور اناسندن فانی و کر یکی آق اولدیغی
حالده طوغدی نندن زال دیو نسیمه اولندی * رستم * ابرانده مشهور بهر لواندن
شهنشاهده دلاور لکی مقصودر شمس فخری بیت جمال دولت و دین شاه
کر مکار که هست هزار جام طای هر ار رستم زال * چونکه رستم بابایی نامیله

رستم زال دیدگری کی زاله دخی بابانی آدیه زال داستان دیر زبیرا فارسیده
هلمین یکنده این کله سبک اسفا طی قاعده در

* فیر صفا لویه دینور آمیر موی وهم دوموی *

آیر موی * مرکدر چونکه آمیر همره مدوده نیک فنی و آخونده همره رسمیه
ایله اون ایکیچی قطعه نیک التجی بیتده کن آمیخته کی تار شمش معناسنه
تکیم آویزه آمیخته معناسنه اولدیغی کی علی ماسبقی و وعد لعد مده موی
قیل دیو التجی قطعه نیک ایکیچی بیتده کجدی دقیق بیتا کر شاه هر هفته
کسور بود * جو آمیر موشه سکر بود * دوموی * مثله چو که دوا بی
دیو اون طقوزنجی قطعه نیک بیت اولنده کجدی

* چندیلر ایچیده نیک اعلاینجی شهسوار *

شهسوار * هانک سکونیه ملوکانه آه نوب اوزرنده دلیرانه حرکت ایدن کسنه
معناسنه ابوالمعانی زیر پایت نیک کنه کنه باشد باعمال * شهسوز طرز
خاصیت میکنده عالم خراب * چونکه شه شاهدن بخشد سوار بخش دیو
فرق رنجی قطعه نیک بیت نیک عشرینده کجدی

توسن اول آندز که نیک سرت اوله یعنی تندخوی

توسن * تاه فو دهن فنی و وارک سکونی و سینک فنی نون بله سرت و سرکش
آت معناسنه خواجه سلمان بیت عیان توسن دهات بدست و شد رام نکام
خویش برغم حبسود میرانش * سرکش لکدن کلاه طریقه قبله فلکده استماره
ایدرل * تندخوی * مثله چونکه تند یعنی تیز و جدید دیو بکرمی سکر رنجی
قطعه نیک بیت تاسه منده کجدی خری یعنی طبیعت و عادت ترکیده دخی
منته ملدر * و جی کر لاش جریت چو کاندخی هم صولجان *

چوگان * جیم فارسیه نیک فنی و واک سکونی و کاف فارسیه ایله ایکی معنایدر
اول هر اوجی اگری جریت معناسنه حتی طبل و کوس طره سنده دیرلانی
معرفه بابانی اگری راغاج که انکله میدانده طوب اورلر چونکه کوی چوگان
متعارف او بوند غایت سلاح شور و چندیلر او بنار هر آید مر * صولجان
صداک فتحیه معرب چو کاند فارسیده دخی مستعملدر ابوالمعانی بیت
من سزدل کوی میدان محبت کده رده ام * نازند با صولجان زلف
جانانم یکی * تکیم مصرع ثابنده اوصاح ایدر

* چندیلر آنکله آتوب طوندیغی طوبه دی کوی *

کوی * کاف فارسیه مدوده نیک ضعی و بیه تحیه ایله یعنی مذکور خصوصاً
و بمعنی کل مدور و غلطاً عموماً هم دخی گفتن لفظندن امر حاضر و وصف
ترکیبی اولور ایکی معنایه شیخ سعدی قطعه بیه سخن باز کند مستمع * قوت
طبع و متکلم بحوی * فصاحت میدان ارادت یار * تارتد مرد سخن کوی کوی
شاهدی بیت سورر یسک صولجان نه اوله چوگان * ووه لاش طور یخیز کویک
غلطان * اولدی اگر لاش خجیده بوکلان یخیده هم *

خجیده * بوزن رسیده اسم مفعولدر مصدری خواه معنایه خجیدن لفظیدر
میر نظمی بیت شوی بهر تواضع قد خجیده * نهال کسته بر یوه خجیده * یخیده
باه و جیم فارسین مدوده نیک کسر لایله اسم مفعولدر مصدری یخیدن
لفظیدر * ایکی قات نسنه دوناوقات قات اولمش توی توی *

دونا * ایکی قات معناسنه چونکه دوا بی دیو طقوزنجی قطعه نیک بیت اولنده
یکری قات دیو ایکیچی قطعه نیک بیت نیک شرحنده کجدی * توی توی
قات قات معناسنه چونکه توی تاه فوقیه مدوده نیک ضعی و بیه تحیه ایله قات
معناسنه که چوقده و لاجه وضو غان و شلغم و کاغذ قاتلری کی
* شوخ حق مشرب بلونارک امع هم حاضر جواب *

شوخ * شین معنایه مدوده نیک ضعی و خاه معنایه ایله یعنی کساده مشرب و نازک
طبع و حاضر جواب و لطیف کوی و شاطر کار تکیم شوخ نازک و کرل دیو
فرق رنجی قطعه نیک بیت اولنده کجدی هم دخی شوخ و چرک و کپرو پاس
معناسنه ده کلور تکیم او مصرع عیده کلور

* کپرو پاسلو شوخ کین و بیقه مقدر شست و شوی *

شوخ کین * اسم منسوبدر چونکه کین ادات نسنه کینا بقی لادوات الم که
شست و شوی * بیقه معناسنه در * تنیه * و یتده شست و شوی و کد چک
ایکی یتده جستجوی و کشتکوی حاصلی بو اوج کلدن هر ری ماضی ایله ایدن
مرکب مبسالة صدر در چونکه شست ماضیدر مصدری اوتوز رنجی
قطعه نیک بیت خامس منده کجدی * شری * امر در اسم مفعولی بیت مذبوره
کچن شویده لفظیدر * گفت * ماضی در قطعه نیک بیت سادس منده
کجدی جست جیمک ضعی ایله ماضیدر مصدری جست لفظیدر * جوی
امر در الی رنجی قطعه نیک بیت ثابنده کجی و بالجملة بونلر نه قدر که ماضی
و امر صورتده ایدده اسم مصدر در عنایه ترکیب مبالغه افاده ایدر قاتا که

گفت و شنید لفظی و آمد و شد لفظی دخی بونله قریب اسم
مصدردر لکن میانه رنده فرق واز فافهم

* کم بکدر ضایع اولش نسته در کشته هم *

کم * کاف فارسیه نك می و می ابلیتک وضایع معنای غریبه ضاله چغایده
یاوه کی * ککته * اسم معرور هر کدر چونکه کشته کاف فارسیه نك
فتحیه کشتن لفظند ن اسم مفعولدر نكسم ما ضی متکلم و حده سی
فرق التبی قطع نك بیت ساد سنده کدی

* یافتن بولوق دیک هم آره مقدر جستجوی *

یافتن * یاء تحیه ممدوده نك فتحی و فاک سکونیه مصدر در بولوق معنای
عرییده و جدر کی مستقبلاقی فاک باء موحده ابدا لیله یابد و یابنده کلور
جستجوی * قد سبق آنفا احد کرمانی بیت مستغرق جستجوی
کشم مستهلک شست شوی کشتم

* قارشق غوغا لیله صبت و صد اشور و شغب *

شور * بمعنی غوغا و فرقه اشاق عزالی مشهدی بیت شوری شدواز خواب
عدم چشم کشودیم * دیدیم که باقیست شب فتنه غنودیم * باقی معنای
یکرمی سکر نجی قطع نك بیت نامنده کدی * شغب * شین معجمه و غین
معجمه نك فتحاری و باء موحده ابدا بمعنی صبت و صد او فر باد و غریو کاهی بواکی
لفظی ذکر ایدوب شور و شغب در هر همدخی شغب حیا و ادب معنای سنده کلور
شاعر بیت عاشق شغب ندانید در کوی عشق جانان * شام و سحر بر آرد از در آه
و افغان غوغا * بمقامده تفسیر در لکن قارشق دیو یکرمی سکر نجی قطع نك
بیت ساد سنده کدی * صبت * دخی تفسیر در لکن فی الاصل عرییده فارسیه
دخی شایع در آواز معنای صدا * مثل صبت مذکور میر نظمی بیت رسیده
بکوشم ز سویش صدا بجوش آمده این دل بی موا

* فتنه آشوب و زبان آسیب و سوز صا و گفتگوی *

آشوب * همزه ممدوده نك فتحی و شین معجمه ممدوده نك شینی و باء موحده لیله
معنی فتنه و غوغا همدخی آشتن لفظند و وصف زکی اولور دل آشوب کی
حافظیت فغان کی اوایان شوخ شیرینکار و شهر آشوب * چنان بردند صبر
از دل که ترکان خوان بهمارا * آسیب * همزه ممدوده نك فتحی و سین ممدوده نك
کسری و باء موحده ابدا بمعنی زبان و خسران خاقانی بیت چو آزادند

درویشان

درویشان ز آسیب گرانباری * چه محتاجند سلطانان با سیاب جهانباری
همدخی آفت و صدمه و کلفت معنای سنده کلور * زبان * دخی فارسیدر
ز کیده شیبوی حسبله تفسیر قلندی * گفتگوی * قد سبق آنفا
* کر تودانی سن بلورسک به ازین بوندن ابو *

کر * ادات شرطدر کاسبق فی الادوات المركبة * نو * سن دیو او چغی
قطع نك بیت نایسند کدی * دانی * مضارع مفرد مخاطبه در مصدری
دانستن لفظیدر نكسم نفس متکلم و حده سی الی بشجی قطع نك بیت
ساد سنده کدی * به * ابودیو اللجی قطع نك بیت ساد سنده کدی * از
معنی من کاسبق فی الادوات * این * بودیو قطع نك بیت ساد سنده کدی
* می شناسم اکرم فرما بیور سوبله بکو *

می * ادات حالدر کاسبق فی الادوات المركبة * شناسم * مضارع متکلم و حده در
مصدری اون بشجی قطع نك بیت نایسند کدی * فرما * امر در مصدری
الی التبی قطع نك بیت نایسند کدی * بکو * امر در مصدری الی بشجی
قطع نك بیت ساد سنده کدی اولنده کی باء موحده صله در نك نایسند کدی
ابتداء نامه نظمی خاتمه براءت استهلال ابدا طغرالدیکی کی بود مقامده دخی
آخر قطع اولد بخی حسن حسبله تخلص دفتر مکملاتی کلک
زرین زبانه تمهیر و مضای ایلدی ولله دره

* مشوی در اصطلاحات عجم *

مشوی * هر بیت که ابکی قافیه طونه مثلاً بو کاک دیباچه سی سر اشته بدر
بوند نصکره دخی الی آخره مشویدر بویه اواریخی حسبله بونده دخی جوق
ملاحظت وارد در همدخی اهل مقام نواز بن مشوی ابدا مسکی الختام ابدا کی عادت
ایند کدی کی بود منظومه دخی اهل کاله و اصحاب دله مقام نواده بر معنی اولغله
مشوی ابدا امام ایلدی ولله دره * در * بمعنی فی کاسبق فی الادوات المركبة
اصطلاحات * اصطلاحات جمع در اصطلاح لغتده صلی شمه درل
اصطلاحده اتفاق قوم علی استعمال اللفظ فی معنی معین لکن لایه کون فی اصل
الوضع کذلک * عجم * قطع نك بیت اخیرنده کدی خاتمه بمعنی
اصطلاحات عجم حقنده مشویدر تمهید معاوم اولسوک استعارات
و اصطلاحات و ضروب اشغال نادرآت که معنای اصیلدن بشق بالنا به
بر معنی قصدا و انوب و مقصود اولان معنای الی دخی ترکیب کلمه دن معاوم

اولیوب بلکه سماعه موقوف اولدیغی اجلدن ناظم نحر بر بطویل الذیل
مثنوی ایله خوصصه منظومه شمسک هضمی و نشان بیانک نظمی قدرین
اتخا اب و عامه اهل دله زیادکار و ایشار قلدیکه ساز ارباب نظامک
برندن مسموع دکلدر قلله تعالی دره

* کاتب جان باری رحمتاب *

کاتب جان * بام موحدک کسرله بمعنی حق جل و علی کذا
فی شرفنامه معنای ترکیبسی جان یاز یحیی دیمکدر * باری رحمتاب
تفسیردر * تنبیه * معلوم اولسونکه بواسطه احاطه معانی اصلیه ایله
معانی مقصوده میانه مناسبت ملحوظه در فافهم
* فخر عالم شهنه چارم کتاب *

شهنه چارم کتاب * همزه نک کسری و همک سکونی ایله بمعنی سلطان
انبیاء علیه افضل التخیلات کذا فی شرفنامه ایضا معنای ترکیبسی دردیجی
کتابک شهنه سی دیمکدر چونکه شهنه شین معنی نک فتنی و حاکم سکونی
ونونک فتنی و هاء رسیده ایله شهری با خود مملکتی سرور در محافظه اندیجی
معنای مولانا جامی در منقبت علی رضی الله عنه بیت اصیحت زار الک
باشهنه الخجف * بهر شار مقدم تونقد جان بکف * چارم دردیجی معنای
مثلی اون طقوزنجی قطعه ده یکدی * نکته * بویته حق تعالی نک اسمی
و بعده فخر عالم م اسمیه تبرکات ایلدی

* آب خضر اولمش دخی عمل لدن *

آب خضر * بام موحدک کسرله بمعنی عمل لدن کذا فی مؤید الفضلا
عمل لدن علم باطن که حق تعالی خضر تری عباد خواصندن برینجه طایفه
آنکه ممتاز و امثالی اوزره سیرافراز قلدی نیکم حق سبحانه و تعالی حضرت
خضر علیه السلام حقنده و علمناه من لدنا علما پیوردی لدن لامک فحیله
بمعنی عند فارسیده نزد زکیده قت ذیلر آب خضرک معنای ترکیبسی خضر
صوبی دیمکدر خضر صاحب غصی موسی علیه الصلو و السلام در اصل
اهمی بیان بن مکان ایدی اکا خضر دینلدیکی مرور و عبور ایندیکی مکانلر
سیر نک نبات اولدیغیچوندر بوندن بشقه آب خضر آب حیات معنای ده کلور
* ایلوب از بر اوتمه یادکن *

یادکن * امر حاضر مرکبدر مصدری فرق بشجی قطعه نک بیت خامسده

یکدی

یکدی * از بر * دخی فارسیدر بیانی یکری اوچجی قطعه نک عنوانده
یکدی * سؤل * یادکن لغتده دخی و معنایه در میان اصطلاحانده بیچون
کتوردی جواب بومثنوی نک اصطلاحده اولدیغی اکثریدر نیکم قطع
سابقه ل بومثنوی به مقابله قرینه سیله معانی لغویه به متکفله ایکن
احیاناً بعض اصطلاحی دخی مشتمله در که نیجه سن حاصل معنی یازدم
اصطلاح اوزره نه رعنا یازدم * دیو دیباخده تصریح بیوره شلر ایدی مثلاً
اوتوزنجی قطعه نک بیت عاشورنده کافر کیش جفا کار دیو و اوتوز برنجی
قطعه نک بیت اولنده خواب خرگوش بلان وعده دیو یکدی بونلرک
اصطلاحاتدن اولدیغی خنی دکلدر خنی قطعه خامسده نک بیت راننده
اصطلاح اولمش دینور فکر و تلاش پیچ و تاب واقعدر بوندن بشقه
عنایت اولسه یادکن اصطلاحه ادخالده اولنور فاعل

* پادشاهدر سایه برزدان دیمک *

سایه برزدان * همزه نک کسرله بمعنی پادشاه و خلیفه کذا فی شرفنامه نیکم
عربیده ظل الله دیکلری کی معنای ترکیبسی نکری کولکه سی دیمکدر
چونکه برزدان نکری دیو قطعه اولی نک بیت اولنده یکدی سایه کولکه
دیو فرق دردیجی قطعه نک بیت نانیسند یکدی

* بار داده ایلش دیوان دیمک *

ابوالمعانی بیت نشست و بر سرش افسر نهاده * زبهر کار مردم بار داده
معنای ترکیبسی دیوان و بردی دیمکدر چونکه بار دیوان دیو یکری برنجی
قطعه نک بیت اولی شرجنده یکدی داده اسم مفعولدر ماضی سی قطعه
مزبوره نک بیت رابعده یکدی * دیوان * عربیدر فارسیده و ترکیده دخی
شایعدر پادشاهلرک و وزرائک رؤیت مصالح و بذل عطایا و مواجب
ایندکری محلددر هم دخی خریطه دفاتر معنایه و مجموعه اشیاء شاعر
معنایه ده کلور فرهنگده شعوری وجه تسمیه سند شویله نقل ایدر که
نوشروان عادل ارکان دولتشک شیطنه اجتماعلرین کوردکده اینهادیوان
پیوردی بونلر شیطانلر دیمکدر چونکه دیوان جمع دیو بمعنی شیطان بعده
مذکور محل اجتماعده علم غالب اولدی انشی لکن اصح اولان عربی اولدیغیدر
نه قدر که جمع ممکن ایسه ده کالایخی علی من له ادنی مهاره فی اللغات

* روز نوروزی نو دیشیه مال *

عربیده بوم جدید رزق جدید ترکیده بیل یکی رزق یکی دیر نهایت ترک کون
 یوینه بیل دیرل شیخ نظامی بیت اگر چه از عمریشی رفت کورو * کنون روز
 نوست و روزی نو * کذا فی فرهنگ شعوری چونکه * روز * کون دیو
 ایکنجی قطعه نیک بیت سابعنده یکدی * نو * یکی دیو قرق بدیجی قطعه نیک
 ایکنجی بیتده یکدی * روزی * رزق دیو قطعه اولینک بیت رابعنده
 یکدی * رزقکی احسان ایدر اول لایزال *

یعنی روز نو و روزی نو و مراد قری حق تعالی رزقکی لایقطع احسان ایدر
 معناسنده اصطلاح اولشدر بو تقدیر چه لایزال نه قدر که حق تعالی دن
 عبارت اینه ده لایقطع مفهومده تلمیحدر لکن عند مرزده موجود اولان
 نسخده نو وضعنه سن معناسنه اولان تولفظی واقعدر فاما که قلم نامخدن
 سهوا و اسی راجحدر نه قدر ترجمه ده رزقکی افعظی مستعدی خطاب اینه ده
 لکن روزی نو دخی اولسه معنایه خلل کمر ز برامادام یکی کونه یثدک البته
 رزاق عالم او کونده رزقکی و بر دیمک اولور لکل وجهه فافهم

* دیدیلر اصحاب کهمه هفت تن *

کذا فی شرفنامه معنای ترکیبسی یدی بدن دیمکدر چونکه هفت یدی
 دیوان طقوزنجی قطعه نیک بیت اولنده یکدی تن بدن دیو قرق بدیجی
 قطعه نیک بیت اولنده یکدی * فائده * اصحاب کهمه کلام قدیمده
 مذکوردر نه قدر که عددلنده اختلاف و ارایسه بومذ کورا اکثر وایانه مبنی
 اوله و اسمالنده دخی اختلاف اولندی اکثر اسمایله تبرک ایدر لومقاملنده
 دخی اختلاف ابتدیلر بعضیلر طرسوس قزینده دیرلر و بعضیلر موضع آخرده
 دیرلر شیرازده دخی بر مغاره وارد راسمنه هفت تن دیرلر اصحاب کهمه مقامیدر
 دیوخواجه حافظ آتی عباد نگاه ایدوب اول محله و اصل رتبه کرامت
 اولشدر دیو اربابلر نماینده مشهوردر جتی ناظم بحر یزجوق کره زیارت ایلدم
 دیوینور مشلرایدی لکن مسقط رأسراولان ایستان قضا سنده اورنه نیابت
 نام ناحیه ده شهره بش ساعت مسافده واقع محله بر غاره ملوک فاضیه دن
 نیجه کسینه لاصحاب کهمه غاری بودیو چوق بناوضع و بی نهیاد اوقاف
 تعیین ایشلردر و بوندن بشقه بو اوارده نیجه نیجه قرا یلر و علامت واردر
 و حالا اولدنی محله بر ساعت موضعه بر فریه واردر که اسمند افسوس دیرلر
 والسندده دخی دقیانوشک قدیمده شهری بودیو واقعدر فی الحقیقه آثار

بنانده قنی چوقدر والله تعالی اعلم بحقیقه الحال

* هم کنشدر یوسف زین رسن *

معنای ترکیبسی التون ایلی یوسف دیمکدر چونکه ز التون دیو بکرمی
 ایکنجی قطعه نیک بیت سابعنده یکدی یاه تحیه نسبه ونون مؤکده در
 رسن * ایب یوقرق برنجی قطعه نیک بیت ثانی عشرنده یکدی تمد وجه شبه
 حضرت یوسف عم کشور حسن و بهاد و ضرب مثل شتامل و فرد کامل
 اولوب قلوب عشاقه رسنه ای علاقه کال بردار جال اولدنی کبی کنش
 دخی ساحه عالمه خیال شعاع ابله بر توانداز دلال اوله سیدر همه حال
 رسن مشبه و مشبه بهده تحیلدر فاحفظ

* آب مریم دی صلاح وعفته *

معنای ترکیبسی مریم صوبی دیمکدر مناسبت ظاهره در ابو المعانی بیت معجز
 حسنت کند تکمیل ایمانم هنوز * ز آب مریم کرد کویا عیسی عشقت ظهور
 * داخلی سرسبری دینور مش دولت *

خواجه حافظ بیت بسیر سبری توای سرو که خاک نوشوم * ناز از سرشته
 و سایه برین خاک انداز * معنای ترکیبسی یشلاو باش دیمکدر چونکه
 سر * باش دیو بکرمی بدیجی قطعه نیک بیت اولنده یکدی * سیر * یشل دیو
 قرق برنجی قطعه نیک بیت خامسده یکدی یاه تحیه ادات نسبه در

* عیسی ششماه اولش میوه *

معنای ترکیبسی الی ایلی عیسی دیمکدر چونکه * شش * الی دیوان
 طقوزنجی قطعه نیک بیت اولنده یکدی * ماه * آی دیو قطعه خامسده نیک
 اولنده یکدی هاء رسمیه مقدار ایچوندر کاسبقی فی الادوات البسیطة تمه
 وجه شبه کانه میوه ل مادر لری منزله سنده اولان اشجار دن بدر صورت
 حصولده حضرت عیسی بن مریم علیه السلام کیدر فاما که الی آیه
 تخصیصک وجهی اکثری میوه ل الی آی مقدارنده حاصل اومد ایچوندر
 فاحفظ * پیش رس ترفنده در اول بر *

هاتنی بیت بمنزل رسیدار همه پیشتر * و دعزت پیش رس پیشتر * اصلنده
 وصف ترکیبی در او کسین اربابی معناسنه * پیش * اولک دیو او تو زنجی
 قطعه نیک بیت اولنده یکدی * رس * وصف ترکیبی اولدنی حالده طقوزنجی
 قطعه نیک بیت سادسده یکدی حاصلی بومصر اعده لغوی و عرفی ایکه بیده

مجموعه در * دیدار اعجام بی شرم و ادب *

بی ادب تغیر کاسبق فی الادوات المركبة * شرم * اوتنی دیو قرق برنجی
قطعه نك بیت او انده بکدی * ادب * معلوم * اعجام * جمع عجم در
* کعبه علیا به خانون عرب *

خانون عرب * نونك الاضافه کسریه خانور کاشات دخی دیرل ناظم
نحرینه کوزل نادیب اعجام ابدوب کانه عجم کلر بنه نیه ایلدی فله دره
* چرخ زرین کاسه یعنی آسمان *

چرخ زرین کاسه بمعنی آسمان یعنی کولک لکن فرهنگ شعوریده چرخ چارم
یعنی در درنجی کولک دیو واقعدر و بونده مناسب زیاده در چونکه معنای
ترکیبسی اتون کاسه لوفلک دیمکدر چونکه * چرخ * فلک
دیو اون طفرزنجی قطعه نك بیت اخیزنده بکدی زرین بو مشونک
بیت خامسده بکدی کاسه چشاق دیو قطعه نك بیت سابعده بکدی
* هم گنشد ز زمزم آتش فشان *

کذا فی فرهنگ شعوری معنای ترکیبسی آتش صاچچی زمزم دیمکدر
چونکه زمزم مکه مکرمه معروف فیودر * آتش * معروف * فشان * افشان
لفظندن مخفف امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفف در مصدری افشاندن قرق
ایکجی قطعه نك بیت عاشرنده بکدی * خانه کاه کنش توجیه کاه عالمیان
اولفده زمزمه بکر لکن زمزم طبعی باردایکن شاهنندن صادر اولان حرارتدر
بوقدرجه امان نظر اولنسه بونده جمع لاضداد معنی وارد لکن زمزم
دخی اراضی خارده واقیع اولسی وجه شبه اوله بیلور کما لایخفی
* ظلمت اولدی رنگ شاه زنگبار *

رنگ شاه زنگبار * بمعنی ظلمت و سیاهی کذا فی شرفنامه معنای ترکیبسی
زنج ملکستک پادشاهنک رنگی و اونی دیمکدر چونکه رنگ کوه دیو قرق
برنجی قطعه نك بیت خامسده بکدی شده معلوم زنگبار زنجبار ملکی دیو
فرهنگ شعوریده بالاسنه بازار چونکه رنگی سیاه حیثی به دینلدیکی
یکرمی سکرنجی قطعه نك او چنجی بی شرخنده منظم اولدی بار بمعنی جای
جمعیت و محل کثرت دیو یکرمی برنجی قطعه نك بیت اولی شرخنده بکدی
* سوکسار بنه دینورمش زود بار *

رودبار سکون دال ایله اوج معنایه در اول بمعنی کار آب اتی بمعنی نهر عظیم
کذا

کذا فی شرفنامه ثالث لا ینقطع همیشه صوبی افان ایزدی چونکه
رودرزه نموده نك خمیده جای وارقی معناسنه بار آنفاس بکدی
* کیمه معناسنه در زلف زمین *

کذا فی شرفنامه ابضا * چونکه زلف * بمعنی کسوی داسبران
زمین * بر دیو یکرمی ایکجی قطعه نك بیت رابعده بکدی
* استدیکی برده طوران خورششین *

وحشی بر دیو بیت مامردمان خانه بدوشیم خوشنشین * هر جا که میرویم
شود طمان ما * اصلانده وصف ترکیدر خوش اونورنجی دیمکدر
چونکه نشین نشستن لفظندن امر یا خود اسم فاعل مخففدر
* راحتله خوش کین بیل شاه سال *

ده کی بیت نخل قدت سال عشاقست ای شاه بیتان * شادشد چون
شاه سال اینچنین درویش دید * معنای ترکیبسی بیل پادشاهی دیمکدر چونکه
شاه بمعنی پادشاه سال بیل دیو اون در درنجی قطعه نك بیت نامنده بکدی
* شرم مرغ اول نسنه کیم اوله محال *

شیخ نظامی بیت علفکاه مرغان این کشور اوست * اگر شیر مرغان
پخواهی در اوست معنای ترکیبسی قوش سودیدر ترکیده دخی محاله قوش
میودی دیرل چونکه شیر سود دیو اونور درنجی قطعه نك بیت رابعده
بکدی * مرغ * قوش دیو یکرمی النجی قطعه نك بیت سادسده بکدی
* بیل شدید اسد کده دیرل دیو باد *

کرد باد * دخی دیرل ترکیده فاصرغه عرییده اعصار کی کذا فی شرفنامه
شیخ بیت خوزان دشت یکدشت چود دیو باد * قدم در و کرد دیو لایخی نماد
ایتماره طریقه له غایت بو کرک آنه ده دیو باد دیرل معنای ترکیبسی
جن بلی دیمکدر چونکه دیو جن دیو قرق النجی قطعه نك سکرنجی
مسنده بکدی باد بیل دیو یکرمی ایکجی قطعه نك سکرنجی مسنده بکدی
* مرکب جم بو هوا به اولمش آد *

مرکب جم * بمعنی هوا و ریج جامی بیت کر کشدورنه آن مرکب جم * که برون
آورد از هند حشم * بوقسامده جم بمعنی سلیمان عم چونکه جم چمک فتحی
و هم ایله هر سلطان صاحب اقتداره اطلاق اونور شاعر بیت جم انداروا لاکهر
کیقباد * جی بود با فمرو آیین داد * لکن هر برده که جم ذکر اولد قده خانم

و تخت و باد و هوا و بلفیس و آصف و دیو و امثالی ذکر او اندر ادب حضرت
سایمان علیه الصلوة والسلام اولور شاعر بیت اگر تخت چم رفت بر باد و تخت
مر اباد داند به حال درخت * و اگر مقابل و آینه و سد و حکمت و سیاحت و امثالی
ذکر او اندر ادب کس در ذوالقرنین اولور حافظ بیت آینه سکندر جام جست
بنکر * تار تو عرض دارد احوال ملک دارا * و اگر بهاله و جام و شراب و امثالی
ذکر او اندر ادب شید اولور شاعر بیت کردنی از خسروان عجم * ز عهد

فریده و ضحاک و جم * سوز یو کلرده سخن در آفتاب *

شعخ نظری بیت چنین مهدی که ماهش در نقابش * زمه بکرر سخن در
آفتابش * معنای ترکیبسی سوز کشیده دیمکدر چونکه سخن
سوز دیو او تو زرنجی قطعه نیک بیت سابعنده کجدی * در * بمعنی فی
کاسق فی الادوات * آفتاب کنش دیو قطعه * خامسه نیک بیت اولنده کجری
* کشتی زرمه نوای کامیاب *

کشتی زر * یکی ای معنای عرییده هلال فارسیده ماه نوکی لدنی
شرفنامه و فردنک شعوری معنای ترکیبسی التون کی دیمکدر دیدی چونکه
کشتی کی دیو بکرمی ایکنجی قطعه نیک سکر زنجی پشته کجدی ز التون دیو بیت
مابعده کجری ماه نو * یکی ای دیو قرق ایکنجی قطعه نیک بیت رابعنده
کجدی لکن یو مقامه تفسیر در * کامیاب * مراد به این دیو قطعه خامسه نیک
او چنجی بیت ده کجدی یونک و محله تفسیر و مفسرده مدخل به قدر هان

تتم وزن ایچون خطاب قلندی * مصادف اولدی طهورات اسم *

به صدف به معنی تسعد افلاک معنای ترکیبسی طهور صدف دیمکدر عرفی
بیت بدم و چه دم تمام آبی ورنکی نداشت * مبه این چار باغ که هر این به صدف
چونکه نه طغوز دیو او نطقوزنجی قطعه نیک ایکنجی پشته کجدی صدف
پسائی او نطقوزنجی قطعه نیک عنوانی شرحنده کجدی * آسمان
صکک دیو قطعه خامسه نیک بیت اولنده کجری یو مقامه تفسیر در جردر

* چار باغ ایسه عناصر در هان *

همرخی * چار باغ * اصنامان نمانده بر زمین باغچه دیو او نطقوزنجی
قطعه نیک بیت سادنده کجری معنای ترکیبسی انده مذکور در
* آخشیمان * عناصر آیدر *

آخشیمان * مدینه ایله بمعنی عناصر را به هم بدخی و الید نیک

معناسنه ده کلور نیک که بالجمله اضداده اطلاق اولور منبلا
فصول از به و اخلاط از به کجی تکم مصرع ثانی مشعر در
* چونکه بیری بیر نیک اضدادیدر *

چونکه * آخشیح * همزه مدوده نیک فحی و خاء جمعه نیک سکونی و شین جمعه
مدوده نیک کسری و جیم ایله فی الاصل ضد معناسنه در آخرینه ادات جمع
الف و نون لاحق او انچه اضداد معناسنه اولدی لکن عناصر را به ده و موالید
ثلاثه علم غالب اولدی بلکه هم فرمقا شده مستعمل اولدی مرکان کجی حکیم
انوری قطعه ناسه فرزند موالید آخشیمان * چار مادر خنانکه نه پدرست
با کز بر زمانه بادبقات تاز چارونه و سه ناکدرست * الف قصوره ایله آخشیح
و آخشیمان دخی درل شمس فخری مقصوره ایله معنای اصلینی و معنای
اصطلاحیسنی جمع ایده رک در بیت چون طبایع بیکد کر ضدند * ران سبب
کننده اند آخشیمان * دین فروشان اولمش اصحاب ریا *

کذا فی شرفنامه چونکه دین فروشان صاحب ریا معناسنه
اولان دین فروشک چه بدر دین فروش اصلنده و صف ترکیبدر دین
صانعی معناسنه چونکه فروش فاک ضمه له امر حاضر یا خود اسم فاعل
توقفدر نیکم نهی حاضری او نطقوزنجی قطعه نیک بیت اخیرنده کجدی
* کچمزاقه داخی نقد ناروا *

استر آبادی بیت پای قبول باطنیت هم و ظاهریست * کان رز که روی بست
چو از نقد و نارواست * معنای ترکیبسی دخی یو یله در چو که نقد * معلوم
ر و رایج دیو قطعه اولانک سکر زنجی پشته کجدی نادان نقد در کاسبق
فی الادوات * نیک قدیمی نسنه در پای چنار *

معنای ترکیبسی چنار باغی دیمکدر چونکه پای ایاق دیو بکری بدنجی قطعه نیک
بیت رابعنده کجدی * چنار * جیم فارسیه نیک و نون مدوده نیک فخری ایله
معروف راغا جدر که جوق یشار مر و رایله کشودن بر آتش پیدا اولوب
اشاعسنه قدرینار * سال خورده اولدی غایت اختیار *

سال خورده * بمعنی مسن و پیر و جوق عمر کور مش خواجه حافظ
بیت غم کهن می سال خورده دفع کنید * که تخم خوش دلی اینست میر
دهقان گفت کذا فی فرهنگ شعوری معنای ترکیبسی بل بچی
دیمکدر * چونکه خورده اسم مفعول در صدری قطعه ثلاثه نیک بیت

عاشق زده کجای فاما که خساء معجمه دنصکره واوسر سال خرده بمعنی
قلیل السن وشاب چونکه خرد بمعنی قلیل ووافق کما سبق
* دیندی تعظیم اینه که را نوزدن *

ظاهری بیت صرحی بخورشید پهلوزند * حریفان بناهدن نوزند * معنای
ترکیبسی دیراورمق دیمکدر چونکه * زانو * دیردبو بکرمی بدنجی قطعه نك
بیت رابعه کجی * زدن * اورمق دیوقرقبی قطعه نك بیت سابعده کجی
* ناولک انداز اولدی تخلقه ظعن ایدن *

معنای ترکیبسی اوق اینجی دیمکدر چونکه * ناولک * وق دیوقرق برنجی
قطعه نك بیت عاشق زده کجی * انداز * وصف ترکیبی اوله رق بکرمی
التجی قطعه نك سکرزنجی بیتده کجی

* ولت واقبال آب بی لجام *

صائب بیت میکند کار شراب تلخ آب بی لجام * بن سخن از مستی از باب
دوات روشنت * معنای ترکیبسی دیرکنسر صودیمکدر چونکه * آب
معروف * بی * دات نفیدر * لجام * عربی لکام دیوقرق دردی قطعه نك
بیت رابعده کجی * آب درجوی نودولت سنده نام *

کذافی المجمع وامور عالم سنک نصرفنده معناسنه کذافی رفاغه معنای
ترکیبسی ارماغ کده صودیمکدر چونکه * آب * معروف در * بمعنی فی کا
سبق فی الادوات * جوی * ارماق دیوقطعه رابعه نك بیت رابعده کجی
نوسن * دیواو جنجی قطعه نك اینجی بیتده کجی
* اطلاله احیاء ایدر ویا کند *

معنای ترکیبسی اباق اوزره ایلر دیمکدر چونکه * بر * بمعنی علی کا سبق
فی الادوات المركبة * یا * اباق دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بیت رابعده
کجی * کند * ایلر دیوالی او جنجی قطعه نك اینجی بیتده کجی
* آشکار ایلر دیمک پیداکند *

چونکه * پیداکند * معنی ظاهر و آشکار دیو اوزر التجی قطعه نك او جنجی
بیتده کجی * کند * آشکار کجی * آشکار * دخی فارسیدر ترکیبده
شعوی حیدر به تفخیردن جزقاندی

فائده کوردی دیمکدر طرفه نیست *

معنای ترکیبسی فائده نفع وحصه و مال جدید بغلادی دیمکدر چونکه

طرفه طانک عمیله بمعنی نفع وفائده وحصه و مال جدید و تحفه و لبو العجب
بیت بغلادی دیوطمزنجی قطعه نك بیت سابعده کجی
* هم لایخی ارموافق نك نشست *

کذافی رفاغه معنای ترکیبسی براونوردی دیمکدر چونکه * نك * بر دیو
اون طمزنجی قطعه نك بیت اولده کجی * نشست * لغوزنجی قطعه نك
بیت رابعده کجی * فکرمی نك کاش اولان کوناه بین *

کمال بخندی بیت بعهد قامت بر کند باد اچشم کوه بین * که چون رکس
نظر بر سر و ورشمشاد میدارد * اصلنده وصف ترکیبدر قضا کر رنجی
معناسنه چونکه * کرناه * کاف ممدوده نك ضمی وناه فوقیه ممدوده نك
فتحی وظهر بارها ایله قصه وقصیر معناسنه بین وصف ترکیبی اوله رق
اون بدنجی قطعه نك بیت اولده کجی

* مشورت یزینده بر لکزمین *

همدخی موضع عشرت معناسنده کلور اصنی بیت در دهر کلزمینی دارند
شکل رکس * پیران باده بیجا بر کرده جام باده معنای ترکیبسی کلومکان دیمکدر
چونکه * کل * معروف شکوفه * زمین * بر دیو بکرمی اینجی قطعه نك
بیت رابعده کجی اصلی زمین کل ایدی بهدالتقدیم والتأخیر وصف ترکیبی
اولدی * انجلاک کندی دیمک شب در گذشت *

معنای ترکیبسی کجی کندی دیمکدر چونکه * شب * کجی دیو اینجی
قطعه نك بیت سابعده کجی * در * ادات تحسیندر کما سبق فی الادوات
المركبة * گذشت * کاف فارسیه نك ضمی و ذال معجمه نك فتحی و شین معجمه نك
سکونی وناه فوقیه ایله گذشتن لفظ بدین ماضی در کجی معناسنه
* هم ایش ایشدن کجی آب از سر گذشت *

خواجده سلمان بیت غمش در پای نیابان و نارادستگیری نی * گذشت آب
از سرت سلمان چه پای دست و پای زن * معنای ترکیبسی ترکیبده صو
باشدن کجی مضبوطده در چونکه * آب * معروف * از * بمعنی من
کما سبق فی الادوات * سر * باش معناسنه * گذشت * قد سبق آفت

* کل شکفته کز لولاشدر عیان *

سینی بخاری بیت هست از دهن در دل هر غنچه سختها * کلها شکفته
مکشانده ها * معنای ترکیبسی اچلمش کول دیمکدر چونکه * شکفته

اسم مفعول در مصدری قرق بشیخی قطعه نك اون او چنجی بیتند کدی
* استخوان بست اصلی ایندی بیان *

اصفی بیت استخوان من که از سنك جنون صد جاش کست * استخوان قصه
فرهاد و مجنون بسته اند معنی ترکیبی کت بغلادی دیمکدر چونکه * استخوان
کک دیو قرق سکن نجی قطعه نك اون التنجی بیتند کدی * بست
قد سبق آنفا * اصلی بو قدر نه ندارد این سخن *

معنای ترکیبی بوسوز عمل طو نمز دیو ترکیده دخی اصطلاح در چونکه نه
تاه فوقیه نك کسری و هانك اطهار به آلت و عمل معنای عریضه تحت
و اساس کبی * ندارد * نفی استقبل در چونکه نون ادات نفی در کاسبق
فی الادوات المركبة * دارد * مضارع در مصدری اون بدنجی قطعه نك
بیت سادسده کدی * این * بودیو قطعه نك ناله نك بیت رابعده کدی
سخن * سوز دیو او تو ز برنجی قطعه نك بیت سابعده کدی

آره اغزی بر لبش انکست زن
عرفی بیت زخمیه هر چند که انکست زنده راب تاز * ناله از بیم یارده که
برآرد آواز معنای ترکیبی دوداغی اوزره بارهق اوردیمکدر چونکه بر
معنی علی کاسبق فی الادوات المركبة * لب * دوداق دیو بکرمی بدنجی
قطعه نك ایکی بیتند کدی شین معجم ضمیر غائبدر * انکست * بارهق
دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بیت رابعده کدی * زن * امر حاضر در
مصدری قرقنجی قطعه نك بیت سابعده کدی

کدی اکلندی رفت و سنك بست
معنای ترکیبی کندی و طاش بغلادی دیمکدر چونکه رفت کندی دیو
ایکنجی قطعه نك بیت عاشقنده کدی * سنك * طاش دیو او نجی قطعه نك
بیت تاسعه کدی * بست * آنفا کدی

بیتند برایش دینور صورت بست
شاعر بیت داشت تصور رخس صورت کچین آرزو * بست چندین صورت
و صورت بست این آرزو * ترکیده صورت بغلادی مضموننده در چونکه نون
نافیه در * بولسه ایش صورت دی آب آمد بکار *

ترکیده بو مضمونده ایش صوبینه کیدی دیرل معنای ترکیبی صوبینه کدی
دیمکدر چونکه آب صو معنای سینه * آمد * کدی دیو بکرمی طفورنجی

قطعه نك بیت اولنده کدی * بکار * اولنده کی باه موحده تعدیه ایچوندر
کار ایش دیو بکرمی برنجی قطعه نك بیت سادسده کدی
* آس یختن ایشیه و بر مکدر قرار *

معنای ترکیبی طعام بشر نك معنای در چونکه * آس * طعام معنای
یختن * مصدر در اسم مفعولی قرق در دنجی قطعه نك بیت سابعده کدی
* ک قولای ایشیه دینور موی و خیر *

چونکه خیر نك قبل حکم قولای او اور بو معنای موی و روغن دخی دیرل
ترکیده قولای ایشیه یاغدن قبل حکم دیرل معنای ترکیبی قبل و خیر دیمکدر
چونکه * موی قبل دیو اللنجی قطعه نك ایکی بیتند کدی * خیر اصلی
عریدر * موزه و کل اولدی معنای عسیر *

حکیم انوری بیت نادی مثل او مثل موزه و کل بود * اکنون مثل او مثل موی
و خیر است * ترکیده ایش چاموره دوشیدی دیرل معنای ترکیبی چرمه
و چامور دیمکدر چونکه * موزه * چرمه دیو قرق او چنجی قطعه نك سکننجی
بیتند کدی * کل * چامور دیو قطعه عاشقنده نك بیت اولنده کدی
* خاک رنگین دینور موی را *

کذا فی شرفنامه معنای ترکیبی رنگلو طیراق دیمکدر چونکه * رنگین
او چنجی قطعه نك عنواننده کدی * خاک * طیراق دیو بکرمی برنجی
قطعه نك او چنجی بیتند کدی
* فرصت ال وردی دیمکدر دست داد *

شاعر بیت تشریف دست بوس تو آرا که دست داد * می افتدش بسان
زمن خ در قدم * معنای ترکیبی ال وردی دیمکدر چونکه دست ال
دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بیت رابعده کدی * داد * وردی دیو بکرمی
برنجی قطعه نك بیت رابعده کدی

* کدی فرصت دملری آهو گذشت *
شاعر بیت غافل آن وحشی غزال تندان آهو گذشت * پیش می رفتم تبسم کرد
و کانت آهو گذشت * معنای ترکیبی جیران کدی دیمکدر چونکه آهو
جیران دیو الی بدنجی قطعه نك ایکی بیتند کدی * گذشت * کدی
* بقلوب کنون دیمکدر سک بدشت *

معنای ترکیبی کوپک او وایه دیمکدر چونکه * سک * کوپک دیو قرق برنجی

قطعه منك بیت سابعده کجری بدشت * اولنده کی با * و وحده ادا ت بعد به در
دشت اووه دیو طقوز نجی قطعه منك بیت عاشترنده کجری

* بخت دندان خای پک بخت * بخت

کذا فی شرفنامه اصلنده وصف ترکیدر بخت چینیجی دیش دیمکدر چونکه
بخت * معروف * دندان * دیش دیو بکرمی بدنجی قطعه منك ایکنجی بیتنده
بکدی * خای * خاه * محمد * ممدوده نک فنی و باء نختیه ایله خاییدن لفظیدن
امر حاضر و با خود اسم فاعل مخففدر چینیجی معناسنه

* هم دینور مش مشکی ایشه کار سخت *

چونکه * کار * ایش دیو بکرمی برنجی قطعه منك بیت خاسنده کجری
سخت * فنی دیو ایکنجی قطعه منك بیت تاسنده کجری

* منصبه ایردی رقم برسر گرفت *

معنای ترکیبسی باش اوزره فرمان طوندی دیمکدر * رقم * رانک و قافک
فتخلری و نیم ایله قدر خط و بازی معناسنه ایسه ده فرمان پادشاهی معناسنه
اهل فارس میانه عرف اولمشدر ابوالماتنی بیت قطعه که در دوغم در ازل رقم
کرده * برای صورت حسن تراقم کرده * بر * بمعنی علی کاسبق فی الادوات
المرکبة * سر * باش دیو بکرمی بدنجی قطعه منك بیت اولنده کجری
گرفت * طوندی دیو طقوز نجی قطعه منك بیت سادسده کجری

* هم قبول اشدی دیمکدر بر گرفت *

خواجه حافظ بیت من این دلق ملمع را بخوام سوختن روزی * که میر
مفروشانش بجای بر نمیکرد * معنای ترکیبسی کوکس طوندی با خود دیو قارو
طردی دیمکدر چونکه * بر * کوکس دیو اوتوز برنجی قطعه منك ایکنجی بیتنده
کجری و بر علی معناسنه اولدغی علوا فاده ایدر * گرفت * قدسقی آنفا
* کبر و عنوان ایلیاندر سر کران *

معنای ترکیبسی باشی اگر لر دیمکدر چونکه * سر * باش معناسنه کاسبق
کران * اگر دیو فرق التخی قیده منك بیت حادی عشرنده کجری

* دخی معزوله دینور قرآن خوان *

کذا فی و دال فضلاء الدین بیت نمیدانست در وقت عمل الحمد و شندنا که
بکم شه قرآن خوان محمد امین محمد الله * زیرا اکثر اهل مناصب بعد العزل
صورت صیرلاحده نماز قلمغه و قرآن اوقومغه مشغول اولد قلمری مشهور

اولغله خوش لطیفه لو مشلدرا اصلنده وصف ترکیبدر قرآن اوقومجی
معناسنه چونکه خوان امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر تکیجی امر
حاضر اوله رق قطعه اولی ک بیت سادسده کجری

* هم ابو کون دوستی یار نو بهار *

شیخ نظمی بیت زنی نوکن ای یار نو بهار * دنیویم یارینه نایمکار * ای
ترکیبسی یکی یاز دوستی دیمکدر چونکه * یار * معلوم * نو * یکی دیو
فرق بدنجی قطعه منك ایکنجی بیتنده کجری * بهار * معنی فصل ربیع
* دم مخور الدائم سنن ای کار *

کذا فی شرفنامه معنای ترکیبسی قوبرق یقه دیمکدر چونکه * دوبرق
دیو بکرمی طقوز نجی قطعه منك بیت اولنده کجری * مخور * ممدوده بکرمی
التخی قطعه منك بیت اولنده کجری * کار * اسماء حسنی شرحنده کجری
لکن بوقامده تفسیر و مفسرده دخلی یوقدر بجز دشمینما مودن خط ایدر
* عزات اشدی روی ردیوار کرد *

بومعناده روی بدیوار آورد دخی دیلر خواجه اصنی بیت اصنی روی
بر آورد بمحراب دعا * روزار روی بتان روی بدیوار آورد * معنای ترکیبسی
بوزی دیوار ایلدی دیمکدر چونکه * روی * بوز دیو بکرمی بدنجی قطعه منك
بیت اولنده کجری * بر * ذات تغدیه در کاسبق فی الادوات المرکه * دیوار
اون التخی قطعه منك بیت حادی عشرنده کجری * کرد * ایلدی
دیو بکرمی بدنجی قطعه منك سکرنجی بیتنده کجری

* آشکاره ایلدی دیدار کرد *

حکیم فردوسی از یوسف وزلیج بیت دو چشم از زمین سوی دیوار کرد * زانجا
زدیوار دیدار کرد * معنای ترکیبسی دخی بویله در چونکه * دیدار * دال
ممدوده نک کسری و دال نانه ممدوده نک فنی و رالیه معنی ظاهر و آشکار * کرد
قدسقی آنفا

* بالبی الحق ولان دیوار پست *

هائنی بیت چه صفهای چر که هم دادرست * شد آن پیکران دشت دیوار
پست معنای ترکیبسی الحق دیوار دیمکدر چونکه * دیوار قدسقی آنفا
پست * الحق دیو طقوز نجی قطعه منك بیت عاشترنده کجری

* یعنی بوا سلوب اوزره زین دست *

خواجه حافظ بیت کرتوزین دست مرا ایسر و سامان داری من یاه سحر

زاف مشوش دارم * معنای ترکیبی بو المذن دیمکدر چونکه * ز * بمعنی
من کما سبق * این * بودیو قطعه نك باشدك بیت رابعده یکدی * دست
ال دیو یکر می بدیجی قطعه نك بیت رابعده یکدی

خانه کن شولدر کم اوله ناخلف *

کذا فی شرفنامه اصلنده وصف ترکیبدر اوفو پار یجی معنایه چونکه * خانه
اودیو او جیجی قطعه نك بیت ناسعده یکدی * کن * فتحله امر حاضر یا خود
اسم فاعل مخفدر مصدری کنذن لفظیدر الی او جیجی قطعه نك بیت
سادسده یکدی * ناخلف بدیخت و بی اصل و بیانی بر بی طوغمیان کسسه
معنایه تفسیردر * بی محابا بولد یغن بر خوش علف *

خواجه حافظ بیت ضوفی شهر بین که چون لقمه شبهه میخورد * پادش دراز
بار آن حیوان خوش علف * معنای ترکیبی ظاهر در * بی محابا * تفسیردر
جز در چونکه بی ادات نفیدر محابا اختر از دیوان التخی قطعه نك بیت سادسده
یکدی * اولدی معناده ر دستش شد عنان * مفسر در تفسیری
بومصر اعدر * اختیاری قالمدی الده همان *

معنای ترکیبی البدن دیز کن کنیدی دیمکدر چونکه * ز * بمعنی من
دست * بمعنی بد کما سبق آنفا * شبن * معجمه ضمیر غائبدر * شد کنیدی
دیو قرق بدیجی قطعه نك بیت سادسی شریخته کجیدی عنان کسر ایله
دیز کن معنایه عریذر فار سیده دخی شایعدر

دل غمده التفات ایش دیمک *

معنای ترکیبی کوکل کوسترش دیمکدر چونکه * دل * کوکل دیوان
بدیجی قطعه نك او جیجی بیتده یکدی * غمده * نونک ضمیمه اسم مفعولدر
* دامن افشاندن هم اعراض ایلمک *

خواجه سلمان بیت تاه پندار یکه سلمان دامن از دایر فشانده * دامن از دایر
فشانده و دامن دایر گرفت * معنای ترکیبی انک صاچق یعنی انک سلکیمک
دیمکدر چونکه * دامن * نك دیو قرق بدیجی قطعه نك بیت نایسده یکدی
افشاندن * صاچق دیو قرق ایکنجی قطعه نك بیت عاشرنده یکدی
* خانم کو با دهان دایران *

کذا فی شرفنامه معنای ترکیبی سو یلیجی مهر دیمکدر چونکه * خانم بیانی
قرق بدیجی قطعه نك بیت سادس شریخته کجیدی * کو با * سو یلیجی دیو

اوتوز او جیجی قطعه نك بیت سابعده یکدی * دهان دایران تفسیردر فاحفظ
* همدخی منقار کل اولش زبان *

کذا فی مجمع الفرس معنای ترکیبی کل بونی دیمکدر چونکه * منقار * میلم
کسر ایله قوش بونی معنایه اصلی عریذر * زبان * تفسیردر لسان معنایه
چونکه دهان * اغزدیو * زبان * دل دیو یکر می بدیجی قطعه نك ایکنجی
بیتده یکدی * قاجدی معنایه کلمش پشت داد *

ترکیده دخی بومعاده ارفه و بردی دیرل چونکه * پشت * ارفه دیو یکر می
بدیجی قطعه نك بیت نایسده یکدی * داد * ووردی دیو یکر می بدیجی قطعه نك
بیت رابعده یکدی * عزات ابتدی در پس زانو نهاد *

معنای ترکیبی اکسده در قودی دیمکدر چونکه * در * بمعنی فی کما سبق
فی الادوات المركبة * پس * اکسده دیو یکر می طقوز بدیجی قطعه نك بیت رابعده
یکدی * زانو * دیز دیو یکر می بدیجی قطعه نك بیت رابعده یکدی * نهاد
ماضییدر جمع مضارعی اون بدیجی قطعه نك بیت اخیرنده یکدی
* کرداره بیلوئی دینسه مال * تفسیردر تفسیری

بومصر اعدر * انی ترک ابتدی دیمک او اور عیان *

معنای ترکیبی اندن ایکوسنی بمعنی بانی بوش ابتدی دیمکدر چونکه * کرد
ایلمدی دیو یکر می بدیجی قطعه نك سکر بدیجی بیتده یکدی * از * بمعنی من
او ضمیر غائبدر کما سبق فی الادوات * یلو * ایکو دیو اللجی قطعه نك بیت
نایسده یکدی * بی * بوش دیو قرق بدیجی قطعه نك بیت اولنده یکدی
* حاضرا اولش با یچه بالا زده *

واتک در بیان ایش معنایه کلو بر خیر ویت ساخته طاوش ملائک
شعار با یچه بالا زده طاوش وار * معنای ترکیبی انکی یوقار ووردی دیمکدر
چونکه با یچه * باء فارسیه مدوده نك فتحی ویا تحت نك سکوتی و جیم فارسیه نك
فتحی وها رسیمه الیه نك و شاور با یچه سی معنایه * بالا * بوجه دیو قطعه
نایسده یکدی * زده * اسم مفعولدر مصدری قرق بدیجی قطعه نك
بیت سابعده یکدی * دست و افشاندن او اکیم ترک ایده *

معنای ترکیبی ال سلکیمش دیمکدر تکیم بیانی بوندن یوقر ودر دیمک بیتک
شریخته کجیدی * مار خوردن در دینخت حکمدر *

کذا فی مؤید الفضل خواجه سلمان بیت اعل روان زجا زرنوش و غم جهان

مخمر * زین ملک زمر دین هر چه مار بخوری * معنای ترکیبی ایلان بکدر
چونکه * مار * ایلان دیو بکرمی برنجی قطعه مک بیت سابعده بکدی
خورن * مک دیو و چنجی قطعه مک بیت سابعده بکدی

دَم * قروزفتن مشقت چکمه در *

معنای ترکیبی نفس اشاغی کمک دیمکدر چونکه * دم * نفس دیو بکرمی
طغوزنجی قطعه مک ایکنجی بیتده بکدی * فرو * اشاغی دیو او نور و چنجی
قطعه مک سکرنجی بیتده بکدی * رفتن * کمک دیو قرق برنجی قطعه مک بیت
ثانی عشرده بکدی * کرک * باران دیده کورمش روزگار *

معنای ترکیبی یغور کورمش قوزد دیمکدر چونکه * کرک * قوزد دیو
قرق رنجی قطعه مک بیت سابعده بکدی * باران * یغور دیو بکرمی بدنجی
قطعه مک سکرنجی بیتده بکدی * دیده * کورمش معناسده صدری دیدن
لفظیدر * یعنی جوق شیردن الماش اعتبار *

بومصراع الحق مصراع اولی ایضاح ایچوندر یا خود یا لکن ایضاح ایچون
اولیوب مسبق الجارب معناسی افاده ایچون دیمکدر دخی احسنر

* سرتی افشا ایلدن کوتاه بام *

دو همت معناسده کلور معنای ترکیبی اقصیه یعنی الحق طام بلودیمکدر
چونکه * کوتاه * قصه دیو بومشوبتک بکرمی او چنجی بیی شرحنده
بکدی * بام * طام دیو قرق در دنجی قطعه مک ایکنجی بیتده بکدی
مغر بولتیده دیکش صقلی تام *

معنای ترکیبی بیی چوریمش دیمکدر ترکیبده دخی بویه آدمه بیی چورک
دیرل چونکه * مغر * بین دیو بکرمی سکرنجی قطعه مک بیت عاشرنده
بکدی * بومیده * پاء فارسیه بمدوده مک صمی وسین همله ایله چوریمش
معناسده اسم مفعول در مصدری بوسیدن لفظیدر

* همدخی بیدار مغر اولدی رشید *

معنای ترکیبی بیی او یانق دیمکدر چونکه * بیدار * و یانق دیو قطعه
خامسه مک بکرمی بیتده بکدی * مغر * قد سبق آنفا

* نو خنبر ایدی دیمکدر چشمش چمید *

چشمش چمید * مظلوم بدن یکی خبر الدی معناسده کمال خجندی بیت
جان من میر قصه از شادی مکر بارامد است * می چمید چشم هانا

وقت دیدار آمد است * معنای ترکیبی کوزی سکر دی و او بنادی دیمکدر
مناسبت ظاهره در چونکه چشم کوز دیو بکرمی بدنجی قطعه مک بیت
اولنده بکدی * شین * محجه صمیر غابدر * چمید * جیم فارسیه مک فنجی
وها مدوده مک سکر بیه چمیدن لفظیدر

* یور یا نلر ناز ایله دامنکشان *

معنای ترکیبی کمک چمید دیمکدر چونکه * دامن * کمک دیو قرق بدنجی
قطعه مک ایکنجی بیتده بکدی * کش * وصف ترکیبی اولدیغی حالده
اون بدنجی قطعه مک بدنجی بیتده بکدی آخرنده کی الف و نون
ادات جمعدر * * * * * اوزن بو یلو کوزل سرور و روان *

شاعر بیت آنچنان سرور و روان بود که در باغ جنان * کر بود در باغ حسن آن
قامت موزون یار * معنای ترکیبی کیدیجی سرودیمکدر چونکه سرو
معروف اغاچدر که اوچ نوعی وارد بری سرو ناز که شاخلری هر طرفه
متمایل اولور و بری دخی سرو و آزاد که شاخلری طوغری بنمش سراپا هوار
و موزون او اور و بری دخی سرو و سبی که اصلی ایکی طوغر و بنمش شاخ اولور
روان * کیدیجی معناسده دیو قطعه رابعه مک بیت خامسنده بکدی

* بوز کور ملایکی دیمکدر روغما *

یعنی کو بیکو مک کلنه و بریدیکی هدیه که آکا ترکیبده بوز کور ملایکی دیرل خواجه
سلطان بیت آن ماه روا کر غایدشی مرا * در وجه او نهیم دل و جان روغما * اصلنده
وصف ترکیبدر چونکه * رو * بوز دیو بکرمی بدنجی قطعه مک بیت اولنده
بکدی غما وصف ترکیبی اولدیغی حالده او نور سکرنجی قطعه مک سکرنجی
بیتده بکدی * هم مصور ادیدر چهره کشا *

خواجه سلمان بیت ورق دفتر نقاش فرو شو که کنون * باد بر هر طرفی چهره
کشایی دارد * اصلنده وصف ترکیبدر بوز آچیمی معناسده چونکه
چهره * بمعنی مجموع وجه * کشا * امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر
نکتم امر حاضر یکر منجی قطعه مک ایکنجی بیتده بکدی

* با فشرد اولدی دیمکدر برقرار *

معنای ترکیبی ایاق صقلدی دیمکدر چونکه با ایاق دیو بکرمی بدنجی
قطعه مک بیت را بعهده بکدی * فشرد * فاک کسر بیه فشردن لفظیدر اعلی
افشردن ایدی نکتم اسم مفعول قرق بشنجی قطعه مک بیت تاسعهده بکدی

فرهنگ شعور بدین معنی است و افعدر لکن ناظم نحر برک عند مرده موجود
نسخه شده سین و افعدر بوقدر برجه یاغی طوکش معناسنه او اور
او لکنند انبب اولور تکم افسرده طوکش دیو بیت مز بورده یکدی
باز آورد ایندی یعنی اعتذار *

کافی بیت اقم از کوش روم باز آمدم باصه نیاز * هر که گوید ناسزایی باز
آوردی کد * معنای ترکیبی کبر و کنوردی دیکدر چونکه * باز * کبر و دیو
یکرمی التجی قطعه مک بیت شای شرحنده یکدی * آورد * ماضی مفرد
غائب در تکم ماضی متکلم و حده سی یکرمی او ججی قطعه مک بیت اخیرنده
یکدی * اعتذار ناملازم عذر لک *

سائب تبریزی بیت چون بذر داز تو عذر لک از بهر سفر * باد پای هم چو
حال بی قرار ت داده اند * بو مضمونی باقی افندی لطیف نظم انجمن در بیت
هزاران عذر لک ایلر قیچر کلزدی میدانه * اگر هزارین چشمک دعوت اینده
چنکه تجوری * معنای ترکیبی طوبال عذر دیکدر چونکه * لک
طوبال دیو قرق ربی قطعه مک بیت رابعه یکدی

لک طارلد قده دینور آمد بتک *

پرخسرو بیت ناله راهر چند میخواهم که پنهان می کشم * سبندی کو بد که
من تنک آمدم فریاد کن * معنای ترکیبی طارلد کلدی دیکدر چونکه آمد
کلدی دیو یکرمی طوموزنجی قطعه مک بیت اولنده یکدی * تنک * طارلدیو
اون بشجی قطعه مک سکرنجی بیتده یکدی اولنده کی باء مو حده ادات
تعدیه در * طاریلور سه دینور آمدهم *

معنای ترکیبی مشق کلدی دیکدر چونکه * هم * یعنی غم و عصب و مشقت
لکن فارسی اوله رقی بالاده میم قافیه سنده بعض نسخه به کوزه بر برینه
قارشش اولانه دینور هم معناسنه تطبیق اولنده ده ممکن اولور فافهم
* دی بجای اوانک حقنده هم *

معنای ترکیبی آنک رنده دیکدر چونکه * جای * مکان دیو یکرمی ایکدی
قطعه مک بیت رابعده یکدی اولنده کی باء مو حده ادات طرفه راو ضمیر غائبدر
کاسبق فی الادوات المركبة * یک غضب لندی دیکدر تیره شد *

معنای ترکیبی بولانق دیکدر چونکه آخرنده کی هاء رسمیه ایله تیره شد
بولانق دیو قرقجی قطعه مک بیت اولنده یکدی

* عقلنی شاشرسه دیر لر خیره شد *

معنای ترکیبی شاشرس اولدی دیکدر چونکه * خیره * هاء رسمیه ایله
یکرمی ربجی قطعه مک بیت ثالثه یکن خیره معناسنه در * شد * معلوم
* سرت ایدی یک بومشدی آمد فرود *

معنای ترکیبی اشاعی کلدی دیکدر چونکه * آمد * قد سبق آفا
فرود * فانک و راه ممدوده نک ختمری و دال ایله اشاعی معناسنه
* دولتی آرتسه دی آبش فرود *

معنای ترکیبی صوبی ارنیدی دیکدر چونکه * آب * معروف صوم معناسنه
شین * هجره خیر غایدر * فرود * فانک حرکات ثلثه بی وزای معجه
ممدوده نک ضمی و دال ایله فرودن لفظ سندن ماضی در تکم بودند
مشتق فزای قطعه خامسه نک عنوانشد یکدی
* مضطرب اولسه کشی شد دسته دی *

معنای ترکیبی دسته اولدی دیکدر چونکه * دسته * نک تفصیلی الی
در دنجی قطعه مک بیت اخیری شرحنده یکدی * شد * اولدی معناسنه
کاسبق * هم مناره آدینه کلدسته دی *

هاتنی بیت مؤذن ز کلدسته شد نغمه ساز * چوبلیل که رشاخ کل شد
طراز * معنای ترکیبی کل طوبی دیکدر
* غالب اولد قده دینور مش سکه زد *

معنای ترکیبی سکه اوردی دیکدر چونکه * سکه * السه ثلثه ضربه
معناسنه مستعملدر * زد * اوردی دیو طوموزنجی قطعه مک بیت خامسه
یکدی جای بیت چوزد سکه بر نقد قیقا قیان * می فتح خورد از کف ساقیان
* منتخب نسته دخی روی سپر *

طالب آملی بیت ما کلخنیان سنبل و نسرین شناسیم * آتش بود آتش کل روی
سیدما * معنای ترکیبی بیر بوزی دیکدر چونکه * روی * بوز دیو یکرمی
بدنجی قطعه مک بیت اولنده یکدی * سپر * سنبل کسری و باء فارسیه مک
فتی و دال ایله یعنی زمین لکن باء عربیه ایله ترکیب بیت معناسنه در
* دیندی خود سر آ که کیم فی بالک اوله *

معنای ترکیبی کند و باشنه دیکدر چونکه * خود * کند و یو اونوزنجی
قطعه مک بیت رابعده یکدی * سر * باش معناسنه * بالک * دخی فارسیدر

لک: تفسیر در * سبند بر طاق اول که باغری چاک اوله *

سبند بر طاق * بمعنی عاشق بی قرار و باغری چاک نشسته ابوری بیت دل مجروح حاجتمند مشتاق * یاد او بیت شد سینه بر طاق * معنای ترکیب بی طاق اوزره کو کس دیمکدر چونکه * سینه * کو کس دیو بکرمی بدیجی قطعه مک بیت تابنده کجی * بمعنی علی کاسبق فی الادوات المركبة * طاق * قبه و کوه صندره رفات * معنای حسنه حتی ایکی فات اولان نسته به ذوالطاقین دیرل * جوق بلوب کردی دیمکدر قطره زد *

معنای ترکیبسی یوریمکه لنگه آوردی دیمکدر چونکه * قطره * یوریمکه لنگه دیرل همدخی طبله معنای سنده کاور بلکه بونده طبله معنای دخی انسیدر زیرا کثرت حرکت ابله درادی دیمکی ایهام ایدر فافهم * زد * و دسبق آنفا * هیچ کاره * بوش یلرو بیهوده سور به نور معنای ترکیبسی عبت و بیهوده ایشه منسوب دیمکدر چونکه هیچ بیهوده و عبت دیوالی التبعی قطعه مک بیت ثانی عشر نده کجی کاره ایشه منسوب معنای سنده چونکه هارسمیه

ادات نسبتدر * یک معنای کسه کافر ماجرا * کافر ماجرا * معنای ماند شدید و ترم دایمیدی بیت سپاه فتنه چونکه فرستی کرد سپهر سقله کافر ماجرا * معنای ترکیبسی ظاهر در شو قدر که بجزل علی غیر الفیاس فتح فالبله کافر او قورل و قافله مفتوحه ده استعمال ایدرل فاحظه * همدخی ناداشت بی شرم و حیا *

شیخ نظامی بیت چنین آمدست از برزگان پیر * با هیچ ناداشت کشتی مگیر معنای ترکیبسی طوتمدی دیمکدر * نا * ادات نفیدر کاسبق فی الادوات المركبة داشت * ماضی در مصدری اوتوز او چنجی قطعه مک بیت سادسده کجی بی شرم و حیا * تفت * بر در چونکه بی ادات نفیدر کاسبق شرم او غنق دیو قرق رنجی قطعه مک بیت اولنده کجی

* حدتی یلدردی دیمکدر مراد * تفسیر در مفسری بوجهر اعدر * دشلور سه رخ رخش کاه نهاد * معنای ترکیبسی اشکنه قش قودی دیمکدر چونکه * بر * بمعنی علی کاسبق فی الادوات المركبة * خر * اشک دیو بکرمی بدیجی قطعه مک بیت اولنده کجی شین معجم ضمیر غائبدر کاسبق فی الادوات البسیطة * کاله * قش معنای

شکم هارسمیه موقعه الفله کاله قش دیو بکرمی بدیجی قطعه مک بیت خامسده کجی * نهاد * قودی دیو بو مشو بنک قرق ایکنجی بیت شرحنده کجی * غالب اولدقده دینورمش دست برد *

معنای ترکیبسی ال الی دیمکدر چونکه * دست * ال دیو بکرمی بدیجی قطعه مک بیت رابعنده کجی * برد * الندی معنای ماضی در مصدری اوتوز التبعی قطعه مک بیت ثانیسده کجی

* بوز یلوب مغلوب اولدی باز خورد * خواجه سلمان بیت لعل روان ز جام زرنوش و غم وجهان مخور * زین فلک زمر دین بهر چه باری می خوری * معنای ترکیبسی کیرویدی دیمکدر چونکه باز کیرو دیو بکرمی بدیجی قطعه مک بیت ثالثی شرحنده کجی خورد * یدی دیو ماضی در شکم مکلم وحده سی خوردیم یدم دیو اون بدیجی قطعه مک بیت ثانیسده کجی

* اشتهلم کرد ایلدی غوغا زاع * چونکه * اشتهلم * همزه مک ضعی و شین معجم مک سکونی و نه فوقیه مک و لامک ضمیری و معیم ابله بمعنی غوغا زاع * کرد ایلدی دیو بکرمی بدیجی قطعه مک بیت سده کجی * همدخی شنجوش کرد ایلدی و داع *

کمال اسماعیل بیت روز خوش را دل من شنجوش کرد * تا که اوراست شب خوش را لغت * معنای ترکیبسی کجه بی خوش ایلدی یعنی کیدر کن کجه کز خیر اولسون و کجه کز خوش اولسون دیو مقامنده استعمال ایدرل چونکه * شب * کجه دیو ایکنجی قطعه مک بیت سابعنده کجی * خون خوب و کوزل معنای نه * کرد * قدسبق آنفا

* اولدی رسوا بر سرش بیضه شکست * معنای ترکیبسی باشی اوزره بمورطه فردی دیمکدر چونکه * سر * باش دیو مرار کجی * شین * معجم ضمیر غائبدر کاسبق فی الادوات البسیطة * بیضه عربی در فارسیده دخی مستعملدر * شکست * فردی دیو طقوز رنجی قطعه مک بیت ناسده کجی

* کلدی او حاله پروزا و نشست * معنای ترکیبسی او گونه اوتویدی دیمکدر چونکه * روز * لور دیو ایکنجی قطعه مک بیت سابعنده کجی اولنده کی بیهوده ادات تبعیه دراو

ضمیر غایب در کاسبق فی الادوات * نشست * و توردی دیو قطعه تاسعه تک بیت
رابعه کجی * بی سرو پادر پریشان حال اولان *

خواجه سلمان بیت کر نباشد مددی لطف تو پیدا باشد * کرچه از دست
من بی سرو باز خیزد * معنای ترکیبی باشد و باقیست در یکدیگر چونکه
بی * ادات نفیدر * سر * باش * یا * باقی دیو بکرمی بدیجی قطعه تک اولنده
کجی * چونمانده صکره دن بی مال اولان *

معنای ترکیبی آریه قالمش دیمکدر چونکه * جو * آریه دیو قطعه
عاشره تک بیت تاسعه کجی * نمائده * قالمش معنای اسم
مفعولدر مصدری ایکنی قطعه تک بیت خامنده کی ماندن لفظیدر
اولنده کی نون ادات نفیدر کاسبق

* چشم دارنده شو کیم امید ایدر *
معنای ترکیبی کوز طویجی دیمکدر چونکه * چشم * کوز دیو بکرمی بدیجی
قطعه تک بیت اولنده کجی لکن ترکیب مزبوره مجازا امید معنای در
دازنده اسم فاعلدر طویجی معنای مصدری اون بدیجی قطعه تک بیت
سازنده کجی * کوز لکه چشم فرنگی دیدلر *

شاعر بیت ز بهر دیدن روی تور و زو شب جام * هزار چشم فرنگی نهاده
بر در و بام * معنای ترکیبی ظاهر در
* التونه غرق ایلدی در زر گرفت *

خواجه حافظ بیت بدین شعر ترشیرین ز شاهنشاه عجب دارم * که سر نای
حافظ را چرادر زر نمیگیرد * معنای ترکیبی التونه طوندی دیمکدر چونکه
در * بمعنی فی کاسبق فی الادوات المركبة * زر * التون دیو بکرمی ایکنی
قطعه تک بیت سابعه کجی * گرفت * طوندی دیو قطعه تاسعه تک بیت
ثالثه کجی * دخی طوندی شعله لندی در گرفت *

خواجه سلمان بیت باز دل سودای آن زنجیر مواز سر گرفت * آتش بنشسته
بودش شمع رویش در گرفت * معنای ترکیبی طوندی دیمکدر چونکه
در * بونده ادات تحسیندر کاسبق فی الادوات المركبة * گرفت * قدسقی آنفا
دیمک اولمش آتش آید از چنار * مفسر در تفسیر

مصرع ثانیدر * او ممدفک بدن اولور آشکار *
حکیم انوری بیت آبی از روی کارا کر بزم * آتشی دانکه از چنار آید * معنای

ترکیبی چناردن آتش کاوردیمکدر * چونکه آتش معروف * آید * کاوردیو
ایکنی قطعه تک بیت عاشرنده کجی * از * بمعنی من کاسبق فی الادوات
المركبة * چنار * خیم فارسیه تک فتحبله معروف اغاج در عریده دلب دیرلر
مشهور و متواتر در که مرور ایامله کند و در آتش پیدا اولوب تا اشاعیسته قدر
بقار حتی عرفی بر قصیده سنده در مصرع عجب نبود کر آتش بر آورم چو چنار
* هم کدوی و چناری دیسه لر *

حکما فی السابق مفسر در تفسیری مصرع ثانیدر
* بر رینه او بمنزله ایکنی نسبه لر *

معنای ترکیبی بر قیاق و بر چنار دیمک چونکه * کدو * قیاق دیو الکنی
قطعه تک بیت حامی عشرنده کجی * چنار * قدسقی آنفا آخر لنده کی
پاه تختیه وحدت ایچوندر وجه مناسبت چنار کثیر العمر و شجر غیر مثر و صغیر
الاورا قدر که هر وجهه مخالف ایدر همدی بونده پاه مصدر به ده اوله بیلور
زیرا قیاق چناره اعتلا سنده انسان حاله وقت خزانه کور رسن دیو خطابی
بطریق المثل مشهور اولمسه مصدر به به کتوره تک قایلدر فافهم

* بر رینه کفو اولنلرنیک و کم * تفسیر در مفسری
مصرع ثانیدر * مسرطاوس طاوس است هم *

صکره کی هم لفظ ناظمدر نظامی بیت مرا چون من کسی ناید بناموس
که باشد مسرطاوس طاوس * معنای ترکیبی طاوسک برابری طاوسدر
دیمک چونکه مسر ایکنی معنایه در اول جاهده و رتبه ده و سن و سالده برابر
معنایه ثانی زوجه و منکوحه معنایه * طاوس * دم و بالی منقش بر قو شد که
حسن و جمالده ضرب مثلدر خواجه سلمان بیت آستان سدره یعنی
باغ و طاوسان * ملک از کبوتر خانهای کعبه قدر ترا * دنیا به کلز دن اول
جتنده خرامان اولوب حضرت آدم علیه السلام ایله جتندن چقد بغی
منقولدر نکته عرییده لفظ داود فارسیده لفظ طاوس ایکنی و او ایله
ام قنور بر و او ایله یاز بیلور قاحف ظ

* پیشکش معنای اولمش ترجان *
پیشکش * ایکنی معناده اصطلاحدر اول ایکنی لغتی برندن برینه نقل ایدن
کسینه معنایه اکا فارسیده و عرییده * ترجان * دیرلر ثانی معروف سلاطینه
وریلان هدیه معنایه بوه معنایه دخی فارسیده و عرییده ترجان دیرلر ثانی بیت

پی توره زانوزانش کسیده که در پیش خان رجانش کشید * معنای ترکیبسی
اوله چکیچی دیمکدر چونکه پیش اوله دیو او تونجی قطعه مک بیت اولده
کچدی کس وصف ترکیبی اوله رق اون بدنجی قطعه مک بدنجی بیتده کچدی
نکته بوابکی معنا اعتبار به بین التفسیر والمفسر تعا کس جائز در لکن سوق نظم
اول مفسر ثانی اولمخی اقتضا ایدر به نده دخی ناظم نحر بر جوق حذاف یادی
فله دره * سنبل تردخی زلف دلبران *

معنای ترکیبسی یاش سنبل دیمکدر چونکه * سنبل * معروف شکوفه در
تفصیلی واسطه دیا جه شرحنده کچدی زباش دیو لالی رنجی قطعه مک بیت
اولده کچدی * قوتی وار زور دارد در جکر *

معنای ترکیبسی جکرده قوت طوز دیمکدر چونکه * زور * قوت دیو
یکرمی رنجی قطعه مک بیت خا سنده کچدی * دارد * مضارع در مصدری
اون بدنجی قطعه مک بیت ساد سنده کچدی * در * ادات ظرف دیو ادوات
مر کبه ده کچدی * جکر * ترکیده دخی مستعمل در عریده کبد در لر ترکیده
بواسطه لاج محله یو رکاو دیو تعبیر ایدر بعض نسخه آید دارد واقع
اولشدر معنای ترکیبسی جکرده صوطو تریه کچدی
* یعنی عفو الیه دیمکدر در کچدی *

معنای ترکیبی کچ دیمکدر چونکه * در * ادات تحسین در کاسبق فی الادوات
کدر امر باعتر در تکم ماضیسی بومشونک یکرمی در دنجی بیتده کچدی
* ترک ناموس اینه آب رومری *

کمال نچندی بیت چند پر دیده ما آب رو * نیست آب روی مردم آب جو
معنای ترکیبسی یوز صوی دو که دیمکدر چونکه * آب * معروف * رو
یوز دیو یکرمی بدنجی قطعه مک بیت اولده کچدی * مرز * نهی حاضر در
اولندکی مبه مفتوحه ادات نهیدر امر حاضر یکرمی سکر رنجی قطعه مک بیت
نابینده کچدی * مر حبت الیه دیمکدر بری بری *

حکیم خاقانی بیت ای فیض رحمت توروان عاصبان * ریزی بریزی
بدل خانان از صفا * معنای ترکیبسی دو کرسک دوک دیمکدر چونکه
ریزی * مضارع مفرد مخاطب در فارسیده استفهام چوق کره مقدار او اور
* برانسته تلف اواسه اگر * تفسیر در مفسری

مضارع نایدن * دینور دیکر نمی بند دکر *

شیخ عبدالله انصاری بیت هر که جز موی میان او خیالی بسته است
در میان عاشقان دیکر نمی بند دکر * معنای ترکیبسی پردخی قوشاق افغان
دیمکدر * چونکه دیکر پردخی دیو الی بدنجی قطعه مک عنوانی شرحنده
کچدی نون مفتوحه ادات نفیدر * می * ادات حال در کاسبق فی الادوات
بند * مضارع در ماضیسی بنید قطعه مک ناسه مک بیت ساد سنده کچدی
کمر * قوشاق دیو قرق سکر رنجی قطعه مک اون سکر رنجی بیتده کچدی
* کردینور سده طشت از با ش ده * تفسیر در مفسری

مضارع نایدن * سری فاش اولدی دیمک او اور مراد *
هلالی بیت طشت شهزاده چون زبام افتاد * آن صدادر میان عام افتاد
معنای ترکیبسی طشتی طامدن دوشدی دیمکدر چونکه * طشت عرییدن
فارسیده دخی مستعمل در ثبث معناسنه یعنی باقردن معمول یوک لکن
که اکثر آنده خاتونلر ثواب یقارل معروفدر * ز * بمعنی من کاسبق
فی الادوات * بام * طام دیو قرق در دنجی قطعه مک ایکچی بیتده
کچدی شین معجه ضمیر غایب در کاسبق * قتاد * ماضی در اصلی افتاد
ایدی تکم مصدری قرق لشنجی قطعه مک سکر رنجی بیتده کچدی
* ایشیدلسه سری کیم مکتوم ایدی * تفسیر در مفسری

مضارع نایدن * بخیداش بر روی کار افتاده دی *
معنای ترکیبسی انک نکرده سی ایش یوز نه دوشدی دیمکدر چونکه بخیه
نکرده دیو قرق بدنجی قطعه مک بیت ساد سنده کچدی * اش ضمیر غایبدر
بر * بمعنی علی کاسبق فی الادوات * روی * قدسق آنفا * کار * ایش
دیو یکرمی رنجی قطعه مک بیت ساد سنده کچدی * افتاده * دوشکن
دیو قطعه مک ثالثه مک بیت ساد سنده کچدی

* کوردن بولسزایشن خلفه هان * کاسبق تفسیر در مفسری
مضارع نایدن * مار میکرد بدست دیگران *

نظمی بیت چو از دست تو ناید هیچ کاری * بدست دیگران میکرماری
بوعماره ابکی و حمله استعمال اولنور اول معنای مذکور در ترکیده انک
مقاسمده ایلانی آخره طوندیر رکوز بنده کند و بفر دیر لانی ایل الیه ایلان
طور یعنی ایشنی کنند و الیه کور را آخره انانز دیمک بوقصدیر جه اضداد
اصطلاحاتن او اور و علی کلا التقدیرین معنای ترکیبسی ایلان طوناز

غير يملأه ديمكدر چونكه * مار * ايلان ديو بكرمي رنجي قطعه نك
بيت سابعده كجدي * مي ادا ت حاندر * كبرد * مضار عدر ماضيسي
وصف تركبي اوله رق طقوزنجي قطعه نك بيت سابعده كجدي * دست
ال ديو بكرمي بدنجي قطعه نك بيت رابعده كجدي اولنده كي باه
موحده ادا ت نعديه در * ديكران * جمع ديكر در قدسني آنفا

* كبر لو مفسد اولدي كونه استين *

معناي تركيبي يكي قصه ديمكدر چونكه * كونه * قصه ديو بومشوينك
بكرمي اوچنجي بيتك شرحنده كجدي * استين * يك ديو قرق بدنجي قطعه نك
بيت ثابستنده كجدي * عيب فاحش باز كونه پوستين *

معناي تركيبي ترسنه دوش كورك ديمكدر چونكه باز * كونه ترسنه دوش
ذوقرق طقوزنجي قطعه نك بيت سابعده كجدي * پوستين * كورك ديو
قرق بدنجي قطعه نك بيت ثابستنده كجدي

* كجه كوند زجه خورشيد و ماه *

كذافي شرفنامه معناي تركيبي آي وكون جبهه سي ديمكدر چونكه * جبهه
معروف * خورشيد * كون * ماه * آي ديو قطعه خامسه نك بيت اولنده
كجدي * شخص مشوه دينور زاغ سياه *

معناي تركيبي قاره قارغه ديمكدر چونكه * سياه * معروف * زاغ قارغه
ديو او توز سكرنجي قطعه نك اولنده كجدي زرافاره قارغه ايله تشام اولمق
بين الاعراب دخی جاری ایدو کی نیجه امثال عربدن متفهمدر

* كز او معنایه دینور مش در لباس *

بابافسانی بیت کند قتل محبان در لباس آن تركمي رسم * كز بن خونهای
پنهان دامنش پر خون شود روزی * معناي تركيبي لباسده ديمكدر
چونكه * در * معنی في كما سبق في الادوات المركبة * لباس * معروف

* هم نجم آیدر اختر شناس *

چونكه * اختر * يلدز ديو قطعه خامسه نك بيت اولنده كجدي * شناس
امر حاضر يا خود اسم فاعل مخففدر مصدری اون بشنجي قطعه نك بيت
ثابستنده كجدي * حوض ماهی آسمانده برج حوت *

معناي تركيبي بالی حوضي ديمكدر چونكه حوض معروف * ماهی
بالی ديو قطعه رابعه نك سكرنجي يئنده كجدي * برج حوت * عزيدر

ارباب اصطلاح مبانسته شیوعی حسبه به نفسیر قلندی

* هم دخی دم در کشید ایتدی سکوت *

معناي تركيبي نفس جكدي ديمكدر چونكه * دم * نفس ديو بكرمي
طقوزنجي قطعه نك ايكنجی يئنده كجدي * در * ادا ت تحسیندر كما سبق
في الادوات المركبة * کشید * جكدي ديو قطعه ناسعه نك بيت خامسده

كجدي * ناتوان بين دشمن ودخی حسود *

ناتوان بين ايكي معنایه در اول بمعنى دشمن ثانی بمعنى حسود و بدخواه
هاتفي بیت زمن ناتوان بين بود در حجاب * خوشبركه كوری كشد آفتاب
اصلنده * ضعيف كورنجي ديمكدر چونكه ناتوان ضعيف ديو قطعه

سابعه نك بيت رابعده كجدي بين وصف تركبي اولديغي حالده
اون بدنجي قطعه نك بيت اولنده كجدي
* يك فقيره دیدیلر کیسه کبود *

معناي تركيبي كوك كسه لو ديمكدر چونكه * كبود * كوك ديو قرق رنجي
قطعه نك بيت خامسده كجدي * كسه * معروف طولو اولسون بوش
اولسون * هم نشان فقر ایش انكشت نيل *

شيخ ساعدی بیت یامرو یایار ازرق پیرهن * بابکش درخا نمان انكشت نيل
معناي تركيبي چوید پارمق ديمكدر چونكه * انكشت * پارمق ديو
بكرمي بدنجي قطعه نك بيت رابعده كجدي * نيل * چویدكه انكه بویه

ایدرله هندی نهر مضر معناسنده کاور هم دخی نيل مضر دن كورینن
علامت خط اوله رق دست یعنی الدر كه قصه سی مشهور در اول الده
اولان پارمق معناسنده دخی احسنند

* شول کران جان و کران سایه ثقیل *

کران جان و کران سایه * بوايكي لفظندن هر بری ثقیل و کاهل معناسنده
اصطلاح اولمش لر در ترکیده بومعناده جانی آغرو کواکده سی آغردیدکاری کبی
لکن ترکیده کواکده سی آغردیو مهیب و وقور آمده دیرل معناي تركيبي دخی

بویله در چونكه کران آغردیو قرق النجی قطعه نك بيت حادی عشرنده
كجدي * جان * معلوم * سایه * کواکده ديو قرق در دنجي قطعه نك ايكنجی
يئنده كجدي * اولدی خسپوشی نفاقيله ربا *

كذافي الجمع معنای تركيبي چورچوب اورنوجيلكي ديمكدر چونكه

خس * چورچوب دیو یکر می طقوزنجی قطعه نك بیت سابعنده کچدی
پوش * وصف ترکیبی اولدیغی حالده اتوز برنجی قطعه نك سکرنجی پیئنده
کچدی آخرنده کی یاه تحتیه مصدریه در

* آب زبرگاه مکرنا سزا *

آب زبرگاه * بمعنی حبله ناسزا معنای ترکیبی صمان الی صوبی دیمکدر
چونکه آب معروف زبرالت دیو یکر می برنجی قطعه نك بیت خاصنده
کچدی کاه صمان دیواللی برنجی قطعه نك بیت اولنده کچدی بومعنای ترکیبی
ترکیده دخی مثل مشهوردر که صمان التندن صوبوزودر دیرل

* عهدنی بوزن کشی زنهار خوار *

نظامی بیت ولیکن بود صحبت زینهار * نکردند وفازینهار
خواری * معنای ترکیبی عهد بیچی دیمکدر چونکه
زنهار * عهد دیواللی اوچنجی قطعه نك بیت رابعی شرحنده کچدی
خوار * معنی نك بین الفتح والکسر اماله سی ورا ابله بمعنی خورنده

* هم سیاه کاسه لیم نابکار *

سیاه کاسه * بمعنی لیم وحسب و نابکار خواجه حافظ بیت پروازخانه
کردون بدرونان مطلب * کین سیاه کاسه در آخر بکشد مهمان را * ترکیبی
دخی تاره چاقلو دیو بومعناده ضرب مثلدر همدخی سیه کاسه بر قوم ایمش که
مسازارینی بعد الاطعام والا کرام کیجه ابله قتل واعدام ایدوب مالارینی آورل
ایمش دیو بهض کتیده منظور مزاولشدر * سیاه * معلوم * کاسه * چناق
دیو قطعه مابعد نك بیت سابعنده کچدی * نابکار * فارسیدر لکن ترکیده
شیوعی حسبیه تفسیر قلندی زیر نابکار ایکی معنایه در اول بمعنی مفسد
وصاحب فعل نامه قول ثانی بمعنی آواره و بطلال کذا فی فرهنگ شعوری

* دست و باز دایندی سعی و اهتمام *

کافی بیت برای کشتن خودست و بازدم بسیار * ولی بکوشش خود سرخ
روی نتوان شد * معنای ترکیبی ال وایاق اوردی دیمکدر چونکه
دست * ل دیو * یا * ایاق دیو یکر می بدنجی قطعه نك بیت رابعنده کچدی
زد * اوردی دیو قطعه ناس نك بیت خامسده کچدی

* پر شده پیمانه اش عمری تمام *

معنای ترکیبی انك قدحی طواواولش دیمکدر چونکه بر طواو دیو قرقچی

قطعه نك بیت اولنده کچدی * شده * اسم مفعول مصدری فرق بشنجی
قطعه نك بیت سادسده کچدی * پیمانه * قدح دیواللی التنجی قطعه نك
بیت سابعنده کچدی * اش * ضمیر غائبدر * کاسه * سابق فی الادوات

* حست اولدی کر به در زندان سرا *

کر به در زندان سرا * غایت نخلدن کاه در کدی حفظ ممکن دکل ایکن زندانده
حبس ایدردیمکدر کذا فی مؤید الفضلا چونکه * کر به * کاف فارسیه نك ضمی
ورانک سکونی و بلاء موحده نك فیتی و هاء رسیده ابله ترکیده کدی وحتک و عرییده
هره و سنور و قییم و قطدیرل * در * بمعنی کاسه سابق فی الادوات المركبه * زندان
معروف حبس خانه * سرا * اودیو قطعه ناله نك بیت سابعی شرحنده کچدی

* بوزه گسولچی ایمش کندم نمیا *

معنای ترکیبی بغدادی کوسنر می دیمکدر چونکه * کندم * بعدای
دیو قطعه عاشره نك بیت ناسعده کچدی * نمیا * وصف ترکیبی اولدیغی
حالده اتوز سکرنجی قطعه نك سکرنجی پیئنده کچدی

* کز او حبله کر به در انبان ایمش *

حکیم اتوری بیت طمع کو کر به در انبان فروشد * کاخل امر و باسک
در چوالت * معنای ترکیبی کدی طغر جفده دیمکدر چونکه * کر به
قدسقی آنفا * در * قدسقی آنفا * انبان * هرزه نك فیتی دنواک سکونی
وباء موحده مدوده نك فیتی و نون نایبه بلاء طغر جق که در بدن ایدرل

* خوابگاه غول بودوران ایمش *

خوابگاه غول * بمعنی دنیا کذا فی شرفنامه معنای ترکیبی غول یتاغی دیمکدر
چونکه * خواب * اویفود یو قطعه خامسه نك ایکیجی پیئنده کچدی * کاه
ادات اسم مکان سابق فی الادوات مرکبه * غول * جندن بر طاقده در که
بیابان و صحرارده اشکال مختلفه ابله مشکل و اوب بولدن آدمی از دروب هلاک
ایدرهم دخی قیون اغلنده غول دیرل بوا یکی معنایه ترتیب اوزره شمس فخری
بیت کاه چون غول درینا بانها * کاه چون کوسقند درین غول

* ک فسا ابله سورا کده ابو *

بو تفسیردن جز در مفسری بود سراعده در

* طمن ایدوب دیرل شتر کر به دیو *

معنای ترکیبی دوه ابله کدی دیمکدر چونکه * شتر * دوه دیو یکر می

طافونجی قطعہ نک بیت خامسندہ کجی * کر بہ * کافی نارسیدنک ضعی ورائک
سکونی و باموحدہ نک فتنی ہاء رسمہ ایلہ کدی دیو آنفا کجی بواصلطلاح
نظیری عریسہ ما ازخس النافۃ اولالماعونۃ فی عنقہا دیو مثل جازیدر کابہ
دوہ برالتونہ کدی بیک التونہ دوہ نک سیایہ سندہ کدی دخی صا تلور چونکہ
ابو یانسدہ ککو تودخی سوریلور

* خاک شد حور و حقیر اولدی دیمک *

معنای ترکیبسی طیراق اولدی دیمکدر چونکہ * خاک * طیراق دیو یکر می
برنجی قطعہ نک بیت ناسندہ کجی * شد * اولدی دیو قطعہ اولی نک بیت
سادسندہ کجی * مارشیدانی نہ دیرسک انکرک *

معنای ترکیبسی دایاک ایلانی دیمکدر چونکہ * مار * ایلان دیو یکر می
برنجی قطعہ نک بیت سابعندہ کجی * شیدا * دلی دیو قرقجی قطعہ نک
بیت رابعندہ کجی ای آخرندہ باموختہ مصدر بہ ایچوندر

* دستکاری ایلکدر کسب و کار *

معنای ترکیبسی ال ایشی دیمکدر چونکہ * دست * قدسقی آنفا کارایش دیو
یکرمی برنجی قطعہ نک بیت سادسندہ کجی آخرندکی باموختہ مصدر بہ در
فافهم * صا غ الک آدینہ دیرل دست کار *

بوندہ آخرندہ باموختہ سر در اولکی کبی دیکلدر بوندن بشبہ مصنع
و موزون نسینہ بہ دہ دستکار دیرل

* یان و پروب صاوماغہ جب دادن دینور *

جب * جیم فارسیدہ نک فتنی و باموحدہ بلہ مطلق یان معناسہ عموما وصول
یان معناسہ خصوصاً مقابلی راست لفظیدر میرنظمی بیت نہ فہمد زیراز
بالاست هرکز * ندانسدہ چہش از راست هرکز * دادن * و یرمک معناسہ
مصدر در ماضیسی یکرمی برنجی قطعہ نک بیت رابعندہ کجی

* قوجیہ عمامازہ ناخن زن دینور *

قاضی نور اصفہانی بیت چوا و سوار شود ماہ نوزند ناخن * کہ درہ پان
دو خرشید کردہ غوغایی * فی الاصل طرنق اور یجی معناسہ * چونکہ
ناخن * طرنق دیو یکرمی بدنجی قطعہ نک بیت رابعندہ کجی * زن
وصف ترکیبی اولہ رق اون بشجی قطعہ نک بیت خامسندہ کجی

* ہم جب انداز اولکہ ایشی ترس اولہ *

چونکہ

چونکہ * جب * صول دیو آنفا کجی * انداز * وصف ترکیبی اولہ رق
یکرمی بدنجی قطعہ نک سکرنجی بدندہ کجی * جب * انداز دخی فرہکدہ
یوقدر * راہ خوابیدہ دینورایش سلاک یولہ *

معنای ترکیبسی او بوش بول یا خود او بوش بول دیمکدر چونکہ * راہ
بول دیو اوتوز سکرنجی قطعہ نک سکرنجی بدندہ کجی * خوابیدہ اسم
مفعولدر اسم فاعلی قطعہ خامسندہ نک بیت ناسندہ کجی

* رخت بستہ ایلش عزم سفر *

چونکہ * رخت * بش معنایہ در اول اسباب و نجملات خانہ معناسند ثانی
بمعنی اسب و فرس ثالث بمعنی غم و غصہ رابع راست و درست خامس بمعنی
طعام * بستہ * بعلمش دیو اون بدنجی قطعہ نک بیت رابعندہ کجی
* خیمہ زد دیرل مقیم اولسدہ اگر *

وحشی پردی بیت خیمہ ساز از غیر دل و زخوردی شو چون جناب
کز سبکر وحی تواند خیمہ زد بر روی آب * معنای ترکیبسی خیمہ
اوردی دیمکدر یعنی خیمہ قوردی معناسندہ چونکہ * خیمہ * معلوم
زد * آوردی دیو قطعہ ناسندہ نک بیت خامسندہ کجی

* آجدی سرین عود در بجر نہاد *

معنای ترکیبسی بخوردانہ عود قودی دیمکدر چونکہ * عود * پیانی
الی بدنجی قطعہ نک بیت اولندہ کجی * در * بمعنی فی کما سابق فی الادوات
بجر * عریدر بخوردان معناسندہ فارسیدہ دخی شاید در * نہاد
ماضی در جمع ماضی اونی بدنجی قطعہ نک بیت اخیرندہ کجی
* آشکار اولدی دیمکدر ربی داد *

معنای ترکیبسی بوز وردی دیمکدر چونکہ روی * بوز دیو یکرمی بدنجی
قطعہ نک بیت اولندہ کجی * داد * وردی دیو یکرمی بدنجی قطعہ نک بیت
رابعندہ کجی * کز و سوز مفہومی اولش زربل *

معنای ترکیبسی دوداق الی دیمکدر چونکہ * زیر * الت دیو یکرمی
برنجی قطعہ نک بیت خامسی شیر خندہ کجی * لب * دودق
دیو یکرمی بدنجی قطعہ نک ایکجی بدندہ کجی

* بردلم اتمک ای چکمہ نعب *

ای بردلم معناسند اتمک اواسون قانون و قریوز وغیری اواسون امیر خسرو

بیت ای قرص آفتاب که دوری ز چشم ما * مارا لبی بخش که خسرو کدای
 نیست * معنای لغوی سی بردوداق دیمکدر چونکه بیا نختیه وحدت ایچوندر
 فاما که ناظم نحر برک اتمکه تخصیص ابتدایی چکمه تعین تمهید ایچوندر
 مقصدی لطافت دراز * دی سباطک آینه خوان دراز *

معنای ترکیبی اوزن سفره دیمکدر چونکه * خوان * خاء * مجنونک بین الفخ
 والضم اماله سی وواو مجهول والفاء الیه سفره معناسنه وهرنسنه که ایچنده
 طعام اراسته اولاش اوله صحاحده مائده الیه خوان اراسته فرق ایچنده طعام
 اولورسه مائده دیرل اولمازسه خوان دیرل لکن عربیده خانک کسری وواوک
 تلفظ الیه استعمال اولنور * دراز * اوزن دیو یکر می التخی قطعته نک بیت
 خامسده کجی * پاک ملوث اکل ایدن شطرنج باز *

اصلنده شطرنج اوینایی دیمکدر چونکه شطرنج معروف * باز
 وصف ترکیبی اوله رق یکر می التخی قطعته نک اوچنجی بیتنده کجی
 * الیه وحق اولاند رخیره سر *

معنای ترکیبی باشی شامش دیمکدر چونکه * خیره * یانی بومشونیک الی
 دردنجی بینی شرحنده کجی سر باش دیو یکر می بدنجی قطعته نک بیت اولده
 کجی * هرایشن خوش فهم اید ندر دیده ور *

ابوالعانی بیت کر خرداری تماش کن بری صنع شریف * هر که باشد دیده ور
 بیندهم آثار لطاف * اصلنده اسم منسوب بدر چونکه * دیده * کوز دیو فرق
 بشنجی قطعته نک بیت عاشرنده کجی * ور * ادات نیستدر کاسبق فی الادوات
 المركبة * دی تواضع ایدی به سرفکن *

چونکه * سر * قدس بق آفا * فکن * فانک کسریله امر حاضر یا خود
 اسم فاعل مخففدر اصلی افکن ایدی مصدری فرق بشنجی قطعته نک سکرنجی
 بیتنده کجی سرفکن فرهنگده یوقدر وکذا دل شکن وکذا خوان دراز وکذا
 شطرنج باز اشو لفظ لغا ناظم نحر برک دیسا جه ده وعد یور دینخی
 اوزره عجمده نصیح ایلد ککریدر

* آدمی نکدر اید ندر دل شکن *
 وصف ترکیبی در چونکه دل کوکل دیواون بدنجی قطعته نک بیت نالنده
 کجی * شکن * امر حاضر یا خود اسم فاعل مخففدر تکم ماضیسی
 قطعته ناسعه نک بیت خامسده کجی

* مدعی وخصم دامکیر ایش *

اصلنده انک طونجی دیمکدر چونکه دامن * انک دیو ق بدنجی قطعته نک
 ایکنجی بیتنده کجی * کبر * وصف ترکیبی اوله رق قطعته ناسعه نک بیت
 سادسده کجی * خاطری قالمش اولان دیکر ایش *

خواجه سلمان بیت نیست سودی سرز اف توکار همه کس کات طریقیت
 خیم اندر خیم دلکیر و دراز * معنای ترکیبی ظاهر در
 * دار داود زردا مانش چراغ * مفسر در تفسیری

مصرع ثابندر * شاهدهی حاضر در الیه سن فراغ *
 معنای ترکیبی انکی التمه اوچراغ طور دیمکدر چونکه * دارد * مضارعدر
 نیکم مصدری اون بدنجی قطعته نک بیت سادسده کجی او ضمیر غائبدر * در
 ادات طرف دیو ادات مرکبه کجی * زبر * آلت دیو یکر می بدنجی قطعته نک
 بیت خامسی شرحنده کجی دامن انک دیو فرق بدنجی قطعته نک بیت نایسنده
 کجی * شین ضمیر متصل غائبدر دیو ادوات بسیطه ده کجی * چراغ
 معروف * شخص مصدر وعه دیورمش سایه دار *

میر خسرو بیت سایه دارم هر شب از سودای زلفش چون کنم * چند کرد خود
 کهی سحر و کهی افسون کنم * معنای ترکیبی کولکه طونجی دیمکدر
 چونکه سایه * کولکه دیو فرق دردنجی قطعته نک ایکنجی بیتنده کجی * دار
 وصف ترکیبی اوله رق اون بدنجی قطعته نک بیت نالنده کجی
 * نعل در آتش اولاندربی قرار *

ترکیده دخی معنای ترکیبی ضرب مثل ایدوب نالی فرقن دیرل فاحفظ
 * اولاش ابروزن اشارت ایدی *
 اصلنده فاش اورنجی دیمکدر ترکیده فاش ایدی معناسنه چونکه ابرو
 فاش دیو یکر می بدنجی قطعته نک بیت اولنده کجی * زن وصف ترکیبی
 اوله رق اون بشنجی قطعته نک بیت خامسده کجی

* کرم ران آن سوروب پک کیدیجی *
 چونکه * کرم * حار دیو یکر می التخی قطعته نک بیت اخیری شرحنده کجی
 ران * وصف ترکیبی اوله رق فرق التخی قطعته نک بیت خامسده کجی
 * ترک دنیا ایلین خانه فروش *
 چونکه * خانه * اودیواوچنجی قطعته نک بیت ناسعه کجی فروش ابر

حاضر یا خود اسم فاعل مخفف در شکم نمی حاضری او تو زنجی قطعه نك
بيت اخبرنده كجدي * بی غبار و سرسری خانه دوش *

و حسی بر دی بیت مامردمان خانه بدوشم و خوش شیب * فی زان گروه خانه
نکهدار عالمیم * تركیده دخی بوم مقامده اوی او موزنده دیرل چونکه * خانه
آنها كجدي * دوش * او موز دیو یكرمی بدیجی قطعه نك بیت التنده كجدي
اولنده کی باء مو حده صله در کما سبق فی الادوات البسیطة

* بی سبب مغرور اولاندر باد سر *

تركیده دخی مغرور باشی بللی دیرل چونکه * ادیل دیو یكرمی ایكجی قطعه نك
سكزنجی بدتده كجدي سر باش دیو یكرمی بدیجی قطعه نك بیت اولنده
كجدي * بك ردیل آدم کس زن کون خر *

کون خر یعنی ردیل و احق زکات اولسون عورت اولسون معنای ترکیبی
اشك دیری دیمکدر چونکه * کون * دیر دیو یكرمی بدیجی قطعه نك بیت
خامسند كجدي * خر * اشك دیو یكرمی بدیجی قطعه نك بیت اولنده كجدي و کس
زن عورت فرجی دیمکدر انکدخی فرضار ذیل آدم معناسنه استعمالی و ارامش
لکن ناظم بحر برزندوست نهاد اولدیغی جمله اشعار زدن دخی معلوم
ایکن کس زنانه معنای ردالتی نیجه تجوز ایشدر دیو ایجب اولنمازمی
* دستخر کرسو کجی بد سو زلودر *

چونکه * دستخر * ایکی معنایه در اول دشنام و نفرین معناسنه نائی اشك لی
دیمکدر چونکه دست ال دیو یكرمی بدیجی قطعه نك بیت رابعنده كجدي
کرادات اسم فاعل در کما سبق فی الادوات المركبة لکن بعض نسخده کر
موضعه و اوایله کو واقع اولمشدر لکن ینته معنایه خلل کلز چونکه کو
وصف ترکیبی اولدیغی قطعه اولی نك بیت خامسند كجدي
* سرکه ابر و اولکه اکشی یوزلودر *

معنای ترکیبی فاشی سرکه او دیمکدر چونکه سرکه معروف عربده
خل کی اروقاش دیو آنف كجدي * بله و احق اولاندر کاو ریش *

خاقانی بیت کی عجب کر کاو ریش زر کر کو ساله ساز * طبع صاحب کف
بیضا ریشاید پیش ازین * معنای ترکیبی صغر صفالودیمکدر چونکه
کاو * صغر دیو او تو زنجی قطعه نك بیت تاسعنده كجدي ریش * صفال
دیو الی او زنجی قطعه نك بیت ثالثنده كجدي

* بی سبب عذر و بهانه خشك ریش *

انوری بیت خشك ریش کر کند فلك میذر * نارد خشك و رز حوت و حل
معنای ترکیبی قوری یاره دیمکدر چونکه * خشك * قوری دیو الی رنجی
قطعه نك بیت اولنده كجدي * ریش * یاره دیو او تو زنجی قطعه نك بیت
سابعنده كجدي * سیر پای و شوم بی مذموم اولان *

مثال * سیر پای * میر خسرو بیت چوسر سیره خواجه باشد بجای
چه اندیشد از دشمن سیر پای * معنای ترکیبی یشل ایاق دیمکدر
چونکه یشل باشد مقبول اولور ایاقده اولجه محلات غیرنده اولفله مذموم
او اور فافهم چونکه * سیر یشل دیو قرق رنجی قطعه نك بیت خامسند
كجدي * پای * ایاق دیو یكرمی بدیجی قطعه نك بیت رابعنده كجدي مثال
شوم بی خواجه سلمان بیت کو صفدری که و غا خصم شوم بی * می جست
همچو نیر ز شست کان او * معنای ترکیبی شوم ابر دیمکدر چونکه شوم
معروف فی ابر دیو قرق سكر زنجی قطعه نك ایكجی بیتده كجدي
* نامبارك مقدمی مشوم اولان *

احتمالکه بوم مصراع اولی ایضاح ایچون اوله باخود نامبارك مفسر
اولوب مقدمی مشوم تفسیر اوله انجق مصراع اولی تفسیر اولدیغی اظهار در
* دیندی بد پرتو اکیم تخت زشت *

بد پرتو * بمعنی طالع شوم و تخت زشت معنای ترکیبی کوشعاعلودیمکدر
چونکه بد * کوشعاعلود دیو او تو زنجی قطعه نك بیت اولنده كجدي * پرتو
شعاع دیو او تو زنجی قطعه نك بیت رابعنده كجدي * تخت زشت * تفسیر در
چر کین بخلو معناسنه چونکد زشت چر کین دیو قطعه عاشره نك بیت ثالثنده
كجدي * هم تکبر ایلیان کردون سرشت *

معنای ترکیبی کولک طبع علودیمکدر چونکه * کردون کولک دیو
فرق طقوزنجی قطعه نك بیت تاسعنده كجدي * سرشت * طبیعت
دیو قطعه عاشره نك بیت خامسند كجدي
* شولکه مضحك اوله رسوای و ملود * تفسیر در مفسری

مصراع ثانیه کلور * در عجم باز یچه زنکی و روم *
کذافی شرفنامه معنای ترکیبی روم و زنک او بو یجی دیمکدر چونکه
باز یچه * او بو یجی دیو قرقنجی قطعه نك سكر زنجی بیتده كجدي * زنکی

بکرمی سکرنجی قطعه نك ايکنجی پينده کچدی روم معروف مملکتندر
* قاضی کيرنک اوکیم خوشکوی اوله *

قاضی کيرنک * کاف فارسيد نك فتحی وياه تحبته نك سکونی ورنانک فتحی
ونونک سکونی وکاف فارسيد ايله برقصه اسميدر * خوشکوی * خوب
سویلیچی ديمکدر چونکه خوش خوب دیوقطعه رابعه نك يث رابعی
شرحنده کچدی کوی وصف ترکیبی اولدرق قطعه اولنک يث خامنده
کچدی حاصلی معنی لطیفه کوی ظهیرفارابی يث برات بخشش نور وجود
عالی مرو * معاش دشمن از نقد قاضی کيرنک * اصلنده قاضی کيرنک
نصرالدین خواجه کبی برنده کوی اوغوز آدم ایش لسانندن بعض
لطیفه واعوزانه سوزار نقل ایدرل کذافی شرفنامه بوبله اولجه مصرع ثانی

تمه تفسیر اولور * خواجه نصرالدین کی دلجوی اوله *

دلجوی * نك مقبول دیو بکرمی بشنجی قطعه نك يث اولنده کچدی
* عارسی جزاره دیول جسته کیر *

معنای ترکیبسی ديلک طوبیچی ديمکدر چونکه * جسته * جملک ضمیمه
جستن لفظندن اسم مقبول صیغه سی اوزره اسم مصدر در امر حاضر می
بکرمی دردنجی قطعه نك يث اخيرنده کچدی * کیر * وصف ترکیبی اولدرق
قطعه ناسه نك يث سادسنده کچدی

* هم میانکیر اویله بی عار وحقیر *

میانکیر * گوشه باشلرنده بکابوب خلق عالمدن جز و سوال ایدز بی عار
وحقیر آدمه دیول لکن کثرت استعمال ايله مطلق جزاره علم اولشددر
کافی يث کرمیانکیر کیر مت عیم مکن * پیش میانکیری عجب نبودز
درویش * معنای ترکیبسی ییل طوبیچی ديمکدر چونکه * مان * ییل دیو
قوی سکرنجی قطعه نك اون سکرنجی پينده کچدی * کیر * آنفا کچدی

* شوخ چشم اول بوزی آحق بی حیا *

خواجه حافظ يث کرچه کرد آلود فقرم شرم باد از هم * شوخ چشم
کر نظر در جمعه حیوان کنم * معنای ترکیبسی حرک کوزاو ديمکدر چونکه
شوخ خوب معناسنه کلدیکی کی حرک معناسنه ده کاور اضداد دندر
جسم * کوز دیو بکرمی بدنجی قطعه نك يث اولنده کچدی

* زوز ايله آلان دلچلی خبر کدا *

شیخ نظامی يث باوه طبعان خر کدایی را * چه عجب بخل میکند مردم
معنای ترکیبسی اشک دلنجی ديمکدر چونکه * خر * اشک دیو بکرمی
قطعه نك يث اولنده کچدی * کدا * دلنجی دیوقطعه ناله نك سکرنجی
پينده کچدی * چاوشک آدی سیه پوش اولدی هم *

معنای ترکیبسی قاره کچی ديمکدر چونکه * سیه * قاره دیوقرق برنجی
قطعه نك يث خامنده کچدی * پوش * وصف ترکیبی اولدرق اوتوز برنجی
قطعه نك سکرنجی پينده کچدی تنیبه چاوشان قدیم الایامده مهسابت
ایچون سیاه کیرل دی صکره علم اولدی

* محضر قاضی به ده اولمش علم *

بونلردخی علمدر کدک سیاه ککید کلری اجلدن

قول ديمک مفهومیده حلقه بکوش *

کال بخدی يث زائر کعبه را بکو حلقه بکوش این درم * کوش که میکند ک
ذکر مجاز مبکی * معنای ترکیبسی قولفده حلقه ديمکدر چونکه حلقه
بومقامده مجازا کوبه ديمکدر چونکه هر نه که اورتی بوش و کرمی اوله
اکا حلقه دیول اصلی عر میدرفارسیده دخی مستعملدر * کوش * قواق دیو
اوتوز برنجی قطعه نك او جنجی پينده کچدی

* هم کوله معنای اولمش سفته کوش *

ابوالعانی يث از مهد سفته کوش نو بودم بن عشق * اکنون بفر دروغت
نامور شدم معنای ترکیبسی دلنش قواق ديمکدر چونکه * سفته * دلنش
دیواللی بشنجی قطعه نك يث رابعنده کچدی * کوش * آنفا کچدی
* قایو یولد اشبله اقران همکنان *

لفوی معناسی معلومدر واصطلاحی ظاهردر

* جله سینک سوزی بر دریک زبان *

چونکه * نك * بر دیوان طقوزنجی قطعه نك يث اولنده کچدی * زبان
دل دیو بکرمی بدنجی قطعه نك ايکنجی پينده کچدی

* اولدی خدمتکار آدی بیشکار *

همدخی امین شهر و مملکت معناسه و شا کرد و نمید معناسند و معین و ناصر
معناسنده کاور معنای ترکیبسی اولک ایشلور ديمکدر چونکه * پیش * اولک
دیو اوتوزنجی قطعه نك يث اولنده کچدی * کار * ایش دیو

بکرمی برنجی قطعه نك بيت سادسده کجدي

* هم کر بسته دخی خد مگذار *

نشاری بیت فلك زخيل کر بسته های اوست که بنده * ز شکل فوس قرح
بر میان خویش مناطق * معنای ترکیبی بطنش قوشق دیمکدر چونکه
کر * قوشاق دیو قرق سکر نجی قطعه نك اور سکر نجی بسته کجدي
بسته * بطنش دیو اون بدنجی قطعه نك بيت رابعده کجدي

* حاضراول شده طور رجان بر میان *

کذا فی شرفنامه معنای ترکیبی جان بیل اوزرنده دیمکدر چونکه * جان
معروف * ر * بمعنی علی کاسبق فی الادوات المركبة * میان * آنفا کجدي
* اوصانوب برار اولان آمد بجان *

شاعی بیت ناله ام راه کلو بسته بکدی که نفس * نایرون می رود از بسته
بجان می آید * معنای ترکیبی جابه کادی دیمکدر چونکه * آمد * کادی
دیو طوقزنجی قطعه نك بيت اولنده کجدي * جان * معروف باه مو حده
نعمدیه ایچوندر کما سبق فی الادوات

* ایلر و جکدی دیمکدر بر کشید *

معنای ترکیبی کوکس جکدی دیمکدر چونکه * بر * کوکس دیو اونوز
برنجی قطعه نك ايکنجی بسته کجدي * کشید * جکدی دیو قطعه
نك بيت خامسده کجدي یا خود بر علی معناسنه اوله رقی افاده
علو ايله یوقاری جکدی ديمک دخی محتمل در فافهم

* اکادی مفهومی اولمش بر رسید *

کان اسماعیل بیت بیماری من بچشم خود برین * شکفتهم تیر زلفت بررس
معنای ترکیبی کوکس اوردی دیمکدر چونکه * او * آنفا کجدي * رسید
ارشدی دیو قطعه نك بيت سابعده کجدي
* حاضراولر آستین بر می زند *

ترکیده دخی به مقامده بکرمین صفادی دیرلر چونکه * آستین * نك ديو
قرق بدنجی قطعه نك ايکنجی بسته کجدي * بر * کوکس معناسنه کادی یکی
یوق و معناسنه کاور * می * ادات حاندر کاسبق فی الادوات المركبة
زند * مضارع مفرد در جمع غائی اون بدنجی قطعه نك بيت سابعده
کجدي عاتقی بیت بکار آوران آستین برزند کزان کز زباده برین برزند

* هم اکا لائق ديمک اورا رسید *

خواجده سلمان بیت مرارسد که نوام توبه داده کفن * شنیدم آیت توبوا
الی الله ازلب حور * معنای ترکیبی اکا اوردی دیمکدر چونکه اورا کادیو
قرق سکر نجی قطعه نك اوچنجی بسته کجدي * رسد * مضارع در ماضی
آنفا کجدي * ایچمه و کرا بدنجی اشتر بین ایش *

شاعر بیت عاقل شدی ز حالم یا آنکه شتر بینی * عاجز شدم زدست با آنکه
ذوفنوم * ترکیده بونک مقامده قوز غون و کراودرل معنای ترکیبی
دوه کورنجی دیمکدر چونکه * اشتر * دوه دیو طوقزنجی قطعه نك بيت
خامسده کجدي * بین * وصف ترکیبی اوله رقی اون بدنجی قطعه نك بيت
اولنده کجدي معنای اصطلاحی به مناسبت دوه ده حدت بصر
بلکه شایسته بصیرت در کار در فافهم

* دخی اشتر خوی صاحب کین ایش *

ایبرالدین اخسیکتی بیت در مرتبه ها گفت کمال توباش * کردون شتر خوی که
کوزهان قرآرد * معنای ترکیبی دوه طبعملود دیمکدر چونکه * اشتر * آنفا
کجدي * خوی * طبیعت دیو الی بدنجی قطعه نك بيت سابعده کجدي
چونکه دوه خوبلو ديمک غایت کینلو ديمک اولسیدند که بحکمه الله تعالی
دوه طارادینجی آمده کینینی اظهار ایتوب نیمه زمان کتم ایتد کد نصکره اتم از
فرست ایتد کد کده باشنه چوکوب هلاک ایلدیکی بالذفات مشاهده
اولمش در * قاپو جیلر کتخداسی میر بار *

معنای ترکیبی اذن ورخصت و دیوان یکی دیمکدر چونکه * بار * اذن
ورخصت و دیوان شاهان دیو یکریمی برنجی قطعه نك بيت اولی شرجنده
کجدي * میر * نك معناسنه امیر اعظم شدن مختصر در بوتقدیرجه فرهنگ
شوریده میر بار قیوچی باشی دیو بعض فرهنگرده چارش باشی دیو تفسیر
ایلد بکنک دخی وجهی ظاهر در * کتخدا * فصیح اولان کدخدادر دال ايله
فاما که عوام دال اولی بدانه تاه فوقیه اوقیوب تحریف ایلدیلر

* اسکیدر چوق ایش ییلور کم نه سوار *

معنای ترکیبی اسکی بخش یعنی اسکی آنلی دیمکدر * کهنه * کافک ضمی
وهانک سکونی ونولک فتی بهاء رسمیه ايله اسکی معناسنه عربده عشیق کبی
سوار * بخش دیو قرق برنجی قطعه نك بيت ثانی عشرنده کجدي

* طبل پنهان می زند بنده مال *

راش و مصراع مفسر در تفسیری مصراع ثانی در

* شول ایشی صاف که ستر اتمک محال *

خواجه سلمان بیت عشقم از روی طبق برده تقوی برداشت طبل پنهان
چهریم طشت من از بام افتاد * معنای ترکیبی طاولی گیر او او را در دیمکدر
چونیکه طبل معروف عربی در جمعی طول کلور حاشی آمدی بیت
حبلیله هنرم شهرمه غالب در صوفی عالی ایچی خالی دکلم هم و طول * پنهان
چیکر او دیوالی او جیحی قطعه نك بیت اولنده کیدی * می زند
بوندن یوقار و درد یچی پندیده کیدی

* حشمت و دار الله بار نك و بوی *

کذا فی شرفنامه معنای ترکیبی اولنه و قوا یله دیمکدر چونیکه * با * یعنی مع
کاسق فی الادوات المریکه * نك * کونه دیوقی ریحی قطعه نك بیت خامسده
کیدی * بوی * ققودیه بکرمی النجی قطعه نك ایکیجی پندیده کیدی

* سوزی بی معنی اولاندر مرده کوی *

معنای ترکیبی اولش نسته سو یلیجی دیمکدر چونیکه * مرده اسم مفعولدر
مصدری مردن لفظی در کوی وصف ترکیبی اولدیغی حالده قطعه اولینک
بیت خامسده کیدی * دبدیلر حاضر جوابه زبان *

ع فی بیت چون در آید همت مطلب شکافت در شوال * زبان چون تمی
خ شک ماند در جواب معنای ترکیبی باش دللودیم کدر چونیکه
باش دیوالی ریحی قطعه نك بیت اولنده کیدی زبان دل دیو
بکرمی بدیجی قطعه نك ایکیجی پندیده کیدی

فکری دقلو اولاندر خرده دان

معنای ترکیبی اوفوق یلیجی دیمکدر چونیکه * خرد * و فوق دیو بکرمی
در دنجی قطعه نك بیت ثانی عشرده کیدی لکن بومقامده هارسمه یله در
فاحفظ دان * وصف ترکیبی اوله رق فوق النجی قطعه نك بیت ناسده
کیدی * انا دیولر کم زبان زکری * مفسر در

تفسیر مصراع ثانی در * اوامه مه بوده شارت سوز لری *

کذا فی فرهنگ جمع انکیزی معنای ترکیبی قویجی دیلی دیمکدر
چونیکه زبان * آنفا کیدی * زر * التون دیو بکرمی ایکیجی قطعه نك

بیت سابعده کیدی * ادات اسم فاعلدر باء تحته ادات نسبتدر کاسبق
فی الادوات * زیرو بالا کوی شولکیم * ملطی جوق *

معنای ترکیبی اشاغی یوقر و سو یلیجی دیمکدر چونیکه * زیر * اشاغی دیو
بکرمی ریحی قطعه نك بیت خامسده کیدی * بالا * یوجه دیو ایکیجی
قطعه نك بیت اولنده کیدی * کو * وصف ترکیبی اوله رق قطعه اولینک
بیت خامسده کیدی * زیرو بالا نیست شک و شبهه یوق *

معنای ترکیبی اشاغی یوقر و یوقدر دیمکدر چونیکه * زیرو بالا * آنفا
کیدی * نیست * یوقدر دیو بکرمی سکز یچی قطعه نك بیت اولنده کیدی
* کز او سربسته بهین سر زده *

سربسته * یعنی مستور و مخفی خواجه حافظ بیت راز سربسته مابین که
بدستان کفتاده هر زمان بادف و فی بر سر بازاید کر * معنای ترکیبی باشی
یغلمش دیمکدر چونیکه * سر * باش دیو * بسته * یغلمش دیو بوندن
مقدمارده کیدی * سر زده * یعنی معین وظاهر خواجه سلمان بیت
من سر جوقلم بر خط سودای نو دارم * با آنکه من سر زده سر زده باز * معنای
ترکیبی باش او رهش دیمکدر چونیکه زده اسم مفعولدر مصدری قرقچی
قطعه نك بیت سابعده کیدی * منتظر در امره فرمان زده *

چونیکه * فرمان * پادشاه امری دیوالی النجی قطعه نك او جیحی پندیده
کیدی * بر کوکس دیو او توز ریحی قطعه نك ایکیجی پندیده کیدی زده
آنفا کیدی * مفسد و الحق منساق زرده کوش *

شاعر بیت بروای زرده کوش و ازرق پوش * شیخ وز راق و شوخ و زرق
فروش معنای ترکیبی زرده آرایجی دیمکدر چونیکه * زرده * معروف طهارتدر
کوش کوشیدن لفظی بدن امر حاضر در یا خود اسم فاعل محققدر یا خود
کوش قواقی معناسنه او اب صاری معناسنه اولغله هاء نسبه ایله فولاغی
صیار زرش دیو معنای منتهز بانه دخی انشیدر بوضوئده کاف فارسیه
اوامه رافهم * کندو بی مدح ایلاندر خود فروش *

میرنظی بیت جو واعظ مباشد پیوده جوش * بیالای کرسی مشو خود
فروش * معنای ترکیبی کنندن صایمی دیمکدر چونیکه * خود
کندو دیو او توز ریحی قطعه نك بیت رابعده کیدی * فروش * وصف
ترکیبی اوله رق بوشو نك یوزاون دردنجی بیت سده کیدی

* فاسق و فاجر ديك سايه پرست *

ابوالمعاني بيت نباشد درميان عشق دستان * سرای عشق نوسايه
پرستان * معنای ترکیبی کولکيه طایچی ديمکدر چونکه * سايه * کولکيه
ديو فرق دردنجی قطعه نك ايکيجی پيشنده کچدی * پرست * وصف
ترکبی اوله رق قطعه نك ناسه نك بيت عاشقنده کچدی

* شیرگیر اولد ر کیم اوله نیم مست *

شیرگیر * بمعنی نیم مست یعنی بککن اولدق سرخوش معناسنده خواجه
حافظ بيت بده ناروم برفلک شیرگیر * بهم برزغم دام این صکرک پیر
شیرگیر اصطلاحی جشید بر زمان خجری بساغ بدوب صکره
سراینده بوشان ارسلانی بر نیم مست طوندقده بیه شیرابه اذن و پروب
انجیق قارغه کوزینی او یا جق مرتبه ایچمیوب ارسلان طونه جق قدر
ایچلسون دیوان و پردیکی مفصل حکایه مشهوره به مینیدر معنای
ترکیبی ارسلان طونجی ديمکدر چونکه شیر ارسلان دیو فرق
برنجی قطعه نك بيت سايه نده کچدی کبر وصف ترکبی اوله رق قطعه
نك بيت سادسده کچدی * نیم مست * تفسیر در یارم سرخوش
معناسنده در چونکه نیم یارم دیوان طقوزنجی قطعه نك بيت سابعده
کچدی مست سرخوش دیو قطعه نك ناسه نك بيت نالنده کچدی

* شیشه آب خشک و رونق آب و تاب *

آب خشک * بمعنی شیشه قنبر نیشابوری بیت از برای دفع یا جوج هوا از آب
خشک * خالک بیران بین که سدا را آتش تر کرده اند * معنای ترکیبی قوری
صودیمکدر چونکه آب معروف خشک قوری دیوالی برنجی قطعه نك بيت
اولنده کچدی آب و تاب بمعنی رونق و لطافت معنای ترکیبی صو و طاق
دیمکدر چونکه تاب طاق دیو قطعه نك خامسه نك بيت خامسده کچدی

* آتش تر اولدی معناده شراب *

قنبر نیشابوری بیت آب خشک این آسمان و آتش او نجم است * برخلاف
از آب خشک این آتش تر کرده اند * معنای ترکیبی یاش آتش ديمکدر
چونکه آتش * معروف * تر * آتش دیوالی برنجی قطعه نك بيت اولنده کچدی
* دست شست اولدی ديمکدر نا امید *

ابوالمعاني بيت دیگران را وفا چو کردنه سان * ششده عاشقان ازجان

معنای ترکیبی ال یقادی ديمکدر چونکه * دست * ال دیو یکر می
بدنجی قطعه نك بيت رابعده کچدی شست * ماضیدر مصدری
اوزیدنجی قطعه نك بيت خامسده کچدی

* دایرک تمنازی آهوی سفید *

معنای ترکیبی آق جیران ديمکدر چونکه * آهوجیران دیوالی بدنجی قطعه نك
بيت نانیسده کچدی * سفید * آق دیو فرق رنجی قطعه نك بيت خامسده

* یعنی دعوت ایلدی اولزه داد *

معنای ترکیبی صدا و پردی ديمکدر چونکه * آوزه * همزه و او و مد و تیک
وزای معنای فخلری و هاء رسیده ابله و هاء رسیده سز بمعنی صوت و صدا
داد * و پردی دیو یکر می رنجی قطعه نك بيت رابعده کچدی

* داخی رام اولدی ديمکدر تن نهاد *

معنای ترکیبی بدن قویدی ديمکدر چونکه تن بدن دیو فرق بدنجی قطعه نك
بيت اولنده کچدی نهاد ماضی در شکم جمع مضارعی اون بدنجی قطعه نك بيت
احیرنده کچدی * رنجان خوی اولکم اوله خلق خوش *

معنای ترکیبی اطلس منفش خویلو ديمکدر چونکه رنجان اطلس
منفش دیو فرق بدنجی قطعه نك بيت نالنده کچدی * خوی * بمعنی
طیعت فارسیدر ترکیبده دخی مستملدر

* اولدی بد آغار خویسز سوزی بوش *

معنای ترکیبی کتو خردیمکدر چونکه * بد * فنادیو او توز بشنجی قطعه نك
بيت وایده کچدی * آغار * همزه ممدوده نك و عین ممدوده نك فخلری
وراء ممدوله ابله بمعنی خیر عریسده عجبین کبی بونده راه ممدوله در فلا نفعل

* شولکه پک احسقی اوله دامن دراز *

معنای ترکیبی انکی اوزن ديمکدر چونکه * دامن الک دیو فرق بدنجی قطعه نك
ایکمی بیت ده کچدی * راز * اوزن دیو یکر می البدنجی قطعه نك بيت خامسده
کچدی * ساده اوج اولمش او معناده مجاز *

صافی درون معناسنده کلور معنای ترکیبی خال نخنه ديمکدر چونکه * ساده
نفوسدن خال دیوالی بدنجی قطعه نك بيت ثانی شرحنده کچدی * اوج
عریسده نخنه معناسنده * صنعتده ماهره برکاردی *

معنای ترکیبی طریلی ایش ديمکدر چونکه * پر * طریلی دیو فرق بدنجی قطعه نك

بیت اولده کیری * کار * ایش دیویکری برنجی قطعه نك بیت سادسده
کیدی * چیره دست اولشن دخی آنک کبی *

معنای ترکیبسی چات ال دیمکدر چونکه * چیره * جیم مدده نك کسری
ورنك فتی وهاه رسمیه الیه جایک معناسنه ضدی جیم موضونه خاء مجیه الیه
خیره درخواجه حسین وفای بیت از پی این شبان کرلن مزاج * کرک راجیره
شبان کردم * خواجه سلمان بیت بیاض دیده ترکس نکر تعالی الله که خیره کشت
درویده اولی الابصار * بوینده کوز فاشدی دیمکدر دست آنفا کیدی
* سعی ابدوب چوق ایش کورنر دیو دست *

معنای ترکیبسی جن اللودیمکدر چونکه * جن * دیو فرق النجی
قطعه نك سکر نجی بیتده کیدی * دست * آنفا کیدی
* یادی مشکل ایشلری بریادست *

معنای ترکیبسی بل اوزره بغلدی دیمکدر چونکه برادات استعلا دیو ادوان
مرکبه ده کیدی * بار * بل دیویکری ایکنجی قطعه نك سکر نجی بیتده
کیدی * بست * بغلدی دیو قطعه نك تاسعه نك بیت سادسده کیدی
* نك کوکسز ایش طوینجی کار دزد *

معنای ترکیبسی خرسز ایشی دیمکدر چونکه * کار * آنفا کیدی * دزد
خرس دیو فرق برنجی قطعه نك بیت حادی عشرنده کیدی
* دیدیلر آفاق ترینه پای مزد *

یعنی اجرت قدم چونکه * پای * افاق دیویکری یدنجی قطعه نك بیت
رابعنده کیری * مزد * اجرت دیو الی اوچنجی قطعه نك بیت خامسده
کیدی * دیندی مغلوب وز بونه سست کوش *

عبدالله هاتنی بیت بود قبه باخ ده زدهوش * به از شاه رشوت ده سست
کوش * معنای ترکیبسی کوشک ویاوش سعی ایدنجی دیمکدر یاخود کوشک
قوانی دیمکدر فاما که معنای اولده کاف عریه الیه در ثابنده فارسیه الیه در
چونکه * سست * سین اولی نك ضمی وسین ثابته نك سکونی وثناء فوقیه الیه
یاوش وکوشک معناسنه عریده فاکر کبی مقابلی سخت در * کوش * وصف
ترکیبی در نیکم اسم مصدری سکر نجی قطعه نك سکر نجی بیتده کیدی
همدخی کوش قوانی دیو اوتوز برنجی قطعه نك اوچنجی بیتده کیدی
* تن زند معناسیدر اولور اخوش *

شیخ عطسار بیت عشق آتش در همه خر من زند * ازده فرقش نهند ون
زند * معنای ترکیبسی بدن اورر دیمکدر چونکه * تن * بدن دیو فرق
یدنجی قطعه نك بیت اولنده کیدی * زند * اورر معناسنه مضارعدر
نیکم جمع مضارعی اوز یدنجی قطعه نك بیت سابعنده کیدی
* قوت و قدرت دیمکدر د سنکا *

همدخی * کان وقاش طوقود قلری آلت معناسنه وکثر اموال
معناسنه ده کلور معنای ترکیبسی ال محلی دیمکدر چونکه * دست * آنفا
کیدی * کاه * اذات اسم مکانه رکاسبق فی الادوات المركبة
* کرک یوسف متهمدر بی کناه *

بیت یخبراز جرم وکردند اعدامتهم * دامن باکم دروغ آلوده کرک
یوسفم * معنای ترکیبسی یوسف قوردی دیمکدر چونکه * کرک
قورد دیو فرق برنجی قطعه نك بیت سابعنده کیدی
* سن چکر سک فکر آتیه کاربد *

تفسیر در مفسری مصراع ثابنده * کلور
* هر که سک رامی کشد او می کشد *

بو مقامده ترکیبده ای اولدونه سوریدرلر دیدکری کبی توانای قطعه دوش
دیدم در سر کوش رقیب * بر سرش سکی زدم آزرده کرد * کشته دوشم بار
وگفتند این مثل * هر که سکر امی کشد او می کشد * معنای ترکیبسی
هر که کر بکی او اورر اوچ کر دیمکدر چونکه * هر * اذات سور کایدر که
کیم دیو اوچ حی قطعه نك بیت رابعنده کیدی * سیک * کوک دیو فرق
برنجی قطعه نك بیت سابعنده کیدی * را * اذات مفعولدر * می * اذات
حالدر رکاسبق فی الادوات المركبة * کشد * کافک ضمیله کشتن لفظندن
مضارعدر نیکم امر حاضری قطعه نك تاسعه نك بیت سابعنده کیدی * کشد
کانت فعلیه مضارعدر مصدری فرقنجی قطعه نك بیت سابعنده کیدی
* تبشه سوی خود زند دینسداکر *

مفسر در تفسیری مصراع ثابنده * کلور
* اولدی مقصد کندوسی نفعن ار *

معنای ترکیبسی کسری کندو طرفه اورر دیمکدر چونکه * تبشه * کسیر دیو
الی اوچنجی قطعه نك بیت سابعنده کیدی سوی طرف دیو او توظنوزنجی

قطعه نك بيت اوانده كچدى * خود * كندو ديواوتوز نجى قطعه نك بيت
 رابعنده كچدى * زند * آنقا كچدى *
 * روى او بندنك مفهومى هم *

مفسر در تفسيرى مصراع نايده كلور
 * يعنى آنك جانيه در ملزم *

يعنى آنك طرفن طوتر شاعر بيت ريش دارى اگرش بايسرى بخت افتد
 هر كه آيد بمان روى بسرمى يند * معنای تركيبى آنك بوزنجى كوزر ديمكدر
 چونكه * روى * يوز ديو بگره يديجى قطعه نك بيت اولنده كچدى * او
 ضمير غائبدر كافي الادوات * يند * مضارعدر جمعى قرق النجى قطعه نك بيت
 ثالثه كچدى * شويلا در معناده كچ دار و مرز *

مفسر در تفسيرى مصراع نايده كلور
 * قارده كز اما بلورسن اولسون ابر *

بوزر چه تركيده دخی ضرب مثله در معنای تركيبى اكرى طونده دو كه ديمكدر
 چونكه * كچ * اكرى ديواوتوز ايكنجى قطعه نك بيت خامسده كچدى * دار
 طوت ديو بگره يديجى قطعه نك بيت رابعنده كچدى * رر * دو ك
 ديو بگره يديجى قطعه نك بيت ثابسنده كچدى * ميم مفتوحه ادات
 نهيد ر ك ما سبق فى الادوات البسيطة

* ديسه ل در آستين اينست و بس *

مفسر در تفسيرى مصراع نايده كلور
 * بولسان بو غير بدن اميدى كس *

معنای تركيبى يكه بودر بشور ديمكدر چونكه * در * بمعنى فى كاسبق
 فى الادوات المركبة * آستين * يك ديوقرق يديجى قطعه نك بيت ثابسنده
 كچدى * ين * بودر قطعه ثالثه نك بيت رابعنده كچدى * است * ادات
 ربطدر كاسبق فى الادوات المركبة * بس * بشور ديو قطعه ثالثه نك بيت
 خامسده كچدى * درجه تيرى ديسه مفهوم مال *

مفسر در تفسيرى مصراع نايده كلور
 * رتبه و حالندن اتمكدر سثوال *

معنای تركيبى نه مرتبه سين ديمكدر چونكه در آنقا كچدى چه نه ديواون
 النجى قطعه نك بيت ثابتنى عشرى شرحنده كچدى تير مرتبه ديو بگره يديجى

قطعه نك بيت ثابتنى شرحنده كچدى آخرنده كى باء تحتية ادات خطا بدر
 كاسبق فى الادوات * ديلورسه نان در روغن فساد *

ايضا مفسر در تفسيرى مصراع نايده كلور
 * بي مشقت دولته ايردى مراد *

معنای تركيبى اتمك باغه دوشدى ديمكدر چونكه * نان * اتمك ديو قطعه
 عاشره نك بيت عاشترنده كچدى * در * آنقا كچدى * روغن * باغ ديو
 اون اوچنجى قطعه نك سكرنجى يند كچدى * فساد * ماضيدر اصلى
 افتاد ايدى مصدرى قرق بشنجى قطعه نك سكرنجى يند كچدى
 * ريش ناظورى كند يا الطقطنور *

يعنى سزا و ناسزا ديمبوب هر كسه تعلق و تواضع ايدرا بوالمعانى بيت سداناس
 از مرؤت در جهان دور * كه ريش خود كند چون ريش ناظور * معنای
 تركيبى ناظور صفا لوانى ديمكدر چونكه * ريش * صقال ديوالى اوچنجى
 قطعه نك بيت ثالثه كچدى ناظور * جام خدمه سندن و باغچه خدمه سندن
 بر نك اسميدر آخرنده كى باء تحتية مصدر يه در كند ايلر ديو قطعه موزوره نك
 ايكنجى يند كچدى * بازي * خايه عث ايشه دينور *

معنای تركيبى خايه اويونى ديمكدر چونكه * بازي * او يون ديو بگره
 اوچنجى قطعه نك بيت رابعنده كچدى * خايه * معروف خصيه معناسنده
 و بومثل عني ايله لسان فرنگيده قيوناريه ديمكدر ديوريم باالردن بر نك قضا
 غريبه سنه مبددر ديوناظم بحر بر نقل بيوره شرايدى ز راناظم شيار اليه لاتين
 و تالبان و يونان لسانلرنده دخی ماهر درلر وائلردن دخی نجه علوم مطالعه
 اتمشدر * سنك در قنديل بر فكر و تلاش *

معنای تركيبى طاش قنديلده ديمكدر چونكه * سنك * طاش ديو
 ايكنجى قطعه نك بيت ثابسنده كچدى * در * بمعنى فى كاسبق
 فى الادوات المركبة * قنديل * قافك كسرى ايله عروف السنه ثابنده مستعملدر
 * غافل اوله حاضر و قنديل باش *

تكم شيخ نسبي قيس سره مرشدى فضل الله وايدن سياجته اندن اذن
 طالب ايلد كده كشف طريقيله بيور مشاعر بيت كز بسفره يره ازلحاب
 اندنه كن * و ربحاب مرسى حاضر و قنديل باش * معنای تركيبى
 قنديل و حاضر اول ديمكدر چونكه * باش * امر حاضر در مصدرى

قرق بشجی قطعه نك بيت سادسده كچندی

* این باو پهلوزند دینسه تمام *

مفسر در تفسیری مصرع نایده کلور

* بوا کاکر ز دیمک اولور مرام *

معنای ترکیبی بوا که بان اورر دیمک اولور چونکه * این * بودیو قطعه

نامه نك بيت رابعده كچدی * باو * اوکامه مناسنه چونکه باده مفتوحه موحده

اذات مفعولدر * پهلو * بان معناسنه * زند * زند لفظندن مضارعدر

* خانه تبریک اینسه فرزند عجم *

تفسیر در تفسیری مصرع نایده کلور

* در ایش کیم یور یابی میکنم *

فرهنگ شعوریده یور یابی کیم واقعدر معنای ترکیبی حصیری قفواوایام

دیمکدر چونکه * یور با * حصیر دیو قطعه ثالثه نك بيت تاسعه كچدی * بوی

قفودیو یکر می التبحی قطعه نك ایکنجی بیتده كچدی آخرنده کی باده تحیه اذات

نسبتدر کاسبق * کیم * ایدرم دیو قطعه ثالثه نك بيت ثانی عشرنده كچدی

لکن روایت فرهنگ خطاد رزیر یور یابی میکنم دیمکده کمال نواضع وارددر

حصیر کی بوخانه ده ایاق الله دوشورم دیمک مفهومی هویدادرم کربوی

لفظی باده موحده مفتوحه ایله ضرعائب اولان ویدن مرکب اوله فافهم

* زند فرزند اولدی غایتده ظریف

معنای ترکیبی ظریف و عیار اوغل دیمکدر چونکه * زند * رانک کسری

ونو نك سکونی و دال ایله بمعنی عیار و قلاش و ظریف و لایالی و باده خوار

وکارنده متصرف معنای بنه در * فرزند * اوغل دیو یکر می اوچنجی قطعه نك

بيت اولنده كچدی بوا یکی لفظندن هر بری بشقه بشقه دخی عیایت

ظریف معناسنه ده مستعملدر شکم زندان عجم و عجم فرزند یور

* مویه دل شعر و انشای لطیف *

کذافی شرفنامه ایماؤ بد الفضلاده بمعنی فرزندان واقعدر شعر و انشایه

دخی زاده طبیعت دیمکده کلامین بینی توجیه قابلدن بومعنایه عرییده

ثمره * فؤاد دیرل چونکه * مویه * میمک کسریله بیانی التبحی قطعه نك

بيت عاشرنده كچدی * دل * قاب دیو اوچنجی قطعه نك بيت ثالثه كچدی

* خواجه اولمش ناولک انداز ادب *

حکیم خاقانی بیت من که آن طفل دبستان معانی پرورم * عقل کل آتخاباشد

ناولک انداز ادب * معنای ترکیبی ادب اوچینی آتخابی دیمکدر چونکه * ناولک

اوق دیو قرق برنجی قطعه نك بيت عاشرنده كچدی انداز وصف ترکیبی

اوله رق یکر می التبحی قطعه نك سکرزنجی بیتده كچدی * ادب * معروف

* پنج اوشاغه دیدیلر مادر جلب *

معنای ترکیبی روسی انا و دیمکدر چونکه * مادر * انا دیو یکر می اوچنجی

قطعه نك بيت اولنده كچدی * جلب * روسی دیو یکر می التبحی قطعه نك

بيت رابعده كچدی * حرف ساکندر زده ای رهز *

معنای ترکیبی اورلش معناسنه زند لفظندن اسم مفعولدر عرییده

مضروب معناسنه * ای رهز * تفسیر در و مفسر ده دخلی یوقدر

* اسره اوستون آیدر ز روز بر *

معنای لغوی یوری زیر اشاغی دیو یکر می برنجی قطعه نك بيت خامسده

كچدی * ز بر * زای معجه نك و باده موحده نك فخری و رابله یوقر و معناسنه

عرییده فوق کی * نك پریشان یار بدر پای کلاغ *

معنای ترکیبی فوزغون باغی دیمکدر چونکه * ای * ایاق دیو یکر می بدنجی

قطعه نك بيت رابعده كچدی * کلاغ * فوزغون دیو اوچنجی قطعه نك

بيت اولنده كچدی عرییده بومقامده خط بط دخی خط مخبطه دیرل شاعر

قطعه انا انا عنکم خف * کخط البط فی الشط * فلا ترسل بنا خطا والابی

مع الخط * بوصوبه کیرسه دی کرده پای زاغ *

معنای ترکیبی قارغه بافلمش دیمکدر چونکه * کرده * اسم مفعولدر

مضدري یکر می بدنجی قطعه نك سکرزنجی بیتده كچدی * پای * آنفا

كچدی * زاغ * قارغه دیو اوچنجی قطعه نك بيت اولنده كچدی

* جامه موی دخی مویینه کورک *

جامه موی * کورک معناسنه عرییده قروکی معنای ترکیبی قبلو اواب

دیمکدر چونکه * جامه * اواب دیو قرق بدنجی قطعه نك بيت اولنده

كچدی * موی * قبل دیو التبحی قطعه نك ایکنجی بیتده كچدی آخرنده کی

باده تحیه نسبتدر مویینه بمعنی کورک ایضا چونکه هارسمیه تا کیداد ات نسبتدر

* در عجم شاعر لری محبوبه زک *

خواجه حافظ بیت اگر آن زک شیرازی بدست آرد دل مارا * بخال

هندویش بخشم سمرقند و بخارا را * بوندن بشقه ترك دیو خطا و ختن
ودشت فیه قاف خلایق خلقه دیر که انلک عادتلری یغما و غارتد و یو
مملکت کرده ترك دیرل بوندن طاهر او بدیکه محو یلر شبوه و ناز ایله صبر
و قرار عشاقی غارت ایتدکلی ایچونون ترك نسیمه اولمش اوله
* فی ادبک اینسه هم بر شخص بد *

تفسیرک بر مقدار دخی مره بوندن

* طعن ایدوب دیرل که ترکی میکند *

شیخ نظامی بیت اگر چشم ز تنکی ترکی کرد * بعدر آمد چو هندی جوانمرد
معنای ترکیبسی ترکیل ایدر دیمکدر چونکه * ترکی * آورنده کی بانه نخبه
ادات مصدر در * می * ادات حاد * کند * ایدر دیو الی او جنبی قطعه نك
بیت نایبند کچدی * نك بیاض اولسه ایو اولسه شکر *

تفسیر در مفسری مصراع نایبده کلور

* آدینه آنک طبرزد دیدیلر *

چونکه شکرک اعلاسی بیاض و سخت و سنگین و اوب شوبله تبر ایله قرد بوندن
اکا تبرزد دیدیلر بعده تبریب او لجه تاء فوقیه طایه قلب او لوب طبرزد دیدیلر
شاعر بیت طبرزد سکر و قند و نباتش * بهر حالت بیفزاید خیالش * معنای
ترکیبسی بالته آوردی دیمکدر چونکه * تبر * بالطه دیو الی او جنبی
قطعه نك بیت سابعنده کچدی * زد * آوردی دیو قطعه نك بیت
خامسند کچدی * بجره معنای اولمش تابدان *

جامی بیت تادرایب آفتاب دولتش روزی زدر * تابدان ماند در در چشمه هادر
انتظار معنای ترکیبسی محل ضیاء دیمکدر چونکه * تاب * ضیاء دیو قطعه
خامسندک بیت رابعی شرحنده کچدی * دان * ادات اسم کاندرا کاسبق
فی الادوات * باجه موری کیم چقر آندن دغان *

موری * دیم ممدوده نك ضعی و راء ممدوده نك کسر یله او جاغک تتون چقان
محل که اکا ترکیده باجه دیرل جامی در سلسله الذهب بیت ترکیب دوی
چون در دوزخ * بدنی اش هسچوموری مطبخ * همدخی موری صو لوه ربکی
معنای سنده کلور اکا کونک دخی دیرل عرییده قنات کی اصلنده اسم
منسوبدر ایسلو و پاسلو معنای سنده چونکه * مور * این پاس دیو یگرمی
برنجی قطعه نك بیت سابعنده کچدی آورنده کی بانه نخبه ادات نسیمند

* پاکی و موسی دیمکدر استره *

پاکی * استره معنای صلا حدر ابواله الی قطعه سر تراشی ماهر و پیشم
گرفت * فرق سرازرنک روک کون شده * زسر بی نك چندان پاکی زد
منر بستر بیزید و پاکی خون شده * از سر تسلیم رسید * کفت صبر
عاشق از منون شده * اصلنده اسم منسوبدر چونکه نك طاهر دیو قطعه
اولی نك بیت عشرنده کچدی آورنده بانه نخبه ادات نسیمند * موسی * بوم معناده
اصلنده عربدر فارسیده دخی مستمندر شاعر قطعه تجرد الحمام قشراؤو
فالبس من ثوب الملاحة ملبوسا * وقد جرد الموسی لتزین رأسه * فقلت لقد
اوتیت سیؤلك یا موسی * شاعر ترکی آلدیغنده اله موساسنی بر عیسی
کوسترردی بدیضایی کشدن بلکی * فایده * حضرت موسی علیه الصلو
والسلام کان صلابت شرعیه و حدت دینه سی اولمغله موسی دیو نسیمه
اولمش اوله * اولدی ابرو کن دخی جنبستره *

ابرو کن * بر آندر که آنک یوزدن و سائر بشره دن قبل قو بارلر اکا ترکیده
جنبستره دیرل بولفظ نك معنای ترکیبسی قاش قو بار یچی دیمکدر
چونکه ابرو قاش دیو یگرمی بدنی قطعه نك بیت آورنده کچدی کن وصف
ترکیبی اوله رق او نوز سکر زنجی قطعه نك بیت سادسند کچدی
* دی بولت آدینه پیل آبکش *

کذافی شرفنامه معنای ترکیبسی صو چکیچی قبل دیمکدر چونکه * پیل
پاه فارسیه ممدودنک کسری و لام ایله معروف جانور در معرفی قبل لفظیدر
آب * معروف * کش وصف ترکیبی اوله رق او نبدنجی قطعه نك بیت
سابعنده کچدی * همدخی شیر سوار اولمش کنش *

کذافی شرفنامه ایضا معنای ترکیبسی بنش ارسلان دیمکدر چونکه قرق
برنجی قطعه نك بیت سابعنده شیر ارسلان دیو و بیت ثانی عشرنده سوار بنش
دیو کچدی * امتر اچی بد اولاندرد قمار *

معنای ترکیبسی فنا او بونلودیمکدر چونکه * بد * فساد یو او نوز بشنجی
قطعه نك بیت آورنده کچدی * قمار * زد لعلرندن رابع معروفدر
* کیک در شلوار بی صبر و قرار *

حکیم انوری بیت خرخ اربا شرفش س نك فند در موره * کوه را با شخطش
کیک فند در شلوار معنای ترکیبسی پره شلوارده دیمکدر چونکه * کیک * پره

دبو قطعه تاسه نك بيت تاسعه كچدی * در * بمعنی فی کاسبق فی الادوات
المرکبة * شلوار * طون دیو قرق بدنجی قطعه نك بيت اولنده كچدی

* نسنه ضایع اولسه دی سیماب شد *
معنای ترکیبی زیوه الدی دیمکدر چونکه * سیماب زیوه دیو قطعه رابعه نك
بيت تاسعه كچدی * شد * اولدی دیو قطعه اولانك بيت سادسنده كچدی
* نك خجیل اولدی دیمکدر آب شند *

میر خمر و بیت تاكل از شرم رویت آب شده * یکز مان دور کن از چهره نقاب
معنای ترکیبی صوا اولدی دیمکدر بعض نسخه ده بی آب شد واقع و باشد
معنای ترکیبی صوسر اولدی دیمکدر لکن نسخه اولی نك احسن اولدیغنه
بيت مزبور دلالت ایدر مدخی ز کیده بونك مقامنده درادی و وجودی
صوا اولدی دیرل * سوزده بکاش طونیدر حرف کیر *

شر فاسمه ده عیب کیر دیو فمیر ایدی چونکه * حرف * عیب و سه ط دیو
قطعه اولانك عنوانی شرحنده كچدی * کیر * وصف ترکیبی اوله رف
قطعه تاسه نك بيت سادسنده كچدی

* خرده کیر اول عیب ارا بچی - فسر *
شیخ سعدی بیت توان گفت با آن حقائق شاس * ولی خرده کیرند اهل قیاس
معنای ترکیبی اوفق طونیدی دیمکدر چونکه * خرده * اوفق دیو بکرمی
دردنجی قطعه نك بيت حادی عشرنده كچدی لکن انده هاء رسمیه سرذر
* سوزمه دخل ایدی دیمکدر مراد *

تفسیر در مفسری مصراع نائیده کلاور
* در ایسم انکشت بر حرفم نهاد *

کمال مجد دی بیت چون قلم انکشت بر حرفم منه صوفی که من * خقه کردم
رهن و مستان سخن درد فزست * معنای ترکیبی عجمه رهن قوبدی
دیمکدر چونکه * انکشت * رهن دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بيت رابعه
كچدی * بمعنی علی کاسبق فی الادوات المرکبة حرف * آف * کچدی
آخرنده کی میم مفتوحه ادات متکلمدر کاسبق ایض * نهاد * مایه در
جمع مضارعی اون بدنجی قطعه نك بيت اخیرنده كچدی
* بکذار از من قوبنی حالیه سن *

معنای ترکیبی بنیدن کچ دیمکدر چونکه * بکذار امر حاضر در ماضی

بو مشو نك بکرمی دردنجی پشته كچدی اولنده کی باه مو حده صله در * از
معنی من کاسبق فی الادوات * من * بن دیو قطعه ثالثه نك بيت اولنده كچدی
سن افظمك تفسیر و مفسر ده مدخلی یوقدر قافیه رعایت ایچون کزوردی
* بدنی ایچتمه بنی مشکن بمن *

معنای ترکیبی قیرمه بنی دیمکدر چونکه * مشکن * قیرمه دیو الی
ارنجی قطعه نك بيت رابعه كچدی * بمن * بنی معناسنه قرق بدنجی
قطعه نك بيت اخیرنده بمن بکا دیو كچدی علی مایه مضیه المقام
* نك عضبنا که دینورمش خیره شیر *

معنای ترکیبی شاشمش ارسلان یا خود شاشمش سود اودی دیمکدر چونکه
خیره * شاشمش معناسنه شکم مخفی بکرمی بدنجی قطعه نك بيت ثالثه كچدی
شیر * ارسلان دیو آف کچدی سود دیو اوتوز بدنجی قطعه نك بيت رابعه
كچدی لکن سود معناسنی ناجا در ارسلان معناسنی انیسدر
* طلم دست انداز اوته یاد کیر *

معنای ترکیبی ال آتجی دیمکدر چونکه * دست * ال دیو بکرمی بدنجی
قطعه نك بيت رابعه كچدی * انداز * وصف ترکیبی اوله رف بکرمی التنجی
قطعه نك بيت ثامننده كچدی * یاد کیر * امر حاضر مرکبدر بو مشو نك
اوا ثلنده کچن یاد کن معناسنه * کیر * طون دیو بکرمی بدنجی قطعه نك بيت
سادسنده كچدی * چشم دلبر آهوی دنباله دار *

عبدالواسع بیت دنبال خودم می کشد آن ز کس جادو * من بنده آن آهوی
دنباله کشیده * معنای ترکیبی قوبرق طونیدی جیران دیمکدر چونکه
آهو جیران دیو الی بدنجی قطعه نك بيت ثانیسنده كچدی * دنباله * قوبرق دیو
بکرمی طقوزنجی قطعه نك بيت اولنده كچدی * در * وصف ترکیبی اوله رف
اون بدنجی قطعه نك بيت ثالثه كچدی * چشم دلبر * تفسیر در
* نك کوچك محبوبه دیرلنی سوار *

معنای ترکیبی فامش آنلودنک اولور چونکه * فی * فامش دیو الی اوچنجی
قطعه نك بيت سادسنده كچدی * سوار * فامش دیو قرق بدنجی قطعه ده
كچدی * اصلی نسلی نك اولاندر کوهری *

حتی کجیلان آتیه دخی دیرلهم دخی جواهر دن در لمش معناسنه
و جواهر فروش معناسنه ده کلاور

* نازلی بستمکده سایه پروری *

وحشی بیت پیش روی تو آفتاب زلف * زیر زلف تو سایه پرور کل * معنای ترکیبی کولکه بستم کل کی دیمکدر چونکه * سایه * کولکه دیو قرق در دنجی قطعه نك بیت نایبند کچدی * پرور * وصف ترکیبی اوله قرق دیباچه نك اوله سطر کچدی آخرنده کی باه تحبته ادات مصدر در

* اولدی نوکسه یکی دولت بولان *

امیر یاد کار بیت برنت پیراهن کان زعفرانک نسیم * هست چون * نو کسه لر زنده بر بالای سیم * معنای ترکیبی یکی کسه دیمکدر چونکه * نو * یکی دیو قرق بدنجی قطعه نك بیت نایبند کچدی * کسه * معروف طولی

اولسون بوش اولسون * داخی هند وزاده در بد اصل اولان *

خواجه سلمان بیت از بد اندیش که هند وزاده است ایمن مباح * چون توان بوده خلاف سنت پیغمبری معنای ترکیبی هند و او غلوه دیمکدر چونکه هند و هانک کسری و نونک سکونی و دال ممدوده نك ضمی ایله خصوصاً اهل هند کفر سینه اطلاق اولنور و عموماً بار هندده ساکن اولان انسانه دخی دیر چونکه آخرنده کی وادات نسبت در آخرد باردن کلوب هندده ساکن اولانه و هندده حاصل اولان نبانه هند و دینز بلکه باه نسبه ایله هندی دیو تعبیر اولنور هم دخی واونسبه ایله هند و خال دلبرانه ده اطلاق اولنور یا خود صفت او اور مناسب سیاه قدر * زاده * اسم مفعول در مصدری قرقنجی قطعه نك بیت سادسند

کدی * باد هرزه و غده در کیم اصلی بوق *

کذا فی الحمودی معنای ترکیبی باطل یل دیمکدر چونکه * باد یل دیو یکر می ایکنجی قطعه نك بیت سابعنده کچدی * هرزه * باطل دیو قطعه سابعه نك بیت خامسند کچدی

* هم سیمکار اولکه کذب و فستی چوق *

معنای ترکیبی قاره ایشلو دیمکدر چونکه * سیه * قاره دیو قرق برنجی قطعه نك بیت خامسند کچدی * کار * ایش دیو یکر می برنجی قطعه نك بیت سادسند کچدی * بی و فامفه و میدر یاران فروش *

معنای ترکیبی دوست صانیجی دیمکدر چونکه * یاران * دوست و مصاحب معنای لکن قیاس بوا بدیکه جمع یار اوله اما مفرد دخی استعمال اولنور * فروش و وصف ترکیبی اوله قرق بوشونک بوزاون در دنجی بیتند کچدی

* مرغ دل معنای او لمش عقل و هوش *

معنای ترکیبی قلب قوشی دیمکدر چونکه * مرغ * قوش دیو یکر می التجی قطعه نك بیت نایبند کچدی * دل * قلب دیو اون بدنجی قطعه نك بیت نایبند کچدی * شخص مانوسه دینور کیم کر مخون *

ترکبی دخی قانی ایلجی دیو ضرب مثلدر چونکه * کرم * بمعنی حار دیو یکر می التجی قطعه نك بیت اخیری شرحنده کچدی * خون * قان دیو اونوزنجی قطعه نك بیت سابعنده کچدی

* الفی اوله صفیا بخش درون *

معنای ترکیبی ایچرو به صفیا و برنجی معناسند چونکه صفیه معلوم بخش بخشیدن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفف قدر درون ایچرو دیو قرق در دنجی قطعه نك بیت اولنده کچدی

* کچمه کوندزادی او لمش خشک وز *

میرزا فصیحی بیت آهوی آتشین دم چون از بره برآید * کافور خشک کرده بامشک ز بار * بوینده آهوی آتشین دم کنشد بره برج حل کافور خشک روز مشک ترشیدر همدخی خشک تراصطلاحده نك و بد معناسند کاور معنای ترکیبی قوری و باش دیمکدر چونکه * خشک * قوری دیو ز * باش دیو الی برنجی قطعه نك بیت اولنده کچدی

* نك دلیدر خشک مغز و خشک سر *

کذا فی شرفنامه معنای ترکیبی قوری بین و قوری باش دیمکدر چونکه خشک * آنفا کچدی * مغز * بین دیو یکر می سکنزنجی قطعه نك بیت عاشری شرحنده کچدی * سر * باش دیو یکر می بدنجی قطعه نك بیت اولنده کچدی * کرچه شاهد اوله معناده کوزل *

هر ییده بمعنی زبان و زلف و مرد حاضر و برنسه بی بیان ایدنجی و روز جمعه و یوم عرفه به ده درل کذا فی فرهنگ شعوری

* شاهد بازار اما مبتذل *

شاعر بیت در میان لاهای شله خوب * نرم دستت چون شاهد بازار معنای ترکیبی بازار کوزلی دیمکدر استانبولده تعینجی درل

* بر محله دینسه شهری و گلی *

مفسر در نفس سیری مصرع نایبده کاور

* بلده نك ممتازی بود در حاصلی *

معنای ترکیبی شهر لولو کو بود بکدر چونکه * شهر * معروف در * کل
کاوک ضعی و لام ایله کوی و قریه معناسنه ده کلور آخر زنده کی بانه
ادات نسبت در * بلبل اولمش رند باف و رند خوان *

هر برلری بشقه بشقه بلبلک اسم لر بدر خاه مجله برینه را ایله زدن
و وایله زدن وان دخی می و بدر

* اصفهانده باغچه در نقش جهان *

نقش جهان * اصفهانده بر باغچه معناسنه معنی ترکیبی ظاهر در که
اول باغچه نهر اصفهان نهری زانیده رود کنارنده واقع چار باغ مقابلنده
شاه طهماسب بر عظیم و مفرح نیمه قصر لایله مزین جهانده مثلی نادر
بر باغچه سی اولمغله ناظم تحریر انده بر تکلف و ضیافت اولد یعنی نقل
بیور مشلر ایدی * دلاکش شیرازده بر باغچه هم *

معنای ترکیبی قاپ آجی دیو الی بشقی قطعه نك بکچی
پشته بکدی مز بور باغچه شیرازدن اوج چار یک مقداری مسافه ده
واقع اتا بکچان زماننده بی نظیر قصر لایله مشحون بر باغچه در
یوفار وسندن بر نهر جاری اولوب باغچه نك اورته سندن افار هر قدمده
بر حوض لطیف اولمغله دروننده بی نه سایه بالفار وار در شیخ سعدی
بالغی دیو کسه طوتمز زیر شیخ سعدی حضرت تلیک مرقد
منوری نهر مز بوزک منعی اوزرنده در حتی منعی ماده اولمغله مرقد مز بور خرابه
مشرف اولدیغنه بناء ناظم تحریر غالب شیخ حضرت تلیری سنی اولمغله مرقدی
تخریب اولمشدر دیو تعریض ایتمکده فرق کون طرفنده غیرت عجمانه ایله
ش مجدد ابنا و غایت تکلفی ترین ایتد کد نصرکه تراکت ایله ناظم تحریر انده
بر کون عظیم ضیافتلر و اکراملر ایتدیکنی مشارالیه حضرت تلیری کذلک نقل

* شیخ سعدی آنده مدفون ارم *

بیور مشلر ایدی
بوم صراحی زیاده ایضاح ایچون کتوردی * مدفون ارم * جنت ایله شیخه
د عادر چونکه ارم معروف شد ادین عادت ارم ذات العباد جهانک مال
منالنی و تحف جواهرنی جمع ایدوب جنت دیو ایتدیکی باغک اسمیدر
عربیده و فارسیده شایع در شاعر بیت چون کوی تو بر اهل کرم باغ
ارم نیست * باغ ارم آن خلد برین جای حرم نیست

* داخی کلاکشت مصلی خوش مکان *

معنای ترکیبی مصلی مسیره سی دیمکدر چونکه کلاکشت * مسیره دیو
الی بشقی قطعه نك ایچمی ایتنده بکدی لکن * مصلی * لفظنه مضاف
اولمغله شیراز جهانده سنک فر بنده بر تفر جگاه مشهورک اسمیدر تنک
ناظم تحریر اندن افضاح ایدوب بیور

* خواجه حافظ انده فردوس آشیان *

تنک خواجه حافظ کرامت کیبی نطق ایدر بیت بدیه ساقی می باقی که در جنت
نخواهی یافت * کار آب رکاباد و کلاکشت مصلی را * فی الاصل معنای
ترکیبی مصلانک کل مسیره سی و تماشایی دیمکدر چونکه کل معروف
کست کاف فارسیده نك فخیله فی اصل المغة سیر و تماشا معناسنه در فاما که
حافظ شارحاری کشتک بو معنایه کلدیکنی فهم ایتوب مصلی کلاکی یعنی
مصلی نك کل ایتلکی دیو تفسیر ایلدیلر چونکه کشت کاف عربیه نك
کسریله اکین معناسنه در لکن صواب اولان اولکبدر فاحفظ * فردوس
آشیان * باغ ارم قبیلندن خواجه حافظه جنت ایله دعا در چونکه فردوس
جنت باغچه لرندن بر نك اسمیدر اصلنده روم لعندن تعریب اولمشدی
ایچنده اغاج و میوه اولان باغچه معناسنه جی فرادین کلور حتی بعض لغت
صاحبی الفردوس حدیقه فی الجنة و اسم روضه فی الایامه و الفرادین و وضع
بالشام بیوردی آشیان همزه نك مدیه بو معناسنه عموما و قوش بو سی معناسنه

* آب رکنی هم آ نك ارماغیدر *

خصوصا کما مر
اصلی آب رکن آباد ایدی عربیده نسبتک قاعده سی اعلام مرکبانه
ماه الامتیار اولان جزئه نسبت اولنوب غیری جزر حذف اولنور مثلاً عبد الله
عبدی و این عزمه عمری دیرک بو مقامده دخی آباد حذف اولنوب آب رکنی دیو
نسبت اولندی سئوال * قاعده عربیه لسان فرسده نه کونه اجرا اولنور
جواب * نه قدر ما نحن فیهم عربی دکل ایسه ده بویه خصوصده قیاس
اولنور یا خود نیمه شایع عربیه قواعدی اوزره فارسی به نقل اولنور معنای
ترکیبی اصل صحرایی صوبی دیمکدر چونکه * آب * معروف * رکن
ضمانه مع اصل و جزء * آباد * صحرای دیو اون التجی قطعه نك بیت اولی

* متبعی الله اکبر طاعیدر *

شیرازنده بکدی
الله اکبر * شیراز باغیه سنده رطاع اسمیدر معهود ارماق اول طاعیدن چاقوب

رکن آباد کارندن جاری او اور کذا فی فرهنگ شهری ناظم تحریر بمقام لری
بالجمله سیر و تماشا ایلمدی آنک ایچون لغت ندرده ناموجود بعض کلام لطیف
سویلمدی شکم طمانه نام قصیده سنده و سخن نام قصیده سنده و بونحنه نك
دیباچه سنده و اثنا سنده اشعار و قصص یحیدوب حتی نزدگاه محروسه شیرازده
الله اکبر طاعی بر متوسط جیلدر اکن خلقت پوشان نام طریقین کلوب اول
جبله صعود اولند قدده دفعة سواد اعظم شیراز مشهور اوله له نعم الله اکبر
دیند یکی اجلدن اول جبله الله اکبر تسبیح اولوب ورکن آباد صوبی اول جیلدن
قنوات ایله خواجه حافظک مرقدی اولان کلکشت مصلایه جاری اولدیغنی
و کلکشت مصلایه عجملر حافظیه دیدکلری ناظم تحریر نقل بیور مشلر ایدی

* قارشی سوز صاودیمک گفت و شنید *

معنای ترکیبی دیدی وایشندی دیمکدر چونکه کنت دیدی دیو
قطعه عاشق نك بیت سادسده کجدی * شنید * ماضی در شکم ماضی
متکلم وحده سی اون النجی قطعه نك بیت اخیرده کجدی
* زک اعراض ایلدی دامن کشید *

معنای ترکیبی آنک چکدی دیمکدر چونکه دامن آنک دیو فرق بدیجی
قطعه نك ایکنجی بیتنده کجدی * کشید * چکدی دیو قطعه نك بیت
خامسده کجدی * پرده افکن اولدی شخص بی حیا *

کذا فی الحمودی اصانه وصف ترکیبدر حجاب رنجی دیمکدر چونکه * پرده
حجاب دیو قطعه سابعده نك ایکنجی بیتنده کجدی * افکن * امر حاضر
یا خود اسم فاعل مخفف در شکم صددری فرق بشجی قطعه نك سکر رنجی
بیتنده کجدی * هر کیمی کورسه سون زود آشنا *

مقتضای ترکیب دخی بویه در چونکه زود تیر دیو بکرمی سکر رنجی قطعه نك
سکر رنجی بیتنده کجری آشناند همزه ایله بلش معناسنه ضد بیکاه در
* تن فروداده شوکیم غایت مطیع *

معنای ترکیبی بدن و برمش دیمکدر چونکه * تن * بدن دیو فرق بدیجی
قطعه نك بیت اواند کجدی * فرو * تحسین لفظ ایچون صله در کاسبق
فی الاوات المركبة اکن صله به جل اولغوب بدنی اشاعه و برمش معناسنده
اولسی دخی احسندر داده ماضیسی داد و پردی دیو بکرمی رنجی قطعه نك
بیت رابعده کجدی * دست مردی دینسه مفهومی شفیع *

کذا فی وید الفضلاء معنای ترکیبیسی آدمه منسوب ال دیمکدر چونکه * دست
ال دیو بکرمی بدیجی قطعه نك بیت رابعده کجدی * مزد * آدم دیو الی
او چجی قطعه نك ایکنجی بیتنده کجدی بایعنه ادات نسبتدر کاسبق
فی الادوات البسطة * دی نابی آ که کیم جهلی عیان *

انابی * همزه نك ونون مدوده نك فتحلری و بایعنه مدوده نك کسر یله جهلی
ظاهر و کندودن بی خبر احق کسینه معناسنه امید ی بیت سخن در وصف
تو بحر عقیقت * نیکجدر رانای هر انابی * بیتنده نای اول کسر الفله طرف
معناسنه در * اولش احقرده شبسه کردان *

مفردی شبسه کردن لفظی در الف ونون دات یجدر معنای ترکیبیسی
شبسه بیونلو دیمکدر چونکه شبسه کاسه معناسنه معروف کردن بیون
دیو بکرمی بدیجی قطعه نك سکر رنجی بیتنده کجدی
* سخت پیشانی اولاند یوزی نك *

اوحد الدین در جام جم بیت جکر خون شد از پریشانی * زین خان سخت
پیشانی * معنای ترکیبی قتی آنلود دیمکدر چونکه * سخت قتی یعنی نك
معناسنه * پیشانی * آن دیو بکرمی بدیجی قطعه نك بیت اولنده کجدی
* چار خایه عورتی چوقدر دیمک *

معنای ترکیبی درت خایه او دیمکدر چونکه * چار * درت دیو اون طقه و رنجی
قطعه نك بیت اولنده کجدی * خایه * معجمه مدوده نك و بایعنه نك
فتحلری و هاء رسمیه ایله عومایه مورطه معناسنه کرك خصیه مورطه سی اولسون
و کرك قوش مورطه سی اولسون و کرك سائر حیوان مورطه سی اولسون
* دی شهیدی آ که کیم زنباره در *

شهیدی * معنی زندوست یعنی زنباره شکم محبوب دوسته غلامی دیدکلری
کیمی بر نظمی بیت اگر خواهی بحالت انطیاسی * مشوهر کز شهیدی
و غلامی * چونکه شهیدی معنی شاهد یعنی دلبر و محبوب آخرنده کی بایعنه
ادات نسبتدر * زنباره * دخی فارسدر شکم بیانی فرق النجی قطعه نك
بیت ثانی شرحندن منقهم اولور اکن ترکیده شیوعی حسبیه تفسیر قلندی
* عورت ایچون جان ویرن بی چاره در *

احتمالکه مصرع اولی ابضاح اوله احتمالکه * بیچاره * عورته مباغنه
میل ایدنه اسم اولش اوله معنای ترکیبیسی چاره سز دیمکدر ناظم تحریر

یونده لطیفه شاعرانه قصد ادوب شهیدین مقتول معناسی ابهام
ایله جان ویرن بچاره دیو کو یا ترجانه سولمشدن
* پا گرفت ایدی جماغ واختلاط *

ابوالمعانی بیت روز تاشام مراسنک ستم اندازند * یعنی شبتا بسحر
پای ککرتم بکنم * معنای ترکیبی ایاق طوندی دیمکدر چونکه
یا ایدی دیو بکرمی بدیجی قطعه نك بیت رابعده کجدی * گرفت
طوندی دیو طفورنجی قطعه نك بیت ساد سنده کجدی

* اولدی معناده منی آب نشاط *
کدا فی الجمع معنای ترکیبی نشاط صوب دیمکدر مفرداتی معلومدر
* دفکش اولمشدر دخی شول نابکار *

مفسر در تفسیری مصراع ثابده کلور
* کیم ایدر زینبارة به عورت شکار *

معنای ترکیبی دف چکجی دیمکدر چونکه * دف * السمة تشده
مستعملدر * کش * وصف ترکیبی اوله رق اون بدیجی قطعه نك بیت سابعده
کجدی * زن بمزد اول فحبه کیم رسوای عام *

جامی بیت بران کارا کر مزد دارد طبع * همین بسکه نامش بود زن بمن
معنای ترکیبی اجرتله عورت دیمکدر چونکه زن عورت دیو بکرمی
اوچنجی قطعه نك بیت ثالثده کجدی باء موحده مفتوحه معنی مع کاسبق
فی الادوات البسیطة * مزد * اجرت دیوالی اوچنجی قطعه نك بیت خامسده
کجدی * فحبه * تفسیر در روسی وزانیه عورت معناسنه عربیده وفارسیده
وزکیده مستعملدر مأخذ اشتقاقی ضم ایله فحباب لفظیدرات ودوه وقاطر
اوکسور یکی معناسنه انسان اوکسور یکی معناسنه ده کلور چونکه دیار عربده
فحبه وزینبارة برینه اوکسورک ایله کندورک بلدیروب معالیه ایدرل
اول اجلدن روسی عورته علم اولدی تنکم مأبون اوغلانه هیزدید کلری کبی
نتکونکه آنک سبب نسجه سنده شویله تعبیر ایدرل که جام طاسنه هیزدینلور
چم جام طاسی الدن اله دوشر کذلک مفعول اوغلان دخی الدن اله
کندیکچون استعاره طریقه ایله کاهیزدیدیلر کثرت استعمال ایله ایکسیده
علم منزله سنده اولدی میرنظمی بیت فحبه وهیزرا مکن باور * شهد بیانسان
زکوش کذر * قلیه خوار اولدی کیدی بین الوام *

قلبه خوار * عاشق و معشوق اراستده واسطه اولان که اکابین العوام کیدی
و پروتک دیرل ابوالمعانی بیت اگر چه قلیه خواری کرد بسیار * نشستد در
کاشانه یار * معنای ترکیبی قلیه بیجی دیمکدر چونکه قلیه قاضی فحی
ولامک سکونی و یا فحیه نك فحی وها رسیمه ایله شول طعنامه دیرل که جوز
وبادم ونخود و صوغان ایله بشوررلر کاسغدی دخی دیرل * خوار * خاه معجه نك
بین الفتح والضم اماله سی ورا ایله معنی خورنده

* معنی اولان شخصی دیرل تاز باز *
تاز باز * معنی غلام یاره و محبوب دوست معنای ترکیبی او یسز تاز اوغلان
اونادبیجی دیمکدر چونکه * تاز * نو یسز تاز دیو بکرمی ربجی قطعه نك
ایکجی بیتده کجدی * باز * وصف ترکیبی اوله رق بکرمی نتیجی قطعه نك
بیت ثالثده کجدی * معنی * افعال بایندن اسم فاعلدر فقیر فحبه کوره
کلام مولددر * آره لفته ایش دوزنجی کار ساز *

ابوالمعانی بیت شکر اربدابختم دانوازی باقم * در میان ماوجانان کار سازی
باقم معنای ترکیبی دخی بوله در چونکه * کار * ایش دیو بکرمی ربجی
قطعه نك بیت ساد سنده کجدی * ساز * وصف ترکیبی اوله رق اونوز بدیجی
قطعه نك بیت اخیرنده کجدی

* تاز خیر و چار بخ اول فعل خام *
بوابیکی ترکیب هر بری لواطده بشقه بشقه اصطلاحدر مثلاً چار بخ میکند
دیرل لواطده ایلم معناسنه وقش علیه * تاز خیر * بوتقدیر چه فعل خامدن مراد
بو مقامده لواطده ایش مصراع ثانی دخی قرینه سیدر

* کوه دلال اولدی یازنک غلام *
تنکم عورت یازنکنه دفکش دینلدیکی کبی کاسبق آنفا خواجه حافظ
قطعه کفت حافظ فلان ماهیجه * همه درویش رسم بغرابی * کوه دلال
ودفکشی صدبار بهتر از شاعری و ملابی * معنای ترکیبی نجس دلالی دیمکدر
چونکه * کوه * نجس دیو بکرمی طفورنجی قطعه نك سکرنجی بیتده
کجدی * دلال * تشدید ایله معروفدر

* هم طبقرن دیدیلر سخاقه به *
طبقرن * وصف ترکیبدر چونکه طبق فحشین ایله معروف و موضع معهوده
کال مشابهه موصوفدر انکچون مبالغه صیغه سیله سخاقه دیو تعبیر واندن

مصراع ثانی ایله افصاح و تفسیر ایلدی تکلم بیورر

* کندو کیبی عورنه مشتاقه به *

زن وصف ترکیبی اولدیغی حالده یکریمی سکرنجی قطعه نیک بیت عاشقانه
کچدی * سخاقه * مبالغه ایله سورشدیرنجی معناسنه در * مشتاقه
معروفدر تنبیه طبعزدن و سخاقه دن هر بری نقدر که ز بقجی به اطلاقی لغت
صحیح ایسه ده فاما که ز بقجی دیکجی و سخاقه بجای دیوقرق اولندی قطعه
الایادوات السحق فی الغرب والشرق * افقن فان التیک اشهی من السحق
ارا کن ترفقن الخروق بمثلها * وای لیبب رفع الخرق بالخرق افقن فان الخیر
باللحم یشتی * ولبس سیوغ الخیر بالخیر فی الخلق

* غرق بر آن بردن ادخال ایلک *

غرق بر آن * ایکنجی رانک تشدیدله برنسنه بی برنسنه ایچه بردن ادخال ایلک
یعنی تمام بدرمک معناسنه امیر نیک طرفی رباعی هرگاه که میل غرق بر آن
کردم دیدم که خاطرش بریشان کردم * آخر میان پاچه قراری دادم بر خود
دشوار و بروی آسان کردم * معنای ترکیبسی قناد لری باترمق دیمکدر
چونکه غرق باترمق معناسنه فی الاصل عربی در * بر آن * جمع پدر
برقناد دیوقرق ایکنجی قطعه نیک بیت سادسی شرحنده کچدی

* هم میان پاچه سور شدیمک دیمک *

تکلم رباعی مذکورده مذکورده همدی زانک اویلغی اراسنده میان پاچه
دیرلر ایکی عنایه میرم سپاهی بیت میلم میان پاچه وی یش کند * زیرا که
میان پاچه ز کس تکدرست * معنای ترکیبسی پاچه اراسی دیمکدر چونکه
میان * بمعنی وسط وارانلی دیوقرق سکرنجی قطعه نیک اون سکرنجی
بیتی شرحنده کچدی * پاچه * شلوار پاچه سی و بوط پاچه سی و معروف
طعام دیوقرق هک شوری ذکر ایدر

* سر گرفته دیندی یفعللمشه *

خیرتی عجمه حالت جوانیده بو حال واقع اولدوقده ظرفا حقنده دیمشدر مصراع
شعر اهر چند سر کیندر و ششتر شود * بالاخره ترک وطن ایدوب کیندر کن
سرگذشته سنه اوغرامش بر جوانه راست کلوب بر بر نیک حالنه مطلع اولوب
بو بیت نظم ایدوب همراه اولورلر بیت از دست چرخ بادل افکار میرویم
ماهر دوسر گرفته بیکبار میرویم * معنای ترکیبسی باقی طوبیلان دیمکدر

چونکه

چونکه * سر * باش دیوبکریمی بدنجی قطعه نیک بیت اولنده کچدی
گرفته * طوبیلان دیوب قطعه ناسعه نیک سکرنجی بیتنده کچدی
* گداخی خفت و خیر ندرنجی ایشه *

شاعر بیت دولت آنست که خفت خیر بود * دولت و تیز رستخیز بود معنای
ترکیبسی اویویارق قالدیرق دیمکدر چونکه * خفت خاء معجمه نیک ضمیمه
خفتدن لفظ نیدن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در خیر * دخی اسم
فاعل در تکلم امر حاضر اولدیغی حالده یکریمی بشنجی قطعه نیک ایکنجی بیتنده
کچدی ترکیده بومقامده بقله دوشه دیرلر

* دیندی مجرم کسمه به نامه سیاه *

باباغانی بیت بهر تودر متاع خود آنش ز دیم لیک * رچی مجال نامه سیاهی
نمیکند * معنای ترکیبسی مکتوبی قاره دیمکدر ترکیده بومقامده دفری
قاره دیرلر چونکه * نامه * مکتوب دیوقرق اوچنجی قطعه نیک بیت اولنده
کچدی * سیاه * قاره دیوقرق برنجی قطعه نیک بیت خامسنده کچدی

* همدی زلف خطا جرم و گناه *

زلف خطا * بمعنی جرم و گناه کذا فی شرفنامه معنای ترکیبسی ظاهر در

* نوبه ایله جام را رست نیک زن *

معنای ترکیبسی شیشه بی طاشیه اور دیمکدر چونکه * جام * بمعنی شیشه
را * ادات مفعولدر * ر * بمعنی علی کا معنی فی الادوات المركبه سیک
طاش دیو ایکنجی قطعه نیک طغوزنجی بیتنده کچدی * زن * امر حاضر در
مصدری قرقنجی قطعه نیک بیت سابعنده کچدی

* عهدیک بوزمه مشویمشاکن *

چونکه * مشو * می حاضر در اولدی دیو ایکنجی قطعه نیک بیت اخیرنده کچدی
بیمان شکی * وصف ترکیبدر چونکه ایمان عهد دیوقرق التجی قطعه نیک
بیت اخیرنده کچدی شکی شکستن لفظ نیدن امر حاضر یا خود اسم فاعل
مخففدر تکلم می حاضری الی اوچنجی قطعه نیک بیت ثانیته کچدی
* فارغ اولمقدور ورق گرداندن *

میر حسن دهلوی بیت سخنوران چو حدیث سخنران خوانند * حدیث نو
چودر اقدور ورق بگرداندند * معنای ترکیبسی کاغد دوندیمکدر
چونکه * ورق * ایکی معنایه در اول کاغد معناسنه در طالب آملی بیت

اوراق کهنه که می کهنه می رسد * ذوقی که در پیاله بود در پیاله نیست
ثانی هر اناجک پیراعنه دیرل * گرداندن * کاف فارسیه نك جمله دوندرك
معنا سنده مصدر متعدی در شکم اسم فاعل لازمی بدیجی قطعه نك سکر نجی پیتند
کجی * اوپله در هم آستین افشاندن *

وحشی بیت تبع قضادی که کتدر کسان قدر * افشانی آستین که بر و ترک آن کند
بونك مقامنده ترکیده ال بومق وانك سلکیم دیرل معنای ترکیبسی نك صاچق
دیمکدر چونکه * آستین * نك دیو فرق بدیجی قطعه نك ایکجی پیتند
کجی * افشاندن * صاچق دیو فرق ایکجی قطعه نك پیت عاشقنده کجی
* معنی جان من و جان شما *

اشبو مصراع مفسر در تفسیری مصراع ثانی در
* بز سز کله صاغ اولام دانما *

خواجه حافظ بیت دل خرابی می کند دلدار را که کند * زینهارای دوستان
جان من و جان شما * شرفنامه ده اتحاد محبتدن عبارت دیو واقع در بعض
نسخه ده قسم اولوب سزک و برنم جانز حق چون دیمکدر معنای ترکیبسی
جانم و جان کنز دیمکدر چونکه * جان * بیانی او توز سکر نجی قطعه نك پیت
نالنده کجی * من * بن دیو * شما * سز دیو او چجی قطعه نك پیت اولنده
کجی * دست و پای خود زدم چکیم امک *

معنای ترکیبسی کند و الیمی و یاغی اوردم دیمکدر چونکه * دست * ال دیو
یکرمی بدیجی قطعه نك پیت رابعنده کجی * پای * ایق دیو بالدفعات مرور
ایلدی * خود * کند و دیو او توز برنجی قطعه نك پیت رابعنده کجی
زدم * قر قجی قطعه نك پیت سابعنده کجی زدن لفظندن ماضی متکلم
و حده در * هم و داع ایتدم دعا کفتم دیمک *

خواجه حافظ بیت صلاح از ما چه میجوی که مستاز اصلا کتم * بدوزر کس
مستش سلا مترا دعا کفتم * معنای ترکیبسی دعا سو یلدم دیمکدر یعنی
دعا ایتدم معنا سنده چونکه دعا معروف کفتم سو یلدم دیو یکرمی طغوز نجی
قطعه نك پیت ثالثه کجی * بو که اولسیدی دیو ایتک رجا *

بو که * بیا موحده ممدوده نك ضمی و کاف کسری و هاء رسمیه ایله اولسیدی
معنا سنده اصلی بود که لفظندن دالک حذفیه اختصارا و انشدر خواجه
حافظ بیت با صبا همراه بفرست از رخت کلدسته * بو که بوی بشنوم

از خاکستان شما * جان کر و جامه کر و باش جان فدا *
طوسی بیت جان و تن رهن می ناب کن ازین بشنو * مثل اینست دلا جان
کر و جامه کر و * معنای ترکیبسی جان رهن اثواب رهن دیمکدر چونکه
جان آقا کجی * کر و * رهن دیو فرق دردیجی قطعه نك پیت نالنده
کجی * جامه * اثواب دیو فرق طغوز نجی قطعه نك پیت اولنده کجی
* دی سر آمد اولسه برنسنه تمام *

سر آمد * ایکی معنایه در اول برنسنه تمام اولدی معنا سنده ثانی قصوری
و عانی اولیانه دیرل ایکی معنایه بوجه تشویش اول معنای بیت هر آنکه
کشته سر آمد بدولت دنیا * بقین بد آنکه بدولت برو سر آمد شد * شاعر
ترکی گروه انبیا سیح در کجی سر آمد در * او سیح امانه کوهر ذات محمد در
معنای ترکیبسی باشه کجی دیمکدر چونکه * سر * باش دیو یکرمی بدیجی
قطعه نك پیت اولنده کجی * آمد * کجی دیو یکرمی طغوز نجی قطعه نك
پیت اولنده کجی * تحفه و هی ده بتدی و السلام *

محصل کلام ناظم تحریر بو مقامده حسن تخلص ایله منظومه سین مسکی الحتام
ایلدی فله دره * بوتار تخیله ذیل تحفه مسکی الحتام اولدی *
کانه بو مصراعده ختامه مسک و فی ذلک فلیتنافس المتنافسون آیتدن اقتباس
ایلدی بهر حال حسن تخلص و لطف اختتامدن خالی دکل فله دره نکته
مسکده لام تعریفله ختامه المسک جمله سی دخی تمام تاریخ ختام تحفه در نوله
مساعده وزن اوایدی عین ختامه المسک اووردی فاحفظ

* زهی منظومه کم پیوسته حسن نظام اولدی *
زهی * کوزل دیو یکرمی سکر نجی قطعه نك پیت اوانده کجی منظومه
نظمیدن اسم مفعول عربی پیوسته * اولاشوب بر برینه متصل اولان دیو
طغوز نجی قطعه نك پیت ثانیسنده کجی حسن معروف نظام بابو که
مصدر عربی اوله یا خود نظمک جی اوله

* وزیر اعظمک اسم شریفیه بنام اولدی *
بنام * شهرت و شانی اولان دیو فرق دردیجی قطعه نك پیت سادسنده کجی
یعنی وزیر اعظمک اسمی دیباچه ده مذکور و دیباچه ده آنکه معنون اولغله
بو منظومه شهرت شعار اولدی یو خسه بو منظومه ده اولقدر حیثیت و مذبه
بو قدر دیسه کرک کانه هضم النفسه و استحقاق الزانه بوپله پیوردی

* کتوردن سنبلستان هزردن ريك سبز مدر *

سنبلستان * اسم مكان در سنبل محلی ديم كدر چونكه سنبل ديسا جه نك
قر قيجی يتي شرحنده كجدي سنان اذات اسم مكاندر * سنبل * معرفت ديوان
يدنجی قطعه نك بيت اخيرنده كجدي * ريك * يراق ديوان بشجی قطعه نك
بيت اولنده كجدي * سبز * يثل ديوقرق برنجی قطعه نك بيت خامسند كجدي

* كل وسنبل كی بيرايه فرق انام اولدی *

كل * بياني قطعه رابعه نك عنوانی شرحنده كجدي * سنبل * قدس بق انفا
پيرايه * زينت ديوقرقيجی قطعه نك بيت خامسند كجدي * فرق * فتح فا
الله راس يعنی باشك اور تاسنده دور لكن بومقامده طلاق باش معناسند في الاصل
عربيدر انشارده دخی استعمالی شايعدر * انام * بمعنی مخلوق عربيدر ايض
نكته كاسبق في السوابق دخی بويته ناظم نحر رسنبل زاده اولديغنه تلخيص
بيوردي فله دره * قريحه م قوتندن بلم اصلا افتخار ايتيم *

قريحه * بمعنی قلب و ذهن عربيدر انشارده دخی استعمالی شايعدر افتخار
فخر دن افتعالدر * مجرد لطف حق ايله پذيراي ختام اولدی *

پذيرا * قبول ايديجی معناسنه امر حاضر آخر بته الف الحاقيله اسم فاعل
ياخود صفة مشبهه دراون يدنجی قطعه نك بيت سادسند كجدي آخريده كی
ياء تحته ختامه اضافله صكره دن ز ياده اولدی كاسبق في الادوات البسيطة
مجرد واطف وحق وختام * عربيلدر انشارده دخی مستعملدر

* او قند و دعاء خيره مظهر اوله در مقصود *

دعاء و خير و مظهر و مقصود في الاصل عربيلدر انشارده دخی مستعملدر
* بومطلب بنده ناكاهه اقصى مرام اولدی *

بنده * قول ديويكرمی سكرنجی قطعه نك بيت ثالثند كجدي * ناكاهه * ادات نفيدر
كاسبق في الادوات المركبة * كام * مرام و مراد ديوقرق در دنجی قطعه نك
بيت خامسند كجدي * مطلب واقصى و مرام عربيلدر انشارده دخی شايعدر
* هزاران شكر ايدوب حقه ديدم انعامی تاريخن *

هزاران * خلاف قياس اوزره جمع هزاردر علی ماسبق في قواعد المقدمة
هزار ييك ديوانوز طقوزنجی قطعه نك بيت رابعند كجدي * شكر
و انعام * عربيلدر انشارده دخی شايعدر * تاريخ * اصلي همزه ايله
تاريخ بلكه واو ايله نور بخدر حاصلی تفصيل عربيلدر

بسم الله

* بحمد الله بوز بيا تحفه وهي تمام اولدی *

زيا * يا قشقه ديوان كجی قطعه نك بيت اولنده كجدي بويته ناظم
نحر رحسن اختتام بيوردي فله دره * حاصل تاريخ * ختامه المسك
عدر نجه ييك بوز طقسان يدي بوشرك ختامی ييك ايكيوز التي سنه سي
رمضانك يوم سادسي يوم اثنينك بين الظهر والعصر نده در بويله وانجه
تمام تحفه ايله شرحك يني طقوز سنه اولدی

اللهم اجعل مباركك و نشرنا بين الانام الى يوم القيام

منفعامدي الدهور والايام الى اختتام الاحقاب

والاعوام بالعز والسعادة والاكرام

سبحان ربنا رب العزة عما يصفون

وسلام على المرسلين

والحمد لله رب العالمين

م

تم طبع شرح تحفه المنظومة الدرية في لغة الفارسية والدريّة بعون الله
الملك الباري البرية في بلدة الطيبة القسطنطينية صانها الله
عن الافات والبليّة علي يد اضعف العباد ابراهيم صائب مدير
دار الطباعة السلطانية في يوم الخامس عشر من شهر
جادي الاولى لسنة ١٢٠٠ هـ و آتين وانف

من هجرة النبوة فضل الصلوة

واكل التحية

٢٢

٢

